I
00333

ISOCRATIS
Orationis

(graece)

BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA.
Sala Est. Tab. Núm.

333

2ª
103

333

Isocratis Orationes

Fue concluido en Milan y corregido por Demetrio Chalcondila, impreso por Enrique de German y por Sebastian de Pontremoulos, en Milan 24 de Enero de 1493.

Num. 32. ~~cap. 5.~~ num. 17.

2 – 12 – 3 – 16

I
00333

b18494249

ὁ βίος τοῦ ἰσοκράτους.

Ἰσοκράτης θεοδώρου μὲ τοῦ αὐλοποιοῦ ἐγένετο παῖς, ἠδύτατος δὲ μετρός.
οὐχ ὅτι δὲ ἰδίαις χερσὶ τεχνάζετο, διὰ τοῦτο αὐλοποιὸς ἐκλήθη, ἀλλ' ὅτι
παῖδας ἔφυε τοὺς ἐργαζομένους. καὶ ἐκ τούτου πρόσοδον πορίζετο τὸν βίον.
γυναῖκα δ' ἠγάγετο Πλαθανίου τινὰ ἱππέως τοῦ Ῥύτορος ἀποθανόντος.
ἀναχάσας δὲ περὶ τέκνα, θέλων ἐποιήσατο παῖδα τὸν τούτου υἱὸν τὸν
ἀφθονέα. μαθητὴς δ' ἐγένετο φιλοσόφου μὲν Σωκράτους, ῥήτορος δ'
θηραμένους τοῦ μαθητοῦ Γοργίου. ὁ δὲ Γοργίας μαθητὴς ἦν Τισίου τοῦ
καὶ κοθόρνου. ἐκλήθη δὲ ὄντως κόθορνος, διὰ τοιούτου αἰτίαν. κόθορνος
ὑπόδημά ἐστιν ἁρμόζον γυναιξὶ καὶ ἀνδράσιν, ἓν ἁρμόζον κατὰ δεξιοῦ
καὶ ἀριστεροῦ ποδός. ἔτε οὖν διὰ τοῦτο, ἔτε δι' ἕκαστο, ἁπλῶς κόθορ-
νος ἐκλήθη διὰ τὸ ὀξυχερὲς τῶν τρόπων. ὥσπερ καὶ ὁ κόθορνος
ὠμοβαθμός ἐστιν πρὸς τὸ δεξιὸν ποδὶ καὶ ἀριστερόν, ἤγουν πρὸς ἄνδρας
καὶ γυναῖκας, καὶ μὴ ὢν ἔνι ποτὲ μόνον ἱστάμενος. μεμνῆται
καὶ ἀριστοφάνης τοῦ κοθόρνου ἐν τοῖς βατράχοις. ὁ κόθορνος καὶ
ῥόπαλον δ' ἐν σοφῇ θε γνώμα. ἀφ' γὰρ πρὸς τὰς πολιτείας μεταβάλε-
το. καὶ τιμῶν τῶν παρούσαν πολιτείαν, καταλυθείσης τοῦ πολέ,
ὕστερον κατήγορος ἐγένετο. ὡς καὶ μετέτυχε πρώτου. καὶ δὶ τοῦτο
σωφρόνες οἱ τριάκοντα, πρὸ τῆς καταλύσεως ἀνῶν, ἐφόνευσαν
ἀνῶν, ἵνα μὴ ὕστερον διαβάλῃ καὶ ἀνῶν, ὥσπερ τοὺς τετρακοσίους.
ὡς σοὶ θεῶν μαθησόμεθα. ἀπόρτος δὲ τούτου πρὸς θηραμένου σωκρα-
τοῦθ ὁ ἰσοκράτης μεταλαχεῖν βουλόμενος τοῦ θηραμένου. ὥσπερ καὶ ἦν
τῶν θηραμένου υἱῶν τιμαῖος υἱὸν πρὸς τὸν διδάσκαλον ἐνδεικνύμενος.
ὥσ δὲ ἐκώλυσε, καὶ οὐκ ἐπέθεν, ὕστερον τὰ ἔπεσιν, ἔπεσεν. ἔφησε
γὰρ ὅτι ἐὰν μὴ σὺ περιλείφθῃς, σωα πολλοὶ σοι εἰ μὴ ἐμὲ διδάσκα-
λιά. ὥστε ζῶν πλέον ἢ τιμᾶς, ἐπιδεικνύμενος υἱὸν ἐμοὶ διδάσκα-
λίαν. καὶ οὕτω πεφεύγει, ὀπτελθὼν ἐδίδασκεν. ἔγραψε λόγους
πανηγυρικοὺς, καὶ συμβουλευτικούς. τῶν γὰρ δικανικῶν ἀπέτυχε
πλεονάκις, διὰ τὸ δύο πάθη ἔχειν σωματικά. ὅτι τε δεῖλος ἦν, καὶ
ἀσθενὴς τὴν φωνήν. καὶ ὅτιος ἦν δεῖλος, καὶ ἀσθένειαν, καὶ μὴ
φέρων λέγειν ἐν τοῖς πλήθεσι διὰ τὸ ἀπαρρησίαστον, ὅτι λέγει
πολέ, ὡς ἀνῶν ἐξηγούμενον, ἐπεσκέφθον τινὲς ἀνῶν ἀκούσαι
ὅτε ἀσθένειαν, ἐστεώπησεν. ἐλάμβανε δὲ χρήματα πάμπολλα
ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας. παρὰ πολὺ τῶν πολιτῶν ὀνείδη, ὥστε γέρας
τοῦτο καταθέμενος, καὶ τεροφήτα καταβάλλων τὴν πατρίδι.

Tisias.

Coturnus.

Aristophanes.

παρὰ δὲ τῶν ξένων χιλίας δραχμὰς. ἀμελῆ ἐφόρου τινὸς αὐλοῦ μαθητοῦ
ἀπελθοντος τὴν τῇ παιδικῇ, καὶ ἐλθόντος πάλιν πρὸς τὸ ἀναλαβεῖν, καὶ
δόντος τὰς χιλίας, ἐκάλει τοῦτον διπέφορον. πλούσιος δὲ γενόμενος,
ἐμεμφίσατο τὸν πλοῦτον πρὸς τὴν πόλιν διὰ τῆς ὁμοίας τριηραρχίας.
καὶ πολλὰς λειτουργίας σωτελῶν. ἐσκῶπτον δὲ τοῦτον οἱ κωμικοὶ
ὡς κεχρυμμένον τινὶ πόρνῃ λαγίσκῃ ὄνομαι. λέγομεν δὴ ἡμεῖς ἀπο-
λογούμενοι. ὅτι μάλιστα μὲν οὐδὲν τοῦτο ποιεῖ, εἰ ἔχει μετὰ τινὸς
τελείου τῆς γυναικὸς τοιοῦτον παλλακίδα. ἔπειτα λεγόμεν. ὅτι τοῦτο
αὐτὸν πολὺ πλέον προσαπολύει τῆς διαβολῆς, ὅτι ψευδὲς τὸ παρὰ τῶν
κωμικῶν σκώπτεσθαι. φάσκουσι γὰρ οἱ κωμικοὶ τὰ μεγάλα πρόσωπα
σκώπτειν διὰ γέλωτα. ὡς σωκράτην φασὶν ἐρασθῆναι μέσου.
ἔγραψε δὲ πολλοὺς λόγους. ὧν φασὶν αἱ παραινέσεις. ἐκαλοῦντο
ἐβουλήθησαν αὐλοὶ φέειν, μὴ εἶναι αὐτοῦ, διὰ τὸ ἀσθενεῖς τῆς φράσεως.
ἃς πρῶτον ἐκόλουν ἀναγινώσκομεν. οὐχ ὡς βελτίους οὔσας τῶν
ἄλλων λόγων. καὶ γὰρ καὶ ὁ παρηγυρικὸς αὐτῶν προέχει, καὶ ἄλλοι
πολλοί. ἀλλ' ὅτι περὶ ἠθῶν διαλαμβάνουσιν. ἀναγκαῖον δὲ
τὰ ἤθη πρὸ τῶν λόγων κοσμεῖσθαι. ὥσπερ ὁ γεωργὸς ὀφείλει πρὸ
τῶν σπερμάτων, καὶ εἰς μέλλει καταβάλλειν φυτείας, ἐκκόπτειν
ἀπὸ τῶν χωρίων τὰ λυμαινόμενα τούτοις. οἷον ἀγρωστιν, καὶ τὰ
τούτοις παραπλησιά. διὸ ὡς καὶ πρὸς παῖδας ταῦτα γράφων,
ἠναγκάσθη ταπεινοτέρα χρήσασθαι τῇ φράσει. ὥστε αὐτοῦ ἦν
φασιν καὶ οὐ παραινέσεις. ἄξιον δὲ ζητῆσαι διὰ ποίαν αἰτίαν οὗτοι
αὐτὰς ἀναγινώσκομεν κατὰ τάξιν. πρῶτον τὸν πρὸς δημόνικον.
ἔπειτα τὸν πρὸς νικοκλέα. καὶ μετ' ἀδιαφόρως. ὥσπερ ἐν τοῖς
ἄλλοις αὐτοῦ λόγοις. λέγομεν. ὅτι ἰσοκράτης βουλόμενος
κοινωφελὴς φανῆναι, φορτίον δὲ ὑγούμενος τὸ πρὸς πόλεις
ὥσπερ γράφειν τὰς συμβουλάς, ἦλθεν ὡς τούτους γράφειν. τὸ δὲ
ἀληθὲς πᾶσι παραινεῖ διὰ τῶν τριῶν παραινέσεων. ὥσπερ καὶ ὁ
ἡσίοδος. οὗς πρὸς τὸν ἀδελφὸν λέγων ἐργάζου νύκτιε πέρσῃ, πᾶσι
παραινεῖ. οὕτως καὶ ὁ ἰσοκράτης. ταύτῃ ὅτι πρῶτον τὸν πρὸς
δημόνικον, ὡς πρὸς ἰδιώτας πρῶτον διαλεγόμενος. εἶτα βασιλεῖ
διδάσκων ἐν τῷ πρὸς νικοκλέα. πρῶτον γὰρ τὸν ἰδιώτην φανόμενος,
ὕστερον ἔρχεται ἐπὶ τὸν βασιλέα. εἶτα λέγει ἐν τῷ πρὸς νικο-
κλέα ὡς συμμαχικόν, πῶς δεῖ καὶ τὸν ἰδιώτην βασιλεύεσθαι. ||.

τὸ ἤθελιν.

Hesiodus.

σκώπτουσι δὲ αὐτὸν ὡς ἔστιν. καὶ ἄνω οἱ κωμικοὶ ἐπὶ τῇ λαγίσκῃ. ὧν
ἔστι καὶ φρύνιχος λέγων ταῦτα ἐν ἀλαλαγμοῖς. καὶ τὸν λαγίσκον τὸν
ἰσοκράτους παλλακὴν. ὃς ἦν μὲν συκάζουσαν. ἀθήνησιν ταχὺ τὸν
αὐλοτρύπτον αὐτόν. λέγουσι δέ τινες, ὅτι τοῦ πελοποννησιακοῦ πο-
λέμου πρεσβύτερος ἐγένετο φυσὶ καὶ ἄκοσι ἔτεσιν. ἤκουσε δὲ
καλλίππου καὶ προδίκου τοῦ κίου. καὶ γοργίου τοῦ λεοντίνου. μέος
δὲ ὤν, ἐδόκει διοίσειν τῶν περὶ λυσίαν τὸν ῥήτορα, πρὸ αὐτοῦ
γνωριμόντων. καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ πλάτων ἐν τῷ φαίδρῳ, σωκράτη
λέγοντα ποιήσας οὕτω. μέος μὲν ἔτι ὦ φαῖδρε ἰσοκράτης, ὅτι μὲ-
τοι περὶ αὐτοῦ μαντεύομαι, ἃ πεῖν ἐθέλω. δοκεῖ γάρμοι ἀμείνων,
ἢ κατὰ τοὺς περὶ λυσίαν εἶναι. ἔσχε δὲ μαθητὰς πολλοὺς μὲν.
τοὺς δὲ ὠδοκιμηκότας καὶ ἐπιφανεῖς τούτους. θεόπομπον. ἔφορον.
ὧν καὶ ἱστορίαι φέρονται. ὑπερείδην. ἰσαῖον. λυκοῦργον. οἵτινες
εἰσὶ τῶν δέκα ῥητόρων τῶν κριθέντων τε καὶ ἀναγινωσκομένων.
εἶτα φίλιστον. ἰσοκράτην ὁμώνυμον αὐτοῦ. θεοδέκτην. ἀνδροτίωνα.
τὸν τῶν ἀτθίδα γεγραφότα. καθ' οὗ καὶ ὁ δημοσθένης ἔγραψε. καὶ
πύθωνα. τὸν βυζάντιον τὸν ῥήτορα φιλίππου. περὶ δὲ θεόπομπον
καὶ ἔφορον φερεταί τι τοιοῦτον αὐτοῦ καὶ ἄστυ. ἔσχε γὰρ καὶ τοῦτο
ὡς ἐῶσα τὸν θεόπομπον μικρὰν ὑπόθεσιν τινὰ λαμβάνοντα. καὶ
ἐπεκτείνοντα ταῦτην. καὶ διὰ πολλῶν λέγοντα. ὥστε ἐν τῇ φι-
λιππικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ ἐποίησε. τὸν δὲ ἔφορον μεγάλην μὲν
ὑπόθεσιν λαμβάνοντα. καὶ πολλῶν δεομένην εἶτα δι' ὀλίγων αὐτὴν
λέγοντα. καὶ ἐλλιπῶς. ἔφησεν. ὡς οὐ ἔχω τινὰς δύο μαθητὰς. ὧν
ὁ μὲν δεῖται μάστιγος. ὁ δὲ χαλινοῦ. μάστιγος μὲν λέγων. περὶ τοῦ
ἐφόρου διὰ τὸ ῥωθὲς καὶ βραδὺ τῆς φύσεως. χαλινοῦ δὲ. διὰ τὸ
θεόπομπον πολὺ τὸ ἀκρατὲς τῆς γλώττης. διαλιβὶν δὲ ἔχει
πρὸς τὸν λυκίου τὸν γυμνασίου. λέγεται δὲ καὶ τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ,
ὡς οὐ καταγορεύεις ὡς διαβάλλων τὸν δημοκρατίαν ἐν τῷ γράφειν
πρὸς νικοκλέα τὰς παραινέσεσι βασιλέα ὀρθῶ. οὐφ ἀπολογου-
μένος πάλιν ἐξ αὐτῶν τῶν παραινέσεων ἔπεσιν ἐκεῖνο. ὥσπερ γὰρ
τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν,
οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα τὸν βασιλέα προσήκει θαυ-
μάζειν. τοὺς δὲ δικανικοὺς αὐτοῦ λόγους, καὶ οὓς ἔδει ἐν πλήθει
λέγειν, λέγεται ὡς οὐ δι' ἄλλων ἐπεδείκνυτο, ἢ δι' ἑαυτοῦ ὀλίγους.

Prodicus.
Gorgias.
Plato.

Thrasymachus.
Ephorus.
Hyperides.
Isaeus.
Lycurgus.
Philistus.
Isocrates.
Theodectes.
Androtion.
Python.

duos habeo discipulos. quorum alter quidem flagello indiget: alter freno.

Lycii gymnasium.

Emulatore gorgiæ.

Ἄξιον δὲ καὶ περὶ τοῦ Χαρακτῆρος ἀνδρὸς ἐπεῖν. ἤδη μὲν οὖν προφθάσαντες ἐπορεύθη ὡς ὅτι ζηλωτὴς μὲν ἐγένετο τοῦ γοργίου καὶ τὸ ὁμοιοκαταληλῶδες καὶ παρισῶδες. πλὴν οὐχ ὥσπερ ἐκεῖνος ἀφ' διὰ τὸ πρὸς κορές. σαφῆ δὲ τῇ λέξει κέχρηται καὶ ἠθικῇ. καὶ πιθανῇ. στρογγύλη δὲ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ χάριν ἔχουσα, ὥσπερ ἡ τοῦ λυσίου. λέγεται γὰρ καὶ τοῦτο ὡς ὅτι διεφθορώτο οὗτοι ἀλλήλοις, καὶ ἀντεπαίδασον. συνεχὴς δὲ ἐστι τοῖς ἐνθυμήμασι. οὔπω γὰρ τελεώσας τὸ ῥόμμα. ἐξέλαγες ἐπεσάγουσιν ἄλλους ἀγαθοὺς λόγους ὡς ὅτας αὐτοῦ, οὐ προσδεκτέον ἐκείνους παρὰ τοὺς φερομένους. ἐστὶ δὲ οἱ ἐπεσφερόμενοι οὗτοι. συμβουλευτικοὶ ἐγγεα. περὶ παρασκευῆς. ἱππομέδων. περὶ αὐτογνωμίας. συγγραφικός. ὑποσιωπικός. σύμμικτοι τρεῖς. ἀμφικτυονικός. περὶ τῶν κατοικισμοῦ ἐπιτηδείοις. ἐπιδεικτικοὶ ἐπτά. κλεταμνηστρεῖς ἐγκώμιον. πηνελόπη. μενεκράτης. ἐπιτάφιος τοῖς ἐν θερμοπύλαις. μεσοπόλεμος. παριακός. συνηγορία πρὸς τὸν ἐπιστολὼ τοῦ ἐπιστάτου. περὶ τοῦ ὀρθογόνου. ὑπὲρ τιμοθέου. ἐπιτροπικὸς περὶ τῆς οὐσίας. σύμμικτοι πέντε περὶ φιλοσοφίας. περὶ πλάτωνος. περὶ ἔρωτος. προτρεπτικός. καταβροχὴ σοφιστῶν. λέγεται δὲ ὡς ὅτι καὶ τέχνην ῥητορικὴν ἔγραψεν. τῶν δὲ χρόνων ἔλυσεν ἀνθῶν ἀπολέσαι ἐρῶδε τις καὶ πόθεν δῆλον, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει. λέγομεν. ὡς ὅτι

Aristoteles.

ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος συναγαγὼν τέχνας ῥητορικάς, ἐμνήσθη καὶ τούτου. ἐβίωσε δὲ οἱ μὲν λέγουσιν. ὡς ὅτι ἑκατὸν ἔτη. ὅτι δὲ ἐμνήσθη καὶ ὀκτώ. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ χαιρωνίδου ἄρχοντος μετὰ τὸν χαιρωνείας μάχην. λυπηθεὶς διὰ τὸν ὕπαρ καὶ τὸν συμφορὰν τὸν γυνοκόνιν ἐκεῖσε τοῖς ἀθηναίοις παρὰ φιλίππου. ἀποκαρτερήσας δὲ ἐτελεύτησεν. ὡς μὲ δημήτριος φησιν, ἐμνεὰ ἡμέρας. ὡς δὲ ἀφαρὰς, δεκατέσσαρας. προσαγαγὼν δὲ τοῦτον τοὺς φίλους ἐτελεύτησεν ἐκ τριῶν δραμάτων εὐριπίδου. δαναὸς ὁ περὶ τὴν κοντὰ θυγατέρων πατήρ. σιδώνιον ποτ' ἄστυ κάδμος ἐκλιπών. πέλοψ ὁ ταντάλιος ἐξ πίσαν μολών. δυλῶν ἐκ τούτων. ὡς ὅτι ὥσπερ ἐκεῖνοι βάρβαροι ὄντες, ἐλθόντες ἐξ τὴν ἑλλάδα, καλέσχον αὐτὴν, οὕτω καὶ τέταρτός τις οὗτος ἀρεφὴν δεσπότης τῆς ἑλλάδος ὁ φίλιππος. καὶ γὰρ δαναός, αἰγύπτιος ὢν βάρβαρος. ἡ γὰρ αἴγυπτος τότε ὑπὸ τοὺς πέρσας ἦν, φυγὼν τὸν ἀδελφὸν διὰ τὸν περιφερόμενον χρυσκὸν,

Danaus.

ἐλθὼν ἐξ ἄργος, καλέσχε τοῦτον. πάλιν ὁ σιδώνιος κάδμος, βάρβαρος ὤν, ἡ γὰρ σιδὼν, καὶ αὐτὴν ὑπὸ τοὺς πέρσας ἦν, ἐξελθὼν ἐπὶ ζήτησιν τῆς ἑαυτοῦ ἀδελφῆς εὐρώπης, ἐλθὼν ἐξ θήβας, καλέσχε τούτων. ὁμοίως πέλοψ ὁ φρύγιος. ἡδὲ φρυγία καὶ αὐτὴν τῆς ἀσίας ἦν. φυγὼν τὸν ἐπιβουλὴν τοῦ ἴλου πολεμοῦντος αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἦλθεν ἐξ πίσαν. καὶ ὕστερον συμπάσης πελοποννήσου ἐκράτησεν. ἐξ οὗ καὶ πελοπόννησος ἐκλήθη. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐξηκοστὸς, καὶ τελευτήσας θανατώσας αὐτοῦ οἱ ἀθηναῖοι τὸν ἔχε πρὸς τὴν πόλιν ὡμοιόν, δημοσίᾳ φιλοτίμως ἔθαψαν. καὶ σφίγγας ἐκκολάψαντες διὰ λίθους, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῶν μνήματι, δηλοῦντες τὴν ὡμοιότητα τοῦ ἀνδρός. καὶ ταῦτα μὲ περὶ τοῦ θεσσαλοῦ ῥήτορος. λοιπὸν δὲ χωρὶς ἤδη ἀνάγκη ἐπ' αὐτὰς τὰς ἐξηγήσεις τῶν λόγων αὐτοῦ. πρῶτας ποιουμένους τὰς παραινέσεις. ἤδη γὰρ καὶ τὴν αὐλὴν προφθήκαμεν. ἀνάγονται δὲ αἱ παραινέσεις, ὑπὸ τὸ συμβουλευτικὸν εἶδος. κέκληται δὲ παραινέσεις, παρὰ τὸν αἶνον, ὅ ἐστι τὴν συμβουλὴν. ὡς καὶ ἡσίοδος. μῦθον δὲ αἶνον βασιλεῦσιν. φασὶν δὲ οὐκ ἐπιδέχεται. οὐ γὰρ ἔχουσι τὸν ἀντιλέγοντα.

Cadmus.

Pelops.

Peloponnesus

Sirene insculpsit natis monumentis

Parænesis vnde Hesiodus.

Τέλος τοῦ βίου
ἰσοκράτους.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ.

πλουτάρχου βίος ἰσοκράτους
φιλοστράτου βίος ἰσοκράτους
διονυσίου ἁλικαρνασέως ἰσοκράτης ἀθηναῖος.

ἰσοκράτους λόγοι.

1. πρὸς δημόνικον παραινετικός.
2. πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας.
3. νικοκλῆς ἢ συμμαχικός.
4. εὐαγόρας.
5. ἑλένης ἐγκώμιον.
6. βούσιρις.
7. κατὰ τῶν σοφιστῶν.
8 λόγος πανηγυρικός.
9 πλαταϊκός.
10 ἀρεοπαγιτικός.
11 πανάθηναϊκός.
12 πρὸς φιλίππον.
13 περὶ εἰρήνης.
14 ἀρχίδαμος.
15 περὶ τῆς ἀντιδόσεως.
16 περὶ τοῦ ζεύγους.
17 αἰγινητικός.
18 τραπεζιτικός.
19 παραγραφικός πρὸς καλλίμαχον.
20 κατὰ τοῦ τοξότου.
21 πρὸς ἀθύρων.

Τέλος.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΛΟΓΟΙ

πλουτάρχου βίοσ ἰσοκράτουσ.

Ι σοκράτησ θεοδώρου μὲν ἦν πᾶσ τοῦ ἀρχιερέωσ, τῶν μετρίων πολιτῶν. θεράποντασ αὐλοποιοὺσ κεκτημένου. καὶ ἐπορήσαντοσ ἀπὸ τούτων. ὥσ καὶ χορηγῆσαι καὶ παιδεῦσαι τοὺσ υἱούσ. ἦσαν γὰρ αὐτῶ καὶ ἄλλοι τελεσίππουσ καὶ διόμνηστοσ. ἦν δὲ καὶ θυγάτριον. ὅθεν φασὶ τοὺσ αὐλοὺσ κεκωμῳδῆσθαι ὑπὸ ἀριστοφάνους καὶ στρατίδοσ. γενόμενοσ δὲ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἑκτὴν ὀλυμπιάδα λυσίμαχου μυρρινουσίου μεσότεροσ δύο καὶ ἑξήκοσι ἔτεσι. πρεσβύτεροσ δὲ πλάτωνοσ ἑπτὰ πᾶσι μὲν οὖν ἐπαιδεύετο οὐδενὸσ ἧττον ἀθηναίων. ἀκροώμενοσ προδίκου τε τοῦ κίου καὶ γοργίου τοῦ λεοντίνου. καὶ τισίου τοῦ συρακουσίου. καὶ θηραμένουσ τοῦ ῥήτοροσ. οὗ καὶ συλλαμβανομένου ὑπὸ τῶν τριακοντα καὶ φυγόντοσ ἐπὶ τὴν βουλαίαν ἑστίαν. ἀπάντων καταπεπληγμένων. μόνοσ ἀνέστη βοηθήσων. καὶ πολὺν χρόνον ἐσίγησε κατ' ἀρχάσ. ἐπεὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ παρῃνημένα ἀπόντοσ. οὐδ' ὑπὲρ τοῦ αὐτῶ συμβήσεσθαι ἄτιμοσ τῶν φίλων ἀπολαύσει τῆσ συμφορᾶσ. καὶ ἐκείνου τιμᾶσ οὔσασ τέχνασ αὐτῶ φασὶ συμπραγματεύσασθαι. ἡνίκα ἐν τοῖσ δικαστηρίοις ἐσυκοφαντεῖτο. αἷσ ἐν ἐπιγεγραμμένοι βότων ἔμοσε. ἐπεὶ δὲ ἠνδρώθη. τῶν μὲν πολιτικῶν πραγμάτων ἀπέσχετο. ἰσχυρόφωνοσ τε ὢν καὶ ἀλλαβὴσ τὸν τρόπον. καὶ τὰ πατρῶα ἀποβεβληκώσ ἐν τῶ πρὸσ λακεδαιμονίουσ πολέμω. ἄλλοισ δὲ μεμαρτυρηκώσ φασι εἶναι. ἐνα δὲ μόνον ἀπὸ λόγου τὸν περὶ τῆσ ἀντιδόσεωσ. διατριβὴν δὲ σοφῆσ ἀμείνοσ ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ γράφειν διάνοιθεν ἐτράπετο. καὶ τὸν τε παιγνιῶδικὸν λόγον. καὶ τιμᾶσ ἄλλουσ τῶν συμβουλευτικῶν. οὓσ μὲν αὐτὸσ γράφων ἀμεγίνωσκεν. οὓσ δὲ ἑτέροισ παρεσκεύαζεν. ἡγούμενοσ οὕτωσ ἐπὶ τὸ τὰ δέοντα φρονεῖν τοὺσ ἑλληνασ προτρέψασθαι. διαμαρτάνων δὲ τῆσ προαιρέσεωσ. τούτων μὲν ἀπέσχη. σχολῆσ δὲ ἡγεῖτο οὕσ τι μεσ φασὶ πρῶτον ἐπὶ χίου μαθητὰσ ἔχων ἑμμεα. ὅτε καὶ ἰδὼν τὸν μιθὸν ἀριθμούμενον ἀπεδακρύσασ ὡσ ἐπέγνων

α ii

Theodor

χορηγήσαι

Telesippus

Diomnestus

Telesippus

Diomnestus

Aristophanes

Stratis

Lysimachus

Plato

Prodic

Βουλαία ἑστία

Gorgias

Βότωνος τέχναι

Tisias

Theramenes

ἀριστοφάνης

πρόδικος κίος

ἀπολαύσει συμφορᾶς

δύο μὴ ἄκουσι ἔτεσιν

βότωνος τέχναι

χορηγήσαι

Πτερομάχειον. de pterolo
μάχη. πτερόεν

ἐμαυτοῦ μὴ μὴν τοῦτο τὸ τερπωλὲ μὴν· ὡμιλλᾶδ᾽ ἐ τοῖσ᾽ βουλο-
μένοισ· χωρὶσ᾽ καὶ πρὸσ τοῦτο ἐρῶν λόγουσ᾽ λέγοντ᾽ ἀκούειν·
ἀττικῶν· περὶ οὗσ᾽ ἐσσοῦδαι· καὶ ἀρχαῖοσ᾽ ἐ καὶ περὶ τὴν
χίον καὶ τὰ τῆσ· καὶ τὴν αὐτὴν τῶν πολιτῶν ἀμφισβητοῦν-
τεσ᾽ πολλοὶ δὲ ἀποφαίνουσι μὴ τὸν πολιτικὸν ἀλλὰ τὸν ἰδιωτικὸν
ἀγῶνα· ὡσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολ-
λοὶ τῶν ἀρχαίων· καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖ-
νοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρ-
χαίων· καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ
ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων· καὶ
ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ
πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων· καὶ ὁ ἀρχίας·
ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν
ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων· καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ
τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽
οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων· καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν·
ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ
τῶν ἀρχαίων· καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽
ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ἀλλ᾽ οἱ τὲ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων·
καὶ ὁ ἀρχίας· ἐν τῷ πρὸσ τὸν ἀρχίαν· ὡσ᾽ ἐκεῖνοσ᾽ ἐν τῷ ἀγῶνι
τῷ

Timothe)
Conon
Leochares
Dionys)
Cecilius

Ἰοῦ πρεσβύτου
πρεσβύτου

Ἰσοκράτους λόγοι
Dionys)

fungar uice cotis acutu reddere quae ferrum ualet exors ipsa secandi · nota unde hoc sumpserit horatius

τὴν παρεστῶτα. ἀμάκειται δὲ αὐλοῦ καὶ ἐμ ἐλευσῖνι εἰκὼν χαλ
κῆ, ἐμπροσθεν τοῦ προσώπου ὑπὸ τιμοθέου τοῦ κόνωνος. καὶ
ἐπιγεγράπται. τιμόθεος φιλίας τεχάριν ξενίας τε πρότι-
μῶν ἰσοκράτους ἀκὸ τὴν δάμεθηκε θεᾶς. λεωχάρους ἔρ-
γον φέρονται δ' αὐτοῦ λόγοι ἑξήκοντα ὧν ἐστι γνήσιοι κατὰ
μὲν διονύσιον ἀκοσιοπέντε. κατὰ δὲ κεκίλιον ἀκοσιοκτώ. οἱ
δ' ἄλλοι κατεψευσμένοι φέρε δ' ἄλλοτρίως πρὸς ἐπίδειξιν
ὡς ἀφικομένων ποτε πρὸς αὐλὸν τριῶν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν,
τοὺς μὲν δύο κατασχεῖν. τὸν δὲ τρίτον ἀπολῦσαι φα-
μένους εἶναι τὴν ἐπιοῦσαν ἡξεῖν νῦν γὰρ αὐτῷ τὸ θέατρον εἶναι
ἐν ἀκροπόλει φάθη δὲ καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ λέ-
γειν ὡς αὐλὸς μὲν δεκαμνῶν διδάσκοι. τῷ δὲ αὐλῷ δι-
δάξαντι τὸλμαν καὶ σοφίαν δοῦναι δεκακισχιλίας. καὶ
πρὸς τὸν ἐρόμενον διότι οὐκ οὖν αὐλοῖ καὶ πόσον ἄλλους ποιεῖ,
εἶπεν ὅτι καὶ ἀκούω, αὗται μὲν τὲ μεῖν οὐ δύνανται. τὸν
δὲ σιδηρον τεκτονικὸν ποιοῦσιν εἶναι δ' οἱ καὶ τέλμας αὐτὸν
λέγουσι συγγεγραφέναι. οἱ δὲ οὐ μεθόδῳ, ἀλλὰ σκόπῳ χρή-
σασθαι πολίτην δ' οὐδὲ ποτὲ ἔστε πρᾶξεν μιθ' ὅν προσε-
ταττε δὲ τοῖς γνωρίμοις ἐστ τὰς ἐκκλησίας ἀπαντῶ-
σιν, ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ ἐπιτήδεια. ἐλυπήθη δὲ καὶ οὐ μετρί-
ως ἐπὶ τῷ σωκράτους θανάτῳ. καὶ μελανείμονῶν τὴν ὑστε-
ραίαν προῆλθε πάλιν δ' ἐρομένου τινὸς αὐτὸν τί ῥητορική, εἶ-
πε τὰ μὲν μικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν ἐπι-
στάμενος. δὲ πότε παρὰ μικοκρέοντι τῷ κύπρου τυραννῶν,
προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι ἔφη οἷς μὲν ἐγὼ δέοιμι, οὐχὶ νῦν καιρός. οἷς δὲ νῦν καιρός οὐκ ἐγὼ δέομαι. σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος ἐπόμενον ἐρωτικῶς παιδίῳ οὐ μόνον δὲ σοφοκλέους τὰς χεῖρας ἔχειν παρῴτῳ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. τοῦ δὲ κυμαίου ἐφόρου ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξελθόντος, καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς δημοφίλου πεμφθέντος ἐπὶ δεύτερον μιθ' ὧν, παίζων δίφρον αὐτὸν ἐκάλει. ἑαυτοὺς δ' ἔασε μὲν τοι ἱκανῶς περὶ τὸν ἄνδρα. καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς χρείας αὐτὸς ὑπεθήκατο. γενέσθαι δὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια καταφερῆς ὡς ὑποπάττω παρείλκυσμένων ἐν τῇ κοίτῃ χρῆσθαι. κρόκῳ δὲ διαβρόχῳ ἐχομ-

ὑστεραία
Socrates
Rhetorica parua magna: magna minus parua fiunt.
μελανείμονῶν
Nicocreo
Sophocles
ἀπράκτου · 2 · fine fruti.
Cyphorus
cymaei
ὑπόθεσις τῆς χρείας
Demophil)
ὑποπάττω
ὑποστάζω

ἀποπράξε.
ἀπράκτου
χρῆσθαι

ὑποπάττω

τα τὸ πρὸς κεφάλαιον. καὶ μέον μὲν ὀλίγα μὴ γῆμαι. γηράσαν
τα δὲ ἑταίρας συμβῆναι. ἡ ὁμόμαχη λαγίσκη. ἐξ ἧς ἔσχε θυγά
τριον. ὃ γεμόμενον ἐτῶν δώδεκα πρὸ γάμων ἐτελεύτησεν.
ἐπῆλθε πλαθάνην τὴν ἱππίου τοῦ ῥήτορος γυναῖκα ἠγάγετο.
τρῖς παῖδας ἔχουσαν. ὧν τὸν ἀφαρέα ὡς προῄρηται ἔστοι
νσαλο. ὃν καὶ ἀκόμα αὐλοῦ χαλκῆν ἀνέθηκε πρὸς τῷ ὀλυμ-
πίῳ ὡς ἐστὶ κίονος. καὶ ἐπέγραψεν ἰσοκράτους ἀφαρεὺς πα
τρὸς ἀκόμα τὴν δάμεθηκε ζηνὶ θεοὺς τε σεβῶν καὶ γονέων ἀ-
ρετὴν. λέγεται δὲ καὶ κερητίσαι ἔτι παῖς ὤν. ἀγάκλειται γὰρ
ἐν ἀκροπόλει χαλκοῦς ἐν τῇ σφαιρίστρᾳ τῶν ἀρρηφόρων κερητί-
ζων ἔτι παῖς ὤν ὡς ἄξιον τιμᾶν. δύο δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ
συμέστησαν αὐτῷ ἀγῶνες. πρότερος μὲν ἄν τὶ δοσιν
προκαλεσαμένου αὐτὸν μεγακλέους. πρὸς ὃν οὐκ ἀπήντη-
σε. διὰ μόνον τὸν δὲ υἱὸν πέμψας ἀφαρέα ἐνίκησε. δεύ-
τερος δὲ ἐλυσιμάχου αὐτὸν προκαλεσαμένου περὶ τριηραρ
χίας ἄν τὶ δοσιν. ἡττήθη δὲ τὴν τριηραρχίαν ὑπεστη.
ἦν δὲ αὐτοῦ καὶ γραπτὴ ἀκὼν ἐν τῷ πομπείῳ. ὁ δὲ ἀφαρεὺς
συνέγραψε μὲν λόγους. οὐ πολλοὺς δὲ. δικανικοὺς τε καὶ συμ
βουλευτικούς. ἐστοίησε δὲ καὶ τραγῳδίας περὶ ἑπτὰ καὶ τρια
κοντα ὧν ἄν τὶ λέγονται δύο. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ λυσιστρά
του διδάσκειν ἀχρὶς ὧν ἔτι. νέους ἐν ἔτεσιν εἰκοσιοκτὼ δι-
δάσκαλίας ἀγικάς. καθήκεν ἐξ. καὶ δὶς ἐνίκησε διὰ διονυ-
σίου καθήν. καὶ δὶς ἑτέρων ἑτέρας δύο λήναικάς. τῆς δὲ μη
τρὸς αὐτῶν ἰσοκράτους καὶ θεοδώρου καὶ τῆς ταύτης ἀ-
δελφῆς μακούς. εἰκόμενος ἀνέκειντο ἐν ἀκροπόλει. ὧν ἡ τῆς μη-
τρὸς παρὰ τὴν ὑγίειαν νῦν κεῖται μετεπιγεγραμμένης. ἡ
δὲ μακοῦς οὐ σώζεται. ἔσχε δὲ υἱὸν ἀλεξάνδρου μὲν ἐκκοι-
νοῦς. οὐ σικλέα δὲ ἐκλυσίου.

Lagiste
Plathane
Hippias rhetor
Aphareu
πρὸς τῷ ὀλυμπίῳ

Κερητίσαι
σφαιρίστρα
ἀρρηφόρων

Megacliides
Aphareus
Lysimachus
Aphareu
Lysistrat)
σωσιθέους
Sophgenes
Καθῆκεν
Dionys)
Isocrates
Theodor)
Hygea
Naco
Alexander
Coeno
Vsicles
Lysias

Pompios
πομπείῳ

τέλος τοῦ βίου ἰσοκράτους.

χαλκῆν
ἑπτὰ κὴ τριάκοντα
ἀκοσιοκτώ

Siren insedit super isocratis os

φιλοφράτου βίος ἰσοκράτους.

δ᾽ ἐσφρῆν ἡ ἐφεστηκυῖα τῷ ἰσοκράτους τοῦ στόμα τιθεφεστηκε δ᾽ ἐ οἷον ἀδουσα ἀπεθὼ κατηγορεῖ τοῦ ἀνδρός· ἣν συνεβάλετο ῥητορικοῖς μόμοις καὶ ἡ θέσι· πάρισα καὶ ἀντίθετα. καὶ ὁμοιοτέλευτα. οὐχ εὑρὼν πρῶτος, ἀλλ᾽ εὑρημένοις εὖ χρησάμενος· ἐπεμελήθη δ᾽ καὶ περιβολῆς καὶ ῥυθμῶν καὶ συνθήκης καὶ κρότου. ταυτὶ δ᾽ ἡ τοίμασε πόνου, καὶ τὴν Δημοσθένους γλῶτταν. Δημοσθένης γὰρ μαθητὴς μὲν ἰσαίου, ζηλωτὴς δ᾽ ἰσοκράτους γενόμενος, ὑπερεβάλετο αὐτὸν ῥυθμῷ καὶ ἐπιφορᾷ. καὶ περιβολῇ· καὶ τάχυτῆτι λόγου τε καὶ ἐμφάσεσι· σεμνότης δ᾽ ἐν μὲν Δημοσθένους, ἐπεγραμμένη μᾶλλον· ἡ δ᾽ ἰσοκράτους ἁβροτέρα τε καὶ ἡδίων· παράδειγμα δ᾽ ἐποιόμεθα τῆς μὲν Δημοσθένους σεμνότητος πέρας μὲν γὰρ ἁπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος· κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθέρξας τηρῇ· δεῖ δ᾽ ἐτοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἐγχειρεῖν μὲν ἁπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα· φέρειν δ᾽ ὅτι ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως· ἡ δ᾽ ἰσοκράτους σεμνότης ὧδ᾽ κεκόσμηται· τῆς γὰρ γῆς ἁπάσης τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης, δίχα τετμημένης καὶ τῆς μὲν ἀσίας τῆς δ᾽ εὐρώπης καλουμένης, τὴν ἡμίσειαν ἐκ τῶν συνθηκῶν εἰληφεν ὥσπερ πρὸς τὸν δίαυλον τὴν χώραν μεμόμενος· τὰ μὲν οὖν πολιτικὰ ὠκεῖ καὶ ἀπεφοίτα τῶν ἐκκλησιῶν· διάτε τὸ ἐλλιπὲς τοῦ φθέγματος· διάτε τὸν ἀθήνησι φθόνον· ἀντιπολιτευόμενον αὐτοῖς μάλιστα τοῖς σοφωτέροις τι ἑτέρου ἀγορεύουσιν· ὅμως δ᾽ οὐκ ἀπεστοῦδαζε τῶν κοινῶν· τόν τε γὰρ φίλιππον ἐν οἷς πρὸς αὐτὸν ἔγραφεν, ἀθηναίοις δ᾽ ἤστου διωρθοῦτο· καὶ οἷς περὶ τῆς εἰρήνης, συνέγραφεν ἀνεσκεύαζε τοὺς ἀθηναίους ἐκ τῆς θαλάττης, ὡς κακῶς ἐν αὐτῇ ἀκουόντας· ὁ παμμεγεθὴς ὅς τε αὐτῷ λόγος, ὃν διῆλθεν ὀλυμπιάσι, τὴν ἑλλάδα πεῖθον ἐπὶ τὴν ἀσίαν στρατεύειν· παυσαμένους τῶν οἴκοι ἐγκλημάτων· οὗτος μὲν οὖν εἰκὰ κάλλιστος λόγων· αἰτίαν ὅμως παραδέδωκεν, ὡς ἐκ

Demosthenes discipulus Isei oratore aut isocratis.

Isaeus

Philippus

ἀνεσκεύαζε

Panegyricus ab isocrate dictus in olympiade

ἀνεσκεύαζε

περιβολῆς

ῥυθμῶν

συνθήκης

κρότου

τῶν γοργίου σπουδαζόμενον ἐστὶν ἡ αὐτὴ ὑπόθεσιν συντεθεῖσ· ἄριστα δ᾽ τῶν ἰσοκράτους φρονήματων, ὅτε ἀρχὴ δ᾽ αμος ξυγκειται· καὶ ὁ ὀλυμπιάς· τοῦ μὲν γὰρ δικεῖ φρόνημα λακεδαιμονίοις τῶν λευκτρικῶν ἀναφέρον· καὶ οὐκ ἀκριβῆ μόνον τὰ ὀνόματα· ἀλλὰ καὶ ἡ ξυνθήκη λαμπρά· ἐναγώνιος δ᾽ ὁ λόγος· ὡς καὶ τὸ μυθῶδες αὐτοῦ μέρος τὸ περὶ τὸν ἡρακλέα καὶ τὰς βοῦς σὺν ἐπιστροφῇ ἡρμηνεῦσθαι· ὁ δ᾽ ἀμάρτυρος, ἰσχὺν ἐμδείκνυται κεκολασμένην ἐν ῥυθμοῖς· νόημα γὰρ ἐκ νοήματος ἐστὶν περὶ ὁδοὺς ἰσοκώλους τελευτᾶ· ἀκροαταὶ δ᾽ ἐτοῦ ἀνδρὸς τούτου· πολλοὶ μὲν ἐλλογιμώτατος· δ᾽ ὑπερίδης· ὁ ῥήτωρ· θεόπομπος γὰρ τὸν ἐκ χίου, καὶ τὸν κυμαῖον ἔφορον, οὐτὰν διαβάλλοιμι· οὐτὰν θαυμάσαιμι· οἱ δ᾽ ἡγούμενοι τὴν κωμῳδίαν καθάπτεσθαι τοῦ ἰσοκράτους ὡς αὐλοποιοῦ ἁμαρτάνουσι· πατὴρ μὲν γὰρ αὐτῷ θεόδωρος ἦν· ὃν ἐκάλουν αὐλοποιόν· ἀθήνησιν· αὐτὸς δ᾽ οὐτε αὐλοῦς ἐγίνωσκεν, οὐτε ἄλλοτι τῶν ἐν βαμάυσοις· οὐ γὰρ ἂν οὐδ᾽ τῆς ἐν ὀλυμπίᾳ δίκομος ἔτυχεν· ἔτι τῶν δ᾽ τελῶν ἐργάζετο· ἀπέθανεν μὲν οὖν ἀθήνησιν· ἀμφὶ τὰ ἑκατὸν ἔτη ἐμα δ᾽ αὐτὸν ἡγόμεθα τῶν ἐν πολέμῳ ἀποθανόντων· ἐπεδὴ μετὰ τὰ κατὰ χαιρώνειαν ἐτελεύτα· μὴ καρτερήσας τὴν ἀκρόασιν τοῦ ἀθηναίων παίσματος.

Gorgias

Auditores Isocratis.

Hyperides

Theopomp?

Ephor?

Isocrates

Theodor?

θεόπομπος

ἔφορος

Διονυσίου ἁλικαρνασέως περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων.

ἰσοκράτης ἀθηναῖος.

σοκράτης ὁ ἀθηναῖος, ἐγεννήθη μὲν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκτῆς ὀλυμπιάδος, ἄρχοντος ἀθήνησι λυσιμάχου· πέμπτῳ πρότερον ἔτει τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου δυσὶ καὶ ἑξήκοσιν ἔτεσι μεσότερος λυσίου· πατρὸς δ᾽ ἦν θεοδώρου τινὸς τῶν μετρίων πολιτῶν· θεράποντας αὐλοποιοὺς κεκτημένου, καὶ τὸν βίον ἀπὸ ταύτης ἔχοντος τῆς ἐργασίας·

Κῶος πρόδικος

Θρασυμάχου

Prima et propriora oratoris audacia et uocis magnitudo.

ἐπίδοσιν εἶχεν πρὸς ἀρετώ

ἐριστικοὶ φιλόσοφοι

δυὼ δέοντα

ἀγωγῆσ δὲ τυχὼν εὐσχήμονος καὶ παιδευθεὶς οὐδενὸς ἀθηναίων χεῖρον, ἐπιδοὺς τάχιστα ἀνὴρ ἐγένετο φιλοσοφίας ἐπεθύμησε. γενόμενος δὲ ἀκουστὴς προδίκου τε τοῦ κῴου, καὶ γοργίου τοῦ λεοντίνου, καὶ τισίου τοῦ συρακουσίου τῶν τότε μεγιστον ὄνομα ἐν τοῖς ἑλλησιν ἐχόντων ἐν σοφίᾳ, ὡσ δὲ τίμεσ ἱστοροῦσι καὶ θρασυμέδους τοῦ ῥήτορος, ὃν οἱ τριάκοντα ἀπέκτειναν δημοτικὸν εἶναι δοκοῦντα, ἀσπουδὴ μὲν ἐποιεῖτο πρᾶξιν τε καὶ λέξιν τὰ πολιτικά. ὡς δὲ ἡ φύσις ἠναγκάζετο, τὰ πρῶτα καὶ κυριώτερα τοῦ ῥήτορος ἀφελομένη, τόλμαν τε καὶ φωνῆσ μέγεθος, ὧν χωρὶς οὐχ οἷόν τε ἦν ἐν ὄχλῳ λέγειν, ταύτησ μὲν ἀπέστη τῆσ προαιρέσεως. ἐπιθυμῶν δὲ δόξησ, καὶ τοῦ πρωτεῦσαι παρὰ τοῖσ ἕλλησιν ἐπὶ σοφίᾳ, καθάπερ αὐτὸσ ἤρκει, ἐπὶ τὸ γράφειν ἃ διανοηθείη καταφυγεν. οὐ περὶ μικρῶν τὴν προαίρεσιν ποιούμενοσ, οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, οὐδὲ ὑπὲρ ὧν ἄλλοι τινὲς τῶν τότε σοφιστῶν. περὶ δὲ τῶν ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν πραγμάτων, ἐξ ὧν ὑπελάμβανε τάσ τε πόλεσ ἄμεινον οἰκήσεσθαι, καὶ τοὺσ ἰδιώτασ ἐπίδοσιν εἶχεν πρὸς ἀρετήν. ταῦτα γὰρ ἐν τῷ παραθηναϊκῷ λόγῳ, περὶ αὐτοῦ γράφει πεφυρμένην τε παραλαβὼν τὴν ἄσκησιν τῶν λόγων ὑπὸ τῶν περὶ γοργίαν καὶ πρωταγόραν σοφιστῶν, πρῶτοσ ἐχώρησεν ἀπὸ τῶν ἐριστικῶν τε καὶ φυσικῶν, ἐπὶ τοὺσ πολιτικούσ. καὶ περὶ αὐτὴν ἀσπουδάζων τὴν ἐπιστήμην, διετέλεσεν. ἐξ ἧσ ὥσφησιν αὐτόσ, τὸ βουλεύεσθαι καὶ λέγειν καὶ πράττειν τὰ συμφέροντα, παραγίνεται τοῖσ μαθοῦσιν. ἐπιφανεστάτοσ δὲ γενόμενοσ τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν ἀκμασάντων χρόνον, καὶ τοὺσ κρείττουσ τῶν ἀθήνησί τε καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἑλλάδι μέν ὢν παιδεύσασ, ὧν οἱ μὲν ἐν τοῖσ δικανικοῖσ ἐγένοντο ἄριστοι λόγοις. οἱ δὲ ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ τὰ κοινὰ πράττειν, διήνεγκαν. καὶ ἄλλοι δὲ τὰσ κοινὰσ τῶν ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πράξεσ ἀνέγραψαν, καὶ τῆσ ἀθηναίων πόλεωσ ἐγκώμια ποιήσασ τὴν ἑαυτοῦ σχολὴν, καὶ τὰσ ἀποικίασ τῶν λόγων πλοῦτον ὅσον οὐδεὶσ τῶν ἀπὸ φιλοσοφίασ χρήματα ἐποιήσαμεν περὶ ποιησάμενοσ φέρετε λεύτα τὸν βίον ἐπὶ χαιρωνίδου ἄρχοντοσ. ὀλίγαισ ἡμέραισ ὕστερον τῆσ ἐν χαιρωνείᾳ μάχησ δυεῖν δέοντα βεβιωκὼσ ἑκατὸν ἔτη. τῇ ὡμῇ χρησάμενοσ ἅμα τοῖσ ἀγαθοῖσ τῆσ

Βασιλεύσ ὁ μέλιος ἔτη τριακόντα δέοντα βιώσασ λέγεται

ὑπὸ τῶν περὶ γοργίαν καὶ πρωταγόραν

πολέωσ, συγκαταλύσαι τὸν ἑαυτοῦ βίον. ἀδήλου ἔτι ὄντοσ πῶσ χρήσεται τῇ τύχῃ φίλιπποσ παραλαβὼν τὴν τῶν ἑλλήνων ἀρχήν. τὰ μὲν οὖν ἱστορούμενα περὶ αὐτοῦ κεφαλαιωδῶσ τοῦτο τέτταρα ἦν δὲ λέξισ ἡ κεχρημένη τοιοῦτον τιμᾶ χαρακτῆρα ἔχει. καθαρὰ μὲν ἐστιν οὐχ ἧττον τῆσ λυσίου. καὶ οὐδὲν ἀκῆτι θεῖσα ὄνομα. τὴν τε διάλεκτον ἀκριβοῦσα ἐν τοῖσ πάνυ, τὴν κοινὴν καὶ συνηθεστάτην. καὶ γὰρ αὐτὴ πέφευγεν ἀπηρχαιωμένων καὶ σημαινόντων ὀνομάτων τὴν ἀπειροκαλίαν. καὶ τὰ δὲ τὴν τροπικὴν φράσιν, ὀλίγον τι διαλλάττει τῆσ λυσίου καὶ κεκρᾶται συμμέτρωσ. τότε σαφὲσ ἐκείνη παραπλήσιον ἔχει. καὶ τὸ ἐναργὲσ. ἠθικὴ τέ ἐστι καὶ πιθανή. καὶ εἰρωνεία δὲ οὐκ ἔστιν ὥσπερ ἐκείνη καὶ συγκεκροτημένη. καὶ πρὸσ ἀγῶνασ δικανικοὺσ ἄθεσ. ὑπία δὲ ἐστι μᾶλλον καὶ κεχυμένη πλουσίωσ. οὐδὲ δὴ σύντομοσ οὕτωσ. ἀλλὰ καὶ κατασκελὴσ καὶ βραδυτέρα τοῦ μετρίου (δι᾽ ἣν δὲ αἰτίαν τοῦτο πάσχει μετὰ μικρὸν ἐρῶ) οὐδὲ τὴν σύνθεσιν ἐπιδείκνυται τὴν φυσικὴν καὶ ἀφελῆ καὶ ἐναγώνιον ὥσπερ ἡ λυσίου. ἀλλὰ πεποιημένην μᾶλλον ἢ σεμνότητα πομπικὴν καὶ ποικίλην. καὶ πῇ μὲν ἀπρεπεστέραν ἐκείνησ. πῇ δὲ περιεργοτέραν. ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτοσ τὴν ἀπεῖραν ἐκ παντὸσ διώκει. καὶ τοῦ γλαφυρῶσ λεγειν σχολάζεται μᾶλλον, ἢ τοῦ ἀφελῶσ. τῶν τε γὰρ φωνηέντων τὰσ παραλλήλουσ θέσεισ ὥσ λυούσασ τὰσ ἁρμονίασ τῶν ἤχων καὶ τὴν λειότητα τῶν φθόγγων λυμαινομένασ παραλείπει περιοδωτε καὶ κύκλῳ περιλαμβάνειν τὰ νοήματα πειρᾶται ῥυθμοειδῆ πάνυ καὶ οὐ πολὺ ἀπέχοντι τοῦ ποιητικοῦ μέτρου. ἀναγκάζεσθαι τε μᾶλλον οἰκειότερόσ ἐστιν, ἢ χρήσεωσ. τοιγαροῦν τὰσ μὲν ἐπιδείξεισ τὰσ ἐν ταῖσ πανηγύρεσι καὶ τὴν ἐκείνου θεωρίαν, φέρουσιν αὐτοῦ οἱ λόγοι. τοὺσ δὲ ἐν ἐκκλησίαισ καὶ δικαστηρίοισ ἀγωνάσ, οὐχ ὑπομένουσι. τούτου δὲ αἴτιον, ὅτι πολὺ τὸ παθητικὸν ἐν ἐκείνοισ εἶναι δεῖ. τοῦτο δὲ ἥκιστα δέχεται περιοδοειδεῖ τε γὰρ ὁμοιοσχήμοσι καὶ παρισώσεσι καὶ τὰ αὐτίθετα, καὶ πᾶσ ὁ τῶν τοιούτων σχηματισμὸσ κόσμοσ, πολὺσ ἐστι παρὰ τοῖσ ἀνθρώποις. καὶ λυπεῖ πολλάκισ τὴν ἀκοὴν καταστρεφόμενοσ τοῦσ ἀκούοντασ. καθόλου δὲ τριῶν ὄντων ὧν φησιν θεόφραστοσ ἐξ ὧν γίνεται τὸ μέγα καὶ σεμνὸν

περὶ τῆσ λέξεωσ τοῦ ἰσοκράτουσ

ἐν τοῖσ πάνυ

συμφωνῶν ἀνομάτων.

τροπικὴ φράσισ

Κατασκελὴσ

ἐναγώνιον

Nota de eloquentia ysocratis

περιοδοειδὴ κῶλα

χαρὰ θεωρία

περίοδοσ

ὁμοιόσχημοσ

παρισόσχημοσ

ἀντίθετα

...optimus possit legi ut multi promunt ari ut multi in Italia faciunt memoriae de ferdu sentiet

...colonias

signatory hor est mnfatorf.

ἐν τοῖσ πάνυ

προσιστάμενοσ ταῖσ ἀκοαῖσ

συγκεκροτημένη

Tria quæ oratione red dunt facundam -/

Isocratis mitis

καὶ περιτῶν ἐν λέξει τῆς τε ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων· καὶ τῆς
ἐκ τούτων ἁρμονίας· καὶ τῶν περιλαμβανομένων τῶν αὐτὰ σχη
μάτων· ἐκ λέξεως μὲν οὖν πάνυ καὶ τὰ κράτιστα ὀνόματα τί
θησιν· ἁρμόττει δὲ αὐτὰ περιέργως· τὴν δὲ φωνὴν ἐντέχνω
μουσικὴν σχηματίζει τε φορτικῶς· καὶ τὰ πολλὰ γίνεται
ψυχρός· ἢ τῶν πόρρωθεν λαμβάνων· ἢ τῶν μὴ πρέποντα ἔχον
τα σχήματα τοῖς πράγμασι· διὰ τὸ μὴ κρατεῖν τοῦ με
τρίου· ταῦτα μὲν τοι καὶ μακροτέραν αὐτῶν ποιεῖ τὴν λέξιν
πολλάκις· λέγω δὲ τὸ τεῖς περίοδους ἐναρμόττειν ἅπαν
τα τὰ ῥήματα· καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς τύποις τῶν σχημά
των τὰς περίοδους περιλαμβάνειν· καὶ τὸ δι' ὅκου ἐκ παν
τὸς τὴν εὐρυθμίαν· οὐ γὰρ ἅπαντα δέχεται, οὔτε μῆκος
τὸ αὐτό, οὔτε σχῆμα τὸ παραπλήσιον, οὔτε ῥυθμὸν τὸν ἴ
σον· ὥστε ἀνάγκη παραπληρόμασι λέξεων οὐδὲν ὠφελου
σῶν χρῆσθαι καὶ ἀπομηκύνειν πέρα τοῦ χρησίμου τὸν λόγον·
λέγω δὲ οὐχ ὥστε διὰ παντὸς αὐτοῦ ταῦτα ποιοῦντος·
οὐχ οὕτω μαίνομαι· καὶ γὰρ συντίθησί ποτε ἀφελῶς τὰ
ὀνόματα καὶ λύει τὴν περίοδον ἀγενῶς· καὶ τὰ περίεργα
σχήματα καὶ φορτικὰ φεύγει· καὶ μάλιστα ἐν τοῖς συμβου
λευτικοῖς τε καὶ δικανικοῖς λόγοις· ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ τῷ
ῥυθμῷ δουλεύοντος, καὶ τῷ κύκλῳ τῆς περιόδου, καὶ τὸ
κάλλος τῆς ἀπαγγελίας ἐν τῷ περιττῷ τιθεμένου, κοινό
τερον ἤρκα περὶ αὐτοῦ· κατὰ δὴ ταῦτα φημὶ τὴν ἰσοκρά
τους λέξιν, λείπεσθαι τῆς λυσίου καὶ ἔτι κατὰ τὴν χάριν·
καίτοιγε ἀμθηρός ἐστιν ἡ κάτι τι ἄλλο· καὶ ἐπαγωγὸς ἡδο
νῇ τῶν ἀκροωμένων ἰσοκράτης· ἀλλ' οὐκ ἔχει τὴν αὐτὴν
χάριν ἑκάνων· τοσοῦτον δὲ αὐτοῦ λείπεται κατὰ ταύτην
τὴν ἀρετὴν ὅσον τῶν φύσει καλῶν σωμάτων, τὰ συμπερα
νιζόμενα κόσμοις ἐπιθέτοις· πέφυκε γὰρ ἡ λυσίου λέξις ἔ
χειν τὸ χάριεν· ἡ δὲ ἰσοκράτους βούλεται· ταύταις μὲν δὴ
ταῖς ἀρεταῖς, ὑγιεῖ λυσίου κατὰ γοῦν τὴν ἐμὴν γνώμην·
προτέρᾳ δὲ ἐν ταῖς μελλούσαις λέγεσθαι· ὑψηλότερός
ἐστιν ἑκάνου, κατὰ τὴν ἑρμηνείαν· καὶ μεγαλοπρεπέστατος
μακρῷ· καὶ ἀξιωματικώτερος· θαυμαστὸν γὰρ δὴ καὶ μέγα
τὸ τῆς ἰσοκράτους κατασκευῆς ὕψος· ἡρωικῆς μᾶλλον ἢ

Comparatio Isocratis & Lysiæ -/

ἑρμηνεία

λέγω δὲ ἀπὸ παντὸς αὐτοῦ ταῦτα ποιοῦντος

πόρρωθεν λαμβάνων

ἀνθρωπίνης φύσεως οἰκεῖον· δοκεῖ δὲ ἡμῖν μὴ ἀποσκοπεῖν
τι ἀνεικάσαι, τὴν μὲν ἰσοκράτους ῥητορικὴν τῇ πολυκλέ
ους τε καὶ φειδίου τέχνῃ· κατὰ τὸ σεμνὸν καὶ μεγαλοτε-
χνῶν καὶ ἀξιωματικόν· τὴν δὲ λυσίου τῇ καλαμίδος καὶ καλλι
μάχου, τῆς λεπτότητος ἕνεκα καὶ τῆς χάριτος· ὥσπερ γὰρ ἐκεί
νων οἱ μὲν ἐν τοῖς ἐλάττοσι καὶ ἀνθρωπικοῖς ἔργοις εἰσὶν ἐπι
τυχέστεροι τῶν ἑτέρων· οἱ δὲ ἐν τοῖς μείζοσι καὶ θειοτέροις δε
ξιώτεροι, οὕτω καὶ τῶν ῥητόρων ὁ μὲν ἐν τοῖς μικροῖς ἐστι σο-
φώτερος· ὁ δὲ ἐν τοῖς μεγάλοις περιττότερος· τάχα μὲν γὰρ
καὶ τῇ φύσει μεγαλόφρων τις ὤν· εἰ δὲ μὴ τῇ γε προαιρέσει
πάντων τὸ σεμνὸν καὶ θαυμαστὸν διώκων· ταῦτα μὲν οὖν
περὶ τῆς λέξεως τοῦ ῥήτορος· τὰ δὲ ἐν τῷ πρακτικῷ τρό-
πῳ θεωρήματα, τὰ μὲν ὅμοια τοῖς λυσίου· τὰ δὲ ἐκείνου·
ἡ μὲν οὖν ἔρεσις ἡ τῶν ἐνθυμημάτων ἡ πρὸς ἕκαστον ἁρμόττου
σα πρᾶγμα, πολλὴ καὶ πυκνὴ καὶ οὐδὲν ἐκείνης λείπομένη· καὶ
κρίσις ὡς σαύτως ἀπὸ μεγάλης φρονήσεως γιγνομένη· τάξεις
δὲ καὶ μερισμοὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ κατ' ἐπιχείρημα ἔξερ
γασία, καὶ τὸ διαλαμβάνεσθαι τὴν ὁμοιότητα ἰδίαις μεταβο
λαῖς, καὶ ξένοις ἐπιφορήματι, τὰ τ' ἄλλα ὅσα περὶ τὴν πρᾶγ-
ματικὴν οἰκονομίαν ἐστὶν ἀγαθά, πολλῷ μείζονα ἐστὶ παρ
ἰσοκράτει καὶ κρείττονα· μάλιστα δὲ ἡ προαίρεσις ἡ τῶν λό-
γων, περὶ οὗ ἐσπούδαζε· καὶ τῶν ὑποθέσεων τὸ κάλλος· ἐν
αἷς ἐποιεῖτο τὰς διατριβάς· ἐξ ὧν οὐ λέγω δεῖν μό-
νον ἀπεργάσασθαι τοὺς προσέχοντας αὐτῷ τὸν νοῦν·
ἀλλὰ καὶ τὰ ἤθη ἀποδείξαι οἴκοι τε καὶ πόλει καὶ ὅλη
τῇ ἑλλάδι χρησίμους· κράτιστα γὰρ δὴ παιδεύματα πρὸς
ἀρετὴν ἐν τοῖς ἰσοκράτους ἐστὶν ὀρθῶν λόγοις· καὶ ἔγωγε φήμι
χρῆναι τοὺς μελλοντας οὐχὶ μέρος τι τῆς πολιτικῆς δυνάμεως·
ἀλλ' ὅλην αὐτὴν κτήσασθαι, τοῦτον ἔχειν τὸν ῥήτορα διάλε
κτικὸς· καὶ εἴ τις ἐπιτηδεύει τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν· μὴ τὸ θεω-
ρητικὸν αὐτῆς μόνον ἀγαπῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ πραγματικόν,
μὴ δεδιὼς αὐτὸς ἄλυπον ἑξεῖν βίον προαιρούμενος· ἀλλὰ ἐξ
ὧν πολλοὺς ὠφελήσει, παρακελευσάμενος αὐτῷ, τὴν ἑκά
στου τοῦ ῥήτορος μιμεῖσθαι προαίρεσιν· τίς γὰρ οὐκ ἂν γε-
νοιτο φιλόπολίς τε καὶ φιλόδημος, ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπιτη-

ἀπὸ σκοποῦ

πρακτικοῦ τρόπου θεωρήματα

θεωρήματα

ἐνθυμήματα

τάξις

μερισμοὶ

ἐπιχείρημα

ὁμοιότητα

μεταβολαὶ

ἐπιφορήματα ξένα

Commendatio Isocratis -/

Panegyricus

δεύσαντες τὴν πολιτικὴν καλοκἀγαθίαν· ἀναγνοῦσι αὐτοῦ τὸν
παμηγυρικὸν· ἐν ᾧ διεξιόν τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετὰς φησιν·
ὡς οἱ τὴν ἑλλάδα ἐλευθεροῦσαντες ἀπὸ τῶν βαρβάρων, οὐ τὰ
πολέμια δρῶν μόνον ἦσαν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἤθη γενναῖοι· καὶ φι
λότιμοι καὶ σώφρονες· οἵγε τῶν μὲν κοινῶν μᾶλλον ἐφρόντι
ζον, ἢ τῶν ἰδίων· τῶν δὲ ἀλλοτρίων ἧττον ἐπεθύμουν, ἢ τῶν ἀ
δυνάτων· καὶ τὴν δι' δαιμονίαν οὐ πρὸς ἀργύριον ἐκρίνον· ἀλ-
λὰ πρὸς δόξαν· μέγα οἰόμενοι τοῖς παισὶ καταλιπεῖν
πλοῦτον καὶ ἀν ἐπίφθονον τὴν παρὰ τοῖς πλήθεσι τιμήν·
κρίτον δὲ ἡγοῦντο τὸν δι' χήνον θάνατον, ἢ τὸν ἀκλεῆ
βίον· ἐσκόπουν δ' οὐχ ὅπως οἰνόμοι καλῶς καὶ ἀκριβῶς
αὐτοῖς ἔξουσιν· ἀλλ' ὡς ἢ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιθυμάτων
μετριότης, μηθὲν ἐκβήσεται τῶν πατρίων· οὕτω δὲ ἔχον αὐτοῖς
τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτίμως καὶ πολιτικῶς, ὡς τε καὶ
τὰς πάσας ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους· πότεροι πλείω, τὴν
πόλιν ἀγαθὰ ποιήσουσιν· οὐχ οἱ τιμῶντες τοὺς ἑτέρους ἀπο-
λέσαντες, τῶν λοιπῶν αὐτοὶ ἄρξουσι· τῇδε αὐτῇ προθυμίᾳ
χρώμενοι καὶ πρὸς τὴν ἑλλάδα τῶν θεραπευόν, προσήγοντο
τὰς πόλεις· καὶ τῷ πόθῳ τῶν δι' εργεσιῶν μᾶλλον, ἢ τῷ
βιάζεσθαι τοῖς ὅπλοις κατέχον· πιστοτέροις χρώμενοι τοῖς
λόγοις, ἢ νῦν τοῖς ὅρκοις· καὶ ταῖς σιωπαῖς ἀξιοῦντες μᾶλ-
λον ἐμμένειν, ἢ ταῖς ἀνάγκαις· τοιαῦτα δὲ περὶ τῶν ἡττόνων
ἀξιοῦντες γινώσκειν, οἷα περὶ σφῶν αὐτῶν τοὺς κρείττους
ἂν ἠξίουν φρονεῖν· οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι τὰς γνώμας,
ὡς ἰδίᾳ μὲν ἔχοντες τὰς ἑαυτῶν πόλεις· κοινὴν δὲ πατρί-
δα τὴν ἑλλάδα οἰκοῦντες· τίς δ' οὐκ ἂν ἀγαπήσειε μέγε-
θος ἔχων ἀνὴρ καὶ δυνάμεσι τιμῶν ἡγούμενος, ἃ πρὸς φί-
λιππον αὐτῷ τὸν μακεδόνα γέγραπται· ἐν οἷς ἀξιοῖ στρατη-
γὸν ἄνδρα καὶ τηλικαύτης ἐξουσίας κύριον, διαλλάττειν μὲν
τὰς διαφερομένας πόλεις· ἀλλὰ μὴ συγκρούειν πρὸς
ἀλλήλας· τὴν δὲ ἑλλάδα μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιεῖν· ὑπὲρ
δόξης τῆς περὶ τὰ μικρὰ φιλοτιμίας τοῖς τοιούτοις ἐπιχει-
ρεῖν ἔργοις, ἐξ ὧν κατορθώσας τε πάντων ἡγεμόνων ἐπιφανέ-
στατος ἔσται· καὶ ἀποτυχών, τήνγε δι' μοίαν τὴν παρὰ τῶν
ἑλλήνων κίνησεται· ἣν οἱ τυχόντες, πολλῷ μᾶλλον εἰ σὶ ζηλω

Ad philippum.

ἀποτυχών

τότεροι τῶν μεγάλων πόλεων καὶ πολλὰς χώρας κατα-
τρεφομένων· ἔτι δὲ παρακελεύεται μιμεῖσθαι τὴν ἡρακλέ
ους τε προαίρεσιν· καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων, ὅσοι μετὰ τῶν
ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐστράτευσαν· καὶ φησὶ χρῆναι
τοὺς ἑτέρων διαφερόντας, προαιρεῖσθαι μὲν τὰς μεγέθος
ἐχούσας πράξεις· ἐπιτελεῖν δὲ αὐτὰς μετὰ ἀρετῆς· ἐνθυμου
μένους ὅτι τὸ μὲν σῶμα θνητὸν ἔχομεν· ἀθάνατοι δὲ γιγνό
μεθα διὰ τὴν ἀρετήν· καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄλλοτι τῶν ἀγαθῶν ἁπλή
νως διακειμένοις· ἀχθόμεθα· τοὺς δὲ τιμῶν μᾶλλον τῆς ὑπαρ
χούσης ἀδικίας· ἐπαινοῦμεν· καὶ ὅτι τῶν μὲν ἄλλων ἐφ'
οἷς τοῦτε πλούτου καὶ ἀρχῆς καὶ δυναστείας,
πολλάκις τοὺς ἐχθροὺς συμβαίνει γίγνεσθαι κυρίους· τῆς δ' ἀρε
τῆς καὶ τῆς παρὰ τοῖς πλήθεσιν δι' μοίας, τοὺς οἰκείους ἑκάστου
κληρονομεῖν· πολλὴ γὰρ ἀνάγκη τοὺς ἀναγιγνώσκοντας ταῦτα
δυνάστας φρονήματός τε μέγεθος ὑποπίμπλασθαι καὶ
μᾶλλον ἐπιθυμεῖν τῆς ἀρετῆς· τίς δ' ἂν μᾶλλον ἐπὶ τὴν De pace.
δικαιοσύνην καὶ τὴν δι' εβείαν προτρέψαιτο, καθ' ἑκάστου τε
ἄνδρα ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τὰς πόλεις ὅλας, τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης
λόγου· ἐν γὰρ δὴ τούτῳ πάθεσι τοὺς ἀθηναίους, τῶν μὲν ἀλλοτρί
ων μὴ ἐπιθυμεῖν· ἐπὶ δὲ τοῖς παροῦσι στέργειν· καὶ τῶν μὲν μι-
κρῶν πόλεων ὡς πέρας κτημάτων φέρεσθαι· τοὺς δὲ
συμμάχους γε, καὶ δι' εργεσίαις πείθεσθαι κατέχειν· ἀλλὰ
μὴ τοῖς ἀνάγκαις μὴ δὲ τοῖς βίαις· τῶν δὲ προγόνων μιμεῖ-
σθαι, μὴ τοὺς πρὸ τῶν δεκελείας γενομένους· οἱ μικροῦ δεῖν
σαν ἀπολέσαι τὴν πόλιν· ἀλλὰ τοὺς πρὸ τῶν περσικῶν·
οἱ καλοκἀγαθίαν ἀσκοῦντες διετέλεσαν· ἔτι δὲ κινυτάτε ὡς
οὐχ αἱ πολλαὶ τριήρεις, οὐδ' οἱ μετὰ βίας ἀρχόμενοι ἕλληνες
μεγάλην ποιοῦσι τὴν πόλιν· ἀλλ' αἱ δικαιότατε προαιρέσεις·
καὶ τὸ τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν· παρακαλεῖτε τὴν τῶν ἑλλήνων
δι' μοίαν· οἰκείαν ποιεῖν τῇ πόλει· μεγίστην ἡγούμενος πρὸς δι'
δαιμονίαν· καὶ πολεμικοὺς μὲν εἶναι τὰς παρασκευὰς καὶ
τὰς μελέτας· εἰρηνικοὺς δὲ τῶν μηδενὸς μηδὲν ἀδικεῖν· δι-
δάσκων ὡς οὔτε πρὸς πλοῦτον, οὔτε πρὸς δόξαν, οὐθ' ὅλως
πρὸς δι' δαιμονίαν οὐθὲν ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτην δύνα-
μιν, ὅσην ἀρετὴ καὶ τὰ μέρη ταύτης· καὶ τοῖς μὴ ταῦτα ὑπο

Secretea ubi est

μικρῶν ἐδείσαν · parti abfuerunt

ληφόσιν ἐπιτιμῶν οἱ τὴν μὲν ἀδικίαν, κέρδη λέγειν ἡγοῦντο.
καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ᾽ ἡμέραν συμφέρουσαν. τὴν δὲ δι-
καιοσύνην ἀλυσιτελῆ, καὶ μᾶλλον ἑτέροις, ἢ τοῖς ἔχουσιν ὠ-
φέλιμον. τούτων γὰρ οὐκ οἶδ᾽ ὅ τις ἂν ἢ βελτίους ἢ ἀληθεστέ-
ρους ἢ μᾶλλον πρέποντας φιλοσοφίας, δύναιτο λόγους εἰπεῖν.
τίς δὲ τὸν ἀρεοπαγιτικὸν ἀναγνοὺς λόγον, οὐκ ἂν γένοιτο
κοσμιώτερος. ἢ τίς οὐκ ἂν θαυμάσειε τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ῥή-
τορος. ὃς ἐτόλμησε διαλεχθῆναι περὶ πολιτείας ἀθηναίοις,
ἀξιῶν μεταθεῖναι μὲν τὴν τότε καθεστῶσαν δημοκρατίαν. ὡς μεγάλα βλάπτουσαν τὴν πόλιν. ὑπὲρ ἧς δημαγω-
γῶν οὐθείς ἔτι τεχείρει λέγειν, θεωρῶν εἰς τοσαύτην αὐτὴν προε-
ληλυθυῖαν ἀκοσμίαν, ὥστε μὴ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἔτι τῶν ἰδίω-
τῶν κρατεῖν. ἀλλ᾽ ἕκαστον ὅτι καθ᾽ ἡδονὴν αὐτῷ γίνοιτο καὶ
ποιοῦντα καὶ λέγοντα. καὶ τὴν ἄκαιρον παρρησίαν, δημοτι-
κὴν ἐξουσίαν ὑπὸ πάντων νομιζομένην. ἀναστῶσαθαι δὲ
τὴν ὑπὸ σόλωνος τε καὶ κλεισθένους καταστασθεῖσαν πολι-
τείαν. ἧς τὴν προαίρεσιν καὶ τὰ ἔθη διεξιών, δεύτερον μὲν
ἡγεῖσθαι φησὶ τοὺς τότε ἀνθρώπους τοῖς πρεσβυτέροις
ἀντιπεῖν ἢ τὴν τάξιν λύειν. δημοκρατίαν δὲ αὐτοὺς νομίζειν
οὐ τὴν ἀκολασίαν, ἀλλὰ τὴν σωφροσύνην. τὸ δὲ ἐλεύθερον, οὐκ
ἐν τῷ καταφρονεῖν τῶν ἀρχόντων. ἀλλ᾽ ἐν τῷ τὰ κελευόμενα
ποιεῖν τιθεῖσθαι. ἐξουσίαν τε οὐθενὶ τῶν ἀκολάστων ἐπιτρέπειν.
ἀλλ᾽ ἐν τοῖς βελτίστοις ἀναπιθέναι τὰς ἀρχάς. τοιούτους ἔσε-
σθαι τοὺς ἄλλους ὑπολαμβάνοντας οἱοιπερ ἂν ὦσιν οἱ τὴν
πόλιν διοικοῦντες. αὐτὸ δὲ τοῦτο τὰς ἰδίας οὐσίας ἐκ τῶν δη-
μοσίων ἐπανορθοῦν, τοὺς ἰδίους πλούτους εἰς τὰ κοινὰ κατα-
χορηγήσειν. χωρὶς δὲ τούτων, πλέω τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖ-
σθαι τοὺς πατέρας τῶν υἱῶν ἀνδρῶν γενομένων ἢ παίδων ὄν-
των ἐποιοῦντο. ἐνθυμουμένους ὡς οὐκ ἐξ ἑκείνης τῆς παιδείας,
ἀλλ᾽ ἐκ ταύτης τῆς σωφροσύνης μᾶλλον ὠφελεῖται τὸ κοι-
νόν. κρείττονά τε ὑπολαμβάνειν τὰ χρηστὰ ἐπιτηδεύματα τῆς
ἀκριβοῦς νομοθεσίας. σκοποῦντας, οὐχ ὅπως ταῖς τιμωρίαις
τοὺς ἁμαρτάνοντας ἀνείργουσιν. ἀλλ᾽ ὡς μηδὲν ἄξιον ζημίας
ἕκαστον ἐπιτηδεύειν. καὶ τὴν μὲν πατρίδα δεῖν οἰομένους ἐν
ἐξουσίᾳ διάγειν μεγάλῃ. τοῖς δὲ ἰδιώταις μὴ δεῖν ἐξεῖναι

ἀπιβολή

ποιεῖν ὅτι ἂν οἱ νόμοι κωλύωσι. καρτερεῖν δὲ τὰ δεινὰ καὶ μὴ
ἐκπλήττεσθαι ταῖς συμφοραῖς. τίς δ᾽ ἂν μᾶλλον πείσειε καὶ
πόλιν καὶ ἄνδρας τοῦ ῥήτορος, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ. μάλι-
στα δὲ ἐν τῷ πρὸς λακεδαιμονίους γραφεῖν τι λόγῳ. ὃς ἐπιγρά-
φεται μὲν ἀρχίδαμος. ὑποθέσιν δὲ περιείληφε τὴν περὶ τοῦ
μὴ πρόσθεσθαι μεγαρεῦσιν βοιωτοῖς. μὴ δὲ ποιεῖν τὸ προσταττό-
μενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. ἢ τύχοιτο γὰρ δὴ τοῖς λακεδαιμονίοις, ἢ
τε περὶ λεῦκτρα μάχη, καὶ πολλαὶ μετ᾽ ἐκείνην ἕτεραι. καὶ τὰ
μὲν θηβαίων πράγματα ἤνθει τε καὶ εἰς μέγεθος ἀρχῆς προελη-
λύθει. τὰ δὲ τῆς σπάρτης τὰ πρῶτα καὶ ἀναξία τῆς ἀρχαίας ἡγε-
μονίας ἐγένετο. τελευτῶσα γοῦν εἰς ἀτυχίαν τῆς ἐρήμης ἡ πόλις.
ἐβουλεύετο εἰς χρήματα ἀποφήνασθαι. ταύτην ἐπιθεμένων αὐτῇ
βοιωτῶν τὴν ἀναίδειαν. ὁρῶν οὖν αὐτὴν ἀναξίαν πράττειν μέλ-
λουσαν τῶν προγόνων, τόνδε τὸν λόγον συνέταξε τὸν ἀρχίδαμ-
μον. μέχρι μὲν οὔπω καὶ οὐπω βασιλεύοντι. ἐλπίδας δὲ πολλὰς
ἔχοντι ταύτης τεύξεσθαι τῆς τιμῆς. ἐν ᾧ διεξέρχεται πρῶτον
μὲν ὡς δικαίως ἐκτήσαντο μεγαρῆν λακεδαιμόνιοι. παραδόν-
των τε αὐτὴν τῶν κρεσφόντου παίδων ὅτε ἐξέπεσον ἐκ τῆς
ἀρχῆς. καὶ τοῦ θεοῦ προστάξαντος δέχεσθαι καὶ τιμωρεῖν τοῖς
ἀδικουμένοις. πρὸς δὲ τούτοις ἐπικυρώσαντος μὲν τὴν κτῆσιν
τοῦ πολέμου. κάτοχον δὲ καὶ βέβαιον πεποιηκότος τοῦ χρό-
νου. διδάσκει δὲ ὡς οὐ μεγαρεῦσι τοῖς οὐκ ἔτ᾽ οὖσιν. ἀλλὰ
δούλοις καὶ εἴλωσιν ὁρμητήριον καὶ καταφυγὴν παρεξουσι τὴν
πόλιν. διεξέρχεται τε τοὺς κινδύνους τῶν προγόνων οὓς ὑπέ-
μεινεν ἕνεκα τῆς ἡγεμονίας. καὶ τῆς δόξης ὑπομιμνήσκει τῆς
παρὰ τοῖς ἕλλησιν ὑπαρχούσης περὶ αὐτῶν. παραινεῖ τε μὴ
συγκαταπίπτειν ταῖς τύχαις. μὴ δὲ ἀπογιγνώσκειν τὰς με-
ταβολάς. ἐνθυμουμένους ὅτι πολλοὶ μὲν ἤδη. μείζω δύναμιν
ἔχοντες ἢ θηβαῖοι. ὑπὸ τῶν ἀναθενεστέρων ἐκρατήθησαν. πολλοὶ
δὲ εἰς πολιορκίαν καταστάντες καὶ δεύτερα ἢ λακεδαιμό-
νιοι πάσχοντες. διέφθειραν τοὺς ἐπιστρατεύσαντας. καὶ πα-
ράδειγμα ποιεῖται τὴν ἀθηναίων πόλιν. ἥτις ἐκ πολλῆς δυ-
ναμίας ἀνάστατος γενομένη τοὺς ἐσχάτους ὑπέστη κιν-
δύνους. ἵνα μὴ τοῖς βαρβάροις ποιῇ τὸ προσταττόμενον. πα-
ρακελεύεται δὲ καὶ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαρρεῖν περὶ

τῶν μελλόντων, ἐπιστάμενοι ὅτι τοσαῦτας συμφορὰς
αἱ πόλεις ἐπαμορθοῦνται, πολιτείας χρηστὰς καὶ πολέμων ἐμ-
πειρίαις· ἐν οἷς προσχὼν ἡ Σπάρτη τῶν ἄλλων πόλεων· οἱ δὲ
δὴ αὐτοὺς κακῶς πράττοντας μὴ δρῶντες ἐπιθυμοῦν· οἷς ἐκ
τῆς καινοτομίας ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβάλλειν τὰ πράγματα
ἐλπὶς· ἀλλὰ τοὺς δὲ τυχόντας· ἐν γὰρ τῷ κινδυνεύειν, τὴν τῶν
παρόντων ἀγαθῶν εἶναι φυλακήν· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς
τούτοις διεξελθὼν ὅσα καὶ κοινὴ καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἐπιφανεστάτοις
αὐτῶν ἐπράχθη κατὰ τοὺς πολεμοῦντας λαμπρὰ ἔργα, καὶ
ὅσης αἰσχύνης ἄξια δρᾶσουσι, καὶ ὡς διαβληθήσονται παρὰ
τοῖς ἕλλησιν ἐπιλογισάμενος, καὶ ὅτι πάντοθεν αὐτοῖς
ἐπικουρία τις ἔσται τὸν ἀγῶνα ποιουμένοις, καὶ παρὰ θεῶν
καὶ παρὰ συμμάχων καὶ παρὰ πάντων ἀνθρώπων, οἷς ἐπι-
φθονος ἡ θηβαίων δύναμις αὐξομένη, καὶ τὴν κατέχουσαν ἄκος,
μίαν καὶ ταραχὴν τὰς πόλεις ἐπιπροπεύοντων τῆς ἑλλάδος
βοιωτῶν, ἐπιδεξάμενος, τελευτῶν δὲ καὶ μηθὲν τούτων μέλλοι γί-
νεσθαι, μὴ δὺ πολέμοι τοτὶς ἄλλη σωτηρίας ἐλπὶς, ἐκλιπεῖν
κελεύει τὴν πόλιν· διδάσκων αὐτοὺς, ὡς χρὴ παῖδας μὲν καὶ
γυναῖκας καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ἔστε σικελίαν ἐκπέμψαι καὶ ἰτα-
λίαν καὶ τὰ ἄλλα χωρία τὰ φίλια· αὐτοὺς δὲ καταλαβόμενοὺς
τόπον ὅστις ἂν ὀχυρόταλος ἢ καὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιηδεότα-
τος, ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλατταν· οὐδεμίαν γὰρ ἀξιοῦσιν δύναμιν ὁμόσε χωρεῖν,
ἀνδράσι κρατίστοις μὲν τὰ πολέμια τῶν ἑλλήνων, ἀπομενόν-
μενοὶ δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακειμένοις· δικαίαν δὲ ὀργὴν καὶ
προφασιν δὲ πρεπῆ τῆς δυνάμεως ἔχουσι· ταῦτα γὰρ οὐ λα-
κεδαιμονίοις συμβουλεύειν φαίνεν ἂν αὐτὸν ἔγωγε· ἀλλὰ καὶ
τοῖς ἄλλοις ἕλλησι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, πολλῶν κρείττον
ἁπάντων φιλοσόφων· οἱ τέλος ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀρε-
τὴν καὶ τὸ καλόν· ἔχων δὲ πολλοὺς αὐτοῦ καὶ ἄλλους διεξιέναι
λόγους, πρὸς πόλεις τε καὶ δυνάστας καὶ ἰδιώτας γρα-
φέντας, ὧν οἱ μὲν, εἰς τὸν βίον καὶ σωφροσύνην τὰ πλήθη πα-
ρακαλοῦσιν, οἱ δὲ εἰς μετριότητα, καὶ μόνιμον ἀρχὴν τοὺς δυ-
νάστας προάγουσιν, οἱ δὲ κοσμίους τῶν ἰδιωτῶν ἀπεργά-
ζονται τοὺς βίους· ἃ δὲ εἰς πράττειν ἕκαστον ὑποτιθέμενοι· δεδοι-

κὼς μὴ πέρα τοῦ δέοντος ὁ λόγος ἐκμηκυνθῇ μοι, ταῦτα
μὲν ἐάσω· τοῦ δὲ εὐπαρακολούθητα γενέσθαι μᾶλλον τὰ
πρόσθεν δρηθέντα, καὶ τῆς διαφορᾶς ἕνεκα ἡ δὶ ἀλλάττει λυ-
σίου, τὰς ἀρετὰς αὐτῶν εἰς βραχύτερον συναγαγὼν λόγον, ἐπὶ
τὰ παραδείγματα μεταβήσομαι· πρότερον μὲν οὖν ἔφην ἀ-
ρετὴν εἶναι λόγων τὴν καθαρὰν ἑρμηνεῖαν, ἣν δὶ ἀλλαγὴν οὐ
δεμίαν δρίσκον παρόντα ἑτέρῳ· ἐπεῖτα τὴν ἀκρίβειαν τῆς δια-
λέκτου τῆς τότε συνήθους· καὶ ταύτην ἑώρων ὁμοίαν παράμ-
φοτέροις· μετὰ ταῦτα ἐπελογίζομην, ὅτι τοῖς κυρίοις καὶ συνή
θεσι καὶ κοινοῖς ὀνόμασιν ἀμφότεροι κέχρηνται· ἡ δὲ ἰσοκρά-
τους λέξις προσλαβοῦσά τι τῆς τροπικῆς κατασκευῆς, μέχρι
τοῦ μὴ λυπῆσαι προῆλθε· τῆς δὲ σαφηνείας καὶ τῆς ἐναργείας ἀμ-
φότερους κρείττων ἀπεφήνατο· ἐν δὲ τῷ συνθέσει ὁμοίως ἐκφέρει
τὰ ὀνόματα λυσίας μᾶλλον, ἡγούμην ἐπιτυχάνειν· περὶ τὰς
αὐξήσεις ἰσοκράτη κατορθοῦν ἀμφοῖν ἐδόκουν· ἐν τῷ συστρέφειν
τὰ ὀνόματα καὶ στρογγύλως ἐκφέρειν ὡς πρὸς ἀληθινοὺς ἀγῶ-
νας, ἐπιήδεον λυσίαν ἀπεδεχόμην· ἐν ταῖς ἠθοποιίαις ἀμφο
τέρους δρίσκον δεξιούς· τῆς δὲ χάριτος καὶ τῆς ἡδονῆς ἀμαμφι
λόγως ἀπεδίδοτο τὰ πρωτεῖα λυσίᾳ· τὸ μεγαλοπρεπὲς ἡ
ρῶον, παρ' ἰσοκράτει· τοῦ πιθανοῦ καὶ πρεπτοῦ οὐδὲ ἕτερον
ἐδόκουν ἀπολείπεσθαι· ἐν τῇ σωθέσει τῶν ὀνομάτων λυσίαν
μὲν ἀφελέστερον ἔκριν· ἰσοκράτην δὲ περιεργότερον· καὶ τὸν
μὲν τῆς ἀληθείας πιθανότερον εἶναι κατήν· τὸν δὲ τῆς κατασκευῆς
ἀθλητὴν ἰσχυρότερον· ταῦτα ἔφην περὶ τῆς λέξεως τῆς ἑκα-
τέρου· τῶν δὲ πραγμάτων ποιούμενος ἐξέτασιν, τὴν μὲν εὕρε
σιν θαυμαστὴν παράμφοιν κατελαβόμην καὶ ἔτι τὴν κρίσιν·
τὴν δὲ τάξιν τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τοῖς μερισμοῖς τῶν ἐπι-
χειρημάτων καὶ τὴν καθ' ἕκαστον εἶδος ἐξεργασίαν, τοῖς τε ἄλ-
λοις ἅπασι τοῖς ἐν τῷ πραγματικῷ τόπῳ θεωρήμασι, παρὰ
πολὺ πρότερον ἡγούμην ἰσοκράτην λυσίου· κατὰ δὲ τὴν λαμ
πρότητα τῶν ὑποθέσεων, καὶ τὸ φιλόσοφον τῆς προαιρέσε-
ως πλεῖον διαφέρειν ἡ παιδὸς ἀνδρα, ὡς ὁ πλάτων εἴρηκεν·
εἰ δὲ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ῥητόρων ὅ
σοι φιλοσόφως τοῦ μαθήματος τούτου προεστήσαν, γνῆσ
μέν τοι ἀγωνιστὴς τῶν περιόδων τὸ κύκλιον καὶ τῶν σχημα-

Comparatio Lysiae et Isocratis. oratorum

Καθαρὰ ἑρμηνεία

ἀκρίβεια διαλέκτου

τροπικὴ κατασκευή.

αὐξήσεις

ἠθοποιίαις

εὕρεσις

κρίσις

θεωρήματα τοῦ πραγματικοῦ τόπου

τὸ κύκλιον ἀστοπῆς τῶν περιόδων

ἀναμφιλόγως

λυσίαν μᾶλλον ἡγούμην ἐπιτυχάνειν. 1. praestare

ἐπιτυγχάνειν

puerile ſpectaculum

τισμῶν τῆς λέξεως τὸ μφρακιῶδες, οὐκ ἐδοκίμαζον. δου
λεύφ γὰρ ἡ διάνοια πολλάκις τῶν ῥυθμῶν τῆς λέξεως. καὶ
τοῦ κομψοῦ λείπεται τὸ ἀληθινόν. κρατίστην τε ἐπιτήδευμα
ἐν διαλέκτῳ πολιτικῇ καὶ ἐναγωνίῳ τὸ ὁμοιοτάτην τῶν κατὰ
φύσιν. βούλεται δὲ ἡ φύσις, τοῖς νοήμασιν ἕπεσθαι τὴν λέ
ξιν. οὐ τῇ λέξει τὰ νοήματα. συμβουλῶ δὲ δὴ περὶ πολέμου
καὶ φρήνης λέγοντι καὶ ἰδιώτῃ τὴν περὶ ψυχῆς τρέχοντι κίν-
δυνον ἐν δικασταῖς, τὰ κομψὰ καὶ θεατρικὰ καὶ μφρακιῶδη
ταῦτα, οὐκ οἶδα εἰ μὴ τιμᾶν δύναιτο ἂν παρασχεῖν ὠφέλειαν.
μᾶλλον δὲ οἶδα ὅτι καὶ βλάβης ἂν αἴτια γένοιτο. χαριεντισ-
μὸς γὰρ πᾶς ἐν ἀποδοκίᾳ, καὶ καλῶς γινόμενος, ἄωρον πρᾶγ-
μα καὶ πολεμιώτατον ἔλεγε. οὗτος δὲ οὐκ ἐμὸς ὁ λόγος πρό-
τερον μὰ δία. ἐπὶ πολλοὶ καὶ τῶν παλαιῶν τὰ αὐτὴν ἔχον ὑπὲρ
αὐτοῦ τὴν δόξαν. φιλόνικος μὲν γὰρ ὁ διαλεκτικός, τὴν ἄλλην
κατασκευὴν τῆς λέξεως ἐπαινῶν τὰ δρός, μέμφεται τῆς κα-
νότητος ταύτης καὶ τοῦ φορτικοῦ. ἐοικέναι τέφνῃ αὐτὸν ζωγρά
φῳ ταῖς αὐταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς αὐτοῖς σχήμασι πάσας ἐπι
κοσμοῦντι τὰς γραφάς. ἅπαντας γοῦν ὁρίσκον τοὺς λόγους αὐ
τοῦ, τοῖς αὐτοῖς τρόποις τῆς λέξεως κεχρημένους. ὥστε ἐν πολ-
λοῖς τεχνικῶς τὰ καθ' ἕκαστα ἐξεργαζόμενον, τοῖς ὀλίγοις ἀπρε
πῆ παντελῶς φαίνεσθαι. διὰ τὸ μὴ προσηκόντως τοῖς ὑποκεί
μένοις τῶν ἠθῶν φράζειν. ἱερώνυμος δὲ ὁ φιλόσοφος φησίν,
ἀναγινώσκειν μὲν ἄν τινα δύνηθῆναι τοὺς λόγους αὐτοῦ καλῶς. δη
μηγορῆσαι δὲ τὴν τεφωνὴν καὶ τὸν τόνον ἐπάρασθαι. καὶ ἐν ταύ
τῃ τῇ κατασκευῇ, μετὰ τῆς ἁρμοττούσης ὑποκρίσεως ἅπαν,
οὐ παντελῶς. τὸ γὰρ μέγιστον καὶ κινητικώτατον τῶν ὄχλων
παρατεθῆναι, τὸ παθητικὸν καὶ ἔμψυχον. δουλεύειν γὰρ αὐ
τὸν τῇ λεπτότητι διὰ παντός. τὸ δὲ κεκραμένον καὶ παντο-
δαπὸν ἐπιτάσει τε καὶ ἀνέσει καὶ τὸ τάσιν παθητικὰς ὑπο
θέσεσι διειλημμένον ὑπερβεβηκέναι. καθόλου δὲ φησιν αὐτὸν
ἔστ' ἀναγνώστου παιδὸς φωνὴν καταδύνται μήτε τόνον μήτε
πάθος, μήτε ὑποκρίσιν δύνασθαι φέρειν. πολλοῖς δὲ καὶ ἄλ-
λοις ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἐρήται. περὶ ὧν οὐδὲν
δέομαι γράφειν. ἐξ αὐτῆς γὰρ ἔστι τῆς ἰσοκράτους λέξεως τεθέ-
ασθαι καταφανῆς. ὅτε τῶν περιόδων ῥυθμός, ἐκ παντὸς διώκων

Vitium Isocratis

Pulcherrimum & memori ſpectandum pectore documentum

χαριεντισμός

Philonicus dialecticus.

τὰ καθ' ἕκαστα

Hieronimus phi

διειλημμένον

ἀναγνώστου παιδός

προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις τῶν ἠθῶν

διειλημμένον

τὰ καθ' ἕκαστα

τὸ γλαφυρόν. καὶ τῶν σχημάτων τὸ μφρακιῶδες περὶ τὰς
ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις καὶ παρομοιώσεις καταβιβόμε
νον. καὶ οὐ τὸ γένος μέμφομαι τῶν σχημάτων. πολλοὶ γὰρ
αὐτοῖς ἐχρήσαντο καὶ συγγραφεῖς καὶ ῥήτορες ἀμφισβουλόμε-
νοι τὴν λέξιν. ἀλλὰ τὸν πλεονασμόν. τῶν γὰρ μὴ ἐν καιρῷ γί-
νεσθαι μὴ δὲ ἐν ὥρᾳ, προσήκεσθαι φημὶ ταῖς ἀκοαῖς. ἐν γοῦν
τῶν παμηγυρικῶν τῶν περιβόητων λόγων, πολύς ἐστιν ἐν τοῖς τοιού-
τοις πλέκτων μὲν οὖν ἀγαθῶν αὐτίους, καὶ μεγίστων ἐπαίνων
ἀξίους ἡγοῦμαι ἐν τούτοις γὰρ οὐ μόνον τῶν κόλων τὸ κῶλον ἴ-
σον. ἀλλὰ καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς ὀνόμασι. τῶν μὲν πλέκτων, τὸ
μέγιστον. τῶν δὲ ἀγαθῶν τὸν ἔπαινον, τῶν δὲ αὐτίους, τὸ ἀξίους.
καὶ ἀνθιστοῦν δὲ ἀπέλαυνον μὲν ὡς ἰδίων. ἡ μέλοιν δὲ ὡς ἀλ-
λοτρίων. τὸ τε γὰρ κῶλον τὸ δεύτερον. τῶν κόλων πάρισον, καὶ
τῶν ὀνομάτων τῶν μὲν ἀπέλαυνον, τὸ ἡ μέλοιν ἀντίθετον.
τῶν δὲ ἰδίων τὸ ἀλλοτρίων. οἷς ἐπιτίθησιν ἀλλὰ ἐκήδοντο
μὲν ὡς οἰκείων. ἀπέχοντο δὲ ὥσπερ χρὴ τῶν μηδὲν προση-
κόντων. ἀμφοτέρα γὰρ δὴ πάλιν καὶ ταῦτα. τῶν μὲν ἐκήδοντο,
τὸ ἀπέχοντο. τῶν δὲ οἰκείων τὸ μὴ δὲν προσηκόντων. καὶ
οὐπω ταῦθ' ἱκανά. ἀλλὰ τὴν μετὰ ταῦτα περίοδον πά-
λιν ἀντιστρέφει. τῶν μὲν αὐτόστε μέλλοι μάλιστα δοκιμήσειν.
τὸ ἐπιφερόμενον καὶ τοῖς παισὶν μεγάλην δόξαν καταλείψειν. τῶν
δὲ οὐδὲ τὰς θρασύτητας τὰς ἀλλήλων ἐζήλοιν. τὸ σωμα-
τούμενον αὐτῶν, οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς καθ' ἑαυτῶν ἤσκοιν.
καὶ οὐδὲ μικρὸν διαλιπὼν ἐπιφέρει τοῦτοις. ἀλλὰ δύο τέ-
ρον μὲν ἐνομίζον εἶναι, κακῶν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν. ἢ κα
λῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν. οὐκοῦν καὶ δεύτερον τῶν
μὲν καλῶς τὸ κακῶς ἀντιστρόφον. τῶν δὲ ἀκούειν, τὸ ἀποθνή
σκειν πάρισον. εἰ μέτριος ἦν μέχρι δεῦρο ἀν ἐκεῖνος. ἀλλ' οὐκ ἀνή
σει. πάλιν γοῦν ἐν τῇ μετ' αὐτὴν περιόδῳ τίθησιν. ὅτι τοῖς ἀγα-
θοῖς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεήσει πολλῶν γραμμάτων. ἀλ-
λ' ὀλίγων συνθημάτων. καὶ περὶ τῶν κοινῶν καὶ περὶ τῶν ἰδί
ων ὁμονοήσουσιν. οὐκοῦν τὸ γραμμάτων καὶ συνθημάτων
πάρισον. καὶ τὸ πολλῶν καὶ ὀλίγων, καὶ κοινῶν καὶ ἰδίων ἀντί
θεται. ἐπεὶ ὥσπερ οὐδὲν δεήσεσθαι τοιούτων, ἀθρόαις ἐπικλύσει
ταῖς παρισώσεσιν. ἐπιφέρων ταὐτὶ καὶ τὰ τῶν ἄλλων διώ-

ἀντίθεσις
παρίσωσις
παρομοίωσις

ἀθρόαις ἐπικλύσει
ταῖς παρισώσεσιν

προσήκεσθαι φημὶ ταῖς ἀκοαῖς

κουν θεραπεύοντες ἀλλ' οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς ἑλληνάς· καὶ φρατη
γῶν οἱ ὁμεμοι δ' ἦν αὐτόν· ἀλλὰ μὴ τυραννῶν αὐτῶν· καὶ μᾶλλον
ἐπιθυμοῦντες ἡγεμόνες, ἢ δεσπόται προσαγορεύεσθαι· καὶ
σωτῆρες, ἀλλὰ μὴ λυμεῶνες ἀποκαλεῖσθαι τῶν ποιούμενοι προ
σαγόμενοι τὰς πόλεις· ἀλλ' οὐδία προσκαταστρεφόμενοι· πι
στοτέροις μὲν τοῖς λόγοις, ἢ νῦν τοῖς ὅρκοις χρώμενοι· ταῖς δὲ συν
θήκαις ὥσπερ ἀναγκαίαις ἐμμένειν ἀξιοῦντες· καὶ τί δεῖ τὰ καθ'
ἕκαστα διεξιόντα μηκύνειν· ὀλίγου γὰρ ἅπας ὁ λόγος ὑπὸ τῶν
τοιούτων αὐτῶν κεκόμψευται σχημάτων· οἱ μὲν οὖν γε ἐπὶ τε
λευτῆ τοῦ βίου γραφέντες λόγοι ἢ τοῦ δεῖν μὲν ἀρακιόδεις· ὡς ἂν
οἶμαι τελέσαν ἀπεληφότες τὴν φρόνησιν παρὰ τοῦ χρόνου·
καὶ περὶ μὲν τούτων, ἱκανὰ ταῦτα· ὥρα δ' ἤδη καὶ τῶν παρα
δείγμάτων ἅψασθαι· καὶ δεῖξαι τίς ἐστι τούτοις ἢ τοῦ ῥήτορος
ἰσχύς· ἅπαντα μὲν οὖν τὰ γένη τῶν προβλημάτων καὶ πά
σας τὰς ἰδέας τῶν λόγων, ἀμηχανῶν ἐν ὀλίγῳ δηλῶσαι· ἀρ
κεῖ δὲ μία τε δημηγορία παραληφθεῖσα καὶ λόγος εἷς ἐκ δικα
νικῶν· ὁ μὲν οὖν συμβουλευτικὸς λόγος ἐστὶν ἐν ᾧ παρακαλεῖ
τοὺς ἀθηναίους διαλύσασθαι μὲν τὸν συμμαχικὸν κληθέντα
πόλεμον ὃν ἐπολέμουν πρὸς αὐτοὺς χῖοι τε καὶ ῥόδιοι καὶ οἱ
τούτων σύμμαχοι· παύσασθαι δὲ πλεονεκτοῦντας καὶ τῆς
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντας ἀρχῆς· διδάσκων
ὡς ἐστιν οὐ μόνον κρείττων ἡ δικαιοσύνη τῆς ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ
ὠφελιμωτέρα· τὸ μὲν οὖν ὕπτιον καὶ ἀναβεβλημένον τῆς ἀγω
γῆς καὶ τῶν περιόδων ὁ χαριεντισμός, ἐν ἐστι καὶ τούτοις· τὰ
δὲ θεατρικὰ τῶν σχημάτων τεταμιευμένως παρέλκηται.
ταῦτα μὲν δὴ παρορᾶν δεῖ τοὺς ἀναγιγνώσκοντας καὶ μὴ ἄξια
ἡγεῖσθαι ἀποδεῖξαι, ὥσπερ κατ' ἀρχὰς ἔφην· τοῖς δὲ ἄλλοις
πᾶσιν προσέχειν τὸν νοῦν· ἀρκεῖται δὲ ὁ λόγος ἐνθένδε· ἅπαντες
μὲν ᾔσθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε, ταῦτα μέγιστα φάσκειν ἕν
καὶ μάλιστα ἀποδεῖξαι ἄξια τῇ πόλει· περὶ ὧν αὐτοὶ μέλλου
σι συμβουλεύειν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμά
των ἥκουσε τοιαῦτα προσέπειν· καὶ περὶ τῶν νῦν παρόντων· ἐν
τεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν· ἥκομεν γὰρ ἐκκλησιάσοντες
περί τε τοῦ πολέμου καὶ εἰρήνης ἀμεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ
βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων· καὶ περὶ ὧν ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευ-

Τὰ καθ' ἕκαστα

Hera.

προβλήματα ἰδέαι τῶν λόγων

Τὰ καθ' ἕκαστα

ὀλίγου δ' ἅπας ὁ λόγος

σαμένους, ἀμείνων τῶν ἄλλων πράττειν· τὸ μὲν οὖν μέγεθος
ὑπὲρ ὧν συνελήλυθαμεν τηλικοῦτόν ἐστιν· ὁρῶ δ' ὑμᾶς οὐκ
ἐξίσου τῶν λεγομένων τὴν ἀκρόασιν ποιουμένους· ἀλλὰ τοῖς
μὲν προσέχοντας τὸν νοῦν· τῶν δ', οὐδ' εἰς τὴν φωνὴν ἀφικνου
μένους· καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον
ἔσθ' οὗτοι τοὺς ἄλλους ἀπαντᾶς ἐκβάλλειν· πλὴν τοὺς συναγο
ρεύοντας τοῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν· οἷς καὶ δικαίως ἂν τις ἐπιτι
μήσειεν· ὅτι συνεῖδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἰκοῦν ὑπὸ
τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγενημένους, καὶ μισοῦντες
ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταύτην ἐχόντας τὴν τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν
οὐχ ὁμοίως διάκειθ' ἐπρὸς αὐτούς· ἀλλὰ καταῤῥοῦντες τῶν
προσιεμένων καὶ χαιρόντων τοῖς τοιούτοις, αὐτοὶ μᾶλλον φαί
νεσθε τοῖς τοιούτοις πιστεύοντες, ἢ τοῖς ἄλλοις πολίταις.
καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς ῥήτορας μελέτας καὶ φιλόσο
φοι οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν· ἀλλ' ὅπως ἀρέσκον
τας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν· ἐφοῦσι καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐρ
ρύηκεν· ἅπασι γὰρ ἦν φανερὸν ὅτι μᾶλλον ἢδεσθε τοῖς παρα
καλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης
συμβουλεύουσιν· οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν, ὡς
τάδε τῆδε τάδε ἐν τάδε πόλεσι κομιούμεθα· καὶ τὴν δυ
ναμιν ἀναλήψομεθα πάλιν ἣν πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχον
τες· οἱ δ' οὐδὲν τοιοῦτον ὑποσχόμενοι· ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν
δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον· ἀλλὰ σπεύδειν
τὸ ἴσον· ὀχαλεπωτάτοιν πάντων τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώ
πων ἐστίν· οὕτως γὰρ ἐξήρτημεθα τῶν ἐλπίδων καὶ πρὸς τὰς
δοκούσας εἶναι πλεονεξίας ἀπλήστως ἔχομεν, ὡς τοῦ δ' οἰκεῖν
μένοι τοὺς μεγίστους πλούτους μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλουσιν.
ἀλλὰ δεῖ τοῦ πλήθους ὀρεγόμενοι περὶ τῶν ὑπαρχόντων κιν
δυνεύουσι· διόπερ ἀξιόν ἐστι δεδιέναι μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔμοχοι
γενόμεθα τούτοις τοῖς ἀνοίαις· λίαν γὰρ τιμᾶσθαι δοκοῦσιν
ὡρμῆσθαι πρὸς τὸν πόλεμον· ὥσπερ οὐ τῶν τυχόντων
συμβεβουλευκότων· ἀλλὰ τῶν θεῶν ἀκηκοότες ὅτι καὶ ὀρθῶ
σομεν ἅπαντα· καὶ ῥαδίως κρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν· χρὴ δὲ
τοὺς νοῦν ἔχοντας, περὶ μὲν ὧν ἴσασι μὴ βουλεύεσθαι· περὶ ἐρ
γῶν γὰρ· ἀλλὰ πράττειν ὡς ἐνόησαν· περὶ ὧν δ' ἂν βουλεύσωνται

μὴ νομίζῃν ἀδέν αὐτὸ συμβησόμενον· ἀλλὰ ὡς δόξη μὲν χρω
μένους· ὅτι δὲ ἂν τύχη γενησόμενον οὕτω διανοῆσθαι περὶ
αὐτῶν· ὧν ὑμῖν οὐδέτερον τυγχάνετε ποιοῦντες· ἀλλὰ ὥσ
οἱόντε ταραχωδέστατα διάκεισθε· συνεληλύθατε γὰρ ὡς
δέον ὑμᾶς ἐξαπαντῶν τῶν ῥηθέντων ἐκλέξαι τὸ βέλτιον· ὥσ
περ δὴ σαφῶς εἰδότες ὁ πρακτέον ἐστίν, οὐθὲ λέγε ἀκούειν·
πλὴν τῶν εἰς ἡδονὴν δημηγορούντων· καίτοι προσῆκεν ὑμᾶς
εἴπερ ἐβούλεσθε ζητεῖν τὸ τῇ πόλει συμφέρον μᾶλλον τοῖσ
ἐναντιουμένοισ ταῖσ ὑμετέραισ γνώμαισ προσέχειν τὸν
νοῦν, ἢ τοῖσ χαριζομένοισ· εἰδότεσ ὅτι τῶν ἐνθάδε παρόν
των, οἱ μὲν ἃ βούλεσθε λέγοντεσ, ῥαδίωσ ἐξαπατᾶν δύνανται· τὸ γὰρ πρὸσ χάριν ῥηθὲν ἐπισκοτεῖ τῶ καθορᾶν τὸ βέλ
τιστον· ὑπὸ δὲ τῶν μὴ πρὸσ ἡδονὴν συμβουλευόντων, οὐδὲν
ἂν πάθοιτε τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπωσ ἂν μεταπεσοῦσαι δυ
νηθεῖεν ἢ κρῖναι καλῶσ περὶ τῶν γεγενημένων, ἢ βουλεύσασθαι
περὶ τῶν μελλόντων, εἰ μὴ τοὺσ μὲν λόγουσ τοὺσ τῶν ἐναν
τιουμένων παραλλήλουσ ἐξετάζοιεν· αὐτοὶ δ' αὐτοὺσ κοινοὺσ
ἀμφοτέροισ ἀκροατὰσ παράσχοιεν· θαυμάζω δὲ τὰ τῶν
πρεσβυτέρων, εἰ μηκέτι μνημονεύουσι καὶ τῶν νεωτέρων, εἰ μὴ
δεινὸσ ἀκηκόασιν, ὅτι διὰ μὲν τοὺσ παραινοῦντασ ἀντέ
χεσθαι τῆσ εἰρήνησ, οὐθὲν πώποτε κακὸν ἐπάθομεν· διὰ
δὲ τοὺσ ῥαδίωσ πολεμεῖν αἱρουμένουσ, μεγάλαισ συμ
φοραῖσ περιέπεσόμεν· ὧν ἡμεῖσ οὐδεμίαν ποιούμεθα μνείαν·
ἀλλ' ἑτοίμωσ ἔχομεν μηδὲν εἶναι τὸ πρόσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράτ
τοντες, τριήρεσ πληροῦν· καὶ χρημάτων εἰσ φορὰσ ποιεῖσθαι·
καὶ βοηθεῖν, καὶ πολεμεῖν οἷσ ἂν τύχωμεν ὥσπερ ἐν ἀλλοτρία
τῇ πόλει κινδυνευόντες· τούτων δ' αἴτιόν ἐστιν ὅτι προσῆκεν
ὑμᾶς ὁμοίωσ τῶν κοινῶν ὥσπερ τῶν ἰδίων ἀπουδάζειν, οὐ
τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχετε περὶ αὐτῶν· ἀλλ' ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν
ἰδίων βουλεύνασθε, ζητεῖτε συμβούλους τοὺσ ἀμείνον φρονοῦν
τασ ὑμῶν αὐτῶν· ὅταν δ' ὑπὲρ τῆσ πόλεωσ ἐκκλησιάζητε·
τοῖσ μὲν τοιούτοισ ἀπιστεῖτε· καὶ φθονεῖτε· τοὺσ δ' ἐπομνηστὰ τοὺσ
τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ἐπαινεῖτε· καὶ νομίζετε δημοτικω
τέρουσ εἶναι τοὺσ μεθυόντασ τῶν νηφόντων· καὶ τοὺσ νοῦν οὐκ ἔχον
τασ τῶν εὖ φρονούντων· καὶ τοὺσ τὰ τῆσ πόλεωσ διαφεμομέ-

νουσ, τῶν ἐκ τῆσ οὐσίασ ὑμῖν λειτουργούντων· ὥσ τ' ἄξιον θαυμά
ζειν, εἴ τισ ἐλπίζει τὴν πόλιν τοιούτοισ συμβούλοισ χρωμένην ἐπὶ
τὸ βέλτιον ἐπιδώσειν· ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὅτι πρόσαντεσ ἐστὶν
ἐναντιοῦσθαι ταῖσ ὑμετέραισ διανοίαισ· καὶ ὅτι δημοκρατίασ οὐ
σησ οὐκ ἔστι παρρησία πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖσ ἀφρονεστά
τοισ καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν· ἐν δὲ τοῖσ θεάτροισ τοῖσ κω
μῳδοδιδασκάλοισ· ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον· ὅτι τοῖσ
μὲν εἰσφέρουσιν εἰσ τοὺσ ἄλλουσ ἕλληνασ τὰ τῆσ πόλεωσ ἁμαρ
τήματα, τοσαύτην ἔχετε χάριν, ὅσην οὐδὲ τοῖσ εὖ ποιοῦσι· πρὸσ
δὲ τοὺσ ἐπιτιμήσεωσ καὶ μνεῖαν ὑμᾶσ, οὕτω διατίθε
σθε δυσκόλωσ, ὥσπερ πρὸσ τοὺσ κακόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομέ
νουσ· ὅμωσ δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων, οὐκ ἂν ἀποφαίην ὧν
διεμνήσθην· παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριούμενοσ ὑμῖν οὐδὲ χφρο
τομίαν μηνύσων· ἀλλὰ ἀποφαινούμενοσ ἃ τυγχάνω γιγνώ
σκων· πρῶτον μὲν περὶ ὧν ὁ πρύτανις προτίθησιν· ἔπειτα
περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆσ πόλεωσ πραγμάτων· οὐδὲν γὰρ ὄφε
λοσ ἔσται τῶν ὑπὲρ τῆσ εἰρήνησ γνωσθεντων· ἂν μὴ περὶ τούτων
ὀρθῶσ λοιπὸν βουλευσώμεθα· φημὶ δ' οὖν χρῆναι ποιεῖσθαι
τὴν εἰρήνην μὴ μόνον πρὸσ χίουσ τε καὶ ῥοδίουσ καὶ βυζαντίουσ
καὶ κοίουσ, ἀλλὰ πάντασ ἀνθρώπουσ κεχρῆσθαι ταῖσ συνθή
καισ· μὴ ταύταισ αἷσ νῦν τινὲσ γεγράφασιν, ἀλλὰ ταῖσ γενομέναισ
πρὸσ βασιλέα καὶ λακεδαιμονίουσ, προσταττούσαισ δὲ τοὺσ
ἕλληνασ αὐτονόμουσ εἶναι· καὶ τὰσ φρουρὰσ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων
πόλεων ἐξιέναι· καὶ τὴν αὐτῶν ἔχειν ἑκάστουσ· τούτων γὰρ οὔτε
δικαιοτέρασ εὑρήσομεν· οὔτε μᾶλλον τῇ πόλει συμφερούσασ·
ταῦτα προφανῶν καὶ οὕτω διαθεῖσ τοὺσ ἀκούοντασ πρὸσ τὸν
μέλλοντα λόγον· ἐπιτηδείωσ ἐγκωμιόν τε κάλλιστον τῆσ δι
καιοσύνησ διαθεμένοσ, καὶ τὰ καθεστηκότα πράγματα
μεμψάμενοσ, ἐπιτίθησι τούτοισ τὴν σύγκρισιν τῶν τότε
ἀνθρώπων πρὸσ τοὺσ προγόνουσ· τούτου δ' ἕνεκα ταῦτα
προεῖπον ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν οὐδὲν ὑποπτεύσαμενοσ ἀλλὰ
παντάπασιν ἀνεμέμνωσ μέλλω τοὺσ λόγουσ ποιεῖσθαι
πρὸσ ὑμᾶσ· τίσ γὰρ ἄλλοθεν ἐπελθὼν καὶ μήπωσιν διε
φθαρμένοσ ἡμῖν, ἀλλ' ἐξαίφνησ ἐπιστὰσ τοῖσ γενομένοισ
οὐκ ἂν μάνεσθαι καὶ παραφρονεῖν ὑμᾶσ νομίσειεν· οἱ φιλο-

Διονυσίου Ἀλικαρνασέως

τῆς ἀρχαιολογίας τῶν ἑλληνικῶν τὸ μὲν πρῶτον ἐστι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ τῆς τῶν
πόλεων ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιδόσεως ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἀναλαμβάνειν ὁ δὲ τῶν ἀναγκαίων
τοῦ βίου κατὰ τὴν τροφὴν ἐξευρεταὶ γενόμενος τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ τῆς γεωργίας τεχνικῷ
μέρει τὸν ἄριστον ἐπιδείξας τῶν ἀρχαίων ἐν τῷ τῆς ἀστρονομίας τε καὶ βιολογίας τῶν
ἀνθρώπων τὸν ἐπιστήμονα ἐν τῷ τῆς ἐγκυκλίου παιδείας τὸν ἀρχηγὸν ἐν τῷ τῆς ἀρετῆς
τὸν ἀκριβῆ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τὸν ἀναλωτὴν ἐν τῷ τῆς ἀστρατείας τὸν ἀνυπόστατον
τῶν τε ἐν τῷ πολέμῳ τῶν τε ἐν τῷ τῆς πολιτείας τὸν ἀκριβῆ νομοθέτην ἐν τῷ τῆς φιλοσοφίας
τὸν ἀκριβῆ ἐξηγητὴν ἐν τῷ τῆς ἱστορίας τὸν ἀκριβῆ μάρτυρα ἐν τῷ τῆς ῥητορείας τὸν
δεινὸν ἐν τῷ τῆς ἐπιστολικῆς τὸν ἀκριβῆ τύπον ἐν τῷ τῆς ἐρωτικῆς τὸν ἀκριβῆ τεχνίτην
ἐν τῷ τῆς ἀστρονομίας τὸν ἀκριβῆ τεχνίτην ἐν τῷ τῆς ἀστρατείας τὸν ἀνυπόστατον
ἐν τῷ τῆς ἀστρονομίας τὸν ἀκριβῆ τεχνίτην ἐν τῷ τῆς ἀστρατείας τὸν ἀνυπόστατον

Dionysius Halicarnassensis

Ἱστορικὸς ἀθλωμένος.

ἀλλὰ τοιαῦτα ἀκριβῆ καὶ ἀλλήλοις καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτηδεύματα ἐπι-
τρέψας πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν ἀστρονομίαν τὸν ἀνθρώπινον βίον ὁμολογεῖ τῶν ἀνθρώπων
ἀξίαν ἐκείνῳ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐλαττοῦν μὲν ἡ ἐν ἀμφοῖν λόγοις, ἀλλὰ τὴν μὲν ἀνθρωπίνην
ἀνθρωπίνῃ ἀλλὰ τὴν θεῖαν θείᾳ ἀνθρωπίνῃ ἀνθρωπίνῃ ἀνθρωπίνῃ ἀνθρωπίνῃ ἀνθρωπίνῃ
μόνον περὶ τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα ἐστιν ἐν τῷ τῆς ἀστρονομίας τῷ
ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν
μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία
ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν
ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ
ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῶν
ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ
ἀστρονομικὸν μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν
ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα
καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῶν ἀστρονομικῶν
χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία ἐστὶ τὸ ἀστρονομικὸν
μέρος τῶν ἀστρονομικῶν χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα καὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐστιν ἡ ἀστρονομία
ἐστὶ τὸ

πατὴρ μὲν ἐστι σιμωπέυς· οὗ οἱ πλέοντες ἐς τὸν πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰκέων πρὸς σάτυρον διακέμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἀρχὴν ἀπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου· πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆς δὲ τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἑλλάδος ἐπεθύμησα διαπρήσασθαι· γεμίσας δὲ παλήρμου δύο μαῦσσίτου καὶ χρήματα δοὺς, ἐξέπεμψεν ἅμα· κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν· συνήσαντος δὲ μοι πυθοδώρου τοῦ φοίνικος πασίωνα, ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέζῃ· χρόνῳ δὲ ὕστερον διαβολῆς πρὸς σάτυρον γενομένης ὡς καὶ ὁ παλήρουμος ἐπιβουλεύοι τῇ ἀρχῇ· καὶ ἐγὼ τοῖς φυλάσσι συλλαμβάνει· ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ἐμθάδε ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ πόντου, τὰ χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν· καὶ αὐτὸν εἰς πλεῖν κελεύειν· ἐὰν δὲ τούτων μηδὲν ποιῶ παρὼν ἐξαιτεῖν· ἐν τοσούτοις δὲ κακοῖς ὦν ὦ ἄνδρες δικασταὶ λέγω πρὸς πασίωνα τὰς ἐμαυτοῦ συμφορὰς· οὕτω γὰρ οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμην, ὥστε μὴ μόνον περὶ τῶν χρημάτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τούτῳ μάλιστα πιστεύειν· ἡγούμην δὲ εἰ μὲν πρόμην ἅπαντα τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν τι πάθοι ἔκδικος, στερηθεὶς καὶ τῶν ἐμθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐνδεὴς γενήσεσθαι· εἰ δὲ ὁμολογῶν εἶναι, ἐπιστέλλοντος σατύρου μὴ παραδοίην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσειν πρὸς σάτυρον· βουλομένοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι, τὰ μὲν φανερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι· περὶ δὲ τῶν παρὰ τούτῳ κειμένων, μὴ μόνον ἐξαρνεῖν εἶναι· ἀλλὰ καὶ ὀφείλειν τάμε καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι· καὶ παντὶ τοιεῖν ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστα ἠμέλουν πείσεσθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα· τότε μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐνομίζομοι πασίωνα δι' ἀμοιρίαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλεύειν· ἐπεὶ δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς περὶ σάτυρον διεπραξάμην, ἔγνων αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἐμοῖς· βουλομένου γὰρ ἐμοῦ κομίσασθαι τὰ μαυτοῦ καὶ πλεῖν εἰς βυζάντιον, ἠνησάμενος αὐτὸς κάλλιστον καιρὸν αὐτῷ παρεπεπτώκεμαι· τὰ μὲν γὰρ χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα, ἄξια δύο μναῖν χυντίας· ἐμὲ δὲ πολλῶν ἀκουόντων ἐξαρνεῖν γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆσθαι πάσι τε

φανερὸν ἀπαιτουμένοις καὶ ἑτέροις ὁμολογοῦντα ὀφείλειν· καὶ πρὸς τούτοις ὦ ἄνδρες δικασταὶ μοι δοκεῖ ἐὰν μὲν αὐτοῦ μένειν ἐπιχειρῶν ἐκδοθήσεσθαι ὑπὸ τῆς πόλεως σατύρῳ· εἰ δὲ ἄλλοσε ἐπιτρεπόμην, οὐδὲν αὐτῷ μελήσειν τῶν ἐμῶν λόγων· εἰ δὲ εἰς πλεῖν σοιμὴν εἰς τὸν πόντον ἀποθανεῖσθαι μετὰ τοῦ πατρὸς, ταῦτα διαλογιζόμενος διεμοιρόμεν τὰ χρήματα· καὶ προσμὲν ἐμεῖν προσεποιεῖτο ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι, καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦναι· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ βουλόμενος εἰδέναι τὸ πρᾶγμα πρὸς πέμπω φιλόμηλον αὐτῷ, καὶ μεμεξένον ἀπαιτήσοντας, ἔξαρνος γίνεται πρὸς αὐτοὺς, μηδὲν ἔχειν τῶν ἐμῶν· πανταχόθεν δὲ ἐμοὶ τοσούτων κακῶν προσπεπτωκότων, τίνα οἴεσθε μεγίστην ἔχειν· ὥστε ὑπῆρχεν ἐν τῷ μὲν ὑπὸ τούτου ἀπεστερῆσθαι τῶν χρημάτων· λέγοντι δὲ, μηδὲν μᾶλλον κομίσασθαι· πρὸς σάτυρον δὲ εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι· κράτιστον οὖν ἡγησάμην ἡσυχίαν ἄγειν· μετὰ δὲ ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἀφικνοῦνται μοι ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὁ πατὴρ ἀφεῖται· καὶ σατύρῳ, οὗ τοσοῦτον ἁπάντων μεταμελεῖ τῶν πεπραγμένων, ὡς πιστεύσειν τὰς μεγίστας αὐτῷ, δεδωκὼς ἦν· καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι μείζω πεποιηκὼς ἢ εἶχε πρότερον· καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γυναῖκα τῷ ἑαυτοῦ υἱεῖ εἰληφώς· πυθόμενος δὲ ταῦτα πασίων, καὶ εἰδὼς ὅτι φανερῶς ἤδη πράττω περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, ἀφαιρεῖται τὸν παῖδα ὃν σιωπῶν περὶ τῶν χρημάτων· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ προσελθὼν ἐπεζήτουν αὐτὸν, ἤρου μενος ἔλεγχον σαφέστατον τοῦτον ἂν γενέσθαι περὶ ὧν ἐνεκάλουν, λέγει λόγον δεινὸν ὅτι ἀπολωλεκὼς ἐγὼ καὶ μεμεξένος διαφθείραντες καὶ πείσαντες τὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καθήμενον, ἐξ ἀλλάντα ἀργυρίου λαβόμενον παρ' αὐτοῦ· ἵνα δὲ μὴ δεῖ ἔλεγχος μὴ δεδάσαμος γενόμενος περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφαιρεσάντας τὸν παῖδα ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ· καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον, ὃν αὐτοὶ ἀφαιρεσάμεν· καὶ ταῦτα λέγων καὶ δάγματα κτῶν καὶ δακρύων, εἱλκεμε πρὸς τὸν πολέμαρχον ἐγγυητὰς αὐτῶν· καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησα ἐξ ἀλλάντων ἐγγυητάς· καί μοι δύνασθε τούτων μάρτυρες γενέσθαι ὅτι μὲν ὅλως τῶν γένει διαφερόντων ἐπιδεκτικῶν τε καὶ συμβουλευτικῶν καὶ

1. cf. κατὰ

ἀγωγὴ ἰσοκράτους

τὸν χαρακτῆρα τῆς λέξεως, οὐθ᾽ ὃς ἐστιν ὃς οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν· οὐ μὲν τοι παντάπασί γε τὴν ἰσοκράτειον ἀγωγὴν ἐκβεβήκεν· ἀκαρῆ δὲ τινα διασώζει τῆς κατασκευῆς τε καὶ σεμνολογίας ἐκείνης ἐνθυμήματα· καὶ ποιητικώτερα μᾶλλον ἐστιν ἢ ἀληθινώτερα· οἷον ὅταν φησὶν ἡγούμενοι δὲ εἶναι μὲν μὴ προέμενοι τὰ χρήματα κινδυνεύειν· τὸ γὰρ ἀποιητόν τε καὶ ἀφελὲς τοιοῦτον· ἡγούμενοι δὲ μὴ παραδοῦσι τὰ χρήματα κινδυνεύσειν· ἔτι ἐκείνο· καὶ πρὸς τούτοις ὦ ἄνδρες δικαστὰ ἐνόμιζον, εἰ μὲν αὐτοῦ μένειν ἐστὶ χείρονι, ἐκδοθησεσθαι μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως σαλύρῳ· εἰ δὲ ἄλλος ἐποιήσαμεν οὐδὲν αὐτῷ μελήσειν ἡμῶν ἐμῶν λόγων· εἰ δὲ εἰς πλεῦσοιμεν εἰς τὸν πόντον, ἀποθανεῖσθαι μεθ᾽ ἡμῶν τοῦ πατρός· ἥ τε γὰρ περίοδος ἐκμηκύνεται· καὶ πέρας τοῦ δικανικοῦ τρόπου· καὶ ἡ σύνθεσις ἐχεῖ τι τοῦ ποιητικοῦ· τότε σχήματα τῆς λέξεως ἐκ τῶν ἐπιδεικτικῶν εἴληφε παρισώσεων καὶ παρομοιώσεων· τότε οὖν ἐπιχείρουν, καὶ τραπόμενοι καὶ εἰς πλεῦσοιμεν ἐν ἑνὶ χωρίῳ κείμενα, καὶ τῶν κώλων τριῶν ὄντων, τὸ μὲν μῆκος ἴσον ὑπάρχον, τεκμήρια τῆς ἰσοκράτους κατασκευῆς ἐστι· καὶ τὰ τούτοις ἐπιφερόμενα· διεμοῖτο καὶ ἀπορρεῖν τὰ χρήματα· καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ πρὸς ἐποιεῖτο ἀπορεῖν καὶ οὐκ ἂν ἔχειν· παρόμοιά τε καὶ παραπλήσια ἀλλήλοις ἐστί· καὶ πρὸς τούτοις, ἃ μετὰ ὀλίγον ἐστὶ τίθησιν ὧν πίστεις τε μεγίστας αὐτῷ δεδωκώς εἴη καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι μᾶλλον ἐποιηκώς· ἣν εἶχε πρότερον· καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γυναῖκα τῷ ἑαυτοῦ υἱεῖ ἐλήφεσαν· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ πάλιν τὸ δεδωκώς καὶ ἐποιηκώς· καὶ εἰλήφεσαν παρόμοιον· καὶ τὴν ἀρχήν, καὶ τὴν ἀδελφήν· ἔχει δὲ ἄντιστα καὶ ἄλλα πρὸς τούτοις, λέγειν ἐξ ὧν ὀχαρακτὴρ τοῦ ῥήτορος ἔστι καταφανής· ἀνάγκη δὲ ἴσως σχολάζεσθαι τοῦ χρόνου·

ἀγωγὴ ἰσοκράτους

πλίνθος τί.

κῶλον τί.

σχολάζεσθαι τοῦ χρόνου

τέλος τοῦ βίου ἰσοκράτους·

ἀκαρῆ.

ἀγωγήν

Ἰσοκράτους ἡ ὑπόθεσις τοῦ πρώτου λόγου τοῦ πρὸς Δημόνικον.

Καιρὸς μὲν ἦν οὗς ἔφαμεν ἐπ' αὐτὰς λοιπὸν χωρεῖν τῶν λόγων τὰς ἐξηγήσεις. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναγκαῖον πρὸ αὐτῶν τῶν ἐξηγήσεων προειπεῖν τὰς ὑποθέσεις, καὶ τοὺς σκόπους τῶν λόγων, δεῖ πρῶτον τοῦ λόγου τοῦ ὑποθεσιν ἱππόνικος τις ὡς ἔχει ὁ πολὺς λόγος, κύριος μὲν τοῦ τῶν γένη. Ἰσοκράτους δὲ φίλος τοῦ σοφιστοῦ. οὗτος τελευτήσας, καταλείψας παῖδα ὀνόματι Δημόνικον. τοῦτον ὁ Ἰσοκράτης ὁρῶν παῖδα ὄντα, καὶ πολλῶν ἐπιμελείας λόγων δεόμενον, γράφει αὐτῷ ὑποθήκας. ὅπως δεῖ ζῆν αὐτόν. διδάξαι βουλόμενος, ὥσπερ εἰώθει πρὸς τὸν πατέρα ἄνοιαν, παραπέμψαι τὸ μέχρι τοῦ παιδός. ὡς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀρχῇ τοῦ λόγου τοῦτο προοιμιάζεται. συμβουλεύει δὲ αὐτῷ γράψας δι' ἐπιστολῶν. οὐ γὰρ ἐδύνατο καταλείψαι τὰς ἀθλήσας διὰ τοὺς μαθητάς. τινὲς δὲ ἐπιχειροῦσι λέγειν τὸν λόγον. ἐπιστολὴ πρὸς Δημόνικον. καὶ ἡμεῖν φαινομένην ὑπόθεσις αὐτῶν. ἀρμόκαμεν δὲ ἐν τοῖς ἄνω. ὡς ὅτι κοινωφελῆς αὐτοῦ βούλεται ποιήσασθαι τὰς παραινέσεις. καὶ συμβουλεύσειν πῶς δεῖ ζῆν τὸν μὴ ἰδιώτην. καὶ τοῦτο ποιεῖ ἐνθάδε διὰ τοῦ Δημονικοῦ. καὶ τὸ πῶς δεῖ βασιλεύειν, προβαλλόμενος τὸν μικοκλέα. φάσκων δὲ τὸ φορτικόν. οὐ φανερῶς ἐπιφέρει τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις τὸν ἴδιον σκοπόν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ θεῶν. ἔπειτα τῆς γονέας μεταβαίνει. εἶτα φίλους, καὶ οἴκους, καὶ πατρίδα, ὑπὲρ δὲ διαιτῶν, καὶ ὑπὲρ περὶ τὸ σῶμα, καὶ ὑπὲρ περὶ ψυχήν. χωρεῖτον οὖν λοιπὸν καὶ ἐπὶ τὸ προοίμιον. εἰρήται δὲ προοίμιον παρὰ τὸν οἶμον, ὅ ἐστιν ὁδόν. ἡ ὁδός. μακρόστε οἶμος, καὶ ὀρθίος. ὁδὸς δὲ τοῦ λόγου, οἱ ἀγῶνες. ὅ τι ἂν πράξῃς.

Τέλος.

ἱππόνικος.

Iude Problema. γρφικὴ

Proemium vel.

πρὸς Δημόνικον.

Ἰσοκράτους πρὸς Δημόνικον λόγος παραινετικός. admonitoria.

Demonicus hipponici filius

Ἐν πολλοῖς μὲν ὦ Δημόνικε πολὺ διεφώσας ἀρήσομεν τὰς τῶν ἀστοῦ δαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας. πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν φαίνεσιν ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν. οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι. καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας, ὀλίγος χρόνος διέλυσε. τὰς δὲ τῶν ἀστοῦ δαίων φιλίας, οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν ἡ γοῦν μέμνος. οὐν πρέπει τοὺς δόξης ὀρεγομένους, καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους, τῶν ἀστοῦ δαίων ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων ζηλοῦν μιμητάς, ἀπέστε λε καὶ τὸν τὸν λόγον δῶρον. τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλίας. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς ἵππόνικον συνηθείας. πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν. καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συμπαγωνιζόμενον. σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς. ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ. καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς. ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους συγγράφουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν. οὐ μὴν περιγε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν. ὅσοι δὲ τοῖς μειζόσι φασὶν εἶναι μὴ διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκοῦσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη ἀστοῦ δαίοις πεφυκέναι δοξοῦσι, τοσοῦτω μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦσιν, οἱ δὲ καὶ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι. διόπερ ἡμεῖς οὐ παρακλήσεις ἀρούμεθα, ἀλλὰ παραινέσεις γράψαντες, μέλλομεν σοι συμβουλεύειν ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι. καὶ τιμῶν ἔργων ἀπέχεσθαι, καὶ ποιοῖς τισιν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν. καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφίκεσθαι

ἀντιποιουμένων τιμῶν λαχεῖν. πολυβίου ἀρίστου καὶ ἀντίτοιον πρὸς ἕξιν καὶ πίστιν ὡς ἀντίποιον μόνον

παιδείας ἀντιποιουμένους

Deos nãq; filios ut fortitudinis: ita et amicitiæ patrem hæredes ec.

γ μὴν

παρακλήσεις. παραίνεσις.

Καὶ ποιοῖς τισιν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν

ἐφίκεσθαι τῆς ἀρετῆς γνησίως ἠδυνήθησαν

οὐ μὴν

Ἰσοκράτους λόγος

Virtute nulla possessio dignior neque stabilior.

Divitiæ magis nequitiæ quam probitatis ministræ sunt.

γμησίως ἠδυνήθησαν· ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερον ἐστί· κάλλος μὲν γὰρ ἡ χρόνος ἀφαλοῦται· ἡ δόξα δὲ μεμαραίνεται· πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκἀγαθίας ὑπηρέτης ἐστί· ἐξουσίαν μὲν τὴν ῥαθυμίαν παρασκευάζουσι, τὴν δὲ τάξιν ἠδυνάσατο τοὺς μὲν οὖν παρακαλοῦσι· τὸν δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως σωφέλησεν· ἄνευ δὲ ταύτης πλείστους ἔβλαψε· καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε· τὰς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείας ἐπεσκότησεν· ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις οἷς οὐκ ἀκιβδήλως ἐν ταῖς διανοίαις συμφυεῖς ἐγένετο, μόνη μὲν συνήρασε πλούτου δὲ κρείττων· χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας· ἐστὶ τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστῶσα· τὰ δὲ τῶν πλήθη φοβερὰ θαρσαλέως ὑπομένουσα· καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον παῖδα ἡγούμενη· ῥᾴδιον δὲ τοῦτο κατὰ μαθεῖν ἐστιν, ἐκ τῶν ἡρακλέους ἄθλων καὶ τῶν θησέως ἔργων· οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τὴν λοιπὴν δόξαν χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε μὴ δεῖν τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθείς, οἰκείον καὶ καλὸν ἐξεῖς παράδειγμα τῶν ὑπεμνησθέντων λεγόμενον· οὐδὲ γὰρ ὀλιγωρῶν τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ ῥαθυμῶν διέλεσε τὸν βίον· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε· τὴν δὲ ψυχὴν τοὺς κινδύνους ὑπέμενεν· οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγάπα· ἀλλὰ πήλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὅσον θνητὸν ἔστι μελήσειν· τὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατον· οὐδὲ τὰ πρῶτα διώκειν τὸν ἑαυτοῦ βίον· ἀλλὰ φιλόκαλος τε ἦν καὶ μεγαλοπρεπής· καὶ τοῖς φίλοις κοινός· καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε τοὺς περὶ αὐτὸν ὄντας, ἢ τοὺς τῶν γένει προσήκοντας· ἡγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίας πολλῷ κράτιστον φύσιν νόμου· καὶ τρόπον γένους· καὶ προαίρεσιν, ἀνάγκης· ἔστι λίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, ἢ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμήσαιμεθα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς διελθοῦμεν· δείγμα δὲ τῆς ἱππικοῦ φύσεως μόνον ἐξενηνοχάμεν· πρὸς ὃ δεῖ ζήσεσθαι περὶ πρὸς παράδειγμα· μόνον μὲν τὸν ἐκείνου τρόπον ἠγησάμενον· μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς

ὑμνάλλα

ἀπήλαυε

φιλόκαλος μεγαλοπρεπής

Existimabam: ad sodetatem multo potentiores et naturâ lege: mores et mente: delectu necessitate.

προαίρεσις

δείγμα. degustatio nem. Muestra

ὑμνάλλα

πρόντα ἀγαθά —— Reditus

ὑπάρχοντα ἀγαθά —— Bona immobilia

. Ὁ ἄλωσις & ἄλωκα sine augmento attici. cum augmento autem cõmunes. Thomas magister in libro de nominibus atticis.

πρὸς δημόνικον.

γενόμενον· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν ζῴων· τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς ἀστοὺς διδάσκοντας τῶν γονέων· ἡγοῦ δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ τοὺς διδασκάλους ἀποκείμενον, ὡς σοὶ σκοπεῖν ὅπως ἐφάμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν· οὕτω δὲ τὴν γνώμην ἀδύνατον διατεθῆναι, τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκουσμάτων πεπληρωμένον· τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις· ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς ἀστοῖς ἀναδιδάσκεται λόγοις, αὐξεσθαι πέφυκε· διόπερ ἐγώ σοι πράττειν συμβουλεύω ὑποθέσθαι· διὸ καὶ ἄμμοι δοκοῦσι ἐπιτηδεύματα πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι· καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις δοκιμῆσαι· πρῶτον μὲν οὖν σεβεῖν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς· μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἑκάστου μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων ἐπορίας σημεῖον· τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκἀγαθίας τεκμήριον· τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεί μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς μόνοις ἐμμένειν· τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς γονεῖς οἵους ἂν αἰτήσαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σαυτοῦ παῖδας· ἀσκεῖ τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν συμφέροντα· τούτου δ' ἂν ἐπιτυγχάνοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πόνων δυνάμενος· μὴ τὰ γελώτα προπετῆ ἔργε· μήτε λόγον μετὰ θρασύτητος ἀπόδεχου· τὸ μὲν γὰρ ἀμόνητον· τὸ δὲ μανικὸν ἀποιεῖν αἰσχρόν· ταῦτα μόνιζε· μὴ δὲ λέγειν εἶναι καλὸν ἐθίζου σαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπόν, ἀλλὰ σύμμετον· ἑκάστου μὲν γὰρ αὐθάδης· διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δόξεις· ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν κόσμον· αἰσχύνην· δίκαιος εἶναι· σωφρόσυνην· τούτοις γὰρ ἅπασι δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἤθος· μηδὲ ἐπέτε μὴ δὲν αἰσχρὸν ποιήσας, ἐλπίζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σαυτῷ γε σιωπᾷ· ἡσεῖ τὸν μὲν θεὸν φοβούμενος· τοὺς δὲ γονεῖς τιμᾷ· τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου· τοῖς δὲ νόμοις πείθου· τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· τέρψις γὰρ σύν τῷ καλῷ μὲν ἀρίστη· ἄνευ δὲ τούτου κακίστη· λαβοῦ τὰς διαβολὰς καὶ ψευδεῖς ὦσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι πρὸς

γ ii

ἀπεικάζω

ἐφάμιλλος.

ἀκουσμα.

Δοκοῦσι

Aggreditur rem.

Talem te geres in parentes: quales ergo te ipsum et genere filios tuos optares.

προπετῆ

Que sicut turpe est: eadem puto nefas dici esse honestum.

σκυθρωπός

σύμμετος

τὸ ⊥ις & ⊤γ nota

λαβοῦ τὰς διαβολάς

τούτου δὲ ἂν ἐπιτυγχάνοις

σω

δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν ἅπαντα δόκει ποιοῦν ὡς μηδὲν μαλήσων· καὶ γὰρ ἂν παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσῃ μάλιστα. Δεῖ δὲ δοκιμοῖς φαίνεσθαι ταῦτα μὴ πράττων αὐτοῖς ἀλλοῖς ἂν πράττουσιν ἐπιμίμησῃ· ἐὰν ἧς φιλομαθής, ἐσῃ πολυμαθής· ἅ μὲν ἐπίστασαι διαφυλάττε τὰς μελέτας· ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, πρόσλαμβανε τὰς ἐπιστήμας· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον μὴ μανθάνειν· καὶ διδόμεν οὐ τὶ ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαβεῖν· καταμάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν φιλήκοιαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὑρημένα συμβήσεται σοι ῥαδίως μανθάνειν· ἡ γὰρ τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω· τὰ μὲν γὰρ ἀφεῖσι ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει· σοφία γὰρ μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον· μὴ καὶ ὁκεῖ μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τὴν λικαῦτα πελάγη διαπεραίνειν ἕνεκα τοῦ πλεῖν ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν· τοὺς δὲ μεωτέρους μὴ δὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν, ἐπὶ τῷ βελτίω καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν· τῶν μὲν τρόπῳ γίνου φιλοπρόσηγορος· τῷ δὲ λόγῳ εὐπρόσηγορος· ἔστι δὲ φιλοπροσηγορία μὲν τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας· εὐπροσηγορία δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν· ἡ δὲ εὖ σὲ πρὸς ἅπαντας· χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθήσῃ· τοῖς δὲ φίλοις γενήσῃ τάχ' ἐν τεύξει μὴ πυκνὰς ποιοῦ τοῖς αὐτοῖς· μὴ δὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν· πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων γίγνεται· ἀλλὰ σεαυτὸν πείθοις ἑκουσίοις· ὅπως ἂν δύνῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν· ὑφῶν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχρόν, τοῦ τῶν ἐγκρατείας αἰσχίστου πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης· ἔσῃ δὲ τοιοῦτος, ἂν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς δίκαιον εἶναι, ἀλλὰ μὴ δίκαιον εἶναι πορίζῃ· τὴν δὲ ὀργὴν παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ὡς περὶ αὐτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν· ἐν δὲ τοῖς τέρπνοις ἂν αἰσχρὸν ὑποπτεύῃς τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν· τοῖς δὲ ἡδονοῖς δουλεύειν· ἐν δὲ τοῖς λυπη-

Si fueris discendi rapidus: multa disces.

Sapientia n. sola possessionum immortalis.

Φιλοπροσηγορία εὐπροσηγορία

Cuiuslibet mente genus: sed optimis tantumodo utere.

Est n. rerum oim sacietas.

ροῖς ἂν τὰς τῶν ἀλλῶν ἀτυχίας ἐπιβλέπῃς, καὶ σεαυτὸν ὡς ἀμείνω τούτων ὑπομιμνήσκῃς μᾶλλον τῇ τύχῃ τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας· δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρὸς τρόπον ὅρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους· πρόσηκε γὰρ τοῖς μὲν ἡγουμένοις τοῖς τῶν πολεμίων ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδὲν λέγειν πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις ἀποκρίνεσθαι τοῖς τε τῶν λεγόντων καὶ κακίοις τοῖς ἀκούουσιν· ὅρκον ἐπάκτιον πρὸς δέχου διὰ δύο προφάσεις· ἢ σεαυτὸν αὐτίας αἰσχρᾶς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ κινδύνων διασώζων· ἕνεκα δὲ χρημάτων μηδὲν ἐμαθεῖν ὁμόσῃς, μὴ δὲ ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς· δοκεῖ γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρήματος εἶναι· μηδὲν ἐμαφίλου ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἐλπίζει γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷον καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε· βραδέως μὲν φίλος γίνου· γινόμενος δὲ πρῶν διαμένειν· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν μηδὲν ἐμαφίλου ἔχειν· καὶ πολλοὺς ἑταίρους μὲ ἀλλὰ πλείους μήτε μετὰ βλάβης πρῶν τῶν φίλων· μήτε ἄπορος εἶναι τῶν ἑταίρων θέλε· τοῦτο δὲ ποιήσεις ἂν μὴ δέῃ μόνος, τὸ δεῖσθαι πρὸς ποιῆσαι περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀμακοίνου· μὴ τύχοιμι μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσῃ· τυχὼν δὲ μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπιστήσῃ δοκιμάζε· τοὺς φίλους ἐκ τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν· τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιμνάσκομεν· οὕτω δὲ ἂν ἄριστα χρήσῃ τοῖς φίλοις ἂν μὴ πέριμεν τὰς παρεκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτὸς πάντελτος ἐν τοῖς καιροῖς, αὐτοῖς βοηθῶν ὁμοίως αἰσχρὸν μόνον ἐστὶ τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιίαις, καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις· ἀποδέχου τῶν ἑταίρων μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ κακοῖς δυσχεραίνοντας· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας· πολλοὶ μὲν γὰρ ἀτυχοῦσι τοῖς φίλοις συναχθόμενοι· καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσι· τῶν ἀπόντων φίλων μεμνῆσο πρὸς τοὺς παρόντας· ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν· εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν εὐνοιαν φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής· ἔστι γὰρ φι-

παρακαταθήκη

ὅρκος ἐπάκτιος ἢ, παροιμία ἐπάκτιος ὅρκος

Διὰ δύο προφάσεις

dicibilium. i. quæ fas est dici

πῶς δοκιμαστέον τοὺς φίλους.

Aurum n. in igne probamus: amicos vero in calamitatibus exprimus.

ἀυτεξάρκελτος

ἀποδέχου. eligε

φιλόκαλος, καλλωπιστής

sint tacenda no asseveris.

ἀποδέχου. ς
μὴ τυχών

λοκάλου μὲν τὸ μεγαλοπρεπές· καλλωπισθοῦ δὲ τὸ περὶ ἔργον ἀγαθὰ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν· μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν· ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπολαύσεις· καταφρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον ἀσυνδετόντων· χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ δυναμένων· παραπλήσιον γὰρ οἱ τοιοῦτοι πᾶσι χρῶνται· ὥσπερ ἂν εἰ ἵππον κτήσαιτο καλόν· κακῶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος· πρῶτον τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζει· ἔστι δὲ χρήματα μὲν τοῖς ἀπολαύειν ἐπιστάμενοις· κτήματα δὲ τοῖς χρῆσθαι δυναμένοις· τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἕνεκα· τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι· καὶ τοῦ φίλω συνδιαιωνίζειν δυνηθῆναι βοηθῆσαι· πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλλόντως· ἀλλὰ μετρίως αὐτὸν ἀγάπα· στέργε μὲν τὰ παρόντα· ζήτει δὲ τὰ βελτίω· μηδὲν εἰς συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη· καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον· τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει· καλὸν γὰρ θησαυρὸς παρὰ ἀνδρὶ συνδιαιωνίζειν χάριν· ὀφείλομένην· κακοὺς εὖ ποιῶν ὅμοια πάσχῃ τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κυνᾶς σιτίζουσιν· ἐκφύναι τε γὰρ τοὺς διδόντας ὥσπερ τοὺς τυχόντας· ὑλακτοῦσιν· οἱ δὲ κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας· ἀδικοῦσι· μισεῖ τοὺς κολακεύοντας ὥσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας· ἀμφότεροι γὰρ πιστευθέντες· τοὺς πιστεύοντας ἀδικοῦσιν· ἐὰν δ' ἀποδεχῇ τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατον ὁμοίους χαριζομένους· οὐχ ἑξεῖς ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους· γίνου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικός· ἀλλὰ μὴ σεμνός· τῶν μὲν γὰρ τὸν ὑπέροπτικὸν ὄγκον μᾶλλον ἂν οἱ δοῦλοι καρτεροῖεν· τῶν δὲ τὸν ὁμιλητικὸν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρουσιν· ὁμιλητικὸς δὲ ἔστω μὴ δυσέριστος· ὢν μὴ δὲ δυσάρεστος· μὴ δὲ πρὸς πάντα φιλόνεικος· μὴ δὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιάζοντων ὀργάς· τραχέως ἀπάντων· μὴ δὲ ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν· ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς ἥκων· πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς· ἐπιπλήττων· μὴ δὲ περὶ τὰ γελοῖα ἀσυνδετῶν· μὴ δὲ περὶ τὰ ἀσυνδέτα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαιρον· παντὶ χοῦλυ πικρόν· μὴ δὲ τὰς χάριτας

μὴ δύνασθαι ἀμύνων. 1. nō scientium.

Priamini calamitatem improperes. est.n. cōmunis frenum. futurum vero inuisibile.

Bonis bene fac. Pulcherrimus vinculum est: apud hominē gratia debita.

q velint odio haberi

ἐπιπλήττων

Quinq: sunt p quas cognoscimus animae potentiae. νοῦς. διάνοια. δόξα. φαντασία. αἴσθησις. 1. Intellectus. Mens. ~~cogitatio sive~~ opinatio. Imaginatio sensus cōmunis. Philoponus in initio expositionis in libros priorum analyticorum

διάνοια. uulgo sepono esta en fin sepo. latine mens 4

ἐὰν δὲ χαρίζῃ χαρίζομένοις· ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοί· ποιοῦντες μὲν ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπουργοῦντες· μὴ δὲ φιλαίτιος ὦν· βαρὺ γὰρ· μὴ δὲ φιλεπίμικτος· παροξύνει κοὐ γὰρ μάλιστα μὲν λαβοῦσας ἐν τοῖς πρότοις σιωπῶσι· ἂν δὲ ἐπὶ τέλει σιωπήσῃ καιρός· ἐξαμίσασο πρὸ μέθης· ὅταν γὰρ ὀμοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρῇ· τὰ τὰ πάσχει τοῖς ἄρμασι· τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν· ἐκφύναι τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται· διαμαρτάνοντα τῶν εὐθυνόντων· ἢ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται· διαφθαρείσης τῆς διανοίας· ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι· θνητὰ δὲ τῷ σύμμετρος τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν· ἡγοῦ τὴν παιδείαν τοσούτῳ μᾶλλον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας· ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν· αὕτη δὲ μόνη καὶ πρὸς ἐλευθερίαν τοὺς ἐχούσας· πολλάκις γὰρ ὁ τοῖς λόγοις ἐλυπήσας· τούτῳ τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν· οὐ δὲ ἂν βουλῇ ποιήσασθαι φίλους ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαντῶντας· ἀρχὴ μὲν γὰρ φιλίας ἔπαινος· ἔχθρας δὲ ψόγος· βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων· τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν· βουλεύου μὲν βραδέως· ἐπιτέλει δὲ ταχέως· τὰ δόξαντα ἡγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν θεοῦ εὐτυχίαν· παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν· περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ παρρησιάσασθαι· βουλεύου δὲ τισὶ τῶν φίλων· ἀνακοινώσασθαι· χρῶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πράγματος· οὕτω γὰρ τὴν ἐκφύσιν τε γνώμης ἀσθενῆ καὶ σεαυτὸν οὐ καταφαίνῃ ποιήσῃς· ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβουλεύειν· σκόπει πρῶτον πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ δικαίως· ὁ γὰρ κακῶς διαμνημονεύσας ὑπὲρ τῶν ἰδίων· οὐδὲ ποτε καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων· οὕτω δὲ ἂν μάλιστα βουλεύεσθαι παροξυνθείης· εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψας· καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν· ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρωστίας ἀναμνησθῶμεν· μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη· καὶ

φιλεπίμικτος

ὑπνῶ

ἅρματα διαμαρτάνοντα τῶν εὐθυνόντων

παιδεία. modestia loquendi

Principium amicitiae laus. Inimicitiae aut vituperatio.

Deliberare lente exequere celeriter

μάλλον τινὶ συμβουλεύεσθαι confidere aliquae

Regum mores imitare: illorum studia sectare.

1. tanqm de re aliena & minime ad te attinente.

παιδεία · modestia loquendi

τινὶ συμβουλεύεσθαι. 1. aliquae Confidere

δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα. δοξάσω γὰρ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι καὶ ζηλοῦν. ὥστε τοσοῦτοι συμβήσεται παρά τε τῶν πλήθει μᾶλλον ἢ δοκιμάζειν. καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ἀμοιβὴν βεβαιοτέραν ἔχειν πρὸς μὲν καὶ τοῖς ὁμοίοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κεκοσμημένοις. ἰσχυρότατον μὲν τοι μόνον ἡγοῦ, τὸν ἐκείνων τρόπον. ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν Δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον, τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν. οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν ὡς ἀρχὴν καὶ πάντα θεῖον. μηδενὶ χρῶ πονηρῷ πρὸς τὰς διοικήσεις. ὧν γὰρ ἂν ἕκαστος ἁμαρτάνοι τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν οἱ ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενοι ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων μὴ πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος. πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἐπαινούμενος. μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίστασο μήτε συνηγόρει. δοξάσω γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οἷα περὶ ἄλλοις πράττουσι βοηθῶν. παρασκευάζε σεαυτὸν πλέον ἔχειν μὲν δυνάμενον, ἀμφισβητοῦν δὲ τὸ ἴσον ἔχειν. ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης, μὴ διὰ δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀφέλειαν μᾶλλον ἢ τὸ δέχου δικαίαν πεῖραν. ἢ πλοῦτον ἄδικον. τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας μόνον ὠφελεῖ. ἡ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει. κακίας μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι. ταύτης δὲ τοῖς μοχθηροῖς οὐδὲν μέτεστι μεταλαβεῖν. μηδὲν ἔμαθε ζήλου τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαίνειν ὁμίλων. ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου τοὺς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας. οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν ἀδίκων ἢ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίσιν γε κοινοῦ δίκαιοι ὑπερέχουσι πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον. μάλιστα δὲ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει. μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦν ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώπου σώματι. πείρᾳ τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονον, τὴν δὲ ψυχὴν φιλόσοφον. ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελῶν δύνῃ τὰ δόξαντα. τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστῃ τὰ συμφέροντα πᾶν ὅτι ἂν μέλλῃς λέγειν. πρότερον ἐπισκόπει τὴν γνώμην. πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προέρχεται τῆς διανοίας. ὁμοίζε μὴ δεῖν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέ-

μέντοι

Ab administratione Reipu. discede non incompletion: cuiusq gloriosior. multis in pecunijs melior a multitudine laus.

Magis diligi iustam paupertatem: quam diuitias iniustas.

μεταλαβεῖν ταύτης
i. participare hanc

Justin. et β nihil aliud plus possidet iniustis: estimaci studiosa superanur spe.

Poeta nihil esse in humanis fremit.

Καὶ τῶν μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι
μεταλαβεῖν ταύτης
μέντοι

ἀλ. μηδὲ ζῆν ἐν τοῖς

ω. videlicet μετρίως, ἀπὸ κοινοῦ

5

88

Silentia

βαιον. οὕτω γὰρ οὔτ' ἀτυχῶν ἔσῃ περιχαρής, οὔτε δυστυχῶν περιλυπήσῃ. δύο ποιοῦ καιρούς, τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰδέναι. ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀμφότερον σιγᾶν, ἢ λέγειν χαίρε μὲν ἐστὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν. καὶ λυποῦ μετρίως ἐστὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν. γίνου δὲ τοῖς ἄλλοις, ἐν μηδενὶ ἑτέροις οὖν κατάδηλος. ἀτόπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν τοῖς οἰκείοις ἀποκρύπτειν. τὴν δὲ διάνοιαν φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν. μᾶλλον δὲ λαβοῦ ψόγον ἢ κίνδυνον. δεῖ γὰρ εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευτήν. τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. μάλιστα μὲν πείρᾳ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν. ἐὰν δὲ ποτε σοι συμβῇ κινδυνεύειν, ζητεῖ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῶς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετὰ σπουδῆς χρᾶσθαι φήμης. τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἢ πεπρωμένη κατέκρινε. τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν, ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἡ φύσις ἀπένειμε. καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων, οὐ πρέπει πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν. οὐ δὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν. ἀλλὰ προελόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τοῦτε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν. καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. τὴν μὲν γὰρ τούτων χρείαν ῥᾴδιον εἰδέναι. τὸν δὲ συμβουλεύοντα μετ' εὐνοίας χαλεπῶς εὑρεῖν. ὅπως οὖν τὰ λοιπὰ μὴ παρέτερον ζητῆς, ἀλλ' ἐν τεῦθεν ὥσπερ ἐκ ταμιείου φέρῃς, ὃν ἐθέμην δεῖν μὴ δεῖν παραλιπεῖν ὧν ἂν ἔχωσι συμβουλεύειν. πολλὴν δὲ ἂν τῷ θεῷ χάριν σχοίην, εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς δόξης ἣν ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὐρήσομεν ὥσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας, ἀλλ' οὐ τοῖς συνθεῖσι. σὲ δὲ νομίζω τοῦναντίον τούτων ἐγνωκέναι. τεκμήριον χρόμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην σου παιδείαν φιλοσοφίᾳ. τὸν γὰρ αὐτῶν τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον ἡγοῦ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπι-

ταμιείου

ὑγιεινοτάτοις

γίνου ἐν μηδενὶ ἑτέροις ὢν κατάδηλος

τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη κατέκρινε

ὁ ordo est τοῖς ἄλλοις καὶ ἄδηλος

.. in alterutrisilloze ñstituty nó fias manifestus. i. distinctus

Magis cuita virtuosis q̃ pinlum.

διάνοια

τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι μάλιστα δ' ἂν παροξυνθεῖεν ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοιεν ὅ τι καὶ τοῖς ἡδονοῖς τοῖς ἐκ τούτων μάλιστα γιγνόμενον ἔχομεν· ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥαθυμεῖν καὶ τοῖς πλησμονοῖς ἀγαπᾶν, λύειν αὐλοῦντας τοῖς ἡδονοῖς παραπεπήγασι· τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυτοῦ βίον οἰκονομεῖν, ἀεὶ τοῖς τέρψεσι βλίκριμεῖν καὶ βεβαιοτέρας ἀποδιδόασι· κακεῖνα μὲν πρῶτον ἡσθέντες, ὕστερον ἐλυπήθημεν· ἐν τούτοις δὲ μετὰ τοῖς λύπαις τοῖς ἡδονοῖς ἔχομεν· ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ἔργοις, οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἰσθήσει λαμβάνομεν· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν βίον, οὐδὲ αὐτὰ τὰ πράγματα ποιοῦμεν· ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα διαπονοῦμεν· ἐν θυμοῦ δὲ διότι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν· λύειν γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποίηται τὴν ὑποθέσιν· τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν· ἢ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιτιμήτορας· πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὡς τοὺς ἐπιφασκόντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφέροντας· εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ λόγῳ μόνῳ ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἢ ποῦ τοὺς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους, οὐ φαύλους εἶναι φήσομεν; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν, μὴ μόνον ἑαυτοὺς ἁμαρτάνειν· ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προδότας· ἡμεῖν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν, καὶ φίλους ἐνεχείρισεν· οἱ δ' ἐσφᾶς αὐτοὺς ἀμαξίους τῆς ὑπαρχούσης δυσμορίας κατέστησαν· εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ὄντα, τῆς τῶν θεῶν τοσαύτης ἀπολαύειν διανοίας, ἡγοῦμαι κακεῖνους ἐπὶ τοῖς οἰκείοις τοῖς μάλιστα δηλῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς φαύλους· καὶ τοὺς ἀπουδαίους τῶν ἀνθρώπων· ζεὺς γὰρ ἡρακλέα καὶ τάνταλον γενόμενος, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν τοῖς μεγίστοις τιμωρίαις ἐκόλασεν· οἷς χρὴ παραδείγμασι χρωμένους ὀρέγεσθαι τῆς καλοκἀγαθίας· καὶ μὴ μόνον τοῖς ἰδίοις

πλησμονὴ ἀγάπαν

ἐνδέχεται

Hercules. Tantalus.

ἐνδέχεται

ὅπου γὰρ τοὺς ἀποδοκιμάζομεν. ἢ ποῦ

τὰς πλησμονὴ ἀγάπαν

εἰρημένοις ἐμμένειν· ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν εἴ τι χρήσιμον εἰρήκασιν, ἀναγιγνώσκειν· ὥσπερ γὰρ τὴν μελιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνουσαν, οὕτω χρὴ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους, μηδενὸς μὲν ἀπέχειν ἐχθρῶς· πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν· μόλις γὰρ ἄν τις ἐκ τούτου τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐπικρατήσειεν.

Vt. n. apem videmus omnibus generibus insidentem: a singulis vero utilia excipientem: ita oportet disciplinæ studiosos nullius rei expertes esse: verum utilia undique colligere.

πρὸς μικοκλέα περὶ βασιλείας.

Ὑπόθεσις τοῦ πρὸς μικοκλέα λόγου τοῦ ἰσοκράτους.

Εὖ φρονοῦντας ἡγούμεθα τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο οὐδεὶς ἀναγιγνώσκει. ἡδὲ φαινομένη ὑπόθεσις αὐτῷ. μικοκλεῖ, ὃς, ὡς μὲν ὤν ἀναγόρου, καὶ ἀθάνων ὁ τὸ γένος ἀπὸ τάντου καὶ τελαμῶνος ὡς σοὶ θεῶν μεθιστάμενος ἐν ἀθήναις τοῦ ἀναγόρα, ἐβασίλευσε σαλαμῖνος μιᾶς πόλεως οὖσης πάσης τῆς κύπρου. πρὸς τοῦτον γράφει πάλιν ὁ ἰσοκράτης παραινετικός. ὁ δὲ βασιλεύων ὀρθῶς. ἑρμίππος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ ἰσοκράτους. παραλαβόμενος ἀνάγκην τινὰ καὶ τὰ τοῦ σοφιστοῦ ἑρμοκράτη, ὡς οὐκ λαβεῖν ἄξιον τάλαντα παρὰ τῶν μικοκλέους, τοῦτο ὁ ἰσοκράτης, ἐπεστρεψεν τὸν τοῦ λόγου τοῦτον. τελευτῶντος δὲ τοῦ ἀναγόρου. ὡστε καὶ τοῦτον βουλόμενος χρήσιμος γενέσθαι μετὰ τοῦ τοῦ πατρὸς τελευτῶν. ἀ:—

Ὁ μὲν εἰωθότες ὦ μικόκλεις, ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν εὐθὺς ἀπαντᾶν ἄγειν, ἢ χαλκόν, ἢ χρυσὸν ἄγειν μέμνησθε, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων χρημάτων ὧν αὐτοὶ μὲν ἐν δ' ἔξεσι εἰσί, ὑμῖν δὲ πλουτεῖν τε λίαν ἐδόξαν εἶναι μοι καταφανεῖς, οὐδὲν ἀλλὰ πορίαν ποιούμενοι· καὶ πολὺ τεχνικώτερον αὐτὰ πωλοῦντες, τὸν ὁμολογούντων καὶ πλεύειν· ἐγὼ δ' ἡγησάμην ἀν ταύτην καλλίστην γενέσθαι δωρεὰν καὶ χρησιμωτάτην, καὶ μάλιστα πρέπουσαν ἐμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν, εἰ δυνηθείην ὁρίσαι ποῖόν ἐπιτηδεύμάτων ὀρεγόμενος, καὶ τίνων ἔργων ἀπεχόμενος, ἀρίστων καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν βασιλείαν διοικοίης. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἔστι πολλὰ τὰ παιδευόντα· καὶ μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν· ἀλλ' ἀναλίσκεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἑκάστην ἀγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν· ἔπειθ' οἱ νόμοι καθ' οὓς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν· ἔτι δὲ ἡ παρρησία καὶ τὸ φανερῶς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλήττειν· καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι τοῖς ἀλλήλων ἁμαρτίαις· πρὸς δὲ τούτοις, τιμᾶν καὶ τῶν ποιητῶν τῶν προγεγενημένων, ὑποθήκας ὧν χρὴ ζῆν καταλελοίπασιν· ὥστε ἐξ ἁπάντων τούτων ἀκόσμους αὐτοὺς βελτίους

ἀμπεκόμεν

ἀνθρώπων

Hercules ut dicemus ἡρακλῆς

τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι

ἄλλο τι

τεχνικώτερον

ἐξεῖναι

ἐπιθέσθαι ἐπιμελ

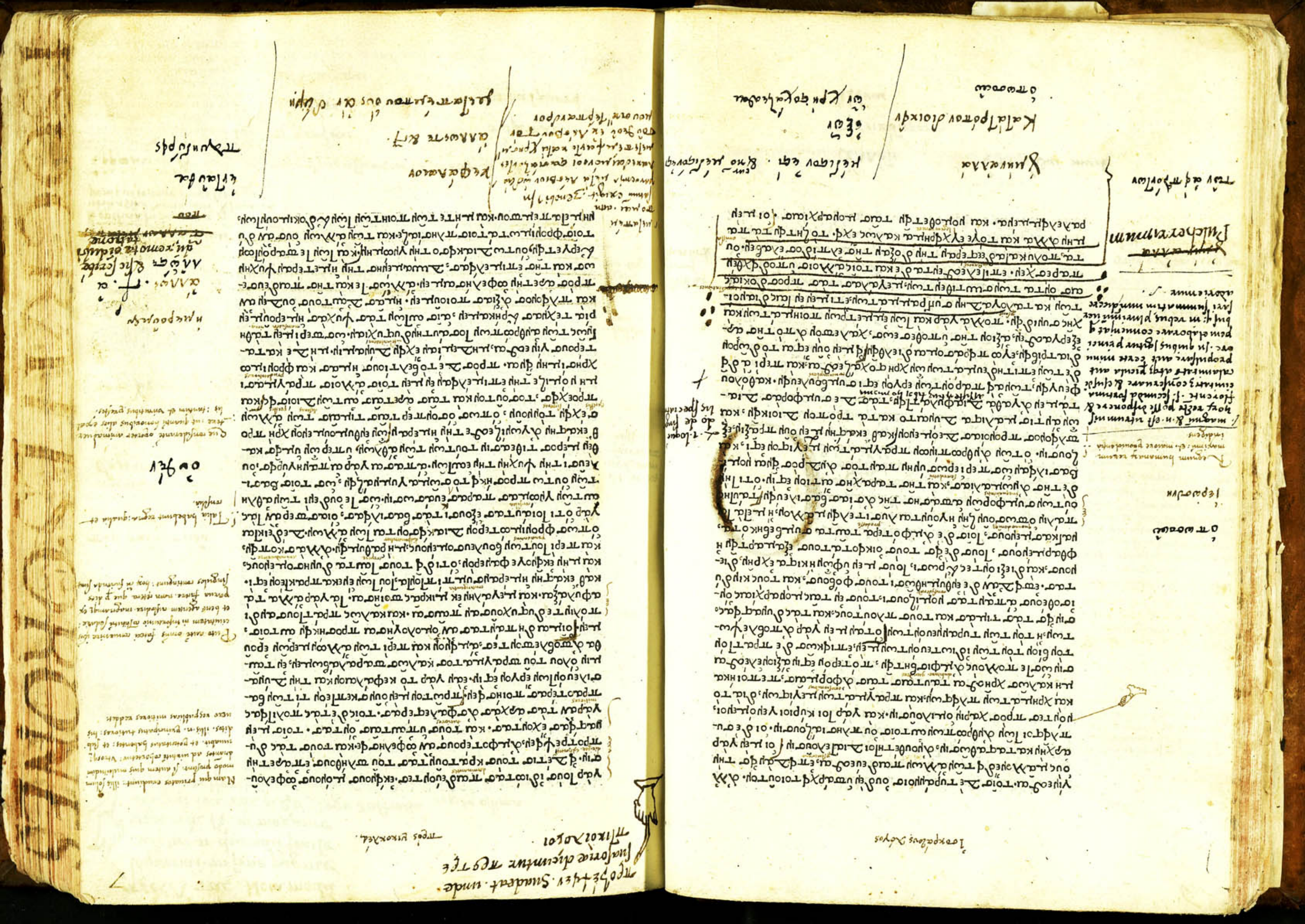

Ἰσοκράτους Λόγος

Ἀλλὰ τοῦ δὲ πλείστου
ἐστὶν ἄξιον τὴν τῶν
ἀνθρώπων φύσιν
ἐπιμελεῖσθαι καὶ
τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν
ὅπως ἂν ὡς κάλλιστα
τὰς ἑαυτῶν οἰκίας
οἰκοῦντες τὸν ἐνιαυτὸν
ἀγαθὴν ἔχωσιν τὴν
τῆς γῆς ἐπιμέλειαν
ὅπως δὲ ταῦτα γενήσεται
ἐγὼ πειρασομαι
διδάσκειν ἀρξάμενος
ἐκ τῶν θεῶν ὧν
ἕνεκα πάντες
ἄνθρωποι τὴν
γεωργίαν ἐπιτελοῦμεν
ἀρξάμενος δὲ
ἀπὸ τῶν θεῶν
ἀξιῶ τοὺς ἀκούοντας
μὴ θαυμάζειν εἰ
τὴν ἀρχὴν τῶν
ἀγαθῶν ἀνθρώποις
ἐκ τῶν θεῶν
ἡγούμεθα γεγενῆσθαι
ἐγὼ γὰρ οἶμαι
τοὺς μὲν ἄλλους
ἀνθρώπους ἐν τῇ
ἀρχῇ τῆς γενέσεως
ἀπορεῖν ὅθεν
ἐπιτήδεια τοῖς
σώμασιν ἕξουσιν
ἀλλὰ τοῦ δὲ πλείστου
ἐστὶν ἄξιον τὴν τῶν
ἀνθρώπων φύσιν
ἐπιμελεῖσθαι καὶ
τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν
ὅπως ἂν ὡς κάλλιστα
τὰς ἑαυτῶν οἰκίας
οἰκοῦντες τὸν ἐνιαυτὸν
ἀγαθὴν ἔχωσιν τὴν
τῆς γῆς ἐπιμέλειαν
ὅπως δὲ ταῦτα γενήσεται
ἐγὼ πειρασομαι
διδάσκειν ἀρξάμενος
ἐκ τῶν θεῶν ὧν
ἕνεκα πάντες
ἄνθρωποι τὴν
γεωργίαν ἐπιτελοῦμεν
ἀρξάμενος δὲ
ἀπὸ τῶν θεῶν
ἀξιῶ τοὺς ἀκούοντας
μὴ θαυμάζειν εἰ
τὴν ἀρχὴν τῶν
ἀγαθῶν ἀνθρώποις
ἐκ τῶν θεῶν
ἡγούμεθα γεγενῆσθαι
ἐγὼ γὰρ οἶμαι
τοὺς μὲν ἄλλους
ἀνθρώπους ἐν τῇ
ἀρχῇ τῆς γενέσεως
ἀπορεῖν ὅθεν
ἐπιτήδεια τοῖς
σώμασιν ἕξουσιν

πρὸς δὲ τὰς. Nota modú loquendi. in fine paginæ indetur. n. dicendú finisse πρὸς τὰς δὲ. ut mox ante dixerat ἵνα τὰς μὲν. lege eustratiú in m. 2. li. posteriori. char. g. f. 2. in initio.

Ισοκράους λόγος

μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἵου δεῖν ἀπεχθάνεσθαι· ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατὴς γίγνου, τῶν δὲ μαθητής· καὶ παρασκευάζε σαυτὸν, τῶν μὲν ἐλάττω ὁμωνυμίαν, τῶν δὲ μείζω ὁμωνυμίαν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμνασίων, τάχιστ' ἂν γένοιτο τοιοῦτος, οἷον ὑπέθεμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα. καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοικήσοντα, μάλιστα μὲν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείς, εἰ δ' οὖν ἡγήσαιτο τοὺς χείρους τῶν βελτίω ἄρχειν· καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἕρρωμεν ἑκάτερος τὴν τῶν ἄλλων ἀνοίαν ἀτιμάσῃς, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν σεαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις· ἀρχέσθαι μὲν οὖν ἐν τούτῳ χρὴ τοῦ μέλλοντός τι ποιήσειν· τῶν δὲ ἀνθρώπων πρὸς δὲ τούτοις, φιλάνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν, οὔτε ἀνδρῶν οὔτε ἄλλου πράγματος οὐδενὸς οἴόν τε καλῶς ἄρχειν, ἢν μὴ τις χαίρῃ τούτοις, ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν· μελέτω δὲ οἱ τοῦ πλήθους· καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχαρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν· γιγνώσκω δ' ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν, αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἱ τιμὰς ἂν ἀπαρίθμητον τὸ πλῆθος θεραπεύσωσιν· καλῶς δὲ δημαγωγήσεις ἐὰν μὴ τὸν ὄχλον ὑβρίζειν ἐᾶς, μήτε ὑβρίζομενον περιορᾶς· ἀλλὰ σκόπει, ὅπως οἱ βελτίστοι μὲν τὰς τιμὰς ἐξουσιν· οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικηθήσονται· ταῦτα γὰρ ποιεῖν πρῶτα καὶ μέγιστα χρήσιμον πολιτεύεσθαι· ἐπὶ τῶν προστάγματων, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶς κεκαθεστῶτα· καὶ μάλιστα μὲν ἀρετὴν γίγνου τῶν βελτίστων· εἰ δὲ μή, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις καλῶς ἔχοντα· ζήτει μόνους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμφέροντας, καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους· πρὸς δὲ τούτοις· οἵους τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας, τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἴόν τε τάχιστα τὰς πολιτείας ποιήσουσι· ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις νόμοις· τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας· τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους· ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι· πρὸς δὲ τὰς προθύμως ἔχωσι· τὰς κρίσεις ποιοῦ περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι· μὴ πρὸς χάριν· μηδὲ ἁμαρτίας ἀλ-

Maxime autem ipse abstineto admonebere: si iniquum existimaveris veteribus imperare: et stolidiores prudentioribus præesse.

Adhibere autem humanum oportet esse: et civitatis amatorem.

περὶ παντὸς ποιοῦ

δημαγωγήσεις

ποιήσει

Que optimis legibus inesse oportet.

solutioni. i. ex positione

Καθίστη.

πραγματείας. Artes mutantur & opificia inducantur, & utilia sint. Vana autem & inutilia penis uctentur impositis. /

ἐρρωμενέστερος

Eadem interpretes Aristophanis in comœdia quæ inscribitur ὄρνιθες. Sic scribit. Ἀττικοὶ γὰρ οὐ τρέπουσι τὴν ἐπὶ τῶν ἐρρωμένων. ἀντὶ τοῦ προσαγορεύουσι τὴν ἐρρωμένον κοινῶς ἐρρωμένον τὸν ἐρρωμένον τιμῶσι τὴν ἐρρωμένον ἀλλὰ τὴν ἐρρωμένον ἀποβολὴν λέγουσι ποιοῦσιν. τὴν ἐρρωμένον ὡς ἐρρωμένον λέγουσιν ὡς περ καὶ ἀπὸ τοῦ τιμῶ τε.

τῶν προσταγμάτων ἢ μὴ καλῶς κεκαθεστῶτα

προσεῖναι

Καθίστη

ὡς ἐλαχίστας

σύμπαν

πραγματείας

πρὸς νικοκλέα.

λήλαις· ἀλλὰ δεῖ ταῦτα καὶ περὶ τῶν αὐτῶν γιγνώσκειν· καὶ γὰρ πρέπει, καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ἀμετακίνητον εἶναι· περὶ τῶν δικαίων, ὥσπερ τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους διοικεῖ τὴν πόλιν ὁμοίως, ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον, ταῖς μὲν κατασκευαῖς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς· ταῖς δὲ πράξεσιν ἀκριβῶς· ἐν δὲ δοκιμασίᾳ ἅμα καὶ διαρκῆς· τὴν μεγαλοπρέπειαν δὲ κύκλῳ τῶν θύσιν ἀφανίζομένων· ἀλλὰ τοῖς προσφιλεστάτοις καὶ τῶν κτημάτων, καὶ ταῖς τῶν φίλων ἐργασίαις· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῶν τε σοὶ παραμένει· καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλεονεξίας τῶν δεδαπανημένων καταλείψει· τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ποιεῖ μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν· ἡγοῦ δὲ τοῦτο εἶναι θῦμα κάλλιστον, καὶ θεραπείαν μεγίστην, ἐὰν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιότατον σεαυτὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπίς τοὺς τοιούτους, ἢ τοὺς ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλοντας πράξειν τι παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν· τιμᾶ ταῖς μὲν ἀρχαῖς τῶν τιμῶν, τοὺς οἰκείους· ταῖς δὲ ἀληθεστάταις τοὺς ἀνοιστάτους φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώματος εἶναι τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν, καὶ τὴν τῶν πολιτῶν ἀνοιαν· καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ διασώζειν τὰς τυραννίδας· μάλιστα δὲ ἀνοιαν δυνατὸν κηδοῦ τῶν οἰκείων τῶν ἰδιωτῶν· καὶ μὴ μιζε τοὺς δεσπαινομένους ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν, καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν, οἰκεῖα τῶν καλῶς βασιλευόντων· ἀεὶ δὲ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου, τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίνου προτιμῶν, ὡς τε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους, ἢ τοὺς τῶν ἄλλων· ὅρκους δὲ πᾶσι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν πόλιν παρέχε· καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια μόνιμον· περὶ πλείστου δὲ ποιοῦ τῶν ἀφικνουμένων, μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς εἰσάγοντας· ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας· τιμῶν γὰρ τοὺς τοιούτους, μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνόητον δοκιμάσεις τοὺς φόβους ἐξαιροῦ τῶν πολιτῶν· καὶ μὴ βούλου περὶ δεινὸν εἶναι τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς σεαυτὸν διαθῇς, οὕτω καὶ σὺ πρὸς

πρὸς τὰς δὲ. ut In Apparatu splendor eminent In sumptibus diligentia. /

θῦμα

περὶ πλείστου ποιοῦ

Custodiam tutissimam existimato esse: amicorum virtutem: et civium benivolentiam. et mei ipsius prudentiam.

Veritas

Parcentibus eis sicuti civitatem præbet. et ad commercia legitimam.

πλείστους

τιμᾶ ταῖς μὲν ἀρχαῖς

magistratuum distribuendorum ratio habenda est ut cos scilicet & quibus plus dignitatis inest & honoris tribuas necessariis illos autem qui potissimum tua civitatisque salus pertinet fidelissimos tibi fide atque benivolentia præficies. /

ποιῶ μὲν μηδὲν . nihil in quo priuatus statuas
in publicum prodeas cum p̃ occupationes tibi
licuerit . errore manifestario :/

Fac nihil nam rea.

ἐκόμους ἐξεστοιχειωμένους μηδὲν μετὸ ὀργῆς. δὸκῶ δὲ τοῖς ἄλλοις ὀτάμοι καιρὸς ἦ. δῶρον μὲν φαίμου, τῶν μηδὲν ἐμελαμθάνῶν τῶν γιγνομένων. πρᾶον δὲ τῶν τᾶς τιμωρίας ἐλάττους ποιῶσθαι τῶν ἁμαρτανομένων ἢ ἀρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι μηδὲ τῶν σφόδρα κολάζειν. ἀλλὰ τῶν πάντας ἢ τᾶσθαι τῆς σῆς διανοίας. καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀμείνονα βουλεύεσθαι πολεμικὸς γίνου τᾶς ἐπιστήμας. καὶ τᾶς παρασκευᾶς. εἰρηνικὸς δὲ τῶν μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πλέον ἐκτῆσθαι. οὕτως ὁμιλεῖν τῶν πόλεων πρὸς τᾶς ἢ τοῦς, ὥσπερ ἂν τᾶς κρείττους πρὸς σεαυτὸν ἀξιοῖς εἶναι φιλοφρονεῖν μὴ περὶ ἁπάντων, ἀλλὰ περὶ ὧν ἂν κρατῆσαν τίσοι μὲν ἑλληνικοῖς εἶναι φαύλους ἡγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἢ τῶν μενοῦς, ἀλλὰ τοὺς μετὰ βλάβης περιγινομένους μεγάλο φρονᾶν εἶναι νομίζε, μὴ τοὺς μέζω περιβαλλομένους ὧν οἷοι τε εἰσὶ κατασχεῖν. ἀλλὰ μετρίων μὲν ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ δυναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσι ζηλοῦν μὴ τοὺς μεγίστην ἀρχὴν κτησαμένους, ἀλλὰ τοὺς ἀρίστα τῇ παρούσῃ χρησαμένους. καὶ νόμιζε τελέως εὐδαίμονας εἶναι, οὐκ ἐὰν ἁπάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ κινδύνων ἀρχῆς, ἀλλ' ἐὰν τοιοῦτος οἷον χρή, καὶ πράττων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῶν. καὶ μηδενὸς τούτων ἀπορῶν. φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους, ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς φύσεως ἀξίους ὄντας. μηδὲ μεθ' ὧν ἡδίστασιν διατρίψῃς. ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πόλιν διοικήσῃς ἀκριβῶς ποιοῦ τᾶς δὲ δοκιμασίας τῶν συνόντων. ἴσθι ὅτι πάντες οἱ μὴ σοὶ πλησιάζοντες, ὅμοιοί σε τοῖς χρωμένοις μιμοῦσι. τοιούτους εἶναι τοῖς πράγμασι τοῖσι μὴ διὰ σοῦ γινομένοις, ὥσπερ αὐτὸς τᾶς αἰτίας ἐξῶν, ὧν ἂν ἑκάστοι πράττωσι. πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς πάντ' ὅτι ἂν ποιῶσι ἢ λέγῃς ἐπαινοῦντας. ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας. δίδου παρρησίαν τοῖς δὲ φρονοῦσιν. ἵνα περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῶσι, ἔχῃς τοὺς συνδοκιμάζοντας. δίωρα καὶ τοὺς τέχνῃ κολακεύοντας. καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας. ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν ἔχωσιν. ἀκούε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων. καὶ πρῶ γνωρίζειν ἅμα τοὺς λέγοντας, ὁποῖοι καὶ τίνες εἰσίν. καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσιν, ταῖς αὐταῖς κολάζε ζημίαις, τοὺς ψευδῶς

Victoria cadmea.
περιγινομένων
ἐξεργάζεσθαι
καταφρ
c. presenti fortuna contentus

Amicos possidere non omnes volentes: sed tos qui tua natura digni sunt. neque tos omnes quibus iucundissime conuersaris: sed eos quibus ciuitatem optime gubernes.

χρωμένοις ratione

Fidelis existima no tos qui omnia quod feceris dixeris laudent: sed eos qui errata increpauerint tua.

ἀμφιγνοῶς . /

διόρα. Dispice. distinguere

χρωμένοις

ἐφίεσθαι
περιγινομένων
περιβαλλομένων
πράττων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι . /
τελέως εὐδαιμονικῶν

Imperia tibi ipse no minus quam alijs. id hoc puta maxime regium: si nulli sis ceteris voluptatum: sed diuitias fuceris libidinum magis quam ciuibus.

Laudes non exigis reb? expetas.

Laude quæ finis?

Virtutis nulla pars cum malis pereunt.

ἐπὶ τῶν φαύλων

Diuitias estima gloriam bonam quam diuitias magnas filijs relinquere: nam diuitias mortales sunt: gloria uero immortalis.

ἀλλ'

περὶ πλούτου ποιοῦ.

Opportunitas

Medio critates

διαβάλλουσιν ἁσπερ τοὺς ἐξαμαρτάνουσιν. ἄρχε σεαυτοῦ μηδὲν ἧττον ἢ κατῶν ἄλλων. καὶ τοῦτο ἡγοῦ βασιλικώτατον, ἐὰν μηδεμιᾶ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν. ἀλλὰ κρατῇς τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν. μηδεμίαν συνουσίαν ἢ κῆρος δὲ χου. μὴ ἀλογίστως. ἀλλὰ ἐπεκείναις τᾶς διατριβᾶσι θίζε σεαυτὸν χαίρειν, ἐξῶν αὐτός τε ἐπιδοῦσθαι. καὶ τοῖς ἄλλοις βελτίων εἶναι δόξῃς. μὴ φαίνου φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ἃ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι δυνατόν ἐστιν. ἀλλὰ ἐπὶ ἀρετῇ μέγα φρονῶν. ἧσον οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστι. νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτας εἶναι, μὴ τᾶς ἐν τῷ φανερῷ μεταδέους γινομένας. ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παραυτοῖς ὦσι, μάλλον σουτὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. πλάνθανε μὲν ἐὰν ἐπὶ τοσοῦτον συμβῇ τῶν φαύλων χαίρειν. ἐν δὲ κρυφῷ δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξιοῦ κοσμίως ζῆν. τοὺς δὲ βασιλεύσαντας ἀτάκτως. ἀλλὰ τὴν σεαυτοῦ σωφροσύνην, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις καθίστη. γιγνώσκων ὅτι τὸ τῆς πόλεως ἦθος ὅλης, ὁμοιοῦται τοῖς ἄρχουσι. σημεῖον εὖ φρονοῦσι τοῦ, καλῶς βασιλεύειν, ἐὰν τοὺς ἄρχομένους ὁρᾶς πρότερους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν. περὶ πλούτου ποιοῦ δόξαν καλήν, ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν. ὁ μὲν γὰρ θνητός. ἡ δὲ ἀθάνατος. καὶ δόξῃ μὲν χρήματα κτητά. δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ἐστὶν ἐπιμέλεσθαι. καὶ τὰ μὲν καὶ τοῖς φαύλοις παραγίνεται. τὴν δὲ οὐ δυνατὸν ἄλλῃ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι. τρυφᾶν μὲν ταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα κόσμοις. καρτερεῖν δὲ χρὴ τοὺς βασιλεύσαντας τοῖς ἄλλοις ἐπιδεύμασιν. ἵνα οἱ μὲν ὁρῶντες διὰ τὴν ὄψιν, ἀξιοῦσι τῆς ἀρχῆς εἶναι μνημονεύωσιν. οἱ δὲ σωφρονοῦντες διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔχωσιν. ἐπισκόπει τοὺς λόγους οὓς τοὺς σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις. ἵνα ὡς ἐλαχίστοις τοῖς ἁμαρτήμασι περιπίπτῃς. κρατίστη μὲν τῆς δίκης τῶν μετὰ καιρῶν τυγχάνειν. ἐπεὶ δὲ δυσκαταμάθητος ἔχουσιν, ἐλλείπειν καιροῦ. καὶ μὴ τὸ λεμαίζειν. αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς εὐδαιμονίαις, ἢ ταῖς ὑπερβολαῖς ἰσχύουσιν ἀσφαλεῖς εἶναι πρὸς καὶ σεμνός. τὸ μὲν γὰρ τυραννίδι πρέπει. τὸ δὲ πρὸς τᾶς συμφορᾶς ἁρμόττει. χαλεπὸν δὲ τοῦτο πάντων ἐστὶ πρᾶ-

Prestat. excellere

ὡς ἐλαχίστοις

ἀλλ' . praterq̃ nisi . sed .
μηδεμιᾶ . /
προσδέχου
φιλοτιμούμενος
διαπράξασθαι

ἐπὶ τῶν φαύλων
Καθίστη
πραγίνει

Gravitas & comitas raro coeunt

μάτων. ἄρχοντες γὰρ ὦσι πολλοὺς μὲν σεμνυνομένους ψυχροὺς ὀνομάζουσι· τοὺς δὲ βουλομένους ἀστείους εἶναι, τὰ πρόσφορα φαινομένους· δεῖ δὲ χρῆσθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις· τὴν δὲ συμφορὰν τὴν ἐκατέραις προσοῦσαν διαφεύγειν· ὅτι ἂν ἀκριβῶς δεδέναι βούλῃ, ὧν ἐπίστασθαι προσήκει τοὺς βασιλέας, ἐμπειρίαν μετιθι καὶ φιλοσοφίαν· τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδοὺς σοι δείξει· τὸ δὲ ἐπαινεῖν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι, δύνασθαι χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσει θεωρεῖν τὰ γινόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα, καὶ τοῖς ἰδιώταις, καὶ τοῖς τυράννοις· ἐὰν γὰρ τὰ παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἀμείνων καὶ περὶ τῶν μελλόντων βουλεύσῃ. Δεῖ μὴν οὐ τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἐθέλειν τιμᾶς ἀποθνήσκειν· ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι· τοὺς δὲ βασιλέας μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, ἐξὸν ζῶντας ἀδοκιμήσουσιν βούλου τὰς δόξας, τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον, ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν· μάλιστα μὲν πρῶτον τὴν ἀσφάλειαν σεαυτῷ καὶ τῇ πόλει διαφυλάττειν· ἢν δὲ δυνατὸν εὐδοκιμῇς, αἱροῦ καλῶς τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχρῶς· ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας· καὶ φρόντιζε, ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης ποιήσεις· μὴ περιίδῃς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἅμα πᾶσαν διαλυθεῖσαν· ἀλλ' ἐὰν δεῖ τὴν θνητοῦ σώματος ἐτυχεσ, ἀθανάτου δὲ ψυχῆς, πεῖρῶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον μνήμην καταλιπεῖν· μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν· ἵνα συνεθισθῇς ὅμοια τοῖς ἀρχομένοις φρονεῖν· ἃ δ' ἄν σοι λογιζόμενῳ φαίνηται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτελεῖν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις· ἃ τοῖς πασι τοῖς ἑαυτοῦ ἂν συμβουλεύσειας, τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν ἀξίου· χρῶ τοῖς ἀρχομένοις· ἢ ζήτει βέλτιον τούτων· σοφοὺς μὴ ὁμίλει τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας· ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας· μηδὲ τοῦς τοῖς μὲν ἄλλοις ἀδαμοῦ μίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δὲ ἐν πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας· ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν λέγοντας· ὁμίλει δὲ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένοις· καὶ μὴ διαταραττομένους ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς· ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως, καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας

Quos gloria emularis: ab eis imitare.

Qui debeant sapientes existimari

ἑαυτῷ pro σαυτῷ

μέτιθι

μέτιθι

Cize bene mori magis quam vivere.

∴ ἰδέ est ac si dixisset ἢ πιστάμην ἢ. atq: ita si dixisset clarior esset sensus

φέρειν ἐπιταμένους· καὶ μὴ θαυμάζε εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἃ καὶ σὺ γιγνώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν, ἀλλὰ πιστάμην ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μὲν τούτων εἰρήκασιν· οἱ δὲ ἀκήκοασιν· οἱ δὲ ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασιν· ἐνιοι δὲ αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηδεύοντες· ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ζητεῖν τὰς καινοτομίας· ἐν οἷς οὔτε παραδόξου οὔτε ἀπίστου οὔτε ἔξω τῶν μνημονευομένων οὐδὲν ἐστιν εἰρῆσθαι· ἀλλ' ἡγεῖσθαι τοῦτον εἶναι χαριέστατον, ὃς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων διανοίαις ἀθροίσας τὰ πλεῖστα δυνηθῇ· καὶ φράσας κάλλιστα περὶ αὐτῶν ἐπιδείξῃ κάκείνοις τοῦτο δηλον ὅτι τὰ συμβουλεύοντα καὶ τῶν ποιημάτων, καὶ τῶν συγγραμμάτων, χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες μνημονεύουσιν· οὐμὴν ἥδιστα γε αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ ταῦτα τὸ πεπονθασιν ὅπερ πρὸς τοὺς μυθολόγους· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαινοῦσι μὲν ἅπαντες, πλησιάζειν δ' οὐ βούλονται· ἀλλὰ μᾶλλον αἱροῦνται συνεῖναι τοῖς ἐξαπατῶσιν, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀπορεῖν ποιοῦσι· σημεῖον δ' ἔστιν ποιήσαντο, τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος, καὶ Φωκυλίδου ποίησιν· καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους συμβούλους γενέσθαι τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων· τούτω δὲ λέγουσιν, αἱροῦνται συνεῖναι τρίβειν τὰς ἀλλήλων ὁμοιότητας μᾶλλον, ἢ τὰς ἐκείνων ὑποθήκας· ἔτι δ' ἔστιν ἐκλέξαι, καὶ τῶν προεστώτων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώμας, εἰ βούλοιμεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, ἐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, οὔτε τῶν σιτίων χαίρουσι τοῖς ὑγιεινοτάτοις, οὔτε τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καλλίστοις· οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις· οὔτε τῶν μαθημάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις· ἀλλὰ παντάπασιν ἐναντίας τῶν συμφέρουσι τὰς ἡδονὰς ἔχουσι· καὶ δοκοῦσι καρτερικοὺς εἶναι καὶ φιλοπόνους, τοὺς τῶν δεόντων τι μὴ ποιοῦντας· ὥστε πῶς ἄν τις τοῖς τοιούτοις, ἢ παραινῶν ἢ διδάσκων, ἢ χρήσιμόν τι λέ-

ἰδέ · nō indetur hic ē reddituā causa sed ideē significare quod ἰδεῖν dicā latine. Quin etiam

.. γρ. ἐπίστασθαι κάκεῖνο

.. γρ. ἐπίστασθαι

Hesiod Theognis Phocyllides

γνώμη

Omnino n. si volumus considerare naturam hominum: multi multis fortunis riberum gaudentes familiis: nec exercitio fruentes fortissimis: nec negotiis optimis: nec disciplinis utilissimis: sed omnino contrariis utili voluptates ipsis: et putantes tolerantes ea et laboris amicos eos qui eorum quae decent nihil faciunt.

οὐ μὴν

Καθ' ἕν ἕκαστον λέγοντα

/.1. precantes. hoc ÷ nihil aliud facere quã precari & uota suscipere quibus p desiderium ipsi nihil faciant nec laborent ut consequantur quod cupiunt

Ἰσοκράτους λόγος

γων ἀρέσκειν. οἱ πρὸς τοῖς ἀρημένοις λόγοις, φθονοῦσιν μὲν τοῖς ἀφρονοῦσιν. ἁπλοῦς δὲ ἡγοῦμαι τοὺς μοῦν οὐκ ἔχοντας. οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστε οὐδὲ τὰς φέτερ αὐτῶν ἴσασιν. ἀλλὰ λυποῦμαι μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι. χαίρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι. βούλοιντο δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον, ἢ τῇ ψυχῇ πονῆσαι. καὶ σκέψασθαι περὶ τινος τῶν ἀναγκαίων. ἀ' ροι δ' ἂν τινες αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνουσίαις λοιδορουμένους, ἢ λοιδορουμένους· ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις, οὐ βουλευομένους. ἀλλ' εὐχομένους. λέγω δὲ ταῦτα οὐ καλὰ πάντων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐμόχθων τοῖς φρημένοις ὀμνῶν. ἐκφανὲς δ' οὖν φανερόν, ὅτι δῆ τοὺς βουλομένους ἢ ποιῆν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς, μὴ τοὺς ὠφελιμωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν. ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους. ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι· θεωροῦντες δὲ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰς ἀμίλλας, ἀλθόμαι διὸ καὶ τὴν ὁμήρου ποίησιν, καὶ τοὺς πρώτως ἀρόμενας τραγῳδίαν ἄξιον θαυμάζειν. ὅτι κατὶ δ' ὀμνῶν τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις κατεχρήσαντο πρὸς τὴν ποίησιν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν. οἱ δὲ τοὺς μύθους ἅς ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησαν. ὥστε μὴ μόνον ἀκουστοὺς ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ θεατοὺς γεγενῆσθαι τοιούτων ὀμνῶν παραδείγματα ὑπαρχόντων, δεδόχθαι τοῖς ἐπιθυμοῦσι τοὺς ἀκροωμένους ψυχαγωγεῖν. ὅτι τοῦ μὲν μυθεύειν καὶ συμβουλεύειν ἀφεκτέον· ἐκφανὲς δὲ γραπτέον καὶ λεκτέον· οἷσ ὁρῶσι τοὺς ὄχλους χαίρομτας. ταῦτα δὲ διῆλθον, ἡγούμενος σε δῆ οὐχ ἕνα τῶν πολλῶν. ἀλλὰ πολλῶν ὄντα τύραννον, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις· μηδὲ τὰ ἀσυδαῖα τῶν πραγμάτων· μηδὲ τοὺς ἀφρονοῦντας τῶν ἀνθρώπων, ταῖς ἡδοναῖς ἀνακρίνειν. ἀλλὰ τῶν πράξεων τῶν χρησίμων αὐτοὺς δοκιμάζειν· ἄλλως τε ἐπεὶ δὴ περὶ τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντες· καὶ φασιν, οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν, οἱ δὲ διὰ τῶν τιμῶν φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς αὐτοῖς πλησιάζοντας, ἐκφανὲς δὲ

ἀνακρίνειν · metiri

ἐριστικοὶ λόγοι
πολιτικοὶ λόγοι

ἐνόχων

διῆλθον

ἄλλως

Illud enim manifestum quis oportet nolentes aut fingere aut scribere aliquid gratiosum mihi: non vtilissimes sermones quaerere: sed fabulosissimes. nam hos audientes gaudent: assistentes ad agones et certamina tripsimus.

Homerus

+ 1. voluptatib) quae carpiuntur ex disputationib) philosophorum alius no procederet

μάλιστα μὲν maxime autem his animum adhibere q temporibus consilia sua accommodent. Contra eos aspnari qui nulla aut temporum aut actionum rõe habita de vnis neq; rebus confuse indiscrete q; differunt

πρὸς νικοκλέα.

:: esse potente confulere ut possit consulere

:: esse potente ad dandum consilium & deliberandum

πάντες ὁμολογοῦσιν. ὅτι δῆ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον, ἐξ ἑκάστου τούτων γενέσθαι συμβουλεύεσθαι δυνάμενον· χρὴ τοίνυν ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητουμένων ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα, λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον· καὶ μάλιστα μὲν ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν τοὺς συμβουλευόμενος, ἢ δ' ἐμὴ, τοὺς καθόλου τῶν πραγμάτων λεγόμενος· καὶ τοὺς μηδὲν γιγνώσκοντας τῶν δεόντων, ἀποδοκιμάζειν· δῆλον γὰρ ὡς ὁ μηδὲν ὢν αὐτῷ χρήσιμος, οὐδὲν ἄλλον φρόνιμον ποιήσειν· τοὺς δὲ μόνον ἔχοντας καὶ δυναμένους ὁρᾶν πλέον τι τῶν ἄλλων, περὶ πολλοῦ ποιοῦ, καὶ θεράπευε· γιγνώσκων ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς, χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἁπάντων κτήμάτων ἐστίν· ἡγοῦ δὲ τούτους σοι μεγίστην ποιήσειν τὴν βασιλείαν· οἱ τιμήσεσθε τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλείστα ὠφελῆσαι δυνηθῶσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ἀ τε γιγνώσκω παρήσεσα· καὶ τιμῶσε τούτοις οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ὅπερ δῆπου ἀρχόμενος μὴ τὰς θέσεις μέμασο ἄγαμαι δωρεᾶσ, ἀσ ὑμῖν πολυπλόμος ἀγοράζεσε παρὰ τῶν δι' ὀμνῶν, ἢ τῶν πωλούντων· ἀλλὰ τοιαύτας, αἷσ ἐὰν σφόδρα χρήσῃ, καὶ μὴ δὲ μίαν ἡμέραν διαλίπῃς, οὐ καταβρίψεις, ἀλλὰ ἀμείζους καὶ πλείονος ἀξίας ποιήσεις.

Pulcherrima fetetia

Nam qui sibi inutilis est, multos alios prudentem facit.

νικοκλῆς ἢ συμμαχικός.

Ἔστι τι ἐν, οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς λόγους· καὶ διαμέμφονται τοὺς φιλοσοφοῦντας· καὶ φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς, ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα ποιεῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς· ἡδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν λέγειν ἐπιθυμοῦντας, φεύγουσι τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλευομένους ἐπαινοῦσιν· ἢ γὰρ αἱ πλεονεξίαι λυποῦσιν αὐτοὺς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων, ἢ τῶν λόγων ὠφελήσομεν γιγνόμενας· ἐπεὶ τὰ κακῶν ἄτοπον δῆλον ἐν αὐτοὺς ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς σεβούμεν, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐπιδεικνύμεν· οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἐλάττον ἔχωμεν· ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μέλα πλείστων

Συνθεσις ἧς ἐν πρὸς νικοκλέα ἢ συμμαχικὸν ἰσοκράτους λόγον.

Ὁ οὖν ὁ λόγος οὔτε περὶ τῶν αὐτῶν ἐστιν, οὔτε μόνον παρὰ τοῦ αὐτοῦ λέγεται. ἐν γὰρ τῷ πρὸ αὐτοῦ λόγῳ διελέγετο πῶς δῆ βασιλεύειν, ὧδε δέ· πῶς δῆ βασιλεύεσθαι τὸ ὑπήκοον. καὶ πάλιν ἐκ τῶν παρὰ ἰσοκράτους τῶν λεγομένων πρὸς νικοκλέα· ὧδε δὲ παρὰ τοῦ νικοκλέους πρὸς τοὺς τῶν ὑπηκόων συμμαχοῦντας, τοῦ ἰσοκράτους αὐτῷ πεποιηκότος τὸν λόγον. ὥστε, ἵνα μὴ διαλίγαι μὴ καὶ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἐπεμψε τὸν λόγον ἰσοκράτης; λέγομεν· ὅτι ἡνίκα οὐ διέκειτο, ἀλλὰ διὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῖς συμβουλῆς· ἐπεὶ δὲ πλήθη τῶν λεγομένων τὸ πλῆθος· ἐπιγέγραπται δὲ νικοκλῆς ἢ συμμαχικὸν· οὐχ ὅτι διὰ τοῦ σωτέρου ἀναιρεῖται τὸ ἕν· ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ δύο, ἓν ἐστιν· ὥσπερ καὶ ὅλος. φαίδων, ἢ περὶ ψυχῆς· καὶ λέγεται ὅλος ὁ σύμδεσμος διαζευκτικός· ὁ καὶ τὸ πρόσθεν πρᾶγμα διαβεβαιούμενος. καὶ γὰρ καὶ ὁ λόγος ἀπὸ νικοκλέους λέγεται· καὶ πρὸς τοὺς συμμαχοῦντας τῶν ὑπηκόων. ὅτι δὲ διὰ τοῦτο παρ' ἰσοκράτους ἐστὶν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα πεμφθείς, ἀνὴρ ἡμῖν σκεφθεὶς ποιεῖ ἐν τῷ λόγῳ λέγων. τὸν μὲν δὴ ἕτερον λόγον ὡς χρὴ διεληλυθέναι, ἰσοκράτους ἠκούσατε. ἀδὲ δῆ ποιῆσι τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειρᾶσομαι διελθεῖν. οὐχ ὡς ἔκτενον ὑπερβαλούμενος, ἀλλ' ὡς πρέπον μοι περὶ αὐτῶν διελθεῖν.

ὅτι μὲν

φαίδων ἢ περὶ ψυχῆς

ἀγαθῶν τῶν βίων ἀναγκαῖον· ὥστε οὐκ καλῶς ἡμῖν ἐστι τὰ
τῶν πραγματευτῶν ἐστι μὴ ἕνα τὸν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς πλοῦτον
ἀλλὰ τῶν ἀρετῶν τὴν ἐπὶ τῷ πλούτῳ φιλοτιμίαν ἀναφέρειν.
ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἴσως ἀφεκτέον· ἐπὶ πλείω γὰρ ἂν ἡμῖν ὁ λόγος
ἐκτείνοιτο, πρὸς δὲ τὸν παρόντα λόγον ἀρκεῖ τοῦτον τὸν τρόπον
περὶ ἑκάστου ἀνακρίνειν. ὅτι γὰρ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων οἱ
πλείστοι εἰσι· τοῖς μὲν γὰρ ἀλλοῖοι οἷσι ἐκεῖνο μόνον ἐστὶν ἀγαθὸν
ὅ τι ἂν ἡδονὴν παρέχῃ, καὶ ἡ δικαιοσύνη χρήσιμον ἡγοῦνται
τοῦτο μόνον ὅ τι ἂν τοῦ κερδαίνειν ἕνεκα ᾖ· οὐδὲν γὰρ δεῖν
φασιν τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν τοὺς μέλλοντας εὐδαίμονας ἔσεσθαι
ἀλλὰ τὸν πλοῦτον κτᾶσθαι τοὺς ἐπιθυμοῦντας τῆς τῶν ἀνθρώπων
δόξης· τοῖς δὲ τοιούτοις οὐδὲν ἄλλο φαίνεται ἀγαθὸν ἢ τὸ τῆς
ἀρετῆς ὄνομα· τὴν γὰρ ἀνδρείαν κινδύνων ἕνεκα ἀναδεχόμενοι
καὶ μεγάλας πρὸς πόνους ἐπιχειροῦντες, ἐὰν μὴ τὴν ἐπὶ τοῖς
ἔργοις δόξαν ἀφαιρῶσιν, ἀνόητον φασὶν εἶναι τὸν κίνδυνον
ὑπομένειν· τὴν δὲ σωφροσύνην τὴν μὲν ἐν τοῖς ἡδέσι τιθέασιν
ἀνόητον εἶναι φάσκοντες τὸν τῶν ἡδέων ἀπεχόμενον· τὴν δὲ
δικαιοσύνην τὴν μὲν ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς ἀφελίμους
ἡγοῦνται τοὺς ἀνθρώπους ἐκφέρειν· καὶ τὴν μὲν ἀνδρείαν τοῦ
ἀγαθοῦ ἕνεκα ἀναδέχεσθαι τῶν κινδύνων, τὴν δὲ δικαιοσύνην
τὴν ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς ἀφελίμους ἡγεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους
ἐκφέρειν· τὴν δὲ σωφροσύνην τὴν ἐν τοῖς ἡδέσι τιθέασιν ἀνόητον
εἶναι φάσκοντες τὸν τῶν ἡδέων ἀπεχόμενον· ἀνόητον γὰρ φασὶν
εἶναι τὸν τῶν ἡδέων ἀπεχόμενον· ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιθυμῶσιν τῶν
ἡδέων, οὐδὲν ἂν διαφέρειν τοῦ μὴ ἀπεχομένου· ὥστε τὴν ἀρετὴν
ἀνόητον εἶναι· ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιθυμῶσιν τῶν ἡδέων, οὐδὲν ἂν
διαφέρειν τοῦ μὴ ἀπεχομένου· ὥστε τὴν ἀρετὴν ἀνόητον εἶναι·
ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιθυμῶσιν τῶν ἡδέων, οὐδὲν ἂν διαφέρειν τοῦ
μὴ ἀπεχομένου· ὥστε τὴν ἀρετὴν ἀνόητον εἶναι· ἐὰν γὰρ μὴ
ἐπιθυμῶσιν τῶν ἡδέων, οὐδὲν ἂν διαφέρειν τοῦ μὴ ἀπεχομένου·
ὥστε τὴν ἀρετὴν ἀνόητον εἶναι· ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιθυμῶσιν τῶν ἡδέων,
οὐδὲν ἂν διαφέρειν τοῦ μὴ ἀπεχομένου· ὥστε τὴν ἀρετὴν ἀνόητον
εἶναι· ἐὰν γὰρ μὴ ἐπιθυμῶσιν τῶν ἡδέων, οὐδὲν ἂν διαφέρειν
τοῦ

αὐτοῖσ· οὐκ ἀ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γενόμενον· καὶ τοῦ
τ' ἀπαριθμήσασ ἀπαλλαγήν· ἀλλ' ἀ προσεπιδείξαιμι,
πρῶτον μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παροῦσαν, ὡσ ἄξιον ἐστὶν
ἀγαπᾶν· οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὸν
χρόνον μετὰ ταύτησ οἰκοῦμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ βελτίστη τῶν
ἄλλων πολιτειῶν ἐστιν· ἐπειθ' ὡσ ἐγὼ ταύτην ἔχωσ τὴν ἀρχὴν
οὐ παρανόμωσ, οὐδ' ἀλλοτρίαν· ἀλλ' ὁσίωσ καὶ δικαίωσ
καὶ διὰ τοὺσ ἐξ ἀρχῆσ προγόνουσ· καὶ διὰ τὸν πάτερα καὶ δι'
ἐμαυτόν· τούτων γὰρ προαποδειχθέντων, οὐκ ἔστιν ὅστισ
οὐκ αὐτὸσ αὑτοῦ καταγνώσεται τὴν μεγίστην ζημίαν, ἐὰν μὴ
πειθαρχῇ τοῖσ ὑπ' ἐμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσι περὶ
μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν ἐνταῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενοσ ἠρξάμην
οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεῖν ὁτιοῦν μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν
ἀξιοῦσθαι τοὺσ χρηστοὺσ καὶ τοὺσ πονηροὺσ· δικαιότατον
δέ, τὸ διορίζεσθαι περὶ τούτων· καὶ μὴ τοὺσ ἀνομοίουσ, τῶν
ὁμοίων τυγχάνειν· ἀλλὰ καὶ πράττειν, καὶ τιμᾶσθαι κατὰ
τὴν ἀξίαν ἑκάτουσ· αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ δημοκρατίαι,
τοσοῦτον ἴσον τοῖσ μετέχουσι τῶν πολιτῶν ζητοῦσι·
καὶ τοῦτο δοκιμάζουσι παρ' αὑτοῖσ, ἐὰν μὴ ἕτεροσ ἑτέρου δύ
νηται πλέον ἔχειν· ὁ τοῖσ πονηροῖσ συμφέρον ἐστίν· αἱ δ' ἐμο
ναρχίαι, πλεῖστον μὲν μέμνησθαι τῶν βελτίστων· δεύτερον δὲ τῶν
μετέκειν· τρίτον δὲ καὶ τέταρτον, καὶ τοῖσ ἄλλοισ κατὰ τὸν
αὐτὸν λόγον· καὶ ταῦτα, εἰ μὴ παντάχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ
τόγε βούλημα τῆσ πολιτείασ τοιοῦτον ἐστὶν· καὶ μὴν εἰ δεῖ δι
ορᾶν καὶ τὰσ φύσεισ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰσ πράξεισ, ἁπάν
τεσ ἂν τὰσ τυραννίδασ μᾶλλον ὁμολογήσαιεν· καὶ τοι τίσ
οὐκ ἂν δεξαίτο τῶν εἰ φρονούντων, τοιαύτησ πολιτείασ με
τέχειν· ἐν ἧ μὴ διαλήσει χρηστὸσ ὢν μᾶλλον ἢ φέρεσθαι μετὰ
τοῦ πλήθουσ μὴ γιγνώσκόμενοσ ὁ τοιόσ τίσ ἐστιν· ἀλλὰ
μὴν καὶ πρᾳοτέραν τοσούτῳ, καὶ δικαιοτέραν δικαίωσ ἂν
αὐτὴν κρίνοιμεν, ὅσῳ περ ῥᾴων ἐστὶν ἑνὸσ ἀνδρὸσ γνώμῃ προ
σέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον, ἢ πολλοῖσ διανοίαισ καὶ παντοδα
ποῖσ ζητεῖν ἀρέσκειν· ὅτι μὲν οὖν ἡ δίκη ἐστὶ καὶ πρᾳοτέρα
καὶ δικαιοτέρα, διὰ πλείονων μὲν ἂν τισ ἀποδείξειεν· οὐ μὴν

Deinde qui ego hunc habeo principatum nō inique: nec alienum: sed iuste et iuste. et ppter ab initio maiores et ppter patrem. et ppter me ipsum.

Monarchie ap plurimū gdē tribuunt optimo: secundum ap ei qui pilū est. tertium vero et quartū alijs secundū eundē rationem.

Καίτοι

ἀλλὰ μὴν εἰ καὶ

οὐ μὴν ἀλλὰ

~~Καίτοι~~

nemo qui sapiat aetatis hominis et rerum naturam nō probabit magis monarchiam quam aliam politiam. nam et domi suae unus quisque mult esse tex et omnia animalia inter seipsa fui generis volunt tenere imperium hoc quo etiam inter se dimicant usque ad mortem. & in communibus operationibus quibus mult superare talia & rebus humanis modi

Καταγνώσεται αὐτὸς ἑαυτοῦ μεγάλην ζημίαν

εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γενόμενον

ἀλλὰ μὴν

ὁμολογήσαιεν

καίτοι

ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων σωιδεῖν ῥᾴδιόν ἐστι· περὶ δὲ τῶν λοι-
πῶν ὅσον αἱ μοναρχίαι καὶ πρὸσ τὸ βουλεύσασθαι καὶ πρὸσ
τὸ πράξαί τι τῶν δεόντων διαφέρουσιν, οὕτωσ ἂν κάλλι-
στα θεωρήσαιμεν, εἰ τὰσ μεγίστασ τῶν πράξεων παραλλή
λασ τιθεῖμεν, ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν αὐτάσ· οἱ μὲν τοί-
νυν κατ' ἐμαυτὸν εἰσὶ τὰσ ἀρχὰσ εἶναι ὁμοίωσ, πρότερον ἰδιῶ
ται γίγνονται, πρὶν αἰσθέσθαι τι τῶν τῆσ πόλεωσ· καὶ λα
βεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν· οἱ δὲ δὴ τοῖσ αὐτοῖσ ἐπιστάτουν τεσ,
ἦν καὶ τὴν φύσιν καταδεεστέραν ἔχωσιν, ἀλλ' οὖν ταῖσ γε ἐμ
πειρίαισ πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν· ἐπειτα οἱ μὲν, πολ
λῶν κατ' ἀμέλειαν ὧν ἀλλήλουσ ἀποβλέπουσιν· οἱ δ' οὐ
δενὸσ ὀλιγωροῦσιν· εἰ δὲ ὅτεσ ὅτι δεῖ πάντα δι' αὐτῶν γί
γνεσθαι· πρὸσ δὲ τούτοισ, οἱ μὲν ἐν ταῖσ ὀλιγαρχίαισ, καὶ
ταῖσ δημοκρατίαισ διὰ τὰσ πρὸσ σφᾶσ αὐτοὺσ φιλο
τιμίασ, λυμαίνονται τοῖσ κοινοῖσ· οἱ δὲ ἐν ταῖσ μοναρχίαισ
ὄντεσ οὐκ ἔχοντεσ ὅτῳ φθονήσουσιν, περὶ ἁπάντων ὡσ οἱ
ὄντεσ τὰ βέλτιστα πράττουσιν· ἔπειτα οἱ μὲν ὑστεροῦσι
τῶν πραγμάτων· τὸν μὲν γὰρ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ τοῖσ
ἰδίοισ διατρίβουσιν· ἐπειδὰν δὲ δεῖ τὰ σωέδρια συνέλ
θωσιν, πλεονάκισ ἀντὶ σωτῆρασ οὗτοι δι' ἀφεμένουσ, ἢ κοινῇ
βουλευομένουσ· οἱ δ' οὔτε σωεδρίων, οὔτε χρόνων αὐτοῖσ ἀπο
δεδειγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰσ ἡμέρασ καὶ τὰσ νύκτασ ἐπὶ
ταῖσ πράξεσιν ὄντεσ, οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν· ἀλλ' ἕκα-
στον ἐν τῷ δέον τι πράττουσιν· ἔτι δ' οἱ μὲν, πρὸσ ἀλλήλουσ
δυσμενῶσ ἔχουσι, καὶ βούλοιντ' ἂν καὶ τοὺσ πρὸ αὐτῶν ἄρχον
τασ, καὶ τοὺσ ἐφ' αὑτοῖσ ὡσ κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν· ἵν
ὡσ μεγίστην δόξαν αὐτοὶ λαμβάνωσιν· οἱ δὲ, διὰ παντὸσ
τοῦ βίου κύριοι τῶν πραγμάτων ὄντεσ, εἰσ πάντα τὸν χρόνον,
καὶ τὰσ ἀμοίαισ ὁμοίωσ ἔχουσι· τὸ δὲ μεγίστον πάντων, τοῖσ
γὰρ κοινοῖσ οἱ μὲν ὡσ ἰδίοισ, οἱ δὲ ὡσ ἀλλοτρίοισ προσέχου-
σι τὸν νοῦν· καὶ συμβούλοισ χρῶνται περὶ αὐτῶν· οἱ μὲν τῶν
ἀστῶν τοῖσ τολμηροτάτοισ, οἱ δὲ ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοι τοὺσ
φρονιμωτάτουσ καὶ τιμῶσιν· οἱ μὲν, τοὺσ ἐν τοῖσ ὄχλοισ ἡττᾶν
δυναμένουσ· οἱ δὲ, τοὺσ χρῆσθαι τοῖσ πράγμασιν ἐπιστάμε-

Quamuis rudes sint ingenio tamen experientia alios uincunt. /

λυμαίνουσι τοῖσ κοινοῖσ

ὑστεροῦσι τῶν πραγμάτων

Τὰ σωέδρια

cabildo

πολλαπλάσια τῶν ἄλλων

Quamuis / tamen.

Τὰ σωέδρια. cabildo

ὑστεροῦσι τῶν πραγμάτ

ἐγκυκλίοις

μουσ· οὐ μόνον δὲ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις καὶ τοῖς καθ᾽ ἡμέραν γι-
γνομένοις αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν· ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ
πολέμῳ πλεονεξίας ἁπάσας περιῃρήκασι· καὶ γὰρ παρα-
σκευάσασθαι δυνάμεις, καὶ χρῆσθαι ταύταις, ὥστε καὶ
λαθεῖν καὶ ὀφθῆναι, καὶ τοὺς μὲν, πεῖσαι· τοὺς δὲ βιάσασθαι·
παρὰ δὲ τῶν, ἐκπρίασθαι, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις
προσάγεσθαι, μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολιτειῶν
οἰκεῖαι εἰσι· καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἔργων ἄν τις οὐχ ἥττον, ἢ τῶν λό-
γων πιστεύσειεν· τοῦτο μὲν γὰρ τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν
ἁπάντες ἴσμεν ἡλικαύτην τὸ μέγεθος γεγενημένην· οὐ διὰ
τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν· ἀλλ᾽ ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν
βασιλείαν τιμῶσιν· τοῦτο δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον· ὃς
παραλαβὼν, τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστατον γεγενημένην,
τὴν δ᾽ αὑτοῦ πατρίδα πολιορκουμένην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν
παρόντων κινδύνων ἀπήλλαξεν· ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν ἑλ-
ληνίδων πόλεων ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδονίους καὶ Λακεδαι-
μονίους, τοὺς ἀρίστα τῶν ἑλλήνων πολιτευομένους, οἰκοι μὲν
ὀλιγαρχουμένους, παρὰ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευομένους·
ἔχοι δ᾽ ἄν τις ἐπιδεῖξαι καὶ τὴν πόλιν τῶν ἀθηναίων τὴν μά-
λιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν μὲν πολλοὺς ἐκ-
πεμψηρᾶ τηνοῦσ᾽ ἀτυχοῦσαν· ὅταν δὲ Δεκέλειον ποιῆται
τοὺς κινδύνους καλὸν θοῦσαν· καὶ τοι, πῶς ἄν τις σαφέστερον
ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τούτων τῶν παραδείγματων, πλείστου τὰς
μοναρχίας ἀξίας οὔσας· φαίνονται γὰρ οἵ τε διὰ τέλους τυ-
ραννούμενοι μεγίστας δυνάμεις ἔχοντες, οἵ τε καλῶς ὀ-
λιγαρχούμενοι, περὶ ἃ μάλιστα σπουδάζουσιν, οἱ μὲν, ἐναμό-
νον στρατηγόν, οἱ δὲ βασιλέα τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστά-
τες· οἵ τε μισοῦντες τὰς τυραννίδας, ὁπόταν πολλοὺς ἄρχον-
τας ἐκπέμψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττουσι· εἰ δ᾽ εἰδεῖεν
καὶ τῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων, λέγεται καὶ τοὺς θεοὺς ὑπὸ τοῦ διὸς βα-
σιλεύεσθαι· περὶ ὧν, εἰ μὲν ὁ λόγος ἀληθὴς ἐστὶ, δῆλον ὅτι κα-
κείνοι ταύτην τὴν κατάστασιν προκρίνουσιν· εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς
μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δ᾽ εἰκάζοντες οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπολήψε-
μεν, σημεῖον, ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτίμωμεν· οὐ γὰρ

Τοῦτο μὲν τοῦτο δὲ

Potestas potentia.

Dionysius tyrannus.

Carthaginenses

Lacedemonios politiam attende Karthaginensium

διὰ τέλους

ἐγκυκλίοις

διὰ τέλους τυραννούμενοι

Γε

ἄμπτε αὐτὴν χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, ἢ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων
προέχειν αὐτὴν ἐνομίζομεν· περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσον
ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἁπάντα μὲν, οὐθ᾽ ὁρᾶν οὐτ᾽ ἐπιδεῖν δυ-
νατόν ἐστιν· οὐ μὴν ἀλλὰ πρόσθεν τὸ παρὸν ἐξαρκούντως καὶ νῦν
ἔφηται περὶ αὐτῶν· ὡς δὲ προσήκοντως ἡμεῖς τὴν ἀρχὴν ἐχόμεν
πολὺ τούτου σωφρονέστερος καὶ μᾶλλον ὁμολογούμενος ὁ λό-
γος ἐστὶν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ τοῦ γένους ἡμῶν
ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προγόνους,
πλεύσας εἰς εὖρο, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἔκτισεν· καὶ τὴν χώραν διέθε-
μεν· ὁ δὲ παῖς Δάμασος, ἀπολεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν,
πάλιν ἀνέλαβεν· ὑποστὰς τοὺς μεγίστους κινδύνους· καὶ τοσοῦ-
τον μετέστησεν, ὥστε μηκέτι φοίνικας σαλαμίνιον τυραννεῖν·
ἀλλὰ τῶν περὶ τὴν ἀρχὴν τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν· οἱ
πρὸν οὐκ ἐστὶν ὧν προεθέμεθα, περὶ ἐμαυτοῦ διελθεῖν· ἵν᾽ ἐπιστήσθε
ὅτι τοιοῦτος ἐστὶν ὑμῶν ὁ βασιλεύς· ὃς οὐ μόνον διὰ τοὺς προγό-
νους, ἀλλὰ καὶ δι᾽ αὐτόν, δίκαιος ἂν καὶ μέγας τιμῆς ἢ τηλι-
καύτης ἀξιωθῆναι· οἶμαι γὰρ ἔγωγε πάντας ἂν ὁμολογῆσαι,
πλεῖστον τῶν ἀρετῶν ἀξίας εἶναι, τήν τε σωφροσύνην, καὶ τὴν δι-
καιοσύνην· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς τὸ καθ᾽ αὑτὰς ὠφελοῦσιν· ἀλλὰ καὶ
θέλοιμεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις, καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς
χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὑρήσομεν τὰς μὲν μετεχούσας
μηδαμῶς τούτων τῶν ἰδεῶν, μεγάλων κακῶν αἰτίας οὔ-
σας· τὰς δὲ μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομένας·
πολλὰ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ὠφελούσας· εἰ δὲ δεῖ τι ἐν
τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρεταῖς δοκίμη-
σαν, ἡγοῦμαι κἀμοὶ προσήκειν· καὶ τῆς αὐτῆς δόξης ἐκείνοις
τυγχάνειν· τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην, ἐκεῖθεν ἂν μάλιστα κατίδοι
τις· παραλαβὼν γὰρ ὁ τὰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμενος τὰ μὲν βα-
σιλεῖα χρημάτων κενὰ, καὶ πάντα καταλελειμμένα, τὰ πράγ-
ματα δὲ ταραχῆς μεστὰ καὶ πολλῆς ἐπιμελείας δεόμε-
να καὶ φυλακῆς καὶ διαπαύσεως, εἰ δοῖεν δ᾽ ἑτέρους ἐν τοῖς τοιού-
τοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρόπου τὰς σφετέρας αὐτῶν διορθουμένους,
καὶ πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν πράττειν ἀναγκαζομέ-
νους, ὅμως οὐδὲν ἐφεῖς τούτων διεφθάρη· ἀλλ᾽ οὕτως ὁσίως

οὐ μὴν ἀλλὰ

τοῦ γένους

Σαμάστας

μετέστησεν

ἰδεῶν

Laudat se auctoritate

τὰ βασίλεια · fusci

μετέστησεν

βασίλεια · τά :

οὐ μὴν ἀλλά

καὶ καλῶς ἐπεμελήθην τῶν πραγμάτων, ὥστε μὴ δεῖν ἐλ-
λείπειν ἐξ ὧν οἴομαι τὴν αὐξηθῆναι καὶ πρὸς δόξαν καὶ δυναμίαν ἐπιδοῦ-
ναι τὴν πόλιν. πρός τε γὰρ τοὺς πολίτας μετὰ τοσαύ-
της πραότητος προσηνέχθην, ὥστε μήτε φυγὰς μήτε
θανάτους, μήτε χρημάτων ἀποβολάς, μήτε ἄλλην μηδε-
μίαν τοιαύτην συμφορὰν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆσθαι βασι-
λείας· ἀβάτους δὲ ἡμῖν τῆς Ἑλλάδος οὔσης, διὰ τὸν πόλε-
μον τὸν γεγενημένον καὶ παντάχοῦ συλλεγέντων ἡμῶν, τὰ
πλεῖστα τούτων διέλυσα· τοῖς μὲν, ἅπαντα ἀποτίνων·
τοῖς δὲ μέρη· τῶν δ' ἀναβάλλεσθαι δεόμενος· πρὸς δὲ τοὺς,
ὅπως ἡ δυνάμεις περὶ τῶν ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος.
ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν μέσην οἰκούντων δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διε-
κείμενων, καὶ βασιλέως τῶν μὲν λόγῳ δι' ἠλλαγμένου, τῆς δ' ἀλη-
θείας τραχέως ἔχοντος, ἀμφότερα ταῦτα κατεπράυνα· τῶν μὲν,
προθύμως ὑπηρετῶν· πρὸς δὲ τοὺς, δίκαιον ἐμαυτὸν παρεχόμε-
νος· τοσούτου γὰρ δεῖν τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥστε θ' ἕτεροι μὲν,
ἢν καὶ μικρῷ μείζω τῶν ὁμόρων δύναμιν ἔχωσιν, ἀπολέμου-
ται τῆς γῆς· καὶ πλέον ἐκείνων ζητοῦσιν· ἐγὼ δ' οὐδ' ἐπιδόμενην
μοι χώραν ἠξίωσα λαβεῖν· ἀλλ' αἱροῦμαι μετὰ δικαιοσύνης
τὴν ἐμαυτοῦ μόνην ἔχειν μᾶλλον, ἢ μετὰ κακίας πολλὰ πλα-
σίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσασθαι. καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον λέ-
γοντα διατρίβειν· ἄλλως τε καὶ σύμπαντες ἔχοντα δηλῶσαι πε-
ρὶ ἐμαυτοῦ· φανήσομαι γὰρ μηδ' ἐμαυτὸν πώποτ' ἀδικήσας·
πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων, οἷς πεποι-
νηκώς· καὶ μείζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκέναι, ἢ σύμπαντες
οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντες· καὶ τοι χρὴ τοὺς μεγαφρο-
νοῦντας ἐπὶ δικαιοσύνῃ· καὶ τοῖς προσποιουμένους χρημάτων δὲ
μεγαλοπρέπειαν, τοιαῦτα ὑπερβολὰς ἔχειν δὲ πᾶν περὶ αὐτῶν·
καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μείζω τούτων ἔχω
διελθεῖν· εἰ δὲ γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλείστου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτῶν καὶ τὰς γυναῖκας· καὶ μάλιστα ὀργιζομένους τοῖς εἰς ταῦτα ἐξαμαρτάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν αἰτίαν γιγνο-
μένην· καὶ πολλοὺς ἤδη τῶν ἰδιωτῶν· καὶ τῶν δυναστευόν-

ἀβάτου

ἐγκλημάτων

Κατεπράυνα

ἄλλως τε

Καίτοι

προσποιουμένους
Vendicantes sibi. Attribuentes. q̃ presumit

προσποιουμένους
Καίτοι et etiã

ἀποβολὰς χρημάτων
ἀβάτου
ἀναβάλλεσθαι
Διαλλαττόμενος

ἄλλως τε
ἀντεπεδωκὼς

τῶν διὰ ταύτην ἀπολλυμένους, οὕτως ἔφυγον τὰς αἰτίας
ταύτας, ὥστε τε ἐξ οὗ τὴν βασιλείαν ἔλαβον, οὐδεμίαν ἡσυ-
μαίνω σώματι πεπωλησιακώς, πλὴν τῆς ἐμαυτοῦ γυναικός.
οὐκ ὀλίγους ὡς κακοῦργοι παρὰ τοῖς πολλοῖς δοκιμοῦσιν,
ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες,
ἀλλοθεν δὲ πόθεν ἑαυτοῖς ἐπορίσαντο τὰς ἡδονὰς, ἀλλὰ κα-
βουλόμενος ἅμα μὲν ἐμαυτὸν ὡς πορρωτάτω ποιῆσαι
τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ παράδειγμα καταστῆσαι
τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ τοῖς ἄλλοις πολίταις, γιγνώσκων
ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον
διάγειν, οἷς ἂν τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἑαυτῶν ὁρῶσι διατρί-
βοντας· ἐπείδετα καὶ προσήκειν ἡγησάμην, τοσούτῳ τοὺς
βασιλέας βελτίους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν, ὅσῳπερ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν ἔχουσι· καὶ δεῖν ἃ ποιεῖν· ὅσοι τοὺς μὲν
ἄλλους κοσμίως ζῆν ἀναγκάζουσιν· αὐτοὶ δ' αὐτοὺς μὴ
σωφρονεστέρους τῶν ἀρχομένων παρέχουσι· πρὸς δὲ τού-
τοις τῶν μὲν ἄλλων πράξεων ἐπόρων ἐγκρατεῖς καὶ τοὺς πολ-
λοὺς γιγνομένους· τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν τῶν περὶ τοὺς παῖδας
καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τοὺς βελτίστους ἡττωμένους· ἠβου-
λήθην οὖν ἐν τούτοις ἐμαυτὸν ἐπιδεῖξαι καρτερεῖν δυνάμενον·
ἐν οἷς ἔμελλον οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν,
ἐπὶ ἀρετῇ μεγαφρονούντων· ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολ-
λὴν κακίαν κατεγίγνωσκον· ὅσοι γυναῖκας λαβόντες, καὶ
κοινωνίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου, μὴ στέργωσιν οἷς
ἔπραξαν· ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυποῦσι ταύτας· οὐδ'
ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι· καὶ περὶ μὲν ἄλλας κοι-
νωνίας τιμᾶς, ἐπιδείκνυσθαι παρέχουσιν· ἐν δὲ
ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας, ἐξαμαρτάνουσιν, ἃς ἔδει το-
σούτῳ μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳπερ οἰκειότεραι καὶ μείζους οὖσαι τυγχάνουσι τῶν ἄλλων· εἰ δὲ καὶ λανθάνουσιν ἐν
αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις τάσδε καὶ διαφορὰς ἑαυτοῖς ἐγκα-
ταλείπουσι· καὶ τοι χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας μὴ μόνον
τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πράττειν διάγειν, ὧν ἂν ἄρχωσιν·
ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους· καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν·

ὡς πορρωτάτω

Cognoscens qm̃ plus multitudo in his exercitijs vitam degere in quibus principes suos videbant versantes.

τῶν ἐπιθυμιῶν
ἡττωμένους

στέργωσιν · ἐξαμαρτάνουσι

Καίτοι

ἄλλοθεν δὲ πόθεν

Καίτοι

ὡς πορρωτάτω ποιῆσαι
στέργωσιν οἷς ἂν ἔπραξαν
Καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν κακίαν καταγίγνωσκον
λανθάνουσιν &c

+ hoc dicit propter nothos filios q̃ sæpe oppugnant legitimos. vel propter Zelotypiã uxorũ aut odium illarũ in nothos quos ipsi diligunt.

ἅπαντα γὰρ ταῦτα, σωφροσύνης ἔργα καὶ δικαιοσύνης
ἐστὶν οὗ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔσχον, οὐδὲ περὶ τῆς παιδο-
ποιίας, τοῖς πλήθεσι τῶν βασιλέων· οὐδὲ ὡήθην δεῖν.
τοὺς μὲν ἐκ τῆς πρότερας ποιήσασθαι τῶν παίδων. τοὺς
δὲ ἐκ σεμνοτέρας· οὐδὲ τοὺς μὲν, νόθους αὐτῶν· τοὺς δὲ,
γνησίους καταλιπεῖν· ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν φύσιν·
καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς ἀμφεγκεῖν· τῶν μὲν θυ-
τῶν θεῶν ἀγαπᾶν τὸν πατέρα τὸν ἐμόν· τῶν δὲ ἡμιθέων, θεῶν
ἀκίδας· τῶν δὲ θεῶν, θεῶν δία· καὶ μὴ δεῖν τῶν ἐξ ἐμοῦ γε-
νομένων, ἀποστερηθῆναι ταύτης τῆς ἀγαθοῦ· πολλῶν δὲ
μὲ προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις,
οὐχ ἥκιστα με καὶ κεῖνο παρεκάλεσεν, ὅτι τῆς μὲν ἀνδρίας
καὶ τῆς δόξης τοῦ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀδοκιμούντων,
ἑώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς μετέχοντας· τὴν
δὲ σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἃ κτήματα τῶν
καλῶν κἀγαθῶν ὄντα· κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, ἅτινι δύνα-
τοι ταύταις τῶν ἀρετῶν προσέχειν τὸν νοῦν, τῶν ἄλλων
ἀφελόμενος ὧν μὴ δεῖν μέρος τοῖς πονηροῖς μετεστι, ἀλ-
λὰ καὶ γνησιώτατα καὶ βεβαιότατα· καὶ μέγιστα καὶ μεγί-
στων ἐπαίνων ἄξια τυγχάνουσιν οὖσα· τούτων ἕνεκα τῶν
τα διανοηθῶν, περὶ τοῦ τέρου τῶν ἄλλων ἤσκησα τὴν σω-
φροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην· καὶ ταύτας προελόμην τῶν
ἡδονῶν, οὐ τὰς ἐπὶ τοῖς ἔργοις μηδεμίαν τιμὴν ἐχούσας·
ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς διὰ μδ ρα γαθίαν γιγνομέ-
ναις· χρὴ δὲ δοκιμάζειν τὰς ἀρετὰς, οὐκ ἐν ταῖς αὐτῶν ἰδέαις
ἀπάσας· ἀλλὰ τὴν μὲν δικαιοσύνην, ἐν ταῖς ἀπορίαις·
τὴν δὲ σωφροσύνην, ἐν ταῖς διωαστείαις· τὴν δὲ καρτερί
αν, ἐν ταῖς τῶν μεωτέρων ἡλικίαις· ἐγὼ τοίνυν ἐν ἅπασι
τοῖς καιροῖς τούτοις φανήσομαι πεῖραν τῆς ἐμαυτοῦ
φύσεως δεδωκώς· ἐν δὲ ἐνὶ μὲν γὰρ χρημάτων κατα-
λαφθῆς, οὕτω δίκαιον ἐμαυτὸν παρέσχον, ὥστε μὴ δέ-
μα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν· λαβὼν δὲ ἐξουσίαν, ὥστε ποι-
εῖν ὅτι ἂν βούλωμαι, σωφρονέστερος τῶν διωτῶν ἐγε-
νόμην· τούτων δὲ ἀμφοτέρων ἐκράτησα, ταύτην ἔχων

νόθους
γνησίους

Tantum abest ut ex iustitiam propriis opes bonas exigitur.

ἀφελόμενος

νόθους
γνησίους
οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μετεστι
προελόμην ταύτας τῶν ἡδονῶν

τὴν ἡλικίαν, ἐν ἧ τοὺς πλείστους ἂν δύνοιμεν μάλιστα περὶ
τὰς πράξεις ἐξαμαρτάνοντας· καὶ πάντα ταῦτα ἐν ἑτέ-
ροις μὲν ἴσως ἂν ὤκνουν φάναι, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος ἐ-
πὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν πιστευθεῖς ἐκ τῶν
λεγομένων· ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ μοι μάρτυρες ἐστε πάντων τῶν
δρωμένων· ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμίους ὄντας ἐ-
παινεῖν καὶ θαυμάζειν· ἔτι δὲ μᾶλλον τοὺς καὶ μετὰ λογισ-
μοῦ τοιούτους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρο-
νοῦντες, τυχὸν ἂν καὶ μεταπεσεῖν· οἱ δὲ πρὸς τῷ πεφυ
κέναι καὶ διειληφότες ὅτι μέγιστον ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν ἀρε-
τή, δῆλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει διαμέ-
νουσιν· διὰ τοῦτο δὲ πλείους ἐποιησάμην τοὺς λόγους, καὶ
περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων· ἵνα
μηδεμίαν ὑπολίπω πρόφασιν· ὡς οὐδὲν ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόν-
τας· καὶ προθυμουμένους, ἃ τ' ἂν ἐγὼ προτάττω· καὶ συμβουλεύ-
σω· φημὶ δὴ πρᾶξιν ἑκάστην ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἐφέστηκεν ἐπιμε-
λῶς καὶ δικαίως· καθ' ὅσον γὰρ ἂν ἐλλείπητε τούτων,
ἀνάγκη ταύτῃ καὶ χῶν ἔχειν τὰς πράξεις· μηδεμιᾶς οὖν ὀ-
λιγωρεῖτε, μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν προστεταγμένων, ὑ-
πολαμβάνοντες, ὡς οὐ παρὰ ταῦτ' ἔστιν, ἀλλ' ὡς παρέ-
καστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἔχον τὸ σύμπαν, οὕτω
σπουδάζετε περὶ αὐτῶν· καὶ κηδεσθε μηδὲν ἧττον τῶν ἐμῶν, ἢ
τῶν ὑμετέρων αὐτῶν· καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς
τιμὰς· ἃς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦν-
τες· ἀλλὰ πειρᾶσθε τῶν ἀλλοτρίων· ἵνα σφαλέστερον τοὺς οἰ-
κοῦντας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κεκτῆσθε· τοιούτους εἶναι χρὴ
περὶ τοὺς ἄλλους ὑμᾶς οἷον περὶ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦσθε
γίγνεσθαι· μὴ ἀπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον, ἢ χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι·
γιγνώσκουσι γὰρ ὅτι καὶ τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων, οἱ μεγί-
στας ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες, πλείστων ἀγαθῶν δεσπό-
ται καθίστανται· τοὺς χρηματίσμους τοὺς παρὰ τὸ δί-
καιον γιγνομένους ἡγεῖσθε μὴ πλοῦτον, ἀλλὰ κίνδυνον ποιή-
σειν· μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἁμαρτεῖν
ζημίαν· οὐδέτερον γὰρ τούτων ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν·

coram aliis / ἐν ἑτέροις

μεταπεσεῖν

πρόφασιν
ἅτινα

τοῦ μπαν

c
ὑποθῆκαι.

Nō dicatis rpsi uobiscū pendet ab hac re uel illa nō optemperare nullus regis sed profundere nos a quibuslibet preceptis iustis meo pendere. Iustissimum ptigrei uel bonū uel malū

ἅτ' ἂν ἐγὼ προστάττω
μεταπεσεῖν
πρόφασιν

ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ'
ὠφελήσει τοὺς ποιοῦντας· μὴ δὲ πρὸς ἐν χαλεπῶς ἔχετε
τῶν ὑπ' ἐμοῦ προστατομένων· ὅσοι γὰρ ἂν ὑμῶν περὶ πλεί-
στου τῶν ἐμῶν χρήσιμοι αὐτοὺς παράσχωσιν, οὗτοι πλεί-
στου οἰκοῦσι τοῦ ἑαυτῶν ὠφελήσουσιν· ὅτι ἐὰν ὑμῶν ἕ-
καστος αὐτὸς αὐτῷ τύχῃ σωφρονῶν, ἡγοῦμαι μηδὲ ἐμὲ λή-
σειν· ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ σῶμα τοῦ μὴ παρῇ, τὴν γε διάνοιαν
τὴν ἐμὴν οἰήσεσθε τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι. ταύτην γὰρ
τὴν γνώμην ἔχοντες, σωφρονέστερον ἂν βουλεύσαισθε περὶ αὐ-
τῶν· μηδὲν ἀποκρύψεσθε, μηθ' ὧν κέκτησθε, μηθ' ὧν ποιεῖτε,
μηθ' ὧν μελετᾶτε πρᾶξαι· εἰδότες ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα
τῶν πραγμάτων, ἀναγκαῖον ἐστὶ πολλοὺς φόβους γίγνεσθαι.
μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι, μὴ δολερῶς· ἀλλ' οὕ-
τως ἁπλῶς καὶ φανερῶς, ὥστε μὴ δύνασθαι βούλεσθαι, ῥᾴ-
διον εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν· δοκιμάζετε τὰς πράξεις καὶ
νομίζετε πονηρὰς μὲν ἃς ἂν πράττοντες, ἐμὲ βούλεσθε λαν-
θάνειν· χρηστὰς δὲ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ μέλλω πυθόμενος, βελτί-
ους ὑμᾶς νομίζειν· μὴ καταστοχάζεσθε ἑαυτῶν· ὁρᾶτε περὶ
τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πονηροὺς ὄντας· ἀλλ' ἐξελέγχετε· καὶ νομίζετε
τῆς αὐτῆς εἶναι ζημίας ἀξίους τοὺς συγκρύπτοντας τοῖς
ἐξαμαρτάνουσιν· ἢν δ' τυχόν δεινὸν νομίζετε μὴ τοὺς λανθάνον-
τας ἑαυτὶ κακὸν ποιήσωσιν· ἀλλὰ τοὺς μὴ δεινὸν ἐξαμαρ-
τάνοντας· τοὺς μὲν γὰρ ἄκοντα τοιαῦτα παθεῖν· οἷα περ αὐ-
τοὶ ποιοῦσι, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν· ἧν ἄξιοι τυγχάνου-
σιν ὄντες· ἐταιρίας μὴ ποιεῖτε· μήτε συνόδους ἄνευ τῆς
ἐμῆς γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις, ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις
πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν· ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύ-
ουσιν· μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἁμαρτημάτων· ἀλλὰ καὶ τῶν
ἐπιτηδευμάτων τῶν τοιούτων· ἐν οἷς ἀναγκαῖον ἐστὶν ὑποψί-
αν γίγνεσθαι τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστάτην καὶ βεβαιοτάτην
εἶναι νομίζετε· καὶ διαφυλάττετε τὴν παροῦσαν κατάστασιν·
καὶ μηδεμίας ἐπιθυμεῖτε μεταβολῆς· εἰδότες ὅτι διὰ τὰς τοι-
αύτας ταραχὰς, ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυ-
σθαι· καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους ἀνάστατους γίγνεσθαι· μὴ
μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε τοῦ χαλεπούς, ἢ πρᾴους

πφρεστάναι

μελέτε

Non tacetis si aliquos videritis rem principatui meum malos existimantes. sed cadaverisite: et putate eadem pena dignos abstinentes quam peccantes. Fortasse existimate non eos qui latent si quid mali fecerint: sed eos qui nihil peccaverint.

Sorientes ne feceritis neque consilia absque mea sententia. nam huiusmodi conventicula in alijs politijs in monarchijs ad periclitantur.

Non cupiendas esse res novas bono civi augusto imperator dicebat

πφρεστάναι πλεονεκτοῦσι

μελέτε

τεχνικῶς. Versute calide

ἐξελέγχετε

X. 9. fires meę in tuto fiunt & nęstre quoqz erunt

εἶναι τοὺς τυράννους· ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῶν πολιτῶν·
πολλοὶ γὰρ ἤδη διὰ τὴν τῶν ἀρχόντων κακίαν, τραχύτε-
ρον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτῶν γνώμην ἀρχῆν ἠναγκάσθησαν θαρρεῖ-
τε μὴ διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πραότητα, ἢ διὰ τὴν ὑμετέ-
ραν αὐτῶν ἀρετὴν· τὴν ἐμὴν δ' σφάλλειν, ἀδύνατον ἑαυτοῖς εἶναι
νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ καθεστώτων, τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐξέστηκα πράττοντας· μὲν εἶναι
χρὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν· ἐμμένοντας τοῖς ἤθεσι, καὶ
διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς βασιλικούς, λαμ-
προύς δ' ἔνεστε ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως λειτουργίαις, καὶ τοῖς
ὑπ' ἐμοῦ προστατομένοις· προτρέψετε τοὺς νεωτέρους ἐ-
πανορθοῦν μὴ μόνον παραινοῦντες, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πρά-
ξεις ὑποδεικνύντες αὐτοῖς, οἱοίους εἶναι χρὴ τοὺς ἄν-
δρας τοὺς ἀγαθούς· διδάσκετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑ-
μετέρους αὐτῶν, βασιλεύεσθαι· καὶ περὶ τὴν παίδευσιν τῆς
τοιαύτης ἀρετῆς ἐθίζετε αὐτοὺς· ὡς μάλιστα διατρίβειν· ἐὰν
γὰρ ἄρχεσθαι μάθωσι, πολλῷ μᾶλλον ἄρχειν δυνήσονται·
καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι, μεθέξουσι τῶν ἡμετέρων ἀ-
γαθῶν· κακοὶ δ' ἐγένοντο, κινδυνεύσουσι περὶ τῶν ὑπαρ-
χόντων· μέγιστον ἡγοῦνται τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον πλοῦ-
τον παραδοῦναι· ἐὰν αὐτοῖς δύνησθε τὴν ἡμετέραν δύναμιν
καταλιπεῖν· ἀθλιωτάτους ἡγοῦνται καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι
περὶ τοὺς πιστεύσαντας ἄπιστοι γεγόνασιν· ἀνάγκη γὰρ τοὺς
τοιούτους ἀθύμως ἔχοντας· καὶ φοβουμένους ἅπαντας, καὶ
μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς ἐχθροῖς, τὸν
ἐπίλοιπον χρόνον διαγεῖν· ζηλοῦτε μὴ τοὺς πλεῖστα κεκτημέ-
νους, ἀλλὰ τοὺς μὴ δεινὸν κακὸν σφίσιν αὐτοῖς σωφρονοῦντας·
μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιον ἂν τὸν βίον δύναιτο
διαγεῖν· μὴ τὴν κακίαν δύνασθαι μὲν πλέον τῆς ἀρετῆς ὠφε-
λεῖν νομίζετε, τὸ δ' ὄνομα δυσχερέστερον ἔχειν· ἀλλ' οἴων περ
ὀνομάτων ἕκαστα τῶν πραγμάτων τέτυχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθε
καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι· μὴ φθονεῖτε τοῖς παρεμοῦ προστεύ-
ουσιν, ἀλλὰ ἀμιλλᾶσθε καὶ πειρᾶσθε χρηστοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς
παρέχοντας· ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσι· φιλεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ
τιμᾶν οὐσπερ ἂν καὶ οἱ βασιλεῖς· ἵνα κατατρεμοῦ τυγχάνητε

ἑαυτοῖς

Nota pro patruo nostro.

Emulamini non res q̃ plurima possident sed eos q̃ nullig̃ mali sibi ipsis conscij sunt. nam cum tali aliquo vivere q̃ potest quisq̃ vitam agere.

Ne invideritis his qui apud me primi obtinent locum. sed virtute et conamini bonos vos ipsos praebentes dignos putetis excellentibus.

ἑαυτοῖς εἶναι &c / pro ὑμῖν αὐτοῖς + ſ. παρεμοῖ

πρὸ ἐμοῦ πρωτεύουσιν

τῶν αὐτῶν τούτων, οἷα περ παρόντος ἐμοῦ λέγετε, τοιαῦτα
καὶ ἀπόντος φρονεῖτε τὴν ἐμοὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐν τοῖς
ἔργοις ἢ δι' ἃ μαθεῖν μάλλον, ἢ τοῖς λόγοις ἃ πάσχοντες
ὑφ' ἑτέρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοῖς ἄλλοις μὴ ποιεῖτε· περὶ ὧν
ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορῆτε, μηδ' ἐν τούτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐ-
πιτηδεύετε· τοιαῦτα προσδοκᾶτε πράξειν, οἷα ἂν περὶ ἡ-
μῶν διανοεῖσθε· ἐὰν μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ
μιμεῖσθε· τούς λόγους τοὺς ἐμοὺς, μόνους εἶναι νομίζετε.
καὶ πεῖσθε τούτοις ἐμμένειν· εἰδότες ὅτι τοῖς μάλιστα
ποιοῦσιν ὑμῶν ἃ βούλομαι, τούτοις ἔξεστι ζῆν, ὡς αὐτοὶ βού-
λονται· κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων· οἷοι περὶ ὑμῶν τοὺς ὑφ' ὑμῶν
ἀρχομένους οἴεσθε δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιούτους χρὴ περὶ
τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίγνεσθαι. καὶ ταῦτ' ἐὰν ποιῆτε,
τί δεῖ περὶ τῶν συμβησομένων μακρολογεῖν· ἢν γὰρ ἐγώ τε
παρέχω τοιοῦτον ἐμαυτὸν, οἷόν περ ἐν τῷ παρεληλυθότι χρό-
νῳ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ὁμοίως ὑπηρετῆται, ταχέως ὄψε-
σθε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἐπιδεδωκότα· καὶ τὴν
ἀρχὴν τὴν ἐμὴν εὐδαιμονεῖν· καὶ τὴν πόλιν δι' ἅπαντος γεγενημέ-
νην· ἄξιον μὲν οὖν τηλικούτων ἀγαθῶν ἕνεκα μηδὲν ἐλλείπειν·
ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ κινδύνους ὑπομένειν ὑπὲρ ἡμῶν· ὑμῖν
δὲ ἔξεστι μηδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δι-
καίοις οὖσιν ἅπαντα ταῦτα διαπράττεσθαι.

Non solum laudate bonos: sed et imitamini.

μακρολογεῖν

ὑμέτερον αὐτῶν

πρὸς τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ

προσδοκᾶτε

οὐ γυμνασόμεθα κινδύνους

διαπράττεσθαι

Ἐναγωγὴ ἢ ὑπόθεσις.

ἰσέον. ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψεν ἰσοκράτης πρὸς τὸν μακεδόνα μετὰ τὴν
παράδοσιν τῶν πρὸς ἀντίον. πόθεν δὲ τοῦτο δῆλον. λέγομεν. ἐπειδὴ ἀντὶ τοῦ
φανερὸν ἡμῖν τοῦτο καθίστησι περὶ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦτον λέγων.
ὅτι οὐ μόνον σε παρακελεύομαι συνδοξάζειν περὶ τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ
πάλαι. ὅ ἐστιν ἐν ταῖς παραινέσεσι. πρῶτον μὲν ἔγραψεν ἀντὶ τῶν παραι-
νέσεως μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον. εἶτα δεύτερον τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον.
ἔτι πλέον καὶ διὰ τούτου δείκνυσιν ἀντὶ φανῆ τιμῶν τὸν ἀναγόρου θάνα-
τον. λέγουσι δ' τινες, ὅτι τριάκοντα τάλαντα ὑπὲρ τούτου ἐδέξατο.
ζητοῦσι δ' ἄνδρες ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, διὰ τί ἐπιτάφιος ὁ λόγος, καὶ τοῦ
ἐπιτάφιου ἀπαιτοῦντος παρὰ τὰ ἐγκωμιαστικὰ πάντα κεφάλαια,
πλέον τό τε θεμιστοκλείου ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ τὸ παραμυθητικὸν ἐν τῷ
τέλει. ἐν γὰρ μόνοις τοῖς δύο τούτοις κεφαλαίοις διαφέρει ὁ τε ἐπιτά-
φιος λόγος, καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐνταῦθα παρῆκε τὰ δύο κεφάλαια.
λέγομεν. ὅτι φαίνεται ἐκ πολλοῦ χρόνου τετελευτηκὼς ἀναγόρας.
καὶ ὁ ἰσοκράτης μὴ πέμψας τὸν λόγον μετὰ πολὺ τοῦ ἐκείνου
θανάτου, ἀόριστον ὅμως ἔτυχε λέγειν τὸ θεμιστοκλείου, καὶ ἀναμεμιγμένον τῶν
τῶν θεμίστου τῶν ὀφλόντων πρὸ τούτων λεχθῆναι παρὰ ἀντὶ τὸν
θάνατον. ὀνομάζοι μὲν μετὰ πολὺν χρόνον. ἀδέλφος ὤν. ἔστω, διὰ
τοῦτο τὸν αὐλὸν παρῆκε τὸ θεμιστοκλείου, διὰ τί δ' ἐν τῷ τέλει ἔξεστι
τοῦ ἀπεῖν τὸ παραμυθητικόν. λέγομεν. ὅτι ἡ τοῦτο ἐπάγαγε,
μὴ πρεσβεύσαμενον θεμιστοκλείου, ἐὰν πλέον ἀκαιρότερον ἐδόκει
ποιεῖν. ἐνθα γὰρ ἀστοὶ θεῖοι, ἐκεῖ ὀφείλει καὶ παραμυθία
παρέπεσεν. ἀδεὲ μηδέπω ἐθεμιστόκλεμεν ἐν τῷ λόγῳ, ὑπέρθεμος
ἐμέλλομεν παραμυθεῖσθαι τοὺς τῶν γῆνε προσήκοντας. ὥστε ὅτω
δύνασθαι ὁ λόγος καὶ ἐπιτάφιος λέγεσθαι, καὶ ἐγκώμιον. ἐπιτά-
φιος μὲν, διότι ἐν τοῖς τετελευτηκόσι, ἀναγόρου γεγραφὲ τὸν λόγον.
ἐγκώμιον δὲ, διότι παρῆκε τὰ δύο κεφάλαια τοῦ ἐπιτάφιου.
ἐμνήσθη δὲ αὐτὸν τὸν λόγον, ἐγκώμιον μᾶλλον λέγεσθαι. ἰστέον
δὲ, ὡς ὅτι ἀντὶ τούτων τῶν δύο κεφαλαίων, ἕτερα δύο ἀντεισήγαγε,
τό τε τρίτον προοίμιον, ὅπερ οὐκ ἔστιν ὀρθῶς ἐν ἐγκωμίῳ εἰρῆσθαι.
καὶ τὸ παραινετικόν. καὶ τὸ μὲν προαιρεῖται τρίτον προοίμιον,

τῶν ἀνδρῶν θρασυνικοῦ. τὸ δὲ παραμελικὸν ἐν τῷ ζήλῳ, ἀνδρὶ τοῦ παραμυθικοῦ. ἐν ᾧ ἀνδρὶ παραμῇ. ὅλη σοφίας ἐν νικοκλῆς μιμήσαιτο τὰς πράξεις τοῦ σοῦ πατρός. ἃς νῦν διήλθομεν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ. τῷ ἀνδρὶ τοῦ παραμυθικοῦ. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ παραμελικὸν ἐν τῷ ζήλῳ ἔλαχε. καὶ οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἐπειδὴ ἔδει πρῶτον ἀποδειχθῆναι τοῦ πατρὸς τὰς πράξεις, ἵνα πρὸς ταύτας ὕστερον δυνηθῇ ἀνδρὶ παραμεῖν βιῶναι:—

ζῆλος.

Εὐαγόρας

Ὁρῶν ὦ νικόκλεις τιμῶντά σε τὸν τάφον τοῦ πατρὸς, οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ἵππων τε καὶ τριήρων ἁμίλλαις, καὶ λείπομαι οὐδὲ μίαν τῶν τοιούτων ὑπερβολήν, ἣν ἡγησάμην εὐαγόραν ἅτινα εἶν αἰσθήσεις τοῖς τελευτήσασι περὶ τῶν ἐμαυτοῦ γιγνομένων, εὐμενῶς μὲν ἀποδέχεσθαι καὶ ταῦτα, καὶ χαίρειν, ὁρῶν τά τήν τε περὶ αὐτὸν ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν. πολὺ δ' ἂν ἔτι πλείω χάριν ἔχειν, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθείη περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διελθεῖν τῶν ἐκείνου πεπραγμένων. εὑρήσομεν γὰρ τοὺς φιλοτίμους καὶ μεγαλοψύχους τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον αὐτοὺς τῶν τοιούτων ἐπαινεῖσθαι βουλομένους. ἀλλὰ καὶ τοῦ ζῆν, ἀποθνήσκειν εὐκλεῶς αἱρουμένους. καὶ μᾶλλον περὶ τῆς δόξης, ἢ τοῦ βίου ἀποδαίζοντας. καὶ πάντα ποιοῦντας, ὅπως ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψουσιν. καὶ μὲν οὖν ἅπαντά γε τῶν μὲν τοιούτων οὐδὲν ἐξεργάζονται. τοῦ δὲ πλούτου σημεῖον ἔσται. οἱ δὲ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀγωνίας ὄντες, οἱ μὲν τὰς δυνάμεις αὐτῶν, οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπιδεικνύμενοι, σφᾶς αὐτοὺς ἐντιμοτέρους κατέστησαν. ὁ δὲ λόγος ἐκαλῶς διέλθοι τὰς ἐκείνου πράξεις, ἀξιομνήστους ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν εὐαγόρου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσειεν. χρῆν μὲν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας, ἀγαθοὺς γεγενημένους. ἵνα οἵτε δυνάμενοι τὰ τῶν πολλῶν ἔργα κοσμεῖν, ἐν ᾗ δόσει ποιούμενοι τοὺς λόγους, τοῖς ἀληθείαις χρῶντο περὶ αὐτῶν. οἵτε μεσότεροι φιλοτιμότεροι διεκείνῳ τοῦ πρὸς τὴν ἀρετὴν. ἐν ᾗ δόσει ὅτι τούτων εὐλογηθήσονται μᾶλλον, ὧν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς παράσχωσι. νῦν δέ τισ οὐκ ἂν ἀθυμήσειεν, ὅταν ὁρᾶ τοὺς

A 1

πλήθει καὶ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων

[illegible] omnibus

[illegible] memeniemus. n. ambitiosos & magnificos divos non solum p. tribus laudari volentes, sed p. vita moveri, gloriose eligentes. et magis de gloria p. de vita studentes. et ea facientes ut immortalem de ipsa memoria relinquant.

f. doctos & facundos eiusdem non solum me hoc facere p. laudabrare

καὶ

μὲν περὶ τὰ τρωικὰ, τοὺς ἐπέκεινα γενομένους ὑμνοῦ-
μένους καὶ τραγῳδουμένους, ἑαυτοῦ δὲ προσδεῖ, μὴ δὲ ἂν
ὑπερβάλῃ τὰς ἐκείνων ἀρετὰς, μηδ' ἐπότε τοιούτων
ἐπαινῶν ἀξιωθῇς ὁμοῦ. τούτων δ' αἴτιος ὁ φθόνος. ὃ
τοῦτο μόνον πρὸς ἐστὶν ἀγαθὸν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς
ἔχουσιν ἐστίν. οὕτω γὰρ τινες δυσκόλως πεφύκασιν, ὥσ-
θ' ἥδιον εὐλογουμένων ἀκούειν, οὓς οὐκ ἴσασιν ἢ εἰ γεγόνασιν,
ἢ τι τούτων ὑφῶν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἀπο-
δέχεσθαι. οὐμὴν δουλευτέον τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, τοῖς
οὕτω κακῶς φρονοῦσιν. ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἀμελη-
τέον, τοὺς δὲ ἄλλους εθιστέον ἀκούειν περὶ ὧν καὶ λέγειν. δι-
καιοτέρους ἐστὶν. ἄλλως τε πρὸς δὴ καὶ τὰς ἐπιδόσεις ὁρῶμεν
γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, οὐδὲ τὰ
τοῦς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ δὶ τοὺς ἐπανο-
ρθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀφ' τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐ-
χόντων. οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπὸν ἐστὶν ὁ μέλλω ποιεῖν, ἀν-
δρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον δὲ μέγιστον,
περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν τολ-
μῶσιν, οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες. περὶ δὲ τῶν τοιού-
των οὐδεὶς πώποτε αὐτῶν συνέγραψεν ἐπεχείρησε. καὶ
πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συνῳδίαν. τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς
πολλοὶ δεδόνται κόσμοι. καὶ γὰρ πλησιάζουσι τοῖς
ἀνθρώποις τοὺς θεοὺς οἴονται αὐτοῖς ἐστι ποιῆσαι, καὶ δια-
λεγομένους καὶ συναγωνιζομένους οἷς ἂν βουληθῶσι. καὶ
περὶ τούτων δηλῶσαι, μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνο-
μασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐξέμοις, τὰ δὲ καινοῖς, τὰ δὲ μεταφο-
ραῖς. καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς εἴδεσι διαποικίλαι τὴν ποίησιν. τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἔξε-
στι τῶν τοιούτων, ἀλλὰ ποτόμωσι καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς
πολιτικοῖς καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς
πράξεις ἀναγκαῖον ἐστι χρῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν
μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιοῦσιν. οἱ δὲ οὐδε-
μὸς τούτων κοινωνοῦσιν. ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν, ὥστ' ἂν
καὶ τὴν λέξιν καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν ἐν κακῶς, ὅμως ταῖς
γε εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις, ψυχαγωγοῦσι τοὺς

ἐπέκεινα

prudentia causa est cur contemporanei non laudentur

οὐ μὴν δουλευτέον τοῖς γε νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω κακῶς φρονοῦσι. notata phrasis.

ἀλλὰ ὡς

καθεστῶσι

τὰ μὲν τὰ δὲ

ἐνθυμημάτων

μετὰ ῥυθμῶν

ἔχουσιν ἐστιν. ἀπὸ ἔχουσιν ἐστ τοῖς περὶ τοὺς λόγους τὰ μὲν τὰ δὲ

ὑπερβάλῃ

οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες

ἀλλὰ ὡς

καθεστῶσι

ἐνθυμήματων

ἀκούοντας. καταμάθοι δ' ἄν τις ἐκεῖθεν τὴν δύναμιν αὐτῶν.
ἡν γὰρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκιμούντων, τὰ μὲν ὀνό-
ματα καὶ τὰς διανοίας καταλίπῃ, τὸ δὲ μέτρον διαλύ-
σῃ, φανήσεται πολὺ καταδεεστέρα τῆς δόξης ἧς νῦν ἔχο-
μεν περὶ αὐτῶν, ὅμως δὲ καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης
τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλὰ ἀποπειρατέον τῶν λό-
γων, εἰ καὶ οὗτοι δυνήσονται τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας εὖ λέγειν
μηδὲν χεῖρον, τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκωμια-
ζόντων. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς εὐαγόρου καὶ
τιμῶν ἣν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προεπιχειρήσαντες, δόκιμοι
γεγένασιν καὶ ἐμὲ τῶν ἄλλων ἕνεκα διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἵνα πάν-
τες ἴδωσιν, ὅτι καλλίστων αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδείγ-
μάτων καταλειφθέντων, οὐδὲν καταδεεστέρους ἑαυτὸν ἐκφ-
αίνων παρέσχεν. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τοῦς ἀπὸ Διός, εὐγενε-
στάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι. τούτων δὲ αὐτῶν οὐκέτι ὄν-
τος οὐκ ἂν αἰακίδας προκρίνειεν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις γε-
νεσιν εὑρήσομεν τοὺς μὲν ὑπερβάλλοντας, τοὺς δὲ κατα-
δεεστέρους ὄντας. οὗτοι δὲ ἅπαντες, ὁμοιοτάτοι τῶν
καθ' ἑαυτοὺς γεγόνασι. τοῦτο μὲν γὰρ αἰακὸς ὁ διὸς μὲν ἐκ-
γόνος τοῦ δ' ἐγένετο τοῦ τευκρίδων πρόγονος, τοσοῦτον δι-
ήνεγκεν, ὥστε γενομένων αὐχμῶν ἐν τοῖς ἕλλησι, καὶ πολλῶν
ἀνθρώπων διαφθαρέντων, ἐπεὶ δὴ τὸ μέγεθος τῆς συμ-
φορᾶς ὑπερέβαλεν, ἦλθον οἱ προεστῶτες τῶν πόλεων
ἱκετεύοντες αὐτὸν, νομίζοντες διὰ τὴν εὐγενείαν καὶ
τὴν εὐσέβειαν τὴν εἰς θεοὺς τὰχιστ' ἂν εὑρεῖν παρὰ τῶν
θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήν. σωθέντες δὲ
καὶ τυχόντες πάντων ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν αἰγίνῃ κατε-
σκεύασαν τοῖς κοινῷ τῶν ἑλλήνων, οὗπερ ἐκεῖνος ἐποιήσατο
τὴν εὐχὴν. καὶ κατ' ἐκεῖνον τε τὸν χρόνον, ἕως ἦν μετ' ἀνθρώ-
πων, μετὰ καλλίστης δόξης ὧν διετέλεσεν. ἐπεὶ δὴ δὲ
μετήλλαξε τὸν βίον, λέγεται παρὰ πλούτωνι καὶ κόρῃ, τι-
μὰς μεγίστας ἔχων παρὰ δεύτερον ἐκείνοις. τούτου δὲ πάι-
δες ἦσαν, τελαμὼν καὶ πηλεύς, ὧν ὁ μὲν ἕτερος μὲν ἡ-
ρακλέους ἐπιλαμπεδόντα γραπτεύσαμενος, τῶν ἀριστέων

Καίπερ

ἀπόγονος

διήνεγκε

ὑπερέβαλεν

ἱερὸν ἐν αἰγίνῃ

ἕως ἦν μετ' ἀνθρώπων

Telamo
Peleus
Heracls
Laomedo

πλεονεκτούσης

ὑπερέβαλεν

τὴν εὐχὴν

μετήλλαξε τὸν βίον

Thetis. Thetis
Hymenaeus. Nereus
Aiax. Aiax
Teucer. Teucer
Achilles. Achilles

ἐτυχε· πηλεὺς δὲ ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς κενταύρους ἀριστεύσας, καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους κινδύνους εὐδοκιμήσας, θέτιδι τῇ νηρέως θυγατρὶ ὤμ, ἀθανάτῳ σωθεὶς κε· καὶ μόνου τούτου φασὶ τῶν προγεγενημένων, ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ὑμεναιουμένου θαυμασθῆναι. τούτοιν δὲ κατέροιν, τελαμῶνος μὲν αἴας καὶ τεῦκρος ἐγενήθη. πηλέως δὲ ἀχιλλεὺς· οἱ μέγιστον καὶ σαφέστατον ἐλεγχὸν ἐδόσαν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσιν ἐπρώτευσαν μόνον· οὐδ' ἐν τοῖς τοποις ἐν οἷς κατῴκουν· ἀλλὰ φρατάδας τοῖς ἕλλησιν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους γιγνομένης· καὶ πολλῶν μὲν ἑκατέρωθεν ἀθροι θέντων· οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαζομένων ἀπολειφθέντος· ἐν τοῦ τοις τοῖς κινδύνοις· ἀχιλλεὺς μὲν ἁπάντων διήνεγκεν· αἴας δὲ μετέκεινον ἠρίστευσε· τεῦκρος δὲ τῆς τούτων συνεμφάσας ἀξίως· καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς χάριν γενόμενος· ἐπειδὴ τροίαν συνεξέλεν ἀφικόμενος εἰς κύπρον· σαλαμῖνα τε κατῴκησεν· ὁμώνυμον ποιήσας τῆς προτέρας αὐτῶ πατρίδος· οὔσης· καὶ τὸ γένος τὸν ἐν βασιλεῦον κατέλιπε· τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς εὐαγόρα παρὰ τῶν προγόνων ὑπάρξαντα τηλικαῦτα τὸ μεγεθός ἐστι· τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς πόλεως οἰκισθείσης· κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ τεύκρου· τὴν βασιλείαν ἔχον χρόνῳ δὲ ὕστερον· ἀφικόμενος ἐκ φοινίκης ἀνὴρ φυγάς· καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλεύοντος τότε· καὶ δικαιοσύνας μεγάλας λαβών· οὐ χάριν ἔσχε τούτων· ἀλλὰ κακὸς μὲν γιγνόμενος περὶ τὸν ὑποδεξάμενον· δεινὸς δὲ πρὸς τὸ πολεμεῖν κτήσαι· τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν· αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχεν· ἀπιστῶν δὲ τοῖς πεπραγμένοις καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς καταθέσθαι τὰ περὶ αὐτόν· τήν τε πόλιν ἐξεβαρβάρωσε· καὶ τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῶν μεγάλων κατεδούλωσεν· οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων καθεστώτων· εὐαγόρας γίγνεται· περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαρτυρίας καὶ τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὑπνοις γενομένας· ἐξῶν μέλλων ἂν φανῇ γεγονὼς ἢ κατὰ ἄνθρωπον· αἱροῦμαι καταλιπεῖν· οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις· ἀλλ' ἵνα πᾶσι ποιήσω φανερόν· ὅτι

Salamin cypri a Teucro condita

ὁμώνυμον

τηλικαῦτα

οὐ χάριν ἔσχε τούτων.

Et insulam totam regi magno in servitutem redegit.

Euagoras nascit

ὁμώνυμον

ὑμέναιον

ἔλεγχον

καθεστώτων

οὐ χάριν ἔσχε τούτων

τοσούτου δέω

τοσούτου δὲ ὠπλασάμεθα ἀπεῖμι τὶ περὶ τῶν ἐκείνων πεπραγμένων· ὥστε καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀφίημι τὰ τοιαῦτα· περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται· καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται σιωπῶσιν· ἄρξομαι δὲ ἐκ τῶν ὁμολογουμένων λέγειν περὶ αὐτοῦ· πᾶσι μὲν γὰρ ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην· ἅπερ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστί· καὶ τούτων ἄρτιος μάρτυρας ποιήσαιτο· τῆς μὲν σωφροσύνης τοὺς συμπαιδευθέντας τῶν πολιτῶν· τοὺς δὲ κάλλους ἅπαντας τοὺς ἰδόντας· τῆς δὲ ῥώμης τοὺς ἀγῶνας· ἐν οἷς ἐκείνος τῶν ἡλικιωτῶν ἐκράτει σφόδρα· ἐν ἀνδρὶ δὲ γενομένῳ· ταῦτά τε πάντα συνῆν· καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη· καὶ ταῦτα οὐ μέσως· οὐ δὲ ὥσπερ ἐν ἑτέροις τισίν· ἀλλ' ἑκάστου αὐτῶν πρὸς ὑπερβολήν· τοσοῦτον γὰρ καὶ τῶν τοῦ σώματος· καὶ τῶν τῆς ψυχῆς ἀρετῶν διήνεγκεν· ὥστε ὁπότε μὲν αὐτὸν ὁρῶεν· οἱ τότε βασιλεύοντες· ἐκ πλήττεσθαι καὶ φοβεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς· ἡγούμενοι οὐχ οἷόν τε εἶναι τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν· ἐν ἰδιώτου μέρει διαγαγεῖν· ὁπότε δὲ ἴδοιεν τοὺς τρόπους ἀποβλέψαιεν· οὕτω σφόδρα πιστεύειν· ὥστε καὶ εἴ τις ἄλλος τολμῴη περὶ αὐτοῦ ἐξαμαρτάνειν· νομίζειν εὐαγόραν αὐτοῖς ἐσεσθαι βοηθόν· καὶ τοσοῦτον τῆς δόξης παραλλαττούσης· οὐδὲ τέρου τούτων ἐψεύσθησαν· οὐ γὰρ ἰδιώτης ὢν διετέλεσεν· οὔτε περὶ ἐκείνους ἐξήμαρτεν· ἀλλὰ τοσαύτην ὁ δῆμος ἔσχεν αὐτοῦ προνοίαν· ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν· ὥστ' ὅσα μὲν ἀναγκαῖον ἦν παρασκευασθῆναι διάσεβείας· ταῦτα μὲν ἕτερος ἐπραξεν· ἐξῶν δὲ οἷον τ' ἦν ὅσιος καὶ δικαίως λαβεῖν τὴν ἀρχήν· εὐαγόρας διεφύλαξεν· εἰς γὰρ τῶν διωγμῶν εὐαγόρας ἐπεχείρησεν· ἡγούμενος οὐδενὶ κακῶν ἐκ τοῦ ποιήσεσθαι κατασχεῖν τὴν ἀρχήν· ἢ μὴ κακῶν ἐκ τοῦ ποιήσεσθαι σῴζειν· διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον καὶ σωθεὶς εἰς τοὺς τῆς κιλικίας· οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε τοῖς τοῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι· καὶ ἐκ τυραν-

μέρει

παραλλαττούσης
diuersa. uaria

ἐκποδὼν
σολοι τῆς κιλικι πόλις.

τοσούτου δέω
ἂν ἰδιώτου μέρει διαγαγεῖν
παραλλαττούσης
ἐκποδὼν

μίδος ἐκπέσωσι, διὰ τὰς παρούσας τύχας, τὰ πρὸ τέρας τὰς ψυχὰς ἔχουσιν. ἑκάνος δὲ δὴ τοσοῦτο μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ἰδιώτης ὤν, ἐπὶ δὲ φυγὴν ἠναγκάσθη, τυραννίδ' ὑπῆλθε δ' ἐν. καὶ τοὺς μὲν πλείστους τοὺς φυγάδας ἐκ τοῦ τῶν ἑτέρων ζῆν τὴν καθ' ὁδόν, καὶ θεραπεύειν τοὺς αὐτοῦ χάριν, ὑπερεφρόνει δὲ λαβὼν δὲ ταύτην τὴν διάνοιαν, ἣν περ χρὴ τοὺς εὖ βουλομένους ἀμύνεσθαι καὶ μὴ προτέρους ὑπάρχειν, καὶ προελόμενος ἢ κατορθῶσας τυραννίδ', ἢ διαμαρτὼν ἀποθανεῖν, παρακαλέσας ἀθρόους ὡς οἱ πλεῖστοι λέγουσι περιπεπτωκότα, μετὰ τούτων παρεσκευάζετο ποιεῖσθαι τὴν κάθοδον, ὅθεν καὶ μάλιστ' αὐτὸς τὴν φύσιν τὴν ἑκάνου καὶ τὴν δόξαν ἣν εἶχε παρὰ τοῖς ἄλλοις θεωρήσας. μέλλων τε γὰρ πλεῖν μετὰ τοσούτων ἐπὶ τηλικαύτην πρᾶξιν τὸ μέγεθος, καὶ πάντων τῶν δυνῶν πλησίον ὄντων, οὔτε ἑκάνου ἠθύμησεν, οὔτε τῶν παρακληθέντων οὐδεὶς ἀπεστήμαι τῶν κινδύνων ἠξίωσεν. ἀλλ' οἱ μὲν ὥσπερ θεῶν συνακολουθήσαντες ἅπαντες ἐνεμένειν τοῖς ὁμολογημένοις. ὁ δὲ ὥσπερεί τὸ πεδὸν ἔχων κρείττον τῶν ἀντιπάλων, ἢ προεῖδε τὸ συμβησόμενον οὕτω διεκείτο τὴν γνώμην. δῆλον δὲ ἐκ τῶν ἔργων. ἀποβὰς γὰρ εἰς τὴν νῆσον οὐχ ἡγήσατο δεῖν χωρίον ἐχυρὸν καταλαβών, καὶ τὸ σῶμα ἐπὶ ἀσφαλείᾳ κατασήσας, περιιδεῖν ἐτίμησε αὐτῶν τῶν πολιτῶν βοηθήσουσιν, ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἐπέρχεται ταύτης τῆς νυκτός, διελὼν τοὺς τείχους πυλίδα, καὶ ταύτῃ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ διαγαγών, προσέβαλε πρὸς τὸ βασίλειον. καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς συμβαίνοντας, καὶ τοὺς φόβους τῶν ἄλλων, καὶ τὰς παρακελεύσεις τὰς ἑκάνου, τὰ δὲ λεγόμενα διατρίβειν. γενομένων δ' αὐτῶν, τῶν μὲν περὶ τὸν τυραννοκτόνον ἀνταγωνιστῶν, τῶν δὲ ἄλλων πολιτῶν θεατῶν. δεδίοτες γὰρ τοῦ μὲν τὴν ἀρχήν, τοῦ δὲ τὴν ἀρετήν, ἡσυχίαν ἦγον, οὐ πρότερον ἐπαύσατο μαχόμενος καὶ μόνος καὶ πρὸς πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς, πρὶν ἐλεῖν τὸ βασίλειον. καὶ τοὺς ἐχθρούς

Κάθοδον

ὡσπερεί

ὁμολογημένοις

ἐχυρόν

περιιδεῖν. 1. circumspicere. experiri

βασίλειον

κατορθώσας διαμαρτάνων

πρὸς τοῖς ἄλλοις / βασίλειον

ὁμολογημένοις / Κάθοδον

ὡσπερεί

∴ uacat ut reor

ἐχυρόν

1. ita contempsit ista ut ferret illa & tolerarret omnia difficilia

ἐτιμωρήσατο, καὶ τοῖς φίλοις ἐβοήθησεν. ἔτι δὲ τῶν γε μὴ τὰς τιμὰς τὰς πατρίους ἐκομίσατο. καὶ τυραννοῦντα τὴν τῆς πόλεως κατέσησεν. ἡγοῦμαι μὲν οὖν καὶ μὴ δεῖν πόρρω ἄλλου μνησθῆναι, ἀλλὰ μὲν ταῦθ' καὶ τὰ λίποιμι τὸν λόγον, ῥᾴδιον ἐκ τούτων ἁπάντων γνῶναι, τήν τε ἀρετὴν τὴν εὐαγόρου. καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐκείνου πεπραγμένων. οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι γε σαφέστερον περὶ ἀμφοτέρων τούτων ἐκ τῶν ἐχομένων οἰμαι δηλώσειν. τοσούτων γὰρ τυραννούντων ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γεγενημένων, οὐδὲν φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην, καὶ λιόν ἐκείνου κτησάμενος. εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς πράξεις τὰς εὐαγόρου παραβαλοίμεν, οὐτ' ἂν ὁ λόγος ἱκανὸς τοῖς ἀκούουσιν ἀρέσειεν, οὐτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγομένοις ἀρκέσειεν. ἐὰν δὲ προελόμενοι τοὺς εὐδοκιμωτάτους, ἐπὶ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χείρονες ἐσόμεθα. πολὺ δὲ σύντομωτέρου διαλεχθησόμεθα περὶ αὐτῶν. τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων, τίς οὐκ ἂν τοὺς εὐαγόρου κινδύνους προκρίνειεν. οὐδὲ γὰρ ἐστιν ὅστις ἂν δέξαιτο παρὰ τῶν προγόνων τὴν ἀρχὴν ταύτην παραλαβεῖν μᾶλλον, ἢ κτησάμενος ὅσιος ὥσπερ ἐκείνος, τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ καταλιπεῖν καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν καθ' ὁδῶν, αὗται μάλιστα εὐδοκιμοῦσιν ἀπὸ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν. οὗτοι γὰρ οὐ μόνον τῶν προγεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν καιρὸς συνιτιθέασιν. ἀλλὰ φόβερούς ποιήσαμενος κινδύνους, ὡς τὴν ἑαυτοῦ κατῆλθεν. ἀλλοι μὲν πλεῖστοι πεποίηνται διὰ τύχην λαβόντες τὰς βασιλείας. οἱ δὲ μετὰ πόλου καὶ τέχνης περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ μὴν τῶν γε ἐπὶ τὰ γεγενημένων ἴσως δὲ καὶ τῶν ἁπάντων, κύριον τὸν μῆδον μὲν ἀφελόμενον τὴν ἀρχήν, πέρσαι δὲ κτησάμενον οἱ πλεῖστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν. ἀλλ' ὅμως τὸν περσῶν στρατοπεδῶν, τὸ μῆδων ἐνίκησεν. ὁ πολλοὶ καὶ τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν

ἐκομίσατο

παραβάλοιμεν

οὐδὲν χεῖρον ἐσόμεθα

προκρίνοιεν

συνιτιθέασιν

τὴν ἑαυτοῦ

Cyrus modus

1. τῶν μήδων vel τῶν μήδων

* Oreste immit & ulyxe & alios hmi modi

ἐκομίσατο

παραβάλοιμεν

οὐδὲν χεῖρον ἐσόμεν · 1. nihil minus habebimus

προκρίνοιεν

ὡς τὴν ἑαυτοῦ κατῆλθεν

πιστευόμενοι τῶν ἐχθρῶν

∴ 1. post poetas q redit illos commentis sunt

βαρβάρων ῥᾳδίως ἂν ποιήσαιμι. ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος, τὰ πλείστα φαίνεται τῶν προειρημένων διαπραξάμενος. ἐπίστα ἐκ μὲν τῆς κύρου στρατείας οὔπω δῆλον ὅτι καὶ τοὺς εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινεν, ἐκ δὲ τῶν τούτῳ πεπραγμένων ἅπασι φανερὸν ὅτι ῥᾳδίως ἂν κακίοις τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησε. πρὸς δὲ τούτοις, τῷ μὲν ὁσίως καὶ δικαίως πέπρακται ἅπαντα, τῷ δὲ οὐκ εὐσεβῶς ἔνια συμβέβηκεν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ἀπώλεσε. κῦρος δὲ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. ὥστε εἴ τις ἐβούλοιτο μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν ἑκατέρου κρίνειν, δικαίως ἂν εὐαγόραν καὶ τούτου μᾶλλον ἐπαινέσαιμεν. ἃ δὲ δεῖ συντόμως καὶ μηδὲν ὑποστελλόμενον μὴ δεδιότα τὸν φθόνον, ἀλλὰ παρρησίᾳ χρησάμενον εἰπεῖν, οὐδ' οὔτε θνητὸς οὔτε ἡμίθεος, οὔτε ἀθάνατος εὑρεθήσεται κάλλιον, οὐδὲ λαμπρότερον, οὐδὲ εὐσεβέστερον λαβὼν ἐκείνου τὴν βασιλείαν. καὶ τούτοις ἐκείνως μαλιστ' ἄν τις πιστεύσειεν, εἰ μὴ σφόδρα τοῖς νῦν λεγομένοις ἀπιστήσας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσειεν, ὅπως ἑκάστου ἐτυράννησε. φανήσομαι γὰρ οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου μεγάλα λέγειν προθυμούμενος, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, οὕτω περὶ αὐτοῦ θαρρήσας. εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς διήνεγκε, τοιούτων ἂν καὶ τῶν λόγων αὐτὸν προσήκον ἦν ἀξιοῦσθαι. νῦν δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν, τυραννίδα καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων, μεγίστην καὶ σεμνοτάτην καὶ περιμαχητοτάτην εἶναι. τὸν δὴ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων κάλλιστα κτησάμενον, τίς ἂν εἴη κριτής, ἢ ποιητής, ἢ λόγων εὑρετής, ἀξιώσειν τῶν πεπραγμένων ἐπαινεῖσθαι. οὐ τοίνυν ἐν τούτοις ὑπερβαλόμενος, ἐν τοῖς ἄλλοις εὑρεθήσεται καταδεέστερος γεγονώς. ἀλλὰ πρῶτον μὲν εὐφυέστατος ὢν τὴν γνώμην, καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ὤιήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν, οὐδ' αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων. ἀλ-

ἐπεχείρησε

Cyrus ad matrem suam inter Persas.

ὑποστελλόμενον

ἐκείνως

προθυμούμενος

περὶ τῆς τυραννίδος

ὑπερβαλόμενος

ὀλιγωρεῖν

αὐτοσχεδιάζειν

αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων

Κακείνοις τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησε

ὑποστελλόμενον

ἐκείνως

προθυμούμενος

ὑπερβαλόμενος

λεῖν τῷ ζητεῖν καὶ φροντίζειν καὶ βουλεύεσθαι, τὸν πλεῖστον χρόνον διέτριβεν, ἡγούμενος μεγίστῳ καλῶς τὴν ἑαυτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειν, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἐξειν, θαυμάζω δὲ ὅσοι τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα, τῶν ἄλλων ποιοῦνται τὴν ἐπιμέλειαν, αὐτῆς δὲ μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες. ἐπίστα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν. ὁρῶν γὰρ τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους, καὶ τὰς ἀληθινὰς τῶν ῥαθυμιῶν, οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις καὶ ταῖς καρτερίαις ἐν οὔσας, οὐ δεῖν ἀμελεῖν καὶ τὰς πράξεις παρέλιπεν. ἀλλ' οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ἠδεῖ, καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίνωσκεν, ὥστε μήτε τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ φθάνειν, μήτε τοὺς ἐπιφέρειν ὀρθῶς λαμβάνειν, ἀλλὰ πάντας τυγχάνειν τῶν προσήκόντων. οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων ἤκουεν οὔτε ἐκόλαζεν οὔτε ἐπετίμα τοῖς πολίταις. ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς συνῆδεν, τὰς κρίσεις ἐποιεῖτο περὶ αὐτῶν. ἐν τοῖς τοιούτοις δὲ ἐπιμελεῖσθαι ἑαυτὸν κατεστήσας, οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προσπιπτόντων οὐδὲ περὶ ἐν πεπλανημένως εἶχεν, ἀλλ' οὕτω θεοφιλῶς καὶ φιλανθρώπως διῴκει τὴν πόλιν, ὥστε τοὺς ἀφικνουμένους μὴ μᾶλλον εὐαγόραν τῆς ἀρχῆς ζηλοῦν, ἢ τοὺς ἀρχομένους τῆς ὑπεκείνου βασιλείας. ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσεν οὐδενὶ μὲν ἀδικῶν, τοὺς δὲ χρηστοὺς τιμῶν. καὶ σφόδρα μὲν ἀπάντων ἄρχων, μιμούμενος δὲ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζων. οὐδενὶ μὲν συμβουλεύων δεόμενος. ὁμοίως δὲ, τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος, ἁπάντων δὲ τῶν ἐχθρῶν περιγενόμενος. σεμνὸς ὢν οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συνᾳθρωπίαις, ἀλλὰ ταῖς τοῦ βίου καταστάσεις. οὐδὲ πρὸς ἐνὰ τάττων, οὐδὲ ἀμωμάλως διακείμενος, ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὁμολογίας, ὥσπερ τὰς ἐν τοῖς ὅρκοις διαφυλάττων. μεγαφρονῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς διὰ νοῦν γιγνομένοις

Καρτερίᾳ

φθάνειν

πεπλανημένως ἔχει.

θεοφιλῶς

φιλανθρώπως

συμβουλευόμενος τῷ

χρωμένων

σωματωρεῖς

χρωμένων

Καρτερίᾳ

φθάνειν αὐτῷ

τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος. i. amicos consulens

σωματωρεῖς τοῦ προσώπου

ὁμολογίας

μοισ ἀγαθοῖσ. τοὺσ μὲν φίλουσ ταῖσ εὐεργεσίαισ ὑφαίτῶ ποιούμενοσ. τοὺσ δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδουλούμενοσ. φοβερὸσ ὢν οὐ τῶ πολλοῖσ χαλεπαίνειν. ἀλλὰ τῶ πολὺ τὴν φύσιν τῶν ἄλλων ὑπερβάλλειν. ἡγούμενοσ τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κυριεύειν ὑπ' αὐτῶν. ὀλίγοισ τρόποισ πολλὰς ῥᾳστώνασ κτώμενοσ, ἀλλὰ διὰ μικρὰσ ῥαθυμίασ, μεγάλουσ πόνουσ ὑπολειπόμενοσ. ὅλωσ δὲ οὐδὲν παραλιπὼν ὧν προσῆκεν τοῖσ βασιλεῦσι πρέπειν. ἀλλὰ ἐξ ἑκάστησ πολιτείασ ἐκλεγόμενοσ τὸ βέλτιστον. καὶ δημοτικὸσ μὲν ὢν τῇ τοῦ πλήθουσ θεραπείᾳ. πολιτικὸσ δὲ τῇ τῆσ πόλεωσ διοικήσει. στρατηγικὸσ δὲ τῇ πρὸσ κινδύνουσ εὐβουλίᾳ. τυραννικὸσ δὲ τῶ πᾶσι τούτοισ διαφέρειν. καὶ ταῦθ' ὅτι προσῆν εὐαγόρᾳ, καὶ πλείω τούτων, ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ῥᾴδιον καταμαθεῖν. παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκ βεβαρβαρωμένην, καὶ διὰ τὴν φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺσ ἕλληνασ προσδεχομένην, οὔτε τέχνασ ἐπιστάμενην, οὔτε ἐμπορίῳ χρωμένην, οὔτε λιμένασ κεκτημένην, ταῦτά τε πάντα διώρθωσε. καὶ πρὸσ τούτοισ καὶ χώραν πολλὴν προσεκτήσατο. καὶ τεῖχη προσπεριεβάλετο. καὶ τριήρεσ ἐναυπηγήσατο. καὶ τοῖσ ἄλλοισ παρασκευαῖσ οὕτωσ ἠυξήσε τὴν πόλιν, ὥστε μηδεμιᾶσ τῶν ἑλληνίδων πόλεων ἀπολελεῖφθαι καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐμποιήσειν, ὥστε φοβεῖσθαι πολλοὺσ τῶν πρότερον καταφρονούντων αὐτῆσ. καίτοι τηλικαῦτασ ἐπιδόσεισ τοσαύτασ λαμβάνειν, οὐχὶ οὐτέρειν. ἀν μὴ τισ αὐτὰσ διοικῇ τοιούτοισ ἤθεσιν, οἵοισ εὐαγόρασ μὲν εἶχεν, ἐγὼ δὲ ὀλίγω πρότερον ἐπεραίθην διελθεῖν. ὥστε οὐδὲ δοικα μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσήκοντων, ἀλλὰ μὴ πολὺ λείαν ἀπολειφθῶ τῶν πεπραγμένων αὐτῶν. τίσι γὰρ ἂν ἐφίκοιτο τοιαύτησ φύσεωσ. ὅσ οὐμόνον τὴν αὐτοῦ πόλιν πλείονοσ ἀξίαν ἐποίησεν. ἀλλὰ καὶ τὸν περιέχοντα τόπον τὴν μήσου ἐπὶ πρᾶ τὴν καὶ μετριότητα προήγαγε. πρὶν μὲν γὰρ λαβεῖν εὐαγόραν τὴν ἀρχὴν, οὕτωσ ἀπροσοίκωσ καὶ χαλεπῶσ εἶχον αὐτῶν ἀν

χαλεπαίνειν
ὑπερβάλλειν
ἡγούμενος ὑπὸ τῶν ἡδονῶν
κτώμενος
ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν
τριήρεσ ἐναυπηγήσατο
καίτοι
ὀλίγω πρότερον
ἀπροσοίκωσ

ὁρῶντεσ ὑπὸ λακεδαιμονίοισ οὖσαν. γαρ

Κτώμενος
ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν

~~ἐφίκοιτο~~
χαλεπαίνειν πολλοῖς
ὑπερβάλλειν τὴν φύσιν τῶν ἄλλων
καίτοι
ἐφίκοιτο τοιαύτης φύσεωσ
ἀπροσοίκωσ

χόμενοι τοὺσ ἐμόμιζον εἶναι βελτίστουσ, οἵτινεσ ἂν ὁμοτάτα πρὸσ τοὺσ ἕλληνασ διακείμενοι τυγχάνοιεν. νῦν δὲ τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν, ὥσθ' ἁμιλλᾶσθαι μὲν οἱ τιμεῖσ αὐτῶν δοξοῦσι φιλέλληνεσ μᾶλλον εἶναι. παιδοποιεῖσθαι δὲ τοὺσ πλείστουσ αὐτῶν, γυναῖκασ λαμβάνοντασ παρ' ἡμῶν. χαίρειν δὲ καὶ τοῖσ κτήμασι καὶ τοῖσ ἐπιτηδεύμασι τοῖσ ἑλληνικοῖσ μᾶλλον, ἢ τοῖσ παρὰ σφίσιν αὐτοῖσ. πλείουσ δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν, καὶ τῶν περὶ τὴν ἄλλην παίδευσιν, ἐν τούτοισ τοῖσ τόποισ διατρίβειν, ἢ παρ' οἷσ πρότερον ἔωθότεσ ἦσαν. καὶ τούτων ἁπάντων οὐδὲν ὅσ τισ οὐκ ἂν εὐαγόραν αἴτιον εἶναι ὁμολογήσειεν. μέγιστον δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆσ ὁσιότητοσ τῆσ ἐκείνου. τῶν γὰρ ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τάσ ἑαυτῶν πατρίδασ ἀπολιπόντεσ, ἦλθον εἰσ κύπρον οἰκήσοντεσ. ἡγούμενοι κοινοτέραν εἶναι καὶ μιμωτέραν τὴν εὐαγόρου βασιλείαν, τῶν οἴκοι πολιτειῶν. ὧν τοὺσ μὲν ἄλλουσ ὀνόματι διελθεῖν, πολὺ ἂν ἔργον εἴη. κόρωνα δὲ τὸν διὰ πλήθασ ἀρετᾶσ πρωτεύσαντα τῶν ἑλλήνων, τίσι οὐκ οἶδεν ὅτι δυστυχήσασι τῆσ πόλεωσ, ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοσ, ὥσ εὐαγόραν ἦλθεν. νομίσασ καὶ τῶ σώματι βεβαιοτάτην εἶναι τὴν παρ' ἐκείνῳ καταφυγήν. καὶ τῇ πόλει τάχιστα ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν. πολλὰ δὲ πρότερον ἤδη κατώρθωκώσ, οὐδὲ περὶ ἑνὸσ πώποτε πράγματοσ ἐδόξεν ἀμφίβολον, ἢ περὶ τούτων βεβουλεῦσθαι. συνέβη γὰρ αὐτῶ διὰ τὴν ἀφίξιν τὴν εἰσ κύπρον, καὶ ποιήσαι καὶ παθεῖν πλεῖστα ἀγαθά. πρῶτον μὲν, οὐκ ἐφθησαν ἀλλήλοις πλησιάσαντεσ, καὶ περὶ πλείονοσ ἐποιήσαντο σφᾶσ αὐτοὺσ ἢ πρότερον οἰκείουσ ὄντασ. ἐπείτα περί τε τῶν ἄλλων ὁμονοοῦντεσ, ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν. καὶ περὶ τῆσ ἡμετέρασ πόλεωσ τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον. ὁρῶντεσ γὰρ αὐτὴν ὑπὸ λακεδαιμονίοισ οὖσαν. καὶ μεγάλην μεταβολὴν κεχρημένην, λυπηρῶσ καὶ βαρέωσ ἔφερον. ἀμφότεροι προσήκοντα ποιοῦντεσ. τῶν μὲν γὰρ ἡ φύσει πατρίσ. τὸν δὲ καὶ διὰ πολλὰσ καὶ μεγάλασ εὐεργεσίασ, νόμῳ πολίτην ἐπεποίητο.

Τῶν περὶ τὴν μουσικὴν διατρίβειν
ἔφθησαν ἀλλήλοις πλησιάσαντεσ

Cor

Chrens ex omnibus finitimis prin cipibus eum gerere ad quem potis simum ro pugeret

φιλέλληνεσ

οἱ περὶ τὴν μουσικὴν. ut oi πε ρι τὴν ἀθηνᾶν

πολὺ ἂν ἔργον εἴη

ὡσ εὐαγόραν ἦλθε

ἔφθησαν ποιῆσαι μὴ παθεῖν πλεῖστα ἀγαθά

μεγάλην μεταβολὴν κεχρημένην

σκοπουμένοις δὲ αὐτοῖς, ὅπως τῶν συμφορῶν αὐτὴν
ἀπαλλάξωσι, ταχὺ τὸν καιρὸν λακεδαιμόνιοι παρεσκευά-
σαν. ἄρχοντες γὰρ τῶν ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλασσαν ἁπάντων τοῦ τὰ πλησίαν ἦλθον, ὥστε καὶ τὴν ἀσίαν
κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν. λαβόντες δὲ ἑκάνοι τοῦτον τὸν
καιρόν, καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασιλέως ἀπορούντων ὅ
τι χρήσονται τοῖς παροῦσιν, ἐδίδασκον αὐτοὺς μὴ κα-
τὰ γῆν, ἀλλὰ κατὰ θάλατταν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς λα-
κεδαιμονίους, ποιεῖσθαι. νομίζοντες ἐμὲν πεζὸν στρατό-
πεδον καταστήσαντο, καὶ τούτων περιγένοιντο, τὰ περὶ τὴν
ἠπειρόν μόνην καλῶς ἔξειν. ἐὰν δὲ κατὰ θάλατταν κρατήσω-
σιν, πᾶσαν τὴν ἑλλάδα τῆς νίκης ταύτης μεθέξειν. ὅπερ
συνέβη. πεισθέντων γὰρ ταῦτα τῶν στρατηγῶν, καὶ ναυ-
τικοῦ συλλεγέντος, λακεδαιμόνιοι μὲν κατεναυμαχήθη-
σαν. καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπεστερήθησαν. οἱ δὲ ἕλληνες ἠλευθερώ-
θησαν. ἡ δὲ πόλις ἡμῶν τῆς τε παλαιᾶς δόξης μέρος
τι πάλιν ἀπέλαβε. καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμὼν κατεστη.
καὶ ταῦτα πράττοντος μὲν στρατηγοῦντος εὐαγόρου
δὲ αὐτόν τε παρασκευάσαντος. καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλέ-
ον παρασκευάσαντος. ὑπὲρ ὧν ἡμῖν μὲν αὐτοὺς ἐτιμη-
σαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς. καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐ
στήσαμεν. οὐ περὶ τὸ τοῦ διὸς ἄγαλμα τοῦ σωτῆρος, πλη
σίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν. ἀμφοτέρων ὑπόμνημα
καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς
ἀλλήλους. βασιλεὺς δὲ οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε περὶ αὐτῶν.
ἀλλ' ὅσῳ μείζω καὶ πλείους ἀξία κατειργάσαντο, τοσούτῳ
μᾶλλον ἐδείσθη αὐτούς. περὶ μὲν οὖν κόρινθος ἄλλος ἡμῖν ἔστω
λόγος. ὅτι δὲ πρὸς εὐαγόραν οὕτως ἔσχεν, οὐ δ' αὐτὸς λαθεῖν
πρῶτον πόλεμον ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. μείζω δὲ καὶ χα-
λεπώτερον ἐκείνου αὐτὰ διωρίσας ἢ κύρον τὸν περὶ τῆς
βασιλείας ἀμφισβητήσαντα. καὶ τοῦτο μέγιστον τεκμήριον.
τοῦ μὲν γὰρ ἀκούων τὰς παρασκευάς, τοσοῦτον κατεφρόνησεν
ὥστε διὰ τὸ μὴ φροντίζειν μικρὸν δεῖν ἐλαθεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν βασιλέα

ἀπλησί

ὅτι

ναυτικοῦ συλλεγέντος

ζεὺς σωτήρ

Κύρος ὁ περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσας

ἀπορούντων ὅτι χρήσονται τοῖς παροῦσι

ὅτι

μικροῦ δεῖν ἔλαθεν αὐτόν

ἀμφισβητήσαντα · contendente

ἐπιστάσ. πρὸς δὲ τοῦτον οὕτως ἐκ πολλοῦ περιδεῶς ἐσ-
χεν, ὥστε μεταξὺ πάσχων εὖ, πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπε-
χείρησε. δίκαια μὲν οὐ ποιῶν, οὐ μὴν παντάπασιν ἀλό-
γως βουλευσάμενος. ἠπίστατο μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ τῶν
ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐκ τῆς πείρας καὶ φαύλων πρα-
μάτων μεγάλας δυναστείας κατεργασαμένους. ἠθά-
νετο δὲ τὴν εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν καὶ τὰς ἐπιδόσεις
αὐτῶν καὶ τὰς δόξας τῶν πραγμάτων οὐ κατὰ μικρὸν
γιγνομένας. ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀμύπερβλητον ἔλοντα.
καὶ τὴν τύχην αὐτῶν συναγωνιζομένην. ὥστε οὐχ ὑπὲρ τῶν
γεγενημένων ὀργιζόμενος. ἀλλὰ περὶ τῶν μελλόντων φο
βούμενος, οὐδὲ περὶ κύπρου μόνον δεδιώς, ἀλλὰ πολὺ
περὶ μείζονος ἐποιήσατο τὸν πόλεμον πρὸς αὐτόν. οὐ-
τω δὴ οὖν ὥρμησεν, ὥστε τὴν στρατιὰν ταύτην πλέον
ἢ πεντάκις μύρια τάλαντα κατηνάλωσεν. ἀλλ' ὅμως
εὐαγόρας πάσαις ἀπολελειμμένος ταῖς δυνάμεσιν, ἀν
τιτάξας τὴν ἑαυτοῦ γνώμην πρὸς τὰς οὕτως ὑπερμε-
γέθεις παρασκευάς, ἐπεδείξεν αὐτὸν ἐν τούτοις πολὺ θαυ-
μαστότερον ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις. ὅτε μὲν γὰρ αὐ-
τὸν εἰωθεν ἡμῖν ἀγεῖν, τὴν ἑαυτοῦ μόνην πόλιν εἶχεν. ἐπειδὴ
δὲ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν καὶ τοιοῦτον ἔδειξε πρῶ-
τον μὲν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ συναγωνιστὴν, ὥστε μικροῦ
δεῖν πᾶσαν κατασχεῖν. φοινίκην δὲ ἐπορ-
μεύθησε κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν. κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀ
θήσε. τύρον δὲ κατὰ κράτος εἷλε. κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀ
πέστησε. τοσούτους δὲ τῶν πολεμίων ἀπώλεσεν, ὥστε
πολλοὺς τῶν περσῶν πεύθουσιν τὰς ἑαυτῶν συμφορὰς, με
μνῆσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς εκείνου. τελευτῶν δὲ οὕτως ἐπλη
σεν αὐτοὺς τοῦ πολεμεῖν, ὥστε εἰθισμένων τὸν ἄλλον χρό
νον τῶν βασιλέων μὴ διαλάττεσθαι τοῖς ἀποστάσι πρὶν
κύριοι γένοιντο τῶν σωμάτων, ἀσμένοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαν
το λύσαντες μὲν τὸν ὁμόρον τοῦ τόρον. οὐδὲν δὲ ἐκίνησαν τὴν εὐαγό
ρου τυραννίδος. καὶ λακεδαιμονίων μὲν τῶν καὶ δόξαν καὶ δύνα
μιν μεγίστην ἐχόντων κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τριῶν ἐτῶν ἀφε
λόντο τὴν ἀρχήν. εὐαγόρας δὲ πολεμήσας ἔτη δέκα τῶν αὐτῶν

μεταξὺ πάσχων εὖ

κατεργασαμένους

ἀμύπερβλητον

πεντάκις μύρια τάλαντα

Καταναλώσας

Protagoras

ἀπέστησε

τῶν . 1. de mu in summa

ἐντὸς τριῶν ἐτῶν

μεταξὺ πάσχων εὖ

μικροῦ ἐδέησε

Κιλικίαν βασιλέως ἀπέστησε

κύριον καταλιπεῖν· ὥστε τὴν καὶ τὴν ἀρχὴν ἃς τὸν πόλεμον ἀφικόμην. ὁ δὲ πάντων θαυμαστότατον· τὴν γὰρ πόλιν ἣν εὐαλώρας ἑτέρου τυραννεύοντος μετὰ πεντήκοντα ἀνδρῶν εἷλε, ταύτην βασιλεὺς ὢν μέγας τοσαύτην δύναμιν ἔχων, οὐχ οἷός τε γενόμενος ἀφελέσθαι καίτοι πῶς ἂν τις τὴν ἀνδρίαν ἢ τὴν φρόνησιν, ἢ σύμπασαν τὴν ἀρετὴν τὴν εὐαγόρου φανερὸν τεκμήριον ἐπιδείξειν, ἢ διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύνων· οὐ γὰρ μόνον φανῆναι τοὺς ἄλλους πολεμοῦσι ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων ὑπερβαλόμενος, τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ὑμνούμενον· οἱ μὲν γὰρ μετὰ πάσης ἑλλάδος Τροίαν μόνην εἷλον· ὁ δὲ μίαν πόλιν ἔχων πρὸς ἅπασαν τὴν ἀσίαν ἐπολέμησεν· ὥστε τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζ φ αὐτὸν ἐβουλήθησαν, ὅσοι περὶ ἐκείνους, πολὺ μείζ ὢν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔλαβε· τίνα γὰρ ἂν εὑρήσομεν τῶν τότε γενομένων ἀξίους μνήμης ἀφέντες, τὴν ἀλήθειαν σκοπῶμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον· ἢ τίνα τοσούτων μεταβολῶν ἐν τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγενημένον· ὅς ἑαυτὸν μὲν ἐξ ἰδιώτου, τύραννον κατέστησε· τὸ δὲ γένος ἀπελήλαμένον ἅπαν τῆς πολιτείας, τοὺς τὰς προσήκουσας τιμὰς πάλιν ἐπανήγαγε· τοὺς δὲ πολίτας, ἐκ βαρβάρων μὲν ἕλληνας ἐποίησεν· ἐξ ἀνδρῶν δὲ πολεμικοὺς· ἐξ ἀδόξων δὲ ὀνομαστούς· τὸν δὲ τόπον ἀμίκτον ὄλον παραλαβών, καὶ πάντα πᾶσιν ἐξηγριωμένον, ἡμερώτερον καὶ πρᾳότερον κατέστησεν· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ἃς ἐχθρὰν μὲν βασιλεῖ καταστάς, οὕτω σφόδρα ἠμύνατο καλῶς, ὥστε ἀφανῆ γενέσθαι τὸν πόλεμον τὸν περὶ Κύπρον· ὅτε δὲ ἡμῖν αὐτῷ συμμάχοις, τοσούτῳ χρησιμώτερον ἑαυτὸν παρέσχε τῶν ἄλλων, ὥστε ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβαλέσθαι δύναμιν, ἃς τὴν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κύπρον· ἣν γενομένης βασιλεὺς μὲν ἀπάσης τῆς ἀσίας κύριος κατεστήν, λακεδαιμόνιοι δὲ, ἀντὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν φέρειν πορθεῖν, περὶ τῆς ἑαυτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν· οἱ δὲ ἕλληνες ἀντὶ δουλείας, αὐτονομίαν ἔσχον· ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἐπέδοσαν, ὥστε τοὺς πρότερον αὐτῶν ἄρχοντας ἐλθεῖν ὡς αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν παραδώσοντας, ὥστε εἴ τις ἐροιτο με

Καίτοι · ut illud enim & quod maxime ferri dicitur conferis albino nanque me.

ἃς ἐχθραν βασιλεῖ καταστάς

ναυμαχία περὶ Κύπρῳ

libertatem vivendi propriis legibus

αὐτονομίαν

περὶ τῆς ἑαυτῶν κινδυνεύειν

Καίτοι

Καταστάς · in passiua significatione ut καθεστώτων supra

ἄμικτον

τί μοι ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν εὐαγόρᾳ πεπραγμένων, πότερον τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευὰς τὰς πρὸς λακεδαιμονίους, εἰς ἃς τὰ προφρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἢ τὴν καταλύσιν τῆς βασιλείας, ἢ τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων διοίκησιν, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἂν καταστᾶσαν· τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖ μέγιστον εἶναι καὶ θαυμαστότατον· καθ' ὅ τι ἂν αὐτῶν ἐπιχειρήσω τὴν γνώμην· ὡς εἴ τι μέν τῶν προγεγενημένων διαρετὴν ἀθάνατοι γεγόνασιν, οἶμαι κἀκεῖνον ἠξιῶσθαι ταύτης τῆς δωρεᾶς· σημείοις χρώμενος, ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε βίον, εὐτυχέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκείνων διαβεβίωκε· τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς πολλοὺς καὶ ὀνομαστοτάτους εὑρήσομεν, τοῖς μεγίστοις συμφοραῖς περιπεσόντας· εὐαγόρας δὲ οὐ μόνον θαυμαστότατος ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλεσεν, ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος· τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας, ὅσ' τοιούτων μὲν προγόνων ἐτύχεν, οἵων οὐδὲν ἄλλος πλὴν ἢ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνων γέγονε· τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι περὶ αὐτοῦ μνήμην κατέλιπε· τοσοῦτον δὲ εὐβίωχρόνον ὥστε μήτε τοῦ γήρως ἄμοιρος γενέσθαι, μήτε τῶν νοσημάτων μεταστῆναι τῶν διὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν γιγνομένων· πρὸς δὲ τούτοις ὁδοκῆσαι μιώτατον εἶναι καὶ χαλεπώτατον εὐπαιδίας τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ τούτου διήμαρτεν· ἀλλὰ καὶ τοῦ τὰ τοῦ τῶν σωμάτων ἐπεσε· κατὸ μέγιστον ὅτι τῶν ἐξ αὐτοῦ γενομένων, οὐδὲν ἀκατέλιπεν ἰδιωτικοῖς ὀνόμασι προσαγορευόμενον· ἀλλὰ τὸν μὲν, βασιλέα καλούμενον· τοὺς δὲ, ἄνακτας· τὰς δὲ ἀνάσσας· ὥστ' εἴ τινες τῶν ποιητῶν περὶ τινος τῶν προγεγενημένων ὑπερβολαῖς κέχρηνται λέγοντες, ὡς ἢ θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἢ δαίμων, ἀλλ' οὐθνητός, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ τὴν ἐκείνου ῥηθῆναι φύσιν μάλιστ' ἂν ἁρμόσειε· τῶν μὲν οὖν εὐαγόραν πολλὰ μὲν οἶμαι

διήνεγκε τῶν ἄλλων.

ἀμοιρ γενέσθαι

ἀνάσσας

1. ef. ἃς

διήνεγκε τῶν ἄλλων · 1. superauit excelluit alios

βασιλέα
ἄνακτας
ἀνάσσας
D a

ὑστερίζω

ὑμυναλλά

παραλιπόν· ὑστερίζω γὰρ τῆς ἀκμῆς τῆς ἐμαυτοῦ· μεθ' ἧς ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξειργασάμην ἂν τὸν ἔπαινον τοῦ τοῦ· ὑμνῆν ἀλλὰ καὶ νῦν ὅσον μνῆν καὶ τὰ τῆν ἐμνῆν δύναμιν οὐκ ἀν ἐγκωμιάσαιμι· ἐγὼ δὲ ὠμικόκλεις ἡγοῦμαι μὲν δεῖν καλὰ μνημεῖα, καὶ τὰς τῶν σωμάτων ἀκμάς· πολὺ μέντοι πλείονος ἀξιῶ τὰς τῶν πράξεων καὶ τῆς διανοίας ἀσ' ἐν τοῖς λόγοις ἀντιμονόμενοι τοῖς τελμικῶς ἔχουσι θεωρῆσαι· προκρίνω δὲ ταύτας, πρῶτον μὲν δόξας τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν οὐχ οὕτως ἐπὶ τῶ καλῶ τοὺς σώματος σεμνυνομένους, ὡς ἐπὶ τοῖς ἔργοις καὶ τῆ μνήμη φιλοτιμουμένους· ἔπειθ' ὅτι τοὺς μὲν τυπους ἀναγκαῖον παρὰ τούτοις εἶναι μόνον παρ' οἷς ἂν γένωνται· τοὺς δὲ λόγους ἐξεμεχθῆναι οἷον τέτταρας τὴν ἑλλάδα διαδοθέντας ἐν τοῖς τῶν εὐφρονούντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρίνεται· ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν· πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ τοῖς γεγραμμένοις, οὐδ' ὅσ' ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιοῦσ' ᾖ· τοὺς δὲ τρόπους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὰς διανοίας τὰς ἐν τοῖς λεγομένοις ἐνούσας, ἐκ τούτων ῥᾴδιον ἔστι μιμεῖσθαι, τοῖς μὴ ῥᾳθυμεῖν αἱρουμένοις· ἀλλὰ χρηστοῖς ἔθεσι βουλομένοις· ὧν ἕνεκα καὶ μᾶλλον ἐπεχείρησα γράφειν τοῦτον τὸν λόγον· ἡγούμενος καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς πᾶσι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπευαγόρου γεγονόσι, πολὺ καλλίστην ἂν γενέσθαι ταύτην τὴν παρακλησιν· εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου καὶ τῶν λόγων κοσμήσας, παραδοίη θεωρεῖν ὑμῖν· καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν· ἑτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς εὐλογουμένους, τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδεύματων ἐπιθυμῶσιν· ἐγὼ δὲ σὲ καὶ τοὺς σοὺς· οὐκ ἀλλοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος· ἀλλ' οἰκείοις παρακαλῶ· καὶ συμβουλεύω προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέγειν καὶ πράττειν μὴ μόνον ἐστὶν ὡς νῦν ἀμελεῖς, ὅτι πολλάκις σοι διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν· οὐ γὰρ οὔτε ἐμ ἐλέλητο· οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅτι καὶ μόνος καὶ πρῶτος τῶν ἐν τυραννίδι καὶ πλούτῳ, καὶ τρυφᾶν ὀμῶν

ἀμφὶ ὀνῶν ἀστ

πολυδιοίας τῶν ἄλλων ὑπερβάλλεσθαι

Καταγινώσκειν

διαδοθέντας

ὑστερίζω τῆς ἀκμῆς τῆς ἐμαυτοῦ

μέντοι

προκρίνω

σεμνυνομένους · 1. laetabundos & gloriantes

φιλοτιμουμένους

ὑμνῆν ἀλλά

* 1. in illis primoribus & hominibus qui laudantur

∴ f. illius qui laudatur & suos ipsius mores.

χ. 1. nemo oratorum proprium similis faceret pictis & effictis corporibus. at mores poterit

φιλοσοφίαν καὶ φιλοπονίαν ἐπεχείρησασ· οὐδ' ὅτι πολλοὺς τῶν βασιλέων ποιήσειν, ἐζηλώσαντας τὴν σὴν παίδευσιν, τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμεῖν, ἀφεμένους ἐφ' οἷς νῦν λίαν χαίρουσιν, ἀλλ' ὁμοίως ἐγὼ ταῦτα οἶδα, οὐδ' ἐν ἠτιμον, καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω τοιοῦτον ὅπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν οἱ θεαταί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι παρακελευόνται τῶν δρομέων, οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν νίκην ἀγωνιζομένοις· ἐμοὶ μὲν οὖν ἔστι καὶ τῶν ἄλλων φίλων, τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ γράφειν· ἐξῶν μὲλλόμενόν σε παροξύνειν ὀρέγεσθαι τούτων, ὧν περ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσήκει μὴ δεῖν ἑλέσθαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν, ὅπως ἄξιος ἔσῃ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων· ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δὲ σοὶ τοῖς πλείστων κυρίοις οὖσι· χρὴ δὲ οὐκ ἀγαπᾶν τῶν παρόντων τυγχάνειν ὧν ἤδη κρείττων, ἀλλὰ γαμακτεῖν, εἰ τοιοῦτος μὲν αὐτὸς ὢν τὴν φύσιν, γεγονὼς δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπόδιος, τὸ δὲ ὑπόγυον ταῦτα ὁμοῦ ἐξ ἀνδρὸς τοιούτου τὴν ἀρετὴν, εἰ μὴ πολυδιοίσεις καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς σοὶ τιμαῖς ὄντων· ἔστι δὲ ἐπὶ σοὶ μὴ διαμαρτεῖν τούτων· ἐὰν γὰρ ἐμμείνῃς τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ τοσοῦτον ἐπιδίδωσ' ὅσον περ νῦν, ταχέως γενήσῃ τοιοῦτος οἷόν σε προσήκει.

ἀμφὶ ὀνῶν ἄστ

ἀμφὶ ὀνῶν

πολυδιοίας τῶν ἄλλων ὑπερβάλλεσθαι

ἐλέγχου ἐγκώμιον.

Ἔστι τινὲς οἱ μέγα φρονοῦσιν, ἢν ὑπόθεσιν ἄτοπον καὶ παράδοξον ποιήσαμεν, περὶ ταύτης ἀμνεκτῶς ἔχειν δυσκολαίνοντες· καὶ καταγελῶσι, οἱ μὲν οὐφάσκοντες οἷόν τ' εἶναι ψευδῆ λέγειν, οὐδ' ἀμφίλεγειν· οὐδὲ δύο λόγω περὶ τῶν αὐτῶν πράττειν· οἱ δὲ διεξιόντες ὡς δίκαια καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη, ταυτόν ἐστι· καὶ φύσει μὲν οὐδὲν αὐτῶν ἔχομεν· μία δὲ ἐπιστήμη, κατὰ πάντων ἐστὶν ἡ δ' ἄλλοι δ' περὶ τὰς ἔριδας διατρίβουσι, τὰς οὐδὲν μὲν ὠφελούσας, πράγματα δὲ παρέχειν τοῖς πλησιάζουσι δυναμένας· ἐγὼ δὲ ἐμὲ

Β 1

ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ

μία δ' ἐπιστήμη κατὰ πάντων ἐστὶν

διόισεις τῶν ἄλλων

¶ ὑποθέσεις ἐλέγχου.

¶ Τινὲς λέγουσιν ὡς ὅτι καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε πρὸς Πολυκράτειον ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ καὶ ἓν τούτῳ. οὐκ ἔστι δ'. καὶ γὰρ τὸ ἐγκώμιον σωζεται. ἐκεῖνος γὰρ ὁ Πολυκράτης, ἐπεβάλετο τοῦ ἰσοκράτους ὡς κακῶς γεγραφότος τὸν λόγον τοῦτον, ὥστε αὐτὸς ἐκείνου ἐπιβαλεῖν. ἓν τῷ βουσιρίδι. ἀλλὰ δ' οὖν ἐρῶμεν. λέγομεν. ὅτι γοῦν ἐπιλαμβάνεται τοῦ λεγομένου τοῦ ἐγκωμιαστοῦ τοῦ ὑπὸ ἀριστοτέλους ἐν ἑλλάδι· ὡς κακῶς γεγραφότος. ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς προοιμίοις ἀνδρὶ ὑποκαλῶν. βέλτιον δὲ λέγειν ὥσπερ ὁ μαχαίων, ὅτι πρὸς ἀναξιμένην τὸν λαμψακηνὸν γεγραφε. φέρεται γὰρ ἐκείνου λόγος. ἔλεγχος ἀπολογία μᾶλλον ὄνομα, ὅπερ ἐγκώμιον. ἐπαινῶ μὲν γὰρ αὐτὸν καθ' κλῶν ὑπόθεσιν προσήκει γράφειν περὶ ἔλεγχος. ἡ δὲ διὰ πολλῶν ἐν τοῖς προοιμίοις φιλοσόφους ἔνιοι, τοὺς μὲν αἱρουμένους τοιαύτας ἔνιοι καλὰς ὑποθέσεις γεγράφειν, ἀλλ' ἁπλῶς ἄλογα ἔνια, καὶ παράδοξα λέγειν ἐπιχειροῦντας μηδεμίαν ὄνησιν ἔχοντα· ἄδικα καὶ διεξέρχεται.

ὁρῶν μὲν οὖν τὴν περὶ ἐργίαν ταύτην ἐν τοῖς λόγοις γεγενημένην· καὶ τοὺς ἐπὶ καινότητι τῶν εὑρημένων φιλοτιμουμένους, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐθαύμαζον αὐτούς· νῦν δὲ τίς οὕτως ὀψιμαθής ἐστιν, ὅστις οὐκ οἶδ' ἐπρωταγόραν καὶ τοὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενομένους σοφιστάς, ὅτι καὶ τοιαῦτα, καὶ πολὺ τούτων ἔτι πράγματα δεξάμενα συγγράμματα κατέλιπον ἡμῖν· πῶς γὰρ οὐ περιβάλοιτο ὀργίαν τὸν τολμήσαντα λέγειν, ὡς οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστίν· ἢ ζήνωνα τὸν ταῦτα δυνατὰ καὶ παλιν ἀδύνατα ἀποφαίνειν· ἢ μελίσσον, ὃς ἀπέφαινε τὸ πλῆθος πεφυκὸς τῶν πραγμάτων, ὡς ἐνὸς ὄντος τοῦ παντὸς ἐπεχείρησεν ἀποδείξειν εὑρίσκειν· ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς ἐκείνων ἀποδείξαντων, ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι περὶ ὧν οὗτοι προθήσονται ψευδῆ μηχανήσασθαι λόγον, ἔτι περὶ τὸν τόπον τοῦτον διατρίβουσιν· οὐδὲν ἐλχθὲν ἀφεμένου ταύτης τῆς τερθρίας· τῆς ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἐξελέγχειν πρὸς ποιουμένης, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἐξελεγμένους, τὴν ἀλήθειαν διώκειν· καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐν αἷς πολιτευόμεθα, τοὺς συνόντας παιδεύειν· καὶ περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν τοῦ λόγου γυμνάζειν· ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ κρείττονες ἐστὶ περὶ τῶν χρησίμων ἐπιχειρεῖν δοξάζειν, ἢ περὶ τῶν ἀχρήστων ἀκριβῶς ἐπίστασθαι· καὶ μικρὸν προέχειν τοῖς μεγάλοις, ἢ πολὺ διαφέρειν τοῖς μικροῖς· καὶ τοῖς μηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελοῦσιν· ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν οὐδὲν αὐτοῖς ἄλλου μέλει, πλὴν τοῦ χρηματίζεσθαι παρὰ τῶν νεωτέρων· ἐστὶ δὲ ἡ περὶ τὰς ἔριδας φιλονεικία, δυναμένη τοῦτο ποιεῖν· οἱ γὰρ μήτε τῶν ἰδίων μήτε τῶν κοινῶν φροντίζοντες, τούτοις μάλιστα χαίρουσι τῶν λόγων, οἱ μηδὲν πρὸς εὖ χρήσιμοι τυγχάνουσιν ὄντες· τοῖς μὲν οὖν ἡλικιώτοις, πολλὴν συνήγορον ἔχειν τὴν διάνοιαν· ἐπὶ γὰρ ἁπάντων τῶν πραγμάτων πρὸς τὰς περὶ τὸ ἦθος καὶ θαυμαστοποιίας οὕτω διακείμενοι διατελοῦσι· τοῖς δὲ παιδευτοῖς προσποιούμενοις, ἄξιον ἐπιτιμᾶν, ὅτι κατηγοροῦσι μὲν τῶν ἐπὶ τοῖς συμβολαίοις ἐξαπατώντων, καὶ μὴ δικαίως τοῖς λόγοις χρωμένων· αὐτοὶ δὲ ἐκείνων δρῶν ὁ τέρατα ποιοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλους τιμᾶς ἐζημίωσαν· οὗτοι δὲ τοὺς συνόντας μάλιστα βλάπτουσι· τοσοῦτον δὲ

Ὀψιμαθής

Protagoras
Gorgias
Zeno
Melissus

ἐξελεγμένους

Nota Contra parisiefes

ὑπερβάλοι τὸ ὀργί

~~ἐξελεγμένους~~

ἐξελεγχθὲν προσποιούμενος

ἐπιδεδώκεναι πεποιήκασι τὸ ψευδολογεῖν, ὥστ' ἤδη τινὲς ὁρῶντες τοὺς τοιούτους ἐκ τῶν τοιούτων ὠφελουμένους, τολμῶσι γράφειν, ὡς ἔστι καὶ τῶν πτωχευόντων καὶ φευγόντων βίος ζηλωτός, ἢ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· καὶ ποιοῦνται τὴν ἐκμηρίαν ὡς περὶ πολυπραγμάτων πραγμάτων ἐχόντων· τί λέγειν, περὶ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ῥᾳδίως εὐπορήσουσιν· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ παντάπασιν εἶναι καταγέλαστον, τὸ διὰ τούτων τῶν λόγων ζητεῖν πείθειν, ὡς περὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστήμην ἔχουσιν, ἐξὸν ἐν αὐτοῖς οἷς ἐπαγγέλλονται, τὴν ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι· τοὺς γὰρ ἀμφισβητοῦντας τοῦ φρονεῖν καὶ φάσκοντας εἶναι σοφιστὰς οὐκ ἐν τοῖς ἡμετέροις ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεγμένοις, ἀλλ' ἐν οἷς ἅπαντες εἰσιν ἀμφιγνωσιστοῦσι, προσήκει διαφέρειν· καὶ κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν· οἱ δὲ παραπλήσιον ποιοῦσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις προσποιοῖτο κρατίστος εἶναι τῶν ἀθλητῶν ἐν ταῦθα καταβαίνων, οὐ μὴ δεῖ ἂν ἄλλος ἀξιοῦν· τίς γὰρ ἂν τῶν εὖ φρονούντων, συμφορᾶς ἐπαινεῖν ἐπιχειρήσειεν· ἀλλὰ δῆλον ὅτι δεῖ ἐν ἐφαρμόττειν ἐν ταῦθα καταφεύγουσιν· ἔστι γὰρ τῶν μὲν τοιούτων συγγραμμάτων, μία τις ὁδὸς· ἡ οὐδ' εὑρεῖν, οὐδὲ μαθεῖν, οὐδὲ μιμήσασθαι δύσκολόν ἐστιν· οἱ δὲ κοινοὶ καὶ πιστοὶ καὶ τούτοις ὅμοιοι τῶν λόγων, διὰ πολλῶν ἰδεῶν καὶ καιρῶν δυσκατάμαθητῶν εὑρίσκουσί τε καὶ λέγουσι· καὶ τοσούτῳ χαλεπωτέραν ἔχουσι τὴν συνθεσιν, ὅσῳπερ ὀλιγόμυθον εἶναι, τοῦ κόπτειν· καὶ τὸ πόνου δαίζειν τοῦ παίζειν· ἐπιπονώτερόν ἐστι· σημεῖον δὲ· μεγίστου τῶν μὲν γὰρ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς ἄλας, καὶ τὰ τοιαῦτα βουλήθεν τῶν ἐπαινεῖν, οὐδὲ εἰς πώποτε λόγων ἠπόρησεν· οἱ δὲ περὶ τῶν ὁμολογουμένων ἀγαθῶν ἢ καλῶν, ἢ τῶν διαφερόντων ἐπαρετῆ τι λέγειν ἐπιχειρήσαντες, πολὺ κατεδεήθησαν ἑτέρου τῶν ὑπαρχόντων ἅπαντες ἐφήκασιν· οὐ γὰρ τῆς αὐτῆς γνώμης ἐστὶν ἀξίως εἰπεῖν περὶ ἑκατέρων αὐτῶν· ἀλλὰ τὰ μὲν μικρὰ ῥᾴδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι· τῶν δὲ χαλεπὸν τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι· καὶ περὶ μὲν τῶν δόξαν ἔχόντων, ἀπόρειν εὑρεῖν, ὁ μηδὲν πρὸς ἕτερον ἔφηκε· περὶ δὲ τῶν φαύλων καὶ τὰ πεφυκότα, ὅτι ἀεὶ τὴν φθεγξάμενος ἅπαν ἰδιόν ἐστι· διὸ καὶ τὸν γράψαντα περὶ τῆς ἐλένης, ἐπαινῶ μάλιστα τῶν εὐλογεῖν βουλήθεν τῶν· ὅτι περὶ τοιαύτης ἐμνήσθη γυναικός, ἣ καὶ τῶν ἔρωτα καὶ τῶν κάλλει καὶ τὴν δόξαν

B ii

ὡς ἔστι

ἐξὸν

quod habet fructum complin

βουβουλιούς

ἄλας

existentibus. i. habuerit bene. a. non regnet

τὰ μὲν μικρὰ ῥᾴδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι. i. extollere euehere

ὅλων

κατεδεήθησαν τῶν ὑπαρχόντων

ὑπερβαλέσθαι

τῶν δὲ χαλεπὸν τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι

ἡμὴν ἀλλὰ

ξη, πολὺ δὴ μᾶλλον οὐμὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο μικρὸν παρέλαθε. φασὶ γὰρ ἐγκώμιον γράφειν περὶ αὐτῆς. τὸ δὲ χαίρειν ἀπολογίαν ἔφη κοῦν ὑπὲρ τῶν ἐκείνη πεπραγμένων. ἐστὶ δ' οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν, οὐδὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἔργων ὁ λόγος. ἀλλὰ πάντ' ἐστὶν ἀπολογεῖσθαι μὲν γὰρ προσήκει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν ἐχόντων. ἐπαινεῖν δὲ τοὺς ἐπὶ τἀγαθῶ τιμίδια φέρουσι. ἵνα δὲ μὴ δόκω τὸ ἀναγκαῖον ποιεῖν, ἐπιμνήσθην τοῖς ἄλλοις μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαι περὶ αὐτῆς ταύτης εἰπεῖν. παραλιπὼν ἀπαντα τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους αὐτῆς. πλείστων γὰρ ἡμιθέων γενομένων ὑπὸ δίου, μία μὴν ταύτης τῆς γυναικὸς πατὴρ ἥκιστα εκλήθη. ἀποδεῖξαι δὲ μάλιστα περὶ τε τὸν ἐξάλκιμήνης, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐλέγχει ἡρακλέους τροφεῖς ἐν, ὥστε τῷ μὲν ἰσχὺν ἔδωκεν. ἡ βία τῶν ἄλλων ἀπάντων κρατεῖν δύναται. τὴν δὲ κάλλος ἀπένειμεν. ὁ καὶ τῆς ῥώμης αὐτῆς, ἀρχὴν πέφυκεν. ἐδόκουν δὲ τὰς λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας, οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας, ἀλλ' ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων γιγνομένας, καὶ βουλόμενοι αὐτοῖς μὴ μόνον τὰ σώματα θεοὺς ἀναγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς δόξας ἀθανάτους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπιπόνου καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησε. τῆς δὲ περιβλέπτου καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησε. καὶ πρῶτον μὲν θησεὺς ὁ λεγόμενος μὲν ἀγεῶς, γενόμενος δὲ ἐκ πόσειδῶνος, ἰδὼν αὐτὴν οὔπω μὲν ἀκμάζουσαν, εἶδε δὲ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, τοσοῦτον ἡττήθη τοῦ κάλλους κρατεῖν τῶν ἄλλων εἰθισμένος, ὥστε ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος μεγίστης καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης, ἡγήσαμενος οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν ἐπὶ τοῖς παρούσιν ἀγαθοῖς, ἄνευ τῆς πρὸς ἐκείνην οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχοῖός τ' ἦν αὐτὴν λαβεῖν, ἀλλὰ ἀναμένειν τὴν τελευτὴν παιδὸς ἡλικίαν καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τὴν τυραννίδος καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς κάστορος καὶ πολυδεύκους, καὶ πάντων τῶν ἐν λακεδαίμονι δυνῶν ὀλιγωρήσας, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν ἐστὶν ἀφιδναν τῆς ἀττικῆς ἐκόμισε. καὶ τοσαύτην χάριν ἔσχε πεῖθω τῶν μετασχόντι τῆς ἁρπαγῆς, ὥστε βουληθέντος αὐ

ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων γιγνομένας

ἀπολογεῖσθαι

ἐπαινεῖν

θησεύς

ἀφιδνα πόλις

Pirithous.

πείθω.

ἡμὴν ἀλλὰ

ἡμὴν ἀλλὰ

τοῦ μνηστεῦσαι κόρην τὴν διὸς καὶ δήμητρος, καὶ παρακαλοῦντος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄδου κατάβασιν, ἐπειδὴ συμβουλεύων οὐχοῖός τ' ἦν ἀποτρέπειν, προδήλου τῆς συμφορᾶς οὔσης, ὁμωσαὐτῷ συνηκολούθησε. νομίζων ὀφείλειν τοῦτον τὸν ἔρανον, μηδενὸς ἀπόντος ἀπὸ τῶν ὑπὸ πειρίθου προσταττομένων, ἀμθ' ὧν ἕκαστος αὐτῷ συνεκινδύνευσεν. εἰ μὲν οὖν ὅ ταῦτα πράξας εἴσ ἦν τῶν τυχόντων, ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων, οὐκ ἄν πω δῆλος ἦν ὁ λόγος, πότερον ἐλέγχειν ἐπαινος, ἢ κατηγορία θήσεως ἐστι. νῦν δὲ τῶν μὲν ἄλλων τῶν εὐδοκιμησάντων εὑρήσομεν, τὸν μὲν ἀνδρίας, τὸν δὲ σοφίας, τὸν δ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων μερῶν ἀπεστερημένον, τοῦτον δὲ μόνον, οὐθενὸς ἐνδεᾶ γενόμενον. ἀλλὰ πάντ' ἐλῆ τὴν ἀρετὴν κτησάμενον. δοκεῖ δὲ μοι περὶ αὐτοῦ. καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν. ἡγοῦμαι γὰρ ταύτην μεγίστην εἶναι πίστιν τοῖς βουλομένοις ἐλέγχειν ἐπαινεῖν, ἢν ἐπιδείξω μὲν τοὺς ἀγαπήσαντας καὶ θαυμάσαντας ἐκείνην, αὐτοὺς τῶν ἄλλων θαυμαστοτέρους ὄντας. ὅσα μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῶν γέγονεν, ἐκ τοῦ τῶν δόξαις ταῖς ἡμετέραις αὐτῶν διακρίνοιμεν. περὶ δὲ τῶν οὕτω παλαιῶν, πρὸς ἃ κεῖται τοῖς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὐφρονήσασιν ὁμοίως οὖν τὰς ἡμᾶς φαίνεσθαι καλλίστους μὲν ὄν περὶ θησέως τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡρακλεῖ γενόμενος, ἐφάμιλλον τὴν ἑαυτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου κατέστησεν. οὐ γὰρ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκοσμήσαντο παραπλησίως, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς. πρεπόντα τῆς συμφορᾶς ποιοῦντες. ἐξ ἀδελφῶν δὲ γεγονότες, ὁμὲν ἐκ διός, ὁ δὲ ἐκ ποσειδῶνος, ἀδελφὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔσχον. μόνοι γὰρ οὗτοι τῶν προγεγενημένων ὑπὲρ τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων ἀθλητὰ κατέστησαν. συνέβη δὲ τὸν μὲν ὀνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δὲ εὐωφελιμωτέρους καὶ τοῖς ἕλλησιν οἰκειοτέρους ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους. τῶν μὲν γὰρ εὑρόντων θεοὺς προσέτατε τετάστε βοῦσι τὰς ἐξ ἐρυθείας ἀγαγεῖν. καὶ τὰ μηλα τῶν ἑσπερίων ἐνεγκεῖν. καὶ τὸν κέρβερον ἀναγαγεῖν. καὶ τοιούτους πόνους ἄλλους. ἐξ ὧν ἡ μελλήσου τοῦσ ἄλλους ὠφελεῖν. ἀλλ' αὐτὸς κινδυνεύσειν. ὁ δ' αὐτὸς αὐτοῦ κύριος ὤν, τούτους προήρητο τῶν ἀγώνων, ἐξ ὧν μέλλεν, ἢ τῶν ἑλλήνων, ἢ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος εὐεργέτης μομιθήσε

Ἔρανον

πείθου

Nunc autem alios quidē qui clarissimi sunt inueniens alium qd fortitudine alium ad sapiēdū alium vero aliqua alia talium partium priuatū. hunc ad solum nullis indigentes fatiscimus sed perfectam virtutem possidentem.

Similem gliam herculis & thesei

Eumolpus.

ἐρυθείας βοῦς

& ambobus fam. Coenma fracta Juuenis

Thesei gesta

Taurus

Centauri

Minotaurus

σύμπλους

Δυσαπαλλάκτου

Scirron. Cercyon.

Scirron

Cercyo

ἀνθρώπου καὶ τοῦτο τὸν ἀνεθέντα μὲν ὑπὸ ποσειδῶνος,
τὴν δὲ χώραν λυμαινόμενον, ὃν πάντες οὐκ ἐτόλμων ὑπο-
μένειν, μόνος χειρωσάμενος, μεγάλου φόβου καὶ μεγάλης ἀ-
πορίας, πάντας τοὺς οἰκοῦντας τὴν πόλιν ἀπήλλαξεν· καὶ με-
τὰ ταῦτα λαπίθαις συμμαχοῦν ὁμόσας, καὶ στρατευσάμε-
νος ἐπὶ κενταύρους τοὺς διφυεῖς, οἱ καὶ ταχὺ καὶ ῥώμην καὶ τὸ
μὴ δι' ἐγκόπτες, τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον, τὰς δὲ ἡ
πείλουν τῶν πόλεων, τούτους μαχησάμενος εὐθὺς μὲν αὐτῶν
τὴν ὕβριν ἔπαυσεν· οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων
ἠφάνισεν· περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τὸ τέρας τὸ τραφὲν μὲν
ἐν κρήτῃ, γενόμενον δὲ ἐκ πασιφάης τῆς ἡλίου θυγατρός, ὃ κατὰ
μαρτυρίαν δ' ἀσμὸν τῆς πόλεως δίσ' ἐπὰ πᾶσ' ἀπο-
στέλλουσης, ἰδὼν αὐτοὺς ἀγομένους, καὶ πάνδημον προπεμ-
πομένους ἐπὶ θάνατον ἄνομον καὶ ἄπρεπον, καὶ πενθουμέ-
νους ἔτι ζῶντας, οὕτως ἠγανάκτησεν, ὥστ' ἠγήσατο κρείττον εἶ-
ναι τεθνάναι μᾶλλον, ἢ ζῆν αἰσχρῶς ἀρχὼν τῆς πόλεως τῆς
οὕτως οἰκτρὸν τοῖς ἐχθροῖς φόρον ὑποτελούσης καταστησάμενος· σύμ-
πλους δὲ γενόμενος καὶ κρατήσας φύσεως, ἐξ ἀνδρὸς μὲν
καὶ ταύρου μεμιγμένης, τὴν δὲ ἰσχὺν ἔχουσης οἵαν προσή-
κει τὴν ἐκ σωμάτων τοιούτων συγκειμένην, τοὺς μὲν πᾶσ' δι-
ασώσας τοῖς γονεῦσιν ἀπέδωκεν· τὴν δὲ πόλιν, οὕτως
ἀνόμου καὶ δεινοῦ καὶ δυσαπαλλάκτου προσταγμάτος ἠλευ-
θέρωσεν· ἐμπορῶ δὲ ὅτι χρήσομαι τοῖς ἐπιλοίποις· ἐπιστὰς
γὰρ ἐπὶ τὰ θησέως ἔργα, καὶ λέγειν ἀρξάμενος περὶ αὐτῶν, ὁ-
κνῶ μὲν μεταξὺ παύσασθαι καὶ παραλιπεῖν τὴν σκέψιν καὶ
κερκυόνος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων παραμυθίαν· πρὸς
οὓς ἀγωνιῶ μὴ σφόδρα γε ὀμόσ' ἐκείνοσ, πολλῶν καὶ μεγάλων
συμφορῶν τοὺς ἕλληνας ἀπήλλαξεν· ἀσθάνομαι δὲ ἐμαυ-
τὸν ἔξω φερόμενον τῶν καιρῶν· καὶ δεδοίκα μὴ τισὶ δόξω πε-
ρὶ τούτου μᾶλλον ἢ δεῖ ἁψεῖν, ἢ περὶ ἧς τὴν ἀρχὴν ὑπεθέμην·
ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τούτων αἱροῦμαι, τὰ μὲν πλεῖστα παραλι-
πεῖν, διὰ τοὺς δυσκόλως ἀκροωμένους· περὶ δὲ τῶν ἄλλων
ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα διελθεῖν· ἵνα τὰ μὲν ἐκείνοις
τὰ δὲ ἐμαυτῷ χαρίσωμαι· καὶ μὴ παντὶ πᾶσιν ἤτοι θῶ, τῶν
εἰθισμένων φθονεῖν· καὶ τοῖς λεγομένοις ἅπασιν ἐπιτιμᾶν· τὴν

ἀνεθέντα

ἀπορῶ δὲ ὅτι χρήσομαι τοῖς ἐπιλοίποις

ἤτοι θῶ

μὲν οὖν ἀνδρίαν, ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τοῖς ἔργοις, ἐν οἷς αὐ-
τὸς καθ' αὑτὸν ἐκινδύνευσε· τὴν δὲ πίστιν ἣν εἶχε πρὸς τὸν
πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις, ἐν αἷς μετ' ὀλίγων τῶν πολεμίων
μίσαλλος· τὴν δὲ εὐσέβειαν τὴν πρὸς τοὺς θεούς, ἐν τε ταῖς ἀδράσιν
καὶ ταῖς τῶν παίδων τῶν ἡρακλέους ἱκετείαις· τοὺς μὲν γὰρ μα-
χημικήσας πελοπομνησίους διέσωσε· τῶν δὲ, τοὺς ὑπὸ τὴν
καδμείαν τελευτήσαντας, βίᾳ θηβαίων θάψαι παρέδωκε· τὴν δὲ
ἄλλην ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐν τοῖς προφήμεροις, καὶ μά-
λιστα ἐν οἷς τὴν πόλιν διώκησεν· ὁρῶν γὰρ τοὺς βίᾳ τῶν πολι-
τῶν ἀρχεῖν ζητοῦντας, ἑτέροις δουλεύοντας, καὶ τοὺς ἐπικίνδυνον
τὸν βίον τοῖς ἄλλοις καθιστάντας, αὐτοὺς περιδεῶς ζῶν-
τας, καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζομένους, μετὰ μὲν τῆς πόλεως
πρὸς τοὺς ἐπιστρατευομένους, μετ' ἄλλων δ' ἐτίμων, πρὸς τοὺς
συμπολιτευομένους, ἔτι δὲ συλῶντας μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἀπο-
κτείνοντας δὲ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν, ἀπιστοῦντας δὲ
τοῖς οἰκειοτάτοις, οὐδὲν δὲ ἀθυμότερον ζῶντας τῶν ἐπὶ θα-
νάτῳ συνειλημμένων, ἀλλὰ τὰ ἔξω ζηλουμένους, αὐτοὺς
δὲ παραυτοῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων λυπουμένους· τί γὰρ ἐστὶν
ἄλγιον ἢ ζῆν ἀεὶ δεδιότα, μή τις αὐτῶν τῶν παρεστώτων ἀπο-
κτείνῃ· καὶ μηδὲν ἧττον φοβούμενον τοὺς φυλάττοντας, ἢ τοὺς ἐπι-
βουλεύοντας, τούτων ἁπάντων καταφρονήσας, καὶ μομίσας
οὐκ ἄρχοντας, ἀλλὰ μισήματα τῶν πολεσιν ἀφεῖναι τοὺς τοιούτους,
ἀπέδειξεν ὅτι τίνα τρόπον ἐστὶν ἀνδρὶ χρῆσθαι καὶ μὴ δὶς χρόνον δι' ἀκ-
θαι τῶν ἐξ ἴσου πολιτευομένων· καὶ πρῶτον μὲν τὴν πο-
λιν σωφρονεστάτην καὶ κατάκομος οἰκοῦσαν ἐφ' ἑαυτὸν συναγαγὼν
ἡλικαύτην ἐποίησεν, ὥστε τετικαὶ νῦν ἀπὸ τοῦ χρόνου
μεγίστην τῶν ἑλλήνων εἶναι· μετὰ δὲ ταῦτα, κοινὴν τὴν πατρί-
δα καταστήσας, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πολιτευομένων ἐλευθερώ-
σας, ἐξ ἴσου τὴν ἀμείλλαν αὐτοῖς περὶ ἀρετὴν ἐποίησε· πιστεύων
μὲν ὁμοίως αὐτῶν προεξεῖναι ἀσκοῦντων, ὥσπερ ἀμελοῦντων· ἐφ'
ὧν δὲ τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας τὰς παρὰ τῶν μεγαφρόνων
τῶν, ἢ τὰς παρὰ τῶν δουλευόντων, τοσοῦτον ἐδεήθη σεμνὰ κομ-
τῶν τὶ ποιεῖν τῶν πολιτῶν, ὥστ' ὁ μὲν τὸν δῆμον καθιστὴ κύριον
τῆς πολιτείας· οἱ δὲ μόνον αὐτὸν ἀρχεῖν ἠξίουν· οἱ δὲ μιγνύμενοι πιστοὶ ἐ
ραν καὶ κοινοτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου μοναρχίαν, τῆς αὐτῶν δημο-

Adrastus.

καδμεῖα

περιδεῶς

συλῶντας

ἀποκτείνοντας

ἄλγιον

κώμας

ὠφέλειν

μοναρχία

Δημοκρατία

χρὴν ἀθυμότερον ζῶντας τῶν ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένων

κρατίας. οὐ γὰρ ὥσπερ ἕτεροι τοὺς μὲν πόνους ἀλλοῖς προσε-
τάττετ' τῶν δ' ἡδονῶν αὐτὸς μόνος ἀπέλαυεν. ἀλλὰ τοὺς μὲν
κινδύνους ἰδίους ἐποιήσατο. τὰς δ' ὠφελείας, ἁπασιν ἃς τὸ κοι-
νὸν ἀπεδίδου. καὶ γὰρ οἱ διετέλεσε τὸν βίον οὐκ ἐπιβουλεύο-
μενος ἀλλ' ἀγαπώμενος. οὐδ' ἐπῴκει τὴν ἀρχὴν
διαφυλάττων, ἀλλὰ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν δορυφορούμενος.
τὴν μὲν ἐξουσίαν τυραννῶν, τὰς δ' εὐεργεσίας δημαγωγῶν. οὕτω
γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διῴκει τὴν πόλιν, ὥστε τετίμηται μὴ ἔχων
τὴν ἐκείνου πραότητος, ἐν οἷς ἠθέσιν ἡμῶν καταλελεῖφθαι. τὴν
δὲ γνώμην θήσομεν ὑπόδιος, κρατήσασα δὲ τοιαύτης ἀρετῆς καὶ
σωφροσύνης, πῶς οὐκ ἐπαινεῖν χρὴ καὶ τιμᾶν. καὶ νομίζειν πο-
λὺ τῶν πόπολε γενομένων διενεγκεῖν. οὐ γὰρ δὴ μάρτυρας ἐπι-
τρότερον, οὐδὲ κριτὴν ἱκανότερον ἐξόμεν ἐπαγαγέσθαι, περὶ
τῶν ἐλέγχων προσόντων ἀγαθῶν, τῆς θήσεως διανοίας. ἵνα δὲ
μὴ δοκῶ περὶ τὸν αὐτὸν τόπον διὰ πορίαν διατρίβειν, μὴ δὲ ἀν-
δρὸς ἑνὸς δόξῃ καταχρώμενος ἐπαινεῖν αὐτήν, βούλομαι καὶ πε-
ρὶ τῶν ἐχόμενων διελθεῖν. μετὰ γὰρ τὴν θήσεως ἃς ἄδου κατά-
βασιν, ἐπανελθούσης αὐτῆς ἃς λαμπεδάμονα, καὶ πρὸς τὸ μὴ
τεύσασθαι λαβούσης ἡλικίαν, ἁπάντες οἱ τότε βασιλεύοντες,
καὶ δυναστεύοντ' ἐν τοῖς πόλεσι, τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον περὶ
αὐτῆς. ἐξὸν γὰρ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι γυναῖκας
τὰς πρωτευούσας, ὑπερεῖδον τοὺς οἴκοι γάμους, ἠλθον ὡς ἐκεῖ-
νην μνηστεύσοντες. οὐ πω δὲ κεκριμένου τοῦ μέλλοντος αὐτῆς υἱοῦ
κεῖνο, ἀλλ' ἔτι κοινῆς τῆς τύχης οὔσης, οὕτω πρόδηλος ἦν ἁπασιν
ἀνθρώποις ἐσομένη περιμάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστεσι
εὐδοσαν ἀλλήλοις, ἢν μὴ νῦν βοηθήσῃ, ἥτις ἀποστεροῖ τὸν ἄξιω
θέντα λαβεῖν αὐτήν. νομίζων ἑκάστος τὰ τῆς ἐπικουρίας ἑαυτῷ
παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας ἐλπίδος, πλὴν ἑνὸς ἀνδρὸς
ἁπάντες ἐψεύσθησαν. τῆς δ' ἐκείνης δόξης ἐν ἔχον περὶ ἐκείνης
οὐδὲς αὐτῶν δι' ἡμαρτεν. οὐ πολλοῦ γὰρ χρόνου διελθόντος καὶ
γενομένης ἐν θεᾶς περὶ κάλλους ἔριδος, ἧς ἀλεξάνδρος ὁ Πριάμου
κατέστη κριτής, καὶ δι' ἰδούσης ὥρας μὲν ἁπάσης αὐτῶν βασιλείαν
τῆς ἀσίας, ἀθηνᾶς δ' ἐκείνης τοῖς πολεμοῖς, ἀφροδίτης δ' τὸν γά-
μον τὸν ἑλένης, τῶν μὲν σωμάτων οὐδ' ὑπηθεῖς λαβεῖν διαγω-
νίζεσθαι, ἀλλ' ἠτιμωθεὶς τῆς τῶν θεῶν ὄψεως, τῶν δὲ δωρεῶν ἀναγκα-
σθεὶς γενέσθαι κριτής, εἵλετο τὴν οἰκειότητα τῆς ἑλένης. ἀντὶ τῶν

ἐπεσάκτω δεινὰ μὲ

ἐπὶ τῇ νίκῃ

ἀπορία

ἢ μὴν

Alexander pecunia.

Certamen pulchritudinis inter Iunonem Palladem & Venerem

ἢ μὴν

ἀλλων ἀπάντων. οὐ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀποβλέψας. καίτοι οὐ-
τοι τοῖς εὐφρονοῦσι πολλῶν αἱρετώτερον ἔστιν. ἀλλ' ὅμως, οὐκ
ἐπὶ τοῦθ' ὥρμησεν. ἀλλ' ἐπεθύμησε δι' ὃ γενέσθαι καὶ κληθῆναι
κηδεστής. νομίζων πολὺ μᾶλλον καὶ καλλίω τὰ τοῦ τηνικαῦτα τιμῆν,
ἢ τὴν τῆς ἀσίας βασιλείαν. καὶ μεγάλας μὲν ἀρχὰς καὶ δυνα-
στείας, καὶ φαύλοις ἀνθρώποις παρεπαραγενέσθαι τοιαύτης
δ' ἐγυναικὸς, οὐδ' ἐμαυτῶν ἐπιγιγνομένων ἀξιωθήσεσθαι. πρὸς δὲ
τούτοις, οὐδ' ἐμαυτῶν καλλίω κτῆμα καταλιπεῖν τοῖς παισίν, ἢ πα-
ρασκευάσας αὐτοῖς, ὅπως καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς,
ἀπόδιος ἔσομαι γεγονότες. ἢ πίστα τοῦ γὰρ τὰς μὲν ἄλλας εὐτυ-
χίας, ταχέως μεταπιπτούσας. τὴν δὲ εὐγένειαν, ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς
παραμενούσαν. ὥστε ταύτην μὲν τὴν αἵρεσιν, ὑπὲρ ἁπάντων
τοῦ γένους ἔσεσθαι τὰς δ' ἄλλας δωρεὰς, ὑπὲρ τοῦ χρόνου μόνου
τοῦ καθ' ἑαυτὸν. τῶν μὲν οὖν εὐφρονούντων, οὐδὲς ἀν τοῖς λόγοις μοῖ-
τοῦτο ἐπιμήσθη. τῶν δ' ἐμὲ δὲ ἐν πρὸ τοῦ πράγματος ἐνθυμου-
μένων, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον μόνον σκοπούντων, ἡ δὴ τιμὲς ἐλοι-
δόρησαν αὐτόν. ὧν τὴν ἀνοιαν ἐξῶν ἐβλασφήμησαν περὶ ἐκείνου,
ῥᾴδιον ἁπασι καταμαθεῖν. πῶς γὰρ οὐ καταγελαστότατον
πεπόνθασιν, εἰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἱκανωτέραν εἶναι νομίζουσι, τῆς
ὑπὸ τῶν θεῶν προκριθέσης. οὐ γὰρ δὴ περὶ ὧν ἐξ τοσαύτην φι-
λονεικίαν κατέστησαν, τὸν τυχόντα διαγωνιστὴν κύριον ἐποίησαν.
ἀλλὰ δῆλον ὅτι τοσαύτην ἔσχον ἀνοιαν ὥστ' οὐδ' ἣν κρίσιν ἐκλέξασθαι τὸν
βέλτιστον, ὅσην περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπεμελήθησαν
ποιήσαν. χρὴ δ' ἔσκοπεῖν, ὁποῖός τις ἦν καὶ δοκιμάζειν αὐτόν, οὐκ ἐκ τῆς
ὀργῆς τῶν ἀποτυχόντων, ἀλλ' ἐξ ὧν ἁπάσαι βουλευσάμεναι, προ-
φλόμενοι τὴν ἐκείνου διάνοιαν, κακῶς μὲν γὰρ παθεῖν ὑπὸ τῶν κρεί-
τόνων, οὐδὲν κωλύει καὶ τοὺς μηδὲν ἐξημαρτηκότας τοιαύτης δὲ
τιμῆς τυχεῖν, ὥστε θνητὸν ὄντα, θεῶν γενέσθαι κριτὴν, οὐχ ὁ τυχὸν μὴ
οὐ τὸν πολὺν τῆν γνώμην διαφέροντα θαυμάζω. ἐπεὶ οἶεται κακῶς
βεβουλεῦσθαι τὸν μετὰ ταύτης ἣν ἑλόμεθον. ἧς ἕνεκα πολλοὶ τῶν
ἡμιθέων, ἀποθνήσκειν ἠθέλησαν. πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη ὄντος, εἰ τὰς
θεὰς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλονεικούσας, αὐτὸς κάλλους κα-
τεφρόνησε, καὶ μὴ ταύτην ἐν ὁμοίῳ ἐμεγίστην ἡγεῖται δωρεῶν,
περὶ ἧς κακίας ἑώρα μάλιστα ἀνοιαν ἀζούσας. τίς δ' ἂν τὸν
γάμον τὸν ἑλένης ὑπερεῖδεν. ἧς ἁρπασθείσης, οἱ μὲν ἕλληνες
οὕτως ἠγανάκησαν, ὡς περ ὅλης τῆς ἑλλάδος πεπορθημένης.

Non ppter voluptatem, hedonę nuptias parvi elegit. sed ppter ipsius generis nobilitatem: vt pote quę iouis filia erat ex leda.

μεγάλ' ἀρχ' φαύλοις ἀνθρώποις παρεγενέσθαι

Sneb. n. alias quidem felicitates ridentes, nobilitatem uero semper ipsis manifestam.

Admiror autem siquis putat male consuluisse eum qui non hanc uiuere elegit: cuius causa multi semideorum mori noluerunt. Nam quo pacto non fuisset fatuus: si deas videns de pulchritudine contendentes: ipse pulchritudinem neglexisset. et non hoc putasset maximum esse donorum: de quo et illas uidebat magna studentes.

καίτοι. Quamuis

μηδὲν πρὸ τοῦ πράγματος ἐνθυμουμένων

μεγάλ' ἀρχὰς φαύλ' ἀνθρώποις παρεγενέσθαι

Τοσοῦτον ἐφρόνησαν

ar. fidenter. μέγα ἐφρόνησαν

οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον ἐφρόνησαν, ὅσον περὶ πάντων ἡ
μῶν ἐκράτησαν, δῆλον. Ἐπεὶ ἑκάτεροι διεγένοντο πολλῶν
γὰρ αὐτοῖς πρότερον ἐγκλημάτων γενομένων, περὶ μὲν τῶν ἄλ
λων ἡσυχίαν ἦγον· ὑπὲρ δὲ ταύτης τοσοῦτον συνεφήσαν πο
λέμον· οὐ μόνον τῶν μεγέθει τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν μηκεῖ τοῦ
χρόνου· καὶ τῶν πληθει τῶν παρασκευῶν, ὅσος οὐδεὶς πώποτε
γέγονεν· εἶδον δὲ τοῖς μὲν ἀποδοῦσι μελήσειν ἀπηλλάχθαι τῶν πα
ρόντων κακῶν, τοῖς δ' ἀμελήσασιν ἐκείνης αὐθ' ἕως οἰκεῖν τὸν ἐ
πίλοιπον χρόνον· οὐδ' ἕτεροι ταῦτ' ἠθέλησαν· ἀλλ' οἱ μὲν περιεώ
ρων· καὶ πολεῖς ἀμαρτάνοντας ἐμίμουν, καὶ τὴν χώραν πορθοῦ
μενην, ὥστε μὴ προεσθαι αὐτὴν τοῖς ἕλλησιν· οἱ δὲ κρούοντο μὲ
νοντες ἐπὶ τῆς ἀλλοτρίας καταστρέφειν· καὶ μὴ δ' ἐπόλεν τοὺς ἑαυ
τῶν ἰδεῖν μᾶλλον· ἢ ἐκείνην καταλιπόντες εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρί
δας ἐπανῆλθον· καὶ ταῦτ' ἐποίουν, οὐχ ὑπὲρ ἀλεξάνδρου καὶ
μενελάου φιλονεικοῦντες· ἀλλ' οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἀσίας, οἱ δ' ὑπὲρ
τῆς εὐρώπης· νομίζοντες ἐν ὁποτέρᾳ τοσῶν τὸ ἐκείνης κατοικη
σέν, ταύτην τὴν χώραν εὐδαιμονεστέραν ἔσεσθαι· τοσοῦτον
δ' ἔρως ἐνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τῆς τραπέζης ἐκείνης, οὐ μόνον
τοῖς ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς, ὥστε οὐδ' ἐ
τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας ἀπέτρεψαν τῶν ἀγώνων τῶν περὶ
Τροίαν, ἀλλὰ ζεύς μὲν προεδόσθη τὴν σαρπηδόνος ἐμαρμε
μνῆ· ἡ δὲ θέτις δ' τὴν μεμνόνος, προσεδόθη δ' τὴν κύκνου, θέτις δ' τὴν
ἀχιλλέως, ὅμως αὐτοὺς συνεξώρμησαν καὶ συνεξέπεμψαν· ἡ
γούμενοι κάλλιον αὐτοῖς εἶναι τεθνάναι μαχομένοις περὶ τῆσ
δ' ἐμαρμένη σαρπηδόν
διὸς θυγατρὸς μᾶλλον· ἢ ζῆν ἀπολειφθεῖσι τῶν περὶ ἐκείνης κιν
δύνων· καὶ τί δεῖ θαυμάζειν ἃ περὶ τῶν παίδων ἔπραξαν· αὐ
τοὶ γὰρ πολὺ μᾶλλον καὶ δυστέραν ἐποιήσαντο τὴν παράτα
ξιν τῆς πρὸς τοὺς γίγαντας αὐτοῖς γενομένης· πρὸς μὲν γὰρ ἐ
κείνους μετ' ἀλλήλων ἐμάχεσαντο· περὶ δὲ ταύτης πρὸς σφᾶς
αὐτοὺς ἐπολέμησαν· εὐλόγως δ' ἐκείνοι ταῦτ' ἔπραξαν· καὶ
γὰρ ἡλικίαν ὑπερβολὰς ἔχω χρήσασθαι περὶ αὐτῶν· κάλ
λουσι γὰρ πλεῖστον μέρος μετέσχηκεν· ὅσ' ἐμνόν τὰ τὸν καὶ τι
μιώτατον καὶ θεῖόν τὸν τῶν ὄντων ἐστί· ῥᾴδιον δὲ διαγνῶναι τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τῶν μὲν γὰρ ἀνδρίας καὶ σοφίας καὶ δικαιοσύνης μετεχόντων, πολλὰ φανήσεται τιμώμενα

Sarpedon.
Memnon.
Cycnus.
Achilles.

.. f. In bello troiano

Pulchritudo venustissima et honorabilissima et diuinissima entium est

pulchritudine

πρόσθεν

κάλλους τὸ πλεῖστον μέρος μετέσχηκε
τῶν μὲν τοῦ ἀνδρὸς καὶ σοφίας καὶ δικαιοσύνης

#. 1. multa in quae cadit fortitudo. Sapientia. Iustitia. amamus et ipsa sine ipsis uirtutibus, uel magis quam ipsas uirtutes. nihil autem amamus quod pulchritudine carreat

// f. βουλεύομεθα ut statim

Exoptata res — Pulchritudo ~~Helena~~

Consultare — Amor ~~Pulchritudo~~

ιω. ιβ. Τῶν

μᾶλλον, ἢ τούτων ἕκαστον· τῶν δὲ καλλίστων ἀπεστερημένων
οὐδὲν εὑρήσομεν ἀγαπώμενον· ἀλλὰ πάντα καταφρονού
μενα· πλὴν ὅσα τῆς ἰδέας ταύτης κεκοινώνηκε· καὶ τὴν ἀρετὴν
διὰ τοῦτο μάλιστα εὐδοκιμοῦσαν, διότι κάλλιστον τῶν ἐπι
τηδευμάτων ἐστὶν ἐκείνη· ἅπαντι δὲ κἀκεῖθεν ὅσον διαφέρει τῶν
ὄντων, ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέμεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν· τῶν
μὲν γὰρ ἄλλων ὧν ἂν ἐν χρείᾳ γενώμεθα, τυχεῖν μόνον βουλό
μεθα· περὶ ἑαυτῶν δὲ, περὶ αὐτῶν, οὐδὲν ἐν τῇ ψυχῇ προσεποιό
θαμεν· τῶν δὲ καλῶν ἔρως ἡμῖν ἐγγίγνεται, τοσοῦτον μέγεθος
τοῦ βουλεύσασθαι αἱρούμενοι ἔχων, ὅσῳ περ καὶ τὸ πρᾶγμα κρεῖτ
τον ἐστι· καὶ τοῖς μὲν κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τέχνην προέχουσι,
φθονοῦμεν, ἢν μὴ τοῦ ποιεῖν ἡμᾶς εὖ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν προ
σάγωνται· καὶ σφόδρα αὐτοὺς ὀμνύναι καὶ ὁρκοῦσι, τοῖς δὲ
καλοῖς εὐθὺς δεῖ ὅτι ἐσεῖ εὐνοι γιγνόμεθα· καὶ μόνους αὐτοὺς
ὥσπερ τοὺς θεοὺς, οὐκ ἀπαγορεύομεν θεραπεύοντες· ἀλ
λὰ ἡδίον δουλεύομεν τοῖς τοιούτοις ἢ τῶν ἄλλων ἄρχομεν·
πλείω χάριν ἔχοντες τοῖς πολλὰ προστάττουσιν, ἢ τοῖς
μηδὲν ἐπαγγέλλουσι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλοις ἐν δυνάμει γιγνο
μένους, λοιδορούμεν· καὶ κολάζομεν· ἀποκαλοῦμεν· τοὺς δὲ
τῶν καλῶν ἐπιτρεύοντας, φιλοκάλους καὶ φιλοπόνους νομίζο
μεν· ἅμα τοσαύτη δὲ εὐσεβείᾳ καὶ προνοίᾳ χρώμεθα περὶ τὴν
ἰδέαν τὴν τοιαύτην, ὥστε καὶ αὐτῶν τῶν κεκτημένων τὸ κάλ
λος, τοὺς μὲν μισθαρνήσαντας καὶ κακῶς βουλευσαμένους
περὶ τῆς αὐτῶν ἡλικίας, μᾶλλον ἀτιμάζομεν· ἢ τοὺς ἐκ τῶν
ἄλλων σώματα ἐξαμαρτάνοντας· ὅσοι δὲ ἂν τὴν αὐτῶν ὥραν
διαφυλάξωσιν, ἀβασανίστοις τοῖς πόνοις ὡς περὶ ἱερὸν ποιήσαντες,
τούτους ἐκ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τιμῶμεν, ὡς περ τοὺς ὅλην
τὴν πόλιν ἀγαθόν τι δράσαντας· καὶ τί δεῖ τὰς ἀνθρωπίνας δό
ξας λέγοντα διατρίβειν· ἀλλὰ ζεὺς ὁ κρατῶν ἁπάντων ἐν μὲν τοῖς
ἄλλοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐνδείκνυται, πρὸς δὲ τὸ κάλλος τα
πεινὸν γενόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν· ἀμφιτρύωνι μὲν γὰρ ἐ
κοιμᾶτο, ὡς ἀλκμήνην ἦλθε· χρυσὸς δ' ἐρυθὲς, δαναὴ συνεγένετο·
κύκνος δ' ἐγένετο, ἕως τοῦ μεσεύοντος κόλπου κατέφυ
γε· τούτῳ δὲ πάλιν ὁμοιωθεῖς, λήδᾳ ἐνέπνευσεν· ἐπὶ δὲ μελά
νιππος, ἀλλὰ μὲν βίας θηρεύμενος φαίνεται τὰς φύσεις τὰς

τῆς ἰδέας ταύτης κεκοινώνηκε.

ἐξ ὧν. de la manera

concilient ad amorem sui
Induant ipsa beneficentiam hor. n. est pro προσάγω

~~προσάγωνται~~ τοῦ εὐποιεῖν

ὄκ ἀπαγορεύομεν

πρὸς τὴν ἰδέαν τὴν τοιαύτην

in codice emendato ἐπιτρέπειν

emendato ὑπάρχειν

Et quid opus est humanas opiniones diutius immorari. Sed Iupiter dominans ubique in alijs quibusdam potentiam suam ostendit: cum pulchritudine ad humilis fabulas dignatus est accingere. Nam amphitryoni assimilatus ad alcmenam venit. Aureus ad fluenti danae coiuit. Cycnus ad fabulam in nemesis sinus confugit. Huic ad ledam spiraunit.

Amphitryo
Alcmene
Danae
Nemesis
Leda

In cygni uersus Iuppiter nemesin cognouit

ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέμεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν
ἄλλοι τινὶ δωρούμενοι γιγνομένους

τοιαύτας. τοσούτω δὲ μᾶλλον προέπιμηθοτόκαλλος παρεκό-
μοισ ἢ παρῆμιν, ὥστε καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖσ ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ τοῦ
κρατουμένοισ σωτηρίαν ἔχουσι. καὶ πολλὰσ ἄλλισ ἐπιδέ-
ξαντο τῶν ἀθανάτων, αἰθηνᾶ τοῦ κάλλους ἠτιήθησαν· ὧν οὐδεμία
λαθοῦν τὸ γεγενημένον, ὡς αἰσχύνην ἔχον ἐζήτησεν ἀλλὰ καλῶν
ὁμοίων τῶν πεπραγμένων, ὑμνεῖσθαι μᾶλλον ἢ σιωπᾶσθαι
περὶ αὐτῶν ἠβουλήθησαν. ἐπιτόμου δὲ τῶν εἰρημένων τεκμήριον.
πλείους γὰρ ἂν εὕροιμεν διὰ τὸ κάλλος ἀθανάτους γεγενημέ-
νους, ἢ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἁπάσας. ὧν ἐλέγη τοσοῦτον πλέ-
ον ἔσχεν, ὅσῳ περ καὶ τὴν ὄψιν αὐτῶν διήνεγκεν. οὐ γὰρ μόνον
ἀθανασίας ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δυναμιν ἰσόθεον λαβοῦσα,
πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἢ δικαίως ἐχομένους ὑπὸ τῆσ πε-
πρωμένης, ὡς θεοὺς ἀνήγαγε. βουλομένη δὲ ἐπίσημον ποιῆσαι τὴν
μεταβολήν, οὕτωσ αὐτοῖς τὰσ τιμὰς ἐμαρύγαξε· δῶκεν, ὥσθ' ὁ-
ρωμένουσ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνευόντων σῴζειν. οἱ τι-
μεσαν εὐσεβῶς αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι. μετὰ δὲ ταῦτα με-
μελάω τοσαύτην χάριν ἀπέδωκεν ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ τῶν
κινδύνων οὓς δι' ἑκάστην ὑπέμενεν, ὥστε τοῦ γένους ἁπάντοσ
τοῦ πελοπιδῶν διαφθαρέντος, καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπε-
σόντος, ὀνόμονον αὐτὸν τῶν συμφορῶν τούτων ἀπήλλαξεν, ἀλ-
λὰ καὶ θεὸν ἀντὶ θνητοῦ ποιήσασα, σύνοικον αὐτῇ καὶ παρέδρον
ἅπαντα τὸν αἰῶνα κατέστησε. καὶ τούτοισ ἔχω τὴν πόλιν
τῶν ἀσαρτιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασῴζουσαν, ἔργῳ
παρασχεῖν μαρτυροῦσαν· ἐτιγὰρ καὶ νῦν ἐν θεραπείαις τῆς
λακωνικῆς, θυσίας αὐτοῖσ ἁγίους καὶ πατρίους ἐπιτελοῦσιν.
οὐχ ὡσ ἥρωσιν, ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις οὖσιν ἐπεδέξατο δὲ
καὶ τῆσ χορῶν ποιήσεωσ τὴν ἑαυτῆσ δύναμιν· ὅτε μὲν γὰρ ἀρχό-
μενος τῆσ ὁδοῦ ἔβλασφήμησε τι περὶ αὐτῆς, ἀνεστήσαν ὀφθαλ-
μῶν ἀπεστερημένος· ἐπειδὴ δὲ γνοῦσ τὴν αἰτίαν τῆσ συμ-
φορᾶς, τὴν καλουμένην παλινῳδίαν ἐποίησε, πάλιν αὐτοῦ
τὴν αὐτὴν φύσιν κατέστησεν. λέγουσι δὲ τιμεσ καὶ τῶν ὁ-
μηριδῶν, ὥσ ἐπιτάσσαν νυκτὸσ ὁμήρου προστάξαι ποιῆσαι περὶ
τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν· βουλομένη τῶν ἐκείνων θα-
υμάτων ζηλωτότερον ἢ τὸν βίον τῶν ἄλλων καταστῆσαι. καὶ μέρος
μέν τι καὶ διὰ τὴν ὁμήρου τέχνην, μάλιστα δὲ διὰ ταύτην, οὕτως

ἡ βουλήθησαν

Tyndarids nautas servat

θεράπναι. V. Iacomis in q colunturdiuinis honoribus Menelaus & helena

Stesichor

παλινῳδία

ἐπαφρόδιτον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν
ποίησιν. ὥσ οὖν καὶ δίκην λαμβάνειν καὶ χάριν ἀποδοῦναι
δυναμένην, τοὺς μὲν τοῖς χρήμασι προέχοντας, ἀναθήμασι
καὶ θυσίαισ καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοισι λάσκεσθαι καὶ τι-
μᾶν αὐτὴν χρή. τοὺς δὲ φιλοσόφους πρᾶσθαι αὐτὴ λέγω περὶ αὐ-
τῆς ἀξίαν τῶν ὑπαρχόντων ἑκάστη. τοῖς γὰρ πεπαιδευμένοισ
πρέπει τοιαύτας ποιεῖσθαι τὰς ἀπαρχάς. πολὺ δὲ πλείω τὰ
παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἔστι. καὶ χωρὶς γὰρ τεχνῶν
καὶ φιλοσοφιῶν καὶ τῶν ἄλλων σοφισμάτων ἃς ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν
μνήμη καὶ τὸν πόλεμον τὸν τρωικὸν ἀμυνεῖν, δικαίωσ ἂν καὶ τοῦ
μὴ δουλεύειν ἡμᾶς τοῖς βαρβάροις, ἐλένην αὐτὴν αἰτίαν εἶναι νομίζοι-
μεν· εὑρήσομεν γὰρ τοὺς ἕλληνας διὰ ταύτην ὁμονοήσαντασ.
καὶ κοινὴ στρατείαν ἐπὶ τοὺσ βαρβάρουσ ποιησαμένουσ. καὶ τὸ
τεπρῶτον τὴν εὐρωπὴν κατὰ τὴν ἀσίαν τροπαιοστήσασαν.
ἐξῶν τοσαύτησ μεταβολῆσ ἐτύχομεν, ὥστε τὸν μὲν ἐπέκεινα
χρόνον, οἷον δυστυχοῦντεσ ἐν τοῖς βαρβάροισ, τῶν ἑλλήνων ἐπό-
λεων ἡσύχουν ἄρχειν· καὶ δαμάσαι μὲν ἐξ αἰγύπτου φυγόν, ἄργοσ
κατέσχε· κάδμοσ δὲ ὁ σιδώνιοσ θηβῶν ἐβασίλευσε· κάρεσ
δὲ τὰσ νήσουσ κατῴκισε· πέλοπεσ δὲ σύμπασησ, ὁ
ταντάλου πέλοψ ἐκράτησεν· μετὰ δὲ τὸν πόλεμον, το-
σαύτην ἐπίδοσιν τὸ γένοσ ἡμῶν ἔλαβεν, ὥστε καὶ πολλὰσ με-
γάλασ καὶ χώραν πολλὴν ἀφελέσθαι τῶν βαρβάρων· ἣν οὖν
τιν ἐσ βουλωνται ταῦτα ἐπεξεργάζεσθαι καὶ μνήμην, οὐκ ἀπο
ρήσουσιν ἀφορμῆς, ὁθεν ἐλένην ἐξῶν τῶν εἰρημένων ἐξοῦσιν ἐπαι
νεῖν· ἀλλὰ πολλοῖσ καὶ καλοῖσ καὶ καινοῖσ λόγοισ εὐτυχοῦν-
ται περὶ αὐτῆσ.

βούσιρισ. σ.

Τὴν μὲν ἐπιεικείαν τὴν σὴν ὦ πολυκράτεσ καὶ τὴν
τοῦ βίου μεταβολὴν, παραλλάττων πυνθανόμενοσ οἶδα. τῶν δὲ λόγων τιμᾶσ ὧν γεγράφασ αὐτόσ
ὀλιγωρῶ κώσ, ἡδέωσ μὲν ἀνασοι περὶ ὅλησ ἐπαρρη
σίασ ἀμὴν τῆσ παιδεύσεωσ, περὶ ἣν ἡμᾶσ καλῶσ διατρίβειν·
ἡγοῦμαι γὰρ τοῖσ μὲν ἀμαθέσι ὡσ δυστυχοῦσιν, ἐκ δὲ φιλοσοφίας
χρηματίζεσθαι ζητοῦσιν, ἁπάντασ τοὺσ πλείω πεπραγματευ-

δίκην λαμβάνειν
supplicia sumere

καὶ τὰ τῆσ ἀσίασ τρόπαιον ἀνέσωσαν

alter inf

Danaus. ἐπέκεινα χρόνον
Cadmus.
Cares.
Pelops.

τῶν λόγων ὧν γε γράφασ τινάς.

μένους καὶ μᾶλλον ἀνακριβωμένους προσήκειν ἐθελόντας
τοῦτον ἂν φέρειν τὸν ἔραστον· ἐπειδὴ δ' οὔπω περιτέτυχήκα-
μεν ἀλλήλοις, περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁπότερα μὲν ἂν ταὐτὸ συνέλθω
μεν, τοῦθ' ἡμῖν ἐξεσται διὰ πλείονος ποιήσασθαι τὴν συνουσί
αν· ἀν δὲ μὴ τῶν παρόντι δυνάμενοι εὖ ἐργάσασθαι σε, ταῦτα δὲ ὠ
νήθημεν δίδωμι, σοὶ μὲν ἐπιστέλλειν· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, ὡς οἱ ὀρθῶς ἐμ
λίστα πρὸς ἀκρίβειαν ἀκούσαι· γιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν
μουθετουμένων ἐμφυόμενοι μὴ πρὸς τὰς ὠφελείας ἀποβλέ-
πειν· ἀλλὰ τοσούτῳ χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων,
ὅσῳ περ ἂν τις ἀκριβέστερον αὐτῶν ἐξετάζῃ τὰς ἁμαρτίας· ὅ-
μως δ' οὐκ ὀκνητέον ὑπομένειν τὴν ἀπεχθείαν ταύτην, τοῖς εὐ-
νοικῶς πρὸς τινας ἔχουσιν· ἀλλὰ πειρατέον μεθιστάναι τὴν
δόξαν τῶν οὕτως πρὸς συμβουλεύοντας διακειμένων, εἰδότα
μ ὁμέμενος οὖν, οὐχ ἥκιστα σε μεγαλαυχούμενον, ἐπίτε τὴν βουσί
ριδος ἀπολογίαν, καὶ τὴν σωκράτους κατηγορίαν, πειράσομαι
σοι ποιῆσαι καταφανές, ὅτι τοῦ δέοντος πολὺ ἐν ἀμφοτέροις
τοῖς λόγοις διήμαρτες· ἀπαντῶν γὰρ εἰδότων, ὅτι δεῖ τοὺς
μὲν εὐλογεῖν τινας βουλομένους, πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγα
θῶν αὐτοῖς τὰ προσόντα ἀποφαίνειν, τοὺς δὲ κατηγο-
ροῦντας τὰ ἁμαρτήματα τούτων ποιεῖν, τοσούτῳ δὲ δεῖ οὕτως κε
χρῆσθαι τοῖς λόγοις, ὥστε ὑπὲρ μὲν βουσίριδος ἀπολογή-
σασθαι φάσκων, οὐχ ὅπως τῆς ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβο
λῆς ἀπήλλαξας, ἀλλὰ καὶ τηλικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος πα
ρανομίαν προσῆψας, ἣν οὐκ ἔστ' ὀπῶς ἄν τις ἀποφύγοι τὰ δεινότερα ἐξ
ευρεῖν δυνηθείη. τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκείνου λοι
δορεῖν, τοσοῦτο μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημούντων, ὡς εἴθε
τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατέστησας αὐτὸν
τοὺς ἀνθρώπους ἠτιάσω· Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν ἐ-
χειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσας βουλόμενος, ἀλκιβιάδην ἐ-
δώκας αὐτῷ μαθητήν· ὃν οὐ πέπεικεν οὐδὲ κατέστησε πάν
δεινόμενον, ὅτι δὲ πολὺ δίκαιος ἦν ἐγκεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἁπάντες ἂν
ὁμολογήσειαν· οἷς γὰρ οὐ τοσοῦτον ἐξουσία τοῖς τελευτήσασι,
βουλεύσασθαι περὶ τῶν εἰρημένων εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πρα
κτέος ἦν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἀγανα
κτήσειν, ὥστε μηδεμίας ἂν ἀποστέρεσθαι τιμωρίας· καίτοι

μεθιστάναι τὴν δόξαν

τοσούτῳ δέοντος

οὐχ ὅπως πόποτε πόρ

Busiris pegrinos immolabat

Alcibiades

μαθητὴν

Καίτοι

τοσούτῳ δέοντος τῶν κεχρῆσθαι λόγοις

ὀχ ὅπως

Καίτοι

& si finisset ergo ad hoc mitissimus quod non fuit sed sacrificium de busiride. n. loqt

ἀν. ἀυτὸν

πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύνεσθαι προσήκει, τὸν
παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑπὸ τῶν μὴ μᾶλλον ἀγαπῶμε
νον, ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις· οὕτω δὲ ἠμέλησας, εἰ μὴ
δὲν ὁμολογούμενον ἔρδοις, ὥστ' ἔφησμεν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ
τὴν Ὀρφέως ζηλῶσαι δόξαν· ἀποφαίνεις δὲ αὐτὸν οὐδὲν τῶν
αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδεύσαντα· πότερον γὰρ τοῖς περὶ
Αἰόλου λεγομένοις αὐτὸν παραβαλῶμεν, ἀλλ' ἐκείνος μὲν τῶν
ξένων τοὺς ἐπὶ τὴν χώραν ἐκπίπτοντας, εἰς τὰς αὐτῶν
πατρίδας ἀπέστελλεν· οὗτος δὲ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις
πιστεύειν, τοὺς ξένους θύσας κατεσθίειν· ἀλλὰ καὶ τοῖς Ὀρ
φέως ἔργοις ὁμοιώσομεν, ἀλλ' ὅμως ἐξαιδοῦ τοὺς τεθνεώ
τας ἀνιστάς· ὁ δὲ προμοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν· ὡς
θ' ἡδέως ἂν εἰδείης ὅτι ποτὲ ἐποίησεν, εἰ καταφρονῶν αὐ
τῶν ἐτύγχανεν· ὅσον θαυμάζω τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων, ἁπάν
τα φαίνεται τἀναντία διαπραττόμενος· ὁ δὲ πάντων
ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδάκως,
ἐτόλμησας εἰς τοσοῦτον ἐξηλώσειν, ὧν οὐδὲ οἱ παλαι
οὶ τὸν τρόπον κατὰ τὸν χρόνον γεγονότες ἠξίουν· ἐμὲ δὲ μὴ
δοκῶ τὸ προχειροτάτου ποιεῖν, ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρη-
μένων μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαι σοι διὰ
βραχέων δηλῶσαι τὰ περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν· καίπερ οὐ
πόρρω δεῖν οὖσαν οὐδὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσαν· ὡς δὲ
καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι περὶ μὲν
οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς οὐκ ἂν ῥαδίως
εἰπεῖν· ὃς πατὴρ μὲν ἦν Ποσειδῶνος, μήτηρ δὲ Λιβύης τῆς ἐπάνω
φοῦ τοῦ διός· ἣν φασὶ πρώτην γυναῖκα βασιλεύσασαν, ὁμω
νυμοῦσαν τῇ χώρᾳ καὶ λαχεῖν τυχοῦσαν· οἱοιοῦ δὲ τῶν προγό-
νων, οὐκ ἐπὶ τούτοις μέγα ἐφρόνησεν· ἀλλ' ὁ πόθεν δὲ καὶ τῆς ἀ-
ρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημόνευε εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν· τὴν
μὲν οὖν μητρῴαν ἀρχὴν ὑπερεῖδεν· ἐλάττω μοῖρας ἢ κατὰ
τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι· πλείστους δὲ καταστρεψάμενος, καὶ
μεγίστην δύναμιν κτησάμενος ἐν αὐγύπτῳ κατεστήσατο τὴν
βασιλείαν· οὐκ ἐκ τῶν παρόντων μόνον, ἀλλ' ἐξ ἁπάντων, πρό
κριμα τὴν ἐκείνου πολὺ διαφέρειν οἰκήσιν· ἐώρα γὰρ τοὺς μὲν
ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαίρους, οὐδὲ εὐαρμόστους πρὸς τὴν τοῦ

...neglexisti dicere consona & consentanea.

Aeolus

Orpheus

πρὸ μοίρ

Genealogi

ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν ἐμαυτοῦ

Busiridi pater fuit nepturnus: mater uero libya a qua dicitur nomen antepit.

μητρῴαν ἀρχὴν ὑπεῖδεν

In egypto regnum constituit.

ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν ἐμαυτοῦ .i. increpare dicta

ὑπεῖδεν μητρῴαν ἀρχὴν

ἐμαυτοῦ . ἀντὶ τοῦ ἐμαυτοῦ

+ ægyptiorꝫ

Ἰσοχραΐους

σύμπαντος κόσμου φύσιν ἔχοντας. ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπόμβρων καταλυζομένους, τοὺς δὲ ὑπὸ καυμάτων διαφθειρομένους. ταύτην δὲ τὴν χώραν, ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ κόσμου κειμένην, πλάσματα δὲ καὶ παντοδαπὰ τἀγαθὰ φέρειν δυναμένην· ἀθανάτως δὲ τείχεσι τῶν ἡλίων τετειχισμένην. οὐ σὺν μόνῃ φυλακῇ, ἀλλὰ καὶ τροφῇ ἱκανῇ αὐτῇ παρεχεῖν πέφυκεν. ἀμάλωτος μὲν οὖν καὶ δυσμάχητος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσι. πρὸς γὰρ τοῖς εἰρημένοις, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν, ἰσόθεον πεποίηκε. τῶν γὰρ ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν, ὧν τοῖς μὲν ἄλλοις ὀλεῖς ταμίας εἶν, ἑκάνων δὲ ἕκαστος, ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς αὐτῶν κύριος καθέστηκεν· ἐν ᾧ τοσαύτην δὲ ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει τῆς χώρας, καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων, ἢ πρὸς οὐδὲν ταῦτα διαθέσει, καὶ τὴν τῶν ἐλλιμένων κομιδήν, διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δύναμιν ὑπὸ οὐ οἰκοῦσιν· κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων, καὶ πᾶσαν διαῤῥέων, πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν· ἣ ῥᾴστα μὲν οὖν ἐνταῦθεν, ὅθεν περ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας ἀμαλὸν πόρρω κάλλιστον καταλαβεῖν· καὶ τὴν τροφὴν ἱκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν εὑρεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἑκάστους, τοὺς μὲν ἐπὶ τὰς ἱερωσύνας καθέστησε, τοὺς δὲ ἐπὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε· τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν· ἡγούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας, ἐκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν· τούτων δὲ εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην, τὴν τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν· ἅπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβών, ἐξῶν ἀρίστην τὰ κοινὰ διοικήσειν, ἀφ' τοῖς αὐτοῖς, τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν· ὧν δὲ τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας πρὸς οὐδὲν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας· τοὺς δὲ ἐπὶ τὰς αὐτῶν πράξεις συμφέρων ἐπιμένοντας, ὡς ὑπερβολὴν ἑκάστου ἀποτελοῦντας· τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας, εὑρήσομεν αὐτοὺς πλείστον διαφέροντας τῶν ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἐπιχειρήσαντας, ἢ τοὺς

Ægyptus immortali muro hoc est mire munita.

Ταμίας Ζεύς

ἑκάνων δὲ ἕκαστος

ἐλλιμένων κομιδῆς

διαῤῥέων πᾶσαν

ἱερωσύνας

πλείστον

Omnes numero amplectens. modus loquendi quem & latini mutuati videntur

μεταχειρίζεσθαι.

ἑκάνων δὲ ἕκαστος

ἅμα τόπον ὡς κάλλιστον λαβεῖν

Βουσίρις

ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν· καὶ περὶ τὴν σύνταξιν δὲ ἣν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας, ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας, καὶ μάλιστα εὐδοκιμοῦντας τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι πολιτείαν· καὶ Λακεδαιμονίοις μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους· ἄριστα διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν· καὶ γὰρ τὸ μηδὲν ἐμπόδιον τῶν μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν, καὶ τὰ συσσίτια· καὶ τὴν τῶν σωμάτων ἄσκησιν, ἔτι δὲ τὸ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἀπορεῖν τοὺς, τῶν κοινῶν προστάγματων ἀμελεῖν· μὴ δὲ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρίβειν, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις καὶ ταῖς στρατείαις προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασι· τοσοῦτον δὲ χείρων τούτοις κεχρημένοις ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες, βίᾳ τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιοῦσιν· ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χρὴ τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας, μήτε τοῖς ἄλλοις τοιοῖσ ἐπιβουλεύοντας· γνοίη δ' ἄν τις ἐνθένδε τὸ διάφορον ἑκατέρας τῆς πολιτείας· ἃ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησάμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχαίαν καὶ πλουσιοῦν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα· καὶ διὰ τὴν ἐν δίαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· ἃ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις χρῆσθαι νομίμοις βουληθείημεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων σώζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὐτῶν ἔχοντες, εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν· καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας, εἰκότως αὐτὸν ἕκαστον αἴτιον εἶναι νομίζομεν· τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκευάσαμεν, εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν πρὸς ὁδοῖς· σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνείαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προσταττομέναις· σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύουσι, τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν εὗρον ἐπικουρίαν οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις χρωμένην, ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ἔχει ὁμοίαν τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν· τὰς δὲ ὠφελείας τὴν λίκαυτας, ὥστε ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεῖς τοὺς καὶ μακροβίωτα-

Lacedæmonios politiæ præstantia ab Ægyptiis transsumpsisse.

Syssitia

Sacerdotibus ægyptiis redditus assignatos, ut immunitatem et ab publicis munerib. vacationem consequebantur.

Nota córa cas mifices medicos

Ισοκράτους

τουσ ειναι. ταισ δε ψυχαισ φιλοσοφιασ ασκησιν καθεδ
ξεν. η και νομοθετησαι, και την φυσιν των οντων δυναται η
τησαι. και τουσ μεν πρεσβυτερουσ επι τα βελτιστα εταξε.
τουσ δε νεωτερουσ αμελησαντασ των ηδονων, εν αστρονο
μια και λογισμοις και γεωμετρια διατριβειν επεισεν. ων τας
δυναμεισ, οι μεν ωσ προσ ετερα χρησιμουσ επαινουσιν.
οι δε ωσ πλειστον προσ αρετην συλλαμβανομενασ απο
φαινειν επιχειρουσι. μαλιστα δε επαινειν και θαυμαζειν την ευ
σεβειαν αυτων αξιουν. και την περι τουσ θεουσ θεραπειαν. οσοι
μεν γαρ σφασ αυτουσ ουτω κατεσχηματισαν, ωστε η κα
τα φιλοσοφιαν η κατ αλλην τινα αρετην υπολαμβανειν αι
μελ ουσιν η κατα την αξιαν, ουτοι βλαπτουσι τουσ εξαπα
τηθεντασ. οσοι δε των θειων πραγματων ουτω προειλη
σαν, ωστε και τασ επιμελειασ και τασ τιμωριασ ειναι δο
κειν ακριβεστερασ των συμβαινοντων, οιδε τοιουτοι πλειστα
τον των ανθρωπων βιον ωφελουσιν. και γαρ την αρχην οι τον
φοβον ημιν εργασαμενοι, αιτιοι τουτων γεγονασι, του μη
παντα παντασι θηριωδωσ διακειθαι προσ αλληλουσ. εκει
νοι τοινυν ουτωσ αγιωσ και σεμνωσ περι ταυτα εχουσιν,
ωστε και τουσ ορκουσ πιστοτερουσ ειναι τουσ εν τοισ εκει
νων ιεροισ, η τουσ παρ αλλοισ καθεστηκοτασ. και των αμαρ
τηματων εκαστον οιεσθαι παραχρημα δοσειν δικην. αλ
λ ου διαλησειν τον παρ ον τα χρονον, ουδε τουσ παι
δασ αναβλητεον ειναι τασ τιμωριασ. και ταυτ εικοτωσ δο
ξαζουσι. πολλασ γαρ αυτοισ και παντοδαπασ ασκησεισ
τησ θειοτητοσ εκεινοσ κατεστησεν. οστισ και των ζωων των
παρημιν καταφρονουμενων, εστιν ασεβειν και τιμαν εκει
νοι νομοθετησεν. ουκ αγνοων την δυναμιν αυτων. αλλ αμα μεν ε
θιζειν οιομενοσ δειν τον οχλον απασιν εμμενειν τοισ υπο των
αρχοντων παραγγελλομενοισ. αμα δε βουλομενοσ πειραν
λαμβανειν εν τοισ φανερωτατοισ, ειτ τινα περι των αφανων διανοι
αν εχωσιν. ενομιζε γαρ τουσ μεν τουτων ολιγωρουντασ, τυ
χον αν και των μειζονων καταφρονησειν. τουσ δε επι παν
των ομοιωσ εμμενοντασ τη ταξει, βεβαιωσεσθαι την αυ
των ευσεβειαν επι δεδιγμενουσ. εχοι δ αν τισ μη ασεν-

Astronomie et geometrie operam dabant egyptii sacerdotes.

Mathematicas disciplinas ad virtutem conferre aegyptii putabant

Cur egyptios animalia colere bubaris dixerit.

Βουσιρις.

δειν ωρμημενοσ, πολλα και μεγαλα περι τησ οσιοτητοσ
αυτων διελθειν. ην ουτε μομοσ ουτε πρωτοσ εγω τυγχα
νω καθεωρακωσ. αλλα πολλοι και των οντων και των προ
γεγενημενων, ων και πυθαγοραν οσ αμιοσ εισ εστιν. οσ α
φικομενοσ εσ αιγυπτον, και μαθητησ εκειθεν γενομενοσ, την
τε αλλην φιλοσοφιαν πρωτοσ εσ τουσ ελληνασ εκομισε.
και τασ περι τασ θυσιασ τε και τασ αγιστειασ τασ εν
τοισ ιεροισ, επιφανεστερον των αλλων εσπουδασεν. ηγουμε
νοσ δ και μη δεν αυτω διατασσειν πλειον γιγνοιτο παρα
των θεων, αλλα παραγε τοισ ανθρωποισ εκ τουτων μαλι
στα ανευδοκιμησειν. οτι ερασθεν και συνεβη. τοσουτον γαρ ευδο
ξια τουσ αλλουσ υπερεβαλεν, ωστε και τουσ νεωτερουσ α
παντασ, επιθυμειν αυτου μαθητασ ειναι. και τουσ πρεσβυ
τερουσ η διον ορων τουσ παιδασ τουσ αυτων εκεινω συνιγ
νομενουσ, η των οικειων επιμελουμενουσ. και τουτοισ ουχ οι
ον τε απιστειν. ετι γαρ και νυν τουσ προσποιουμενουσ εκεινο
υ μαθητασ ειναι, μαλλον σιγωντασ θαυμαζομεν, η τουσ
επι τω λεγειν μεγιστην δοξαν εχοντασ. ισωσ αν ουν τοισ
ειρημενοισ απαντησειεν, οτι την μεν χωραν και τουσ νο
μουσ και την ευσεβειαν, ετι δε και την φιλοσοφιαν επαινω
των αιγυπτιων. ωσ δε τουτων αιτιοσ ην ουν υπεθεμην, ουδε
μιαν εχω λεγειν αποδειξιν. εγω δε ειμι μεν αλλοσ τισ μοι τον
τροπον τουτον επεπλητεν, ηγουμην αν αυτον πεπαιδευ
μενωσ επιτιμαν. σοι δ ουπροσηκειν ταυτην ποιειν την
υπολημψιν. βουληθεισ γαρ βουσιριν ευλογειν, προειλου λεγειν ωσ
τον τεμενοσ περι την χωραν περιερρηξε, και των ξενων τουσ ει
σαφικνουμενουσ κατηθιεν. ωσ δε ταυτ εποιησεν, ουδε
μιαν πιστιν ειρηκασ. καιτοι πωσ ου καταγελαστον εστι, ταυ
τα παρα των αλλων απαιτειν, οισ αυτοσ μη δεκαταμι
κρον κεχρημενοσ τυγχανειν. αλλα τοσουτον πλεον ημων α
πεχειν του πιστα λεγειν, οσον εγω μη ουδενοσ αυτον αιτιω
μαι των αδυνατων. αλλα μομων και πολιτειασ. αιπερ ει
σι πραξεισ των ανδρων των καλων και αγαθων. συ δε τοι
ουτων δημιουργον αποφαινειν, ων ουδ ετερον ουδεισ ιων

Pythagoras ab egyptiis inventorum plura didicit: et illuseq; recognovit.

αιτιωμαι auctore facio

C ii

// ef. ἐπιλαμβανειν. 1. reprehensione

ἀνθρώπων ποιήσαμεν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν θηρίων ὠμότητος, τὸ δὲ, τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔργον ἐστίν· ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τυγχάνομεν ἀμφότερα τὰ ψευδῆ λεγόμενα, ἀλλ' οὖν ἐγώ μὲν τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις οἷς περ χρῆσθαι τοὺς ἐπαινοῦντας· σὺ δ' οἷς προσήκει τοὺς λοιδορουμένους· ὥστε τοῦ μόνον τῆς ἀληθείας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης δεῖν εὐλογεῖν δεῖ, φαίνῃ δι' ἡμαρτηκώς· χωρὶς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλαγέντα τὸν ἐμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδ' οἷς ἂν αὐτῶν δικαίως ἀπιστήσειεν· εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τίς ἦν φανερὸς ὁ ταῦτα πράξας, ἃ ἐγὼ φημι γεγενῆσθαι διὰ κέρδος, ὁμολογῶν λίαν εἶναι τολμηρός· εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ἐπίστανται, περὶ τούτων μεταπείθειν ἐπιχειρῶ· νῦν δὲ κοινῶν τῶν πραγμάτων ὄντων, καὶ δοξάσαι δέον περὶ αὐτῶν, τίνα ἂν τις τῶν ἐκ καθεστώτων ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος, αὐτίωτερον εἶναι μομίσειεν, ἢ τὸν ἐκ πόσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὸς ἀποδιὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν κατ' αὐτὸν κτησάμενον· καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀνομαστότατον γεγενημένον· οὐ γὰρ δήπου τοὺς ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένους πρὸς ἐκείνου ἄλλον, ἢ ἐκείνον τηλικούτων ἀγαθῶν εὐεργέτην γεγενῆσθαι· καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥαδίως ἂν τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδορούντων ἐκείνον, ψευδεῖς ὄντας ἐπιδείξειν· οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς Βουσίριδος ξενοκτονίας κατηγοροῦσι· καὶ φασιν αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν λογοποιῶν, πρεσβυτέρους γενέσθαι τοῦ Διὸς καὶ δαμάσαι, Ἡρακλέα μὲν ἔτη τέτταρσι γενέσθαι μειότερον· Βουσίριν δὲ πλείω ἢ διακόσιοις ἔτεσι πρεσβύτερον· καίτοι τὸν βουλόμενον διαλύσασθαι τὰς ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὰς, πῶς οὐκ ἀποπορήσειεν ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν· τὴν οὕτως ἐμφανῆ καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσαν· ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν· ἀλλὰ ταῖς τῶν, ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας· οἱ δεινότατα μὲν πεποιηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσι τοὺς ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας, ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀμείνω τάτων· τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν εἰρήκασιν· οὓς οὐ

λογοποιῶν

Sed n. nulla ibi fuit vetustatis cura, quin potius poetae blasphemias sequutus es, qui peiora quibus fraudes patiantur fuisse demonstrant eos qui ab immortalibus geniti sunt: quam eos qui ab hominibus selectissimis. Talia. Ad verba de ipsis dijs dicenda: qualia nullus unquam de inimicis audeat dicere. Non solum furta et adulteria et apud deos servitutem ipsis exprobrantur. Sed et filios cibos: et patrum castrationes et vinculum coitus. et multa alia scelera fecisse contra illos. Et quibus instituendis pudor non defuerunt. non tamen impunitis evasserunt. Sed alij ab eis vagi et quasi dianoia indigentes constituti sunt. alij ad extremitatem. alij ad fugientes parietum et rum domestica pleniores et tempore pleuratim. orpheus ad qui maxime talia scripsit verba: dilaniatus vitam finivit.

hesiodú pstringit

δεῖσ' ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν τολμήσειεν ἐπεῖν· οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας καὶ παρὰ ἀνθρώποις θήτειας αὐτοῖς ὠνείδισαν, ἀλλὰ καὶ παίδων βρώσεις, καὶ πατέρων ἐκτομὰς, καὶ μητέρων συνουσίας, καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας ἐλογοποίησαν κατὰ τούτων· ὑπὲρ ὧν, τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν· οὐ μὴν ἀτιμωρητοί γε διέφυγον· ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν πλανῆται καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐν δεῖσι κατέστησαν· οἱ δὲ τυφλώθησαν· ἄλλοι δὲ φεύγοντες τὴν πατρίδα καὶ τοῖς οἰκείοις πολεμοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν· ὀρφεὺς δὲ ὁμαλίστα τῶν τοιούτων λόγων ἁψάμενος, δι' ἃ σωφρονῶν τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' ἂν σωφρονῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων· οὐδὲ περὶ μὲν τῆς ἀλλήλων κατηγορίας μνημονεύσομεν· τῆς δὲ εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγωρήσομεν· ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ μιμούμεν ὁμοίως τοὺς τελεγόντας τὰ τοιαῦτα πλημμελῶν· καὶ τοὺς πιστεύοντας αὐτοῖς· ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας, οὐδὲ μιᾶς ἡγοῦμαι κακίας μετεσχεῖν· ἀλλ' αὐτοὺς τὰς πάσας ἐχόντας ἀρετὰς φύναι· καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γενέσθαι· καὶ γὰρ ἄλογον εἶναι τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἶναι τοὺς θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ ἐσφετέρας αὐτῶν, μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν ὁμολογοῦμεν· ἀλλ' εἰ μὲν ἠμῶν τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως καταστῆ κύριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηροὺς· ἐκείνων δὲ οὐ καταγιγνώσκοιμι· εἰ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας περιίδοιεν, οὕτω ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους ὄντας· καὶ σὺ μὲν οἶδ' καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας, ἀνοσιοπληθιάσωσι, βελτίστους ποιήσειν· τοὺς δὲ θεοὺς οὐδὲ μίαν ἡγῆ τῆς τῶν παίδων ἀρετῆς ἐχεῖν ἐπιμέλειαν· καίτοι καὶ τὰ τῶν σῶν λόγων, δυοῖν τοῖν αἰσχίστοιν οὐδὲ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μὴ δεῖ βούλονται χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χείρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν· εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀπορεῖν δὲ ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν· πολλῶν δὲ ἐν ὄντων εἰπεῖν, ἐξ ὧν

Contra Poetas

ἐλογοποίησαν

orpheus

Contra poetas

ἄρτιον καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν μηκύνειν, οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπιδείξεις τοῖς ἄλλοις ποιούμενοι, ἀλλ' ὑποδείξαι βουλόμενοι, ὡς χρὴ τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, διείλεγμαι περὶ αὐτῶν· ἐπεὶ τόν τε λόγον ὃν συνέγραψας, οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσίριδος, ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐγκαλουμένων δικαίως ἄρτιον εἶναι νομίσειεν· οὐ γὰρ ἀπολύσων αὐτὸν τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ ἀποφανῶν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τιμᾶν ἄξιος ἐστὶν ἃ πεποίηκασι, ῥᾳθυμοτάτην τοῖς ἁμαρτάνουσιν εὑρίσκων καταφυγήν. ἃ γὰρ τῶν μὲν ἀδικημάτων οὐράδιον εὑρεῖν, ὃ μήπω τυγχάνει γεγενημένον, τοὺς δὲ ἑκάστοις αὐτῶν ἁλισκομένους, μηδὲν ἡγοίμεθα δεινὸν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταὐτὰ φανῶσι διαπεπραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἁπάσας ῥᾴδιον ποιήσαιμεν; καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι προμηθεῖς, πολλὴν ἐξουσίαν κατασκευάσαιμεν, μάλιστα μὲν ἂν καὶ ἰδίοις, τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων, ἐπὶ σαυτοῦ θεωρήσας· ἐν θυμήθητι γὰρ εἴ μεγάλων καὶ δεινῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γεγονυιῶν, τοῦτον τίσι τὸν τρόπον συνέβη, πῶς ἂν διατεθείης· ἐγὼ μὲν οἶδ' ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτὸν μισήσειας, ἢ τοὺς καταγορεύοντας· καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρόν, τοιαῦτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἃς φαῖσιν ὑπὲρ σαυτοῦ λεγομένας, μάλιστ' ἂν ὀργισθείης σκεψαμένος ἐκ κεφαλαίου καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν· εἴ τις τῶν σοὶ συνόντων ἐπαρθεὶς ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν ἀθλιώτατος εἴη, καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν πώποτε γεγενημένων. ἀρ' οὖν χρὴ τοιούτους λόγους συγγράφειν, οἵους τοῦτο πρόσεστι μέγιστον ἀγαθόν, μὴ μηδένα πεῖσαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν, ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἴποις, ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο παρέλαθεν· ἀλλ' ἐβουλήθης τοῖς φιλοσόφοις παράδειγμα καταλιπεῖν, ὡς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας· ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἡγοῦμαί σοι νῦν γεγενῆσθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θᾶττον ἄρτιον ὤου εἶναι μηδὲν φθεγξάμενος, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησάμενος καὶ μὴν καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπικήρως διακείμενος, καὶ φθονούμενος διὰ τοὺς

διέλθε πρὸς αὐτόν

ff. ποιεῖν

w. 1. componere tales orationes in quibus omnia insint mala solum autem sit illud bonum ut nemini persuadere possint quae dicunt mala

L. 1. si alicuis uellet se defendere ab alicuius accusatione magis se natet nihil dicens quam sit se defendens.

τοιούτους τῶν λόγων, ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν· ἢν δὲ μοι πείθῃ, μάλιστα μὲν οὐ ποιήσεις τοῦ λοιποῦ πρόφασιν ὑποθέσεις· ἂν δὲ μή, τοιαῦτα ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μὴ ταὐτὸν χείρων εἶναι δόξεις, μήτε τοὺς μιμουμένους λυμαίνῃ· μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παίδευσιν διαβάλλῃς· καὶ μὴ θαυμάζε εἰ μεῖζον ὧν καὶ μηδέν σοι προσήκων, οὕτω προχείρως ἐπιχειρῶσι μουθετεῖν· ἡγοῦμαι γάρ, οὐ τῶν πρεσβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων, ἀλλὰ τῶν πλείστα εἰδότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν, ἔργον εἶναι περὶ τῶν τοιούτων συμβουλεύειν.

κατὰ τῶν σοφιστῶν 7

ἅπαντες ἠθελον οἱ παιδευταὶ ἐπιχειροῦντες ἀληθῆ λέγειν, καὶ μὴ μέλλουσι ποιεῖσθαι τὰς ὑποσχέσεις ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν· νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν περισκέπτως ἀναλαμβάνειν, ποιήσασιν, ὥστε δοκεῖν ἀμφιβουλεύεσθαι τοὺς ῥᾳθυμεῖν αἱρουμένους τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων· τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρονήσειε, πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς ἔριδας διατριβόντων, οἱ προσποιοῦνται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθὺς δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων, ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν· οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν, ὅτι τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν, οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥστε θεὸν μόνον μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ σχόντα, καὶ τοὺς θεοὺς πεποίηκεν ἐστιν ὅτε βουλευομένους περὶ αὐτῶν· οὐ τὴν ἐκείνων γνώμην εἰδόσι, ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἔστι τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν· οὗτοι τοίνυν εἰσὶ τοῦτο τολμῆσαι ἐλπίζουσιν, ὥστε πείθειν τοὺς μεωτέρους, ὡς ἐν αὐτοῖς πλησιάσωσιν, ἅ τε πρακτέον ἐστὶν εἰσόμεθα· καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσομεθα· καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν διδασκά

τοῦ λοιποῦ. 1. de reliquo

Homerus.

ἀπρακτέον ἐστὶ quae agendum ÷

+ .1. forma diminutiua p contemptum.

λουσ· καὶ κυρίους σφᾶς αὐτοὺς καταστήσαντες, οὐκ ἀσχύ
μοντα τὰ τέταρα ἢ πέντε μόνον ὑπὲρ τούτων αὐτοῦντες·
ἀλλ' εἰ μέν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολλοστοῦ μέρους τῆσ
ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἠμφισβήτησαν, ὡς οὐκ ἀφροῦν
τες τυγχάνουσι, σύμπασαν δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐ
δαιμονίαν, οὕτως ὀλίγου πωλοῦντες ὡς μοῦν ἔχοντες δι
δάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι γενέσθαι· καὶ λέγουσι μὲν ὡς
οὐδὲν δέονται χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν
πλοῦτον ἀποκαλοῦντες· μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι,
μόνον οὐκ ἀθανάτους ὑπισχνοῦνται ποιήσειν τοὺς αὐτοῖς
συνόντας· ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι πα
ρὼν δεξάμενοι αὐτοὺς, τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, οἷσ
περ μέλλουσι τὴν δικαιοσύνην παραδώσειν· ὧν δ' οὐδέ πώ
ποτε διδάσκαλοι γεγόνασι, παρὰ τούτοις τὰ παρὰ τῶν
μαθητῶν μεσεγγυῶνται· πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν βου
λευόμενοι· τῷ δ' ἐπαγγέλματι τἀναντία πράττοντες·
τοὺς μὲν γὰρ ἄλλοτι παιδεύοντας, προσήκει διακριβοῦ
σθαι περὶ τῶν διαφερόντων (οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς περὶ
ἕτερα δεινοὺς γενομένους, μὴ χρήσιμοι εἶναι περὶ τὰ συμ
βόλαια) τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐργαζο
μένους, πῶς οὐκ ἄλογον εἰ μὴ οὗτοι σοφοὶ μαθηταῖς μᾶλ
λον πιστεύειν· οὐ γὰρ δήπου περὶ τοὺς ἄλλους ὄντες κα
λοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται.
διόπερ τοιοῦτοι γεγόνασιν (ἐπειδὰν οὖν τῶν ἰδιωτῶν τι
νὲς, ἅπαντα ταῦτα συλλογισάμενοι, κατιδοῦσι τοὺς
τὴν σοφίαν διδάσκοντας, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν παραδι
δόντας, αὐτούς τε πολλῶν δεομένους· καὶ τοὺς μαθητὰς
μικρὸν πρατταμένους· καὶ τὰς ἐναντιώσεις ἐπὶ μὲν τῶν
λογιδίων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ καθορῶντας,
ἔτι δὲ περὶ τῶν μελλόντων μὲν εἰδέναι προσποιουμένους,
περὶ δὲ τῶν παρόντων, μηδὲν τῶν δεόντων μήτε φρονοῦ
μήτε συμβουλεῦσαι δυναμένους, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμολο
γοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας· τοὺς ταῖς δόξαις χρω
μένους, ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἐλεγχομένους, εἰκό-

μόνον ὑπ. .1. tantum non. Quintilianus in declamationib'). Seneca Plin')

∴ ſ. magiſtros

ιζ. ὁμονοοῦντας

τως οἴμαι καταφρονοῦσι· καὶ μομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μι
κρολογίαν, ἀλλ' οὐ τῆσ ψυχῆσ ἐπιμέλειαν ἔναι τὰσ δια
τριβὰσ τὰσ τοιαύτασ· οὐ μόνον δὲ τούτοισ, ἀλλὰ καὶ
τοῖσ τοὺσ πολιτικοὺσ λόγουσ ὑπισχνουμένοισ, ἀξιοῦ ἐπι
τιμᾶσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῆσ μὲν ἀληθείασ οὐδὲν φροντίζου
σιν· ἡγοῦνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῆσ μικρό
τητι τοῦ μιαθοῦ, καὶ τῶν μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσα
γάγωνται· καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δὲ ἀναι
σθήτωσ αὐτοί τε διακεῖνται· καὶ τοὺσ ἄλλουσ ἐχεῖν ὑπειληφα
σιν, ὥστε χρῆν γράφοντεσ τοὺσ λόγουσ, ἢ τῶν ἰδιωτῶν τι
νὲσ αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμωσ ὑπισχνοῦνται τοιούτους ῥή
τορασ τοὺσ συνόντασ ποιήσειν, ὥστε μηδὲν τῶν ἐν ὄντων ἐν
τοῖσ πράγμασι παραλιπεῖν· καὶ ταύτησ τῆσ δυνάμεωσ
οὐδὲν, οὔτε ταῖσ ἐμπειρίαισ οὔτε τῇ φύσει τοῦ μαθητοῦ μετα
διδόασιν· ἀλλὰ φασὶν ὁμοίωσ τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην,
ὥσπερ τὴν τῶν γραμμάτων παραδώσειν· ὡς μὲν ἔχει τού
των ἑκάτερον, οὐκ ἐξετάσαντες, οἱ ὁμοίωσ δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς
τῶν ἐπαγγελμάτων, αὐτοί τε θαυμαστοῦσθαι· καὶ τὴν παι
δευσιν τὴν τῶν λόγων πλείονοσ ἀξίαν δοξεῖν εἶναι· κακῶσ δι
δόντεσ ὅτι μεγάλασ ποιοῦσι τὰσ τέχνασ, οὐχὶ τολμῶν
τεσ ἀλαζονεύεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἰόμενοι ἂν ὀσουνεῦν
ἐν ἑκάστῃ τοῦτο εὑρεῖν δυνηθῶσιν· ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν ἂν χρη
μάτων ἐτιμησάμην τὴν λικοῦτον δύνασθαι τὴν φιλοσο
φίαν ὅσον οὗτοι λέγουσιν· ἴσωσ γὰρ οὐ τὰν ἡμεῖν πλεῖστον
ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέροσ ἀπελαύσαμεν αὐ
τῆσ· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτωσ ἔχει, βουλοίμην ἂν παύσασθαι
τοὺσ φλυαροῦντασ· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺσ ἐξαμαρτά
νοντασ τὰσ βλασφημίασ γιγνομένασ, ἀλλὰ καὶ τοὺσ ἄλλουσ
ἅπαντασ συνδιαβαλλομένουσ, τοὺσ περὶ ταύτην τὴν
διατριβὴν ὄντασ· θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους τῶν καθηγη
τῶν ἀξιουμένους, οἱ ποιητικοῦ πράγματοσ τεταγμένην τέχνην
παράδειγμα φέροντες λελήθασι σφᾶς αὐτούσ· τίσ γὰρ οὐκ οἶδε
πλὴν τούτων, ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκριβῆ τῶν ἐχεῖν·
καὶ μὲν κατὰ ταὐτόν· ὥστε τοῖσ αὐτοῖσ ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν

χρώμενοι. διατελοῦμεν. τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τοὐναντίον
πέπονθε. τὸ γὰρ ὑφ᾽ ἑτέρου ῥηθὲν, τῶν λεγόντι μετεκδόντων οὐχ
ὁμοίως χρήσιμον ἐστιν. ἀλλ᾽ οὗτος ἆρα δοκεῖ τεχνικώτατος,
ὅστις ἂν ἀξιῶσι μὲν λέγειν τῶν πραγμάτων. μηδὲν δὲ τῶν
αὐτῶν τοῖς ἄλλοις ἀρίσκεσθαι μεγίστου δὲ σημεῖον
τῆς ἀμουσίας τοῦ αὐτῶν. τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε
καλῶς ἔχειν, ἢν μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ πρέποντος ἱκανῶς
μετάσχωσι. τοῖς δὲ γράμμασιν οὐδὲν ὅσον τούτων προ-
σεδέησεν. ὥστε οἱ χρώμενοι τοῖς τοιούτοις παραδείγμα-
σι, πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίμοιεν, ἢ λαμβάνοιεν ἀργύ-
ριον. ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας οὗτοι δεόμενοι, τοὺς ἄλλους
παιδεύειν ἐπιχειροῦσιν. ἐν δὲ δὴ μὴ μόνον καταῤῥήσαι τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, ἢ γοῦν
μαι πάντας ἄμοιρον τοὺς ἐν φρονοῦντας συμφέρειν. ὅτι πολ
λοὶ μὲν τῶν φιλοσοφησάντων, ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες.
ἄλλοι δὲ τιμεῖν οὐδενὶ πώποτε συνεόμενοι τῶν σοφιστῶν,
καὶ λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι δυνατοὶ γεγόνασιν. αἱ μὲν γὰρ δυ
νάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἅπαντων, ἐν
τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται. καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας
γεγυμνασμένοις. ἡ δὲ παίδευσις τοὺς τοιούτους τεχνι
κωτέρους, καὶ πρὸς τὸ ζῆν εὐπορωτέρους ἐποίησεν. οἷς
γὰρ καὶ νῦν ἐν τυγχάνουσι πλανώμενοι, ταῦτα ἐξ ἑτοίμου τε
ρου λαμβάνειν ἐδίδαξε. τοὺς δὲ καταδεεστέραν τὴν φύ-
σιν ἔχοντας, ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς,
οὐκ ἂν ἀποτελεσθεῖν. αὐτοὺς δὲ ἐὰν αὐτῶν προάγοι. πρὸς
καὶ πρὸς πολλὰ φρονιμώτερον διακεῖσθαι ποιήσειν βού
λομαι. ἐπειδὴ περ ἐν ταύτῃ προῆλθον. ἔτι σαφέστερον εἰ
πεῖν περὶ αὐτῶν. φημὶ γὰρ ἐγὼ τῶν μὲν ἰδεῶν ἐξ ὧν
τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ λέγομεν καὶ συνιτίθεμεν λαβεῖν
ἐπιστήμην οὐκ εἶναι τῶν πάνυ χαλεπῶν, κἂν τις αὐτὸν παραδεί
δῶ. μὴ τοῖς ῥαδίως ὑπισχνουμένοις. ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι περὶ αὐ
τῶν. τὸ δὲ τούτων ἐφεκάστων πράγματα δὲ εἰ προδιελέ
σθαι, καὶ μίξασθαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξαι κατὰ τρόπον, ἔτι δὲ
καὶ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐμθυμήμασι πρε

De ideis. i. formis seu figuris dicendi adeudus Hermogenes q lo go tractatu de his disserit

ꝝ i. promouebit ipsos a se ipsis.
.i. peritiores ipsos faciet q̃m ante erant

L. i. harú ideaꝝ

πούτωσ ὅλον τὸν λόγον καταποικίλαι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν
εὐρύθμως καὶ μουσικῶς εἰπεῖν, ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμε-
λείας δεῖται. καὶ ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον ε
στί. καὶ δεῖ τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τὴν φύσιν ἔχειν οἵαν
χρή, τὰ μὲν δὴ τῶν λόγων μαθεῖν. περὶ δὲ τὰς χρήσεις
αὐτῶν γυμνασθῆναι. τὸν δὲ διδάσκαλον, τὰ μὲν, οὕτως
ἀκριβῶς ὡς οἷόν τε εἶναι διελθεῖν, ὥστε μηδὲν τῶν διδακτῶν
παραλιπεῖν. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον αὐτὸν παρά-
δειγμα παρασχεῖν, ὥστε τοὺς ἐκτυπωθέντας καὶ μιμεῖ
σθαι δυνηθέντας, εὐθὺς ἀμθηρότερον καὶ χαριεστέρων τῶν ἄλ-
λων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ τούτων μὲν πάντων συμπε
σόντων, τὸ τέλεον ἔξουσιν οἱ φιλοσοφοῦντες. καθ᾽ ὃ δ᾽ ἂν ἐλ
λείπωσι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χείρους εἶναι τοὺς
πλησιάζοντας. οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφυόμε-
νοι, καὶ μεστοὶ πρὸς πεπλωκότες ταῖς ἀλαζονείαις, εἰ καὶ μὴν
πλεονάζουσιν, οἱ δ᾽ ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτην κατεμεχθή-
σονται τὴν ὑπόθεσιν. λοιποὶ δὲ εἰσὶν ἡμῖν οἱ πρὸ ἡμῶν γε-
νόμενοι. καὶ τὰς καλουμένας τέχνας γράψαι τολμήσαντ-
τες. οὐδὲν οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους. οἵτινες ὑπέσχον-
το δικαίζεσθαι διδάξειν. ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστατον
τῶν ὀνομάτων ὀτῶν φθόνον οὐν τῶν ἔργον ἢν λέγειν. ἀλλ᾽ οὐ τῶν
προεστώτων τῆς τοιαύτης παιδεύσεως. καὶ ταῦτα τοῦ
πράγματος (καθ᾽ ὅσον ἐστὶ διδακτὸν) οὐδὲν μᾶλλον πρὸς
τοὺς δικανικοὺς λόγους, ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας
ὠφελεῖν δυναμένου. τοσούτῳ δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν πε
ρὶ τὰς ἔριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα λο
γίδια διεξιόντες (οἷς εἴτις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμένειν, εὐθὺς
ἂν ἐν πᾶσιν εἴη κακός) ὅμως ἀρετὴν ἐπηγγέλλοντο, καὶ σω
φρονεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἐκεῖνοι δὲ ἐπὶ τοὺς πολιτικοὺς λό-
γους παρακαλοῦντες, ἀμελήσαντες τῶν ἄλλων τῶν
προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν, πολυπραγμονεῖν καὶ πλε
ονεξίας ὑπεσχήσαν εἶναι διδάσκαλοι. καίτοι τοὺς βου-
λομένους πεφαρμάκευν τοῖς ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας ταύτης προ-
σαπτομένοις, πολὺ ἂν θᾶττον πρὸς ἐπιδεξιότητα, ἢ πρὸς ῥητορείαν

Ergo appellabant se dinaynous
.i. iudiciarios. a difficillima pte rhetorice

ὠφελήσαμεν. καὶ μηδ' ὅσοι ἐαθῶμεν λέγειν, ὡς ἔστι δικαιοσύνη δι' ἀκίνδυνον. ὅλως μὲν γὰρ οὐδὲ μίαν ἡγοῦμαι τέχνην τοιαύτην εἶναι, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν, σωφροσύνην ἢ δικαιοσύνην ἀνεμποιήσειεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συμπαρασκευάσαι γε καὶ συναυξῆσαι, μᾶλλον ἂν οἶμαι τὴν τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέλειαν. ἣν δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑποσχέσεις διαβάλλειν, αὐτὸς δὲ μέλλω λέγειν τῶν ἐμόντων, ἐξὸν περ αὐτὸς ἐπιδεῖξαι οὕτω τοῦτο τέχνη. ῥᾴδιον οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις φανερὸν καταστήσειν.

λόγος παρηγυρικός

Πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς παρηγύρεις συναγαγόντων, καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας καταστησάντων. ὅτι τὰς μὲν τῶν σωμάτων εὐεξίας οὕτω μεγάλων δωρεῶν ἠξίωσαν. τοῖς δὲ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδίᾳ πονήσασι, καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν, ὡς τε καὶ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν δύνασθαι, τούτοις οὐδὲ μίαν τιμὴν ἀπεμείμαν. ὧν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς μᾶλλον ποιήσασθαι προνοίαν. τῶν μὲν γὰρ ἀθλητῶν, διὰ τοσαύτην ῥώμην λαβόντων, οὐδὲν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις. ἐμοὶ δὲ λυδρὸς εὐφρόνησαν τος, ἅπαντες ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνου διανοίας. οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυμήσας, εἰλόμην ῥαθυμεῖν. ἀλλὰ καὶ νομίσας ἄθλον εἶναι αἱρετὴν τὴν δόξαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην, ἥκω συμβουλεύσων περὶ τε τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τῆς ὁμονοίας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολλοὶ τῶν προσποιησαμένων εἶναι σοφιστῶν, ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ὥρμησαν, ἀλλὰ καὶ μὲν ἐλπίζων τοσοῦτον αὐτῶν διοίσειν, ὥστε τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώποτε δόξειν ἐρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ἅμα δὲ προκρίνας τούτους καλλίους εἶναι τῶν λόγων, οἵτινες περὶ μεγίστων τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ τοὺς τὰ λεγόμενα μάλιστα ἐπιδεικνύουσι.

ὅλον ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις

ὅλον ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις

προσποιησαμένων

ἐπιδεικνύουσι

III. 7. Peristimo constat 4 mihi ab aliis dictum esse

καὶ τοὺς ἀκούσαντας πλεῖστα ὠφελοῦσιν. ὧν εἷς οὗτός ἐστιν. ἐπεὶ τὰ οὐδ' οἱ καιροὶ πω παρεληλύθασιν. ὥστε τὴν δὴ μάτην εἶναι τὸ μεμνῆσθαι περὶ αὐτῶν. τότε γὰρ χρὴ πάντα λέγοντα, ὅταν ἡ τὰ πράγματα λάβῃ τέλος, καὶ μηκέτι δεῖ βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν. ἢ τὸν λόγον ἤδη τὶς ἔχοντα περᾶν. ὥστε μηδεμίαν λελεῖφθαι τοῖς ἄλλοις ὑπερβολήν. ἕως δ' ἀν τὰ μὲν ὁμοίως ὥσπερ πρότερον φέρηται, τὰ δ' εἰρημένα φαύλως ἔχοντα τυγχάνῃ, πῶς οὐ χρὴ σκοπεῖν καὶ φιλοσοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον. ὃν ἢν κατορθωθῇ, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῆς ταραχῆς τῆς παρούσης, καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὴ μηδαμῶς ἄλλως οἷόν τ' ἦν δηλοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις, ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἴχεν ἄν τις ὑπολαβεῖν, ὡς περιεργόν ἐστι τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις λέγοντα, πάλιν ἐμοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν. ἐπεὶ δὴ οἱ λόγοι τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, ὥστ' οἷόν τ' εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγήσασθαι, καὶ τὰ τε μεγάλα τὰ πρὶν ἃ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος προσθεῖναι, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς διεξελθεῖν, καὶ περὶ τῶν μεῶν τι γεγενημένων ἀρχαίως εἰπεῖν, οὐκέτι φευκτέον ταῦτ' ἔστι, περὶ ὧν ἕτεροι πρότερον εἰρήκασιν. ἀλλ' ἀμφοῖν ἐκείνων εἰπεῖν πειρατέον. αἱ μὲν γὰρ πράξεις αἱ προγεγενημέναι, κοιναὶ πᾶσιν ἡμῖν κατελείφθησαν. τὸ δ' εὖ καιρῷ ταύταις καταχρήσασθαι, καὶ τὰ προσήκοντα περὶ ἑκάστου εὐθυμηθῆναι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἁρμοσθῆναι, τῶν εὐφρονούντων ἴδιον ἔστιν. ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἀφ' μεγίστην ἐπίδοσιν λαμβάνειν, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας, καὶ τὴν περὶ τοὺς λόγους φιλοσοφίαν, εἴ τις τιμῴη καὶ θαυμάζοι, μὴ τοὺς πρώτους τῶν λόγων ἀρχομένους, ἀλλὰ τοὺς ἄριστα αὐτῶν ἕκαστον ἐξεργαζομένους. μὴ δὲ τοὺς περὶ τούτων ζητοῦντάς τι λέγειν περὶ ὧν μηδ' ὅσ' πρότερον εἰρήκεν. ἀλλὰ τοὺς οὕτως ἐπιχειρεῖν μουσικεῖν, ὡς οὐδεὶς ἂν ἄλλος δύναιτο. καὶ τοῖς μὲν ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ τοὺς ἰδιώτας ἔχουσι. καὶ λίαν ἀπηκριβωμένοις. καὶ τοσοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστε οὐ τοὺς πρὸς ὑπερβολὴν πεποιημένους πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ τῶν τοιούτων συμβολαίων ποιουμένους ὡς ἀμείνους ἀμφοτέρους δεῖν εἶναι ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν ἀσφαλῶς τοὺς δὲ ἐπιδεξίως. ἢ φεύγειν μὲν δεῖν τὰς μετριότητας τὰς δὲ ἀκριβοῦν ἐπὶ τὰ μέγιστα λόγου ἀπαιτοῦν δεῖν ἔχομεν δεινὰ ἀθροῦν ἢ πῶς

Καιροὶ πω

φιλοσοφεῖν

Aduerte q̃ ratio artis & scientiæ incrementu accipiunt

Πάλαιὰ καινῶς. καὶ τὰ καινὰ παλαιῶς

∴ supflint

Ισοκράτους λόγος

περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων σκοποῦσιν. ὥσπερ ὁμοίως
ἀμφοτέρους δέον ἔχθειν, ἀλλ' οὓς μὲν ἀσφαλῶς, τοὺς
δὲ ἐπιδεικτικῶς. ἡσθέντας μὲν διορῶντας τὰς μὲν ἀρετὰς
τὸν δὲ ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν, ἁπλῶς οὐκ ἂν
μὴ δυνάμενον εἰπεῖν· οὗτοι μὲν οὖν ὁμολογοῦσιν ὅτι τοῦ-
τους ἐπαινοῦσιν, ὧν ἐπιτυγχάνουσιν οὗτοι· ἐμοὶ
δ' οὐδὲν πρὸς τοὺς τοιούτους ἐστίν· ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους
οὓς οὐδὲν ἀποδεχόμενοι εἰκῇ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ δυ-
σχεραίνοντας καὶ ζητήσοντας εἴ τι τοιοῦτον ἐν τοῖς ἐ-
μοῖς λόγοις, ὃ παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὑρήσουσι· πρὸς οὓς
ἔτι μικρὸν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ θρασυνάμενος, ἤδη περὶ τοῦ πρά-
γματος ποιήσομαι τοὺς λόγους. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν
τοῖς προοιμίοις ὁρῶ καταπραυνομένους τοὺς ἀκροατάς,
καὶ προφασιζομένους ὑπὲρ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι· καὶ
λέγοντας τοὺς μὲν ὡς ἐξ ὑποτύου γέγονεν αὐτοῖς ἡ παρα-
σκευή· τοὺς δὲ ὡς χαλεπὸν ἐστιν ἴσους τῷ μεγέθει λό-
γους τῶν ἔργων εὑρεῖν· ἐγὼ δ' ἡμῖν μὴ καὶ τοῦ πράγματος
δεῖσθαι εἰπεῖν, καὶ τῆς δόξης τῆς ἐμαυτοῦ, καὶ τοῦ χρόνου,
μὴ μόνον τοῦ περὶ τὸν λόγον ἡμῖν διατριβέντος, ἀλλὰ
καὶ σύμπαντος οὐδενὸς ἀκοῦσαι, παρακελεύομαι μηδεμίαν μοι
συγγνώμην ἔχειν, ἀλλὰ καταγελᾶν καὶ καταφρονεῖν· οὐδὲν
γὰρ ὅτι τῶν τοιούτων οὐκ ἄξιός εἰμι μὴ πάσχειν· εἰ περὶ μὴ
δὲν τῶν ἄλλων διαφέρων, οὕτω μεγάλας τὰς ὑποσχέ-
σεις ποιοῦμαι περὶ μὲν οὖν τῶν ἰδίων, ταῦτα μοι προειρή-
σθω· περὶ δὲ τῶν κοινῶν, ὅσοι μὲν εὐθὺς ἐπελθόντες διδάσκου-
σιν, ὡς χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐ-
πὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι, καὶ διεξέρχονται τάς τε συμφο-
ρὰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν γενομένας, καὶ
τὰς ὠφελείας τὰς ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ κεφάλαιον ἐσο-
μένας, ἀληθῆ μὲν λέγουσιν· οὐ μὴν ἐνταῦθεν γε ποιοῦνται τὴν
ἀρχήν, ὅθεν ἂν μάλιστα συνῆσαι ταῦτα δυνηθείεν· τῶν γὰρ ἑλ-
λήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ λακεδαιμονίοις εἰσίν· αἱ γὰρ
πολιτεῖαι δι' ὧν οἰκοῦσι τὰς πόλεις, οὐ τοὺς πολίτας αὐτῶν
διειλήφασιν· ὅστις οὖν οἴεται τοὺς ἄλλους κοινῇ τι πράξειν ἀγαθόν,

ὅτι τῶν τοιούτων

ἐξ ὑποτύου

ὑπόμνημα πρὸς μικρῷ χρόνος

ἐμθὺς, ἐπελθόντες

1. exordium facientes

δεικνύθεν

ἐξ ὑποτύου

ὅτι τῶν τοιούτων

ego de ostentatione & inuitatione alios debouit ei [illegible]

πανηγυρικος.

πρὶν ἂν τοὺς προεστῶτας αὐτῶν διαλλάξῃ, λίαν ἁπλῶς
ἔχει· καὶ πόρρω τῶν πραγμάτων ἐστίν· ἀλλὰ δὴ τοὺς μὴ μόνον
ἐπιδείξιν ποιουμένους, ἀλλὰ καὶ διαπραξάσθαι τι βουλο-
μένους, ἐκφεύγουσι τοὺς λόγους ζητῶ· οἵτινες τὰς πολλὰς
ταύτας πόσους ἐστὶν ἰσομοιρήσαι πρὸς ἀλλήλας· καὶ τάσδε
γεωμετρίας διελέσθαι· καὶ τὰς πλεονεξίας ἃς νῦν παρὰ τῶν ἑλ-
λήνων ἐπιθυμοῦσιν αὐτὰς γίγνεσθαι, ταύτας παρὰ τῶν
βαρβάρων ποιήσασθαι· τὴν μὲν οὖν ἡμετέραν πόλιν, ῥᾴδιον
ἐπὶ ταῦτα προσαγαγεῖν· λακεδαιμόνιοι δὲ ἐνοῦν μὴ ἔτι
δυνάσθαι φασὶν ἔχουσι· παρεγγέφασι γὰρ ψευδῆ λόγον ὡς ἔστιν
αὐτοῖς ἡγεῖσθαι πάτριον· ἣν δὲ ἐπιδείξῃ τις αὐτοῖς ταύτην
τὴν τιμὴν ἡμετέραν οὖσαν μᾶλλον ἢ ἐκείνων, τάχ' ἂν ἐάσαιεν
τὸ διακριβοῦσθαι περὶ τούτων, ἐπὶ τὸ συμφέρον ἔλθοιεν·
ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐνταῦθεν ἄρχεσθαι· καὶ μὴ πρό-
τερον περὶ τῶν ὁμολογουμένων συμβουλεύειν, πρὶν περὶ
τῶν ἀμφισβητουμένων ἡμᾶς ἀπαλλάξαι· ἐμοὶ δ' οὖν ἀμ-
φοτέρων ἕνεκα προσήκει περὶ ταῦτα ποιήσασθαι τὴν πλέ-
ξιν διατριβήν· μάλιστα μὲν ἵνα προὔργου τι γένηται· καὶ
παυσάμενοι τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς φιλονεικίας, κοινῇ τοῖς
βαρβάροις πολεμήσωμεν· εἰ δὲ τοῦτο ἐστὶν ἀδύνατον, ἵνα
δηλώσω τοὺς ἐμποδὼν ὄντας τῇ τῶν ἑλλήνων εὐδαιμο-
νίᾳ· καὶ πᾶσι γένηται φανερόν, ὅτι καὶ πρότερον ἡ πόλις ἡ
ἡμῶν δικαίως τῆς θαλάττης ἦρξε· καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμ-
φισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας· τοῦτο μὲν γὰρ δεῖ τούτους
ἐφεκάστω τιμᾶσθαι τῶν ἔργων τοὺς ἐμπροσθεν τούσ ὄν-
τας, καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας, ἀναμφισβητήτως
ἡμῖν προσήκει τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν, ἣν πρότερον ἐ-
τυγχάνομεν ἔχοντες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ἑτέραν πόλιν ἐπι-
δείξειε, τοσοῦτον ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ γῆν ὑπερέχουσαν,
ὅσον τὴν ἡμετέραν ἐν τοῖς κινδύνοις τοῖς κατὰ θάλατ-
ταν διαφέρουσαν· τοῦτο δὲ εἰ τιμῶεν τὰ τῆς μὲν μὴ μομί-
ζωσι δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πολλὰς τὰς μετα-
βολὰς γίγνεσθαι, τὰς γὰρ δυνάμεις οὐδέποτε τοῖς
αὐτοῖς παραμένει, ἀξιοῦσι δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ὡς
περ ἄλλο τι γέρας, ἢ τοὺς πρώτους τυχόντας ταύτης τῆς

λίαν ἁπλῶς ἔχει

ἐπίδειξιν

προὔργου

ἐμποδὼν ὄντας

Τοῦτο μὲν. Lo uno milgo

Τοῦτο δὲ

Τοῦτο μὲν

Τοῦτο δὲ

τιμῆσαι, ἢ τοὺς πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους τοῖς ἕλλησιν ὄντας, ἡγούμαι καὶ τούτους ἄξιον μεθ' ἡμῶν· ὅσῳ γὰρ ἂν τις
πορρωτέρω σκοπῇ περὶ τούτων ἀμφοτέρων, τοσούτῳ πλεῖ
ον ἀπολείψομεν τοὺς ἀμφισβητοῦντας περὶ αὐτῶν· ὁμο
λογεῖται μὲν γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν, ἀρχαιοτάτην οὖσαν καὶ με
γίστην· καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστοτάτην. οὕτω
δὲ καλλίστης ὑποθέσεως οὔσης, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις τού
των ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς προσήκει τιμᾶσθαι· ταύτην γὰρ οἰ
κοῦμεν οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες· οὐδ' ἔρημην καταλαβόντες·
οὐδὲ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες συλλεγέντες· ἀλλ' οὕτω
καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστε ἐξ ἧς περ ἐφύμεν ταύ
την ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν αὐτόχθονες
ὄντες· καὶ τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς, ὥσπερ τοὺς οἰκείους
τοὺς τὴν πόλιν ἔχοντες προσείπομεν· μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν
ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὴν καὶ πατρίδα καὶ μητέρα καλεῖν
προσήκει· καὶ τοι χρὴ τοὺς εὐλόγως μεγαφρονοῦντας, καὶ
περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβητοῦντας, καὶ τῶν πα
τρώων πολλάκις μεμνημένους, τοιαύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ γέ
νους ἔχοντας φαίνεσθαι τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξαντα
καὶ παρὰ τῆς τύχης δωρηθέντα, τηλικαῦτα ἡμῖν τὸ μέ
γεθος ἐστίν· ὅσῳ δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθῶν αἴτιοι γεγόναμεν,
οὕτως ἂν κάλλιστα ἐξετάσαιμεν· εἰς τόν τε χρόνον ἀπάρ
χης, καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως ἐφεξῆς· διελθοι
μεν· εὑρήσομεν γὰρ αὐτὴν οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸν πόλεμον
κινδύνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἐν ἧ κατοικοῦ
μεν καὶ μεθ' ἧς πολιτευόμεθα, καὶ δι' ἣν ζῆν δυνάμεθα, σχε
δὸν ἁπάσης αἰτίαν οὖσαν· ἀνάγκη δὲ προαιρεῖσθαι τῶν
εὐεργεσιῶν μὴ τὰς διὰ μικρότητα διαλαθούσας, καὶ
κατασιωπηθείσας· ἀλλὰ τὰς διὰ τὸ μέγεθος ὑπὸ πάν
των ἀνθρώπων, καὶ πάλαι, καὶ νῦν καὶ παντάχοῦ καὶ λεγο
μένας καὶ μνημονευομένας· πρῶτον μὲν οὖν, οὐ πρῶτον ἡ
φύσις ἡμῶν ἐδέήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπο
ρίσθη· καὶ γὰρ ἐμυθῴδησε λόγος γεγόνει, ὅμως αὐτῶν καὶ
νῦν ῥηθῆναι προσήκει· δημητρος γὰρ ἀφικομένης ἐς τὴν
χώραν ἡμῶν, ὅτε ἐπλανήθη τῆς κόρης ἁρπασθείσης, καὶ

πορρωτέρω

ἀπολείψομεν

Hanc n. habitantes ab alios ejecimus nec de terris commanentes nec ex multis gentibus mixti collecti: sed sola hanc et legitime

γεγόνασι

δικαίως

Cuncta nomina in Athenis

πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους ἐμεμνῶς διατε
θείσης ἐκ τῶν ἐργεσιῶν, ἃς οὐχ οἷόν τε ἄλλοις ἢ τοῖς με
μυημένοις ἀκούειν, καὶ δοῦσης δωρεὰς δι' τὰς, αἱ περ μέ
γιστα τυγχάνουσιν οὖσαι, τούς τε καρπούς· οἱ τοῦ μὴ θηρίω
δῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γεγόνασι, καὶ τὴν τελετὴν ἧς οἱ μετέ
χοντες περὶ τελετῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τοῦ σύμπαντος
αἰῶνος, ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν· οὐ τοίνυν ἡ πόλις ἡμῶν,
οὐ μόνον θεοφιλῶς, ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν· ὥστε
κυρία γενομένη ποιούτων ἀγαθῶν, οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλ
λοις· ἀλλ' ὧν ἔλαβεν, ἅπασι μετέδωκε· καὶ, τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν
καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀγόμενα· τῶν δὲ συλλήβδην τὰς ἀ
εργεσίας καὶ τὰς χρείας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς δι' αὐτῶν γι
γνομένας ἐδιδάξαμεν· καὶ τούτοις ἀπιστοῦμεν· μικρὸν ἔτι ἡ
μῶν προσθιέντων, οὐδ' ἂν ἀξιώσειεν· πρῶτον μὲν γὰρ, ἐξ
ὧν ἄν τις καταφρονήσειε τῶν λεγομένων ὡς ἀρχαίων ὄντων,
ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν καὶ τὰς πράξεις γεγε
νῆσθαι νομίσειεν· διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς εἰρηκέναι, καὶ πάν
τας ἀκηκοέναι, προσήκει μὴ καινὰ μὲν, πιστὰ δ' ἐδοκεῖν εἶναι
τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν· ἐπειτα οὐ μόνον ἐν, ταῦθα κατα
φυγεῖν ἔχομεν· ὅτι τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλοῦ πα
ρειλήφαμεν· ἀλλὰ καὶ σημείοις μείζοσιν, ἢ τούτοις ἐστὶν ὑμῖν
χρήσασθαι περὶ αὐτῶν· αἱ μὲν γὰρ πλεῖσται τῶν πό
λεων, ὑπομνήματα τῆς παλαιᾶς ἐργεσίας, ἀπαρχὰς
τοῦ σίτου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσι.
ταῖς δ' ἐκλεπούσαις, πολλάκις ἡ πυθία προσέταξεν ἀ
ποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν· καὶ ποιεῖν, πρὸς τὴν πόλιν τὴν
ἡμετέραν τὰ πάτρια· καίτοι περὶ τίνων χρὴ μάλιστα πι
στεύειν, ἢ περὶ ὧν ὅτε θεοὶ ἀναιρεῖ, καὶ πολλοῖς τῶν ἑλλήνων
συνδοκεῖ· καὶ τὰ τε πάλαι ῥηθέντα τοῖς παροῦσιν ἔργοις συμ
μαρτυρεῖ· καὶ τὰ νῦν γιγνόμενα, τοῖς ὑπὲκείνων ἐρημένοις
ὁμολογεῖ· χωρὶς δὲ τούτων, ἐὰν ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες
ἀπὸ τῆς ἀρχῆς σκοπῶμεν, εὑρήσομεν ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶ
τοι φανέντες ἐπὶ γῆς, οὐκ εὐθὺς οὕτως ὥσπερ νῦν ἔχοντα
κατέλαβον· ἀλλὰ κατὰ μικρὸν αὐτοῖς συνεπορίσαντο· τί
μᾶν οὖν χρὴ μᾶλλον νομίζειν, ἢ δωρεὰν παρὰ τῶν θεῶν λαβεῖν.

ἐκ πολλοῦ

Plurime n. Civitatis monumenta mensis benedicti primitias frumenti singulis annis ad nos mittunt

τὰ πάτρια

καὶ τὰ μικρὸν

συνεπορίσαντο

ἀντυχῶν

Immemisse

ἢ ζητοῦντας αὐτοὺς ἐντυχεῖν. οὓς τοὺς ὑπὸ πάντων ὁμο
λογουμένους, καὶ πρώτους γενομένους, καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὑρετὰς ὄντας, καὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν εὐσε
βέστατα διακειμένους; καὶ μὴν ὅσης προσήκει τιμῆς τυγ
χάνειν τοὺς τηλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους, πάρεργον δι
δάσκειν. οὐδ' ἂν γὰρ οἶμαι δύνασθαι δωρεὰς τοσαύτης τὸ
μέγεθος εὑρεῖν, ἥτις ἴση τοῖς πεπραγμένοις ἐστὶν περὶ μὲν
οὖν τοῦ μεγίστου τῶν ἐργετημάτων, καὶ πρώτου γενο
μένου καὶ πασι κοινοτάτου, ταῦτ' ἔχομεν εἰπεῖν περὶ δὲ τοὺς
αὐτοὺς χρόνους ὁρῶσα τοὺς μὲν βαρβάρους τὴν πλείστην
τῆς χώρας κατεχόντας, τοὺς δὲ ἕλληνας ἐν μικρὸν
τόπον κατακεκλεισμένους, καὶ διὰ σπανιότητα τῆς γῆς
ἐπιβουλεύοντάς τε σφίσιν αὐτοῖς, καὶ στρατείας ἐπ' ἀλλή
λους ποιουμένους, καὶ τοὺς μὲν διὰ μισθοφόρων καθ' ἡμέ
ραν, τοὺς δὲ διὰ τὸν πόλεμον ἀπολλυμένους, οὐδὲ ταῦθ'
οὕτως ἔχοντα περιεῖδεν. ἀλλ' ἡγεμόνας ἐς τὰς πόλεις
ἐξέπεμψεν. οἱ παραλαβόντες τοὺς μάλιστα βίου δεομέ
νους, στρατηγοὶ καταστάντες αὐτῶν, καὶ πολέμῳ κρατη
σάντες τοὺς βαρβάρους, πολλὰς μὲν ἑφεκάτερα τῆς ἠ
πείρου πόλεις ἔκτισαν. πάσας δὲ τὰς νήσους κατῴκι
σαν. ἀμφοτέρους δὲ καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας, καὶ τοὺς
ὑπομείναντας ἔσωσαν. τοῖς μὲν γὰρ ἱκανὴν τὴν οἰκοι χώ
ραν κατέλιπον. τοῖς δὲ, πλέω τῆς ὑπαρχούσης ἐπόρι
σαν. ἅπαντα γὰρ περιεβάλοντο τὸν τόπον, ὃν νῦν τυγ
χάνομεν κατέχοντες ὥστε καὶ τοῖς ὕστερον βουληθεῖσιν ἀ
ποικίσαι τιμᾶσ, καὶ μιμήσασθαι τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν,
πολλὴν ῥᾳστώνην ἐποίησαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς ἐδεῖτο μένουσ
χώραν διακινδυνεύειν. ἀλλ' εἰς τὴν ἀφ' ἡμῶν ἀφορισθεῖσαν,
ἐς ταύτην οἰκεῖν ἰόντας. καίτοι τίς ἂν ταύτης ἡγεμο-
νίας ἐπιδείξειεν, ἡ πατριωτέραν τῆς προτέρου γενομένης
πρὶν πλείστας οἰκισθῆναι τῶν ἑλληνίδων πόλεων. ἢ μᾶλ
λον συμφέρουσαν, τῆς τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναστάτους
ποιησάσης, τοὺς δὲ ἕλληνας ἐπὶ τοσαύτην ἀπορίαν
προαγαγούσης; οὐ τοίνυν ἐπεδείκνυ τὰ μέγιστα συνδιεπρα
ξε, τῶν ἄλλων ὀλιγωρήσεν. ἀλλ' ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποιήσα

πρότερον πεῖν οἰκισθῆναι

ἡγεμονίαν

τὸ τῶν ἐργεσιῶν, τροφὴν τοῖς δεομένοις ἀρεῖν. ἣν τὸν
χρὴ τοὺς μελλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων καλῶς διοικεῖν
σφῶν ἡγουμένην δὲ τὸν βίον τὸν ἐπὶ τούτοις μόνον, οὐ πᾶσιν
ἐπιθυμεῖν ἀξίως εἶχεν, οὕτως ἐπεμελήθη καὶ τῶν λοι
πῶν, ὥστε τῶν παρόντων τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν ὅσα
μὴ παρὰ τῶν θεῶν ἔχομεν, ἀλλὰ δι' ἀλλήλους ἡμῖν γέγονε,
μηδὲν μεῖον ἄνευ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας εἶναι. τὰ δὲ
πλεῖστα διὰ ταύτην γεγενῆσθαι παραλαβοῦσα γὰρ τοὺς
ἕλληνας ἀνόμως ζῶντας, καὶ σποράδην οἰκοῦντας, καὶ τοὺς
μὲν ὑπὸ δυναστῶν ὑβριζομένους, τοὺς δὲ δι' ἀναρχίαν
ἀπολλυμένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν αὐτοὺς ἀπήλλαξε.
τῶν μὲν κύρια γενομένη. τοῖς δ' οὖν τὴν παράδειγμα ποιη
σάσα. πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο. καὶ πολιτείαν κατε
στήσατο. δῆλον δὲ ἐκ τῶν. οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ περὶ τῶν φυσικῶν
ἐγκαλέσαντες, καὶ βουληθέντες μετὰ λόγου, καὶ μὴ μετὰ
βίας διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖς νόμοις
τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο περὶ τούτων.
καὶ μὴν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν, τάς τε πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ
βίου χρησίμας, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν μεμηχανημένας, τὰς
μὲν εὑροῦσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα, χρῆσθαι τοῖς λοιποῖς
παρέδωκε. τὴν τοίνυν ἄλλην διοίκησιν οὕτω φιλοξένως κα
τεσκευάσατο, καὶ πρὸς ἅπαντας οἰκείως, ὥστε καὶ τοῖς
χρημάτων δεομένοις, καὶ τοῖς ἀπολαύσαι τῶν ὑπαρχόν
των ἐπιθυμοῦσιν, ἀμφοτέροις ἁρμόττειν. καὶ μήτε τοῖς
ἀδικουμένοις, μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀ
χρήστως ἔχειν, ἀλλ' ἑκατέροις αὐτῶν εἶναι παρήμιν, τοῖς
μὲν ἠδίστας διατρίβαις, τοῖς δὲ ἀσφαλεστάτην κατα
φυγήν. ἔτι δὲ τὴν χώραν οὐκ αὐτάρκη κεκτημένων ἑκάστων, ἀλ
λὰ τὰ μὲν ἐλλείπουσαν, τὰ δὲ πλείω τῶν ἱκανῶν φέρου
σαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης, τὰ μὲν ὅπου χρὴ διαθεῖναι,
τὰ δὲ ὁπόθεν εἰσαγαγέσθαι, καὶ ταύταις ταῖς συμφοραῖς
ἐπήμυνεν. ἐμπόριον γὰρ ἐν μέσῳ τῆς ἑλλάδος τὸν πει
ραιᾶ κατεστήσατο. τοσαύτην ὑπερβολὴν ἔχον, ὥστε ἅπα
νὰ τῶν ἄλλων ἐν παρεκάστῳ χαλεπὸν ἐστι λαβεῖν, ταῦθ' ἁ-

Leges

Politia 1. civilitas

Artes

πάντα παρ' αὐτῆς ῥάδιον εἶναι πορίσασθαι. τῶν τοίνυν τὰς
παμηγύρεις καταστησάντων, δικαίως ἐπαινουμένων, ὅτι
τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν παρέδοσαν, ὥστε σωφρονοῦντας πρὸς
ἀλλήλους καὶ τὰς ἔχθρας τὰς ἐνεστηκυίας διαλυσαμένους,
συνελθεῖν εἰς ταὐτόν. μετὰ δὲ τοῦτο εὐχὰς καὶ θυ-
σίας κοινὰς ποιησαμένους, ἀναμιμνησθῆναι μὲν τῆς συγ-
γενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης, ἀμνησικακῆσαι
δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· καὶ
τὰς τε παλαιὰς ξενίας ἀναλαβεῖν καὶ κοινὰς ἄλλας
ποιήσασθαι. καὶ μήτε τοῖς ἰδιώταις, μήτε τοῖς διενεγκοῦ-
σι τὴν φύσιν ἀργὸν εἶναι τὴν διατριβήν· ἀλλὰ ἀθροισθέντων
τῶν ἑλλήνων εἰς ἕν, γενέσθαι τοῖς μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς
ἑαυτῶν εὐτυχίας· τοῖς δὲ θεάσασθαι τούτους πρὸς ἀλ-
λήλους ἀγωνιζομένους, καὶ μὴ δὲ ἑτέρους ἀθύμως διαγεῖν,
ἀλλ' ἑκατέρους ἔχειν ἐφ' οἷς φιλοτιμηθῶσιν, οἱ μὲν ὅταν ἴδω-
σι τοὺς ἀθλητὰς ἑαυτῶν ἕνεκα πονοῦντας· οἱ δὲ ὅταν
ἐνθυμηθῶσιν ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέραν θεωρίαν ἥκουσι,
τοσούτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ τὰς σιωδοῦσι ἡμῖν γιγνο-
μένων, οὐδὲν τούτοις ἡ πόλις ἡμῶν ἀπελείφθη. καὶ γὰρ
θέαματα πλεῖστα καὶ κάλλιστα κεκτῆται. τὰ μὲν τοῖς δα-
πάναις ὑπερβάλλοντα. τὰ δὲ κατὰ τὰς τέχνας ἀδοκι-
μοῦντα· τὰ δὲ ἀμφοτέροις τούτοις διαφέροντα· καὶ τὸ πλῆ-
θος τῶν ἀφικνουμένων ὡς ἡμᾶς τοσοῦτόν ἐστιν, ὥστε εἴ τι
ἐν τῷ πλησιάζειν ἀλλήλους ἀγαθόν ἐστι, καὶ τοῦτο ὑπὸ ταύτης
περιγεγένηται· πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας ἀρίστας κτᾶσθαι, καὶ
συνουσίας ἐν τυχεῖν παντοδαπαῖς, μάλιστα παρ' ἡμῖν ἐστιν·
ἔτι δὲ ἀγῶνας ἰδεῖν, καὶ μὴ μόνον τάχους καὶ ῥώμης, ἀλλὰ
καὶ λόγων καὶ γνώμης, καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἁπάντων· καὶ τού-
των ἆθλα μέγιστα. πρὸς γὰρ οἷς αὐτὴ τίθησι, καὶ τοὺς ἄλλους
διδόασι συμπαραπείθειν. τὰ γὰρ ὑφ' ἡμῶν κριθέντα, τοσαύτην
λαμβάνει δόξαν, ὥστε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶ-
σθαι· χωρὶς δὲ τούτων, ἃ μὲν ἄλλαι παμηγύρεις διὰ πολλοῦ
χρόνου συλλεγεῖσαι, ταχέως διελύθησαν· ἡ δὲ ἡμετέρα πόλις
ἅπαντα τὸν αὐτῶν τοῖς ἀφικνουμένοις παμηγυρίζει· φιλο-

σοφίαν τοίνυν ἡ πάντα ταῦτα σοι ἐξεῦρε· καὶ συγκαταστεύα-
σε· καὶ πρόστατον πρᾶξιν ἡμᾶς ἐπαίδευσε· καὶ πρὸς
ἀλλήλους ἐπράυνε· καὶ τῶν συμφορῶν τάς τε διαμαθίας,
καὶ τὰς ἐξαμάρτησις γιγνομένας διέλυε· καὶ τὰς μὲν φυλάττεσθαι,
τὰς δὲ καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν, ἡ πόλις ἡμῶν καὶ λόγους
ἐτίμησεν· ὧν πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι· τοῖς δὲ ἐπιτυγχά-
νουσι φθονοῦσι· συμφυΐα μὲν, ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἁπάντων
τῶν ζώων ἴδιον ἔφυμεν ἔχοντες· καὶ ὅτι τούτῳ πλεονεκτή-
σαντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αὐτῶν διήνεγκαμεν· ὁρῶσα
δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις οὕτω παραχώδεις οὔσας
τὰς τύχας, ὥστε πολλάκις ἐν αὐταῖς, καὶ τοὺς φρονίμους
ἀτυχεῖν· καὶ τοὺς ἀμηχάνους κατορθοῦν· τῶν δὲ λόγων τῶν
καλῶς καὶ τεχνικῶς ἐχόντων, οὐ μετὸν τοῖς φαύλοις· ἀλ-
λὰ ψυχῆς ἀφρονούσης ἔργον ὄντας· καὶ τοὺς τε σοφοὺς καὶ
τοὺς ἀμαθεῖς δοκοῦντας εἶναι, ταύτην πλεῖστον διαφέρον-
τας· ἔτι δὲ τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθέρως τεθραμμένους· εκ
μὲν ἀνδρίας καὶ πλούτου καὶ τῶν τοιούτων ἀγαθῶν οὐ γι
γνωσκομένους· εκ δὲ τῶν λεγομένων μάλιστα καταφανεῖς
γιγνομένους· καὶ τοῦτο σύμβολον τῆς παιδεύσεως ἡμῶν
ἑκάστου πιστότατον ἀποδεδειγμένον· καὶ τοὺς τῷ λόγῳ
καλῶς χρωμένους, οὐμόνον ἐν ταῖς αὐτῶν δυναμένους,
ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐντίμους ὄντας, τοσοῦτον
ἀπολέλοιπεν ἡ πόλις ἡμῶν περὶ τοῦ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς
ἄλλους ἀνθρώπους, ὥστ' οἱ τούτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων
διδάσκαλοι γεγόνασι· καὶ τὸ τῶν ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκε,
μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν τεκμήριον
εἶναι· καὶ μᾶλλον ἕλληνας καλεῖσθαι, τοὺς τῆς παιδεύσεως
τῆς ἡμετέρας, ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας.
Εἰ μὲν οὖν δοκῶ περὶ τὰ μέρη διατρίβειν, ὑπὲρ ὅλων τῶν
πραγμάτων ὑποθέμενος ἔρειν, μὴ δὲ ἐκ τούτων ἐγκωμιάζειν
τὴν πόλιν, ἀπορῶν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτὴν ἐπαινεῖν, ἀλ-
λὰ μὴ ἐρεῖν θωμοι πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις φιλοτιμου
μένους· ἡγοῦμαι δὲ τοὺς προγόνους ἡμῶν, οὐχ ἥττον ἐκ τῶν
κινδύνων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον τιμᾶσθαι προσήκειν, ἢ
τῶν ἄλλων ἔργων· οὐ γὰρ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἐ

Athenarum discipuli aliarque civitatum doctores fuerit.

ἀφαιρεῖσθαι ἀγῶνας ὑπὲρ αὐτῶν. ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους· τοὺς μὲν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν χώρας· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν, κοινὴν τὴν πόλιν παρεχόντες· καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ἀεὶ τῶν ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν. διὸ δὴ καὶ καταγορεύουσι τινὲς ἡμῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων· ὅτι τοὺς ἀεὶ ἐμεγέρους εἰθίσαμεθα θεραπεύειν· ὡς περὶ οὐ μετὰ τῶν ἐπαινούντων βουλόμενοι ἡμᾶς τοὺς λόγους ὁρᾶν τοὺς τοιούτους· οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες ὅσον διαφέρουσιν αἱ μείζους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, οὕτως ἐβουλευσάμεθα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἄλλων ἀκριβέστερον εἰδότες τὰς συμβαίνοντας ἐκ τῶν τοιούτων· ὅμως ἡρούμεθα τοῖς ἀεὶ ἐμεγέροις, καὶ παρὰ τὸ συμφέρον βοηθεῖν μᾶλλον, ἢ τοῖς κρείττοσι τοῦ λυσιτελοῦντος ἕνεκα συναδικεῖν· γνοίη δ' ἄν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν ῥώμην τῆς πόλεως, ἐκ τῶν ἱκετείων ἃς ἐποιήσαντο· τὰς μὲν οὖν ἡμέρας τὰς γενομένας, ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας, παραλείψω· πολὺ δὲ πρὸ τῶν τρωικῶν· ἐκεῖθεν γὰρ δίκαιον τὰς πίστεις λαμβάνειν· τοὺς περὶ τῶν πατρίων διαφισβητοῦντας ἦλθον οἴδε· Ἡρακλέους παῖδες· καὶ μικρὸν πρὸ τούτων Ἄδραστος ὁ Ταλαοῦ, Βασιλεὺς ὢν Ἀργείων· οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας δεδυστυχηκὼς τῆς ἐπὶ Θήβας· καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ καταστρεφείᾳ τελευτήσαντας, ὡς τοῦ μὲν οὐ δυναμένου ἀμελεῖσθαι· τὴν δὲ πόλιν ἡμῶν ἀξιοῦντος βοηθεῖν ταῖς κοιναῖς τύχαις· καὶ μὴ παρορᾶν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ἀποθνήσκοντας ἀτάφους γιγνομένους· μὴ δὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυόμενον· οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλέους φεύγοντες τὴν Εὐρυσθέως ἐχθραν· καὶ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ὑπερορῶντες ὡς οὐκ ἂν δυναμένας βοηθῆσαι ταῖς ἑαυτῶν συμφοραῖς· τὴν δὲ ἡμετέραν ἱκανὴν νομίζοντες εἶναι μόνην ἀποδοῦναι χάριν, ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἅπαντας ἀνθρώπους εὐηργέτησεν· ἐκ δὲ τούτων, ῥᾴδιον κατιδεῖν, ὅτι καὶ κατὰ τὸν χρόνον, ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε· καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας· τίνες γὰρ ἂν ἱκετεύειν ἐβουλήθησαν, ἢ τοὺς ἢ τοῦς αὐτῶν, ἢ τοὺς ὑφ' ἑτέροις ὄντας·

Nota modū loquēdi

Adrastus. Heraclidae Adrastus Talaus

Thebas videtur appellare regionem. Cadmea autem ipsam urbē. quod ÷ sumethotandū

ἢ. ἀδυνατοῦντες

παραλιπόντες τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων, ἀλλὰ κοινῶν· καὶ περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους ἀξιοῦν ἐπιμελεῖσθαι, πλὴν τῶν προεστάναι τῶν ἑλλήνων ἀξιούντων· ἐπεὶ τοσοῦτον ἐψευσθέντες φαίνονται τῶν ἐλπίδων· διὰ τὰς καταφυγὴν ἐπὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν· ἀγελόμενοι γὰρ τὸν πόλεμον, ὑπὲρ μὲν τῶν τελευτησάντων, πρὸς θηβαίους, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν ἡρακλέους πρὸς τὴν εὐρυσθέως δύναμιν, τοὺς μὲν ἐπιστρατεύσαντες, ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι θάψαι τοὺς νεκροὺς τοῖς προσήκουσι· πελοποννησίων δὲ τοὺς μετ' εὐρυσθέως ἐς τὴν χώραν ἡμῶν ἐς βαλόντας ἐπεξελθόντες, ἐνίκησαν μαχόμενοι· κἀκείνων τῆς ὕβρεως ἐπαύσαν· θαυμαζόμενοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλλας πράξεις, ἐκ τούτων τῶν ἔργων ἔτι μᾶλλον ἐδοκίμησαν· οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν· ἀλλὰ τοσοῦτον τὰς τύχας ἑκατέρων μετήλλαξαν, ὥστ' ὀμὲν ἱκετεύειν ἡμᾶς ἀξιοῦσας, βίᾳ τῶν ἐχθρῶν κρατήσασας, ἅπαν θ' ὅσων ἐδεήθη διαπραξάμενοι ἀπῆλθεν· εὐρυσθεὺς δὲ βιάσασθαι προσδοκήσας, αὐτὸς αἰχμάλωτος γεγονώς, ἱκέτης ἠναγκάσθη καταστῆναι· καὶ τῷ μὲν ὑπερεμεγέθει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὅσον ἐκ δίου μὴ γεγονώς, ἔτι δὲ θνητὸς ὢν θεοῦ ῥώμην ἔσχε, τούτῳ μὲν ἐπιτάττων καὶ λυμαινόμενος ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν· ἐπεὶ δὲ ἐς ἡμᾶς ἐξήμαρτεν, ἐς τοσαύτην κατέστη μεταβολήν, ὥστε ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκείνου γενομένοις, ἐπορεύθη· ἐν τῷ βίῳ τελευτήσας· πολλῶν δὲ ὑπαρχουσῶν εὐεργεσιῶν ὑμῖν ἐς τὴν πόλιν τῶν λακεδαιμονίων, περὶ ταύτης μόνης μοι συμβέβηκεν εἰπεῖν· ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν, οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν λακεδαίμονι βασιλευόντων, ἔκγονοι δὲ ἡρακλέους, κατῆλθον μὲν ἐς πελοπόννησον· κατέσχον δ' ἄργος καὶ λακεδαίμονα, καὶ μεσήνην· οἰκεῖται δὲ ἀσάρτης ἐγένοντο· καὶ τῶν παρόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν ἁπάντων, ἀρχηγοὶ κατέστησαν· ὧν ἐχρῆν ἐκείνους μεμνημένους, μὴ δεῖν τὴν χώραν ταύτην ἐμβαλεῖν· ἐξῆς ὁρμηθέντες αὐτῶν οἱ πρόγονοι, εἰσ

Athenienses beneficia in Lacedaemonios. nota pro arisotele in ethicis.

τοσαύτην δ' αἰμυΐαν καθέστησαν. μὴ δείσας κινδύνους καθιστάναι τὴν πόλιν, τὴν ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν. μὴ δὲ τοῖς μὲν ἀπεκφύγουσι γενομένοις, διδόναι τὴν βασιλείαν. τὴν δὲ τῶν εὐεργετῆσαι σωτηρίας αἰτίαν οὖσαν, δουλεύειν ἑαυτοῖς ἀξιοῦν. ἃ δὲ δεῖ τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιφανείας ἀμελοῦντας, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐπανελθεῖν, καὶ τὸν ἀκριβέστατον τῶν λόγων ἃ πρῶν. οὐδὲ ἡπτοῦ πατρίδος ἔφη, ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπηλύδας τῶν αὐτοχθόνων. οὐδὲ τοὺς δι' παθόντας τῶν δι' ποιησάντων. οὐδὲ τοὺς ἱκέτας γιγνομένους τῶν ὑποδεξαμένων. ἔτι δὲ σιωπῶν μωτέρως ἔχω δηλῶσαι περὶ αὐτῶν. τῶν μὲν γὰρ ἑλληνίδων πόλεων χωρὶς τῆς ἡμετέρας ἄρξος καὶ θῆβαι καὶ λακεδαίμων, καὶ τοτήσαν μέγιστα. καὶ μόνε ἔτι διατελοῦσι φαίνομται δὲ ἡμῶν οἱ πρόγονοι, τοσοῦτον ἀπάντων διενεγκόντες, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν ἀρχῶν δυστυχήσαντων θηβαίοις, ὅτε μεγίστον ἐφρόνησαν ἐπιτάττοντες. ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν ἡρακλέους, ἀρείους καὶ τοὺς ἄλλους πελοποννησίους μαχήσαντες. ἐκ δὲ τοῦ πρὸς ἀρυσθένα κινδύνου, τοὺς οἰκίας τῆς σπάρτης, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοὺς λακεδαιμονίων διασώσαντες. ὥστε περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς ἕλλησι δυνάστας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἄπτις σαφέστερον ἐπιδεῖξαι δυνήθειν. δόκει δὲ μοι καὶ περὶ τῶν πρότερον τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους τὴν πόλει πεπραγμένων προσήκειν εἰπεῖν. ἄλλως τε, ἐπειδὴ καὶ τὸν λόγον κατεστήσαμεν περὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς ἐπὶ τὰς ἔκφυγον. ἁπάντας μὲν οὖν ἐξαριθμῶν τοὺς κινδύνους, λίαν ἂν μακρολογίαν. ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων (τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν πρόλεγω πρότερον διῆλθον) πειράσομαι καὶ περὶ τούτων διελθεῖν. ἔστι γὰρ ἀρχικὰ τὰ μὲν τῶν ἐθνῶν, καὶ μεγίστας δυνάστειαν ἔχοντα. σκύθαι καὶ θρᾶκες, καὶ πέρσαι. τυγχάνουσι δ' οὗτοι μὲν ἅπαντες ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες. ἡ δ' ἡμετέρα πόλις πρὸς ἅπαντας τούτους διακινδυνεύσασα. καίτοι τί λοιπὸν ἔστι τοῖς ἀπιλέγουσιν, ἢν ἐπιδείξωσι τῶν μὲν ἑλλήνων, οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχάνειν τῶν δικαίων, ἡμᾶς ἱκετεύειν ἀξιοῦντες. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ βουλόμενοι καταδουλώσασθαι τοὺς ἕλληνας, ἐφ' ἡμᾶς πρώτους ἰόντες ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων, ὁ περσικὸς γε-

Scythe. Thraces. Persæ

γονεν. οὐμὴν ἐλάττω τούτων τεκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων ἐστί, τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦσιν. ἔτι γὰρ τὰ πρῶτα οὖσης τῆς ἑλλάδος, ἦλθον ἐς τὴν χώραν ἡμῶν. θρᾶκες μὲν μετὰ τὸν πολὺ τοῦ πρόσθεν χρόνον. σκύθαι δὲ μετὰ ἀμαζόνων τῶν ἄρεως θυγατέρων. οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλὰ καθ' ὃν ἑκάτεροι τῆς ἀρετῆς ἐπῆρχον. μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν ἑλλήνων γένος. ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιησάμενοι. νομίζοντες ἐκ τούτου τοῦ τρόπου, πρὸς μίαν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν. ἁπασῶν δὲ ἐμμακρατήσειν. οὐμὴν κατόρθωσαν. ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους συμβαλόντες, ὁμοίως διεφθάρησαν, ὡς περὶ ἂν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. δῆλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν τῶν γενομένων ἐκείνοις. οὐ γὰρ ἂν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν τοσοῦτον χρόνον διέμειναν, εἰ μὴ κατὰ τὰ πραχθέντα πολὺ τῶν ἄλλων διήνεγκε λέγεται δ' οὖν περὶ μὲν ἀμαζόνων ὡς τῶν μὲν ἐλθουσῶν, οὐδὲν μία πάλιν ἀπῆλθεν. αἱ δ' ὑπολειφθῆσαι διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξεβλήθησαν. περὶ δὲ θρακῶν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ὅμοροι προσοικοῦντες ἡμῖν, διὰ τὴν τότε γενομένην στρατείαν τοσοῦτον διέλιπον, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ τῆς χώρας ἔθνη πολλά, καὶ γένη παντοδαπά, καὶ πόλεις μεγάλας κατοικεῖσθαι. καλὰ μὲν οὖν καὶ τὰ τοῦτα καὶ πρέποντα, τοῖς περὶ τῆς ἡγεμονίας διαμφισβητοῦσιν. ἀδελφὰ δὲ τῶν ἀρίστων, καὶ τοιαῦτα οἷα πρᾶξαι τοὺς ἐκ τοιούτων γεγονότας. ἃ πρὸς δαρεῖον καὶ ξέρξην πολεμήσαντες ἐπράξαν. μεγίστου γὰρ ἐκείνου πολέμου συστάντος, καὶ πλείστων κινδύνων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἀνυπόστατον οἰομένων εἶναι διὰ τὸ πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀνυπέρβλητον ἡγουμένων εἶναι τὴν ἀρετήν, ἀμφοτέρων κρατήσαντες, ὥστε ἑκατέρω προσήκειν, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς κινδύνους διενεγκόντες, ἀθύμους μὲν τῶν ἀριστείων ἠξιώθησαν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον τῆς θαλάττης τὴν ἀρχὴν ἔλαβον. δόντων μὲν τῶν ἄλλων ἑλλήνων, οὐκ ἀμφισβητούντων δὲ τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι ζητούντων. καὶ

Eumolpus. Amazones.

Darius. Xerxes.

41. dareu & xerxe

μηδ᾽ ὡσ οἰόσθωμε ἀγνοῆν, ὅτι καὶ λακεδαιμόνιοι περὶ τούτου τοῦ καιροῦς, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς ἕλλησι κατέστησαν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπαινῆν ἔχω τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, ὅτι τοιούτων ἀπαλλαγωνιστῶν τυχοῦσα, τοσοῦτον αὐτῶν διήνεγκε βούλομαι δ᾽ ὀλίγω μακρότερα περὶ τῶν πολέων ταύτην εἰπῆν. καὶ μὴ τὰ χυλίαν παραδραμεῖν. ἵνα μφοτέρων ἡμῖν ὑπόμνημα τὰ γενηθῆ, τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς, καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθρας. καίτοι με οὐδὲ λέληθεν, ὅτι χαλεπὸν ἐστιν, ὑστερον ἐπελθόντα λέγειν περὶ πραγμάτων, πάλαι προκαταδεδημευμένων. καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες τῶν πολιτῶν εἰπεῖν, ἐπὶ τοῖς δημοσία θαπτομένοις πολλάκις εἰρήκασιν. ἀναγκαῖον γὰρ τὰ μὲν μέγιστα τούτων, ἢ δηκαταλελεχρῆσθαι. μικρὰ δὲ τίμα παραλελεῖφθαι. ὅμως δὲ ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἐπιδεῖν συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν. πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους, καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι, τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας. οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γεγενημένων καὶ δυναστευσάντων ἑκατέρα τῶν πολέων, δίκαιον ἀμνημονεῖν. ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προασκήσαντες τοὺς ἐπιγιγνομένους. καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ᾽ ἀρετῆ. καὶ χαλεπούς ἀνταγωνιστὰς τοῖς βαρβάροις ποιήσαντες. οὐ γὰρ ὀλιγωρεῖν τῶν κοινῶν. οὐδ᾽ ἀπέλαυον μὲν ὡς ἰδίων, ἠμέλουν δὲ ὡς ἀλλοτρίων. ἀλλ᾽ ἐκήδοντο μὲν ὡς οἰκείων. ἀπεῖχοντο δὲ ὡς περ χρὴ τῶν μηδὲν πρὸς ἡκόντων. οὐδὲ πρὸς ἀργύριον τὴν δ᾽ αἰμονίαν ἐκρίνον. ἀλλ᾽ οὕτως ἐδόκει πλοῦτον ἀσφαλέστατον κεκτῆσθαι καὶ κάλλιστον, ὅστις τυγχάνει τοιαῦτα πράττων. ἐξ ὧν αὐτός τε μέλλοι μάλιστα δόκιμος εἶναι. καὶ τοῖς παισὶ μεγίστην δόξαν καταλείψειν. οὐδὲ τὰς θρασύτητας ἀλλήλων ἐζήλουν. οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς καθ᾽ ἑαυτῶν ἤσκουν. ἀλλὰ δόξειν ὁτέρους ἐνομίζον εἶναι, τὸ κακῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν, ἢ καλῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανεῖν. μᾶλλον δὲ ἠσχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἁμαρτήμασιν, ἢ νῦν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις τοῖς σφετέροις αὐτῶν. τούτων δ᾽ ἕνεκ᾽ αἴτιον

καταπεχρῆσθαι
paslme

ὅτι τοὺς μόνους ἐσκόπουν ὅπως ἀκριβῶς καὶ καλῶς ἕξουσιν. οὐχ οὕτω τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων. καὶ τοὺς περὶ τῶν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. ἠπίστατο γὰρ, ὅτι τοῖς καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν δικῶν, ὅπων, οὐδὲν δεῖ σφ πολλῶν γραμμάτων. ἀλλὰ ἀπολίγων συνθημάτων, ῥαδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν ὁμονοήσουσιν. οὕτω δὲ πολιτικῶς εἶχον, ὥστε καὶ τὰς φάσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ὁπότεροι τοὺς ἑτέρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν ἄρξουσιν. ἀλλ᾽ ὁπότεροι ὀφθήσονται τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντες. καὶ τὰς ἑταιρίας συνῆγον, οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους ὠφελείᾳ. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον. καὶ τὰ τῶν ἄλλων διῴκουν θεραπεύοντες. ἀλλ᾽ οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς ἑλληνας, καὶ φρονεῖν οἰόμενοι δεῖν, ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν. καὶ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες ἡγεμόνες ἢ δεσπόται προσαγορεύεσθαι. καὶ σωτῆρες, ἀλλὰ μὴ λυμεῶνες ἀποκαλεῖσθαι. τῶν ποιεῖν προσαγόμενοι τὰς πόλεις. ἀλλ᾽ οὐ βίᾳ καταστρεφόμενοι. πιστότεροι μὲν τοῖς λόγοις, ἢ νῦν τοῖς ὅρκοις χρώμενοι. τοῖς δὲ συνθήκαις, ὥσπερ ἀναγκαίοις ἐμμένειν ἀξιοῦντες. οὐχ οὕτως ἐπὶ τοῖς δυναστείαις μεγαφρονοῦντες, ὡς ἐπὶ τῷ σωφρόνως ζῆν φιλοτιμούμενοι. τὴν αὐτὴν ἀξιοῦντες γνώμην ἔχειν πρὸς τοὺς ἥττους, ἣν περ τοὺς κρείττους πρὸς σφᾶς αὐτούς. ἰδίᾳ μὲν ἀσκῆ, τὰς ἑαυτῶν πόλεις ἡγούμενοι. κοινῇ δὲ πατρίδα τὴν ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι. τοιαύταις δὲ διανοίαις χρώμενοι, καὶ τοὺς μετέρους τοιούτοις ἤθεσι παιδεύοντες, οὕτως ἀνδρας ἀγαθοὺς ἀπεδείξαν τοὺς πολεμήσαντας πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἀσίας, ὥστε μηδὲν πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐτῶν μήτε ποιητῶν μήτε τῶν σοφιστῶν ἀξίως τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰπεῖν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην. ὁμοίως γὰρ ἐστὶ χαλεπὸν ἐπαινεῖν τοὺς ὑπερβεβηκότας τὰς τῶν ἄλλων ἀρετὰς, ὥσπερ τοὺς μηδὲν ἀγαθὸν πεποιηκότας. τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ὑπεῖσι πράξεις. πρὸς δὲ τοὺς οὐκ εἰσὶν ἁμαρτήματα τοῖς λόγοι. πῶς γὰρ ἂν γένοιτο σύμμετροι τοιούτοις ἀνδράσιν. οἳ τοσοῦτον τῶν ἐπὶ τροίαν στρατευσαμένων διήνεγκαν. ὅ-

ἄ5η. Notagramatice

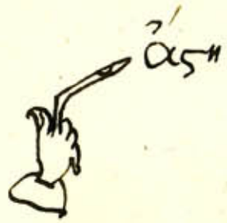

quod. s. nõ digne & pro meritis laudauerunt

σον οἱ μὲν περὶ μίαν πόλιν στρατεύσαντες, ἔτη δέκα διέτρι
ψαν· οἱ δὲ τὴν ἐξ ἁπάσης τῆς ἀσίας δύναμιν, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
κατεπολέμησαν· οὐ μόνον δὲ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας διέσω-
σαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλλάδα σύμπασαν ἠλευθέρωσαν· ποι
ῶν ἀνέργων, ἢ πόνων ἢ κινδύνων ἀπέστησαν, ὥστε εἰκότως
δοκιμεῖν· οἵτινες ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς ἐμέλλον τελευτήσαν
τες ἐξίν, οὕτως ἑτοίμως ἠθέλον ἀποθνήσκειν· οἶμαι δὲ καὶ
τὸν πόλεμον τοῦτον, θεῶν τιμὰς συναγαγεῖν· ἀλλὰ θεμιτὰ τὴν
ἀρετὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ τοιοῦτοι γενόμενοι τὴν φύσιν διαλά-
θοιεν· μὴ δὲ ἀκλεῶς τὸν βίον τελευτήσαιεν· ἀλλὰ τῶν αὐτῶν
τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγονόσι, καὶ καλουμένοις ἡμιθέοις ἀξιωθεῖεν·
καὶ γὰρ ἐκείνοι, τὰ μὲν σώματα τοῖς τῆς φύσεως ἀνάγ-
καις ἀπέδοσαν· τῆς δὲ ἀρετῆς, ἀθάνατον τὴν μνήμην κα
τέλιπον· ἃ δὴ καὶ οὗτοι οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι καὶ λακεδαιμό-
νιοι, φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους εἶχον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πε
ρὶ καλλίστων ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἐφιλονείκησαν· οὐκ ἐλθροὺς,
ἀλλὰ ἀνταγωνιστὰς σφᾶς αὐτοὺς εἶναι νομίζοντες· οὐδὲ
ἐπὶ δουλείᾳ τῶν ἑλλήνων τὸν βάρβαρον θεραπεύοντες·
ἀλλὰ ἅμα μὲν, περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ὁμονοοῦντες·
ὁπότεροι δὲ τούτης αἴτιοι γενήσονται, περὶ τούτου ποι
ούμενοι τὴν ἁμιλλαν· ἐπεδείξαντο δὲ τὰς αὐτῶν ἀρετὰς.
πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ δαρείου πεμφθεῖσιν· ἀποβάντων
γὰρ αὐτῶν εἰς τὴν ἀττικὴν, οἱ μὲν οὐ περιεμείναν τοὺς συμ-
μάχους· ἀλλὰ τὸν κοινὸν πόλεμον ἴδιον κινδυνον ποιησά
μενοι, πρὸς τοὺς ἁπάσης τῆς ἑλλάδος καταφρονήσαν
τας, ἀπήντων τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔχοντες· ὀλίγοι πρὸς
πολλὰς μυριάδας· ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίαις ψυχαῖς μελλοντες
κινδυνεύειν· οἱ δὲ οὐκ ἐφθήσαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν ἀττι-
κὴν πόλεμον, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες, ἧκον
ὑμῖν ἀμυνοῦντες· τοσαύτην ποιησάμενοι σπουδὴν· ὅσην
περ τῆς ἑαυτῶν χώρας πορθουμένης· σημεῖον δὲ τοῦ τά
χους καὶ τῆς ἀμίλλης· τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προγόνους φα
σὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πυθέσθαι τε τὴν ἀπόβασιν τὴν τῶν βαρβά
ρων· καὶ βοηθήσαντας ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, καὶ μάχην νικη
σαντας, τροπαιοφορῆσαι τῶν πολεμίων· τοὺς δὲ ἐν τρισὶν

Darius

οἱ ἐφθασαν

1. exercitu darij

ἡμέραις, καὶ τοσαύταις μυσὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελ
θεῖν· στρατοπέδῳ πορευομένους· οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν·
οἱ μὲν μετὰ τῶν κινδύνων· οἱ δὲ ὀφθῆναι συμβαλόντες,
πρὶν ἐλθεῖν τοὺς βοηθήσοντας· μετὰ δὲ ταῦτα, γενομένης τῆς ὑστε
ρον στρατείας, ἣν αὐτὸς ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπὼν μὲν τὰ βασίλεια,
στρατηγὸς δὲ καταστῆναι τολμήσας, ἁπάντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς ἀ
σίας συναγείρας, περὶ οὗ τίς οὐχὶ περβολὰς προθυμηθείς ἂν
πεῖν, ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων ἔφηκεν· ὅσῃς τοσοῦτον ἦλ
θεν ὑπερηφανήσας, ὥστε μικρὸν μὲν ἡγησάμενος ἔργον εἶναι τὴν
ἑλλάδα χειρώσασθαι, βουληθεὶς δὲ τοιοῦτον μνημεῖον καταλι
πεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐστιν, οὐ πρότερον ἐπαύ
σατο πρὶν ἐξεῦρε, καὶ συνηνάγκασεν, ὃ πάντες θαυμάζουσιν, ὥστε
τῷ στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πλεῦσαι δὲ πλεῦσαι
διὰ τῆς θαλάττης· τὸν μὲν ἑλλήσποντον ζεύξας· τὸν δὲ ἄθω διο
ρύξας· πρὸς δὴ τὸν οὕτω μεγαλοφρονήσαντα, καὶ τηλικαῦτα δια
πραξάμενον, καὶ τοσούτων δεσπότην γενόμενον ἀπήντων
διελόμενοι τὸν κινδυνον· λακεδαιμόνιοι μὲν τὰς θερμοπύλας,
πρὸς τὸ πλεῖον χιλίους αὐτῶν ἐπιλεξάντες· καὶ τῶν συμμάχων
ὀλίγους παραλαβόντες· ὡς ἐν τοῖς στενοῖς κωλύσοντες αὐτοὺς πε
ραίτερω προελθεῖν· οἱ δὲ ἡμέτεροι πατέρες ἐπὶ Artemisium promontorium Euboeae
ἀρτεμίσιον· ἑξήκοντα τριήρεις πληρώσαντες πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυ
τικόν· ταῦτα δὲ ποιοῦντες τολμῶν οὐχ οὕτω τῶν πολεμίων
καταφρονοῦντες, ὡς πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζόμενοι· λα
κεδαιμόνιοι μὲν, ζηλοῦντες τὴν πόλιν τῆς ἐν μαραθῶνι
μάχης· καὶ ζητοῦντες ἑαυτοὺς ἐξίσου καταστῆσαι· καὶ
δεδιότες μὴ δὶς ἐφεξῆς ἡ πόλις ἡμῶν, αἰτία γένη
ται τοῖς ἕλλησι τῆς σωτηρίας· οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγο
νοι μάλιστα μὲν βουλόμενοι διαφυλάξαι τὴν παροῦσαν δόξαν· καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερὸν, ὅτι καὶ πρότερον διαφέρε πατέρες
τὴν, ἀλλοῦ διὰ τὴν τύχην νικήσαν· ἐπείτα δὲ καὶ προσα
γαγέσθαι τοὺς ἑλληνας ἐπὶ τῶν διαναυμαχιῶν· ἐπιδείξαν
τες αὐτοῖς ὁμοίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς κινδύνοις, ὥσπερ ἐν
πεζοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περιγιγνομένην· ἴσας δὲ τὰς τόλ
μας παρασχόντες οὐχ ὁμοίως ἐχρήσαντο ταῖς τύχαις· ἀλλ' οἱ

μὲν διεφθάρησαν καὶ ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμα-
σιν ἀπῆγον· οὐ γὰρ δὴ τοῦτο γε θέμις ἦν πρὸς νικήσαντας.
οὐδὲ γὰρ αὐτῶν φυγὴν ἠξίουν· οἱ δὲ ἡμέτεροι τὰς μὲν πρό-
πλους εἰκήσαν· ἐπειδὴ δὲ ἤκουσαν τῆς παροδοῦ τοὺς πο-
λεμίους κρατοῦντας, οἷα δὲ κατεπλεύσαντες, οὕτω σε-
βουλεύσαντο περὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε πολλῶν καὶ καλῶν αὐ-
τοῖς προφρασμένων, ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κινδύνων ἐπὶ
πλέον διεγνῶν· ἀθύμων γὰρ ἁπάντων τῶν συμμάχων
διακειμένων, καὶ πελοποννησίων μὲν διατειχιζόντων τὸν
ἰσθμόν· καὶ ζητοῦντα μὴ ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρίαν, τῶν δὲ ἄλλων
πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ στρατευομέ-
νων ἐκείνοις, πλὴν εἴ τις διὰ σμικρότητα παρημελήθη, προσ-
πλουσῶν δὲ τριηρῶν διακοσίων καὶ χιλίων· καὶ τῆς πεζῆς
στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν ἀττικὴν ἐκβάλλειν,
οὐδὲ μιᾶς σωτηρίας αὐτοῖς ὑπολειπομένης, ἀλλ' ἐρημοι
συμμάχων γεγενημένοι, καὶ τῶν ἐλπίδων ἁπασῶν διημαρ-
τηκότες, εἶχον αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διε-
φυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους λαβεῖν, ἃς αὐτοῖς ἐδίδου
βασιλεὺς, ἡγούμενος εἶναι τὸ τῆς πόλεως προσλάβοι ναυτικὸν,
παραχρῆμα καὶ πελοποννήσου κρατήσειν, οὐχ ὑπεμένειν
τὰς παρεκείνου δωρεάς· οὐδὲ ὀργισθέντες τοῖς ἕλλησιν
ὅτι προυδόθησαν, ἀσμένως ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς
πρὸς τοὺς βαρβάρους ὥρμησαν. ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευ-
θερίας πολεμεῖν παρεσκευάζοντο· τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δου-
λείαν αἱρουμένοις, συνῳκόμην εἶχον· ἡγοῦντο γὰρ τοῖς μὴ
ταπεινοῖς τῶν πόλεων, προσήκειν ἐξ ἁπαντος τρόπου ζητεῖν
τὴν σωτηρίαν· τοῖς δὲ προεστάναι τῆς ἑλλάδος ἀξιοῦ-
σαις, οὐχ οἱόν τε εἶναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους· ἀλλ' ὥσ-
περ τῶν ἀνδρῶν τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς ἀρετωτέρον ἐστὶ
καλῶς ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν αἰσχρῶς, οὕτω καὶ τῶν πόλεων ταῖς
ὑπερεχούσαις λυσιτελεῖν ἐξαυθρώπων ἀφανισθῆναι μᾶλ-
λον, ἢ δουλαῖς ὀφθῆναι γενομέναις. δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα
διενοήθησαν· ἐπεὶ δὴ οὐχ οἱοί τ' ἦσαν πρὸς ἀμφοτέραις
ἅμα παρατάξασθαι ταῖς δυνάμεσι, παραλαβόντες ἅπαντα

τὸν ὄχλον τὸν ἐκ τῆς πόλεως, ἃς τὴν ἔχομεν νῆσον ἐξέ-
πλευσαν· ἡμὲν μέρει πρὸς ἑκατέραν τὴν δύναμιν, ἀλλὰ μὴ
πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα κινδυνεύσωσι· καίτοι πῶς ἂν ἐ-
κείνων ἄνδρες ἀμείνους ἢ μᾶλλον φιλέλληνες ὄντες ἐπιδεῖ-
χθεῖεν· οἵτινες ἐτόλμησαν ἐπιδεῖν, ὥστε μὴ τοῖς λοιποῖς
αἴτιοι γενέσθαι τῆς δουλείας, ἐρημην μὲν τὴν πόλιν γιγνο-
μένην· τὴν δὲ χώραν πορθουμένην· ἱερὰ δὲ συλωμένα, καὶ
νεὼς ἐμπιπραμένους· ἅπαντα δὲ τὸν πόλεμον περὶ πα-
τρίδα τὴν ἑαυτῶν γιγνόμενον· καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀπέχρη-
σεν αὐτοῖς· ἀλλὰ πρὸς χιλίαις καὶ διακοσίαις τριήρεσι,
μόνοι διαναυμαχεῖν ἐτόλμησαν· οὐ μὴν ἐάθησαν· κατεσ-
χημένοι γὰρ πελοποννήσιοι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ νομί-
σαντες, προδιαφθαρέντων μὲν τῶν ἡμετέρων, οὐδ' αὐτοὶ
σωθήσεσθαι, κατορθωσάντων δὲ εἶς ἀτιμίαν τὰς αὐτῶν
πόλεις καταστήσειν, ἠναγκάσθησαν μετασχεῖν τῶν κιν-
δύνων· καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τῷ πράγματι γε-
νομένους καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς παρακελεύσεις, ἃ κοι-
νὰ πάντων εἶναι τῶν ναυμαχούντων, οὐχ ὁρῶ τί δεῖ λέγον-
τα διατρίβειν· ἃ δὲ ἔστιν ἴδια, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια,
καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δὲ μόνον ἔργον
εἰπεῖν ἔστι· τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερεν, ὅτι τὴν ἀ-
κέραιον, ὥστε δὶς ἀήττατον γενομένη, πλείους μὲν συνεβα-
λετο τριήρεις εἰς τὸν κίνδυνον τὸν ὑπὲρ τῆς ἑλλάδος, ἢ
σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες· οὐδεὶς δὲ πρὸς ἡμᾶς
οὕτω ἔχει δυσμενῶς, ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε, διὰ μὲν
τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι· ταύτης δὲ
τὴν ἡμετέραν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι· καίτοι μελλούσης στρα-
τείας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἔσεσθαι, τίμας χρὴ τὴν ἡγεμονίαν
ἔχειν· οὐ τοὺς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ μάλιστα δόκιμη-
σαντας, καὶ πολλάκις μὲν ἰδίᾳ προκινδυνεύσαντας,
ἐν δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν ἀγώνων ἀριστείων ἀξιωθέντας, οὐ
τοὺς τὴν ἑαυτῶν ἐκλιπόντας ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σω-
τηρίας, καὶ τότε παλαιὸν οἰκιστὰς τῶν πλείστων πόλε-
ων γενομένους, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τῶν μεγίστων συμ-
φορῶν διασώσαντας· πῶς δὲ οὐκ ἂν δικαίως πάθοιμεν·

εἰ τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετασχόντες, ἐν ταῖς τιμαῖς
ἐλάττον ἔχῃν ἀξιωθείημεν· καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἁ-
πάντων, νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθείημεν· μέχρι μὲν
οὖν τούτων, οἱ δ' ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν, πλάττων ἀ-
γαθῶν τὴν πόλιν ὑμῶν αἰτίαν γεγενῆσθαι· καὶ δικαίως ἂν
αὐτοῖς τὴν ἡγεμονίαν ἔναι· μετὰ δὲ ταῦτα ἃ δὴ τινες ἡμῶν
κατηγοροῦσιν, ὡς ἐπὶ δὴ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελά-
βομεν, πολλῶν κακῶν αἴτιοι τοῖς ἕλλησι κατέστημεν· καὶ τὸν
τε μηλίων ἀνδραποδισμόν, καὶ τῶν σκιωναίων ὄλεθρον· ἐν
τούτοις τοῖς λόγοις ἡμῖν προφέρουσιν· ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πρῶ-
τον μὲν οὐδὲν ἔναι τοῦτο σημεῖον ὡς κακῶς ἤρχομεν· ἔτι τινὲς
τῶν πολεμησάντων ἡμῖν, σφόδρα φαίνονται κολασθέντες.
ἀλλὰ πολὺ τόδε μέγιστον τεκμήριον, ὡς καλῶς διωκοῦμεν
τὰ τῶν συμμάχων· ὅτι τῶν πόλεων τῶν ἐφ' ἡμῖν οὐσῶν, οὐ
δὲ μία τοιαύταις συμφοραῖς περιέπεσεν· ἐπεὶ τὰ εἰ μὲν ἄλ-
λοι τινὲς τῶν αὐτῶν πραγμάτων πρότερον ἐπεμελήθησαν,
ἐκότως ἂν ἡμῖν ἐπιτιμῶεν· εἰ δὲ μήποτε τοῦτο γέγονε· μὴ
θαυμάζετε· τοσούτων πόλεων τὸ πλῆθος κρατεῖν, ἢν μὴ τις
κολάζῃ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, πῶς οὐ δίκαιον ἐστιν ἡμᾶς ἐπαι-
νεῖν· ὅτι ἐν ἐλαχίστοις χαλεπῆν ἁμαρτεῖν, πλάττον χρόνον τὴν ἀρ-
χὴν κατασχεῖν ἢ δυνήθημεν· οἶμαι δὲ πᾶσι δοκεῖν τούτους
κρατίστους προστάτας γεγενῆσθαι τῶν ἑλλήνων, ἐφ' ὧν οἱ πει-
θαρχήσαντες ἄριστα τυγχάνουσι πράξαντες· ἐπὶ τοίνυν τῆς
ἡμετέρας ἡγεμονίας εὑρήσομεν καὶ τοὺς οἴκους, τοὺς ἰδίους
πρὸς εὐδαιμονίαν πλείστον ἐπιδόντας, καὶ τὰς πόλεις μεγί-
στας γενομένας· οὐ γὰρ ἐφθονοῦμεν ταῖς αὐξανομέναις αὐτῶν·
οὐδὲ ταραχὰς ἐποιοῦμεν, πολιτείας ὑπεναντίας παρακαθι-
στάντες, ἢ μὲν ἀλλήλοις μὲν στασιάζοιεν, ἡμᾶς δὲ ἀμφότε-
ροι θεραπεύοιεν· ἀλλὰ τὴν τῶν συμμάχων ὁμόνοιαν· κοινὴν ὠφε-
λείαν νομίζοντες τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἁπάσας τὰς πόλεις
διωκοῦμεν συμμαχικῶς, ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς βουλευόμενοι
περὶ αὐτῶν· ὅλων μὲν τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες, ἰδίᾳ
δὲ ἑκάστους ἐλευθέρους ἐῶντες εἶναι· καὶ τῶν μὲν πλήθει βοηθοῦντες·
ταῖς δυνάμεσι δὲ πολεμοῦντες· δεινὸν ἡγούμενοι τοὺς
πολλοὺς ὑπὸ τοῖς ὀλίγοις εἶναι· καὶ τοὺς ταῖς οὐσίαις εὐδε-

ἑστέρους, τὰ δ' ἄλλα μηδὲν χείρους ὄντας, ἀπελαύνεσθαι
τῶν ἀρχῶν· ἔτι δὲ κοινῆς τῆς πατρίδος οὔσης, τοὺς μὲν
τυραννεῖν· τοὺς δὲ μετοικεῖν· καὶ φύσει πολίτας ὄντας, νο-
μῳ τῆς πολιτείας ἀποστερεῖσθαι· τοιαῦτ' ἔχοντες ταῖς
ὀλιγαρχίαις ἐπιτιμᾶν, καὶ πλείω τούτων, τὴν αὐτὴν πολι-
τείαν ἣν περ παρήμεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κα-
τεστήσαμεν· ἣν οὐκ οἴδ' ὅτι δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαινεῖν· ἀλ-
λως τε καὶ συνόμοιον ἔχοντα δηλῶσαι περὶ αὐτῆς· μετὰ γὰρ
ταύτης οἰκοῦντες, ἑβδομήκοντα ἔτη διετελέσαμεν· ἀπέ-
φοι μὲν τυραννίδων· ἐλεύθεροι δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους· ἀ-
γασίαστοι δὲ πρὸς σφᾶς αὐτούς· ἐρήνην δὲ ἄγοντες πρὸς
ἅπαντας ἀνθρώπους· ὑπὲρ ὧν προσήκει τοὺς εὖ φρονοῦν-
τας, μεγάλην χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον, ἢ τὰς κληρουχί-
ας ἡμῖν ὀνείδιζειν· ἃς ἡμεῖς ἔστε τὰς ἐρημουμένας τῶν πό-
λεων, φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλοῦ δὲ διὰ πλεονεξίαν
ἐξεπέμπομεν· σημεῖον δὲ τούτων· ἔχοντες γὰρ χώραν, πρὸς
μὲν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην, ἀρχὴν δὲ μεγίστην,
κεκτημένοι δὲ τριήρεις δι' πλασίας μέν, ἢ σύμπαντες οἱ
ἄλλοι, δυνάμενάς δὲ πρὸς δίστοσ' αὐτὰς κινδυνεύειν, ὑπο-
κείμενος δὲ τῆς βοιάσιν ὑπὸ τὴν ἀττικήν, ἢ καὶ πρὸς τὴν
ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἐφυῶς ἦχε, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην ἀ-
ρετὴν ἁπασῶν τῶν νήσων διέφερε, κρατοῦντες αὐτῆς μᾶλλον,
ἢ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, καὶ πρὸς τούτοις ἔδοτε καὶ τῶν
ἄλλων ἑλλήνων· καὶ τῶν βαρβάρων τούτους καλλίστ' ἐδόκι-
μοῦντας, οἱ τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες, ἀ-
φθονον καὶ ῥάθυμον αὐτοῖς κατεστήσαντο τὸν βίον, ὅμως οὐδὲν
τούτων ἡμᾶς ἐπήρε περὶ τοὺς ἔχοντας τὴν νῆσον ἐξαμαρ-
τεῖν· ἀλλὰ μόνοι δὴ τῶν μεγάλην δύναμιν ἐχόντων, περιέ-
δομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπορωτέρους ζῶντας, τῶν δουλεύειν αἰ-
τίαν ἐχόντων· καίτοι βουλόμενοι πλεονεκτεῖν· οὐκ ἂν δήπου
τῆς μὲν σκιωναίων νῆσον ἐπεθυμήσαμεν, ἢν πλαταιέων τοῖς
ὡς ἡμᾶς καταφυγοῦσι φανόμεθα παραδόντες· τοσαύτην
δὲ χώραν παρελίπομεν, ἢ πάντας ἂν ἡμᾶς ἐπορωτέρους
ἐποιήσε· τοιούτων τοίνυν ἡμῶν γεγενημένων καὶ τοσαύτην
πίστιν δεδωκότων, ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν,

δεκαδαρχῶν

τολμῶσι κατηγορῆν οἱ τῶν δεκαδαρχιῶν κοινωνήσαντες
καὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας λυμηνάμενοι· καὶ μικρὰς μὲν
ποιήσαντες δοκεῖν εἶναι τὰς τῶν προγεγενημένων ἀδικίας.
οὐδὲ μίαν δὲ ἀπολιτεύτους ὑπερβολὴν τοῖς αὐθις βουλομέ-
νοις γεγενῆσθαι προνηροῖς· ἀλλὰ φάσκοντες μὲν λακωνίζειν· τὰ
ναυτία δὲ ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντες· καὶ τὰς μὴ μηλίων ὀδυρό-
μενοι συμφορὰς· περὶ δὲ τοὺς ἑαυτῶν πολίτας, ἀνήκεστα
τολμήσαντες ἐξαμαρτεῖν· ποῖον γὰρ αὐτοῖς ἀδίκημα διέφυ-
γεν· ἢ τί τῶν αἰσχρῶν καὶ δεινῶν οὐ διεξῆλθον· οἱ τοὺς μὲν ἀμυ-
τάτους πιστοτάτους ἐνόμιζον· τοὺς δὲ προδότας· ὡς περ
ἀνεργέτας ἐθεράπευον· ἠτοῦντο δὲ τῶν εἰλώτων ἐνίοις δου-
λεύειν, ὥστε θεῖν τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ὑβρίζειν· μᾶλλον δὲ ἐτι-
μῶν τοὺς αὐτόχειρας καὶ φονέας τῶν πολιτῶν, ἢ τοὺς γονέας τοὺς
ἑαυτῶν· θεῖν τοῦτο δὲ ὁμοτίμους ἅπαντας ἡμᾶς κατέστησαν.
ὥστε πρὸ τοῦ μὲν διὰ τὴν παροῦσαν ἀδαιμονίαν, καὶ ταῖς μι-
κραῖς ἀτυχίαις, πολλοὺς ἕκαστος ἡμῶν ἔχε τοὺς συμπα-
θήσοντας· ἐπὶ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκείων
κακῶν, ἐπαυσάμεθα ἀλλήλους ἐλεοῦντες· οὐδενὶ γὰρ τοσαύ-
την σχολὴν παρέλιπον, ὥστε ἑτέρῳ συμπαθεῖν· τίνος
γὰρ οὐκ ἐφικοντο· ἢ τίς οὕτω τοσοῦτον πόρρω τῶν πολιτικῶν
ἦν πραγμάτων, ὅστις οὐκ εὖ γε ἡμᾶς κακῶν ἀπηλλάχθαι γενέσθαι τῶν
συμφορῶν, ἃς αἱ τοιαῦται φύσεις ἡμᾶς κατέστησαν· εἶτα
οὐκ αἰσχυνόμεθα τὰς μὲν ἑαυτῶν πόλεις, οὕτως ἀνομῶς διε-
θέντες, τῆς δ' ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες, ἀλλὰ πρὸς
τοῖς ἄλλοις, καὶ τῶν δικῶν καὶ τῶν γραφῶν τῶν τοτὲ παρὰ μὴν
γενομένων λέγειν τολμῶσιν· αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ μησὶν ἀπο-
κτείναντες, ὧν ἡ πόλις ἐστὶ τῆς ἀρχῆς ἁπάσης
ἔκριμε· φυγὰς δὲ καὶ γάσεις καὶ νόμων συγχύσεις, καὶ πολιτεί-
ων μεταβολάς, ἔτι δὲ παίδων ὕβρεις· καὶ γυναικῶν αἰσχύνας,
καὶ χρημάτων ἁρπαγάς, τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν· πλὴν τό-
σοῦτον εἰπεῖν ἔχω κατὰ πάντων· ὅτι τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν δεινὰ
ῥαδίως ἄν τις ἐν ψηφίσματι διέλυσε· τὰς δὲ σφαγὰς καὶ
τὰς ἀνομίας τὰς ἐπὶ τούτων γενομένας, οὐδεὶς ἂν ἰάσασθαι
δύναιτο· καὶ μὴν οὐδὲ τὴν παροῦσαν ἀρχήν, οὐδὲ τὴν αὐτο-
νομίαν τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις μὲν οὐκ οὖσαν, ἐν δὲ ταῖς

ἀνωτέρω

ll πολ· puto deesse

συνθήκαις ἀναγεγραμμένην· ἄξιον ἐλέσθαι μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρχὴν
τὴν ἡμετέραν· τίς γὰρ οὕτω τοιαύτης καταφρόνησιν ἐπιθυμεῖ
σφεῖν ἢ κατὰ πολιτείαν μὲν τὴν θάλατταν κατέχουσιν· πελτα-
ταὶ δὲ τὰς πόλεις καταλαμβάνουσιν· ἀντὶ δὲ τοῦ πρὸς ἑτέ-
ρους περὶ τῆς χώρας πολεμεῖν, ἐν τοῖς τείχεσι πρὸς ἀλλήλους
οἱ πολῖται μάχονται· πλείους δὲ πόλεις αἰχμάλωτοι γε-
νόμενοι, ἢ πρὶν τὴν εἰρήνην ἡμᾶς ποιήσασθαι· διὰ δὲ τὴν
πυκνότητα τῶν μεταβολῶν, ἀθυμότερον διάγουσιν οἱ τὰς πό-
λεις οἰκοῦντες, τῶν ταῖς φυγαῖς ἐζημιωμένων· οἱ μὲν γὰρ τὸ
μέλλον δεδίασιν· οἱ δὲ ἐαθ καὶ τὸν εἶναι προσδοκῶσι· τοσοῦτον
ἀπέχουσι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας, ὥστε αἱ μὲν
ὑπὸ τυράννοις εἰσί· τὰς δὲ ἁρμοστὰς κατέχουσιν· ἔνιαι δὲ ἀνά-
στατοι γεγόνασι· τῶν δὲ οἰκιστῶν βαρβαροι δεσπόται καθεστήκασιν·
οὐδὲ ἡμεῖς διαβῆναι τολμήσαντες ἐστὶν τὴν ἀρρώστειαν καὶ μεῖ-
ζον, ἢ προσῆκον αὐτοῖς φρονήσαντες, οὕτω διεθέμεν, ὥστε μὴ
μόνον παύσασθαι ἀστρατείας ἐφ' ἡμᾶς ποιουμένους, ἀλλὰ
καὶ τὴν αὐτῶν χώραν ἀμέχεσθαι πορθουμένην· καὶ διακοσί-
αις καὶ χιλίαις ναυσὶ περιπλέοντας, ἐστὶ τοσαύτην ἀπειρο-
τήτα κατεστήσαμεν, ὥστε μακρὸν πλοῖον ἐντὸς φασὶν ἡλίου
μὴ καθέλκειν· ἀλλὰ νῦν ἡσυχίαν ἄγειν· καὶ τοὺς καιροὺς περιμένειν,
ἀλλὰ μὴ τῇ παρούσῃ δυνάμει πιστεύειν· καὶ ταῦθ' ὅτι διὰ
τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων ἀρετὴν οὕτως ἔχομεν, αὐ-
τῆς πόλεως συμφορὰ σαφῶς ἐπεδείξαν· ἅμα γὰρ ἡμεῖς
τε τῆς ἀρχῆς ἀπεστερούμεθα, καὶ τοῖς ἕλλησιν ἀρχὴ τῶν κα-
κῶν ἐγίγνετο· μετὰ γὰρ τὴν ἐν ἑλλησσόν τῶν γενομένην ἀτυχίαν,
ἑτέρων ἡγεμόνων καταστάντων, ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρβαροι ναυ-
μαχοῦντες· ἦρξαν δὲ τῆς θαλάττης· κατέσχον δὲ τὰς πλεί-
στας τῶν νήσων· ἀπέβησαν δὲ ἐστὶν τὴν λακωνικήν· κύθηρα δὲ
κατὰ κράτος εἷλον· ἅπασαν δὲ τὴν πελοπόννησον κακῶς
ποιοῦντες περιέπλευσαν· μάλιστα δὲ ἅπτις συνοίδοι τὸ μέ-
γεθος τῆς μεταβολῆς, ἥπερ ἀναγνοίη τὰς συνθήκας, τάς τε
ἐφ' ἡμῶν γενομένας, καὶ τὰς νῦν ἀναγεγραμμένας· τότε
μὲν γὰρ ἡμεῖς φαμὲν ὁμεθα τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλέως ὁρίζον-
τες· καὶ τῶν φόρων ἐνίους τάττοντες· καὶ κωλύοντες αὐ-
τόν, τῇ θαλάσσῃ χρῆσθαι· νῦν δὲ ἑκάνοσε ἐστὶν ὁ διοικῶν τὰ τῶν

ἑλλήνων, καὶ προστάττων ἃ χρὴ ποιεῖν ἑκάστους· καὶ μόνον
οὐκ ἐπιστάθμους ἐν ταῖς πόλεσι καθιστάς· πλὴν γὰρ τού-
του, τί τῶν ἄλλων ὑπόλοιπον ἐστιν· οὐ καὶ τοῦ πολέμου κύ
ριος ἐγένετο, καὶ τὴν χώραν ἐπρυτάνευσε, καὶ τῶν παρόντων
πραγμάτων ἐπιστάτης καθεστήκειν· οὐχ ὡς ἐκείνοις πλέομεν,
ὥσπερ πρὸς ἀλλήλους καταγορεύομεν, ὥσπερ ἀλλοτριο-
λεία τὸν μέγαν αὐτὸν προσαγορεύομεν, ὥσπερ ἀλλοτρίω-
τοι γεγονότες· οὐκ ἐν τοῖς πολεμίοις τῆς πρὸς ἀλλήλους
ἐν ἐκείνῳ τάς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας· οὓς ἀμφο-
τέρους ἡμᾶς ἡδέως ἂν ἀπολέσαιεν· ὧν ἄξιον ἐνθυμηθέντας,
ἀγανακτῆσαι μὲν ἐπὶ τοῖς παροῦσι· ποθῆσαι δὲ τὴν ἡγε-
μονίαν τὴν ἡμετέραν· μεμψασθαι δὲ λακεδαιμονίοις, ὅτι
τὴν μὲν ἀρχὴν εἰς τὸν πόλεμον καταστήσαιμεν, ὡς ἐλευθεροῦν-
τες τοὺς ἑλληνας· ἐπὶ τελευτῆς δ' οὕτω πολλοὺς αὐτῶν ἐκ
δοῦναι τοῖς βαρβάροις ἐποίησαν· καὶ τῆς μὲν ἡμετέρας
πόλεως τοὺς ἴωνας ἀπέστησαν ἐξ ἧς ἀπῴκησαν· καὶ δι' ἣν
πολλάκις ἐσώθησαν· τοῖς δὲ βαρβάροις αὐτοὺς ἐξέδοσαν·
ὧν ἀκόντων τὴν χώραν ἔχουσι· καὶ πρὸς οὓς, οὐδὲ πώποτε
ἐπαύσαντο πολεμοῦντες· καὶ τότε μὲν ἡγανάκτουν ὅθ' ἡ-
μεῖς μιμούμενοι ἐπάρχειν τιμῶν ἠξιοῦμεν· νῦν δὲ ἐφ' τοσαύ-
την δουλείαν καθεστῶτων, οὐδὲν φροντίζουσιν αὐτῶν· οἷς
οὐκ ἐξαρκεῖ δασμολογεῖσθαι καὶ τὰς ἀκροπόλεις ὁρᾶν ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν κατεχομένας· ἀλλὰ πρὸς ταῖς κοιναῖς συμ-
φοραῖς, καὶ τοῖς σώμασι δεῖν ὁτέρα πάσχουσι τῶν παρὰ
μῖν ἀγυρτῶν· οὐδ' ἐφ' γὰρ ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς
οἰκέτας, ὡς ἐκεῖνοι τοὺς ἐλευθέρους κολάζουσι· μέγιστον δὲ
τῶν κακῶν· ὅταν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς δουλείας ἀναγκάζωνται
συστρατεύεσθαι· καὶ πολεμεῖν τοῖς ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσι· καὶ
τοιούτους κινδύνους ὑπομένειν, ἐν οἷς ἡττηθέντες μὲν πα-
ραχρῆμα διαφθαρήσονται· κατορθώσαντες δὲ ἐμάλλον εἰς
τὸν ἐπίλοιπον χρόνον δουλεύσουσιν· ὧν τίνας ἄλλους αἰτίους
χρὴ νομίζειν, ἢ λακεδαιμονίους· οἳ τοσαύτην ἰσχὺν ἔχοντες
περιορῶσι, τοὺς μὲν ἑαυτῶν συμμάχους γενομένους οὕτω
δεινὰ πάσχοντας· τὸν δὲ βάρβαρον τὴν τῶν ἑλλήνων ῥοῦν
τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ κατασκευάζομενον· καὶ πρότερον μὲν

τοὺς τυράννους ἐξέβαλον· τῶν δὲ πληθείας βοηθείας ἐποι
οῦντο· νῦν δὲ εἰς τοσοῦτον μεταβεβλήκασιν, ὥστε τοῖς μὲν
πολιτείαις πολεμοῦσι· τὰς δὲ μοναρχίας συγκαθιστᾶ
σι· τὴν δὲ μαντινέων πόλιν, ἐφ' ἣν ἡσυχίαν ἡ δὴ γεγενημένην, ἀνά
στατον ἐποίησαν· καὶ τὴν θηβαίων καδμείαν κατέλαβον· καὶ
νῦν ὀλιγωθείσις καὶ φλιασίοις πολεμοῦσιν· ἀμύντα δὲ τῶ
μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ διονυσίῳ τῶ σικελίας τυράννῳ·
καὶ τῶ βαρβάρῳ τῆς ἀσίας κρατοῦντι συμπράττουσιν,
ὅπως μεγίστην ἀρχὴν ἔξουσιν· καίτοι πῶς οὐκ ἀτοπον τοὺς
προεστῶτας τῶν ἑλλήνων, ἑνὰ μὲν ἄνδρα τοσούτων ἀνθρώ
πων καθιστάναι δεσπότην, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξευρεῖν ῥᾴ
διόν ἐστι· τὰς δὲ μεγίστας τῶν πόλεων, μὴ δεῖν αὐτὰς ἐκ
τῶν ἐαυτῶν εἶναι κυρίας· ἀλλὰ ἀναγκάζειν δουλεύειν· ἢ ταῖς μεγί-
ταις συμφοραῖς περιβάλλειν· ὁ δὲ πάντων δεινότατον·
ὅταν τις ἴδῃ τοὺς τὴν ἡγεμονίαν ἐχειν ἀξιοῦντας, ἐπὶ μὲν
τοὺς ἑλληνας, μονονοὺχὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν στρατευομένους·
πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους ἐν ἅπαντα τὸν χρόνον συμ-
μαχίαν πεποιημένους· καὶ μηδὲν ὑπολαβεῖν δυσκόλως
ἔχειν, ὅτι τραχύτερον τούτων ἐμνήσθην· προσήκει γὰρ περὶ
διαλλαγῶν ποιήσεσθαι τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἵνα πρὸς τοὺς
ἄλλους διαβάλω τὴν πόλιν τὴν λακεδαιμονίων, οὕτως εἰ-
ρηκα περὶ αὐτῶν· ἀλλ' ἵνα αὐτοὺς ἐκείνους παύσω καθ' ὅσον
ὁ λόγος δύναται, τοιαύτην γνώμην ἔχοντας· ἔστι δ' οὐχ οἷόν τε
ἀποτρέπειν τῶν ἁμαρτημάτων, οὐ δι' ἑτέρων πράξεων
πειθεῖν ἐπιθυμεῖν, ἢν μὴ τὶς ἐρρωμένως ἐπιτιμήσῃ τοῖς ἁ-
μαρτάνουσι· χρὴ δὲ κατηγορεῖν μὲν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπιβλα
βεῖς· δεδοικότας· μουθετεῖν δὲ τοὺς ἐπωφελεῖα τοιαῦτα
πράττοντας· τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον, οὐχ ὁμοίως ὑπολαμ-
βάνειν δεῖ, μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διαθέσεως λεγόμενον· ἐπεὶ
καὶ τοῦτ' ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν, ὅτι τῆ μὲν αὐτῶν πολλοὺς
τοὺς ὁμόρους ἐλευθεροῦν ἀναγκάζουσι· τῶν δὲ ἑκουσίων τῶν συμ
μάχων οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσιν· ἐξ ὧν ἔσται αὐτοῖς
τὰ πρὸς ἡμᾶς διαλυσαμένοις· ἀπαντᾶν τοὺς βαρβά-
ρους περιοίκους ὅλης τῆς ἑλλάδος καταστῆσαι· καίτοι χρὴ

περιοίκους. habita
tores propinquos
hesychius περιοίκι
ὁ περὶ τὴν πόλιν ἢ
τὴν χώραν τόπος

τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονοῦντας, τοιούτοις
ἔργοις ἐπιχειρεῖν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς μισοῦντας δασ-
μολογεῖν· οὐ σὺν ἀξίωμα ἔστιν ἐλεεῖν· ὁρῶντας τοὺς μὲν διὰ ἀσα-
μοτήτα τῆς γῆς, τὰ ὄρη γεωργεῖν ἀναγκαζομένους· τοὺς
δὲ ἢ πεῖρώτας διὰ φθονίαν χώρας, τὴν μὲν πλείστην αὐ-
τῆς ἀργὸν περιορῶντας· ἐξ ἧς δὲ καρπούνται, τοσοῦτον
πλοῦτον κεκτημένους· ἡγοῦμαι δ' ἔτι μὲν ἀλλοθέν ποθεν ἐ-
πελθόντες θεαταὶ γενοίατο τῶν παρόντων πραγμάτων, πολ-
λὴν ἂν αὐτοὺς καταγνῶναι μανίαν ἀμφοτέρων ἡμῶν· οἵτι-
νες οὕτω περὶ μικρῶν κινδυνευόμεν, ἐξὸν ἀδεῶς πολλὰ κε-
κτῆσθαι· καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διαφθείρομεν· ἀμε-
λήσαντες τοῦ τὴν οἰκίαν καρποῦσθαι· καὶ τῷ μὲν οὐδὲν
ἔστι προυργιαίτερον, ἢ σκοπεῖν, ἐξ ὧν οὐδέποτε παυσόμε-
θα πολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους, ἡμεῖς δὲ τοσούτου δέ-
ομεν συγκρούειν τι τῶν ἐκείνου πραγμάτων, ἢ ποιεῖν φασιά-
ζειν, ὥστε καὶ τὰς διὰ τύχας αὐτῷ γεγενημένας παρα-
χάς, διαλύειν ἐπιχειροῦμεν· οἵτινες καὶ τοῖν φρατοπέδοιν
τοῖν περὶ κύπρον, εἰώμεν αὐτόν, τῷ μὲν χρῆσθαι· τὸ δὲ πο-
λιορκεῖν ἀμφοτέροιν αὐτοῖν ἐκ τῆς ἑλλάδος οὐτοῖν· οἵτε γὰρ
ἀφεστῶτες πρὸς ἡμᾶς τε οἰκεῖν ἔχουσι, καὶ λακεδαιμο-
νίοις σφᾶς αὐτοὺς ἐνδιδόασι· τῶν τε μετὰ τριβάζου φρα-
τευομένων, καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτατον, ἐκ τῶν δε τῶν
τόπων ἠθροίσθαι· καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὸ πλεῖστον μέρος ἀπὸ τῶν
μίας συμπεπλευκέν· οἱ πολὺ ἂν ἥδιον κοινῇ τὴν οἰκίαν ἐπορ-
θοῦν, ἢ πρὸς ἀλλήλους ἕνεκα μικρῶν ἐκινδυνευόν· ὧν ἡμεῖς
οὐδεμίαν ποιούμεθα προνοίαν· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν κυκλά-
δων νήσων ἀμφισβητοῦμεν· τοσαύτας δὲ τὸ πλῆθος τρι-
ήρεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις, οὕτως ἐκκε-
κῶ βαρβάρω παραδεδώκαμεν· τοιγαροῦν τὰ μὴ ἔχει· τὰ
δὲ μέλλοντα· τοῖς δ' ἐπιβουλεύσι, δικαίως ἁπάντων ἡμῶν
καταπεφρονηκόσι· διαπέπρακται γάρ, ὁ τῶν ἐκείνου τρόπο-
νων οὐδεὶς πώποτε· τὴν τε γὰρ οἰκίαν δι' ὧν ὁμολόγηται, καὶ
παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ λακεδαιμονίων βασιλέως εἶναι· τοσοῦτε
πόλεις τὰς ἑλληνίδας οὕτω κυρίως παρέλήφεν, ὥστε

δασμολογεῖν

προυργιαίτερον

συγκρούειν

Tribazus

∴ fatetur se eam asiam quæ p̄ prie sic uocetur esse nr̄is mu neris & muneris lacedæmo niorum .q. mihtibus nostris eam cepisse

τὰς μὲν αὐτῶν κατασκάπτειν· ἐν δὲ ταῖς ἀκροπόλεσι τεί-
χίζειν· καὶ ταῦτα πάντα γέγονε, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀμοιαν, ἀλ-
λ' οὐ διὰ τὴν ἐκείνου δύναμιν· καίτοι τιν' ἐσθαυμάζουσι τὸ μέ-
γεθος τῶν βασιλέως πραγμάτων· καὶ φασὶν αὐτὸν εἶναι
δυσπολέμητον, διεξιόντες ὡς πολλὰς τὰς μεταβολὰς
ἐν τοῖς ἑλλησι πεποίηται· ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν ταῦτα τοὺς
λέγοντας, οὐκ ἀποτρέπειν, ἀλλ' ἐπιστεύειν τὴν γραταιάν· εἶ
γὰρ ἡμῶν ὁμοιονησάντων ἀπάντων, αὐτὸς ἐν ταραλαῖς ὢν
χαλεπὸς ἔσται πρὸς τὸ πολεμεῖν· ἢ που σφόδρα χρὴ δεδιέ-
ναι τὸν καιρὸν ἐκείνου, ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβάρων καταστῇ, καὶ
διὰ μιᾶς γένηται γνώμης· ἡμεῖς δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς
περ νῦν πολεμικῶς ἔχωμεν· οὐ μὴν οὐδ' ἐστὶν ἀγορεύουσι
τοῖς ὑπὲρ οὐ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου
δυνάμεως γινώσκουσιν· εἰ μὲν γὰρ ἀπέφαινον αὐτὸν ἅμα
ταῖν πολέοιν ἀμφοτέραιν, πρότερόν ποτε περιγεγενημένον, εἰ-
κότως ἂν ἡμᾶς καὶ νῦν ἐκφοβεῖν ἐπεχείρουν· εἰ δὲ τοῦτο μὲν
μηδέποτε γέγονεν, ἀνθιπάλων δὲ οὐδὲν ἡμῶν, καὶ λακεδαι-
μονίων, προσθέμενος τοῖς ἑτέροις, ἐπικυδέστερα τὰ πράγ-
ματα τούτων ἐποίησεν, οὐδὲν ἔστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκείνου
ῥώμης· ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις καιροῖς, πολλάκις μικραὶ δυ-
νάμεις μεγάλας ροπὰς ἐποίησαν· ἐπεὶ καὶ περὶ χίων ἐ-
χοιμ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν· ὡς ὁ πόλεροις ἐκείνοι προσθέ-
σθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κατὰ θάλατταν κρείττους ἦσαν· ἀλ-
λὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δίκαιον ἔστι σκοπεῖν τὴν βασιλέως
δύναμιν, ἐξ ὧν μεθ' ἑκατέρων γέγονεν· ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ὑπὲρ
ἑαυτοῦ πεπολέμηκεν· καὶ πρῶτον μὲν ἀποστάσης αἰγύπτου,
τί δι' ἀπέπρακται πρὸς τοὺς ἔχοντας αὐτήν· οὐκ ἐκείνος
μὲν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατέπεμψε τοὺς δ' ὀκτι-
μωτάτους τῶν ἀρσένων, ἀκροκόμαν καὶ τιθραύστην, καὶ φαρνα-
βάζον· οὗτοι δὲ τρία ἔτη μάχαντες, καὶ πλείω κακὰ παθόν-
τες, ἢ ποιήσαντες, τελευτῶντες οὕτως αἰσχρῶς ἀπηλ-
λάγησαν, ὥστε τοὺς ἀφεστῶτας μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν ἀ-
γαπᾶν· ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμόρων ζητεῖν ἐπάρχειν· μετὰ δὲ
ταῦτα ἐπὶ κύπρον στρατεύσας, ὃν ἀρχὴν μὲν μιᾶς πόλε-
ως τῶν ἐν κύπρῳ, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἐκδοτος ἔστιν, οἰκῶν δὲ

1. & si fateantur uera esse ea quæ dico illos dicere de potentia

Chiorú uires

Acrocomas
Tithraustes
Pharnabazus

Cuprorum

ἔκδοτος. traditus
προδεδομένος
ἀποδεδομένος

τὴν μῆσον, κατὰ μὲν θάλασσαν προδεδυστύχηκεν· ὑπὲρ δὲ
τῆς χώρας, τρισχιλίους ἑξήκοντα πελταστάς· ἀλλ' ὅμως οὐ
τῶν τῆς δυνάμεως· οὐ δύναται περιγενέσθαι βασιλεὺς
πολεμῶν· ἀλλ' ἤδη μὲν ἑξέτη διατέτριφεν· ἐν δὲ τῷ μέλλον
τι τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι, πολὺ πλέον ἐλπὶς ἐστὶν ἑτέ
ρον ἀποστῆναι, πρὶν ἐκείνον ἐκπολιορκηθῆναι, τοιαῦται βραδυτῆ
τες ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς βασιλέως ἐνίστασιν· ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ
περὶ Ῥόδον, ἔχων μὲν τοὺς λακεδαιμονίους συμμάχους, ἄνους,
διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν πολιτῶν, χρώμενος δὲ ταῖς ὑπηρεσί
αις ταῖς παρ' ἡμῶν, στρατηγοῦντος δὲ αὐτῷ Κίμωνος, ὃς καὶ ἐπιμελέ
στατος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστότατος δὲ τοῖς ἕλλησιν ἐμπρόσθεν
τος δὲ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων, τοιοῦτον λαβὼν συναγω
νιστὴν, τρία μὲν ἔτη περιῆν τὸ ναυτικὸν τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν ὑ
πὸ τριήρων ἑκατὸν μόνον πολιορκούμενον· πέμπτον καὶ δέκατον δὲ
μηνῶν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν· ὥστε
τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ, πολλάκις ἂν διελύθησαν· διὰ δὲ τὸν ἐφε
στῶτα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόριν θοῦ σω
σάσαν, μόλις ποτὲ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν· καὶ ταῦτ' περὶ τὰ
βασιλικὰ τὰ καὶ σεμνότατα τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων·
καὶ περὶ ὧν οὐδὲ ποτ' ἐπαύοντο λέγοντες, οἱ βουλόμενοι τὰ
τῶν βαρβάρων μεγάλα ποιεῖν· ὥστ' οὐδ' ὡς ἀνέχοι τοῦτ' εἰ
πεῖν· ὥσ' οὐδικαίοις χρῶμαι τοῖς παραδείγμασιν· οὐδ' ὥσ
περ μικροῖς διατρίβω, τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παραλι
πών· φεύγων γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν, τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων δι
ῆλθον· οὐκ ἀμνημονῶν οὐδ' ἐκείνων, ὅτι δ' ἐρκυλλίδας μὲν χι
λίους ἔχων ὁπλίτας τῆς αἰολίδος ἐπῆρξε· δράκων δ' ἐν ἀταρ
νεῖ καταλαβών, καὶ τρισχιλίους πελταστὰς συλλέξας, τὸ μυ
σιον πεδίον ἀνάστατον ἐποίησε· θίβρων δ' ὀλίγῳ πλείους τοῦ
τῶν διαβιβάσας, τὴν λυδίαν πᾶσαν ἐπόρθησεν· ἀγησίλαος
δ' τῶν κύρου στρατοπέδῳ χρώμενος, μικροῦ δεῖν τῆς ἐν τῷ ἁλυ
ος χώρας ἁπάσης ἐκράτησε· καὶ οὐδ' τὴν στρατιὰν τὴν μετὰ
βασιλέως περιπολοῦσαν, οὐδ' τὴν περσῶν ἀνδρίαν ἀξίαν
φοβηθῆναι· καὶ γὰρ ἐκείνοι φανερῶς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν κύ
ρου σωσταβάντων, οὐδὲν βελτίους ὄντες τῶν ἐπὶ θαλάττης.
τὰς μὲν γὰρ ἄλλας μάχας ὅσας ἥττήθησαν ἐῶ· καὶ τίθημι·

Cimon

Atarneus

Dercyllidas
Draco
Mysius car? ~~Atarneus~~
Thibro
Agesilaus

Atarnea oppidú ÷ aeoli dis teste plino. l. 5 cap. 30.

φασιάζειν αὐτοὺς, καὶ μὴ βούλεσθαι προθύμως πρὸς τὸν ἀδελ
φὸν τοῦ βασιλέως διακινδυνεύειν· ἀλλ' ἐπειδὴ κύρου τελευτή
σαντος, σωνῆλθον ἅπαντες οἱ τὴν ἀσίαν κατοικοῦντες, ἐν τού
τοις τοῖς καιροῖς, οὕτως αὐσχρῶς ἐπολέμησαν, ὥστε μηδὲ μία
λόγον ὑπολείπειν τοῖς ἤθεσι μεμενοῖσι τὴν τῶν περσῶν ἀνδρίαν
ἐπαινεῖν· λαβόντες γὰρ ἑξακισχιλίους τῶν ἑλλήνων, οὐκ ἀρ-
γίνδην μὲν ἐπιλελεγμένους, ἀλλ' οἱ διὰ φαυλότητα ἐν ταῖς
ἑαυτῶν πόλεσιν οὐχ οἷοί τ' ἦσαν ζῆν, ἀπείρους μὲν τῆς χώ
ρας ὄντας, ἐρήμους δὲ συμμάχων γεγενημένους, προ-
διδομένους δὲ ὑπὸ τῶν σωναναβάντων, ἀπεστερημένους
δὲ τοῦ στρατηγοῦ μεθ' οὗ σωνηκολούθησαν, τοσοῦτον ἥττους
αὐτῶν ἦσαν, ὥσθ' ὃ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς παροῦσι
πράγμασι, καὶ καταφρονήσας τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως,
τοὺς ἄρχοντας τοὺς τῶν ἑλλήνων, ὑποσπονδοῦσι συλλα
βεῖν ἐτόλμησεν· ὥσ' ἐν τούτῳ παραμονήσε, σωταράξων
τὸ στρατόπεδον· καὶ μᾶλλον εἵλετο περὶ τοὺς θεοὺς ἐξαμαρ
τεῖν, ἢ πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ φανεροῦ διαγωνίσασθαι· δια-
μαρτὼν δὲ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τῶν στρατιωτῶν συμ-
μείναντων, καὶ καλῶς ἐνεγκάντων τὴν συμφοράν, ἀπι-
οῦσιν αὐτοῖς τὴν ἀφέρειαν καὶ τοὺς ἵππεας σωνεπέμψεν· ὑ
φῶν ἐκείνοι παρὰ πᾶσαν ἐπιβουλεύοντες τὴν ὁδόν, ὁμοί-
ως διεπορεύθησαν, ὥσπερ ἀνδρὶ προπεμπόμενοι· μάλι-
στα μὲν φοβούμενοι τὴν ἀοίκητον τῆς χώρας· μεγίστου δὲ τῶν
ἀγαθῶν νομίζοντες, ἐν τῶν πολεμίων ὡς πλείστοις ἐν
τύχοι· κεφάλαιον δὲ τῶν ἐρημένων· ἐκείνοι γὰρ οὐκ ἐπιμε-
λείας ἐλθόντες, οὐδὲ κόμην καταλαβόντες, ἀλλὰ πάντα τὸν
τὸν βασιλέα στρατεύσαντες, ἀσφαλέστερον κατέβησαν
τῶν περὶ φιλίας αὐτῶν πρεσβευόντων· ὥστε μοι δοκοῦ-
σιν ἐν ἅπασι τοῖς τόποις, σαφῶς ἐπιδεδεῖχθαι τὴν αὐτῶν
μαλακίαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς ἀσίας, πολλὰς μά
χας ἥττηνται· καὶ διαβάντες εἰς τὴν ἠρώπην δίκην ἔδοσαν· οἱ
μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπώλοντο· οἱ δ' εἰς χρῶς ἐσώθησαν· καὶ
τελευτῶντες ἐπαύοντο τοῖς βασιλείοις, καταγέλαστοι γεγόνα
σι· καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν· ἀλλὰ πάντα εἰκότως
ἀποβέβηκεν· οὐδὲ γὰρ οἷόν τε τοὺς οὕτω τρεφομένους, καὶ

Cyrimoxis

ἀρχίνδην

ὑπωτεραγνά

προπέμπομαι
i. mittit cum comitatu

μηδία

μαλακία

// ms. αὐτοῦ

ms. μὲν λάθαν vel ἐς ποιμένων λάθαν, vel ποιμένων λάθαν

ἀπ. ἀμφνον

πολιτευομένους· οὔτε τῆς ἄλλης ἀρετῆς μετέχειν, οὔτε ἐν ταῖς
μάχαις τρόπαιον ἵσταθαι τῶν πολεμίων· πῶς γὰρ ἂν
ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπιτηδεύμασιν ἐπιδείξασθαι δύναιτ' ἄν, ἡ γραῦς
γόος δεινός, ἡ γρατιώτης ἀγαθός· ὧν τὸ μὲν πλῆθος ἐστὶν
ὄχλος ἄτακτος· καὶ κινδύνων ἄπειρος· πρὸς μὲν τὸν πό
λεμον, ἐκλελυμένος· πρὸς δὲ τὴν δουλείαν ἀμείνων τῶν
παρήμιν οἰκετῶν πεπαιδευμένος· οἱ δὲ ἐν ταῖς μεγίσταις
δόξαις ὄντες αὐτῶν, ὁμαλῶς μὴν οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ πο
λιτικῶς, οὐδὲ πάποτε βίωσαν· ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον
διάγουσιν· ὡς μὲν τοὺς ὑβρίζοντες· τοῖς δὲ δουλεύοντες·
ὥς ἂν ἄνθρωποι μάλιστα οἱ τὰς φύσεις διεφθαρμένοι· καὶ
τὰ μὲν σώματα διὰ τοὺς πλούτους τρυφῶντες· τὰς
δὲ ψυχὰς διὰ τὰς μοναρχίας τὰ πρῶτα καὶ περιδεεῖς
ἔχοντες· ἐξεταζόμενοι δὲ πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις,
καὶ προκυλινδούμενοι, καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονοῦν με
λετῶντες· θνητὸν μὲν ἄνδρα προσκυνοῦντες, καὶ δάκνο
μενα προσαγορεύοντες· τῶν δὲ θεῶν μάλλον ἢ τῶν ἀνθρώ
πων καταφρονοῦντες· οἱ γὰρ οὖν οἱ καταβαίνοντες αὐτῶν
ἐπὶ θάλατταν, οὓς καλοῦσι σατράπας· οὐ καταισχύνου-
σι τὴν ἐκείνων παίδευσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς ἤθεσι τοῖς αὐτοῖς διά
μένουσι· πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπίστως· πρὸς δὲ τοὺς
ἐχθροὺς ἀνάνδρως ἔχοντες· καὶ τὰ μὲν τὰ πρῶτα, τὰ δὲ ὑ
περηφάνως ζῶντες· τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦν-
τες, τοὺς δὲ πολεμίους θεραπεύοντες· τὴν μὲν γὲ μετὰ
γνωσιλάου στρατιάν, ὀκτὼ μῆνας ταῖς ἑαυτῶν δαπάναις
διέθρεψαν· τοὺς δὲ ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύσαντας, ἑτέρου
τοσούτου χρόνου τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν· καὶ τοῖς μὲν κι-
θαρῳδοῖς καταλαβοῦσιν, ἑκατὸν τάλαντα διένειμαν· τοὺς
δὲ μεθ' ἑαυτῶν ὡς κύπρον στρατευσαμένους μᾶλλον ἢ τοὺς
αἰχμαλώτους ὑβρίζον· ὡς δὲ ἁπλῶς ὡς πρῶν καὶ μὴ καθ' ἕκαστον
ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολύ, τίς ἡ τῶν πολεμησάντων αὐτοῖς οὐκ
ἀδαιμονήσασ' ἀπῆλθεν· ἢ τῶν ὑπὲρ ἐκείνοις γενομένων οὐκ
ἀκιαθῆς τὸν βίον ἐτελεύτησεν· οὐ κόμωνα μὲν ὅς ὑπὲρ τῆς
ὁσίας στρατηγήσας τὴν λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν, ἐ
πὶ θάνατον συλλαβεῖν ἐτόλμησαν· θεμιστοκλέα δὲ ὃς ὑπὲρ

Satrapae

Cyffhene oppidú æoli dis

Conó

Themisto cles

τῆς ἑλλάδος αὐτοὺς κατεῖναι μάχης· καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίω
σαν· καίτοι πῶς χρὴ τὴν τούτων φιλίαν ἀγαπᾶν· οἱ τοὺς
μὲν ἀεργέτας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς ποιοῦντας,
οὕτως ἐπιφανῶς κολακεύουσι· περὶ τίνας δὲ ἡμῶν οὐκ ἐ
ξαμαρτάνουσι· ποῖον δὲ χρόνον διαλελοίπασιν οὐκ ἐπιβουλεύ
οντες τοῖς ἕλλησι· τί δ' οὐκ ἐχθρὸν αὐτοῖς ἐστι τῶν παρ' ἡμῖν;
οἱ καὶ τὰ τῶν θεῶν ἔδη, καὶ τοὺς μέχρις οὗ λαμ ἐν τῷ πρότερον
πολέμῳ καὶ κατακαίειν ἐτόλμησαν· διὸ καὶ τοὺς ἰωνας ἄ-
ξιον ἐπαινεῖν· ὅτι τῶν ἐμπρησθέντων ἱερῶν ἐπηράσαντο,
εἴτ' ἴνες οἰκοδομήσαιεν, ἢ πάλιν ὡς τὰ ἀρχαῖα καταθῆσαι
βουληθῶσιν· οὐκ ἀπορούντες ὅθεν ἐπισκευάσωσιν· ἀλλ' ἵνα ὑ
πόμνημα τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἡ τῆς τῶν βαρβάρων ἀσε
βείας, καὶ μηδεὶς πιστεύῃ τοῖς τοιαῦτα ὡς τὰ τῶν θεῶν ἔδη
ἐξαμαρτεῖν τολμήσασιν, ἀλλὰ καὶ φυλάττωνται· καὶ δὲ
διώσιν φρῶντες αὐτούς, οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἡμῶν,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀναθήμασι πολεμήσαντας· ἔχω δὲ καὶ
περὶ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέρων, πολλὰ τοιαῦτα διελ-
θεῖν· καὶ γὰρ οὗτοι, πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους ὅσοις πεπολε
μήκασιν, ἅμα διαλλάττονται· καὶ τῆς ἔχθρας τῆς προ
γεγενημένης ἐπιλαμθάνονται, τοῖς δὲ ἠπειρώταις, οὐδ' ὁ
ταν ἀπάσχωσι χάριν ἴσασιν, οὕτως ἀμνήστον πρὸς
αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ἔχουσιν· καὶ πολλῶν μὲν οἱ πατέρες ἡ-
μῶν, μηδισμοῦ θάνατον κατέγνωσαν· ἐν δὲ τοῖς συλ-
λόγοις ἔτι καὶ νῦν ἀρᾶς ποιοῦνται (πρὶν ἄλλο τι χρηματι-
σθῶσι) ὅτι σε ἐπικηρυκεύεται πέρσαις τῶν πολιτῶν (ἀμολ-
πίδαι δὲ καὶ κήρυκες) ἐν τῇ τελετῇ τῶν μυστηρίων· διὰ τὸ
τούτων μίσος, καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἴργεσθαι τῶν
ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀμδροφόνοις προαγορεύουσιν· οὕτω δὲ
φύσει πολεμικῶς πρὸς αὐτοὺς ἔχομεν, ὥστε καὶ τῶν μύθων
ἡδιστα σιωδιατριβόμεν τοῖς τρωικοῖς καὶ περσικοῖς, δι' ὧν
ἔστι πιθανόν θαυμάζεσθαι τὰς ἐκείνων συμφορὰς· ἄρα δ' ἄρτις ἐκ
μὲν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους, ὕμνους πε-
ποιημένους· ἐκ δὲ τοῦ πρὸς ἕλληνας, θρήνους ἡμῖν γεγενημέ-
νους· καὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἑορταῖς ᾀδόμενους· τῶν δὲ ἐπὶ ταῖς

ἔδη νεώς

δεδιῶσι

συλλόγοις

Eumolpidae

Ceryces

χρηματίζειν

Troiani bellú fabu losum censet Isocra tes

ω. ἀπ. δεδίωσιν

συμφοραῖσ ἡμᾶσ μεμνημένουσ· οἶμαι δὲ καὶ τὴν ὁμηρου
ποίησιν μείζω λαβεῖν δόξαν ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας
τοῖσ βαρβάροισ ἐμεκωμίασε· καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι τοὺς
προγόνουσ ἡμῶν ἐντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην, ἔν τε
τοῖσ τῆσ μουσικῆσ ἄθλοισ καὶ τῆ παιδεύσει τῶν νεωτε-
ρων, ἵνα πολλάκισ ἀκούοντεσ τῶν ἐπῶν, ἐκμανθάνωμεν τὴν
ἐχθραν τὴν πρὸσ αὐτουσ ὑπάρχουσαν· καὶ ζηλοῦντεσ τὰσ
αρετὰσ τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ τροίαν, τῶν αὐτῶν ἔρ-
γων ἐκείνοισ ἐπιθυμῶμεν· ὥσ τε μοι δοκεῖ πολλὰ λίαν εἶναι
τὰ παρακελευόμενα πολεμεῖν αὐτοῖς· μάλιστα δ' ὁ παρὼν
καιρόσ, ὃν οὐκ ἀφεστεον· οὐ σαφέστερον οὐδὲν· καὶ γὰρ αἰσχρὸν
παρόντι μὲν μὴ χρῆσθαι· παρελθόντοσ δὲ αὐτοῦ μεμνῆ-
σθαι· τί γὰρ ἂν καὶ βουληθείημεν ἡμῖν προσγενέσθαι, μέλλον
τεσ βασιλεῖ πολεμεῖν ἐξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων· οὐκ αἰγυ-
πτοσ μὲν αὐτοῦ καὶ κύπροσ ἀφεστηκε·, φοινίκη δὲ καὶ συρία
διὰ τὸν πόλεμον ἀμάστατοι γεγόνασι·, τύροσ δὲ ἐφημέ-
γα ἐφρόνησεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐκείνου κατειλῆφθαι·, τῶν
δὲ ἐν κιλικίᾳ πόλεων, τὰσ μὲν πλείστασ οἱ μεθ' ἡμῶν ὄν-
τεσ ἔχουσι· τὰσ δὲ οὐ χαλεπὸν ἐστι κτήσασθαι· λυκίας δ' οὐ
δεῖ σε πάποτε περσῶν ἐκρατήσειν· ἑκατόμνωσ δ' ὁ καρ-
ίασ ἐπίσταθμοσ τῆ μὲν ἀληθείᾳ, πολὺν ἡ δηχρόνον ἀφε-
στηκεν· ὁμολογήσει δὲ ὅταν ἡμεῖσ βουληθῶμεν· ἀπὸ δὲ
κρίδου μέχρισ ἰωνίσ, ἕλληνεσ τὴν ἀσίαν παροικοῦσιν· οὐ-
δὲ πείθειν· ἀλλὰ μὴ κωλύειν πολεμεῖν· καὶ τοιούτων ὁρμη-
τηρίων ὑπαρξάντων, καὶ τοσούτου πολέμου τὴν ἀσίαν πε-
ριστάντοσ, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα λίαν ἀκριβῶσ προαγορεύειν·
ὅπου γὰρ μικρῶν μερῶν ἥττουσ εἰσί, πῶσ ἂν διαλεθεῖεν, εἰ πᾶ-
σιν ἡμῖν πολεμεῖν ἀναγκασθεῖεν· ἐχει δὲ οὕτωσ· ἐὰν μὲν ὁ βάρ-
βαροσ ἐρρωμένωσ ἑτέρωσε κατάσχῃ τὰσ πόλεισ τὰσ ἐπὶ θάλατταν φρου-
ρὰσ μείζουσ ἐν αὐταῖσ ἢ νῦν ἐγκαταστήσασ, τὰ χαλεπὰ καὶ τῶν νήσων
αἱ εἰσι περὶ τὴν ἤπειρον, οἷον ῥόδοσ καὶ σάμοσ καὶ χίοσ ἐπὶ
τὰσ ἐκείνου τύχασ ἀποκλίναιεν· ἢν δ' ἡμεῖσ αὐτὰσ
πρότεροι καταλάβωμεν, ἀκόσ τουσ τὴν λυδίαν καὶ φρυ-
γίαν, καὶ τὴν ἄλλην τὴν ὑπερκειμένην χώραν οἰκοῦντασ,

Ccatomnus cariae praefect

ἐπίσταθμος

ἀποικοῦσιν ἕλληνεσ τὴν ἀσίαν

ω. 2. micissim sicuti illi duce xerxe
transierunt in Europam: nel cr
ψφ. 1. diuisim, separatim, ante qm
omnes congregentur.

ἐπὶ τοῖσ ἐν τεύθεν ὁρμωμένοισ εἶναι· διὸ δεῖ σπεύδειν· καὶ μη-
δεμίαν ποιεῖσθαι διατριβήν· ἵνα, μὴ πάθωμεν ὅπερ οἱ πα-
τέρεσ ἡμῶν· ἐκεῖνοι γὰρ ὑστερήσαντεσ τῶν βαρβάρων καὶ προέ-
μενοι τιμὰσ τῶν συμμάχων, ἡμαγκάσθησαν ὀλίγοι πρὸσ
πολλοὺσ κινδυνεύειν· ἐξὸν αὐτοῖσ προτέροισ διαβᾶσιν εἰσ
τὴν ἤπειρον μετὰ πάσησ τῆσ τῶν ἑλλήνων δυνάμεωσ,
ἐμέρει τῶν ἐθνῶν ἑκάστου χειρώσασθαι· δεδέκται γὰρ ὁ τάν
τισ πολεμῆ πρὸσ ἀνθρώπουσ ἐκ πολλῶν συλλεγομένουσ
τόπων, ὅτι δέ μὴ περιμένει, ἑωσ ἂν ἀθροισθῶσιν, ἀλλὰ ἔ-
τι διεσπαρμένοισ αὐτοῖσ ἐπιχειρεῖν· ἐκεῖνοι μὲν οὖν προεξα
μαρτόντεσ ἅπαντα τοῦτα ἐπηνωρθώσαντο, καταστάν
τεσ εἰσ τοὺσ μεγίστουσ ἀγῶνασ· ἡμᾶσ δ' ἂν σωφρονῶμεν,
ἐξ ἀρχῆσ φυλαξόμεθα· καὶ πειρασόμεθα φθῆναι, περὶ τὴν λυ
δίαν, καὶ περὶ τὴν ἰωνίαν στρατόπεδον ἐγκαταστήσαντεσ·
εἰδότεσ ὅτι καὶ βασιλεῦσ οὐ λεκόντων ἀρχεῖ τῶν ἠπειρω-
τῶν· ἀλλὰ μείζω δύναμιν περὶ αὐτὸν ἑκάστων αὐτῶν ποιη-
σάμενοσ· ἐσ ἡμεῖσ ὅσ ὅταν κρείττω διαβιβάσωμεν· ἢν βου
λήθεντεσ ῥαδίωσ ἂν ποιήσαιμεν· ἀσφαλῶσ ἅπασαν τὴν
ἀσίαν καρπωσόμεθα· πολὺ δὲ κάλλιον ἐκείνω περὶ τῆσ βα
σιλείασ πολεμεῖν, ἢ πρὸσ ἡμᾶσ αὐτοὺσ περὶ τῆσ ἡγεμο
νίασ ἀμφισβητεῖν· ἄξιον δὲ ἐπὶ τῆσ νῦν ἡλικίασ ποιη-
σάσθαι τὴν στρατιάν, ἵνοι τῶν συμφορῶν κοινωνήσαν-
τεσ οὗτοι καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσωσιν, καὶ μὴ πάντα
τὸν χρόνον δυστυχοῦντεσ διαγάγωσιν· ἱκανὸσ γὰρ ὁ
παρεληλυθὼσ χρόνοσ, ἐνῶ τῶν δεινῶν οὐ γέγονε· πολ-
λῶν γὰρ κακῶν τῆ φύσει τῆ τῶν ἀνθρώπων ὑπαρχόντων,
αὐτοὶ πλείστων ἀναγκαίων προσεξευρήκαμεν· πολέμουσ
καὶ στάσεισ ἡμῖν αὐτοῖσ ἐμποιήσαντεσ· ὥσ τε τοὺσ μὲν,
ἐν ταῖσ αὐτῶν ἀνόμωσ ἀποθνῆσκειν· τοὺσ δὲ ἐπὶ ξένησ
μετὰ πάθων καὶ τυραννικῶν ἀλᾶσθαι· πολλοὺσ δὲ δι' ἐνδειαν
τῶν καθ' ἡμέραν ἐπικουρεῖν ἀναγκαζομένουσ ὑπὲρ τῶν ἐχ-
θρῶν, τοῖσ φίλοισ μαχομένουσ ἀποθνήσκειν· ὑπὲρ ὧν οὐ-
δεσ πώποτε ἠγανάκτησεν· ἀλλ' ἐπὶ ταῖσ συμφοραῖσ ταῖσ
ὑπὸ τῶν ποιητῶν συγκειμέναισ, δακρύειν ἀξιοῦσιν· ἀληθινὰ δὲ
πάθη πολλὰ καὶ δεινὰ ὑπομένα διὰ τὸν πόλεμον ἐφορῶντεσ,

ὑστερήσαντεσ τῶν βαρβάρων. nisi a barbaris captandis opportunitatibus re ceu bene gerendarum

ἤπειρον. appellat asiam

ἡλικίᾳ. aetate. 1. tempore

Sententia aurea & eximia

ἐπικουρεῖν, συμμαχεῖν. hesychius

τοσούτου δέουσιν ἐλεῖν, ὥστε καὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἐπὶ τοῖς
ἀλλήλων κακοῖς, ἢ τοῖσ ἰδίοισ αὐτῶν ἀγαθοῖσ. ἴσως δ' ἂν
καὶ τῆσ ἐμῆσ ἀνηθάσ πολλοὶ καταγελάσεται, ἢ δυστυχίαν
ἀνδρῶν ἐν τοιούτοισ καιροῖσ ὀδυρόμενον. ἐν οἷσ ἰταλία μὲν
ἀπάσα τέτακται. σικελία δὲ κατατεδουλώται. τοσαῦταί δὲ
πόλεσ τοῖσ βαρβάροισ ἐκ δεδόμεται. τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν
ἑλλήνων ἐν τοῖσ μεγίστοισ κινδύνοισ ἐστί. θαυμάζω δὲ τῶν δυ
νασευόντων ἐν ταῖσ πόλεσιν, εἰ προσήκειν αὐτοῖσ ἡγοῦνται μέ
γα φρονεῖν, μηδὲν πώποτε ὑπὲρ τηλικούτων πραγμάτων,
μήτε εἰπεῖν, μήτε ἐνθυμηθῆναι δυνηθέντες. χρὴ γὰρ αὐτούς,
εἴπερ ἦσαν ἄξιοι τῆσ παρούσησ δόξησ, ἀπάντων ἀφεμε-
νουσ τῶν ἄλλων, περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸσ τουσ βαρβά
ρουσ εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. τυχὸν μὲν γὰρ ἄν τι δι-
πέραναν. εἰ δὲ καὶ προαπεῖπον, ἀλλ' οὖν τοῦσ γε λόγουσ ὥσπερ
χρησμοῦσ εἶσ τὸν ἐπιόντα χρόνον κατέλιπον. νῦν δέ, οἱ μὲν ἐν
ταῖσ μεγίσταισ δόξαισ ὄντεσ, ἐπὶ μικροῖσ ἀσπουδάζουσιν.
ἡμῖν δὲ τοῖσ τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσιν περὶ τηλικούτων
πραγμάτων συμβουλεύειν καταλελοίπασιν. οὐμὴν ἀλλ' ὁ-
σῳ μικροψυχότεροι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ προεστῶτες ἡμῶν,
τοσοῦτον τοὺσ ἄλλουσ ἐρρωμενεστέρουσ δεῖ σκοπεῖν, ὅπωσ
ἀπαλλαγησόμεθα τῆσ παρούσησ ἐχθρᾶσ. νῦν μὴν γὰρ μά
την ποιούμεθα τὰσ περὶ τῆσ εἰρήνησ σωθήκασ. οὐ γὰρ δια
λυόμεθα τοὺσ πολεμουσ, ἀλλ' ἀναβαλλόμεθα. καὶ περιμε
νομεν τοὺσ καιροὺσ ἐν οἷσ ἀνήκεστόν τι κακόν, ἀλλ' ἥλουσ ἐρ-
γάσασθαι δυνησόμεθα. δεῖ δὲ ταύτασ τὰσ ἐπιβουλὰσ
ἐκποδὼν ποιησαμένουσ, ἐκείνοισ τοῖσ ἔργοισ ἐπιχειρεῖν, ἐξ
ὧν τάσ τε πόλεσ ἀσφαλέστερον οἰκήσομεν. καὶ πίστ ὁτέ-
ρον διακείσόμεθα πρὸσ ἡμᾶσ αὐτούσ. ἔστι δὲ ἁπλοῦσ
καὶ ῥάδιοσ ὁ λόγοσ ὁ περὶ τούτων. οὔτε γὰρ εἰρήνην οἷόν τε
ἔστι βεβαίαν ἀγαγεῖν, ἐὰν μὴ κοινῇ τοῖσ βαρβάροισ πολεμῆ
σωμεν. οὐθ' ὁμονοῆσαι τοὺσ ἑλληνασ, πρὶν ἂν καὶ τὰσ φι
λίασ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τοὺσ κινδύνουσ πρὸσ αὐτοὺσ ποι
ησώμεθα. τούτων δὲ γεγενῆσθαι, καὶ τῆσ ἀπορίασ τῆσ
περὶ τὸν βίον ἡμῶν ἀφαιρεθείσησ, ἣ καὶ τὰσ ἑταιρίασ δια-
λύει, καὶ τὰσ συγγενείασ εἰσ ἐχθραν προάγει, καὶ πάντασ

Victus indigentia amicicias dissoluit & cognatos ad inimicitias impellit

// quæ ÷ ſ. in ternos ipſos ciuilis & in teſtina

ἀνθρώπουσ εἰσ πολέμουσ καὶ στάσεσ καθίσησιν. οὐκ ἔστιν
ὅπωσ οὐχ ὁμολογήσομεν. καὶ τὰσ ἀνοίασ ἀληθινὰσ πρὸσ ἡ-
μᾶσ αὐτοὺσ ἔξομεν. ὧν ἕνεκα περὶ παντὸσ ποιητέον ὅπωσ
ὡσ τάχιστα τοῦ ἐνθένδε πολέμου λυθήσεται τὴν ἠπειρον διοριοῦμεν.
ὡσ μόνον δ' ἂν τοῦτο ἀγαθὸν ἀπολαύσαιμεν ἐκ τῶν κιν-
δύνων τῶν πρὸσ ἡμᾶσ αὐτούσ. εἰ ταῖσ ἐμπρήσεσι ταῖσ ἐκ τού
των γεγενημένοισ πρὸσ τὸν βάρβαρον καταχρήσασθαι δόξειεν
ἡμῖν. ἀλλὰ γὰρ ἴσωσ διὰ τὰσ σωθήκασ ἄξιον ἐπισχεῖν, ἀλ-
λ' οὐκ ἐπιχθῆναι καὶ θᾶττον ποιήσασθαι τὴν στρατιάν. διὰ σ
ὰ μὲν ἠλευθερωμένοι τῶν πόλεων, βασιλεῖ χάριν ἴσασιν. ὥσ
δ' ἐκείνον τυχοῦσαι τῆσ αὐτονομίασ ταύτησ. αἱ δὲ ἐκδεδόμεναι
τοῖσ βαρβάροισ, μάλιστα μὲν λακεδαιμονίοισ καλοῦσιν. ἔπειτα
δὲ καὶ τοῖσ ἄλλοισ τοῖσ μετέχουσι τῆσ εἰρήνησ, ὡσ ὑπὲρ τούτων
δουλεύειν ἠναγκασμένοι καίτοι πῶσ οὐ χρὴ διαλύειν ταύτασ
τὰσ ὁμολογίασ ἐξὼν τοιαύτην δόξαν γεγενῆσθαι, ὥστε ὁ μὲν βάρβα
ροσ κηδεσταὶ τῆσ ἑλλάδοσ. καὶ φύλαξ τῆσ εἰρήνησ ἐστίν. ὑμῶν δὲ
τινὲσ εἰσιν οἱ λυμαινόμενοι καὶ κακῶσ ποιοῦντεσ αὐτήν. οὐδὲ
πάντων καταγελαστότατον, ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖσ ὁ-
μολογίαισ, τὰ χείριστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντεσ. ἃ μὲν γὰρ
αὐτονόμουσ ἀφίησι τὰσ τε νήσουσ καὶ τὰσ πόλεισ τὰσ ἐπὶ τῆσ
ἠπείρου πάλαι λελυται. καὶ μάτην ἐν ταῖσ σήλαισ ἐστί. ἃ
δ' ἐᾶσ χύνην φέρει ἡμῖν. καὶ πολλοὺσ τῶν συμμάχων ἐκδέδω
κε, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μενέτω. καὶ πάντα ταῦτα κύρια ποιοῦ
μεν. ἃ χρὴ ἀναιρεῖν. καὶ μηδὲ μίαν ἐᾶν ἡμέραν. μομίζοντασ προ
στάγματα καὶ μὴ σωθήκασ εἶναι. τίσ γὰρ οὐκ οἶδεν. ὅτι
σωθῆκαι μὲν εἰσιν, αἱ τιμεσ ἂν ἴσωσ καὶ κοινῶσ ἐν ἀμφοτέροισ
ἔχωσι. προστάγματα δὲ τὰ τοὺσ ἑτέρουσ ἐλαττοῦντα παρὰ τὸ
δίκαιον. διὸ καὶ τῶν πρεσβευσάντων ταύτην τὴν εἰρήνην,
δικαίωσ ἂν κατηγοροῖμεν. ὅτι πεμφθέντεσ ὑπὸ τῶν ἑλ-
λήνων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐποιήσαντο τὰσ σωθήκασ. ἐ-
χρὴν γὰρ αὐτοὺσ εἰτε δόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἑκάστουσ, εἴτε
καὶ τῶν δοριαλώτων ἐπάρχειν, εἴτε καὶ τούτων κρατεῖν ὧν
ὑπὸ τὴν εἰρήνην ἐτυγχάνομεν ἔχοντεσ, ἐπὶ τούτων ὁρι-
σαμένουσ, καὶ κοινὸν τὸ δίκαιον ποιησαμένουσ, οἵ τῶν συγ-
γράφεσθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῆ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει, καὶ

foedera in columnis sculpebantur

σωθῆκαι

προστάγματα

προστιθέντων, ταύτῃ τῇ εἰρήνῃ

ἐπιχεῖν

τὴν λακεδαιμονίων οὐδεμίαν τιμὴν ἀπενεῖμαν. τὸν δὲ βάρβαρον ἀπάσης τῆς ἀσίας δεσπότην καταστήσαν. ὡς ὑπὲρ ἐκείνου πολεμήσαντων ἡμῶν. ἢ τῆς μὲν πρόσθεν ἀρχῆς, πάλαι καθεστηκυίας, ἡμῶν δὲ ἄρτι τὰς πόλεις κατοικούντων, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων μὲν μεθιστὰς τὴν τιμὴν ἐχόντων. ἡμῶν δὲ τὸν ἀπαντα χρόνον ἐν τοῖς ἕλλησι διωαστευόντων. οἶμαι δ' ἐκείνως ἂν πρῶν. μᾶλλον δηλώσειν τήν τε περὶ ἡμᾶς ἀτιμίαν γεγενημένην. καὶ τὴν τοῦ βασιλέως πλεονεξίαν. τῆς γὰρ γῆς ἁπάσης τῆς ὑπὸ τῶν κόσμω κειμένης διχα τεμνομένης. καὶ τῆς μὲν ἀσίας, τῆς δὲ εὐρώπης καλουμένης, τὴν ἡμίσειαν ἐκ τῶν συνθηκῶν ἔλαβεν, ὥσπερ πρὸς τὸν δία τὴν χώραν μεμορμένος. ἀλλ' οὐ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς συνθήκας ποιούμενος. καὶ ταύτας συνηνάγκασεν ἐν ἡμᾶς. ἐν στήλαις λιθίναις ἀναγράψαντας ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν ἱερῶν ἀναθεῖναι. πολὺ κάλλιον τρόπαιον, τῶν ἐν ταῖς μάχαις γιγνομένων. τὰ μὲν γὰρ, ὑπὲρ μικρῶν ἔργων καὶ μιᾶς τύχης ἐστίν. αἱ δὲ ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου καὶ καθ' ὅλης τῆς ἑλλάδος ἐστήκασιν. ὑπὲρ ὧν καὶ ἄξιον ὀργίζεσθαι καὶ σκοπεῖν, ὅπως τῶν γεγενημένων δίκην λήψομεθα. καὶ τὰ μέλλοντα διορθωσόμεθα. καὶ γὰρ ἄν χρόνῳ, ἰδίᾳ μὲν τοῖς βαρβάροις οἰκεταις ἀξιοῦν χρῆσθαι. δημοσίᾳ δὲ τοσούτους ἰωνῶν συμμάχων περιόραν αὐτοῖς δουλεύοντας. καὶ τοὺς μὲν περὶ τὰ τρωικὰ γιγνομένους, μιᾶς γυναικὸς ἁρπαγῆς ἕνεκα, οὕτως ἁπαντας συνωργίσθη ἅπαι τοῖς ἀδικηθεῖσιν, ὥστε μὴ πρότερον παύσασθαι πολεμοῦντας. πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐποιήσαν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν, ἡμᾶς δὲ ὅλης τῆς ἑλλάδος ὑβριζομένης, μηδεμίαν ποιήσασθαι κοινὴν τιμωρίαν. ἐξὸν ἡμῖν ἀρχῆς ἄξια διαπράξασθαι. μόνος γὰρ οὗτος ὁ πόλεμος, κρείττων ἐρήνης ἐστί. καὶ θεωρία μᾶλλον ἢ στρατιᾶ προσεοικώς. ἀμφοτέροις δὲ συμφέρων, καὶ τοῖς τὴν ἡσυχίαν ἄγειν βουλομένοις καὶ τοῖς πολεμεῖν ἐπιθυμοῦσιν. ἐξεστι γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέτερα αὐτῶν καρποῦσθαι. τοῖς δὲ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων, μεγάλους πλούτους καταστήσασθαι. πολλαχοῦ δὲ ἄν τις λογιζόμενος, εὕροι ταύτας τὰς πράξεις λυσιτελούσας μάλιστα ἡμῖν. φέρε γὰρ. πρὸς τίνας χρή

In duas tantum partes diuidit orbé Isocrates asiam & Europam

Cn

Ulxis

πολεμεῖν, τοὺς μηδὲ μιᾶς πλεονεξίας ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ δίκαιον σκοπούντας. οὐ πρὸς τοὺς καὶ πρότερον τὴν ἑλλάδα κακῶς ποιήσαντας, καὶ νῦν ἐπιβουλεύοντας, καὶ πάντα τὸν χρόνον οὕτω διακείμενους πρὸς ἡμᾶς. τίσι δὲ φθονεῖν ἔοικεν, τοὺς μὴ παντάπασιν ἀνανδρῶς διακείμενους. ἀλλὰ μετρίως τούτῳ τῷ πράγματι χρωμένους. οὐ τοῖς μείζοσι μὲν τασ δυναστείας ἢ κατὰ ἀνθρώπους περιβεβλημένοις, ἐλάττονος δὲ ἀξίοις τῶν παρήμιν δυστυχούντων. ἐπὶ τίνας δὲ μᾶλλον προσήκει στρατεύειν. τοὺς ἅμα μὲν εὖ βουλομένους. ἅμα δὲ τοῦ συμφέροντος προνοουμένους; οὐκ ἐπὶ τοὺς καὶ φύσει πολεμίους καὶ πατρικοὺς ἐχθροὺς, καὶ πλεῖστα μὲν ἀγαθὰ κεκτημένους, ἥκιστα δὲ ὑπὲρ αὐτῶν ἀμύνασθαι δυναμένους. οὐκοῦν ἐκείνοι πᾶσι τούτοις ἔμοιγε τυγχάνουσιν ὅντες καὶ μὴν οὐδὲ τὰς πόλεις λυπήσομεν στρατεύσαντες ἐξ αὐτῶν καταλέγοντες. ὁμοῦ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς ἀλλήλους ὀχληρότατον αὐταῖς ἐστι. πολὺ γὰρ οἶμαι σφαλερώτερον ἔσεσθαι τοὺς μὲν ἐθέλοντας, τῶν σωματοφυλάκων ἐπιθυμεῖν ὁρῶν. τίς γὰρ οὕτως ἢ μέσος ἢ παλαιὸς ῥάθυμος ἐστιν, ὅστις οὐ μετασχεῖν βουλήσεται τούτου τῆς στρατιᾶς. τῆς ὑπαθηναίων μὲν καὶ λακεδαιμονίων στρατευομένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας ἀθροιζομένης, ὑπὸ δὲ τῆς ἑλλάδος ἁπάσης ἐκπεμπομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων τιμωρίαν πορευομένης. φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν, πόσην τίνα χρὴ νομίζειν, ἢ ζῶντας ἔχειν, ἢ τελευτήσαντας καταλείπειν, τοὺς ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις ἀριστεύσαντας. ὅπου γὰρ οἱ πρὸς Alexander
ἀλεξανδρον πολεμήσαντες, καὶ μίαν πόλιν ἑλόντες, τοιούτων ἐπαίνων ἠξιώθησαν, ποίων τίνων χρὴ πρὸς δόκαν εἴκω μίων τεύξεσθαι τῆς ὅλης ἀσίας κρατήσαντας. τίς γὰρ ἢ τῶν ποιητῶν δυναμένων, ἢ τῶν λεγόντων ἐπιστάμενων οὐ πρόθυμος ἂν εἴη καὶ φιλοσοφήσειν. βουλόμενος ἅμα τε τῆς αὐτοῦ διανοίας καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μνήμην ἔσεσθαι ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν. οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων, ἐν τε τῷ παρόντι καιρῷ, καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. τότε μὲν γὰρ ὤμην ἀξίως διωήσεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων ἐπεί. νῦν

Troiam
~~Olympiam~~ puto significari

11.2. partibus

δ' οὐκ ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν· ἀλλὰ πολλάκις δια-
πέφευγεν ὧν διεμνήσθην· αὐτοὺς οὖν χρὴ σιωπᾶν, ὅσησ ἂν ἀ-
δαιμονίασ τύχοιμεν· ἃ τὸν μὲν πόλεμον τὸν νῦν ὄντα περὶ
ἡμᾶς, πρὸς τοὺς ἠπειρώτασ ποιησάμεθα· τὴν δὲ ἀδαι-
μονίαν τὴν ἐκ τῆσ ἀσίασ ἄσ τὴν ἀρρωστίαν διακομίσαμεν·
καὶ μὴ μόνον ἀκροατὰς γενομένουσ ἀπελθεῖν· ἀλλὰ τοὺς μὲν
πράττειν δυναμένουσ παρακαλοῦντασ ἀλλήλουσ, πειρᾶ-
σθαι διαλλάττειν, τήν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν, καὶ τὴν λακεδαι-
μονίων· τοὺσ δὲ τῶν λόγων ἀμφισβητοῦντασ, πρὸσ μὲν τὴν
παρακαταθήκην· καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὧν νῦν φλυα-
ροῦσι, παύσασθαι γράφοντασ· πρὸσ δὲ τοῦτον τὸν λόγον
ποιεῖσθαι τὴν ἀμιλλαν· καὶ σκοπεῖν ὅπωσ ἀμείνων ἐμοῦ πε-
ρὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐροῦσιν· ἐνθυμουμένουσ, ὅτι τοῖσ
μεγάλασ τάσ ὑποσχέσεσ ποιουμένοισ, οὐ πρέπει περὶ
μικρὰ διατρίβειν· οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν ἐξὸν ὁ βίοσ μηδὲν ἐπι-
δώσει τῶν πειθόντων· ἀλλὰ ὧν ἐπιτελεῖν ἐνθυμῶν, αὐτοί τε
ἀπαλλαγήσονται τῆσ τοιαύτησ ἀπορίασ, καὶ τοῖσ ἄλλοισ
μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιοι δόξουσιν εἶναι.

πλαταϊκόσ.

Εἰδότεσ ὑμᾶσ ὦ ἄνδρεσ ἀθηναῖοι καὶ τοῖσ ἀδικου-
μένοισ προθύμωσ βοηθεῖν εἰθισμένουσ, καὶ τοῖσ
εὐεργέταισ μεγίστην χάριν ἀποδιδόντασ, ἥκο-
μεν ἱκετεύσοντεσ, μὴ περιιδεῖν ἡμᾶσ ἐρήμουσ οὐ-
σησ, ἀμαρτάνουσ ὑπὸ θηβαίων γιγνομένουσ· πολ-
λῶν δὲ ἤδη πρὸσ ἡμᾶσ καταφυγόντων, καὶ διαπραξαμέ-
νων ἁπάντων ὅσων ἐδεήθησαν, πολλὴν ἡγούμεθα μάλιστα
προσήκειν ὑμῖν περὶ τῆσ ἡμετέρασ πόλεωσ ποιήσασθαι
πρόνοιαν· οὔτε γὰρ ἀδικωτέρουσ οὐδένασ ἂν ἡμῶν εὕροιτε
τηλικαύτασ συμφορᾶσ περιπεπτωκότασ· οὔτε κτῆσιν χρόνου πρὸσ τὴν ἡμετέραν πόλιν οἰκειότερον διακειμένουσ· ἔτι δὲ περὶ τοιούτων δεησόμενοι παρέσμεν ἐν οἷσ κίν-
δυνοσ μὲν οὐδένεσ ἔνεστι, πάντεσ δὲ ἄνθρωποι πάθοιμεν ἂν

ἥκομεν ἱκετεύσοντες

ἀνασώσασθαι

μιμοῦσιν ὑμᾶσ ὅσιωτάτουσ καὶ δικαιοτάτουσ εἶναι τῶν
ἑλλήνων· εἰ μὲν οὖν θηβαίουσ ἐῶρῶμεν ἐκ παντὸσ τρόπου, πα-
ρεσκευασμένουσ πείθειν ἡμᾶσ ὡσ οὐδὲν εἰσ ἡμᾶσ ἐξήμαρ-
τήκασι· διὰ βραχέων ἂν ἐποιησάμεθα τοὺσ λόγουσ· ἐπεὶ
δὴ δεῦρο ἥκομεν ἀτυχίασ, ὥσ τε μὴ μόνον ἡμῖν εἶναι
τὸν ἀγῶνα πρὸσ τούτουσ, ἀλλὰ καὶ τῶν ῥητόρων τοὺσ
ἱκανωτάτουσ, οὐσ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖσ οὗτοι πα-
ρεσκευάσαντο συνηγόρουσ, ἀναγκαῖον διὰ μακροτέρων δὴ
λῶσαι περὶ αὐτῶν· χαλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδεέστερον ἃ
πεῖν ὧν πεπόνθαμεν· ποῖοσ γὰρ ἂν λόγοσ ἐξισωθείη τοσαῦσ ἡ
μετέραισ δυσπραξίαισ· ἢ τίσ ἂν ῥήτωρ ἱκανὸσ γένοιτο κα-
τηγορῆσαι τῶν θηβαίοισ εἰσ ἡμᾶσ ἡμαρτημένων· ὅμωσ δὲ
πειρατέον οὕτωσ ὅπωσ ἂν δυνώμεθα, φανερὰν καταστῆσαι
τὴν τούτων παρανομίαν· πολὺ δὲ μάλιστα ἀγανακτοῦμεν,
ὅτι τοσούτου δεόμεν τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι τοῖσ ἄλλοισ ἕλ-
λησιν, ὥστε ἐρήμησ οὔσησ καὶ σιωπησάντων γεγενημένων, οὐχ ὅ-
πωσ τῆσ κοινῆσ ἐλευθερίασ μετέχομεν· ἀλλ' οὐδὲ δουλείασ
μετρίασ ἠξιώθημεν τυχεῖν· δεόμεθα οὖν ἡμῶν ἄνδρεσ ἀθη-
ναῖοι μετ' εὐνοίασ ἀκούσασθαι τῶν λεγομένων· ἐνθυμηθέν-
τασ ὅτι πάντων ἂν ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβεβηκόσ, εἰ
θηβαίοισ μὲν τοῖσ ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶσ πρὸσ τὴν
πόλιν ὑμῶν διακειμένοισ, αἴτιοι γεγένησθε τῆσ ἐλευθερία-
σ· ἡμεῖσ δὲ μὴ δικετεύοντεσ ὑμᾶσ τῶν αὐτῶν τοῖσ ἐχ-
θίστοισ τύχοιμεν· περὶ μὲν οὖν τῶν γεγενημένων οὐκ οἶδ' ὅτι
δεῖ μακρολογεῖν· τίσ γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ τὴν χώραν ἡμῶν
καταμεμέμηται· καὶ τὴν πόλιν κατεσκάφασιν· ἃ δὲ λέγομ-
τεσ ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν, περὶ τούτων ὑμᾶς πειρασό-
μεθα διδάσκειν· ἐνιοίτε μὲν γὰρ τολμῶσι λέγειν, ὡσ διὰ
τοῦτο πρὸσ ἡμᾶσ οὕτω προσήμεχθησαν, ὅτι σιωπᾶν αὐ-
τοῖσ οὐκ ἐθέλομεν· ὑμεῖσ δὲ ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν εἰ δί-
καιόν ἐστιν ὑπὲρ τηλικούτων ἐγκλημάτων οὕτωσ ἀνόμους
καὶ δεινὰσ ποιεῖσθαι τὰσ τιμωρίασ· ἔπειτα εἰ προσήκει ὑ-
μῖν δοκεῖ, μὴ πεῖσθεῖσαν τὴν πλατεαίων πόλιν, ἀλλὰ βια-
σθεῖσαν θηβαίοισ σιωπᾶν· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένασ ἡγοῦμαι

ἀχόπωσ πόλει πο[illegible]
καταγνώσθησαν
προσηνέχθησαν -/.
καταστάσεσ

τολμηροτέρους ἦναι τούτων· οἵτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν εκάστων πόλεσ ἀφανίζουσι· τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν πολιτείας οὐδὲν δεομένους, κοινωνεῖν ἀναγκάζουσι· πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνεται διαπραττόμενοι πρός τε τοὺς ἄλλους, καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἐπεὶ δὴ πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἱοί τε ἦσαν, ὥς περ τοὺς θεσσιείας καὶ τοὺς ταναγραίους, συμπολεμοῦν εἰς τὰς θήβας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἡμεῖν πεπονθότες· νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπραξάσθαι βουληθέντες· ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες· θαυμάζω δὲ πρὸς τί τῶν γεγενημένων ἀφορῶντες, καὶ πῶς ποτέ τὸ δίκαιον κρίνοντες, ταῦτα φήσουσι προσήκειν ἡμῖν· εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦσιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἀνεκτέον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὀρθομενίοις φόρον οἰκτέον· οὕτω γὰρ ἦν τὸ παλαιόν· εἰ δὲ τὰς συνθήκας ἀξιοῦσιν ἦναι κυρίας ὅπερ ἐστὶ δίκαιον, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν αὐτάς· ὁμοίως γὰρ τάς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς μεγάλας αὐτονόμους εἶναι κελεύουσιν· οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν αὐτοὺς ἀναισχυντεῖν· ἐπὲ κείνον δ' ἐπιστρέψεσθαι τὸν λόγον, ὡς μετὰ λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν· καὶ πάσης τῆς συμμαχίας διαφθείραντες ἡμᾶς, τὰ συμφέροντα πεποιήκασιν· ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν χρῆναι μηδεμίαν μήτε αἰτίαν μήτε κατηγορίαν μείζω δύνασθαι τῶν ὅρκων καὶ συνθηκῶν· οὐμὴν ἀλλὰ δὴ τιμᾶς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν λακεδαιμονίων συμμαχίαν, οὐκ ἂν πλαταιεῖς ἐξ ἁπάντων τῶν ἑλλήνων προεκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἑκόντες, ἀλλ' ἀναγκασθέντες τοῖς αὐτοῖς ἐδουλεύομεν· τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν ἐφ' τοῦθ' ἡμᾶς ἀμοίας ἐλθεῖν, ὥστε περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τοὺς ἐξ ἀνδραποδισαμένους ἡμῶν τὴν πόλιν μᾶλλον, ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν μεταδόντας· ἀλλὰ γὰρ οἶμαι, χαλεπὸν ἡμεῖν μεωτερίζειν· αὐτοὺς μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας· ἐκείνων δὲ, οὕτω μεγάλην δύναμιν κεκτημένων· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἁρμοστοῦ καθεστῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης, καὶ τη-

θεσσιάσιν · ταναγραίους

οἰκεῖ κυρίας

οὐμὴν ἀλλὰ

μεταδόντας

ἁρμοστοῦ

οἰκεῖον

οὐμὴν ἀλλὰ

ἃ δὲ ὁμολογούμενα φαίνονται ~~πεποιηκότες~~ διαπραττόμενοι ἢ δὲ τὰς συνθήκας ἀξιοῦσιν εἶναι κυρίας.

λικούτου στρατεύματος ὄντος θεσσιᾶσιν· οὐφ' ὧν οὐ μόνον οὐκ ἂν ἐλαττον, ἢ ὑπὸ θηβαίων διεφθάρημεν, ἀλλὰ καὶ δικαιότερον· τούτοις μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης, οὐ προσήκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γενομένων· ἐκείνοι δὲ ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες, ἀκούσαν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον· ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς οὐδὲ τοῦτο ἀγνοεῖν, ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων, τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἠναγκάζοντο· ταῖς δὲ ψυχαῖς μεθ' ἡμῶν ἦσαν· οὐστίνα χρὴ προσδοκᾶν γνώμην ἐξεῖν ἂν ἀκούσωσιν ὅτι θηβαῖοι τὸν δῆμον τῶν ἀθηναίων πεπείκασιν, ὡς οὐδὲν ὀστέον ἐστὶ φέρειν τῶν ὑπολακεδαιμονίοις γενομένων· ὁ γὰρ τούτων λόγος οὐδὲν, ἀλλ' ἢ τοῦτο φανήσεται δυνάμενος· οὐδὲ γὰρ ἰδίαν κατηγορίαν ποιούμενοι, κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀπολωλέκασιν αὐτήν· ἀλλ' ἢν ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνων ἐξουσίν ἐρεῖν· ὑπὲρ ὧν βουλεύεσθαι χρὴ· καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν λακεδαιμονίων, ἢ τούτων ὕβρισ διαλλάξει· καὶ ποιήσει τὴν ἐκείνων συμμαχίαν, ἀντὶ τῶν νομίζειν σωτηρίαν εἶναι· ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε τὸν ὑπογυώτατον, οὐχ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας, οὐδ' ὑπὲρ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας· ἅπασι γὰρ ὑπῆρχεν ἡμῖν· ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς σωθείσας τῆς αὐτονομίας ἀποστερουμένων· ὃ δὴ καὶ πάντων σχεδιώτατον, εἰ τὰς πόλεσ ἃς οὐκ οἴεσθε δεῖν λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύτας περιόψεσθε ὑμῖν ὑπὸ θηβαίων ἀπολλυμένας· οἱ τοσούτου δέουσι μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ὑμετέραν, ὡσθ' ὁ δοκεῖ πάντων δεινότατον εἶναι, δοριάλωτους γενέσθαι, τοῦτο κρείττον ἡμῖν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς πόλεως, ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν καταστρέφεσθε ἀλόντες, εὐθὺς μὲν ἁρμοστοῦ καὶ δουλείας ἀπηλλάγησαν· νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέχουσιν· οἱ δ' ἐν τούτων πλησίον οἰκοῦντες, οἱ μὲν οὐδὲν ἧττον τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσιν· τοὺς δ' οὐ πρότερον παύσονται κακῶς ποιοῦντες, πρὶν ἂν οὕτως ὥσπερ ἡμᾶς διαθῶσι· καὶ λακεδαιμονίων μὲν κατηγο-

θεσσιᾶσιν

μνησικακεῖν

θηβαίων δηλονότι

διαλλάξει

αὐτονομίας

ἐν τῷ adsententiam supplevit τοῦτο

συνέδριον

θεσσιᾶσιν

διαλλάξει

ροῦσιν, ὅτι τὴν καθ' ἡμείαν κατέλαβον. καὶ φρουρᾶς ἕνεκα τῶν πόλεων καθιστᾶσιν. αὐτοὶ δ' οὐ φύλακες εἰσὶ πέμπουσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατασκάπτουσιν, τοὺς δὲ ἄρχειν ἀπολλύουσιν, οὐδὲν οἴονται δεινὸν ποιεῖν. ἀλλὰ εἰς τοῦτο ἀναισχυντίας καὶ ὠμότητος ἐλήλυθασιν, ὥστε τῆς μὲν αὐτῶν σωτηρίας, τοὺς συμμάχους ἅπαντας ἀξιοῦσιν ἐπιμελεῖσθαι. τῆς δὲ τῶν ἄλλων δουλείας, αὐτοὺς κυρίους καθιστᾶσι. καίτοι τίς οὐκ ἂν μισήσειε τὴν τούτων πλεονεξίαν, οἱ τῶν μὲν ἀνθρώπων ἑτέρων ἄρχειν ζητοῦσι. τοῖς δὲ κρείττοσιν ἴσον ἔχειν οἴονται δεῖν. καὶ τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν τῆς γῆς τῆς ὑπὸ ὀρωπίων δεδομένης φθονοῦσιν. αὐτοὶ δὲ βίᾳ τὴν ἀλλοτρίαν χώραν κατανέμονται. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς λέγουσιν ὡς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν συμμάχων ταῦτ' ἔπραξαν. καίτοι χρὴν αὐτοὺς ὅμοσε ἐνθάδε συνεδρίου, καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως ἀμφὶ βουλεύεσθαι δυναμένης, ἢ τῆς θηβαίων, οὐχ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἥκειν ἀπολογησομένους, ἀλλὰ πρίν ποιῆσαι τι τούτων ἐλθεῖν ὡς ὑμᾶς βουλευσομένους. νῦν δὲ, τὰς μὲν οὐσίας τὰς ἡμετέρας ἰδίᾳ διηρπάκασι. τῆς δὲ διαβολῆς ἅπασι τοῖς συμμάχοις ἤκουσι μεταδώσοντες. ἣν ὑμεῖς ἢν σωφρονῆτε φυλάξεσθε. πολὺ γὰρ κάλλιον τούτους ἀναιδεῖσθαι μιμήσασθαι τὴν ὁσιότητα τὴν ὑμετέραν, ἢ τῆς τούτων παρανομίας αὐτοὺς πειθήσαι μετασχεῖν. οἱ μηδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γιγνώσκουσιν. οἶμαι γὰρ ἅπασι φανερὸν εἶναι, ὅτι προσήκει τοὺς εὐφρονοῦντας, ἐν μὲν τῷ πολέμῳ σκοπεῖν ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου, πλέον ἕξουσι τῶν ἐχθρῶν. ἐπεὶ δ' ἀν δὲ εἰρήνη γένηται, μηδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν. οὗτοι δὲ τότε μὲν ἐν ἁπάσαις ταῖς πρεσβείαις, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας ἐποιοῦντο τοὺς λόγους. ἐπειδὴ δὲ νομίζουσιν αὐτοῖς ἀδεῶς εἶναι ποιεῖν ὅτι ἂν βουληθῶσιν, ἁπάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες, ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας λέγειν τολμῶσι. καὶ φασὶ τὸ θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμετέραν, τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμάχοις. καὶ ὡς

Τὴν καθ' ἡμέραν

καίτοι

χρὴν καίτοι

συνεδρίου

πολὺ κάλλιον

nihil plures facere.

ἀδεῶς . facultate

χρὴν

εἰδότες, ὡς οὐδ' αὐτοῖς τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτοῦσιν, οὐδὲν πώποτε συνήνεγκεν. ἀλλὰ πολλοὶ δὴ τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσαντες, περὶ τῆς ἑαυτῶν εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους δικαίως κατεστήσαν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνους γε ἔξουσι λεγεῖν, ὡς αὐτοὶ μὲν μεθ' ὧν ἀνγεγνώσται, πιστοὶ διατελοῦσιν ὄντες. ἡμᾶς δὲ ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν χώραν πρὸς λακεδαιμονίους ἀποστῶμεν. ὁρῶντες γὰρ ἡμᾶς μὲν δὶς ἐκπεπολιορκημένους, ὑπὲρ τῆς φιλίας τῆς ὑμετέρας. τούτους δὲ πολλάκις ἐστὶν ἑαυτῶν τὴν πόλιν ἐξημαρτηκότας. καὶ τὰς μὲν παλαιὰς προδοσίας, πολὺ ἀνέργον εἶναι λέγειν. γενομένου δὲ τοῦ κοινοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν τούτων, καὶ λακεδαιμονίων ἐπὶ αὐτοὺς στρατευσάντων, δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες, οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελύσαθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόντες ὑμᾶς εἰς τὴν λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰς ἦλθον. καὶ χῖοι μὲν καὶ μιτυληναῖοι, καὶ βυζάντιοι συμπαρέμειναν. οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες, οὐδὲ κοινοῦν σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν. ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀναιδρίας καὶ πονηρίας καὶ ἀφροσύνης ἦλθον, ὥστε ὤμοσαν, ἡμῖν ἀκολουθήσειν μετὰ κείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν αὐτῶν. ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δίκας, τῆς καθ' ἡμέας καταλειφθείσης, ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. ὅθεν καὶ μάλιστα ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν. σωθέντες γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως, καὶ κατελθόντες εἰς τὴν αὐτῶν οὐδὲν ἐνα χρόνον ἐμείναν. ἀλλ' εὐθὺς εἰς λακεδαίμονα πρεσβεύσαντες ἀπέστελλον. ἑτοιμοὶ δουλεύειν ὄντες, καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν προτέρων πρὸς αὐτοὺς ὡμολογημένων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν. εἰ γὰρ μὴ προσέτατον ἐκεῖνοι τοὺς φεύγοντας μὴ καταδέχεσθαι, καὶ τοὺς αὐτόχειρας ἐξέργειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἠδικηκότων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι. καὶ τοιοῦτοι μὲν μεωτὶ περὶ τὴν πόλιν τὴν δε γεγενημένοι. τὸ δὲ παλαιὸν ἁπάσης τῆς ἑλλάδος προδόται κατεστάντες, αὐτοὶ

Συμφῶσαι

ἀλλὰ μὴν

κομισάμενοι

οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδοσαν

ἡμῖν

καθ' ἡμᾶς

ὡμολογημένων

αὐτόχειρας

κομισάμενοι τὴν χώραν

οὐχ ὅπως

ἡμῖν

μὲν ὑπὲρ οὗ τῶν ἑκουσίων καὶ μεγάλων ἀδικημάτων συν-
γνώμης τυχεῖν ἠξιώθησαν· ἡμᾶς δὲ ὑπὲρ ὧν ἠναγκάσθη-
μεν, οὐδὲ μίαν ἔχειν οἰόμεθα δίκην. ἀλλὰ τολμῶσιν ὀρθῶς
θηβαῖοι, λακωνισμὸν ἑτέροις ὀνειδίζειν. οὗς πάντες ἴσμεν
πλείστον χρόνον λακεδαιμονίοις δεδουλευκότας. καὶ προ-
θυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς, ἢ τῆς ἑαυτῶν σωτη-
ρίας πεπολεμηκότας. ποίας γὰρ εἰς βολὴς ἀπελείφθη-
σαν, τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν γεγενημένων· ἢ τίνων οὐκ
ἐχθίους ὑμῖν, καὶ δυσμενέστεροι διετέλεσαν ὄντες· οὐκ ἐν
τῷ δεκελείκῳ πολέμῳ πλείστων αἴτιοι κακῶν ἐγένοντο τῶν
ἄλλων τῶν εἰς βαλόντων·, οὐδὲ δυστυχησάντων ὑμῶν μό
νοι τῶν συμμάχων ἔθεντο τὴν ψῆφον, ὡς χρὴ τὴν τε πόλιν
ἐξανδραποδισθῆναι, καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον, ὥσ-
περ τὸ κρισαῖον πεδίον·, ὡς τοῖς λακεδαιμονίοις τὴν αὐτὴν ἐ-
σχον γνώμην θηβαίοις, οὐδὲ ἐὰν ἐκώλυεν ὑμᾶς τοὺς ἅπα
σι τοῖς ἕλλησιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους, αὐτοὺς
ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι· καὶ ταῖς μεγίσταις συμ
φοραῖς περιπεσεῖν· καὶ τοι τίνα τηλικαύτην ἀνέργειαν εἶχοι-
εν ἂν εἰπεῖν· ἢ τίς ἱκανὴ γενήσεται διαλῦσαι τὴν ἔχθραν τὴν ἐκ
τούτων δικαίως ἂν ὑπάρξουσαν πρὸς αὐτούς· τούτοις
μὲν οὖν οὐδὲν λόγος ὑπολείπεται τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξη-
μαρτηκότι. τοῖς δὲ σιωπηγορεῖν βουλομένοις ἐκείνος μόνος·
ὡς νῦν μὲν ἡ βοιωτία, προπολεμεῖ τῆς ὑμετέρας χώρας· ἡν δὲ
διαλύσησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν, ἀσύμφορα τοῖς συμ
μάχοις διαπράξεσθε· μεγάλην γὰρ ἔσεσθαι τὴν ῥοπὴν, εἰς μετ
ὰ λακεδαιμονίων ἡ τούτων γενήσεται πόλις· ἐγὼ δ' οὔτε
τοῖς συμμάχοις ἡγοῦμαι λυσιτελεῖν τοὺς ἀσθενεστέρους τοῖς
κρείττοσι δουλεύειν· οὐδὲ γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ
ἄλλων τινῶν ἢ τούτων ἐπολεμήσαμεν· οὔτε θηβαίους εἶναι τοι
ούτο μανίας ἦν εἰπεῖν, ὡστε ἀποστάντας τῆς ὑμετέρας συμμα
χίας λακεδαιμονίοις αὐθις τὴν πο
λιν

πεδίον σημειωσαι ὅτι παροξύνεται κατὰ τὸν ἑρμηνεῖς τοῦ ἀριστοφάνους ἐν τῷ τέλει τοῦ πλουτου·

ἀσβολή

προπολεμεῖ τῆς ὑμετέρας χώρας

μεγάλη ῥοπή

ἐνδόντας

ἑκουσίων ἀδικημάτων

λακωνισμός

ἀσβολή

ἐξανδραποδιζόντων

τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον

κρισαῖον πεδίον

κεῖτοι

πλαταϊκός

δῶν πασῶν ἀποστερεῖσθαι· πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολί
τας αὐτοῖς ἐχθρὰ καλῶς· ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ ἐκ τῆς
πόλεως ἐκβαλόντες, διηρπάκασι τὰς οὐσίας· ἢ τὰ πρὸς
τοὺς ἄλλους βοιωτοὺς· ὧν οὐκ ἀρχὴν μόνον ἀδίκως ἐπι
χειροῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατεσκάφασι· τῶν δὲ
καὶ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν· ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ ἐπὶ τὴν ὑμε
τέραν πόλιν ἔτι ἐλθεῖν αὐτοῖς οἴονται δεῖν· ἢν οὕτω σιωπε-
χῶς φανήσονται προδιδόντες· ὡς τοῦ μὴ ἔστιν ὅπως βου-
λήσονται πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διεμεχθέντες,
τὴν αὐτῶν πόλιν οὕτως ἀκῆ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν.
ἀλλὰ πολὺ κοσμιώτερον διακείσονται πρὸς ἁπάσας τὰς
πράξεις, καὶ τοσούτῳ πλέον ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν, ὅ
σῳπερ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδίωσιν· ἐπεδείξαν
τὸ δὲ ὑμῖν ὡς χρὴ τὴν φύσει χρῆσθαι τῆς σφῶν αὐτῶν, ἐξ ὧν
ἐπράξαν περὶ ὀρωπόν· ὅτε μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐξουσίαν ἡλ-
πισαν ἔσεσθαι ποιεῖν ὅτι ἂν βουληθῶσιν· οὐχ ὡς συμμά
χοις ὑμῖν προσηνέχθησαν· ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰς τοὺς πολε
μιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ὁμόδουλοι
αὐτοὺς αὐτὶ τούτων ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, πᾶσαν μὲν οἱ
τῶν φρονημάτων ἦλθον εἰς ὑμᾶς ταπεινότερον διατεθέντες,
ἡμῖν ἡμεῖς τυγχάνομεν ἔχοντες· ὥστε ἡμῖν τινες ὑμᾶς ἐκφοβοῦσι
τῶν ῥητόρων λέγοντες, ὡς κίνδυνός ἐστι, μὴ μεταβαλόντες καὶ γε
νώνται μετὰ λακεδαιμονίων, οὐ χρὴ πιστεύειν. τοιαῦτα γὰρ
αὐτοὺς ἀναγκαῖα κατεφήφισαν, ὡστε πολὺ ἂν θᾶττον τὴν
ὑμετέραν ἀρχὴν, ἢ τὴν λακεδαιμονίων συμμαχίαν ὑπο-
μείναιεν· εἰ δὲ οὖν καὶ ἁμαρτία μέλλοιεν ἅπαντα πράξειν,
οὐδ' οὕτως ἡγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς θηβαίων πόλεως
πλείω ποιήσασθαι λόγον, ἢ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν·
ἐνθυμουμένους, πρῶτον μὲν, ὡς οὐ τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ
τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰσχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν
ἐστιν· ἔπειθ' ὅτι συμβαίνει κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, οὐ τοὺς
βιαζομένους τὰς πόλεις καταστρεφομένους· ἀλλὰ τοὺς ὁσιωτέρους
καὶ πραοτέρους τὴν ἐλευθερίαν διοικοῦντας· καὶ ταῦτα ἐπὶ πλείο-
νων μὲν ἀρετῆς παραδείγματα τῶν ἐχθρῶν διελθεῖν· τὰ δὲ οὖν ἐφ' ἡμῶν

τῶνδε κὴ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν

διεμεχθέντες πρὸς ὑμᾶς

ἐξ ὧν

οὐχ ὡς συμμάχοις ὑμῖν προσηνέχθησαν

ἐκφοβοῦσι

γενώνται μετὰ λακεδαιμονίων

καταστρεφομένους τὰς πόλεις

προσηνέχθησαν

διεμεχθέντες πρὸς ὑμᾶς

ἀντὶ τούτων

γενώνται μετὰ λακεδαιμονίων

γιν ὁμῆμα, τίσ οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ λακεδαιμόνιοι τὴν δύναμιν
τὴν ὑμετέραν ἀνυπόστατον δοκοῦσαν εἶναι καταλύσαν. μικρᾶς
μὲν ἀφορμᾶς ἔστ τὸν πόλεμον τὸν κατὰ θάλατταν τὸ πρῶ
τον ἔχοντες. διὰ δὲ τὴν δόξαν ταύτην, προσαγαγόμενοι
τοὺς ἕλληνας. καὶ πάλιν ὑμεῖς τὴν ἀρχὴν ἀφέλεσθε τὴν ἐκ
είνων. ἐξ ἀτειχίστου μὲν τῆς πόλεως ὁρμηθέντες, καὶ πρατ
τούσης ἀσθενῶς. τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον. καὶ
τούτων ὡς οὐ βασιλεύς αἴτιος ἦν, ὅτ ἐτελευτᾶς χρόνος
σαφῶς ἐπέδειξεν. ξέρξη γὰρ αὐτῶ πραγμάτων γεγενημέ
νων, καὶ τῶν μὲν ὑμετέρων ἀν ἐλπίζως ἔχόντων, λακεδαι
μονίοις δὲ σχεδὸν ἁπασῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὁμ
ως τοσοῦτον αὐτῶν περιεγένεσθε πολεμοῦντες, ὥστε
ἐκείνους ἀγαπητῶς ἰδεῖν τὴν εἰρήνην γενομένην. μηδ' ἐς οὖν
ὑμῶν ὀρρωδείτω μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμενος τοὺς κινδύ
νους. μὴ δοίεσθω συμμάχων ἀπορήσειν, ἐὰν τοῖς ἀδι
κουμένοις ἐθελήσητ τῖν βοηθεῖν. ἀλλὰ μὴ θηβαίοις μόνοις. οἷς
νῦν τἀναντία ψηφισάμενοι, πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιήσετε
τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἢν γὰρ ἐνδείξησθε ὡς ὁμοίως ἅπα
σιν ὑπὲρ τῶν σωθεισῶν παρεσκευάσθε πολεμεῖν, τίμεσ
εἶς τοῦτο ἀνοίας ἥξουσιν, ὥστε βούλεσθαι μετὰ τῶν κα
τεδουλουμένων τὴν ἑλλάδα εἶναι μᾶλλον, ἢ μεθ' ὑμῶν
τῶν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων. εἰ δὲ
μή, τί λέγοντες ἦν πάλιν γένηται πόλεμος, ἀξιώσετε
προσάγεσθαι τοὺς ἕλληνας. εἰ τὴν αὐτονομίαν προτείν
οντες, ἐκδώσετε πορθεῖν θηβαίοις ἥντινα ἂν βούλωνται
τῶν πόλεων. πῶς δοῦναι. καὶ τἀναντία φανήσεσθε πρά
ττοντες ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ θηβαίους μὲν μὴ διακωλύσητε πα
ραβαίνοντας τοὺς ὅρκους, καὶ τὰς σωθείσας. πρὸς δὲ λα
κεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προασωίσεσθε πο
λεμεῖν. καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἀπέχη
σθε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὡς μεγίστην ποιῆσαι. τού
τους δὲ τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ἐάσετε, καὶ τοιαῦτα ποιεῖν,
ἐξ ὧν ἅπαντες χείρους εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς. ὁ δὲ πάν
των ἀλογώτατον. εἰ τοῖς μὲν, σωεχῶς μὲ τὰ λακεδαιμο-

ἀνυπόστατον

προσαγόμενοι

τόδε

προτείνοντες

προσάγεσθαι

πλατϊκός

νίοις γεγενημένοις, δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν ἥντι παρά
σσομ δ' ὅν αὐτοῖς ἐκείνοι προστάττωσιν. ἡμᾶς δ' οἱ τὸν μὲν
πλείστον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν, τὸν δὲ
τελευταῖον μόνον πόλεμον ὑπὸ λακεδαιμονίοις ἠναγκά
σθημεν γεγενῆσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀθλιώτα
τα ἁπάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακείμενους. τί
μασ γὰρ ἂν ἡμῶν εὕροιτισ δυστυχεστέρους, οἵτινες καὶ πό
λεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων, ἐν μιᾷ τρηθέντες ἡμέρᾳ,
πάντων τῶν ἀναγκαιοτάτων ὁμοίως ἐνδεεῖς ὄντες, ἀλ
ῆται καὶ πτωχοὶ καθεστήκαμεν. ἀπορούντες ποῖ τραπό
μεθα. ἐκπεσόντες γὰρ ἐκ τῆς οἰκείας, ἀθυμοῦντες καὶ ἀ
λώμενοι τὴν ἑλλάδα περίειμεν πᾶσαν δυσχεραίνοντες
τὰς οἰκήσεις. ἥντε γὰρ δυστυχοῦντας καταλάβωμεν,
ἀλγοῦμεν. ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκείοις κακοῖς, καὶ
τῶν ἀλλοτρίων κοινωνεῖν. ἥντε ὡς ἀπραγοῦντας ἔλθω
μεν, ἔτι χαλεπώτερον ἔχομεν. οὐ τᾶς ἐκείνων φθονοῦντες ἀ
πορίας. ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας ἀγαθοῖς, τᾶς
ἡμετέρας αὐτῶν συμφορᾶς καθορῶντες. ἐφᾶς ἡμεῖς, οὐ
δεμίαν ἡμέραν ἀδάκρυτι διάγομεν. ἀλλὰ πενθοῦντες
τὴν πατρίδα, καὶ θρηνοῦντες τὴν μεταβολὴν τὴν γεγε
νημένην ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν. τίνα γὰρ οἴεσθε
ἡμᾶς γνώμην ἔχειν, ὁρῶντας τοὺς γονέας ἡμῶν αὐτῶν,
ἀναξίως γηροτροφουμένους. καὶ τοὺς παῖδας, οὐκ ἐπὶ ταῖς
ἐλπίσιν αἷς ἐποιησάμεθα παιδευομένους. ἀλλὰ πολλοὺς
μὲν, μικρῶν ἕνεκα συμβολαίων δουλεύοντας. ἄλλους δὲ
ἐπιθητείαν ἰόντας. τοὺς δ' ὅπως ἕκαστοι δύνανται τὸ
καθ' ἡμέραν πορίζομένους, ἀπρεπῶς, καὶ τοῖς τῶν προγό
νων ἔργοις, καὶ τᾶς αὐτῶν ἡλικίας, καὶ τοῖς φρονήμασι
τοῖς ἡμετέροις. ὁ δὲ πάντων ἐστὶν ἀλγεινότατον. ὅτ' ἄν
τισ ἰδὴ χωριζομένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνον πολίτας
ἀπὸ πολιτῶν. ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν. καὶ τέ
κνα ἀπὸ μητέρων. καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομέ
νην. ὁ πολλοῖς τῶν ἡμετέρων πολιτῶν διὰ τὰς ἀπορίας
συμβέβηκεν. ὁ γὰρ κοινὸς βίος, ἀπολωλώς, ἰδίας ἐλπίδας ἕκα-

πρόφασιν

ἀθλιώτατα

δυσχεραίνοντες

οἶμαι γὰρ ἀρκεῖν σοίγε καὶ τὰ σὰ ὡ τάλας ἀθλιώτατε ὥστε μὴ τὰ τῶν πέλας ζηλεῖν

γηροτροφουμένους

θνητὰ

πορίζομένους

πορίζομένοι

ἐν τοῖς τῶν πέλας ἀγαθοῖς

γηροτροφουμένους

δυσχεραίνοντες

πρόφασιν

ὁ κοινὸς βίος ἀπολωλώς, ἰδίας ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν

ἀφ' ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύνας ἀγνοεῖν, τὰς διὰ περίαν καὶ φυγὴν γιγνομένας. ἃς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ, χαλεπώτερον τῶν ἄλλων κακῶν φέρομεν. τῶν δὲ λόγῳ παραλείπομεν, αἰσχυνόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀτυχίας ἐξετάζειν. ὧν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦμεν ἐνθυμουμένους, ἐπιμέλειαν τινὰ ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' ἄλλοτριοι τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες. ἀλλὰ τοῖς μὲν ὁμοίοις ἅπαντες οἰκεῖοι. τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος ἡμῶν. διὰ γὰρ τὰς ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολιτείδων ὑμετέρων γεγόναμεν. ὥστε οὐχ οἵοντε ὑμῖν ἀμελῆσαι περὶ ὧν ἐλελύθαμεν δεησόμενοι. καὶ γὰρ ἂν ἀπάντων εἰκὸς εἴη, εἰ πρότερον μὲν ἡμῖν μετέδοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν. νῦν δὲ μὴ δεῖται δὲ τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δόξειν ὑμῖν. ἔπειτα οὐδὲ δίκαιος εἶναι μὲν ἑκάστου ἐλεεῖσθαι τῶν παρὰ τὸ δίκαιον δυστυχούντων. ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως διεφθαρμένην, μὴ δὲ κατὰ μικρὸν οἰκτοῦ δυνηθῆναι τυχεῖν. ἀλλ' ὥστε καὶ πρὸς ὑμᾶς καταφυγοῦσαν. οἷς οὐδὲ τὸ πρότερον αἰσχρῶς, οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοῦς ἱκέτας ἐλεήσασιν. ἐλθόντων γὰρ ἀγγείων ὡς τοὺς προγόνους ὑμῶν, καὶ δεηθέντων ἀμελεῖσθαι τοὺς ὑπὸ τῇ καδμείᾳ τελευτήσαντας, πειθεῖς ἔπεσ ὑπεκείνων, καὶ θηβαίους ἀναγκάσαντες βουλεύσασθαι μετριώτερον, οὐ μόνον αὐτοὶ κατέκριναν τοὺς χρόνους δόκιμοι ἦσαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει δόξαν ἀθάνατον ἔθεσαν ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον. ἣν οὐκ ἄξιον προδοῦσαν γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρόν. φιλοτιμεῖσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις. φαίνεσθαι δὲ ἐκείνοις ταναντία περὶ τῶν ἱκετῶν πράττοντας. καίτοι πολὺ περὶ μείζονων καὶ δικαιοτέρων ἥκομεν τὰς δεήσεις ποιησόμενοι. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν στρατεύοντες ἱκέτευον ὑμᾶς. ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολωλεκότες. κακεῖνοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτηρίαν. ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον τοὺς τεθνεῶτας ταφῆς ἔρχεσθαι. καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος ἀποστερεῖσθαι. καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν

ἄλλωστε · maxime

ὑπὸ τῇ καδμείᾳ

καίτοι

ἔρχεσθαι

καίτοι τῇ καδμείᾳ

ἔρχεσθαι φιλοτιμεῖσθαι

πλατωνικὸς λόγος

ἐστὶ ταφῆς ἔρχεσθαι τοὺς νεκρούς

ἀπάντων. ἀλλὰ τὸ μὲν ἑτέρου τοῖς κωλύουσιν, ἢ τοῖς ἀτυχοῦσι. τὸ δὲ μηδεμίαν ἔχοντα καταφυγὴν, ἀλλὰ ἀπολιν γενόμενον, καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν κακοπαθεῖν, καὶ τοὺς αὐτοῦ περιορᾶν μὴ δυνάμενον ἐπαρκεῖν, τί δεῖ λέγειν ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς ὑπερβέβηκεν. ὑπὲρ ὧν, ἁπάντας ὑμᾶς ἱκετεύομεν, ἀποδοῦναι τὴν χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν. τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ὑπομιμνήσκοντες, ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικούτους ὁρᾶσθαι δυστυχοῦντας, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀπορουντας. τοὺς δὲ νεωτέρους ἀντιβολοῦντας καὶ δεομένους βοηθεῖν τοῖς ἡλικιώταις. καὶ μὴ περιιδεῖν ἔτι πλείω κακὰ τῶν ἐρημένων παθόντας. ὀφείλετε δὲ μόνοις τῶν ἑλλήνων, τοῦτον τὸν ἔραστον ἀμαρτάνοις ἡμῖν γεγενημένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς ἡμετέρους προγόνους φασὶν, ἐκλιπόντων τῶν ὑμετέρων πατέρων ἐν τῷ περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν, μόνους τῶν ἔξω πελοποννήσου, κοινωνοῦσι ἐκείνοις τῶν κινδύνων γενομένους, συναμφισβῆσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς. ὥστε δικαίως ἂν τὴν αὐτὴν δ' ἐργασίαν ἀπολάβοιμεν, ἣν περ αὐτοὶ τυγχάνομεν ὄντες ὑμᾶς ὑπάρξαντες. εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων δεῖ δοκεῖ φροντίζειν, ἀλλὰ τὴν γε χώραν, οὐ πρὸς ὑμῶν ἐστιν ἀμαρτεῖν πεπορθημένην. ἐν ᾗ μεγίστα σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας, καὶ τῶν ἄλλων τῶν σωμαγωνισαμένων καταλέλειπται. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τρόπαια, πολὺ πρὸς πόλιν γεγονεν. ἑκάστα δὲ ὑπὲρ ἁπάσης τῆς ἑλλάδος, πρὸς ὅλην τὴν ἐκ τῆς ἀσίας δύναμιν ἐστήκεν. ἃ θηβαῖοι μὲν ἀκοτῶς ἀφαιρίζουσι. τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων, αἰσχύνη τούτοις ἐστὶν. ὑμῖν δὲ προσήκει διασώζειν. ἐξ ἐκείνων γὰρ τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν ἑλλήνων. ἄξιον δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκείνου τὸν τόπον κατεχόντων. καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τιμὰς αὐτῶν καταλυομένας. οἷς ὑμεῖς καλλιερησάμενοι, τοιοῦτον ὑπέστητε κίνδυνον. ὃν καὶ τούτους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἐλευθεροῦτε. χρὴ δὲ καὶ τῶν προγόνων ποιήσασθαι τιμὰ

περιορᾶν ἐπαρκεῖν

ἔρφυον · pregnin

ὑπάρξαντες πρὸς ὑμῶν

τρόπαια

περιορᾶν καλλιερησάμενοι

ἔρφυον καλλιερησάμενοι

ἐπαμῦναι

ὑπάρξαντες

πρὸς ὑμῶν

πρόποιαν, καὶ μὴ παραμελῆσαι μὴ δὲ τῆς περὶ ἐκείνους δ
σεβείας. ἐνθυμουμένους ὅπως ἂν διατεθεῖεν εἴτις ἄρα τοῖς
ἐκείνοις ἐπιχειρήσοι. ἔτι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εἰ κυρίων ὑ-
μῶν αἱροῖντο, τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώ-
σαντας, δεσπότας τῶν ἄλλων ἑλλήνων καθιστάμενους.
ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους,
μόνους τῶν ἑλλήνων ἀναστάτους γεγενημένους. καὶ τοὺς
μὲν τῶν κινδυνευσάντων τάφους, μὴ τυγχάνοντας τῶν
νομιζομένων, ἀπαίρει τῶν ποιησόντων. θηβαίους δὲ, τοὺς
τἀναντία διαπραξαμένους, κρατοῦντας τῆς χώρας ἐκείνης. ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι καὶ λακεδαιμονίων μεγίστην ἐποι-
εῖσθε κατηγορίαν, ὅτι θηβαίοις χαριζόμενοι τοῖς τῶν ἑλλή-
νων προδόταις, ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας διέφθειραν. μὴ
τοίνυν ἐάσητε ταύτην τὴν βλασφημίαν περὶ τὴν ὑμετέ-
ραν γενέσθαι πόλιν. μὴ δὲ τὴν ὕβριν τὴν τούτων, ἀντὶ τῆς
παρούσης ἐλπίδος δόξης πολλῶν δὲ ἐνόντων εἰπεῖν, ἐξῶν
ἄντισ ὑμᾶς ἐπαγαγοίτο μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέ-
ρας σωτηρίας, οὐ δυναμαι βραχέι λόγω πάντα περιλα-
βεῖν. ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς χρὴ καὶ τὰ παραλελειμμένα συνι-
δόντας, καὶ μνησθέντας μάλιστα μὲν τῶν ὅρκων καὶ τῶν
συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς
τούτων ἐχθρᾶς, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια περὶ ἡμῶν.

ἀντὶ

ἐπάγομαι

ἀρεοπαγιτικός

Πολλοὺς ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν, ἥν τινα πόλεγμόν
μην ἔχων περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποιησάμη-
ν. ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης, ἢ
σφαλερῶς αὐτὴ τῶν πραγμάτων καθεστηκό
των. ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεσιν ἢ διακοσίας
κεκτημένης, εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἀγούσης. καὶ τῶν
κατὰ θάλατταν ἀρχούσης. ἔτι δὲ συμμάχους ἐχούσης πολ-

ἀρεοπαγιτικός

λοὺς μὲν τοὺς ἑτοίμους ἡμῖν ἡντιδεήθησόμενοι, πολὺ
δὲ πλείους τοὺς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας, καὶ τὸ
προσταττόμενον ποιοῦντας. ὧν ὑπαρχόντων, ὑμᾶς μὴν
ἄντισ φήσεν ἔχοντ' εἶναι θαρραλέω, ὥστ' οὐδὲν τῶν κινδύνων
ὀκνεῖν. τοῖς δὲ ἐχθροῖς τοῖς ἡμετέροις προσήκειν δεδιέ-
ναι καὶ βουλεύεσθαι περὶ σωτηρίας. ὑμεῖς μὲν οὖν οἴ. δ' ὅτι
τούτων χρώμενοι τῶν λογισμῶν, καὶ τῆς ἐμῆς προσόδου κα-
ταφρονεῖτε. καὶ πάσας μ' ἐλπίζετε τὴν ἐλλάδα ταύτην τῇδ' ὑ-
μάς καταστήσειν. ἐγὼ δὲ διὰ ταῦτα τυγχάνω δε-
διώς. ὁρῶ γὰρ τῶν πόλεων τὰς ἄριστα πράττειν οἰομέ-
νας τὰ κάκιστα συμβουλευομένας. καὶ τὰς μάλιστα θαρ-
ρούσας ἐπὶ πλεῖστον κινδύνους καθιστάμενας. αἴτιον δὲ
τούτων εἶναι ὅτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν, οὐδὲν αὐτὸ
καθ' αὐτὸ παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλὰ συντέ-
ταξται καὶ συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλουσίοις καὶ τοῖς δυ-
ναστείαις ἄνοια. καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία. τοῖς δὲ ἐν
δείαις, καὶ τοῖς ταπεινότησι, σωφροσύνη καὶ μετριότης.
ὥστε χαλεπὸν εἶναι διαγνῶναι, ποτέρων ἄντισ δ' ἑκάστο
τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν.
ἰδοὶ μὲν γὰρ ἂν ἐκ μὲν τῆς φαυλοτέρας εἶναι δοκούσης, ἐπὶ
τὸ βέλτιον ὥστ' ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις ἐπιδιδούσας.
ἐκ δὲ τῆς κρείττονος φαινομένης, ἐπὶ τὸ χείρον ἐθισμένας
μεταπίπτειν. καὶ τούτων ἐνεγκεῖν ἔχειν παραδείγματα,
πλείστα μὲν ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν πραγμάτων· πυκνοτάτας
γὰρ ταῦτα λαμβάνει τὰς μεταβολάς. μείζω δὲ καὶ φα
νερώτερα τοῖς ἀκούουσιν, ἐκ τῶν ἡμῖν καὶ λακεδαιμονίοις
συμβάντων. ἡμεῖς τε γὰρ ὀλιγαρχούμενοι μὲν τῆς πόλεως
ὑπὸ τῶν βαρβάρων γενόμενοι. διὰ τὸ δεδιέναι καὶ προ-
σέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν, ἐπρωτεύσαμεν τῶν ἑλλήνων.
ἐπειδὴ δ' ἀμυνόμενοι ἐνεβλήθημεν εἰς τὴν δύναμιν παρὰ μι
κρὸν ἡλθομεν ἐξαυδραποδισθῆναι. λακεδαιμόνιοι δὲ τὸ μὲν πα
λαιὸν μὲν ἐκφαύλως τε καὶ μικρῶν πόλεων ὁρμηθέντες, διὰ τὸ σωφρό
νως ζῆν καὶ τραπεζιωτικῶς, καὶ ἐσχόν πελοποννήσου. μετὰ δὲ
ταῦτα μείζω φρονήσαντες τοῦ δέοντος, καὶ λαβόντες καὶ τὴν
κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλασσαν ἀρχήν, ἐφ' οὓς αὐτοὺς

συντάξεις

ὑποτελοῦντας

οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὑτό

ὡς ἐπὶ πολύ

ἐπρωτεύσαμεν

τῶν ἑλλήνων

οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὑτό
τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας
ὡς ἐπὶ πολύ.
ἐπρωτεύσαμεν

ἡμῖν κινδύνους κατέστησαν. ὅστις οὖν δοκοῦσι τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας, καὶ τηλικαύτας δυνάμεις οὕτω ταχέως ἀναιρεθείσας, πιστεύειν τοῖς παροῦσιν, ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως τε καὶ τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδεεστέρου μὴ πρατούσης, ἢ κατέκτησαν τὸν χρόνον. τοῦ δὲ μίσους τοῦ τῶν ἑλλήνων καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τὸν βασιλέα, πάλιν ἀνακεκαινισμένης. ἃ τότε κατεπολέμησεν ἡμᾶς. ἀπορῶ δὲ πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλλειν ἡμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων. ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν, διὰ τοῦτο δ' ἀναιρεθήσεσθαι ἥκειν, ὥστε λανθάνειν ὑμᾶς διὰ ὀργὴν ἡ πόλις ἡμῶν καθέστηκεν. εἰκάτε γὰρ οὕτω διακείμενοις ἀληθεῖ. ὅποιοι, οἵτινες ἁπάσας μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θράκης ἀπολωλεκότες, πλείω δὲ χίλια τάλαντα μάτην διὰ τοὺς ξένους ἀπαναλωκότες, πρὸς δὲ τοὺς ἑλλήνας διαβεβλημένοι, καὶ τῶν βαρβάρων πολέμιοι γεγονότες, ἔτι δὲ τοὺς μὲν θηβαίων φίλους, σοφίζειν ἀναγκάζομενοι. τοὺς δὲ ἡμετέρους αὐτῶν συμμάχους ἀπολωλεκότες, ἐπὶ τοσαύταις πράξεσιν εὐαστέλειαν μὲν δίδοσιν ἤδη τεθείκαμεν. ῥαθυμότερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζομεν, τῶν πάντα τὰ δέοντα πραττόντων, καὶ ταῦτ' ἀκόντως, καὶ ποιοῦμεν, καὶ πάσχομεν. οὐδὲν γὰρ οἷόν τε γίγνεσθαι κατὰ τρόπον, τοῖς μὴ καλῶς περὶ τῆς διοικήσεως ὅλης βεβουλευμένοις. ἀλλὰ ἐὰν καὶ κατορθώσωσι περιτιμᾶσι πράξεσι, ἢ διὰ τύχην, ἢ διὰ μυδρὸν ἀρετὴν μικρὸν διαλιπόντες, πάλιν ἐς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησαν. καὶ ταῦτα γνοίη τις ἂν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς γενομένων. ἁπάσης γὰρ τῆς ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν ὑπεσούσης, καὶ μετὰ τὴν κόμωσιν μαυμαχίαν, καὶ μετὰ τὴν τιμοθέου στρατηγίαν, οὐδένα χρόνον τὰς ἀτυχίας κατασχεῖν ἠδυνήθημεν. ἀλλὰ ταχέως διεσκαρίφησαμεθα καὶ διελύσαμεν αὐτάς. πολιτείαν γὰρ τὴν ὀρθῶς ἂν τοῖς πράγμασι χρησομένην οὔτ' ἔχομεν οὔτε λαβεῖν αὐτοῦμεν. καίτοι τὰς ἀπραγίας ἁπάντες ἴσμεν καὶ παραγιγνόμενας καὶ παραμηνύσας οὐ τοῖς τὰ χείριστα καὶ κάλλιστα περιβεβλημένοις. οὐδὲ τοῖς μετὰ πλήθους ἀνθρώπων ἴσον τὸν αὐτὸν τρόπον ἠθροισμένοις. ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα

ἀναιρεθήσας. πρὸς τὸ ἀναιρέω. ῶ.

ἀνακεκαινισμένης

ἀπαναλωκότες. correxenda ἀπαναλωκότες ἀπὸ τοῦ ἀναλόω exprobra

εὐαστέλεια

διεσκαριφησάμεθα

καίτοι

ἀπαναλωκότες videtur debuisse corrigendum esse ἀπηναλωκότες ab ἀναλόω; sed proniduntho errant nam ἀναλόω interinde detinetur ἐξαναλίσκω fort ἀπήλωκα. διὸ μὴ παραθηλεῖχω λόγω μὴ δὲ τῶν ἀναγκαίων παρὰ τῶν πατέρων, παρεσκευασμένων ἐς αἰχμὰς καὶ δόρατα χαρπιλωκότων

ἀπαναλωκότες

εὐαστέλεια

διεσκαριφησάμεθα

Ὀρεοπολίτικος

τὴν αὐτῶν διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἄλλο, ἡ πολιτεία τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις. αὕτη γὰρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἁπάντων. καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα. τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτην καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας, καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀναγκαῖον ἐστιν ὁμοιοῦσθαι. καὶ πράττειν οὕτως ἕκαστον, οἷαν περ ἂν αὐτὴν ἔχωσιν. νῦν ἡμεῖς διεφθαρμένης, οὐδὲν φροντίζομεν. οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσωμεν αὐτήν. ἀλλὰ ἐπὶ μὲν τῶν δικαστηρίων τῶν καθεστηκότων, κατηγοροῦμεν. καὶ λέγομεν ὡς οὐδὲ ἔστι δημοκρατία κάκιον ἐπολιτεύθημεν. ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν, μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης. ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ τὸν λόγον μέλλω ποιεῖσθαι, καὶ τὴν πρόσοδον ἀπεγραψάμην. εὑρίσκω γὰρ ταύτην ἀνομόνην γενομένην, καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀπότροπην. καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήν. ἣν ἐθελήσωμεν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν. ἣν σόλων μὲν ὁ δημοτικὸς γενόμενος, ἐνομοθέτησε. κλεισθένης δὲ ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν, καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. ἧς οὐκ ἂν εὕροιμεν οὔτε δημοτικωτέραν οὔτε μᾶλλον τῇ πόλει συμφέρουσαν. τεκμήριον δὲ μέγιστον. οἱ μὲν γὰρ ἐκείνην χρώμενοι, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι, καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμήσαντες, παρ' ἑκόντων τῶν ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβον. οἱ δὲ τῆς νῦν παρούσης ἐπιθυμήσαντες, ὑπὸ πάντων μισηθέντες, καὶ πολλάκις δεῖμα παθόντες, μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι πῶς χρὴ ταύτην τὴν πολιτείαν ἐπαινεῖν ἢ τὰ ἔργα, τὴν τοσούτων μὲν κακῶν πρότερον αἰτίαν γενομένην, νῦν δὲ καθ' ἕκαστον ἐμαυτὸν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀναφερομένην. πῶς δ' οὐδεὶς δεδιέναι, μὴ τοσαύτης ἐπιδόσεως γιγνομένης, τελευτῶντες ἐς τὰ χείρονα πράγματα τῶν τότε γενομένων ἐξοκείλωμεν. ἅμα δὲ μὴ συλλήβδην μόνον ἀκηκοότες, ἀλλὰ κριβῶς εἰδότες, ποιεῖσθε καὶ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν. ὑμέτερον μὲν ἔργον ἐστὶ παρασχεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς προσέχοντας τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις.

G

ψυχὴ πόλεως ἡ πολιτεία

πρόσοδος

Σόλων

Κλεισθένης

μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ τοῖς ἐσχάταις συμφορᾶς περιπεσεῖν.

ἐξοκείλωμεν

ἣν σόλων ἐνομοθέτησε

ἐξοκείλωμεν

ἐγὼ δὲ ὡς ἂν δύνωμαι σιωπῶν τὰ πειρᾶσομαι περὶ ἀμφοτέρων τούτων διελθὼν πρὸς ὑμᾶς. οἱ γὰρ κατέκαμνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες, κατεστήσαντο πολιτείαν, οὐκ ὀνόματι μὲν τῶν κοινῶν τῶν καὶ πρᾶττόντων προσαγορευομένην, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων οὐ τοιαύτην τοῖς ἐν τυγχάνουσι φαινομένην. οὐδὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἐπαίδευον τοὺς πολίτας, ὥστε ἡγεῖσθαι τὴν μὲν ἀκολασίαν δημοκρατίαν. τὴν δὲ παρανομίαν, ἐλευθερίαν. τὴν δὲ παρρησίαν, ἰσονομίαν. τὴν δὲ ἐξουσίαν τοῦ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, εὐδαιμονίαν. ἀλλὰ καὶ μισοῦσα καὶ κολάζουσα τοὺς τοιούτους, βελτίους μὲν καὶ σωφρονεστέρους ἅπαντας τοὺς πολίτας ἐποίησε. μέγιστον δὲ αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν ἰσοτίμοιν μομιζομένην εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταύτην ἁπάσιν ἀπονεμούσης, τῆς δὲ πρὸς τὸ προσῆκον ἑκάστοις, οὐκ ἠγνόουν τούτων τὴν χρησιμωτέραν. ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν, τοὺς χρηστοὺς καὶ προνοητοὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δικαίαν οὖσαν. τὴν δὲ κατάξιαν ἑκάστου τιμῶσαν καὶ κολάζουσαν προνοητοὺς καὶ διὰ ταύτης ὤκουν τὴν πόλιν, οὐκ ἐξ ἁπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελτίους, καὶ τοὺς ἱκανωτάτους. ἑφ' ἑκάστῳ τῶν ἔργων προκρίναντες. τοιούτους γὰρ ἤλπιζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους οἱοιπερ ἂν ὦσιν, οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες. ἔπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον ταύτην εἶναι τὴν κατάστασιν, τῆς διὰ τοῦ λαγχάνειν γινομένης. ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύειν. καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς, τοὺς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας. ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους, τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἑλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν, αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτα τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν καὶ μὴ περιμάχητους εἶναι τὰς ἀρχὰς, ὅτι μεμελετηκότες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φείδεσθαι καὶ μὴ τῶν μὲν οἰκείων ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. μὴ δὲ ἐκ τῶν δημοσίων τὰ σφέτερα αὐτῶν διοικεῖν. ἀλλ' ἐκ τῶν ἑκάστοις ὑπαρχόντων, ὁπότε δέοι καὶ τοῖς κοινοῖς ἐπαρκεῖν. μὴ δ' ἀκριβέστερον εἶναι τὰς ἐκ τῶν ἀρ-

τοῖς ἐντυγχάνουσι

συνεβάλετο δυοῖν ἰσοτίμοιν & πῶ δυῶν.

Σημῶσαι

ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύειν

χείων πρὸς ὁδοὺς, ἢ τὰς ἐκ τῶν ἰδίων γιγνομένας αὐτοῖς. οὕτω δὲ ἀπεῖχον τῶν τῆς πόλεως, ὥστε χαλεπώτερον ἦν ἐν ἑκάστοις τοῖς χρόνοις εὑρεῖν τοὺς βουλομένους ἄρχειν ἢ νῦν τοὺς μηδὲν δεομένους. οὐ γὰρ ἐν πορίᾳ, ἀλλὰ λειτουργίαν ἐν ὁμίζον εἶναι τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν. οὐδὲ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐς κόπους ἔτι λῆμμα παραλελοίπασιν οἱ πρότερον ἄρχοντες. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ἔτι πόνος πραγματος κατὰ μέλη κάσι, τῶν τέλος ἔλαβον κατεπτονόμτων. ὡς δὲ σιωπῶμεν ἔτι, ἑκάστοι διεγνωκότες ἦσαν, ὅτι δεῖ τὸν μὲν δῆμον ὥσπερ τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρχὰς, καὶ κολάζειν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας. καὶ κρίνειν περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων. τοὺς δὲ σχολὴν ἄγειν δυναμένους καὶ βίον ἱκανὸν κεκτημένους, ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν, ὥσπερ οἱ κεκτημένοι. καὶ δικαίους μὲν γενομένους ἐπαινεῖσθαι καὶ τέρπειν ταύτῃ τῇ τιμῇ. κακῶς δὲ διοικήσαντας, μὴ δεμιᾶς συμφορᾶς τυγχάνειν. ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν. καίτοι πῶς ἄν τις ταύτης βεβαιοτέραν ἢ δικαιοτέραν δημοκρατίαν εὕροι, τῆς τοὺς μὲν δυναστεύοντας ἐπὶ τὰς πράξεις καθιστάσης. αὐτῶν δὲ τούτων τὸν δῆμον κύριον ποιούσης. τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς πολιτείας τοιοῦτον ἦν αὐτοῖς. ῥᾴδιον δὲ ἐκ τούτων καταμανθάνειν, ὡς καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἑκάστην ὀρθῶς καὶ μεμιμημένως πράττοντες διετέλεσαν. ἀνάγκη γὰρ τοῖς περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καλὰς τὰς ὑποθέσεις ποιεῖσθαι, καὶ κατὰ τὰ μέρη τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν ἑκάστοις. καὶ περὶ ὧν μὲν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς, ἐντεῦθεν γὰρ ἄρξασθαι δίκαιον ἡμῖν δοκεῖ, οὐκ ἀνωμάλως οὐδὲ ἀτάκτως οὔτε ἐθεραπεύον, οὔτε ὠργίζον. οὐδὲ ἔστι ποτὲ μὲν δόξειν αὐτοῖς τριακοσίους βοῦς ἐπέμπον. ὁπότε δὲ τύχοιεν, τὰς πατρίους θυσίας ἐξέλιπον. οὐδὲ τὰς μὲν ἐπιθέτους ἑορτὰς, αἷς ἑστίασίς τις προσεῖναι μεγαλοπρεπῶς ἤγον. ἐν δὲ τοῖς ἁγιωτάτοις τῶν ἱερῶν, ἀτόμιαθ ὠμάτων ἔθυον. ἀλλ' ἐκείνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν μήτε τῶν πατρίων καταλύσωσι, μήτε ἕν τῶν νομιζομένων προσθῶσιν. οὐ γὰρ ἐν

λειτουργίαν

καὶ τεπφονόντων

ὡς δὲ σιωπῶμεν ἔτι

ἄλλις περὶ τῆς δημοκρατίας

περὶ τῶν καθ' ἡμέρ

τὰ περὶ τοὺς θεοὺς

G 11

λειτουργίαν

καὶ τεπφονόντων

Τοῖς ἐντυγχάνουσι

συνεβάλετο

δυοῖν ἰσοτίμοιν & πῶ δυῶν. notn

in sacro quod facit aurum

τοιγάρτοι

ταῖς πολυτελείαις ἐνομίζομεν ἄμαι τὴν δόσεβειαν, ἀλλὰ ἐν τῶ μὴ δὲν κινεῖν ὧν αὐτοῖς οἱ πρόγονοι παρέδοσαν. τοι γάρτοι καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐκ ἐμπλήκτως, οὐδὲ ἄτακτα δῶρα αὐτοῖς συνέβαινεν. ἀλλὰ καίρως, καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς χώρας, καὶ πρὸς τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν. παρὰ πλησίον δὲ τοῖς προειρημένοις, καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς διῴκουν. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν κοινῶν ὡμολόουν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἴδιον βίον τοσαύτην ἐποιοῦντο προνοίαν ἀλλήλων, ὅσην περ χρὴ τοὺς δι' φρονοῦντας, καὶ πατρίδος κοινωνοῦντας. οἵτε γὰρ πενέστεροι τῶν πολιτῶν, τοσοῦτον ἀπέχον τοῦ φθονεῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις, ὥστε ὁμοίως ἐκπονοῦντο τῶν οἰκείων τῶν μεγάλων, ὥσπερ τῶν σφετέρων αὐτῶν. ἡγούμενοι τὴν ἐκείνων εὐδαιμονίαν, αὐτοῖς εὐπορίαν ὑπάρχειν. οἵτε τὰς οὐσίας ἔχοντες, οὐχόπως ὑπερεωρῶν τοὺς κατὰ δεύτερον πράττοντας, ἀλλὰ ὑπολαμβάνοντες αἰσχύνην αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν, ἐπιμνήμονα ταῖς ἐνδείαις. τοῖς μὲν, γεωργίαις ἐπιμετρίαις μισθώσεσι παραδιδόντες. τοὺς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἐκπέμποντες. τοῖς δὲ τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀφορμὴν παρέχοντες. οὐδὲ γὰρ ἐδεδίεσαν μὴ δυοῖν θάτερον πάθοιεν, ἢ πάντων στερηθεῖεν. ἢ πολλὰ πράγματα σχόντες, μέρος τι κομίσαιντο τῶν πρόσθεν ὄντων. ἀλλ' ὁμοίως ἐθάρρουν περὶ τῶν ἔξω διδομένων ὥσπερ περὶ τῶν ἐνδον ἀποκειμένων. ἐώρων γὰρ τοὺς περὶ τῶν τοιούτων κρινομένους, οὐ τοῖς ἐπιφανεῖς καταχρωμένους, ἀλλὰ τοῖς μόνοις πειθομένους. οὐδὲ ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ἀγῶσιν αὐτοῖς ἀδικεῖν ἐξουσίαν παρασκευάζοντας. ἀλλὰ μᾶλλον ὀργιζομένους τοῖς ἀποστεροῦσιν αὐτῶν τῶν ἀδικουμένων. καὶ νομίζοντας διὰ τοὺς ἄτακτα τὰ συμβόλαια ποιοῦντας, μείζω βλάπτεσθαι τοὺς πένητας τῶν πολλὰ κεκτημένων. τοὺς μὲν γὰρ ἢν παύσωνται προσποιούμενοι, μικρῶν προσόδων ἀποστερήσεσθαι. τοὺς δὲ ἂν ἀπορήσωσι τῶν ἐπαρκούντων ἄν τὴν ἔσχατην ἐνδεῖαν καταστήσεσθαι. καὶ γὰρ τοι διὰ ταύτην τὴν γνώμην, οὔτε ἀπεκρύπτετο τὴν οὐσίαν, οὔτε ὤκνει συμβάλλειν οὐδένα. ἀλλὰ διὸ εὐ-

τῆς ὀρθῆς γνώμης

προσποιούμενοι· αἰσχύνεσθαι· καὶ γὰρ τοι

προσποιούμενοι καὶ γὰρ τοι

συγκομιδὴ.
οὐχόπως
τοιγάρτοι

δρεοπαλίτικὸ

ρῶν τοὺς δεομένους, ἢ τοὺς ἀποδιδόντας. ἀμφότερα γὰρ αὐτοῖς συνέβαινεν, ἅ περ ἂν βουληθεῖεν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες. ἅμα γὰρ τούς τε πολίτας ὠφέλουν, καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἐν ἔργοις καθίστασαν. κεφάλαιον δὲ τοῦ καλῶς ἀλλήλοις ὁμιλεῖν. αἱ μὲν γὰρ κτήσεις ἀσφαλεῖς ἦσαν, οἷς περ καὶ τὸ δίκαιον ὑπῆρχεν. αἱ δὲ ἐπίστησι κοιναὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις τῶν πολιτῶν, ἴσως ἂν οὖν τιν ἐς ἐπιτιμήσειαν τοῖς δρωμένοις, ὅτι τὰς μὲν πράξεις ἐπαινῶ τὰς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γενομένας. τὰς δὲ αἰτίας, οὐ φράζω δι' ἃς οὕτω καλῶς καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς εἶχον, καὶ τὴν πόλιν διῴκουν. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν εἰρῆκέναι τι καὶ τοιοῦτον. οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι πλείω καὶ σαφέστερον πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐν μὲν ταῖς παιδείαις πολλοὺς τοὺς ἐπιστατοῦντας εἶχον. ἐπεὶ δὴ δεῖν ἄνδρας δοκιμαζεῖν, ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν ὅτι βουληθεῖεν. ἀλλὰ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀκμαῖς πλείστος ἐπιμέλειαν ἐτύγχανον, ἢ παῖδες ὄντες. οὕτω γὰρ οἱ πρόγονοι ἡμῶν περὶ τὴν σωφροσύνην ἐσπούδαζον, ὥστε τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἐπέστησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐκοσμίας. ἣν οὐχ οἱόν τ' ἦν μεῖναι χείν. πλὴν τοῖς καλῶς γεγονόσι, καὶ πολλὴν ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην ἐν τῶ βίω ἐνδεδειγμένοις. ὥστε πάντων αὐτὴν ἀκούσαντες διενεγκεῖν, τῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σωμασιν. σημείοις δὲ ἄν τις χρήσαιτο περὶ τῶν τότε καθεστώτων. καὶ τοῖς ἐν τῶ παρόντι γιγνομένοις. ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἅπαντων τῶν περὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δοκιμασίαν ταύτην καθιεμένων. οἱ μὲν ἄν, τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν οὐκ ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐπιδεῖν ἄν ἄρχειν πάγον λαβοῦσιν, ὀκνοῦντας τὴν φύσιν χρῆσθαι. καὶ μᾶλλον τοῖς ἐκείνοις μιμοῖεν, ἢ ταῖς αὐτῶν κακίαις ἐμμένοντας. τοσοῦτον ἐκεῖνοι φόβον τοῖς πονηροῖς ἐνεπέφυσαν. καὶ τοσοῦτον μνήμην ἐν τῶ τόπω τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἐγκατέλιπον. τὴν δὴ τοι αὐτὴν ὥσπερ ἔφην, κυρίαν ἐποίησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐταξίας. οἱ τοὺς μὲν οἰομένους ἐν τῶθ' ἀβελτεροῦν ἄνδρας γίνεσθαι παρ' οἷς οἰόμενοι μετὰ τέχνης ἀκριβείας κέμε-

δεομένους

ἐνεργά

οὐ μὴν ἀλλὰ

παιδίαις
ἀκμαῖ

ἐνεργά
οὐ μὴν ἀλλὰ

μοι τυγχάνουσιν, ἀγνοῆν ἐνομίζον. οὐδὲν γὰρ κωλύειν ὁμοίους ἅπαντας εἶναι τοὺς ἕλληνας, εἰ κατὰ τοῦ ῥάδιον εἶναι τὰ γράμματα λαβεῖν παραλλήλων. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τοιούτων τὴν ἐπίδοσιν εἶναι τῆς ἀρετῆς. ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς γὰρ πολλοὺς τοῖς ἤθεσιν ἀποβαίνειν ὁμοίους ἀνάγκη, ἐν οἷς ἂν ἕκαστοι παιδευθῶσιν. ἐπεὶ τάγε πλήθη καὶ τὰς ἀκριβείας τῶν νόμων, σημεῖον εἶναι τοῦ κακῶς οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν αὐτήν. ἐμφράγματα γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν ἁμαρτημάτων πολλοὺς γίγνεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι. δεῖ δὲ τοὺς ὀρθῶς πολιτευομένους οὐ τὰς τοίχους ἐμπιπλάναι γραμμάτων, ἀλλὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον. οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τοῖς ἤθεσι καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις. καὶ τοὺς μὲν κακῶς τεθραμμένους, καὶ τοὺς ἀκριβῶς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους, τολμήσειν παραβαίνειν. τοὺς δ' ἀσφαλῶς πεπαιδευμένους, καὶ τοῖς καλῶς κειμένοις θελήσειν ἐμμένειν. ταῦτα δὲ διανοηθέντες, οὐ τοῦτο πρῶτον ἐσκόπουν ὅ τῶν κολάσουσι τοὺς ἀκοσμοῦντας. ἀλλ' ἐξῶν ἂν κατασκευάσωσι, μηδὲν αὐτοὺς ἄξιον ζημίας βουλήσεσθαι ἁμαρτάνειν. ἡγοῦντο γὰρ τοῦτο μὲν αὐτῶν ἔργον εἶναι. τὸ δὲ περὶ τὰς τιμωρίας ἀσυνδάλλειν, τοῖς ἐχθροῖς προσήκειν· ἁπάντων μὲν οὖν ἐφρόντιζον τῶν πολιτῶν μάλιστα δὲ τῶν νεωτέρων. εὑρῶν γὰρ τοὺς ἡλικιώτας ταραχὰς δεινὰς διακείμενους· καὶ πλείστων γέμοντας ἐπιθυμιῶν· καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν παιδευθῆναι μάλιστα δεόμενας, ἐν ἐπιθυμίαις καλῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ τρόποις ἡδομένας ἔχουσιν· ἐν μόνοις γὰρ ἂν τούτοις ἐμμένειν αὐτοὺς ἐλευθέρους τε καὶ μεγαλοφρονεῖν εἴθισμένους· ἁπάντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἀγεῖν διατριβὰς, οὐχ οἷόν τ' ἦν ἀνωμάλως τὰ περὶ τὸν βίον ἔχοντας· ὥσ δὲ πρὸς τὴν οὐσίαν ἥρμοττεν, οὕτως ἑκάστοις προσέτατον. τοὺς μὲν γὰρ ὑποδεεστέρους πράττοντας, ἐπὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἔπεισον· εἰδότες τὰς μὲν ἀπορίας διὰ τὰς ἀγορίας γιγνομένας· τὰς δὲ κακουργίας διὰ τὰς ἀπορίας· ἀναγκαίου τὴν ἀρχὴν τῶν κακῶν ἀπαλλάττειν ὤοντο· καὶ τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων τῶν μετ' ἐκείνων γιγνομένων. τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κεκτημένους, περὶ τὴν ἱππικὴν καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ κυνηγέσια, καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἠνάγκασαν διατρίβειν. ὁρῶντες ἐκ τούτων τοὺς μὲν διαφέροντας γιγνομένους· τοὺς δὲ, τῶν πλείστων κακῶν ἀποστεροῦντας· καὶ ταῦτ' οὐ μόνον θετικῶς τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγωρεῖν· ἀλλὰ διελόμενοι τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας, τὴν δὲ χώραν κατὰ δήμους, ἐθεώρουν τὸν βίον τὸν ἑκάστου, καὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας ἔσω τῆς βουλῆς ἤγον. ἢ δὲ τοὺς μὲν ἐνουθέτει· τοῖς δὲ ἐπέλει· τοὺς δὲ ὡς προσήκεν ἐκόλαζεν· ἐπίστευον γὰρ ὅτι δύο τρόποι τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ καὶ προτρέποντες ἐπὶ τὰς ἀδικίας, καὶ παύοντες τῶν πονηρῶν· παρόντες μὲν γὰρ μήτε φυλακὴν μήτε ζημίαν τῶν τοιούτων καθεστήκε, μηθ' ἀκριβῶς ἀκριβεῖς εἰσι, παρὰ τούτοις μὲν διαφθείρεσθαι, καὶ τὰς ἐπιείκειας τῶν φύσεων· ὅπου δὲ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικοῦσι ῥᾴδιόν ἐστι, μήτε φανεροῖς γενομένοις συμμέτρως τυχεῖν, ἐν τούτοις δὲ ἐξίτηλοι γίγνεσθαι τὰς κακοηθείας· ἅπερ ἐκεῖνοι γιγνώσκοντες ἀμφοτέρους καθεῖχον τοὺς πολίτας, καὶ ταῖς τιμωρίαις καὶ ταῖς ἐπιμελείαις· τοσούτου γὰρ ἐδέοντο αὐτοὺς λανθάνειν οἰκακοῦντι δεδρακότες, ὥστε καὶ τοὺς ἐπιδοξοῦντας ἁμαρτήσεσθαι προνοεῖν ἀνάγκη· τοιγαροῦν οὐκ ἐν τοῖς σκιραφείοις οἱ μεσότεροι διέτριβον· οὐδ' ἐν ταῖς αὐλητρίσιν· οὐδ' ἐν τοῖς τοιούτοις συλλόγοις, ἐν οἷς μὴν διημερεύουσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμένον, ἐν οἷς ἐτάχθησαν· θαυμάζοντες καὶ ὁμιλοῦντες, τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας· οὕτω δὲ ἐφεύγον τὴν ἀγορὰν, ὥστε εἰ καὶ ποτε διελθεῖν ἀναγκασθεῖεν, μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης ἐφαίνοντο τοῦτο ποιοῦντες· ἀντεῖπεῖν δὲ τοῖς πρεσβυτέροις ἢ λοιδορήσασθαι, δεινότερον ἐνομίζον εἶναι ἢ νῦν περὶ τοὺς γονέας ἐξαμαρτάνειν· ἐκ παιδὸς δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν, οὐδεὶς, οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπεχείρησε τόλμησε· σεμνύνεσθαι δὲ ἐμελέτων καὶ οὐ βωμολοχεύεσθαι· καὶ τοὺς εὐτραπέλους δεκάς κώπτειν δυναμένους οὐν νῦν εὐφυεῖς προσαγορεύουσιν· ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ἐνομι-

ἐπίδοσις τῆς ἀρετῆς

ἐμφράγματα

ἥρμοττεν

περὶ τῶν νεωτέρων

σημαίνεσθαι

ἐξίτηλοι

σκιραφείοις

συλλόγοις

διημερεύουσιν

ἡ πόλις διαιρουμένη κατὰ κώμας ἡ δὲ χώρα κατὰ δήμους

κώμαι

δῆμοι

εὐτραπέλοι

facetos dicaces

ζομ· καὶ μηδ' ἃς οἰεσθωμε δυσκόλως διακεῖσθαι πρὸς τοὺς
τοιούτους ἐχόντας τὴν ἡλικίαν· οὔτε γὰρ ἡγοῦμαι τούτους αἰ-
τίους εἶναι τῶν γιγνομένων· συνοιδάτε τοῖς πλείοσι αὐ-
τῶν ἡ ἡλικία χαίρουσι ταύτῃ τῇ καταστάσει. διὰ ἣν ἐξεστιν αὐ-
τοῖς, ἐν ταῖς ἀκολασίαις ταύταις διατρίβειν· ὥστε οὐκ ἂν
εἰκότως τούτοις ἐπιτιμῶμεν· ἀλλὰ πολὺ ἂν δικαιότε-
ρον τοῖς ὀλίγῳ πρόσθεν τὴν πόλιν διοικήσασιν· ἐκεῖνοι γὰρ
ἦσαν οἱ τὴν ἀρχὴν προτρέψαντες ἐπὶ ταῦτα τοῖς ὀλιγωρί-
αις· καὶ καταλύσαντες τὴν τῶν βουλῶν δύναμιν· οὐδ' ἐπιστα-
τοῦσιν οὐδικῶν, οὐδ' ἐγκλημάτων, οὐδ' εἰσφορῶν, οὐδ' ἐπε-
ίασαν, οὐδ' πολέμων ἡ πόλις ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλ-
λήλους ἡσυχίαν εἶχον, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἁπάντας εἰρ-
ήνην ἦγον· παρεῖχον γὰρ σφᾶς αὐτοὺς, τοῖς μὲν ἕλλησι πιστοὺς.
τοῖς δὲ βαρβάροις φοβεροὺς· τοὺς μὲν γὰρ σεσωκότες ἦσαν,
παρὰ δὲ τῶν δίκην τῆς ἀλιτείας εἰληφότες· ὥστε ἀγαπᾶν ἐκεί-
νους, εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πάσχοιεν· τοιγαρτοι διὰ ταῦτα με-
τὰ τοσαύτης ἀσφαλείας διῆγον, ὥστε καλλίους εἶναι καὶ πο-
λυτελεστέρας τὰς οἰκήσεις καὶ τὰς ἐπισκευὰς τὰς ἐπὶ τῶν
ἀγρῶν, ἢ τὰς ἐν τοῖς τείχεσι· καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν, μὴ δὲ
τὰς ἑορτὰς εἶναι ἄσυκα ταβαίνειν· ἀλλὰ ἄρεσθαι μὲν εἶναι ἐπὶ
τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς μᾶλλον, ἢ τῶν κοινῶν ἀπολαύειν· οὐδὲ γὰρ
τὰ περὶ τὰς θεωρίας ὧν εἴ τις ἔλθοι, ἀσελγῶς οὐδὲ ὑπερη-
φάνως, ἀλλὰ μουσικῶς ἐποίουν· οὐ γὰρ ἐκ τῶν πομπῶν οὐ
δὲ ἐκ τῶν περὶ τὰς χορηγίας φιλοτιμιῶν, οὐδὲ ἐκ τῶν τοιούτων
ἀλαζονεύειν τὴν εὐδαιμονίαν ἐδοκίμαζον· ἀλλ' ἐκ τοῦ σωφρό-
νως οἰκεῖν, καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν· καὶ τοῦ μηδένα τῶν πο-
λιτῶν ἀπορεῖν τῶν ἐπιτηδείων· ἐξ ὧν περ χρὴ κρίνειν τοὺς ὡς
ἀληθῶς εὖ πράττοντας, καὶ μὴ φορτικῶς πολιτευομένους·
ἐπεὶ νῦν γε τίσι οὐκ ἂν ἔστι τοῖς γιγνομένοις τῶν εὖ φρονούν-
των ἀλγήσειεν, ὅταν ἴδῃ τιμᾶσθαι τῶν πολιτῶν, αὐτοὺς μὲν
περὶ τῶν ἀναγκαίων ἃ θ' ἕξουσιν ἄν τε μὴ, πρὸ τῶν δικαστηρί-
ων κληρουμένους· τῶν δὲ ἑλλήνων τοὺς ἐλεύθερα τὰς ψυχὰς
βουλομένους, τρεφεῖν ἀξιοῦντας· καὶ χορεύοντας μὲν ἐν χρυ-
σοῖς ἱματίοις· χειμαζόντας δὲ ἐν τούτοις ἐν οἷς οὐ βού-

σύνοιδάτε τοῖς πλείοις αὐτῶν ἡλικία χαίρουσι &

τοις δ' ἄρτοι

nunc ἐχόντως χορηγίας ὡς ἀληθῶς

aut id quod dicere nolo

παρὰ δὲ τῶν

νοσωι ἐχόντως

χορηγίας

ὡς ἀληθῶς

λομαι λέγειν· καὶ τοιαῦτας ἄλλας ἁμαρτιώσεις, περὶ τὴν
τοιαύτην διοίκησιν γιγνομένας· αἱ μεγάλην αἰσχύνην περι
ποιοῦσι τῇ πόλει· ὧν οὐδὲν ἐπέκειτο τῶν βουλῶν· ἀπή-
λαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀπορίων ταῖς ἐργασί-
αις, καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἐχόντων ὠφελείαις· τοὺς δὲ μεσο-
ρους τῶν ἀκολασιῶν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς αὐτῶν ἐπι-
μελείαις· τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεονεξιῶν ταῖς
τιμωρίαις· καὶ τῶν μὴ λανθάνειν τοὺς ἀδικοῦντας· τοὺς
δὲ πρεσβυτέρους τῶν ῥαθυμιῶν, ταῖς τιμαῖς ταῖς πο-
λιτικαῖς· καὶ ταῖς παρὰ τῶν νέων θεραπείαις· καίτοι πῶς
ἂν γένοιτο ταύτης πλείονος ἀξία πολιτεία, τῆς οὕτω κα-
λῶς ἁπάντων τῶν πραγμάτων ἐπιμεληθείσης· καὶ περ-
ὶ μὲν οὖν τῶν τότε καθεστώτων, τὰ μὲν πλείστα διεληλύ-
θαμεν· ὅσα δὲ παραλελοίπαμεν ἐκ τῶν ἑξῆς μέρων ὅτι κα-
κεῖνα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις, ῥᾴδιον ἐστι καταμα-
θεῖν· ἤδη δ' ἔτι νέοι ἀκούσαντες μου τοῦτο ἐπεξιόντος, ἐπὶ
μέσον μὲν ὡς οἷον τε μάλιστα· καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν,
ὅτι τὸν τρόπον τοῦτον τὴν πόλιν διῴκουν· οὐ μὴν ὑμᾶς ὤοντο
πεφυκέναι χρῆσθαι τούτοις· ἀλλ' ἀρνήσεσθαι διὰ τὴν συ-
μφορὰν, ἐν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον,
ἢ μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας ἀμφοῖν τὸν βίον διάγειν· εἶναι
δὲ φασὶν οἱ καὶ κίνδυνον μὴ τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν,
μισόδημος εἶναι δόξω· καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν ἐξ ὀλιγαρχίαν ἐμ-
βαλεῖν· ἐγὼ δὲ μὲν πραγμάτων περὶ ἀγνοουμένων καὶ και-
νῶν τοὺς λόγους ἐποιούμην, καὶ περὶ τούτων ἐκέλευον ὑμᾶς
ἑλέσθαι συνέδρους, ἢ συγγραφέας, διὰ ὧν ὁ δῆμος κατε-
λύθη τὸ πρότερον, εἰκότως ἂν ἔσχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν
δὲ οὐδὲν εἶναι τοιοῦτο, ἀλλὰ διείλεγμαι περὶ διοικήσεως,
οὐκ ἀποκεκρυμμένης, ἀλλὰ φανερᾶς· ἣν ἅπαντες ἴστε, καὶ
πάτριον ἡμῖν οὖσαν, καὶ πλείστων ἀγαθῶν καὶ τῇ πόλει·
καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησιν αἰτίαν γεγενημένην· πρὸς δὲ τού-
τοις ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν μεμεθετηθεῖσαν καὶ κατα-
παθεῖσαν, οὓς οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δημο-
τικωτάτους γεγενῆσθαι τῶν πολιτῶν· ὥστε πάντων ἄμμοι

περὶ τοῦ πολιτεύειν

πεποιοῦσι

καίτοι

πράγματων περὶ

περιποιοῦσι

πράγματων περὶ

συμβαίη δ' μόνον, ἃ τοιαύτην πολιτείαν ἡγούμενος,
μείζω δόξαιμι πραγμάτων ἐπιθυμῶν· ἐπεὶ τὰ κακὰ
θεῖν ῥᾴδιον τὴν διάνοιαν διαγιγνώσκειν τὴν ἐμήν· ἐν γὰρ τοῖς
πλείστοις τῶν λόγων τῶν ἀρημένων ὑπ' ἐμοῦ, φαίνομαι
τοῖς μὲν ὀλιγαρχίαις καὶ πλουτοκρατίαις ἐπιτιμῶν· τοῖς δὲ
ἰσότητας καὶ τοῖς δημοκρατίαις ἐπαινῶν οὐ πάσας,
ἀλλὰ τοῖς καλῶς καθεστηκυίας· οὐδ' ὡς ἐτύγχανον, ἀλ-
λὰ δικαίως καὶ μουνεχόντως· οἶδα γὰρ τοὺς γε προγόνους
τοὺς ἡμετέρους, ταύτην τὴν κατάστασιν, πολὺ τῶν ἄλλων
διενεγκόντας· καὶ λακεδαιμονίους διὰ τοῦτο κάλλιστα
πολιτευομένους, ὅτι μάλιστα δημοκρατούμενοι τυγχά-
νουσιν· ἐν γὰρ τῇ τῶν ἀρχῶν αἱρέσει καὶ τῷ βίῳ τῷ καθ' ἡμέ-
ραν· καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, ἴδοι μὲν ἂν παρ'
αὐτοῖς τοῖς ἰσότητας καὶ τοῖς ὁμοιότητας μάλλον, ἢ
παρὰ τοῖς ἄλλοις ἰσχυούσας· οἷς, ἃ μὲν ὀλιγαρχίαι πο-
λεμοῦσιν· οἱ δὲ καλῶς δημοκρατούμενοι χρώμενοι δια-
τελοῦσι· τῶν τοίνυν ἄλλων πόλεων τοῖς ἐπιφανεστάταις
καὶ μεγάλαις, ἣν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὕρησομεν τοῖς
δημοκρατίαις μᾶλλον, ἢ τοῖς ὀλιγαρχίαις συμφερούσας·
ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν, ἣ πάντες ἐπιτιμῶσιν,
ἣν παραβαλωμεν αὐτὴν, μὴ πρὸς τὴν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθεῖσαν, ἀλ-
λὰ πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα κατεστᾶσαν, οὐδὲν ὅσ-
τις οὐκ ἂν θεοποίητον εἶναι μομίσειεν· βούλομαι δ' εἰκαιτιμε-
φήσουσιν ἔξω τῆς ὑποθέσεως λέγειν, δηλῶσαι καὶ διελθεῖν
ὅσον αὐτῆς τότε διέστηκεν· ἵνα μηδὲν ὦσι οἰηταίμε, τὰ μὲν
ἁμαρτήματα τοῦ δήμου, λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν· ἃ δὲ τι
καλὸν ἦν ἐν μέσῳ διαπεπρακται, τοῦτα παραλιπεῖν·
ἔσται δὲ ὁ λόγος, οὔτε μακρὸς οὔτε ἀμωφελὴς τοῖς ἀκούου-
σιν· ἐπεὶ δὴ γὰρ τοῖς μὲν τοῖς περὶ τὸν ἑλλήσποντον ἀπω-
λέσαμεν, καὶ τοῖς ἀτυχίαις ἐκείναις ἡ πόλις περιέπεσε,
τίς οὐκ οἶδε τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς μὲν δημοτικοὺς κα-
λουμένους ἑτοίμους ὄντας, ὅτι οὖν πάσχειν, ὑπὲρ τοῦ μὴ
ποιεῖν τὸ προσταττόμενον· καὶ δεινὸν ἡγουμένους, εἴ τις ὄψεται
τὴν πόλιν τὴν τῶν ἑλλήνων ἀξίαν, ὑφ' ἑτέροις οὖσαν,

ὡς ἐτύχανον

νουνεχόντως

χρώμενοι διατελοῦσι

ἃ καὶ . ῥηθεῖσ

ὁποῖοι ὦν

νουνεχόντως

ὡς ἐτύχαν●ν

χρώμενοι

Δρακοπαλίτικος

καὶ τούτους μὲν ἑκατόν οὐδ' ὄντας γενομένους· τοὺς δὲ τῆς ὀλι-
γαρχίας ἐπιθυμήσαντας, ἑτοίμως καὶ τὰ τείχη καθαροῦν
τας καὶ τὴν δουλείαν ὑπομένοντας· καὶ τότε μὲν ὅτε τὸ
πλῆθος κύριον ἦν τῶν πραγμάτων, ἡμᾶς τοὺς τῶν ἄλλων
ἀκροπόλεις φρουροῦντας· ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα παρέλα-
βον τὴν πολιτείαν, τοὺς πολεμίους τὴν ἡμετέραν ἔχοντας·
καὶ κατὰ μὲν ἑκείνον τὸν χρόνον δεινοὺς ἡμῶν ὄντας λακε-
δαιμονίους· ἐπειδὴ δὲ οἱ φεύγοντες καὶ ἐλθόντες πολεμεῖν ὑ-
πὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐτόλμησαν, καὶ κόνωνα μαχῶν ἐνίκησεν,
πρέσβεις ἐλθόντας παρ' αὐτοῦ, καὶ διδόντας τὴν πόλιν τὴν ἀρχὴν
τῆς θαλάσσης· καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε τοῖς οὐ μνημονεύειν τῶν
ἡλικιωτῶν τῶν ἐμῶν· τὴν μὲν γὰρ δημοκρατίαν οὕτω κοσμη-
σάσαν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς θυσίαις, ὥστε ἔτι
καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν αὐτὴν ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον
τῶν ἑλλήνων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων· τοὺς
δὲ τριάκοντα τῶν μὲν ἀμελήσαντας, τοὺς δὲ συλήσαντας,
τοὺς δὲ μεωσοίκους ἐπὶ καθαιρέσει τριῶν ταλάντων ἀπο-
δομένους· ἐν οἷς ἡ πόλις ἀμήλωσεν οὐκ ἐλάττω χιλίων τα-
λάντων· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν πραότητα δικαίως ἄν τις ἐ-
παινέσειε τὴν ἐκείνων μᾶλλον, ἢ τὴν τῆς δημοκρατίας· οἱ
μὲν γὰρ ψηφίσματι παραλαβόντες τὴν πόλιν πεντακο-
σίους μὲν καὶ χιλίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν·
οἱ δὲ κρατήσαντες, καὶ μεθ' ὅπλων μετιόν-
τες, αὐτοὺς τοὺς αἰτιωτάτους τῶν κακῶν ἠμέλουν·
οὕτω τὰ πρὸς ἀλλήλους καλῶς καὶ μομίμως διώκη-
σαν, ὥστε μηδὲν ἐλάττον ἔχειν, τοὺς ἐκβαλόντας τῶν κα-
τελθόντων· ὁ δὲ πάντων κάλλιστον τεκμήριον καὶ μέγιστον
τῆς ἐπιείκειας τοῦ δήμου· δαυείσαμεν γὰρ τῶν ἐν ἄστει
μυριάδων ἑκατὸν τάλαντα παρὰ λακεδαιμονίων εἰς τὴν
πολιορκίαν τῶν τὸν πειραιᾶ κατεχόντων, ἐκκλησίας γε-
νομένης περὶ ἀποδόσεως τῶν χρημάτων, καὶ λεγόν-
των πολλῶν ὡς δίκαιον ἐστι διαλύειν τὰ πρὸς τοὺς
λακεδαιμονίους, μὴ τοὺς πολιορκουμένους, ἀλλὰ τοὺς δαυει-

παρ' αὐτοῦ

παραλαβόντες

νεωσοίκους

μετιόντες

παρ' αὐτοὺ ἢ σοω πρὸς αὐτ" βασιλέος. αὐτοὶ παρὰ τοὺς ἰατρὸ ἔρχονται

νεωσοίκους

πραλαβόντες

μετιόντες

σαμένους, ἔδοξε τῷ δήμῳ κοινὴν ποιήσασθαι τὴν ἀπόδοσιν, καὶ γὰρ τοι διὰ ταύτην τὴν γνώμην ἔσται τοιαύτην ἡμᾶς ὁμόνοιαν κατεργάσαν. καὶ τοσοῦτον ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν ἐποίησαν, ὥστε λακεδαιμονίους τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἡμῖν προστάττοντας, ἐλθεῖν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἱκετεύσοντας, καὶ δεησομένους μὴ περιιδεῖν σφᾶς αὐτοὺς ἀναστάτους ὑπὸ θηβαίων γενομένους. τὸ δοῦν κεφάλαιον τῆς ἑκατέρων διανοίας, τοιοῦτον ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἠξίουν τῶν μὲν πολιτῶν ἄρχειν, τοῖς δὲ πολεμίοις δουλεύειν· οἱ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχειν, τοῖς δὲ πολίταις ἴσον ἔχειν. ταῦτα δὲ διῆλθον δυοῖν ἕνεκεν· πρῶτον μὲν ἐμαυτὸν ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, οὐκ ὀλιγαρχικῶν οὐδὲ πλεονεξιῶν, ἀλλὰ δικαίας καὶ κοσμίας ἐπιθυμοῦντα πολιτείας· ἐπειτα τὰς δημοκρατίας τάς τε κακῶς καθεστηκυίας ἐλαττόνων συμφορῶν αἰτίας γιγνομένας· τάς τε καλῶς πολιτευομένας προεχούσας, τῷ δικαιοτέρας εἶναι καὶ τοῖς χρωμένοις ἡδίους· τὰ οὖν ἀντιμνήμονα θαυμάσας τί βουλόμενος ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης, ἑτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν· καὶ τίνος ἕνεκα· νῦν μὲν οὕτω καλῶς ἐγκεκωμίακα τὴν δημοκρατίαν· ὅταν δὲ τύχω πάλιν μεταβαλόν, ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν καθεστηκότων· ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ὀλίγα μὲν καὶ ὀρθοῦντας, πολλὰ δὲ ἐξαμαρτάνοντας, μέμψομαι· καὶ νομίζω φαυλότερον εἶναι τοῦ δέοντος· καὶ πρός τε τούτοις, τοὺς γένος ὄντας ἐκ καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ μικρὰ μὲν ὀρθοῦντας ἐπιεικέστερον τῶν ὑπερβαλλόντων τοῖς πονηρίαις, πολὺ δὲ χείρους τῶν πατρῴων λοιδορῶ· καὶ συμβουλεύσαι μὲν αὐτοῖς παύσασθαι τοιούτοις οὖσι· τὴν αὐτὴν οὖν γνώμην ἔχων, καὶ περὶ τῶν κοινῶν ἡγοῦμαι δεῖν ἡμᾶς μὴ μεγαλοφρονεῖν μὴ δ' ἀγαπᾶν, εἰ κακοδαιμονήσαντων καὶ μαινομένων ἀνθρώπων, νομιμώτεροι γεγόναμεν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀγαπᾶν, καὶ βαρέως φέρειν, εἰ χείρους τῶν προγόνων τυγχάνομεν ὄντες· πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν πριάκοντα πονηρίαν ἀμιλλητέον ἡμῖν ἐστιν· ἄλλως τε προσῆκον

Τὸ κεφάλαιον τῆς ἑκατέρων διανοίας

ὅτε μὲν δὲ τύχω

ἀμιλλητέον

τύχω

ἀμιλλητέον

ἡμῖν, βελτίστοις ἀπάντων ἀνθρώπων εἶναι· καὶ τοῦτον εἴρηκα τὸν λόγον, οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις ἤδη, καὶ πρὸς πολλούς· ἐπίσταμαι γὰρ ἐμὲ τοῖς ἄλλοις τόποις, φύσει ἐπιγιγνομένας καρπῶν καὶ δένδρων, καὶ ζώων ἱδρύσαν ἐν ἑκάστοις, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διαφερούσας· τὴν δ' ἡμετέραν χώραν ἄνδρας καὶ τρέφειν, καὶ φέρειν διωαμένην, οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰς πράξεις ἀφυεστάτους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνδρίαν, καὶ πρὸς ἀρετὴν διαφέροντας· τεκμαίρεσθαι δὲ δίκαιον ἔστι τοῖς τε παλαιοῖς λόγοις οὓς ἐποιήσαντο πρὸς ἀμαζόνας καὶ θρᾴκας καὶ πελοποννησίους ἅπαντας, καὶ τοῖς κινδύνοις τοῖς περὶ τὰ περσικὰ γενομένοις· ἐν οἷς καὶ μόνοι καὶ μετὰ πελοποννησίων καὶ πέζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες νικήσαντες τοὺς βαρβάρους, ἀρετῇ ἠξιώθησαν· ὧν οὐδὲν ἂν ἐπράξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν· καὶ μηδὲ εἰς οἰέσθω τὴν ἐμὴν λογίαν ταύτην προσήκειν ἡμῖν τοῖς νῦν πολιτευομένοις· ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον. εἰσὶ γὰρ οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων, ἔπαινοι μὲν τῶν ἀξίων σφᾶς αὐτοὺς τῶν τῶν προγόνων ἀρετῶν παρεχόντων· κατηγορίαι δὲ τῶν τοῖς ἐμγενείαις ταῖς αὐτῶν ῥαθυμίαις καὶ κακίαις καταιχυνόντων· ὅπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν· εἰρήσεται γὰρ τἀληθές· τοιαύτης φύσεως ὑπαρχούσης, οὐδὲ φυλάξαμεν αὐτήν· ἀλλ' ἐμπεπτώκαμεν εἰς ἀλγηδόνας καὶ παραχήν, καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμίαν· ἀλλὰ γὰρ ἡν ἐπακολουθῶν τοῖς αἰνοῦσιν, ἐπιτιμήσω καὶ κατηγορήσω τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων, δεδοικὰ μὴ πόρρω λίαν τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανῶ· περὶ μὲν οὖν τούτων, καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, καὶ πάλιν ἐροῦμεν· ἢν μὴ πείσωμεν ὑμᾶς παύσασθαι τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας· περὶ δὲ ὧν ἐξ ἀρχῆς τὸν λόγον κατεστησάμην βραχέα διαλεχθείς, παραχωρήσομαι τοῖς βουλομένοις ἔτι συμβουλεύειν περὶ τούτων· ἡμεῖς γὰρ, ἢν μὲν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν βουλευσόμεθα καὶ πολεμήσομεν καὶ βιώσομεθα· καὶ σχεδὸν ἅπαντα κακὰ πείσομεθα καὶ πράξομεν ἅπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις· ἢν δὲ μεταβάλωμεν τὴν πολιτείαν, δηλονότι τὸ κατὰ τὸν

καταιχυνόντων

ἀποπλανῶ

παραχωρήσομαι

οὐκ ἔστ' ὅπως

ἀυτὸν λόγον, οἷάπερ ἦν τοῖς προγόνοις τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἔσται καὶ περὶ ἡμᾶς. ἀνάγκη γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων καὶ τὰς πράξεις ὁμοίας ἀφ' καὶ παραπλησίας ἀποβαίνειν. δεῖ δὲ τὰς μεγίστας αὐτῶν παραλλήλας τιθέντας, βουλεύσασθαι πότερας ἡμῖν αἱρετέον ἐστί. καὶ πρῶτον σκεψώμεθα τοὺς ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, πῶς πρὸς ἑκάνην τὴν πολιτείαν διεκείντο, καὶ πῶς νῦν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐλάχιστον μέρος τὰ γενηθέντα συμβάλλεται πρὸς εὐδαιμονίαν, ὅταν ἔχῃ κατὰ τρόπον ἡμῖν. οἱ μὲν τοίνυν ἕλληνες, οὕτως ἐπίστευον τοῖς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πολιτευομένοις, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν, ἐκόντας ἐγχειρίσαι τὴν πόλιν σφᾶς αὐτούς. οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον ἀπέχουν τοῦ πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὥστε οὔτε μακροῖς πλοίοις ἐπίστευον φασηλίδος ἐπιπλεῖν, οὔτε στρατοπέδοις ἐν τῷ ἄλυος ποταμοῦ κατέβαινον. ἀλλὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἦγον. νῦν δὲ ἔστι τοῦτο τὰ πράγματα καθέστηκεν, ὥστε οἱ μὲν μισοῦσι τὴν πόλιν, οἱ δὲ καταφρονοῦσιν ἡμῶν. καὶ περὶ μὲν τοὺς μίσουσι τῶν ἑλλήνων, αὐτῶν ἀνήκοάτε τῶν στρατηγῶν. ὧν δὲ βασιλεύς ἔχει τὰ πρὸς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔπεμψεν ἐδήλωσεν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἑκάνης τῆς ἀταξίας οὕτως ἐπαιδεύθησαν οἱ πολῖται πρὸς ἀρετήν, ὥστε σφᾶς μὲν αὐτοὺς μὴ κιρεῖν. τοὺς δὲ ἄλλους τὴν χώραν ἄν βάλλοντας, ἅπαντας μαχόμενοι νικᾶν. ἡμᾶς δὲ τοὐναντίον. ἀλλήλοις μὲν γὰρ κακὰ παρέχομεν, οὐδεμίαν ἡμέραν παραλείπομεν. τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον οὕτω κατημελήσαμεν, ὥστε οὐδὲ ἐξεταστὰς εἶναι τολμῶμεν, ἢν μὴ λαμβάνωμεν ἀργύριον. τὸ δὲ μέγιστον τότε μὲν οὐδὲ ἦν τῶν πολιτῶν οὐδένες τῶν ἀναγκαίων, οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐντυγχάνοντας τὴν πόλιν καταισχυνεῖν. νῦν δὲ πλείους εἰσὶν οἱ ἀναμιγνύμενοι τῶν ἐχόντων. οἷς ἀξιοῦμεν πολλὴν συμμιγνύμενον ἐχθρὸν μηδὲν τῶν κοινῶν φροντίζουσιν, ἀλλὰ τοῦτο σκοποῦσιν, ὁπόθεν ἀφ' τὴν παροῦσαν ἡμέραν διαγήσονται διαγαγεῖν. ἡγούμενος μὲν οὖν ἐγὼ ἡμῖν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους, καὶ τῶν κακῶν ἡμᾶς

συμβάλλεται

ἐγχειρίσαι

φασηλίς

ἄλυς ποταμός

βαρβάρους

ἐξεταστάς

οὐ γὰρ ἐλάχιστον μέρος τὰ γενηθέντα συμβάλλει πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν

ὅταν ἔχῃ κατὰ τρόπον ἡμῖν

ἐξεταστάς

τούτων ἀπαλλαγήσεσθαι, καὶ σωτῆρας οὐ μόνον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἑλλήνων ἁπάντων γενήσεσθαι, τήν τε προσόδον ἐποιησάμην, καὶ τοὺς λόγους εἰρηκὰ τούτους. ὑμᾶς δὲ ταῦτα πάντα λογισάμενοι, χρότον θέτε ὅτι ἂν ὑμῖν δοκῇ μάλιστα συμφέρειν τῇ πόλει.

χρόνον θέτε

παναθηναϊκός

Νεώτερος μὲν οὖν, προῃρούμην γράφειν τῶν λόγων, οὐ τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τεραστίας καὶ ψευδολογίας μεστοὺς. οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν, ἢ τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις. οὐδὲ τοὺς τὰς παλαιὰς πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς ἑλληνικοὺς ἐξηγουμένους. καίπερ εἰδὼς δικαίως αὐτοὺς ἐπαινουμένους, οὐ δὴ τοὺς ἁπλῶς εἰρῆσθαι δοκοῦντας, καὶ μηδεμίαν κοσμιότητος μετέχοντας. οὓς οἱ δῆμοι περὶ τοὺς ἀγῶνας, παραιροῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν, εἰ περιβούλοιμεν πλέον ἔχειν τῶν ἀντιδίκων. ἀλλὰ πάντας τούτους ἐάσας περὶ ἑκάνους ἐπραγματευόμην, τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῆς τε πόλεως καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησι συμβουλεύοντας. καὶ πολλῶν μὲν ἐμνημονεύκασιν, οὐκ ὀλίγων δὲ ἀντιθέσεων καὶ παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις διαλαμπουσῶν, καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαίνεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν. νῦν δὲ οὐδὲ ὁπωσοῦν τοὺς τοιούτους. ἡγοῦμαι γὰρ οὐχ ἁρμόττειν, οὔτε τοῖς ἔτεσι τοῖς ἐνενήκοντα, καὶ τέτταρσιν ὧν ἐγὼ τυγχάνω γεγονώς, οὐθ' ὅλως τοῖς νῦν ἐν τῇ πόλει οὖσι ἔχουσιν, ἑκάνον τὸν τρόπον ἔτι λέγειν. ἀλλ' ὡς ἅπαντες μὲν ἂν ἐλπίσειαν ἢ βουληθεῖεν, οὐδὲ εἰς ἂν ὑπολήψειε ῥᾳδίως, πλὴν τῶν πονηρῶν ἐθελόντων καὶ σφόδρα πρὸς ἐχόντων τὸν νοῦν. τούτου δὲ ἕνεκα, ταῦτα τρόπον, ἵν' ἡμῖν ὁ μελλων λόγος λεχθήσεσθαι, μαλακώτερος ὢν φαίνηται τῶν πρότερον διδομένων, μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἑκάνων ποικιλίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν τῷ παρόντι δεδο-

ἐνενήκοντα

χρόνον θέτε

ἀντιθέσεων

ἐπραγματευόμην

ῥητορείαις

ἐπισημαίνεσθαι

κιμασμένη, διαλέξομαι δὲ περὶ τῶν τῇ πόλει πεπραγμένων,
καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ τούτων ἀρξάμε-
νος, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι
μάλιστα καὶ ἐπείγει. πρῶτον γὰρ ἁμαρτήματος ζῆν,
καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύπως, οὐδὲν διαλελοιπὸς χρόνον, ὑπὸ
μὲν τῶν σοφιστῶν τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν διαβαλλόμε-
νος, ὑπ' ἄλλων δὲ τιμῶν οὐχ οἷός εἰμι γιγνώσκόμενος. ἀλ-
λὰ τοιοῦτος ὑπολαμβανόμενος, οἷον ἂν παρέτερῶν ἀκού-
σωσι. βούλομαι οὖν προδιαλεχθῆναι περί τε ἐμαυτοῦ, καὶ πε-
ρὶ τῶν οὕτω πρός με διακειμένων. ἵν' ἡ πῶς οἷός τε γίνω-
μαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦντας· τοὺς δὲ εἰδέναι ποι-
ήσω, περὶ ἃ προαιρούμενος τυγχάνω διατριβῆν· ἢν γὰρ τῶν
τῶν λόγων δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ τρόπον, ἐλπίζω τὸν ἐ-
πίλοιπον χρόνον, αὐτός τε ἀλύπως διαξῆν, καὶ τῷ λόγῳ
τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι, τοὺς παρόντας μᾶλλον προσεξῆν
τὸν νοῦν· οὐκ ὀκνήσω δὲ καθ' ἡμῶν, οὔτε τὴν νῦν γενομένην ἐν τῇ
διανοίᾳ μου ταραχήν· οὔτε τὴν ἀτοπίαν ἣν ἐν τῷ παρόντι
τυγχάνω γιγνώσκων· οὔτε ἔτι πρότερον τῶν δεόντων. ἐγὼ
γὰρ μετεσχηκὼς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ὧν ἅπαντες ἂν ἐ-
λοίμην τὸ μεταλαβεῖν, πρῶτον μὲν τῆς περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν
ψυχὴν ὑγείας, οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐμαυτῷ λίαν τοῖς μάλιστα
περὶ ἑκάτερον τούτων εὐτυχήκοσιν, ἐπεφύτευτο τοῖς περὶ τὸν βίον
ἀπορίαις οὕτως, ὥστε μηδὲν ὁστιοῦν πώποτε ἀπορῆσαι τῶν
μετρίων· μηδὲν ὧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν ἔχων ἐπιθυμήσειεν, ἔτι
δὲ τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἶναι μὴ δὲ τῶν κατη-
μελημένων, ἀλλ' ἐκείνων, περὶ ὧν οἱ χαριέστατοι τῶν ἑλλήνων,
καὶ μνησθῆναι ἂν, καὶ διαλεχθῆναι ὡς ἀσπουδάστων ὄντων, τού-
των ἁπάντων μοι συμβεβηκότων, τῶν μὲν ὑπερβαλλόν-
τως, τῶν δὲ ἐξαρκούντως, οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις· ἀλ-
λ' οὕτω μοι τὸ γῆρας ἐστὶ δυσάρεστον, καὶ μικρολόγον, καὶ
μεμψίμοιρον, ὥστε πολλάκις ἤδη τὴν μὲν φύσιν τὴν ἐμαυτοῦ
κατεμεμψάμην· ἧς οὐδὲν ἄλλος καταπεφρόνηκε· καὶ τὴν τύ-
χην ὠδυράμην· ταύτην μὲν οὐδὲν ἔχων ἔγκαλεῖν ἄλλο, πλὴν ὅ-
τι περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἣν προειλόμην, ἀτυχίαν τιμῶσι καὶ
συκοφαντίαν γεγόνασι· τὴν δὲ φύσιν εἰδώς, πρὸς μὲν

ἀλύπως

ἀτοπίαν

μεταλαβεῖν

καταβεβλημένων

τὰς πράξεις ἀρρωστοτέραν καὶ μαλακωτέραν οὖσαν τοῦ
δέοντος· πρὸς δὲ τοὺς λόγους οὔτε λείαν οὔτε παντάχῃ χρη-
σίμην· ἀλλὰ δοξάσαι μὲν περὶ ἑκάστου τὴν ἀλήθειαν μᾶλ-
λον δυναμένην τῶν εἰδέναι φασκόντων· εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν αὐτῶν
τούτων ἐν συλλόγῳ πολλῶν παρρησίᾳ ἀμηχανοῦντα, ἁπα-
σῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπολελειμμένην· οὕτω γὰρ ἐμδεής ἀμ-
φοτέρων ἐγενόμην τῶν μεγίστην δύναμιν ἐχόντων παρ' ἡμῖν,
φωνῆς ἱκανῆς καὶ τόλμης, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν
πολιτῶν· ὧν οἱ μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι γίνονται πρὸς τῶ
μὴ δοκεῖν ἄξιοι τιμᾶσθαι, τῶν ὀφειλόντων τῶ δημοσίῳ. τοῖς
μὲν γὰρ ἐκείνοις τὸ καταγνωσθῆναι, ἐλπίδες ὑπάρχουσιν· οἱ δ' ὅ-
δ' ἐπὸ τὰν τὴν φύσιν μεταβάλοιεν· οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυ-
μήσας, περιείδον ἐμαυτὸν ἀδόξον· οὐδ' ἀφανῆ παντάπασι
γενόμενον· ἀλλ' ἐπὶ πεπολιτεῦσθαι δημάρχου, ἐπὶ τὸ φιλο-
σοφεῖν καὶ πονεῖν καὶ γράφειν ἀδιανοήτην κατέφυγον· οὐ πε-
ρὶ μικρῶν τὴν προαίρεσιν αἰρούμενος· οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων
συμβολαίων, οὐδὲ περὶ ὧν ἄλλοι λιψέσ ληροῦσιν· ἀλλὰ περὶ
τῶν ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων.
διὰ πρόσηκεν ὤμην μοι τοσοῦτον μᾶλλον τιμᾶσθαι τῶν
ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ὅσῳ περὶ μείζονων καὶ καλλιόνων
ἤκουον, τοὺς λόγους ἐποιούμην· ὧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκε· καί-
τοι πάντες ἴσασι τῶν μὲν ῥητόρων πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ τῶν
τῆ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λήψεσθαι προσ-
δοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας· ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς οὐ
μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἰδίων εἶναι τὰς τῆς πόλεως χρείας, ὑπὲρ τὴν δύνα-
μιν τὴν ἡμετέραν διαπονουμένους· ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἠλοιδο-
ρουμένους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις περὶ μεσεγγυημάτων σφίσιν
αὐτοῖς· ἢ λυμαινομένους τοὺς συμμάχους· ἢ τῶν ἄλλων
ὧν ἂν τύχωσι συκοφαντοῦντας· ἐμὲ δὲ τῶν λόγων τούτων
ἡγεμόνα γεγενημένον τῶν παρακαλούντων τοὺς ἕλληνας, ἐ-
πίτε τὴν ὁμονοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν στρατείαν τὴν
ἐπὶ τοὺς βαρβάρους· καὶ τῶν συμβουλευόντων ἀποικίαν ἐκ
πέμπειν κοινὴν πάντας ἐπὶ τοιαύτην χώραν καὶ τοσαύτην· πε-
ρὶ ἧς ὅσοι περ ἀκηκόασιν, ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τε εἶναι σωφρο-

δοξάσαι

πρὸς τῶ μὴ δοκεῖν ἄξιοι τινος εἶναι

τῶν ὀφειλόντων τῶ δημοσίῳ

μεσεγγυημάτων

πρὸς τῶ μὴ δοκεῖν ἄξιοι τινος εἶναι

τῶν ὀφειλόντων τῶ δημοσίῳ

μεσεγγυημάτων

δοξάσαι

μήσαιμεν καὶ πᾶσαν μεθ' ἑαυτῶν πρὸς ἀλλήλους μαρίας, τὰ χέως ἀν εὐ πόρων καὶ κινδύνων καταστῆναι αὐτὴν· εἰ δ' ἐκείνη τε ἀδίωσαν ἀπαλλάσσεσθαι τοὺς ἐν δεσμοῖς ἡμῶν ὄντας τῶν ἐπιτηδείων· ὧν πρᾶξις δὲ πάντες σιωπῶντες ζητοῦμεν, οὐδ' ἐπιστάμεθα· οἱ δὲ καὶ λίουσ' οὐδ' ἐμέζουσ· οὐδ' ἐμαλλον ἀ πασιν ἡμῖν συμφερούσας· ἀλλ' ὅμως οὕτω πολὺ τῆς διαμοίας, διεστῶτων ἡμῶν, καὶ τοσοῦτον ἀπεσταθμεν τὴν ἀίρεσιν· οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπολήφασιν· ἀλλὰ ταραχῶδη καὶ παλάπασιν ἀλόγιστον· τῶν τε γὰρ ἄλλων ῥητόρων τὸν τρόπον ψέγουσι, πρεσβεύτας αὐτοὺς τῆς πόλεως ποιοῦνται· καὶ κυρίους αὐτοὺς καθιστᾶσιν· ἐμοῦ δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦσι, αὐτῶν μοι φθονοῦσι· διὸ οὐδ' ἐν ἕτερον, ἢ διὰ τούτους οὓς ἀποδεχόμεθα τυγχάνουσιν· οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς· καὶ τί δεῖ θαυμάζειν τῶν οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπεροχὰς· ὅπου καὶ τῶν οἰκείων διαφέρομαι, καὶ ζηλούντων ἐμέ, καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένων, τιμᾶς ἔτι δυσμενέστερον ἔχουσι τῶν ἰδιωτῶν· ὧν τίνας ἀνίσους ἔροι πονηροτέρους· ἔστι γὰρ ἔκ τινος δόξης νεωτέρα καὶ βαρυτέρα λέγειν τῆς ἡλικίας, οἵ τιμῶσ' οὔτε φράζειν οὐδ' ἐν μέρος ἔχοντες, τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπέμου, τοῖς τε λόγοις παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς, καὶ ζῶντες ἐν τεύθεν, τοσοῦτον δέουσι χάριν ἔχειν, ὥστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν· ἀλλὰ εἴτι φλαῦρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν· ἐῶσι μὲν οὖν τοὺς λόγους ἡμῶν ἐλυμαίνεσθαι, παραγιγνώσκοντες ὥσ' διωστὸν κακίστα τοῖς ἑαυτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς· καὶ κατακιζοντες, καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες· οὐδ' ἐν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων· ἀλλὰ ῥαθύμως ἔχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν παραθηναίων τῶν μεγάλων ἠχθέσθην δι' αὐτοὺς· ἀπαντήσαντες γὰρ μοι τιμῶσ' τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον, ὡς ἐν τῷ λυκείῳ συκαθεζόμενοι τρεῖς, ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαίων σοφιστῶν, καὶ πάντα φασκόντων ἔδεμαι, καὶ ταχέως παντάχου γιγνόμενον, διαλέγοιντο περὶ τε τῶν ἄλλων ποιητῶν· καὶ τῶν ἡσιόδου καὶ ὁμήρου ποιήσεων· οὐδ' ἐν μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψῳδοῦντες· καὶ τῶν πρότερον ἄλλοις τισὶν

θαυμάζειν τῶν οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων &c

ὑπεροχάς

παραγιγνώσκοντες

παραθηναῖα τὰ μεγάλα

ἀγελαίων σοφιστῶν

τοσοῦτον δέουσι χάριν ἔχειν

ὑπεροχάς · prestantias excellentias

παραγιγνώσκοντες

ἀγελαίων σοφιστῶν

ῥαψῳδοῦντες

ἐῤῥημένων, τὰ χαριέστατα μνημονεύοντες· ἀποδεξάμενων δὲ τῶν περιεστώτων τὴν διατριβὴν αὐτῶν, εἶτα τὸν τολμηρότατον ἐκείνων ἐπιχειρῆσαι μεδιαβάλλειν, λέγον θ' ὡς ἐγὼ πάντων καταφρονῶ τῶν τοιούτων· καὶ τάς τε φιλοσοφίας τὰς τῶν ἄλλων, καὶ τὰς παιδείας ἁπάσας ἀναιρῶ· καὶ φημὶ πάντας ληρεῖν, πλὴν τοὺς μετεσχηκότας τῆς ἐμῆς διατριβῆς· τούτων δὲ ἐρηθέντων ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόντων διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς· ὡς μὲν οὖν ἐλυπήθην καὶ συνεταράχθην ἀκούσας ἀποδεξαμένας τιμᾶς τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἐμούς, οὐκ ἂν διισχυρίσαιμι· εἰ πεῖν· ὤμην γὰρ οὕτως ἐπιφανῆναι τοῖς ἀλαζονευομένοις πολεμῶν· καὶ περὶ ἐμαυτοῦ μετρίως διεφλεγμένος· μᾶλλον δὲ ταπεινῶν· ὥστε μηδ' ἐνθυμεῖσθαι τι τῶν λεγόντων ὡς ἐγὼ τοιαῦταις ἀλαζονείαις ἐχρησάμην· ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ὠδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν ἀτυχίαν τὴν παρακολουθήσασαν ἡμῖν πάντα τὸν χρόνον τοῖς τοιούτοις· αὕτη γὰρ ἐστιν αἰτία καὶ τῆς ψευδολογίας τῆς περὶ ἐμὲ γιγνομένης· καὶ τῶν διαβολῶν καὶ τοῦ φθόνου· καὶ τοῦ μὴ δύνασθαι ἀμετυχεῖν τῆς δόξης ἧς ἀξιοῦμεν· μὴ δὲ τῆς ὁμολογουμένης· μὴ δὲ ἣν ἔχουσι τιμῆς τῶν πλησιακότων ἐμοί· καὶ παντάχῃ τεθεωρηκότων ἡμᾶς· ταῦτα μὲν οὖν οὐχοῖόν τε ἄλλως ἔχειν· ἀλλ' ἀναγκαῖα ἔργα τοῖς ἤδη συμβεβηκόσι· πολλῶν δὲ ἐμοὶ λόγων ἐφεστώτων· ἀπορῶ πότερον ἀντικατηγορῶν τῶν ἔθισμένων ἄττι ψευδεσθαι περὶ ἐμοῦ γενήσομαι· καὶ λέγειν ἀμφοτέρωθεν τολμῶν· ἀλλ' ἔφαν ἔνια σοφίζωμαι· καὶ πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων οὓς οὐδ' ὑπέλαβεν ἀξίους εἶναι λόγου· δικαίως ἂν μωρὸς εἶναι δοκοίην· ἀλλὰ τούτους ὑπεριδὼν ὡς φθονοῦντας· πρῶμαι διδάσκειν αὐτοὺς ὡς οὐ δικαίως· οὐδὲ προσήκοντος περὶ ἐμοῦ ταύτην ἔχουσιν τὴν γνώμην· καὶ τίς οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοιαν· εἰ τοὺς μὴ ἐν δὲ ἕτερον δυσκόλως πρὸς με διακειμένους· ἢ τὸ δοκεῖν χαριεντῶς εἰρηκέναι περὶ τινῶν· τούτους οἰηθείη ὁμοίως διαλεχθῆναι ὥσπερ πρότερον πάνυ σφόδρα ἐπὶ τοῖς λεγομένοις λυπουμένους· ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν· ἀλλ' ὡς τε ἂν καὶ φανῶ μὴ δεῦν πωλικοῦ τοῦ ὄνου· μὴ παραληρῶν·

Η 11

ἀντικατηγορῶν

μωρός

τὰ χαριέστατα μεμνημονεύοντες

τὰ χαριέστατα μνημονεύοντες

τεθεωρηκότων

ἔρεσθαι

ἀντικατηγορῶν

παραληρῶν

καταγνοίη

καταβάλλοντι

συγκλείσας

φορτικῶς

ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκφῦσαι ποιεῖν οὐδ' ἔστ' ἄν μοι συμβουλεύσαιμι,
ἀμελήσαντι τούτων καὶ καταβάλλοντι περαίνειν τὸν λόγον
ὃν προήρημαι βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τὴν πόλιν ἡμῶν πλείστων
ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην τοῖς ἕλλησιν, ἢ τὴν λακεδαιμονίων. εἰ γὰρ τοῦτο νῦν ἐποιούμην, μήτε τέλος ἐπιθεῖς τοῖς
γεγραμμένοις, μήτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν τῶν ῥηθήσεσθαι
μελλόντων, τὴν τελευτὴν τῶν νῦν προῃρημένων, ὅμοιος ἂν εἶναι
δόξαιμι τοῖς ἀκρίβειαν καὶ φορτικῶς καὶ χυδὴν ὅτι ἂν ἐπέλθῃ λέγουσιν. ἀφυλάκτεον ἡμῖν ἐστι. κρατίστον οὖν ἐξ ἁπάντων τούτων
περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς διεμνήσθην εἰπεῖν· οἶμαι γὰρ ἂν ἐξεμεῖν γράψας καὶ ποιήσω φανερὰν ἣν ἔχω γνώμην περὶ τε τῆς παιδείας καὶ τῶν ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας καὶ λέγοντας ὅτι ἂν τύχωσιν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ
τοῖς ὡρμημένοις ἐπὶ ταῦτα, παρακελεύω μὴ πρόσω, καὶ
μὴ προσεχεῖν τὸν νοῦν ἅπασι τούτοις· λέγω, ὡς εἰ καὶ μηδὲν
ἄλλο διώκεται τὰ μαθήματα ταῦτα, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπειν τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων· τοῖς
μὲν οὖν ἡλικιώτοις, οὐδὲ πώποτ' ἂν εὑρεθῆναι νομίζω διατριβὰς ὠφελιμωτέρας τούτων, οὐδὲ μᾶλλον πρεπούσας.
τοῖς δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις, οὐκέτι φημὶ τὰς μελέτας ταύτας ἁρμόττειν· ὁρῶ
γὰρ ἐνίους τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως ἀπηκριβωμένων, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὐτ' εὐκαίρως
ταῖς ἐπιστήμαις αἷς ἔχουσι χρωμένους· ἐν τε ταῖς ἄλλαις
πραγματείαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους ὄντας τῶν
μαθητῶν· ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκετῶν· τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω, καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν διωαμένων· καὶ τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων ἀδοκιμούντων· ὅλως δὲ καὶ
περὶ ἁπάντων τῶν τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόντων· οἶδα γὰρ καὶ τούτων τοὺς πολλούς, οὔτε τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς καλῶς διοικήσαντας· οὔτε ταῖς ἰδίαις
οἰκουσίαις ἀμείνους ὄντας· τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμπολιτευομένων ὀλιγωροῦντας· ἄλλωνί τε πολλῶν καὶ μεγάλων ἁμαρτημάτων γεμόντας· ὥστ' οὐδὲ τούτους ἡγοῦμαι μεταστῆσαι τῆς ἕξεως περὶ ἣν ἐγὼ τυγχάνω διαλεγόμενος· τίνας οὖν ἐστι πεπαιδευμένους, ἐπιδεῖξαι τὰς τελευτὰς τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τὰς ἐπιστήμας, καὶ τὰς δυνάμεις ἀποδοκιμάζω· πρῶτον μὲν τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προσπίπτουσι· καὶ τὴν
δόξαν ἐπιτυχεῖν τῶν καιρῶν ἔχοντας· καὶ δυναμένην ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ τοξάζεσθαι τοῦ συμφέροντος· ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι·
καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας, ὁλόκληρος καὶ
ῥαδίως φέροντας· σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν ἐλαφροτέρους
καὶ μετριωτάτους τοῖς συνοῦσι παρέχοντας· ἔτι δὲ τοὺς
μὲν τῶν ἡδονῶν ἀεὶ κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν
ἡττωμένους· ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους· καὶ
τῆς φύσεως ἀξίως ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον ὅπερ μέγιστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν ἀπραγιῶν· μὴ δ' ἐξαμιλλαμένους αὐτῶν· μὴ δ' ὑπερηφανοῦντας γιγνομένους· ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει τῶν ἀφρονούντων· καὶ
μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξασιν ἀγαθοῖς,
ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις· τοὺς δὲ μὴ μόνον πρὸς ἓν τούτων, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦτα, τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς ἀνάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημὶ καὶ φρονίμους εἶναι καὶ τελεῖν ἄνδρας καὶ πᾶσας ἔχειν τὰς ἀρετάς· περὶ μὲν οὖν πεπαιδευμένων, ταῦτα γνώσκω τυγχάνω· περὶ δὲ τῆς ὁμήρου καὶ τῶν ἄλλων ποιήσεων, ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν· οἶμαι γὰρ ἂν παῦσαι τοὺς ἐν τῷ λυκίῳ ῥαψῳδοῦντας τὰ ἐκείνων καὶ ληροῦντας τὰ περὶ αὐτῶν.
αἰσθάνομαι δὲ ἐμαυτὸν ἔξω φερόμενον τῆς συμμετρίας τῆς
συντεταγμένης τοῖς προοιμίοις· ἔστι δ' ἀνδρὸς μοῦνος ἔχοντος,
μὴ τὴν ἀπορίαν ἀγαπᾶν, ἣν ἔχει τις περὶ τῶν αὐτῶν πλείω
τῶν ἄλλων εἰπεῖν· ἀλλὰ τὴν ἀκαιρίαν διαφυλάττειν, περὶ
ὧν ἂν εἰς τυχάνῃ διαλεγόμενος· ὅπερ ἐμοὶ ποιητέον ἐστί·
περὶ μὲν οὖν τῶν ποιητῶν αὖθις ἐροῦμεν, ἢν μνείαν προαιρῆ
τὸ γῆρας· περὶ γὰρ ἀσυδαιστέρων πραγμάτων ἔχομεν λέγειν, ἢ τούτων· περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως ἀρετῶν τῶν εἰς
τοὺς ἕλληνας, ἢ δὴ ποιήσομαι τοὺς λόγους· οὐχ ὡς οὐ πλείους
ἐπαίνους πεποιημένος περὶ αὐτῆς, ἢ συμπαρεστοῖ περὶ

τίνας ἔχει πεπαιδευμένους

ὁ ἰσοκράτης δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν

ἐλαφροτέρους

τελεῖν

(ἢ. συμπεταγμένης τοῖς προοιμίοις

ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκετῶν. proco quod latine dicimus ne oriam formoy.

ἕξις

φυλακτέον

καταβαλλοντι

συγκλείσας

φορτικῶς

χυδὴν

ἕξις

τοξάζεσθαι τοῦ συμφέροντος

ἐπιτυχῆ

ἐλαφροτέρους

τελεῖν

τὴν ποίησιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες· οὐ μὴν ὁμοίως· καὶ μὴν·
τότε μὲν γὰρ ἐν τοῖς λόγοις περὶ ἑτέρων πραγμάτων ἐ-
μεμνήμην αὐτῆς· νῦν δὲ περὶ ταύτης τὴν ὑπόθεσιν ποιη-
σάμενος· οὐκ ἀγνοῶ δὴ ἡλίκος ὤν, ὅσον ἔργον ἐπιχειρῶ τὸ
μέγεθος· ἀλλὰ κριβῶς οἶδα, καὶ πολλάκις ἤκουσα ὅτι
τὰ μὲν μικρὰ τῶν πραγμάτων ῥάδιον τοῖς λόγοις αὐξῆ-
σαι· τοῖς δὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ
τῷ κάλλει, χαλεπὸν ἐξισῶσαι τοὺς ἐπαίνους· ἀλλ' οὐδὲν
μᾶλλον ἀποστατέον ἐστὶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐπιτελεστέον ἣν περ
ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν· ἄλλως τε καὶ πολλῶν παροξυνόντων
γράφειν αὐτόν· πρῶτον μὲν τῶν θέσι μεμνῆσθαι ἀναγκαῖον κα-
τηγορεῖν τῆς πόλεως ἡμῶν· ἔπειτα τῶν χαριεντῶς μὲν,
ἀπείρως δὲ καὶ κατὰ δεξιὰ ἑτέρως ἐπαινούντων αὐτὴν· ἔτι
δὲ τῶν ἑτέρων μᾶλλον δὲ λεγόντων τολμώντων οὐκ ἀνθρωπίνως,
ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς ἀντιτάττεσθαι πρὸς αὐτοὺς·
πάντων δὲ μάλιστα τῆς ἡλικίας τῆς παρούσης, ἣ τοὺς
ἄλλους πέφυκεν ἀποτρέπειν· ἐλπίζω γάρ, ἣν μὲν κατορθῶ
σω μείζω λήψεσθαι δόξαν τῆς ὑπαρχούσης· ἣν δὲ ἐν δὲ
ἑτέρου τύχω διαλεχθείς, πολλῆς συνήσομεν τεύξεσθαι πα
ρὰ τῶν ἀκουόντων· ἃ μὲν οὖν ἐβουλήθην καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ
περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ χορὸς πρὸ τοῦ ἀγῶνος προαμα
βαλέσθαι ταῦτά ἐστιν· ἡγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βουλομέ-
νους ἐγκωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δικαίω-
ς, μὴ μόνον ποιεῖσθαι περὶ αὐτῆς τοὺς λόγους ἧς προ-
φρημένοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυ-
σὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα παραδεικνύντες,
τῶν καὶ τὴν ὄψιν ὁμοίαν ἐχόντων καὶ τῆς τιμῆς τῆς αὐ-
τῆς ἀξιοῦμεν, οὕτω καὶ τὰς πόλεις παριστάναι, μὴ τὰς
μικρὰς τοῖς μεγάλοις, μὴ δὲ τοῖς πάντα τὸν χρόνον ὑ-
φ' ἑτέραις οὔσαις, τοῖς πάντα τὸν χρόνον ἀρχεῖν θέσι μένας·
μὴ δὲ τοῖς σώζεσθαι δεομένοις πρὸς τὰς σώζειν δυναμέ
νοις· ἀλλὰ τοῖς παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν ἐχούσας,
καὶ περὶ τοῖς αὐτοῖς πράξεσι γεγενημένοις, καὶ τοῖς ἐξου-
σίαις ὁμοίαις κεχρημένοις· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τῆς ἀ-
ληθείας τύχοιεν· ἣν δ' ἥτις ἡμᾶς τὸν τρόπον τοῦτον σκοπῆται

ἡλίκος

ἀστεῖος

ὥσπερ χορὸς πρὸ τοῦ ἀγῶνος

πορφύρα

χρυσός

παραδεικνύντες

παρίστανται

χορὸς πρὸ τοῦ ἀγῶνος

προαμαβαλέσθαι

παραδεικνύντες

παρίστανται

Compari.

καὶ παραβάλλειν μὴ πρὸς τὴν τυχοῦσαν πόλιν, ἀλλὰ πρὸς
τὴν ἀρετὴν αὐτῶν· ἣν οἱ μὲν πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι δὲ
τινες ὥσπερ τῶν ἡμιθέων ἐκείνων πολιτευομένων μεμνῆνται
περὶ αὐτῶν, φανήσομεθα καὶ τῇ διανοίᾳ καὶ ταῖς πράξεσι καὶ
ταῖς δὲ πραγίαις ταῖς περὶ τοὺς ἕλληνας, πλείω ἀπολελοι-
πότες αὐτοὺς, ἢ ἐκείνοι τοὺς ἄλλους· τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀφῶ
μεν, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων γενομένους ὕστερον ἐροῦμεν· νῦν δὲ
ποιήσομαι περὶ ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρξάμενος· ἐπειδὴ κατέ
σχον τὰς πόλεις τὰς ἀχαΐδας, πρὸς ἀργείους καὶ μεσσηνίους
διέλυον τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ προσήκει διαλέγεσθαι περὶ
αὐτῶν· οἱ μὲν τοίνυν ἡμέτεροι πρόγονοι, φανήσονται τήν τε πρὸς
τοὺς ἕλληνας ὁμονοίαν, καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθραν ἣν
παρέλαβον ἐκ τῶν τρωϊκῶν διαφυλάττοντες· καὶ μένοντες
ἐν τοῖς αὐτοῖς· καὶ πρῶτον μὲν τὰς κυκλάδας νήσους,
περὶ ἃς ἐγένετο πολλὰ πράγματα, κατὰ τὴν μίνω τοῦ
κρητός δυναστείαν, ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ καρῶν κα
τεχομένας ἐκβαλόντες ἐκείνους, οὐκ ἐξιδιώσασθαι τὰς
χώρας ἐτόλμησαν· ἀλλὰ τοὺς μάλιστα βίου τῶν ἑλλήνων
δεομένους κατῴκισαν ἐς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολ-
λὰς πόλεις ἑφεκάτερα τῆς ἠπείρου καὶ μεγάλας ἔκτισαν· καὶ
τοὺς μὲν βαρβάρους ἀνέστησαν ἀπὸ τῆς θαλάττης· τοὺς
δὲ ἕλληνας ἐδίδαξαν ὃν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν
πατρίδας καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες, μεγάλην τὴν ἑλ-
λάδα ποιήσειαν· λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον
τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἡμε-
τέροις, καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν, τοὺς δὲ ἕλλη-
νας εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδὲ ἡσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν· ἀλλ' ἔχον-
τες πόλιν ἀλλοτρίαν καὶ χώραν οὐ μόνον ἱκανὴν, ἀλλ' ὅσον
οὐδὲ μία πόλις τῶν ἑλληνίδων, οὐκ ἐστέρξαν ἐπὶ τούτοις·
ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν συμβεβηκότων· κατὰ μὲν
τοὺς νόμους, τάς τε πόλεις καὶ τὰς χώρας τούτων ἡ-
μᾶς δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ νομίμως κτησαμένων· κατὰ
δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων γιγνομένας τῶν τὰ περὶ τὸν πό
λεμον καλλίστα δρώντων· καὶ νικᾶν τοὺς πολεμίους ἐν
ταῖς μάχαις διωμένων· ταῦτα διανοηθέντες· ἀμελή-

παραβάλλειν

ἀπολελοιπότες αὐτούς

κυκλάδες

ἐξιδιώσασθαι

κατῴκισαν

ἀνέστησαν

ἐστέρξαν

ἀπολελοιπότες

ἐξιδιώσασθαι

κατῴκισαν

σαντες γεωργιῶν καὶ τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, οὐ
δὲν ἐπαύοντο κατὰ μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων τῶν ἐν πε-
λοποννήσῳ πολιορκοῦντες, καὶ κακῶς ποιοῦντες καταφρέ-
ψαντες τὴν τῆς ἀγείων συμβαίνειν οὖν ἐξ ὧν μὲν ἡμεῖς
ἐπράττομεν, αὐξάνεσθαι τὴν ἑλλάδα· καὶ τὴν ῥώμην κρείτ-
τω γίνεσθαι τῆς οὐσίας· καὶ πρὸς τούτοις τῶν μὲν ἑλλήνων
τοὺς ἀποροῦντας πόλεσι λαμβάνειν καὶ χώρας· τῶν δὲ
βαρβάρων τοὺς ἀθυμοῦντας ὑβρίζειν, ἐκπίπτειν τῆς αὐτῶν, καὶ
φρονεῖν ἐλάττονα ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ ἀναρτιᾶται, τὴν ἐκείνων
μόνην μεγάλην γίνεσθαι· καὶ πασῶν μὲν τῶν ἐν πελοποννή-
σῳ πόλεων ἀρχειν ταῖς ἄλλαις φανεραὶ εἶναι· καὶ πολλῆς
θεραπείας τυγχάνειν παρ' αὐτῶν· ἐπαινεῖν μὲν οὖν δίκαιον ἐ-
στι, τὴν τοῖς ἄλλοις πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γενομένην· δεῖ
μὴν δὲ νομίζειν τὴν αὐτῆς τὰ συμφέροντα διὰ πραττομένην·
καὶ φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς τε καὶ τοῖς
ἄλλοις χρωμένους· φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι, τοὺς πρὸς
σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὥς διαφθορεῖς, οἰκείως ἔχοντας διακειμένους·
πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἀλλοτρίως καὶ πολεμικῶς τὴν αὐ-
τῶν διοικοῦντας. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν ταύτην πολέοιν ἑκατέρα,
τοιαύτην ἐποιήσατο· χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ περσι-
κοῦ πολέμου, καὶ ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος, τριήρεις μὲν
συναγαγόντος διακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρα-
τιᾶς, πεντακοσίας μυριάδας τῶν πάντων, ἑβδομήκοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτην δὲ δυνάμει στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς ἕλληνας, ἀναρτιᾶται μὲν ἀρχόντεσ πελο-
ποννησίων, ἔσ τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιήσασαν τροπὴν ἀπαντος τοῦ πολέμου, δέκα μόνον σὺν ἐβάλοντο τριήρεσ· οἱ δὲ
παλαιοὶ ἡμῶν ἀμάχοι γενόμενοι, καὶ τὴν πόλιν ἐκλελοιπότες διὰ τὸ μὴ τολμᾶν κατὰ κράτος τὸν χρόνον κρείττους ναῦς
παρεσχόμενοι καὶ μείζω δύναμιν ἔχουσαν, ἢ σύμπαντεσ οἱ
κινδυνεύσαντεσ· καὶ στρατηγόν, οἱ μὲν, εὐρυβιάδην· ὃν δὲ τέλος
ἐπέθηκεν οἷσ διενοήθη πράττειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσεν ἀπολω-
λέναι τοὺς ἕλληνας· οἱ δὲ ἡμέτεροι θεμιστοκλέα τὸν ὁμολο-
γουμένως ἅπασιν αἴτιον εἶναι δόξαντα, καὶ τοῦ τὴν ναυμα-
χίαν γενέσθαι κατὰ τρόπον, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν

ξέρξου στρατιά
exercitus Xerxis

εὐρυβιάδης

θεμιστοκλῆς

ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κατορθωθέντων· τεκμήριον δὲ μέγιστον· ἀ-
φελόμενοι γὰρ λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ συγκινδυ-
νεύσαντεσ, τοῖς ἡμετέροις παρέδοσαν· καίτοι τίνασ ἄν-
τισ κριτὰς ἱκανοτέρους ποιήσαιτο, καὶ πιστοτέρους τῶν
τότε πραχθέντων, ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις παρα-
γενομένους· τίνα δ' ἄν τισ ἀρετὴν ἀπῆν ἔχοι ταύτης
μείζω τῆς ἁπάσαν τὴν ἑλλάδα σῶσαι δυνηθείσης; μετὰ
ταῦτα τοίνυν συνέβη κυριαν ἑκατέραν γενέσθαι τῆς ἀρ-
χῆς τῆς κατὰ θάλατταν· ἣν ὁπότεροι ἂν κατάσχωσιν, ὑ-
πήκοους ἔχουσι τὰς πλείστας τῶν πόλεων· ὅλως μὲν οὖν,
οὐδ' ἑτέραν ἐπαινῶ· πολλὰ γὰρ ἄν τισ αὐταῖς ἐπιτιμήσειεν·
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην οὐκ ἔλαττον αὐ-
τῶν διήμαρτεν, ἢ περὶ τὰς πράξεις τὰς ὀλίγῳ πρότερον
δηλωθείσας· οἱ μὲν γὰρ ἡμέτεροι πατέρες, ἔπειθον τοὺς συμμά-
χους ποιεῖσθαι πολιτείαν τοιαύτην, ἣν περ αὐτοὶ διετέλουν
ἀγαπῶντεσ· ὅσ ἡμῖν ἔστιν ὁμοιάσ καὶ φιλίας· ὅτ' ἄν τι-
μεσ παραινῶσι τοῖσ ἄλλοις χρῆσθαι τούτοις, ἃ περ ἂν σφί-
σιν αὐτοῖσ συμφέρειν ὑπολαμβάνωσιν· λακεδαιμόνιοι δὲ κα-
τέστησαν, οὐθ' ὁμοίαν τῆ παρ' αὐτοῖσ· οὔτε τὰσ ἄλλοθί που
γενομένας· ἀλλὰ δέκα μόνους ἄνδρας ἑκάστης πόλεως ἐποίη-
σαν· ὧν ἐπιχειρήσας ἄν τις κατηγορεῖν, τρεῖς ἢ τέτταρασ ἡμέ-
ρας συνεχῶς, οὐδ' ἐν ἂν μέροσ ἀρκέσαι δόξειε τῶν ἐκείνοισ ἡ-
μαρτημένων· καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περὶ τῶν τοιούτων,
καὶ τοσούτων τὸ πλῆθος, ἄπορον τὸν ἔστιν· ὀλίγα δὲ καὶ τῶν πάντων
εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργὴν ἀξίαν ἐμποιήσουσι τῶν πε-
πραγμένων, νεώτερον μὲν οὖν ἴσως ἐξεῦρον· νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρ-
χεται· οἱ τοιοῦτο· ἀλλὰ παρὰ πᾶσιν, ὅτι τοσοῦτον ἐκείνοι
δὴ τὴν ἐλκαν, ἀνομία καὶ πλεονεξίαν, τῶν προγεγενημένων, ὥσ-
τ' οὐ μόνον αὐτοὺσ ἀπώλεσαν, καὶ τοὺσ φίλουσ, καὶ τὰσ
πατρίδασ τὰσ ἑαυτῶν· ἀλλὰ καὶ λακεδαιμονίουσ πρὸσ
τοὺς συμμάχους διαβάλλοντεσ, ἃς τοιαύτας καὶ τοσαύτασ
συμφορὰς ἐνέβαλον, ὅσας οὐδὲ πώποτε αὐτοῖς γενέσθαι
προσεδόκησεν· μάλιστα μὲν οὖν ἐν τοῖς θεῶν ἄν τις δικαιωθείη κατὰ
δίκην, ὅσῳ μετριώτερον καὶ πρᾳότερον ἡμῖν τῶν πραγμά-
των ἐπεμελήθημεν· δεύτερον δὲ ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος.

καίτοι

ἐπέρχεται

παρα

προσεδόκησε

ἐπέρχεται

προσεδόκησε

ἐπεφάτησαν παραμένουσι ἐπιθεμένων πέζῳ

ἁμαρτίαται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεφάτησαν αὐτῶν· ἡμῖν δὲ πέντε καὶ ἑξήκοντα σιωεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν· καίτοι πάντες ἴσασι τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑτέροις γιγνομένας, ὅτι πολὺν χρόνον τούτοις παραμένουσιν, ὑφ' ὧν ἂν ἐλάχιστα κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν· ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφότεραι μισηθῆναι, κατέστησαν ἐς πόλεμον καὶ τὰ ραχήν· ἐν ᾗ τὴν μὲν ἡμέτεραν ἄροι τῖσ ἂν ἁπάντων αὐτῇ καὶ τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων· ἔτη δὲ δέκα τούτοις ἀντισχεῖν διωηθῆσαι· λακεδαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι, κατὰ τὴν πρὸς θηβαίους μόνους πολεμήσαντας, καὶ μίαν μάχην ἡττηθέντας, ἁπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον· καὶ παραπλησίαις ἀτυχίαις χρησαμένους· καὶ συμφοραῖς αἷς περ ἡμεῖς· καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμέτεραν, πόλιν ἐλάττοσιν ἔτεσιν ἀναλαβοῦσαν αὐτήν, ἢ κατεπολέμηθη· ἁμαρτίατας δὲ μετὰ τὴν ἧτταν μὴ δὲν πολλαπλασίω χρόνῳ διωηθέντας καταφῆσαι σφᾶς αὐτοὺς εἶναι τῆς αὐτῶν ἕξεως· ἧς περ ἐξέπεσον· ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ νῦν ἐλπίδας. τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἑκάτεροι προσηνέχθημεν, δηλῶτε ον· ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπόν ἐστιν· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἔξεστιν αὐτοῖς οὔτε ἐντὸς ἄλυος ποταμοῦ πεζῷ καταβαίνειν· οὔτε μακροῖς πλοίοις, ἐπὶ τάνδον πλεῖν φασὶ λιδοῦς· ἐπὶ δὲ τῆς λακεδαιμονίων οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν ὅπου βουληθεῖεν, ἐξουσίαν ἔλαβον· ἀλλὰ καὶ δεσπόται πολλῶν ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν· τὴν δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας καὶ μεγαλοφρονεστέρας ποιησάμενοι, καὶ τῶν πλείστων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάροις κακῶν, τοῖς δὲ ἕλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην, ἔτι δὲ τῆς μὲν οἰκείας τὴν παραλίαν, καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν τοῖς μὲν πολεμίοις ἀφελομένην, τοῖς δὲ συμμάχοις κτησαμένην, καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας, τοὺς δὲ ἀποροῦντας παύσασαν, πρὸς δὲ τούτοις, ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν, ἄμεινον τῆς δοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ τὰς συμφορὰς θᾶττον διαλυσαμένην, τῶν αὐτῶν τούτων, πῶς οὐδὲ καὶ ὁμεστὶν ἐπαινεῖν· καὶ τιμᾶν μᾶλλον, ἢ τὴν ἐν ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην· περὶ μὲν οὖν τῶν

ἐπεφάτησαν
παραμένουσι
ἐπιθεμένων
πέζῳ

παράλληλα μηλίων σκιωραίων ἔμοχοι

πραχθέντων παράλληλα καὶ τῶν κινδύνων ἅμα καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων, ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' εἰκόμεν ἐρεῖν· οἶμαι δὲ τοὺς ἀνδρῶς ἀκούσαντας τῶν λόγων τούτων, τοῖς μὴ ἐρημένοις· οὐ δὲν ἂν ἀμφέρειν, ὡς οὐκ ἀληθεῖς ἐστιν· οὐ δὲ αὐτὰ ἔξεστι ἑτέρας ἐξεῖν ἐρεῖν περὶ ἃς λακεδαιμόνιοι γιγνόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς ἕλλησι κατέστησαν· καὶ ἡγεῖσθαι δὲ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπιχειροῦσιν, ὅπερ ἂν ποιεῖν εἰώθασι· καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερείας τῶν πράξεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν γεγενημένων· καὶ τάς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐν θάδε γιγνομένας τοῖς συμμάχοις· καὶ τὴν τῶν φόρων ἔσπραξιν διαβαλοῦσι· καὶ μάλιστα διατρίψουσι περὶ τὰ μηλίων πάθη καὶ σκιωραίων· οἰόμενοι τὰς κατηγορίας ταύτας καταρυπαίνειν τὰς τῆς πόλεως ἀρετὰς, τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας· ἐγὼ δὲ πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δικαίως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως, οὐ τὰν δικαίως ἀντερῶ· οὐ τὰν ἐπιχειρήσαιμι τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ ἔστιν ἤδη καὶ πρότερον, ἐν τῶν ἄλλων μὴ δὲ τοὺς θεοὺς ἁμαρτήτους εἶναι νομίζοντων, ἐγὼ γλιχοίμην, καὶ πειθοίμην πεῖθεν ὡς περὶ οὐδὲν πώποτε τὸ κοινὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνο γοῦν οἶμαι ποιήσειν, τήν τε πόλιν τὴν ἁμαρτιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας, πολὺ πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγενημένην· τούς τε ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν, ὡς δυνατὸν ἀφρονεστάτα διακειμένους· καὶ τοῦ κακῶς ἀκούειν ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπεὶ δὲ ἂν γὰρ τοιαῦτα κατηγορῶσιν οἷς ἔμοχοι λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν τῶν περὶ ἡμῶν ῥηθέντων μείζον ἁμάρτημα κατ' ἐκείνων εἰπεῖν· οἷον καὶ νῦν, ἡνίκα μνησθῶσι τῶν ἀγώνων τῶν ἐν τοῖς συμμάχοις ἐν θάδε γιγνομένων, τίς ἐστιν οὕτως ἀφυής, ὅστις οὐχ ἕρησε πρὸς τοῦτ' ἐν τῇ πόλει· ὅτι πλείους λακεδαιμόνιοι τῶν ἑλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, ἐν ὀλίγῳ καὶ κρίσιν κατεστάντων· τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς ἐν πράξεως τῶν φόρων ἡντιλέγωσιν ἐξόμεν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ ἐπιδείξομεν συμ-

παράλληλα
ἔμοχοι

φορώτερα πραξάντας τοὺς ἡμετέρους, ἢ λακεδαιμονίους, ταῖς
πόλεσι ταῖσ τὸν φόρον ἐνεγκούσαις· πρῶτον μὲν γὰρ, οὐ προ
σαχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ' ἐποίουν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ γνόντες ὅτε τὴν
ἡγεμονίαν ἡμῖν τὴν κατὰ θάλασσαν ἐδόσαν· ἐπὶ τοὐχὶ ὑπὲρ
τῆσ σωτηρίας τῆσ ἡμετέρασ ἔφερον· ἀλλ' ὑπὲρ τῆσ δημοκρα
τίασ καὶ τῆσ ἐλευθερίασ τῆσ αὐτῶν· καὶ τοῦ μὴ περιπεσεῖν ὀ
λιγαρχίασ γενομένησ, τηλικούτοισ κακοῖσ τὸ μέγεθοσ, ἡλί
κοισ ἐπὶ τῶν δεκαρχιῶν καὶ τῆσ δυναστείασ τῆς λακεδαιμο
νίων· ἔτι δ' οὐκ ἐκ τούτων ἔφερον ἐξῶν αὐτοὶ διέσωσαν· ἀλ
λ' ἀφῶν δι' ἡμᾶσ εἶχον· ὑπὲρ ὧν καὶ μικρὸσ λογισμὸσ ἐμῆν
αὐτοῖσ, δικαίωσ ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν· παραλαβόντες γὰρ
τὰσ πόλεσ αὐτῶν, τὰσ μὲν παντάπασιν ἀναστάτουσ
γεγενημένασ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰσ δὲ πεπορθημένασ,
εἰσ τοῦτο προηγάγομεν, ὥστε μικρὸν μέροσ τῶν γιγνομέ
νων ἡμῖν διδόντασ, μηδὲν ἐλαττόν ἔχειν τοὺσ οἰκείουσ,
πελοποννησίων τῶν ὀυδένα φόρον ὑποτελούντων· περὶ τοι
ούτων τῶν ἀναστάτων γεγενημένων ὑφ' ἑκατέρας τῶν πόλεων,
ὁμόνοιαν τιμῶσι ἡμῖν ὁμοδίζουσιν, ἐπιδείξομεν πολὺ δ' ἑτέ
ρα πεποιηκότας, οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν· ἡμῖν γὰρ σιωπέ
σε περὶ μησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθοσ ἐξα
μαρτάνειν, ἃ πολλοὶ τῶν ἑλλήνων ὀυδ' ἴσασιν· ἐκείνοι δὲ τὰσ
μεγίσταισ πόλεσι τὰσ ἐν πελοποννήσῳ καὶ τὰσ ταυτάχῃ
προεχούσασ τῶν ἑλλήνων ἀναστάτουσ ποιήσαντεσ, αὐτοὶ τὰ κέ
κτων ἔχουσιν· ἃς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηδὲν πρότερον αὐτᾶς ὑπῆρξεν
ἀγαθὸν, τῆς μεγίστης δωρεᾶς παρὰ τῶν ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν
στρατείαν τὴν ἐπὶ τροίαν· ἐν ἧ σφᾶς αὐτᾶς πάρεχον πρωτεύου
σασ· τοὺσ θ' ἡγεμόνασ ἀρετᾶς ἔχοντασ οὐ μόνον τᾶσ τοιαύτασ
ὧν πολλοὶ καὶ φαῦλοι κοινωνοῦσιν· ἀλλὰ κακείνασ ὧν ὀυδεὶσ
ἂν πονηρὸσ ὢν δυνηθῆ μετασχεῖν· μεσήνην μὲν γὰρ μεγίστο
ρα παρέσχε τὸν φρονιμώτατον ἁπάντων τῶν κατ' ἐκεῖ
νον τὸν χρόνον γενομένων· λακεδαίμων δὲ μενέλαον τὸν
διὰ σωφροσύνην μόνον ἀξιωθέντα διὸσ γενέσθαι καὶ κλη
θῆναι κηδεστήν· ἡ δὲ ἀργείων πόλισ ἀγαμέμνονα τὸν ὀυ
μίαν ὀυδὲ δύο μόνον ἔχοντα ἀρετάσ, ἀλλὰ πάσασ ὅσασ
ἐχοῖτ' ἂν εἶπεῖν· καὶ ταύτασ ὀυ μετρίωσ ἀλλ' ὑπερβαλλόντωσ·

μησύδρια

μεσήνη

λακεδαίμων

ἀργείων πόλις

ὀυδέν γὰρ ἐρήσομεν τῶν ἀπάντων ὀυτε ἐν διωτέρασ πρά
ξεσ μεταχειρισάμενον, ὀυτε καλλίουσ ὀυτε μείζουσ· ὀυτε
τοῖσ ἑλλησιν ὠφελιμωτέρασ, ὀυτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξί
ασ· καὶ τούτοισ ὀυδὲν μὲν ἀνωνιθμημένοισ· ἐξ ὅτου ἂν ἀπι
κήσεται πολλοί· μικρῶν δὲ περὶ ἑκάστου ῥηθέντων ἁπάντ
εσ ἂν ἀληθῆ λέγειν ὁμολογήσειαν· ὀυ δυνάμαι δ' ἐκατι
δεῖν, ἀλλ' ἀπορῶ ποίοις λόγοις μετὰ ταῦτα χρησάμενος, ὀρθῶσ
ἂν ἐνηβεβουλευμένοσ· αἰσχύνομαι γὰρ εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς ἀρε
τῆς μεμνημένος ἀρετῆς προσήκοντ, μηδὲν ὀνήσομαι τῶν ὑπὲ
κείνου πεπραγμένων· ἀλλὰ δόξω τοῖσ ἀκούουσιν ὅμοιοσ εἶναι
τοῖσ ἀναλογιζομένοισ καὶ λέγουσιν ὅτι ἂν τύχωσιν· ὁρῶ δὲ
τὰσ πράξεσ τὰσ ἔξω λεγομένασ τῶν ὑποθέσεων, ὀυκ ἐπαι
νουμένασ· ἀλλὰ ταραχώδεσ εἶναι δοκούσασ· καὶ πολλοὺσ μὲν
ὄντασ, τοὺσ κακῶσ χρωμένουσ αὐταῖσ· πολὺ δὲ πλείους τοὺσ
ἐπιτιμῶντασ· διὸ δέδοικα μὴ καὶ περὶ ἐμὲ συμβῆ τι τοιοῦ
τον· ὀυμὴν ἀλλ' αἱροῦμαι βοηθῆσαι τῷ ταυτὸν ἐμοί τε καὶ πολ
λοῖσ ἄλλοισ πεπονθότι· καὶ δι' ἁμαρτήκοτι τῆσ δόξησ· ἣν
προσῆκε τυχεῖν αὐτόν· καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιον γεγενημέ
νον περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον· ἢ τὸν δὲ ἐπαινουμένων· τῶν ὀυδὲν
ἄξιον λόγου διαπεπραγμένων· τί γὰρ ἐκείνοσ ἐλείπετο· ὅσ
τηλικαύτην μὲν ἐσχε τιμήν· ἣν εἶ πάντεσ συνελθόντεσ μέλλω
ζητοῖεν, ὀυδ' ἐπὶ τὰν εὑρεῖν δυνηθεῖεν· μόνοσ γὰρ ἁπάσης τῆς
ἑλλάδοσ ἠξιώθη γενέσθαι στρατηγόσ· ὁ πρεσβύτερον δ' ἐθ' ὑπὸ πάν
των αἱρεθεῖσ, εἶτ' αὐτὸσ κτησάμενοσ ὀυκ ἔχω λέγειν· ὁ πότερωσ
δ' ἐσυμβέβηκεν, ὀυδὲν μίαν ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆσ περὶ αὐ
τὸν δόξησ τοῖσ ἄλλοσ πᾶσι τιμηθεῖσι· ταύτην δὲ λα
βὼν τὴν δύναμιν, ὀυκ ἐστιν ἡμῖν τῶν ἑλληνίδων πόλεων ἐλύ
πησεν· ἀλλ' οὕτωσ ἦν πόρρω τοῦτου ὡς κάτιμασ ἐν πολέμῳ
καὶ ταραχαῖσ, καὶ πολλοῖσ ἄλλοισ κακοῖσ ὄντασ, τούτων μὲν
αὐτοὺσ ἀπήλλαξεν· εἰσ ὁμονοίαν δὲ καταστήσασ, τὰ μὲν
περιττὰ τῶν ἔργων καὶ τεραστώδη, καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα
τοὺσ ἄλλους, ὑπερεῖδε· στρατόπεδον δὲ συστήσασ ἐπὶ τοὺσ
βαρβάρουσ ἠγαγεν· τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα, καὶ τοῖσ
ἑλλησιν ὠφελιμώτερον, ὀυδεὶσ φανήσεται πράξασ· ὀυτε
τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀδοκιμήσαντων· ὀυδὲ τῶν

μεταχειρισάμενον

ἐστὶ

Sententia pulchrerrima

περὶ τοῦ ἀγα
μέμνονος ἐ
παίνων

ὕστερον ἐπιγενομένων· ἃ ἐκεῖνος πράξας καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδείξας, οὐχ οὕτως ἐδοκίμησεν, ὡς προσήκεν αὐτόν. διὰ τοῦτο μᾶλλον ἠγάπων τὰς θαυματοποιίας τῶν ἐργεσιῶν· καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος, ἐλάττω δόξαν εἶχε τῶν οὐδὲν μιμήσασθαι τολμησάντων αὐτόν· οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τούτοις ἄπτιστον αὐτὸν ἐπαινέσεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπραξεν· ἐφ' οὗ τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστε τοὐκ ἀπεχρήσεν αὐτῷ λαβεῖν γραμματίστας τῶν ἰδιωτῶν· ὁ πόσους ἐξ ἑκάστης ἡ βουλὴ θῆ τῶν πόλεων· ἀλλὰ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ποιούντας ἐν τοῖς αὐτῶν ἃ βούλονται· καὶ τοῖς ἄλλοις προστάττοντας, τούτους ἐπέφερεν ὑφ' αὑτῷ γενέσθαι καὶ σωματοφυλακεῖν ἐφ' οὓς ἂν ἡγήσηται· καὶ ποιεῖν τὸ προστατόμενον· διὸ ὅτι ὑπεταάσετο τῷ ἀγαμέμνονι· καὶ βασιλικὸν βίον γραμματικῶς ζῆν· ἔτι δὲ κιθαρῳδεῖν καὶ πολεμεῖν· οὐχ ὑπὲρ τῆς σφετέρας αὐτῶν πατρίδος καὶ βασιλείας· ἀλλὰ λόγου μὲν ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς μενελεώς γυναικός· ἔργῳ δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν ἑλλάδα πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων· μήτε τοιαῦτα, μήθ' οἷα πρότερον αὐτὴ σωπεσε περὶ τὴν πελοπόννησον μὲν ἀπάσης πελοποννήσου καταλήψει· δαμασοῦ δὲ τῆς πόλεως τῆς ἀργείων· κάδμου δὲ θηβῶν· ὧν τίς ἄλλος φανήσεται προμηθής· ἢ τίς ἐμποδὼν κατάστας, τοῦ μηδὲν ἔτι γενέσθαι τοιοῦτο, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ δυνάμεως· τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὁ τῶν μὲν προειρημένων ἐλάττων ἐστί, τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκωμιασμένων μείζων καὶ λόγου μᾶλλον ἄξιον· πρᾶτόν τε δὴ γὰρ σωθεὶς λυθὲν ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων, τοσοῦτο πλῆθος ὅσον εἶκὸς πολλοὺς εἶχε, τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότας· οὐχ ὁμοίως διακείμενους τοῖς πολλοῖς· οὐδ' ἴσον φρονοῦντας τοῖς ἄλλοις· ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ φθόνου καὶ φιλοτιμίας μεστούς· ἀλλ' ὅμως τοὺς τοιούτους ἑπτὰ δέκα καλέσας· οὐ μιαιφοραῖς μεγάλαις οὐδὲ χρημάτων δαπάναις· αἷς νῦν πάντες δυναστεύουσιν· ἀλλὰ τῷ πολλῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν· καὶ δύνασθαι τροφὴν ἐκ τῶν πολεμίων τοῖς σταλείσαις πορίζειν· καὶ μάλιστα τῷ δεκεῖν

ἐπιγενομένων

διὸ ὅτι

..ω 93 fecit pelopf

μιαιφορά

διὸ ὅτι ὑπεταάσετο τῷ ἀγαμέμνονι

μιαιφορά

ἐκείνων ἀμύνειν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων βουλεύεσθαι σωτηρίας, ἢ τοὺς ἄλλους περὶ σφῶν αὐτῶν· τὸ τοίνυν τέλος ὁ πᾶσι τούτοις προσέθηκεν, οὐδενὸς ἧττον προσήκει θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ' ἀμάξιον τῶν προειρημένων φανήσεται ποιήσαντες· ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς μίαν πόλιν πολεμήσας· ἔργῳ δ' οὐ μόνον πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν ἀσίαν κατοικοῦντας· ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη πολλὰ τῶν βαρβάρων κινδυνεύων· οὐκ ἀπέπαυν· οὐκ ἀπῆλθεν· πρὶν τὴν τε πόλιν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν ἐξῆν δραποδίσασθαι· καὶ τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβρίζοντας· οὐκ ἀγνοῶ δὲ τὸ πλῆθος τῶν εἰρημένων περὶ τῆς ἀγαμεμνονείου ἀρετῆς· οὐδ' ὅτι τούτων τοσούτων ὄντων καθ' ἓν μὲν ἕκαστον ἄξιον σκοπεῖν τί ἂν ἀποδοκιμάσειεν· οὐδεὶς, ἂν οὐδὲν ἀφελεῖν αὐτῶν τολμήσαιεν· ἐφεξῆς δὲ ἀναγινώσκομένων ἁπάντων ἂν ἐπιτιμήσειεν, ὡς πολὺ πλείοσιν ἠρημένοις τοῦ δέοντος· ἐγὼ δὲ μὴ ἐλαθεῖν ἐμαυτὸν πλεονάζων, ἡσυχιάσειν ἂν γράφειν ἐπιχειρῶν περὶ ὧν μηδείς ἂν ἄλλος ἐτόλμησεν, οὕτως ἀναισθήτως διεκείμην· νῦν δὲ ἀκριβέστερον ἢ δεῖν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολμήσαντων, ὅτι πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ ἡγησάμην οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινόν, ἢν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὡς ἐὰν περὶ ἀνδρὸς τοιούτου διαλεγόμενος, παραλείπω τι τῶν ἐκείνου τε προσόντων ἀγαθῶν, καὶ οἱ προσήκοντων ἐπεῖν· ὁ δὲ καὶ παρὰ τοῖς χαριεστάτοις τῶν ἀκροατῶν ἀδοκιμήσειν· ἐὰν φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους ποιούμενος· ὅπως δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον ἀποδαίζων· ἢ περὶ τὴν τοῦ λόγου συμμετρίαν· καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδὼς, τὴν μὲν περὶ τὸν λόγον ἀκαιρίαν ἀδόξοτερον ἐμε ποιήσουσαν· τὴν δὲ περὶ τὰς πράξεις ἀβουλίαν· αὐτοὺς τοὺς ἐπαινουμένους ὠφελήσουσαν· ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελὲς ἐάσας, τὸ δίκαιον προφέρομαι· οὐ μόνον δὲ ἂν ἀρετῆς ἐπὶ τοῖς νῦν λεγομένοις ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν· ἀλλ' ὅλως ἐπὶ πάντων· ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείη ἂν μᾶλλον χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν ἀδοκιμοῦσιν· ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς ἐ-

φθόνον ἐλαθον ἐμαυτὸν πλεονάζων

Ουρανοφαντης

Τυλλιανος Φερομενος

Ὀφθαρτι

μετα Δοκοῦσ' ἰμ· καὶ τοῖς πολλοῖς μὲν φθέγγεσθ' ἃ καὶ μὴ Δεῖ τὰ τῆς
ουρανοῦ πλοκὴν, ἀντιταλαιπωρεῖν ἐστιν ἡμῖν ἀστρολογίας λόγον.
θεῶν πρεσβύτατον μὲν ἃ καὶ πατεῖν δὲ δεῖ φέρε σῦμβουλεύσω σοὶ τὸν
γεγηθότ', ουδὲ σοῦ τὸν ὀνόματος ἐπιλαθόμενος τοῦ μετεωρολέσχου σω-
τῆρος· Δι' ἐπιστολῶν πολλῶν τοῦ Δαδοσθένους ἐπιλαβόμενος ουδὲν ἐλαττοῦ
μετρίως· τοῦτο δ' ἐστὶν ἃ φύσει ἐν λεγόμενα, ουδὲ ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σω-
ρον· Δι' ἐκεῖνα τὰ τῆς ἀλεξανδρείας ὀνόματα τὰ τῆς ἀστρονομίας ἐπιλαβόμενος
τοῦ λόγου· τοῦτο δ' ἐστὶν ἃ φύσει ἐν λεγόμενα, ἀπὸ τῶν ἀστρολόγων ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σω-
τῆρος· ὀφθαρτι ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

Ὀφθαρτι

ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

Ὀφθαρτι

ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

Ὀφθαρτι

ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

Πτολεμαιος Φερομενος

Ὀφθαρτι

ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

Ὀφθαρτι

ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι
ὑψηλὸς ἐπιστολῶν ἀναδεξάμενος ἐλαττοῦ σωτῆρος· ὀφθαρτι

μεμοικιμδωιεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῶν ἑλλή-
νων, οὐκ ᾤασαν τὰς πόλις αὐτονόμους εἶναι· καὶ διοικῆσαι
τὰ σφέτερα αὐτῶν, ὅπως ἑκάστη συνοίσει· ἀλλὰ δουλοῦν περὶ πλεί-
ιστον ἠξιοῦν διελόμενοι κατεδουλώσαντο πάν-
τας αὐτάς· καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν, τοῖς παρὰ μὲν
τῶν ἄλλων τοὺς οἰκέτας, ἃς ἐλευθερίαν ἀφαιρουμένοις, σφί-
σι δ' αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσι· τοῦ δὲ λέγεσθαι ταῦτα
καὶ πολὺ πλείω καὶ πικρότερα τούτων, οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γε
γόναμεν· ἀλλ' οἱ νῦν μὲν ἐν τοῖς λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγ-
μένοι· τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἐν τοῖς πρατομένοις ἅπασι·
τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προγόνους, οὐδ' ἂν ἐνθυμηθείη,
ἐν τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις τοῖς ἀναριθμήτοις, οὐδὲ μιᾶς πό-
λεως, οὔτε μείζονος οὔτε ἐλάττονος ἄρξαι ἐπιχειρήσαντας·
λακεδαιμονίους δὲ πάντες ἴσασιν, ἀφ' οὗ περὶ πελοπόν-
νησον ἐσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο πράττοντας, οὐδὲ βουλευομένους
πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν ἁπάντων ἄρξουσιν· εἰ δὲ μή, πε-
λοποννησίων· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς πάσας καὶ τὰς σφαγὰς,
καὶ τὰς τῶν πολιτῶν μεταβολὰς, ἑκόντες μὲν ἂν φαίημεν
ἁπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλίγων μεθ' ἃς ἐποιήσατε ποιήσοντες
τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ νοσημάτων· τὴν δὲ ἡμετέ-
ραν πόλιν, οὐδ' ἂν εἰπεῖν τολμήσειέ τις πρὸ τῆς ἀτυχίας
τῆς ἐν ἑλλησπόντῳ γενομένης, ὡς τοιοῦτο ἐν τοῖς συμμά-
χοις τι διαπεπραγμένη· ἀλλ' ἐπειδὴ λακεδαιμόνιοι κύριοι
καταστάντες τῶν ἑλλήνων, πάλιν ἐξ ἐπιτομῆς ἐκ τῶν πραγμά-
των, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς φασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πό-
λεων· δύο ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, οὐ γὰρ ἀ-
ποκρύψαιμι τἀληθές, ἐξήμαρτον περί τινας αὐτῶν· ἐλπίζον-
τες ἢν μιμήσωνται τὰς ἀσαρτιατῶν πράξεις, μᾶλλον αὐ-
τὰς δυνήσεσθαι κατασχεῖν· ὥστε δικαίως ἐκείνοις μὲν
ἁπάντες ἐγκαλέσαιμεν, ὡς ἀρχηγοῖς γεγενημένοις καὶ δι-
δασκάλοις τῶν τοιούτων ἔργων· τοῖς μέντοι ἡμετέροις
ὥσπερ τῶν μαθητῶν τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξη-
πατημένοις καὶ διημαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων, εἰ κότως ἂν
συνγνώμην ἔχοιμεν· τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὁμόνοι καθ' αὐτοὺς
ἐπράξαν, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἔχθρας ὑπαρ-

ἐπέχειν

φάσις

καθ' ἑαυτούς

χούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐ-
τῶν, ἡμῖν μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνόμενοι καὶ μεγά-
λαις συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτοντες, καὶ τῆς χώρας ἡ-
μῖν θαμινὰ πορθουμένης, οὐδέποτε ἀπεβλέψαμεν, πρὸς
τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν· ἀλλ' ὑπερῶν τοῖς ἑλλη-
σιν ἐπεβούλευσαν, μισοῦντες αὐτοὺς διεπελέσαμεν μᾶλ-
λον, ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς ἡμᾶς ποιοῦντας· λακε-
δαιμόνιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακόν οὐδέν, οὔτε μέλλον-
τες οὔτε δεδιότες, εἰς τοῦτο δ' πλησίας ἦλθον, ὥστ' οὐκ
ἐξήκεσεν αὐτοὺς ἐξελεῖν τὴν κατὰ γῆν ἀρχήν· ἀλλὰ καὶ τὴν κα-
τὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε
κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοὺς τε συμμάχους τοὺς ἡ-
μετέρους ἀφίστασαν, ἐλευθεροῦν φάσκοντες αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι·
καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέγοντο καὶ συμμαχίας· παρα-
δοῦναι φάσκοντες, ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς ἀσίας
οἰκοῦντας· πείθειν δὲ δόντες τούτων ἀμφότεροι, καὶ κα-
τεπολεμήσαντες ἡμᾶς, οὓς μὲν ἐλευθεροῦν ὡμολόγη-
σαν, κατεδουλώσαντο μᾶλλον, ἢ τοὺς εἰλωτας· βασιλεῖ δὲ
τοιαύτην χάριν ἀπέδοσαν, ὥστε τεῖχος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ κῦρον οὐ τὰ μέτερον, ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας· καὶ
γραῦς πεδὸν αὐτῷ συναγαγόντες, καὶ κλεάρχον γραῦν ἡγόν
ἐπεισήσαντες, ἀν' ἐπέμψαν ἐπὶ κύρον· ἀτυχήσαντες δ' ἐν
τούτοις, καὶ γνωσθέντες ὧν ἐπεθύμουν, καὶ μισηθέντες ὑπὸ
πάντων, εἰς πόλεμον καὶ ταραχὰς τοσαύτας κατέστησαν, ὅσον
οὐδὲ τοὺς περὶ τοὺς ἑλλήνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρτηκό-
τας· περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν διαβιβάζειν· πλὴν
ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπό τε τῆς βασιλέως δυνάμεως·
καὶ τῆς κόνωνος στρατηγίας, τοιαύτην ἐποίησαν τὴν ἀρχήν, ἣν
οὐδ' ἂν ἐπιδείξειν, οὔτε αἰσχίω πολεμομένην, οὔτε πο-
νηροτέραν, οὔτ' ὀλιγωρότεραν τῶν ἑλλήνων, οὔτ' ἐναντιω-
τέραν τοῖς λεγομένοις ὑπό τινων περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς λα-
κεδαιμονίων· οἵτινες ὅτε μὲν ὁ βασιλεὺς δεσπόσας τῶν
ἑλλήνων κατέστησεν, ἀφελέσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
λακεδαιμονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν· ἐπεὶ δὲ καταναυμα-
χήσας τὰ πλοῖα ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος αὐτῷ παρε-

θαμινά

ἀφίστασαν

ἕλωτας

κύρος

ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας. δεῖται γὰρ ὁ λόγος ἡμῶν μεταφρασθῆναι. εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν χαλεπώτερον ἐκείνου ἀπεφαίνοντο μιμούμενοι ἢ κῦρος περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντα

καταναυμαχήσας

θαμινά

ἕλωτας

ἀμφισβητεῖν

ἀφίστασαν

Ἀναγκαῖον δὲ τοῦτο· Ἀριστοφάνης γὰρ ὁ γραμματικὸς ἀξιοῖ τὸν μὲν αὐτὸν τρόπον
ἀναγινώσκειν τὸ τοιοῦτον καὶ τὸν μὲν τρόπον τὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς λέξεως ὀξυνόμενον
τὸν δὲ τρόπον τὸν ἐν τῇ τελευταίᾳ βαρυνόμενον· ἐπὶ τούτοις δὲ τὸν μὲν τρόπον τὸν ἐν τῇ
ἀρχῇ ὀξυνόμενον ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων τιθεμένων ἀναγινώσκειν, τὸν δὲ τρόπον τὸν ἐν τῇ
τελευταίᾳ βαρυνόμενον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν μᾶλλον οὐχ ὁρῶ τὴν τοῦ
τρόπου ἀναγινώσκειν τὸ τοιοῦτον ἀναγκαῖον εἶναι· ἀλλὰ τὸν μὲν τρόπον τὸν ἐν τῇ ἀρχῇ
ὀξυνόμενον ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων τιθεμένων ἀναγινώσκειν, τὸν δὲ τρόπον τὸν ἐν τῇ
τελευταίᾳ βαρυνόμενον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν· ἐὰν δὲ τὸν τρόπον τὸν ἐν τῇ ἀρχῇ
ὀξυνόμενον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν τιθῶμεν, ἀναγκαῖον ἔσται τὸν τρόπον τὸν ἐν τῇ
τελευταίᾳ βαρυνόμενον ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων τιθέναι· ἐὰν δὲ τὸν τρόπον τὸν ἐν τῇ
ἀρχῇ ὀξυνόμενον ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων τιθῶμεν, ἀναγκαῖον ἔσται τὸν τρόπον τὸν ἐν τῇ
τελευταίᾳ βαρυνόμενον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν τιθέναι· ἐὰν δὲ τὸν τρόπον τὸν ἐν τῇ
ἀρχῇ

Λογος

Τοιουτοι ειτι λεγειν ο ανθρωπος
ο μη ειδως ο τι λεγει. ουδε γαρ
ο μη ειδως ο τι λεγει ουδε
ο τι λεγει ειδεναι

σαν μέχρι θησέως. περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην,
μὴ διέλεχθαι πρότερον, ἢ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πεπραγμέ-
νων αὐτῶν. πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἥρμοσεν ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ
τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ γὰρ χαλεπὸν ἦν,
μᾶλλον δὲ ἀδύνατον τὰ κατ' ἐκείνους ἐπελθόντα τὸν χρόνον,
οὕτω τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν καιρόν. οὐδὲ προιδεῖν ἐσόμενον.
ἐκείνα μὲν οὖν ἐάσομεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κα-
τεχρησάμην. μιᾶς δὲ μόνον μνησθήσομαι πράξεως. ἣ συμ-
βέβηκε μήτε γενέσθαι πρότερον, μήτε νῦν πραχθῆναι, μὴ δυεῖν
μόνον ἀλλ' ἀπλῆν ὑπὸ θησέως. σημεῖον τιθεμαι μεγίστον τῆς
ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ φρονήσεως. ἔχων γὰρ τὴν βασιλεί-
αν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ᾗ πολλὰ καὶ καλὰ διαν-
επεπραγμένος ἦν καὶ κατὰ πόλεμον, καὶ κατὰ διοίκησιν
τῆς πόλεως, ἅπαντα ταῦθ' ὑπερείδε. καὶ μᾶλλον εἵλε-
το τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγώνων ἢ σ ἅ-
παντα τὸν χρόνον μνήμον εὐθησόμενον, ἢ τὴν ῥαθυμίαν καὶ
τὴν εὐδαιμονίαν τὴν διὰ τὴν βασιλείαν ἐν τῷ παρόντι
γιγνομένην. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν, οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γε-
νόμενος, ἀπολελαυκὼς ἦν τῶν παρόντων ἀγαθῶν. ἀλ-
λὰ κομιζῶν ὥσ λέγεται, τὴν μὲν πόλιν διοικεῖν τῷ πλή-
θει παρέδωκεν. αὐτὸς δὲ ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλ-
λων ἑλλήνων διετέλει κινδυνεύων. περὶ μὲν οὖν τῆς θη-
σέως ἀρετῆς, νῦν μὲν ὡς οἴόν τ' ἦν ἀνεμνήσαμεν. πρό-
τερον δὲ ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις, οὐκ ἀμελῶς διε-
ήλθομεν περὶ δὲ τῶν παραλαβόντων τὴν τῆς πόλεως
διοίκησιν, ἣν ἐκείνος παρέδωκεν, οὐκ ἐχωτίασε ἐπαίνους
εἰπὼν ἀξίους ἂν εἶναι εἰρηκὼς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἱ τι-
μεσ ἄνδρες πολιτῶν ὄντες, οὐδὲν ἡμάρτον αἱρούμενοι,
τῆς ὑπὸ πάντων ὁμολογηθείσης, ὁμοίους εἶναι κοινοτά-
της καὶ δικαιοτάτης, ἀλλὰ καὶ συμφορωτάτης ἅπασι
τοῖς χρωμένοις καὶ ἡδίστης. κατεστήσαντο γὰρ δημοκρα-
τίαν, οὐ τὴν ἀκὴ πολιτευομένην καὶ νομίζουσαν, τὴν μὲν ἀκο
λασίαν, ἐλευθερίαν. τὴν δ' ἐξουσίαν ὅ τι βούλεται τις ποιεῖν

καὶ τεχρησάμην

ὁμομολογηθέντος

εὐδαιμονίαν. ἀλλὰ τὴν τοιούτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν. ἀρι-
στοκρατίαν δὲ χρωμένην. ἣν οἶμαι μὲν πολλοὶ χρησίμην οὖσαν ὥσ-
περ τὴν ἀπὸ τιμημάτων ἐν τοῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν.
οὐ διὰ μαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ δεῖν πόνο-
ταῦτοῖς μελεῖν τῶν τοιούτων. ἐγὼ δὲ φημί, τοῖς μὲν
ἰδέαις τῶν πολιτῶν, τρεῖς εἶναι μόνας. ὀλιγαρχίαν. δη-
μοκρατίαν. μοναρχίαν. τῶν δὲ ἐν ταύταις οἰκούντων ὅσοι
μὲν ἤθελον ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθίστασθαι, καὶ τὰς ἄλλας πρά-
ξεις τοὺς ἱκανωτάτους τῶν πολιτῶν, καὶ τοὺς μέλλοντας ἄ-
ριστα καὶ δικαιότατα τῶν πραγμάτων ἐπιστατήσειν. τού-
τους μὲν ἐν ἁπάσαις ταῖς πολιτείαις καλῶς οἰκεῖν. καὶ πρὸς
σφᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. τοὺς δὲ τοῖς προμηροτά-
τοις καὶ θρασυτάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους. καὶ τῶν μὲν τῇ
πόλει συμφερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν
πλεονεξίας, ἑτοίμοις οὖσιν ὅτιοῦν πάσχειν, ταῖς δὲ τούτων
πόλεσι ὁμοίως οἰκεῖσθαι ταῖς τῶν προεστώτων προμηρίαις
θέλοντας, τούτους αὐτοὺς μὲν κακίστους ἑαυτοῖς τε καὶ πολι-
ταις εἶναι νομίζω. τοὺς δὲ μηθ' οὕτως, μηθ' ὡς πρότερον εἶπον,
ἀλλ' ὅταν μὲν θαρρῶσι τούτους μάλιστα τιμῶντας, τοὺς πρὸς
χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δέδοικωσιν ἐπὶ τοὺς βελτίστους καὶ
φρονιμωτάτους καταφεύγοντας, τοὺς δὴ τοιούτους ἐναλλάξ.
τοτὲ μὲν χείρους, τοτὲ δὲ βελτίους πράττειν. αἱ μὲν οὖν φύσεις
καὶ διαιρέσεις τῶν πολιτειῶν, οἵαι εἰσὶν ἡγοῦμαι δὲ
ταῦτα μὲν ἑτέροις, πολὺ πλείους λόγους παρεξεῖν τῶν νῦν
εἰρημένων. ἐμοὶ δ' οὐκ ἔτι περὶ πασῶν αὐτῶν εἶναι διαλε-
κτέον. ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς τῶν προγόνων. ταύτην γὰρ
ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν ἀποδεικτέραν, καὶ πλείονων ἀγα-
θῶν αἰτίαν οὖσαν, ἢ τὴν ἐν τῇ ἀστῇ καθεστηκυῖαν. ἔσται δὲ ὁ
λόγος τοῖς μὴ δεῖν ἀκούσασι πολιτείαν χρηστήν, ἐμοῦ
διεξιόντος, οὐ τὸ χληρῶν, οὐ τὰ καιρῶν. ἀλλὰ σύμμετρος καὶ
προσήκων τοῖς ἐμπροσθεν εἰρημένοις. τοῖς δὲ μὴ χαίρου-
σι τοῖς μετὰ πολλῆς ἀκουδῆς εἰρημένοις, ἀλλὰ τοῖς ἐν τάξει
παμμνήμονεσι μάλιστα μὲν λοιδορουμένοις, ἢ δὲ ἀπόσχω-

ἰδέαι τῶν πολιτῶν
ὀλιγαρχία
δημοκρατία
μοναρχία

ἐναλλάξ
τοτὲ μὲν
τοτὲ δὲ

ἐμπροσθεν

τοτὲ μὲν
τοτὲ δὲ
ἐμπροσθεν
ἐναλλάξ

τοῦ Πάν· μεμνῆσθαι δὲ χρὴ τὰ φαυλότατα τῶν γενομένων,
τῶν ὀνομάτων ἡ τοῦ πραγματευομένου τάξις γένοιτο ἂν
τοιάδε· ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀλλοῦται τὰ μὲν ἐκ τῆς φύσεως
ἐπὶ τὸ χείρω, τὰ δὲ ἐκ τῆς τέχνης ἐπὶ τὸ βελτίω· ἐπὶ τὸ
χείρω μὲν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἐπὶ κακίαν, ἀπὸ τῆς ἀληθείας
ἐπὶ ψεῦδος, ἀπὸ τῆς ἀρμονίας ἐπὶ τὸ ἄρρυθμον, ἀπὸ τῆς
εὐφωνίας ἐπὶ τὴν βαρβαρότητα· ἐπὶ τὸ βελτίω δὲ ἀπὸ τῆς
ἀνομίας ἐπὶ τὴν νομοθεσίαν, ἀπὸ τῆς κακοδαιμονίας ἐπὶ
τὴν εὐδαιμονίαν, ἀπὸ τῆς ἀγροικίας ἐπὶ τὴν ἀστικὴν
τρυφήν, ἀπὸ τῆς ἀμαθίας ἐπὶ τὴν παιδείαν· ἐξαριθμῆσαι
δὲ τὰς ἀλλοιώσεις ἀδύνατον ἐστιν· ἀλλὰ τὴν τῶν ὀνομάτων
ἀλλοίωσιν ἐκ τῶν ἑξῆς ἐπιδείξομεν· ἀπὸ τῆς κοινῆς ἐπὶ
τὴν ἰδίαν ἀρξάμενοι· ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὀνόματα
ἀπὸ τῆς φύσεως τεθέντα, τὰ δὲ ἐκ μεταφορᾶς, τὰ δὲ ἐκ
τῆς ἀναλογίας, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως· ἔστι δὲ τὰ μὲν
ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐναργείας, τὰ δὲ ἀπὸ
τῆς ἐπιτάσεως, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως· ἀπὸ τῆς ἐναργείας
μὲν οἷον τὸ τὴν ἀγορὰν κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ἐπιτάσεως δὲ
τὸ τὴν ἀγορὰν ἅπαν κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως δὲ τὸ
τὴν ἀγορὰν ἀνθρώπους κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος δὲ
τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεύς· ἀπὸ τῆς ἀναλογίας δὲ τὸ
ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων· ἀπὸ τῆς ἀντιθέσεως δὲ
τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων ἐν ἀνθρώποις· ἀπὸ
τῆς ἐπιτάσεως δὲ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων
ἐν ἀνθρώποις ἐν τῷ πολέμῳ· ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως δὲ τὸ
ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων ἐν ἀνθρώποις ἐν τῷ
πολέμῳ· καὶ τὰς μὲν ἐναργείας καὶ τὰς ἐπιτάσεις καὶ
τὰς ἀφαιρέσεις ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν ἐπιδείξομεν·
τὰς δὲ ἀναλογίας καὶ τὰς ἀντιθέσεις ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν
καὶ κακιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ βίῳ· ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος
δὲ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων ἐν ἀνθρώποις ἐν
τῷ πολέμῳ· ὅτι δὲ ἀλλοιοῦται τὰ ὀνόματα ἐκ τῶν ἑξῆς
ἐπιδείξομεν· τὸ γὰρ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων
ἐν ἀνθρώποις ἐν τῷ πολέμῳ ἀντὶ τοῦ ἀνδρεῖος εἶναι
Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ ἐστὶ μεταφορᾶς ἕνεκα· ἀφαιρεῖται
γὰρ τὸ ὡς λέων· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ ὡς λέων ἵνα μὴ ὁμοιότητος
ἕνεκα λεχθῇ· ἐκείνου γὰρ ἕνεκα τὸ ὡς λέων ἐστὶ τεθεῖσα
ἡ ὁμοιότης· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ ὡς λέων ἵνα ἐπίτασις γένηται
τοῦ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ· ἐὰν γὰρ τὸ
ὡς λέων ᾖ τεθεῖσα, οὐκ ἔστιν ἐπίτασις· ἀφαιρεῖται δὲ
τὸ ὡς λέων ἵνα ἀφαιρεθῇ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν
τῷ πολέμῳ· ὅτι δὲ ἀλλοιοῦται τὰ ὀνόματα ἐκ τῶν ἑξῆς
ἐπιδείξομεν· τὸ γὰρ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ
πολέμῳ· καὶ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ
ἀντὶ τοῦ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ ἐστὶ
μεταφορᾶς ἕνεκα· τὸ γὰρ ὡς λέων ἀφαιρεῖται· καὶ τὸ
ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ ἀφαιρεῖται· ἵνα
γὰρ ἐπίτασις γένηται τοῦ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ
πολέμῳ· ὅτι δὲ ἐτέρου ἀλλοίωσιν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἐπὶ τὴν
κακίαν· καὶ ὁ ἀνδρεῖος ἀφαιρεῖται· καὶ διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦ
ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ· ἐρῶ δὲ ἀρχὴν
ἀπὸ τῆς ἀρετῆς· καὶ λόγου μὲν ἕνεκα διαιρεῖται τὰ ὀνόματα
ἀπὸ τῆς ἀρετῆς· ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὀνόματα τὰ μὲν
ἀπὸ τῆς φύσεως τεθέντα, τὰ δὲ ἐκ μεταφορᾶς, τὰ δὲ ἐκ
τῆς ἀναλογίας, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως· ἔστι δὲ τὰ μὲν
ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐναργείας, τὰ δὲ ἀπὸ
τῆς ἐπιτάσεως, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως· ἀπὸ τῆς ἐναργείας
μὲν οἷον τὸ τὴν ἀγορὰν κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ἐπιτάσεως δὲ
τὸ τὴν ἀγορὰν ἅπαν κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως δὲ τὸ
τὴν ἀγορὰν ἀνθρώπους κατεῖδον· ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος δὲ
τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων· ἀπὸ τῆς ἀναλογίας δὲ
τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων ἐν ἀνθρώποις· ἀπὸ
τῆς ἀντιθέσεως δὲ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων
ἐν ἀνθρώποις ἐν τῷ πολέμῳ· ἀπὸ τῆς ἐπιτάσεως δὲ τὸ
ἀνδρεῖος εἶναι Ἀχιλλεὺς ὡς λέων ἐν ἀνθρώποις ἐν τῷ
πολέμῳ· ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως δὲ τὸ ἀνδρεῖος εἶναι
Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ τὰς μὲν ἐναργείας καὶ τὰς
ἐπιτάσεις καὶ τὰς ἀφαιρέσεις ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν καὶ
κακιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ βίῳ· τὰς δὲ ἀναλογίας
καὶ τὰς ἀντιθέσεις ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ
τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ βίῳ· ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος δὲ τὸ

τοῖς καὶ σωιεβαιμεν. διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γιγνόσκειν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἑώρων τοὺς τε ὁμόρους διαγεγραμμένους, οὐχ ὁμοίως τοῖς νῦν κειμένοις. οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς, καὶ τοσούτων ἐναντιώσεων μετούσης, ὥστε μὴ δεῖν διωιθῆναι, μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς ἀχρήστους αὐτῶν. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς δὲ τοῖς χρῆσθαι μελλουσι, καὶ ῥαδίως σωιδεῖν. ἔπειτα δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους. καὶ μᾶλλον ἐασουδασμένους τοὺς περὶ τῶν κοινῶν ἐπιτηδευμάτων, ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, οἵους περ ἆναι χρή, παρὰ τοῖς καλῶς πολιτευομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθίστασαν ἐπὶ τὰς ἀρχάς, τοὺς προκριθέντας ὑπὸ τῶν συμφυλετῶν, καὶ τῶν δημοτῶν. οὐ περὶ μαχήτους αὐτάς ποιήσαντες, οὐδὲ ἐπιθυμίας ἀξίας. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίας ὁμοίας ταῖς ἐνοχλούσαις μὲν, οἷς ἂν προσταχθῶσι. τιμὴν δέ τινα προστιθείσαις αὐτοῖς, εἰδεῖ γὰρ τοὺς ἀρχεῖν αἱρεθέντας, τῶν τεκτημάτων τῶν ἰδίων ἀμελεῖν. καὶ τῶν πλημμελημάτων τῶν ἐθισμένων δίδοσθαι ταῖς ἀρχαῖς, ἀπέχεσθαι μηδὲν ἢ τῶν ἱερῶν. ἃ τίς ἂν ἐν τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειε. καὶ τοὺς μὲν ἀκριβῶς περὶ ταύτας γινομένους μετρίως ἐπαινεθέντας, ὑφ' ἑτέρων ἐπιμελεῖσθαι τάττεσθαι τοιαύτην. τοὺς δὲ καὶ μικρὸν παραβαίνοντας, ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις καὶ μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν. ὥστε μὴ δεῖν τῶν πολιτῶν ὥσπερ νῦν διακεῖσθαι πρὸς τὰς ἀρχάς. ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ταύτας φεύγειν ἢ δεῖν, ἢ διώκειν. καὶ πάντας νομίζειν, μὴ δὲ ποτὲ γενέσθαι δημοκρατίαν ἀληθεστέραν. μηδὲ μᾶλλον τῶν πλήθει συμφέρουσαν, τῆς τῶν μὲν τοιούτων πραγματείων ἀτελείαν τῶν δημοσίων διδούσης. τοῦ δὲ τὰς ἀρχὰς καταστῆσαι καὶ δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ἐξαμαρτανόντων κύριον ποιούσης. ἃ περ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράννων τοῖς δεδιαμονεστάτοις. σημεῖον δὲ μεγίστον. ὅτι ταῦτ' ἐγὰ πῶν μᾶλλον, ἃ ἐγὼ λέγω. φαίνεται γὰρ ὁ δῆμος, ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις οὐκα-

Quales debeant esse leges.

ὁμολογουμένοις

συμφυλετῶν

ἐνοχλούσαις

τεκτημάτων

l. f. αὐτ' δῆμον

ὁμολογουμένους

συμφυλετῶν

ἐνοχλούσαις

τεκτημάτων

ρεσκούσαις μαχόμενος καὶ καταλύων. καὶ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν ἀποκτείνων. ταύτην δὲ χρόμενος οὐκ ἐλάττονι χιλίων ἐτῶν. ἀλλ' ἐμμείνασ ἀφ' οὗ παρέλαβε, μέχρι τῆς σύλλωσις μὲν ἡλικίας, πεντήκοντα τοῦ δὲ δυναστείας. ὃς δημαγωγὸς γενόμενος, καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηνάμενος, καὶ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν, ὡς ὀλιγαρχικοὺς ὀμνύντας ἐκβαλών, τελευτῶν τόμτε δῆμον κατέλυσε. καὶ τύραννος ἑαυτὸν κατέστησε. τάχ' οὖν ἄν τις ἴσως ἀτοπον εἶναι φήσειεν, οὐδὲν γὰρ κωλύει διαβαλεῖν τὸν λόγον, ὅτι τολμῶ λέγειν, ὡς ἀκριβῶς εἰδὼς περὶ πραγμάτων, οἷς οὐ παρῆν πραττομένοις. ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι ποιεῖν. εἰ γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις περὶ τῶν παλαιῶν, καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου παραδεδομένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτιμῶμεν. νῦν δὲ πολλοὶ καὶ μοῦν ἔχοντες, ταυτὸν ἐμοὶ φανεῖεν ἂν πάσχοντες. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ καταστάιεν εἰς ἔλεγχον. δικηθεῖεν ἂν ἐπιδεῖξαι πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας ἢ ἐμέ. διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως. καὶ μείζους πράξεις. καὶ καλλίους εἰδότας, ἢ παρ' ἑτέρων ἀκηκόασιν, ἢ κέρδη οἷς αὐτοὶ παραγιγνόμενοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε ἀμελεῖν καλῶς ἔχει, τῶν τοιούτων ὑπολήψεων. τυχὸν γὰρ μηδενὸς ἀνθρώπου, λυμηνάμενον τὴν ἀλήθειαν. οὐτ' αὖ πολὺν χρόνον ἀναλίσκοντας διατριβεῖν ἐν αὐταῖς. ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς ἄλλοις, ἐξ ὧν λήρουντας αὐτοὺς ἂν ἐπιδείξαιεν, πάλιν ἐπανελθόντας λέγειν καὶ παραινεῖν ὅθεν ἀπέλιπον. ὅπερ ἐγὼ ποιήσω. τὸν μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας, καὶ τὸν χρόνον ὅσον αὐτῇ χρώμενοι διετελέσαμεν, ἐξαρκούντως δεδήλωται. λοιπὸν δὲ ἡμῖν τὰς πράξεις τὰς ἐκ τοῦ πολιτεύεσθαι καλῶς γεγενημένας διελθεῖν. ἐκ τούτων γὰρ μάλιστα ἔστι καταμαθεῖν, ὅτι καὶ τὴν πολιτείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι, βελτίω τῶν ἄλλων καὶ σωφρονεστέραν. καὶ πρὸς ταύταις καὶ συμβούλοις ἐχρῶντο τοιούτοις, οἵους χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας. οὐ μὴν οὐδὲ ταῦτά μοι πρότερον λεκτέον ἐστί, πρὶν ἂν μικρὰ προέπω περὶ αὐτῶν. ἢν γὰρ ὑπὲρ ἐκείνων τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν νῦν ἄλλο ποιεῖν, ἢ τοῦτο δυνα-

σόλων

ὠφέλιστος

l. δικαιοῦν ἐμέ

πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ διὰ τῆς ὄψεως.

l. προεστῶτας

λόγος

μέν ὧν ἐφεξῆς διηγήσομαι, περί τε τῶν ἄλλων τῶν πεπραγμένων, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν περὶ τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι τῶν τε βαρβάρων περιεγένοντο, καὶ παρὰ τοῖς ἕλλησιν ἐδοκίμησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινες με διεξιέναι τοὺς νόμους, οὓς λυκοῦργος μὲν ἔθηκε, παραλιπόντα δ' αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν· ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν ἔργῳ πολλὰ τῶν καθεστώτων ἐκεῖ· οὐχ ὡς λυκοῦργου τι τούτων ἐρήτου, ἢ διανοηθέντος· ἀλλ' ὡς μιμησάμενος τὴν διοίκησιν ὡς δυνατὸν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων· καὶ τὴν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς, τὴν ἀριστοκρατίαν μεμιγμένην ἢ περ ἡμῖν παρῆν· καὶ τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς, ἀλλ' αἱρετὰς ποιήσαντος· καὶ τὴν τῶν γερόντων αἵρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἁπασι τοῖς πράγμασι μετὰ τοσαύτης ἀσουδῆς ποιεῖσθαι νομοθετήσαντος, μεθ' ὅσης περ φασὶ καὶ τοὺς ἡμετέρους περὶ τῶν ἔργων πάγου ἀναβήσεσθαι μελλόντων· ἔτι δὲ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος τὴν αὐτὴν, ἣν περ ἡδε καὶ τὴν βουλὴν ἔχουσαν τὴν παρ' ἡμῖν· ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον τάκεῖ καθεστήκεν ὥσπερ ἔφη τὸ παλαιόν· καὶ τὰ παρ' ἡμῖν, παρὰ πολλῶν ἔστι πυθέσθαι τοῖς εἰδέναι βουλομένοις· ὡς δὲ καὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν περὶ τὸν πόλεμον, οὐ πρότερον ἠσκήσαν, οὐδ' ἄμεινον ἐχρήσαντο ἀστάτοις τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν πολέμων, καὶ τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδείξειν, ὥστε μηδὲ τοὺς ἀμόνητος λακωνίζοντας ἀντεῖπεῖν δυνήσεσθαι τοῖς ῥηθεῖσι· μήτε τοὺς ἄμα τεθαυμάζοντας καὶ βασκαίνοντας, καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένους· ποιήσομαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων, ἀκούσαι μὲν ἴσως τισὶν ἀηδῆ· ῥηθῆναι δὲ οὐκ ἀσύμφορον· εἰ γὰρ τισὶ φαίη τὰ πόλεε ταῦτα πλείστων ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενῆσθαι τοῖς ἕλλησι, καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν ξέρξου στρατείαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθῆ δόξει ἂν λέγειν τοῖς εἰδόσι τισὶ περὶ τῶν τότε γενομένων· ἡγώμεσθα γὰρ ὡς δυνατὸν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκείνου δύναμιν· ταῦτά τε πράξασι, προσῆκον αὐταῖς καὶ περὶ

λυκοῦργος

προσῆκ αὐταῖς

προσῆκον

παραθεμαίχος

τῶν ἐχομένων βουλευσάσθαι καλῶς, εἰς τοῦτ' ἦλθον οὐκ ἀμοίρασ ἀλλὰ μαρίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουληθέντα τὸ μὲν πόλεε τοῦτο παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δὲ ἄλλους ἕλληνας καταδουλώσασθαι, πρὸς μὲν τοιοῦτον κρατήσασι ῥαδίως ἂν αὐτοῦ, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰρήνην εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον συνεγράψαντο· ὥσπερ πρὸς ἀνεγέτην γεγενημένον· φθονήσασι δὲ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ἑαυτῶν εἰς πόλεμον καταστῆσαι πρὸς ἀλλήλας καὶ φιλονεικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο σφᾶς αὐτοὺς ἀπολλύουσαι καὶ τοὺς ἄλλους ἕλληνας, πρὶν κύριον ἐποιήσαντο τὸν κοινὸν ἐχθρὸν· τήν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους κατεστῆσαι κινδύνους, διὰ τῆς δυναμένης τῆς λακεδαιμονίων· καὶ πάλιν τὴν ἐκείνων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας· καὶ τοσοῦτον ἀπολειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὔτε ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἠλγήσαν ἀξίως ὧν ἔπαθον, οὐδ' ὡς προσῆκεν αὐτοὺς· οὔτε νῦν αἰ μεγίσται τῶν ἑλληνίδων πόλεων αἰσχύνονται διακολακεύομεναι πρὸς τὸν ἐκείνου πλοῦτον· ἀλλ' ἢ μὲν ἀγνώμων καὶ θηβαίων αἰγυπτομαστῶ συγκατεπολέμησεν· ἴσως μεγίστην ἔχων δύναμιν ἐπιβουλεύοι τοῖς ἕλλησιν· ἡμεῖς δὲ καὶ σπαρτιᾶται συμμαχίας ἡμῖν ὑπαρχούσης, ἀλλοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, ἢ πρὸς οὓς ἑκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν· σημεῖον δὲ οὐ μικρόν· κοινῇ γὰρ, οὐδὲ περὶ ἑνὸς πράγματος βουλευόμεθα· χωρὶς δὲ ἑκάτεροι πρέσβεις πέμπομεν ὡς ἐκείνον· ἐλπίζομεν ὁποτέροις ἂν οἰκειότερον διατεθῇ, κυρίους τότε γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς ἕλλησι πολεμικῆς ἐξίας· κακῶς δὲ ὄντες· οὓς τοὺς μὲν θεραπεύοντας αὐτὸν, ὑβρίζειν δεῖται· πρὸς δὲ τοὺς ἀντιπραττομένους καὶ καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυνάμεως, ἐκ παντὸς τρόπου διαλύεσθαι πειρᾶται τὰς διαφοράς· ταῦτα δὲ διῆλθον οὐκ ἀγνοῶν ὅτι λέγειν τι τολμήσουσιν, ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις τούτοις ἐχρησάμην· ἐγὼ δ' οὐδ' ἐπιτάττειν οἶμαι τοῖς προειρημένοις οἰκειότερους ἂν λόγους ῥηθῆναι τούτων· οὐδ' ἐξῶν ἄντις σαφέστερον ἐπιδείξειε τοὺς προγόνους

logistin

ἐχομένων

τῶν μὲν πόλεε τούτω

ἴσε ἴνως

ὡς θεραπεύοντας

ἐχομένων

ἴσε

ἴνως

θεραπεύοντας αὐτόν

ἡμεῖν φρόνημα τοῦ ἐπόνει σὺν τῶν περὶ τὰ μετέωρα, Ἕως ἦν ἡμέτερον
λίμν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν σωζομένων μετέδω. Ἐν πόλει ἐμοῦ
πρόσω ἐφέρην ὁ ἰσόκηκα αὐτῶν· αὐτὰ μὲν γὰρ σὺν φανερῶν, ἐκείνοις
Τὲ ἴσον· Χρόνοιος· πρόσω· μὲν ἐν ἴσον βαρβάρους ἀμφὶ πλήν πτοίησα αἰμε-
μνᾶν· Ἀλλὰ ἴσον καὶ τάδε ἀλλὰ πόλει ὁ ἀπόλλυνον τα.
μόνον· ἀφαν· Ἀλλὰ ἴσον τῶν ἐλπίδι· οὐδὲ πτερὶ-
μὲν ἐν ἴσον τῶν ἐλπίδι· οὐδὲ ἐν τοῦ ἀγαθῶν ἀφίκοντο· ἀλλὰ
τῶν ἀμφὶ τῶν ἀφίκοντο· τοῦτο δὲ ἐν τῶν ἀφίκοντο· ἀλλὰ
ἀφίκοντο· τῶν ἀφίκοντο· ἀλλὰ ἀφίκοντο·

τρέψει παραβαίνουσι τὸν νόμον τὸν καλὸν ἁπάντων ἑλ-
λήνων· ἀκούσαντες δ' οἱ τότε κύριοι θηβαίων ὄντες, οὐχ ὁ
μοίως ἐγνώσαν, οὔτε ταῖς δόξαις αἷς ἔχουσι τιμῶν περὶ
αὐτῶν, οὐθ' οἷς ἐβουλεύσαντο πρότερον· ἀλλὰ μετρίως περὶ
αὐτῶν τε διαλεχθέντες καὶ τῶν ἐπιγραψαμένων κατη-
γορήσαντες, ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν· καὶ μηδεὶς
οἰέσθω με ἀγνοεῖν, ὅτι ταὐτὰ λέγων τυγχάνω οἷς ἐν τῷ
παν ηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων γε-
γραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν μοι μέλει τῶν ταῦτα συνιδεῖν
ἂν δυνηθέντων, τοσαύτης ἀμαθίας εἶναι καὶ φθόνου με-
τόν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινέσειεν ἐμὲ καὶ σωφρονεῖν ἡγήσαιτο,
τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ' οὕτως διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν.
περὶ μὲν οὖν τούτων, οἱ δ' ὅτι καλῶς γέγραφα καὶ συμφε-
ρόντως· ὅσον δ' ἡμῶν ἡ πόλις διέφερε τὰ περὶ τὸν πόλε
μον κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τοῦτο γὰρ ἀποδεῖξαι βουλόμε-
νος, διῆλθον τὰ γενόμενα θηβησιν, ἡγοῦμαι τὴν πρᾶξιν ἐκεί-
νην ἅπασι σαφῶς δηλοῦν· τὴν τὸν μὲν βασιλέα τῶν ἀγγέ
ων ἀναγκάσασαν ἱκέτην γενέσθαι τῆς πόλεως τῆς ἡμε-
τέρας· τοὺς δὲ κυρίους ὄντας θηβῶν, οὕτω διαθεῖσαν,
ὥστε ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτούς, ἐμμεῖναι τοῖς λόγοις τοῖς
ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκπεμφθεῖσιν, ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ
τοῦ δαιμονίου καταταθεῖσιν· ὧν οὐδὲν ἂν οἷά τε ἐγένετο διοι-
κῆσαι κατὰ τρόπον ἡ πόλις ἡμῶν, εἰ μὴ καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν
δυνάμει, πολὺ διήνεγκε τῶν ἄλλων· ἔχων δὲ πολλὰς καὶ
καλὰς πράξεις καὶ περὶ τῶν προγόνων εἰπεῖν, σκοπούμαι
τίνα τρόπον διαλεχθῶ περὶ αὐτῶν· μέλλει γάρ μοι τούτων
μᾶλλον, ἢ τῶν ἄλλων· τυγχάνω γὰρ ὢν περὶ τὴν ὑποθέσιν
ἣν ἐποιησάμην τὸ τελευταῖον· ἐν ἣ προείπον, ὡς ἐστι δεῖξαι
τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐν τοῖς πολεμοῖς καὶ ταῖς μάχαις
πλέον διενεγκόντας ἁπάντων, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπα-
σιν· ἔφαν δ' ὁ λόγος παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς· ὁμοίως
δ' ἀληθὴς τοῖς ἄλλοις· ἄρτι μὲν οὖν ἡ πόρευν, πότερον διε-
ξίω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας τὰς τῶν
ἀπάντων, ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαιροῦμαι λέ
γειν τὰς ἐκείνων· ἐν ἐν ταῖς καλλίοσι καὶ δικαιοτέραις, κα-

κατὰ τρόπ

διεξίω

τὰ λύω τὸν λόγον περὶ τούτων· ἐπεδὴ γὰρ δωριέων οἱ πρα
τεύσαντες ἦσαν πελοπόννησον, τρίχα διέλοντο τὰς πό
λεις, καὶ τὰς χώρας ἀφέλοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους,
οἱ μὲν ἄργος λαχόντες καὶ μεσήνην, παραπλησίως δὲ καὶ
κοινὰ τὰς φέτερα τῶν τοῖς ἄλλοις ἕλλησι· τὸ δὲ τρίτον
μέρος αὐτῶν οὗς καλοῦμεν νῦν λακεδαιμονίους, φασὶ
σαι μὲν φασιν αὐτοὺς οἱ τὰ ἐκείνων ἀκριβοῦντες, ὡς οὐδὲ
μᾶς ἄλλους τῶν ἑλλήνων· περιγενομένους δὲ τοὺς μείζον
τοῦ πλήθους φρονοῦντας, οὐδὲν περὶ τῶν αὐτῶν βουλεύ-
σασθαι περὶ τῶν συμβεβηκότων, τοῖς τοιαῦτα διαπε-
πραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους σινοίκους ἔχειν τῇ πό
λει τοὺς φασιάσαντας, καὶ κοινωνοὺς ἁπάντων πλὴν τῶν
ἀρχόντων, καὶ τῶν τιμῶν μετέχειν αὐτούς, οὐκ ἂν φρονεῖν
ἡγεῖσθαι δίκαιον ἐκρίθη, ἁμαρτιάτων τοὺς μοῦνον ἔχοντας· ὁμο-
μίζουσιν ὁ σφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τούτων οἰκοῦν-
τες, περὶ οὗς τὰ μέγιστα τυγχάνουσιν ἐξημαρτηκότες· αὐ
τοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν· ἀλλὰ παρὰ σφίσι μὲν αὐτοῖς,
ἰσονομίαν καταστῆσαι· καὶ δημοκρατίαν τοιαύτην, οἵαν
περ χρὴ τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρόνον ὁμονοήσειν·
τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι καταδουλωσά-
μενον αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἧττον, ἢ τὰς τῶν οἰκε-
τῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας ἧς προσῆκεν ἴσον
ἔχειν ἑκάστῳ, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλίγους ὄντας, ὀνόμον τὴν
ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ τοσαύτην, ὅσην οὐδὲν ἐν τῶν ἑλλήνων ε-
χουσι· τῶν δὲ πλήθους, τὴν λικοῦτον ἀπεμέρισαν μέρος τῆς χώ
ρας ἧς, ὡστε τὲ πόνων ἐργαζομένους, μόλις ἔχειν τὸ κα-
θ' ἡμέραν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόντας τὸ πλῆθος αὐτῶν
ὡς οἰόν τε ἦν ἐλάχιστον τόπον κατοικεῖσθαι, μικρούς καὶ
πολλοὺς ὀνόμασι μὲν προσαγορευομένους, ὡς πόλεις
οἰκοῦντας· τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάττω τῶν δήμων
τῶν παρήμων· ἁπάντων δ' ἀποστερήσαντας αὐτοὺς ὧν
προσῆκεν τέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς πλείστους ἐπιθύ-
μει τῶν κινδύνων αὐτοῖς· ἐν γὰρ ταῖς γραφαῖς αἷς ἡγεῖτο
βασιλεύς, κατὰ δὲ ἀνάγκαζον συμπαρατάττεσθαι

τρίχα

1. quod alij in similibus facere solent hi facere noluerunt.

1. ὀρθῶν

1. ὑψοῦν nobilitare

περιοίκους

κατοικεῖσθαι

συμπαρατάττεσθαι

τρίχα

συμπαρατάττεσθαι

περιοίκους

κατοικεῖσθαι

προτάττω δέησαν

σφίσιν αὐτοῖσ· ἐνίους δὲ καὶ τῆσ πρώτησ φάλαγγοσ ἠρούντο προτάττειν· ἐάν τέ που δέησαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι βοηθεῖν, ἵνα βοηθῶσιν, ἢ τοὺσ πόνουσ, ἢ τοὺσ κινδύνουσ, ἢ τὸ πλῆθοσ τοῦ χρόνου, τούτουσ ἀποστέλλειν ἢ θέλον προκινδυνεύσοντασ τῶν ἄλλων· καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν, πάσασ διεξιόντα τὰσ ὕβρεισ, τὰσ περὶ τὸ πλῆθοσ γιγνομένασ· ἀλλὰ μὴ τὸ μέγιστον εἰς πόντα τῶν κακῶν, ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων· τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξάρχησ δυνατὸσ πεπονθότων· ἐν δὲ τοῖσ παροῦσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἐξεστι τοῖς ἐφόροις, ἀκρίτωσ ἀποκτεῖναι τοσούτους ὅσους ἂν βουληθῶσιν· ἀ τοῖς ἕλλησι τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ τοὺσ προνηρτάτους τῶν οἰκετῶν, ὅσιόν ἐστι μιαιφονεῖν· τούτου δὲ ἕνεκα περὶ τῆσ οἰκείοτητοσ καὶ τῶν ἡμαρτημένων εἰσὶν αὐτοὺς, διὰ πλεόνων δὴ λεγόμενοι τοὺς ἀποδεχομένουσ ἁπάσασ τὰσ ἁμαρτιῶν πράξεισ, εἰ καὶ ταύτασ ἀποδέχονται, καὶ τὰσ μάχασ εἶναι νομίζουσι καλὰσ τὰσ πρὸσ τοὺσ γεγενημένασ· ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλασ μὲν αὐτὰσ γεγενῆσθαι καὶ δεινάσ, καὶ πολλῶν αἰτίασ, τοῖσ μὴ ἡττηθεῖσι κακῶν, τοῖσ δὲ καλῶσ διορθώσασι λημμάτων· ὧν περ ἕνεκα πολεμοῦντεσ, ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦσιν· οὐ μὴν ὁσίασ οὐδὲ καλάσ, οὐδὲ πρεπούσασ τοῖσ ἀρετῆσ ἀνθιστοιουμένοισ· μὴ τῆσ ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὁμοιαζομένησ, καὶ πολλῶν ἄλλων· ἀλλὰ τῆσ τοῖσ καλοῖσ καὶ ἀγαθοῖσ τῶν ἀνδρῶν, ἐν ταῖσ ψυχαῖσ μετεῖναι εὐδαίμοσι καὶ δικαίοσ εἶναι γιγνομένησ· περὶ ἧσ ἅπασ ὁ λόγοσ ἐστιν· ἧσ ὀλιγωροῦντεσ τιμεῖσ ἐγκωμιάζουσι τοὺσ πλείω τῶν ἄλλων ἡμαρτηκότασ· καὶ οὐκ αἰσθάνονται τὰσ διανοίασ ἐπιδεικνύντεσ τὰσ σφετέρασ αὐτῶν, ὅτι κακίονσ ἂν ἐπαινέσειαν, τοὺσ πλείω μὲν κεκτημένουσ τῶν ἱκανῶν· ἀποκτεῖναι δὲ ἂν τολμήσαντασ τοὺσ ἀδελφοὺσ τοὺσ αὐτῶν, καὶ τοὺσ ἑταίρουσ καὶ τοὺσ κοινωνοῦσ, ὥστε καὶ τὰ κέρδη λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ἐστί, τοῖσ ὑπὸ ἁμαρτιῶν πεπραγμένοισ· ἃ τοὺσ ἀποδεχομένουσ ἀναγκαῖον ἐστι περὶ τῶν ἔρημένων αὖθις, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν· θαυμάζω δὲ εἴ τινεσ τὰσ μάχασ καὶ τὰσ νίκασ τὰσ παρὰ τὸ δίκαιον γενομένασ, μὴ νομί-

μιαιφονεῖν

ἀποδεχομένους

ἐξεστι τοῖς ἐφόροις ἀκρίτωσ ἀποκτεῖναι τοσούτους ὅσους ἂν βουληθῶσιν ἀ τοῖς ἕλλησι τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τοὺς προνηρτάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μιαιφονεῖν · note construction.

δέησαν

προτάττειν

μιαιφονεῖν

ἀποδεχομένους

ζουσιν αὐτοχίουσ εἶναι, καὶ πλείονων ὀνείδεσιν μεταδόσεωσ, ἢ τὰσ ἢ τὰσ τὰσ ἄνευ κακίασ συμβαινούσασ· καὶ ταῦτ' εἰδότεσ, ὅτι μεγάλαι δυνάμεισ, πονηραὶ δὲ, πολλάκισ γίγνονται κρείττουσ ἀνδρῶν ἀσυδαίων· καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆσ πατρίδοσ προαιρούμενων· οὐσ πολὺ δικαιότερον ἂν ἐπαινοίημεν, ἢ τοὺσ περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀποθνήσκειν ἑτοίμωσ ἐθέλοντασ, καὶ τοῖσ ξενικοῖσ στρατεύμασιν ὁμοίουσ ὄντασ· ταῦτα μὲν γὰρ ἔστιν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων· τοὺσ δὲ τοὺσ χρηστοὺσ ἐνίοτε χρόνον ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων· θεῶν αὐτῶν ἀμελεῖν εἶναι φήσαιεν· ἔχοιμι δ' ἂν τῷ λόγῳ τούτῳ χρῆσθαι καὶ περὶ τῆσ συμφορᾶσ τῆσ ἀσταλίαταισ ἐν θερμοπύλαισ γεγενημένησ· ἣν ἅπαντεσ ὅσοι περ ἀκήκοασιν, ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον, ἢ τὰσ μάχασ ἢ τὰσ νίκασ τὰσ κρατησάσασ μὲν τῶν ἐναντίων πρὸσ οὓσ δὲ οὐκ ἔχρην γεγενημένασ. ἃσ ἐγὼ μὲν τιμῶν τολμῶσι· καὶ κακῶσ ἔδοξεν ὡσ οὐδὲν οὐθ' ὅσιον, οὔτε καλόν ἐστι, τὸ μὴ μετὰ δικαιοσύνησ καὶ λεγόμενον καὶ πρατόμενον· ὧν ἀσταλίαταισ μὲν, οὐδὲν πώποτε μέλησε· βλέπουσι γὰρ εἴσ οὐδὲν ἄλλο, πλὴν ὅπωσ πλεονεκτήσουσι τῶν ἀλλοτρίων καταστήσουσιν· οἱ δὲ ἡμέτεροι περὶ οὐδὲν οὕτωσ τῶν ὄντων ἐσπουδάζομεν, ὡσ τὸ παρὰ τοῖσ ἕλλησιν ἐνδόκιμεῖν· ἡγοῦντο γὰρ οὐδὲ μίαν ἂν γενέσθαι κρίσιν ἀληθεστέραν, οὐδὲ δικαιοτέραν τῆσ ὑπὸ παντόσ τοῦ γένουσ γνωσθεῖσησ· δῆλοι δ' ἦσαν οὕτωσ ἔχοντεσ, ἔν τε τοῖσ ἄλλοισ οἷσ διοικοῦσι τὴν πόλιν, καὶ τοῖσ τῶν πραγμάτων· τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων, ἄνευ τοῦ τρωικοῦ τοῖσ ἕλλησι πρὸσ τοὺσ βαρβάρουσ, ἐν ἅπασι τούτοισ πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον· ὧν εἷσ μὲν ἦν ὁ πρόσξενοσ· ἐν ὧ πλεονεκτεῖν ἐνεκάλουν λακεδαιμονίων ἐν ἅπασι τοῖσ κινδύνοισ, ἢ κέρδεσι τῶν ἄλλων· δεύτεροσ δὲ ὁ περὶ τὴν κτῆσιν τῶν ἀποικιῶν· ἃσ οὐδ' ὡρτέων μὲν οὐδεὶσ ἦλθε συμπολεμήσων· ἡ δὲ πόλισ ἡμῶν ἡγεμόνα κατεστήσατο τῶν οὐκ ἀπορούντων καὶ τῶν ἄλλων βουλομένων, τοσοῦτον τὰ πράγματα μετέστησεν, ὡσ τὰ θήσεμεν τῶν βαρβάρων τὰσ μεγίστασ πόλεισ τῶν ἑλληνίδων καταλαμβάνειν, ἐποίησε τοὺσ ἕλληνασ, ἃ πρότερον ἔπασχον, ταῦ-

Οὐδὲν οὐθ' ὅσιον, οὔτε καλόν ἐστι τὸ μὴ μετὰ δικαιοσύνης λεγόμενον καὶ πρατόμενον.

1. pelponnesiaque

μετέστησεν

μετέστησεν

ἐμπροσθεν

τα δυνασθαι ποιεῖν· περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοιν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐν ἱκανῶς ἡμῖν εἴρηται· περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποιήσομαι τοὺς λόγους· ὃν ἐγένετο τῶν μὲν ἐν Ἑλλήσποντῳ πόλεων ἀρτι κατῳκισμένων· τῆς δὲ ἑτέρας ἔτι βασιλευομένης· ἐφ᾽ ὧν καὶ πόλεμοι πλεῖστοι καὶ κίνδυνοι μεγίστοι συνέβησαν· οὐδ᾽ ἅπαντας μέν, οὐδ᾽ ἂν ἄρξειν οὐδ᾽ ἂν ἐπεῖν δυνατοὶ ἦμεν· παραλιπὼν δὲ τὸν πλείστον χρόνον, τῶν ἐν ἐκείνῳ μὲν τῷ χρόνῳ πραχθέντων, ῥηθῆναι δ᾽ ἐνίων οὐ κατεπείγοντων, ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα πειράσομαι δηλῶσαι τοὺς τὲ ἐπιστρατεύσαντας τῇ πόλει καὶ τὰς μάχας πᾶσας ἀξίας μνήμης εὐθῆναι· καὶ ῥηθῆναι τοὺς ἡγεμόνας ἡμῶν· ἔτι δὲ τὰς προφάσεις ἃς ἔλεγον· καὶ τὴν δύναμιν τῶν γενῶν τῶν συνακολουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ ἔσται ταῦτ᾽ εἰπεῖν, πρὸς ἃ περὶ τῶν ἐναντίων ἐρῆ καὶ μεν θρᾴκες μὲν γὰρ μετὰ μόλπου τοῦ Θρᾳξὸς ἐνέβαλον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν· ὃν ἡμφισβήτησεν ἐρεχθεὶς τῆς πόλεως· φάσκων Θρᾳξὸς πρότερον ἀθήνας καταλαβεῖν αὐτήν· σκύθαι δὲ μετὰ μαζόνων τῶν ἐξ ἄρεως γενέσθαι λεγομένων· αἱ τὴν στρατείαν ἐπὶ ἀντιόπην τὴν ἱππολύτης ἐποίησαν· τὴν τοῦ τε νόμου παραβάσαν τοὺς παρ᾽ αὐταῖς κειμένους· ἐρασθεῖσαν τε θησέως· καὶ συνακολουθήσασαν ἐκεῖθεν· καὶ συνοικήσασαν αὐτῷ· πελοποννήσιοι δὲ μετ᾽ εὐρυσθέως· ὃν ἡρακλεῖς μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην ὧν ἥμαρτεν εἰς αὐτόν· στρατεύσας δὲ ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους ὡς ἐκληρονόμησε τοὺς ἐκείνου παῖδας· παρ᾽ ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφευγότες· ἔπαθεν ἃ προσῆκεν αὐτόν· τοσούτου γὰρ ἐδεήθη σεγράψας κύριος γενέσθαι τῶν ἱκετῶν· ὡς τε ἡττηθεὶς μάχης καὶ ζωγρηθεὶς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων· αὐτὸς ἱκέτης γενόμενος τούτων οὐδὲν ἐξαπήσων ἦλθε· τὸν βίον ἐτελεύτησε· μετὰ δὲ τοῦτον οἱ πεμφθέντες ὑπὸ δαρείου τὴν ἑλλάδα πορθήσοντες· ἀποβάντες ἐπὶ μαραθῶνι· πλείστοι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες· ὧν ἤλπισαν τὴν πόλιν ἡμῶν ποιήσειν· ὤχοντο φεύγοντες ἐξ ἁπάσης τῆς ἑλλάδος· τούτους δὲ ἅπαντας οὐδὲν ἦλθον οὐ μετ᾽ ἀλλήλων εἰς βαλόν-

θρᾴκες

εὐμολπος ὁ ποσειδῶνος

σκύθαι

ἀμαζόνες

ἀντιόπη

ἱππολύτη

θησεύς

εὐρυσθεύς

ἐντοῖς ἔμπροσθεν

ἡμφισβήτησε ἐρεχθεὶς τῆς πόλεως

γράψας

τασ· οὐδὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους· ἀλλ᾽ ὡς οἱ τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἑκάστοις· καὶ τὸ συμβουλεύσασθαι σὺν ἐπιπτε· μαχημικήσαντες καὶ τῆς ὕβρεως παύσαντες· οὐκ ἐξέφησαν αὐτῶν τηλικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ μέγεθος· οὐδὲ ἔπαθον ταὐτὸ τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλεύσασθαι· καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δόξας καλὰς κτησάμενοι· διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τούτων· ὑπερηφάνοις γενομένοις· καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι· καὶ κατ᾽ ἐνεχθεῖσιν εἰς χάρον πράγματα· καὶ τὰ πρότερα τῶν πρότερον αὐτοῖς ὑπαρχόντων· ἀλλὰ ταῦτα πάντα διαφυγόντες· ἐν ἐμφανεῖ τοῖς κείθεσιν οἷς ἔχον· διὰ τὸ πολιτεύεσθαι καλῶς· μέλλω φρονοῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς εὐεξίᾳ καὶ ταῖς διανοίαις ἑαυτῶν· ἢ ταῖς μάχαις ταῖς γεγενημέναις· καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων θαυμάζεσθαι· διὰ τὴν καρτερίαν τὰύτην καὶ σωφροσύνην· ἢ διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς πόνοις καὶ κινδύνοις αὐτοῖς παραγενομένην· εἰδὼν γὰρ ἅπαντες τὴν μὲν ἀψυχίαν τὴν πολεμικὴν πολλοὺς ἔχοντας· καὶ ταῖς κακίαις ὑπερβαλλόντων· τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντας δυναμένης· ὠφελεῖν· οὐ κοινωνοῦντας τοὺς πονηροὺς· ἀλλὰ μόνοις ἐπιμελομένης τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις· ἅπερ πρόσθεν τοῖς τότε τὴν πόλιν διοικοῦσι· καὶ τῶν προδεδειγμένων ἀγαθῶν ἁπάντων αὐτοῖς καταστάσι· τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων· καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλύοντας· ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γιγνώσκοντας καὶ πράττοντας· οὐμὴν συμβαίνει μοι ταὐτὸ ποιεῖν ἐκείνοις· ἀλλ᾽ ἔτι λέγειν ἀναγκάζομαι· τὴν δ᾽ αἰτίαν δι᾽ ἣν ποιῶ ὕστερον ἐρῶ· μικρὰ πάνυ περὶ αὐτῶν διαλεχθεῖς· ἐπανορθοῦν μὲν γὰρ τὸν λόγον· τὸν μέχρι τῶν ἀναγνωσθέντων γεγραμμένον· μετὰ μυρακίων τριῶν ἢ τεττάρων τῶν ἀθισμένων μοι διατρίβειν· ἐπειδὴ δὲ διεξιοῦσιν ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν· καὶ προσθεῖναι τελευτῆς μόνον· ἐδόξεν μοι μεταπέμψασθαι τὰ τῶν ἐμοὶ μὲν πεπλησιακότων· ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ πεπολιτευμένων· προφρονέστερον δὲ λακεδαιμονίους ἐπαινεῖν· εἶτ᾽ ἔτι παρελάθεν ἡμᾶς ψευδῶς εἰρηκε-

ἐξέφησαν ἑαυτῶν

καταλύοντας

μον. ἐκεῖνος καὶ τὸ δὴ λόγῳ δηλώσειν ἡμῖν ἐλθὼν δὲ ὁ κλεινὸς καὶ διαγνοὺς τὸν λόγον, τὰ γὰρ μεταξὺ τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν, εὖ δυσχεράνας μὲν οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων· ἐπήνεσε δὲ ὡς δυνατὸν μάλιστα καὶ διελέχθη περὶ ἑκάστου τῶν μερῶν παρὰ πλησίον οἷς ἡμεῖς ἐγίνωσκομεν· οὐμὴν ἀλλὰ φανερὸς ἦν, οὐχ ἡδέως ἔχων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις· εὖ ἤλωσε δὲ διὰ τάχους· ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο πεποιήκασι τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἐκεῖνό γε δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων εἰρόντες αὐτοὶ τε χρῶντο, καὶ τοῖς ἄλλοις κατέδειξαν· τοῦτο δ' ἐρηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μικρὸν αἴτιον ἐγένετο, τοῦ μήτε καταλῦσαι με τὸν λόγον ἐφ' ὃν ἠβουλήθην· ὑπολαβεῖν τε ὡς αὐτὸν χρὴ ποιήσω, καὶ δεῦρο, εἰ παρὸν περιόψομαί τιμα τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων, πονηροῖς λόγοις χρώμενον· ταῦτα δ' ἐδιανοήθης ἠρόμην αὐτόν, εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων, μὴ δεῖσθαι χύνεται λόγον εἰρηκὼς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ, καὶ πολλῶν ἐναντιώσεων μεστόν. γνώσῃ δὲ ὡς ἔστι τοιοῦτος, ἢν ἐρωτήσῃς τινὰς τῶν εἰφρονούντων, ὁ ποῖα τῶν ἐπιτηδευμάτων καλλίστ' ἂν νομίζωσιν εἶναι· καὶ μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἐστίν, ἐξ οὗ ἁμαρτιάνεται τυγχάνουσιν ἐν πελοπονήσῳ κατοικοῦντες. οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐχὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων προκρίνει τὴν εἰς θεοὺς τὴν περὶ τοὺς θεοὺς, καὶ τὴν δικαιοσύνην τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ τὰς ἄλλας πράξεις. ἁμαρτιάνας δὲ ἐν τούτῳ κατοικεῖν, οὐ πλέω φήσουσιν ἐτῶν ἑπτακοσίων· τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων· εἰ μὲν σὺ τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων τούτους φάσκων εἰρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖον ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρότερον γεγονότας πρὶν ἁμαρτιάνειν ἐν τούτῳ κατοικῆσαι μὴ μετεχεῖν αὐτῶν, μήτε τοὺς ἐπὶ τροίαν στρατευσαμένους· μήτε τοὺς περὶ ἡρακλέα καὶ θησέα γεγονότας· μήτε μίνωα τὸν διός· μήτε ῥαδάμανθυν· μήτε αἰακόν· μήτε τῶν ἄλλων μηδένα τῶν νῦν ὑμνουμένων ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ταύταις· ἀλλὰ ψευδῆ τὴν δόξαν ταύτην ἁπάντων ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν φλυαρῶν τυγχάνεις, προσήκει δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγονότας,

οὐ μὴν ἀλλὰ

τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων

μίνως διός

ῥαδάμανθυς

αἰακός

(gloria)

τάσ, καὶ κεχρῆσθαι τούταις μᾶλλον τῶν ἄλλων· καὶ καταδεῖξαι τοῖς ἐπιγενομένοις, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μάτην ἐσόμεθα δόξας ἅπασι τοῖς ἀκούουσιν· οὕτως εἰκῇ καὶ παραμόνιμος οὐς ἂν τύχῃς ἐπαινῶν· οὐς δὲ ἐπιτιμᾶν δέον, ἀλογεῖς αὐτοὺς, μηδὲν ἀκηκοὼς τῶν ἐμῶν· ἐλπίζεις μὲν γὰρ καὶ πρὶν ἄν, οὐμὴν ἐναντία γε λέγων ἐφαίνου σαυτοῦ· νῦν δὲ ἐπειδὴ κόμιμοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν ἐπιδεικνύντα πολλὰ καὶ δεινὰ λακεδαιμονίους, περί τε τούσ συνεγράφασ τοὺς ἑαυτῶν, καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ἕλληνας διαπεπραγμένους, πῶς οἴει τὴν ἐπὶ σοὶ λεγόμενοι τοὺς ἐμοὺς λόγους τούτοις, ὡς τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἠγεμόνες γεγόνασι; πρὸς δὲ τούτοις, κἀκεῖνο ἐθαύμαζον ἐλεήθεν αὐτὸν ὅτι τὰ παραλελειμμένα τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, οὐχ οἱ τυχόντες κρίσκουσιν· ἀλλ' οἱ τάσ τε φύσεις διαφέροντες· καὶ μαθεῖν πλείστα τῶν πρότερον εὑρημένων δεινοὶ τεσ· καὶ προσεχεῖν τὸν νοῦν τῷ ζητεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθελήσαντες· ὧν λακεδαιμόνιοι πλεῖστον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ ἂν φαίεν πολλῶν κρημάτων καὶ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι γεγονότεσ· οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆσ κοινῆσ παιδείασ καὶ φιλοσοφίασ εἰσίν, ὥστ' οὐδὲ γράμματα μανθάνουσιν· ἃ τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, ὥστε τοὺσ ἐπιστάμενουσ αὐτά, καὶ χρωμένουσ ὀρθῶς αὐτοῖσ, μὴ μόνον ἐμπείρουσ γίγνεσθαι τῶν ἐπὶ τῆσ ἡλικίασ τῆσ αὐτῶν πραχθέντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ποτε γενομένων· ἀλλ' ὅμωσ σὺ καὶ τοὺσ τῶν τοιούτων ἀμαθεῖσ ὄντασ ἐτόλμησασ εἰπεῖν, ὡσ εὑρεταὶ τῶν καλλίστων παιδευμάτων γεγόνασι· καὶ ταῦτ' εἰδὼσ ὅτι τοὺσ πάσασ τοὺσ ἑαυτῶν ἐθίζουσι περὶ τοιαῦτασ πραγματείασ διατρίβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσιν αὐτοὺς, οὐκ ἐργέτας γεγενῆσθαι τῶν ἄλλων· ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δεινοὺσ εἶναι τοὺς ἕλληνας· καὶ ἁπάσασ μὲν διεξιὼν, πολὺν ὄχλον ἐμαυτῷ τὰν παράσχοιμι καὶ τοῖσ ἀκούουσι· μίαν δὲ μόνον εἰπὼν ἣν ἀγαπῶσι, καὶ περὶ ἣν μάλιστα σπουδάζουσιν, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν τρόπον αὐτῶν· ἐκεῖνοι γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν,

οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μεμνήσεσθαι

(quo alios latuerunt)

γραμμάτων δύναμις

λόγος

ἀποτίνειν

σωφρονῶσι

(. adeo

θύσ ἐξ ὧν πρόπεμπουσι τοὺς παῖδας, μεθ' ὧν ἂν ἑκαστοι βουληθῶσι, λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δὲ ἐπὶ κλοπίαν τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς κατοικούντων· ἐν οἷς συμβαίνει, τοὺς μὲν λη-
φθέντας ἀργύριον ἀποτίνειν· καὶ πληγὰς λαμβάνειν· τοὺς δὲ πλείστα κακουργήσαντας καὶ λαβεῖν δυνηθέντας, ἐν τε τοῖς
πᾶσιν ἀδοκιμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων· ἐπειδὰν δὲ δέον ἄν-
δρας συντελῶσιν, ἢν ἐμμένωσι τοῖς ἤθεσιν οἷς παῖδες ὄν-
τες ἐμελέτησαν, ἐπὶ τὸν εἶναι τῶν ἀρχῶν τῶν μεγίστων· καὶ τὰν
τῆς ἡμέρας ἐπιδείξῃ, παιδείαν μᾶλλον ἀγαπωμένην, ἢ ἀπόν
δαιοτέραν παραδοῦναι τοῖς εἶναι νομιζομένοις, ὁμολογῶ μηδὲν
εἰρηκέναι, μηδὲ περὶ ἐμοῦ πώποτε πράγματος· καίτοι τί
τῶν τοιούτων ἔργων καλὸν ἐστιν ἢ σεμνόν, ἀλλ' οὐκ ἀξιῶ χύνης ἄ
ξιον· πῶς δ' οὐκ ἀνόητοι χρὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας· τοὺς τοσοῦτον τῶν νόμων τῶν κοινῶν ἐξεστηκότας, καὶ μὴ
δὲν τῶν αὐτῶν, μήτε τοῖς ἕλλησι, μήτε τοῖς βαρβάροις
γιγνώσκουσι· οἱ μὲν γὰρ τοὺς κακουργοῦντας καὶ κλέπτον
τας, πονηροτέρους τῶν οἰκετῶν νομίζουσιν· ἕκαστοι δὲ τοὺς
τοιούτους τῶν ἔργων πρωτεύοντας, βελτίστους εἶναι τῶν
παίδων ὑπολαμβάνουσι· καὶ μάλιστα τιμῶσι· καίτοι τίσ
ἂν τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν ἀποθανεῖν ἑλοίτο μᾶλλον, ἢ διὰ
τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἄσκησιν τῆς
ἀρετῆς ποιούμενος; ταῦτα ἀκούσας, θρασέως μὲν οὐδὲ
πρὸς ἕν ἀντείπε τῶν εἰρημένων· οὐ δὲ αὖ πάντα ἀπέστιν ὡ
πεστιώπησεν· ἀλλὰ ἔλεγεν· ὅτι σὺ μὲν πεποίησαι τοὺς
λόγους ἐμὲ λέγων, ὡς ἂν ἅπαντα ἀποδέχομένου μου, τὰ κάλλιστα καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὑπὲρ
τῆς τῶν παίδων μὲν αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν,
ἱκανῶς ἐπιτιμᾶν ἕκαστοι· ἐμοῦ δ' οὐ δικαίως κατηγο-
ρεῖν· ἐγὼ γὰρ ἐλυπήθην μὲν τὸν λόγον ἀναγινώσκων, ἐπὶ τοῖς
περὶ λακεδαιμονίων εἰρημένοις· οὐμὴν οὕτως ὡς ἐπὶ
τῷ μηδὲν ἀντείπειν ὑπὲρ αὐτῶν δύναθαι τοῖς γε-
γραμμένοις· εἰθισμένος τὸν ἄλλον χρόνον αὐτοὺς ἐπαι-
νεῖν· εἰς τοιαύτην δ' ἀπορίαν καταστάς, εἶπον ὅπερ ἦν λοι-
πὸν ὡς εἰ καὶ μηδὲν δίκαιον, διά γε ἕκαστον δικαίως ἂν

ἕνα ἄνδρας σωφρονῶσι
ἐξεστηκότας

πραγματικός

αὐτοῖς ἅπαντες χαρίεν ἔλοιμεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν
ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι τυγχάνοιεν· ταῦτα δ' ἦν, τὸν
μὲν πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τὸν δὲ πρὸς τὴν δικαιοσύνην, τὸν δὲ
πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψαντες, ἃ σὺ διῆλθες· ἀλλὰ πρὸς
τὰ γυμνάσια τὰ καθεστῶτα· καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς
ἀνδρίας, καὶ πρὸς τὴν ὁμόνοιαν· καὶ τὸ σύμπαν τῆς περὶ
τὸν πόλεμον ἐπιμελείας· ἃ περ ἅπαντες ἂν εἴποιεν· καὶ
μάλιστα ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι φήσαιεν· ταῦτα δ' αὐ-
τοῦ μοι διαλεχθέντος, ἀπεδείξαμεν μὲν οὐχ ὡς ἀπολυό-
μενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ' ὡς ἀποκρυπτόμενον τὸ
πικρότατον τῶν τότε ῥηθέντων, οὐκ ἀπαιδεύτως ἀλλὰ
μουσικῶς· καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογημένον σωφρο
νέστερον, ἢ τότε παρρησιασάμενον· οὐμὴν ἀλλ' ἐκείνο ἐάσας,
περὶ αὐτῶν τούτων ἔφασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινο-
τέραν, ἢ περὶ τῆς τῶν παίδων κλοπίας· ἐκείνοις μὲν γὰρ
τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐλυμαίνετο τοὺς αὐτῶν παῖδας,
οἷς δ' ὀλίγῳ πρότερον σὺ διῆλθες τοὺς ἕλληνας ἀπώ-
λεσαν· ῥᾴδιον δ' ὡς οὕτως ἔχει ταῦτα σκοπεῖν· οἶμαι γὰρ
ἅπαντας ὁμολογήσαι κακίστους ἄνδρας εἶναι, καὶ μεγί-
στης ζημίας ἀξίους, ὅσοι τοῖς πράγμασι τοῖς ἐκείνοις
ἐπωφελεῖν, τούτοις ἐπιβλάβη χρώμενοι τυγχάνουσι· μὴ δὲ
πρὸς τοὺς βαρβάρους μὴ δὲ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας,
μὴ δὲ πρὸς τοὺς ἴσους τὴν αὐτῶν χώραν ἴσον βάλλοντας· ἀλ-
λὰ πρὸς τοὺς οἰκείους τοὺς, καὶ τῆς αὐτῆς συγγένειας μετέ
χοντας· ἃ περ ἐποίουν ἁμαρτάνοντες· καίτοι πῶς ὅσοι ἐστὶ
τούτους φάσκειν καλῶς χρῆσθαι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον
ἐπιτηδεύμασιν, οἵτινες οὓς προσῆκε σώζειν, τούτους ἀπολ
λύντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν· ἀλλὰ γὰρ οὐ σὺ
μόνος ἀγνοεῖς τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ
σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν ἑλλήνων· ἐπειδὰν γὰρ τινας ἴδωσιν ἢ
πύθωνται παράτινων, ἐπιμελῶς διατριβόντας περὶ τῶν δο
κούντων εἶναι καλῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐπαινοῦσι· καὶ πολλοὺς
λόγους ποιοῦνται περὶ αὐτῶν· οὐκ εἰδότες τὸ συμβησόμενον
χρὴ δὲ τοὺς ὀρθῶς δοκιμάζειν προαιρουμένους, καὶ περὶ τῶν

pulcerrimo

τοιούτων, ἐν ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδὲν μίαν δόξαν ἐχειν περὶ αὐτῶν· ἐπειδὰν δὲ δοῦν τὸν χρόνον ἐκείνον ἔλθωσιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας αὐτοὺς ὄψονται καὶ περὶ τῶν ἰδίων, καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τότε θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν· καὶ τοὺς μὲν μιμουμένους καὶ καλοῦσι χρωμένους οἷς ἂν ἐμελέτησαν, ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν· τοὺς δὲ τολμῶντας, καὶ κακουργοῦντας, ψέγειν καὶ μισεῖν· καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν· ἐμθυμουμένους ὡς οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πράγματων, οὐτ' ὠφελοῦσιν, οὐτε βλάπτουσιν ἡμᾶς· ἀλλ' αἱ τῶν ἀνθρώπων χρήσεις καὶ πράξεις ἁπάντων ἡμῖν αἴτιαι τῶν συμβαινόντων εἰσὶν· γνοίη δ' ἄν τις ἐκ τῶν· τὰ γὰρ αὐτὰ πανταχῇ, καὶ μηδαμῇ διαφέροντα, τοῖς μὲν ὠφέλιμα, τοῖς δὲ βλαβερὰ γίνεται· καίτοι οὐ τὸ τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἑκάστου τῶν ὄντων ἐναντίαν αὐτῇ, καὶ μὴ τὴν αὐτήν, οὐκ ἄλογόν ἐστι· τὸ δὲ μὴ δὲν τῶν αὐτῶν συμβαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσιν, καὶ τοῖς ἀσελγῶς καὶ κακῶς τισί τῶν ὀρθῶς λογιζομένων, οὐκ ἀπεικότως τοῦτο γίγνεσθαι δόξειεν· ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λόγος, καὶ περὶ τὰς ὁμοιότητας ἂν ἁρμόσειε· καὶ γὰρ ἔκειναι τὴν φύσιν οὐκ ἀνόμοιαι τοῖς ἔρημένοις· ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν, ἄφρονι μὲν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γιγνομένας· τὰς δὲ τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμφορῶν· ὧν μίαν ἐναίφνιδι καὶ τὴν ἀπαρτίαν τῶν· ἔρησεται γὰρ τἀληθές, ἐκ αὐτῆς· Δόξα λίαν παράδοξα λέγειν· οὗτοι γὰρ ἀφορμὴ τοῦ ταῦτα γιγνώσκειν, ἐν δόξαις περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων ἀλλήλοις διαφέρειν τοὺς ἕλληνας, ὥσπερ τέχνην ἔχοντες τὸ ἀρταίζειν, οὕτως ἐποίουν· καὶ τὸ χαλεπώτατον τοῖς ἄλλοις πόλεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον, τοῦ ταὐτοῖς συμφορώτατον ἀπάντων ἐνομίζον εἶναι· τὰς οὖν οὕτω διακειμένας ἐξῆν αὐτοῖς ὅπως βούλοιντο διοικεῖν· ὡς τοῦ δεῖν ἂν αὐτοὺς διαγεῖν τὴν ὁμονοίαν, δικαίως ἂν ἐπαινέσειεν, οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τοὺς καταπυγίζοντας, καὶ τοὺς περὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὄντας· καὶ γὰρ ἔκεινοι σφίσιν αὐτοῖς ὁμονοοῦντες, τοὺς ἄλλους ἀπολλύουσιν· εἰ δ' ἔτι δοκεῖν τὴν παραβολὴν ἀπρεπῆ

αἱ φύσεις τῶν πραγμάτων οὔτε ὠφελοῦσιν οὔτε βλάπτουσι

παραβολή

παρατάξει
μεταφορᾶ
παραβολή

πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἐῶ· λέγω δὲ τριβαλοῦς, οὓς πάντες φασὶν ὁμοιοῦσθαι μὲν, ὡς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους· ἀπολλύναι δ' ὁμόνοιαν τοὺς ὁμόρους, καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὅσους ἂν ἐφικέσθαι δυνηθῶσιν· οὓς οὐ χρὴ μιμεῖσθαι τοὺς ἀρετῆς ἀντιποιουμένους· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν τὴν δύναμιν· αὗται μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρας αὐτῶν φύσεις ἐργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγενόμεναι παραμένωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσι· λακεδαιμόνιοι δὲ τοὐναντίον· οἷς μὲν ἂν πλησιάσωσιν ἀπολλύουσι· τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα, περὶ σφᾶς αὐτοὺς ποιοῦνται· ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τέως πρὸς ὃν τοὺς λόγους ἐποιούμην· ἄνδρα δεῖν καὶ πολλῶν ἐμπειρόν, καὶ περὶ τὸ λεγόμενον γεγυμνασμένον, οὐδένος ἧττον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων· οὐμὴν τὰ μὲν ἀκριβῆ τὰ πᾶσι τοῦτοις παραγεγενημένα, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔσχον· ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἔπεισαν ὡς διεφλεγμένον τε νεαρώτερον ἢ πρόσεδόκησαν· ἠγωνισμένον τε καλῶς· ἐκείνους δὲ καλεῖν φρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκοντες· ἀλλὰ διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν· ὁ μὲν γὰρ ἀπεφρονιμώτερος γεγενημένος, καὶ στωεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὥσπερ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας· καὶ πεπονθὼς τὸ γεγραμμένον ἐν δελφοῖς· ἑαυτὸν γνῶκεν, καὶ τὴν τῶν λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον, ἢ πρότερον· ἐγὼ δ' ὑπελαφόμην ἐπιτυχῶν μὲν ἴσως διεφλεγμένος, ἀμοιρότερος δὲ διὰ τοῦτο γεγενημένος· καὶ φρονῶν μᾶλλον, ἢ προσῆκε τοὺς τηλικούτους· καὶ ταραχῆς μεστὸς ὢν· δῆλος δὴ οὕτω διακείμενος· ἐπεὶ δὴ γὰρ ἡσυχίας ἐπελαβόμην, οὐ πρότερον ἐπαυσάμην, πρὶν ὑπέβαλον τῷ παιδὶ τὸν λόγον· οὐ ὀλίγῳ μὲν πρότερον μεθ' ἡδονῆς δὴ ἦλθον, μικρῷ δ' ὕστερον ἐμέλλεμ ἐλυπήσειν· τρισὶν γὰρ ἢ τέτταρσιν ἡμέραις διαλείπουσιν, ἀναγιγνώσκων αὐτά· καὶ διεξιών, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως ἤρεσκον, οὐκ ἠχθόμην· καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἅπαντα περὶ ταύτης γεγραφώς· ἐπὶ δ' ἐκείνοις περὶ λακεδαιμονίων

Τριβαλοί

νεαρώτερον

στωεσταλμένην

ὑπελαβόμην
νοῦν

ὑπελαβόμην
νοῦν

νεαρώτερον

Το γεγραμμένον ἐν δελφοῖς
ἑαυτὸν γνῶκεν

στωεσταλμένην

Λόγος

ἐλυσιτελήσει, καὶ βαρέως ἐφέρομεν· οὐ γὰρ μετρίως ἐδυσκολαίνομεν
ἀιδίᾳ ἐλθεῖν περὶ αὐτῶν· οὐδὲ ὁμοίως τοῖς ἀλλοις· ἀλλὰ
λογισμῶν καὶ λόγων τῶν τῆς φιλοσοφίας· ὧν τὴν τυχὸν
μὲν γεγραμμένων· τὴν δὲ ἐπιτομὴν ἐπιταῦθα προσλεγόντων τῶν σε-
μνῶν ἐπαινούντων· ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν ἐξαλλάξαι βίον· καὶ τὸν πάντων
τρεψιμοσκοπεῖν· ἐπὶ τὸν θεωρητικὸν· καὶ τὸν πάντων τῶν
περὶ τῶν λόγων γενεμένων· ἐν τοιούτῳ τρόπῳ ἐπιδεικνύμενον·
καθεστῶτι· καὶ μετεπαίδευον τοιοῦμεν ὡσαύτως· ἐδόξειμεν
κρατεῖν ἄμα τῶν πρακτικῶν· ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶν· τῶν ἀφε-
ρῶν· ἐπιτηδεύομεν τοῦ· βουλόμενος· ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀκρο-
τάτων· πολλὰ μετεπαίδευον· ἐν τοιούτῳ· ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων·
ἐπὶ τὸν λόγον· ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν· ἐπὶ τὸν θεωρητικὸν· ἐπὶ τὸν
ἐπιτηδευμάτων· ἐπὶ τὸν λόγον· ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν· ἐπὶ τὸν θεω-
ρητικὸν· ἐπὶ τὸν λόγον· ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν· ἐπὶ τὸν θεωρητικὸν·
ἐπὶ τὸν λόγον· ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν· ἐπὶ τὸν θεωρητικὸν·

Ἐπὶ τὸν ἀνθρωπικὸν τρόπον

Ἐπιτηδευμάτων

Ἐπὶ τὸν θεωρητικὸν τρόπον

Ἐπιτηδευμάτων

Ἀνοικεῖος

Θρυλλούσιον

τρόπον· ἡμεῖς· ἀλλὰ ἡμεῖς μὲν πρὸς λαβεῖν βουλόμεθα ἡ φιλο-
σοφοῦμεν καὶ μεμεμνήμεθα τῶν εἰς τὰς ἀστρίβους ἀναστρεφόμε-
νων· καὶ σωτῆρ ἀεὶ ὁ λόγος τοῦ τρόπου ὁ τρόπος· ἀλλὰ ἐν τῷ
μεγεθυμεῖν· ἐν τῷ ἀνθρωπικῷ· ἐν τῷ θεωρητικῷ· ἐν τῷ ἐπιτη-
δεύματι· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ
ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ·
τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ·
τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ·
τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεω-
ρητικῷ· τῷ λόγῳ· τῷ ἀνθρωπικῷ· τῷ θεωρητικῷ· τῷ λόγῳ·

Ἀνοικεῖος

Θρυλλούσιον

ἐν τῶδε πολλῶνδε· ἡ γνῶμι ὁμῶς· σσυμφέρει δ' ἐν ὑπερβολικοὺς
καὶ πολεμικοὺς καὶ πλεονέκτας, οἱοιουσπερ αὐτοὺς τοὺς τυραννικοὺς
ὑπηρέτας· ἐν τῷδε Δεξιόν γε ἐκείνου τῷ ἐκείνου τῷ δοκεῖν ἀγαθῷ·
τοῦδε μὲν, ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐστιν ἀγαθὸν καὶ κλεπτόμενον τε καὶ
ἁρπάζον· ἐν τῷδε δ' ἐν ὀλίγῳ τῷ ἐν τῷ ἀγαθῷ· καὶ τοῦ μὲν ἀγαθοῦ
ἐπιθυμεῖν· οὐ μὴν ἀλλὰ ἐξαυτῆς· καὶ κλέπτειν· καὶ τοῦ μὲν ἀγαθοῦ
λαβεῖν· ἐξουσία· τοῦ δὲ κακοῦ· ἐὰν μὴ φανῶν· τῷ δὲ κακῷ· ἐὰν
μὴ ἁλῶν· ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀγαθοῦ· ἐὰν ἁλῶν· τοῦ δὲ κακοῦ· ἐὰν
μὴ ἁλῶν· ὁ δὲ θεὸς· ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ· ἀνθρώπῳ δὲ ἀγαθῷ· ἀγαθὸν
ἀνθρώπῳ· ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ· ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ· ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ·
ἀγαθὸν

ὑπὲρ οὗ περὶ καὶ Ἰόν ἀλλήλοις χρόνον. Ἰσόν δ᾽ ἐλόγοιον Ἰσὶς ἐνθάδε
γεγραμμένοις, οὐδ᾽ ἐν μαλλόν προσεξῆν μόνῳ, ἢ τοῖσ᾽ ἐξω-
πῶν ἁρμόκλεουσ᾽ σημλῶν λεγομένοισ᾽. Τοιοῦ Δὲ ὁμοίωσ μεμνῆσθα-
τοῦ ἄλλοις τῶν ἐγκλῶν τῶν ἐλόγων τῶν ἐν τῷ καλῷ ἐν τῷ ἀγῶνι
πρὸς ἀλλήλους καὶ μικρὰς, καὶ πολλὰ ὀζόνος καὶ μικρὰς, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλοτρίοις
πολὺ διαφέρει τῶν ὁλῶν ὀζόνος καὶ μικρὰς, καὶ πολλὰ ὀζόνος καὶ μικρὰς
ἀλλὰ τῶν ἐκείνων ἀμφισβητούντων τῶν ἀλλοτρίων, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ δὲ τῶν
ἀγωνιζομένων· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐν τῷ ἀγῶνι
ἀλλὰ τῶν ἐκείνων ἀμφισβητούντων τῶν ἀλλοτρίων, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ δὲ τῶν
ἀγωνιζομένων· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐν τῷ ἀγῶνι
μικρὰς, καὶ πολλὰ ὀζόνος καὶ μικρὰς, καὶ πολλὰ ὀζόνος καὶ μικρὰς
ἀλλὰ τῶν ἐκείνων ἀμφισβητούντων τῶν ἀλλοτρίων, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ δὲ τῶν
ἀγωνιζομένων· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐν τῷ ἀγῶνι

μεν ἀπὸ τῆς ἐκείνου πατρὶς ἀφικόμενος τὸν ἐκεῖ σοφιστὴν
ἐπὶ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐπιδημίαν οὐδενὶ μὴν εἰς οὐδένα λόγον
ἐθεάσατο τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ τὴν τέχνην μόνον τὴν ἐπιτηδευομένην
ἐν τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμοσι τὴν ἀκριβεστάτην ἐν τῷ
βίῳ· πλείστῳ δὲ χρόνῳ ἐν τῷ τοῦ θεοῦ παραδείσῳ διέτριβε·
οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἐν τῷ βίῳ τὴν διάνοιαν ἔχων
ἀλλὰ τοῖς θείοις ἐπιγείοις τε καὶ οὐρανίοις τὴν ἐπιστήμην
ἐπιτηδεύων· ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπιστήμων τῶν τοιούτων ἐγένετο
ὅσον οὐδὲ τῶν ἀνθρώπων τὸν ἀκριβέστατον ἐν τῷ τοιούτῳ
ἐπιστήμονα γενέσθαι· ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ τοιούτῳ ἐπιστήμην
ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ ἐπιστήμην ἡγούμενος ἐν τῷ τοῦ θεοῦ
παραδείσῳ ἐν τοῖς ὀξύλοις τοῖς πεφυτευμένοις· καὶ ἐν τῷ
ὄρει τῷ ἁγίῳ τῷ ὑψηλοτάτῳ τῷ ὑπὲρ τὴν γῆν ἀνατεταμένῳ
τὴν ἐν τῷ τοῦ θεοῦ παραδείσῳ τῶν τοιούτων ἐπιστήμην
ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ ἐπιστήμην ἡγούμενος· καὶ πρὸς τὸν
ἑαυτοῦ τρόπον τὸν τοῦ θεοῦ τὸν τοιούτου ἐπιστήμονα
ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ ἐπιστήμονα ἡγούμενος· καὶ τὸν
τοῦ θεοῦ παράδεισον τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ἐν τῷ τοῦ θεοῦ
παραδείσῳ ἐν τοῖς ὀξύλοις τοῖς πεφυτευμένοις· καὶ τὸν
ἅγιον τὸν ὑψηλοτάτῳ τὸν ὑπὲρ τὴν γῆν ἀνατεταμένῳ

θαυμάσιον οὖν ἕνεκα ταῦτα διῆλθον· οὐ σιωπῶμεν τυχὸν ἀξίων ὑπὲρ τῶν φρονημάτων· οὐ γὰρ οὕτως οἴομαι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν· ἀλλὰ δηλῶσαι βουλόμενος τά τε περὶ ἐμεγιμόμενα, καὶ τῶν ἀκροατῶν ἐπαινέσαι μὲν τοὺς τὸν τε λόγον ἀποδεχομένους τοῦτον· καὶ τῶν ἄλλων ἀστοιδαιοτέρους καὶ φιλοσοφοτέρους φαίνεσθαι νομίζοντας, τοὺς τε διδασκαλικοὺς καὶ τεχνικούς, τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμμένων· καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας τοξαζομένους, τῶν τὰς δόξας τῶν ἀκροωμένων παρακρούεσθαι ζητούντων· καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἁμαρτανομένοις καὶ μυθευτοῦντας, τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν λεγομένων· συμβουλεῦσαι δὲ τοῖς τὰναντία τούτων γιγνώσκουσι, πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν τοῖς αὐτῶν γνώμαις· μὴ δὲ νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥαθυμούντων γιγνομένας· ἐπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν· ἀλλὰ περιμένειν ἕως ἂν ὁμολογήσαι δυνηθῶσι τοῖς τῶν ἐπιδεικνυμένων πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχουσι· τῶν γὰρ οὕτω δι' ἐκόντων διαμοίας, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ τοὺς τοιούτους ἀμόκτους εἶναι νομίσειεν.

ὑπόθεσις τοῦ φιλίππου.

Ἰστέον ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε τῷ φιλίππῳ ὁ ἰσοκράτης, μετὰ τὴν εἰρήνην τὴν γενομένην ἐπὶ τῶν περὶ τὸν αἰσχίνην, καὶ δημοσθένην· διὸ καὶ ἐσχεκαιρόν γράψαι αὐτῷ τῷ φιλίππῳ, ὡς φίλῳ γενομένῳ τῆς ἀθηναίων πόλεως· ἐν σχήματι δὲ τοῦ ἐγκωμιάσαι αὐτόν, παραινεῖ αὐτῷ διαλλάξαντα τοὺς ἕλληνικοὺς πόλεις τοὺς μεγάλους πρὸς ἑαυτοὺς στασιάζουσας, στρατεῦσαι κατὰ περσῶν· πρέπει γὰρ σοι φησὶ τοῦτο ποιῆσαι, ἡρακλείδῃ ὄντι· καὶ τοιούτῳ δυνατῷ· καὶ ὁ μὲν φίλιππος λαβὼν τὸν λόγον, καὶ ἀναγνοὺς οὐκ ἐπείθη τοῖς λεγομένοις· ἀλλὰ ἀνεβάλετο τέως· ὕστερον δὲ ὁ παῖς ὁ τούτου ἀλέξανδρος ἀναγνοὺς τὸν λόγον καὶ ἐρεθισθεὶς ἐστράτευσε κατὰ δαρείου τοῦ ὑστέρου καὶ λεγομένου ὤχου· τὸ μὲν γὰρ κύριον ὄνομα· ὠ-

ἀναβάλετο τέως

ἐπιδείξεις καὶ ἀγῶνες

παρακρούομαι

χος· ἐλέγετο· κολακεύοντες δ' αὐτὸν οἱ πέρσαι, ἐπίκλην αὐτὸν ὠνόμαζον δαρεῖον· ὡς πρὸς τοὺς πρότους προγόνους· νῦν δὲ ἀστεῖος τοῦ λόγου, πραγματική· συμβουλεύει γὰρ· ἔγραψε δὲ ὁ ἰσοκράτης τὸν λόγον, γέρων ὤν· μικρὸν πρὸ τῆς ἑαυτοῦ καὶ φιλίππου τελευτῆς· ὡς φησιν ὁ ἑρμίππος·

λόγος ἰσοκράτους πρὸς φιλίππον.

Μὴ θαυμάσῃς ὦ φίλιππε διότι τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχήν, οὐ τοῦ πρὸς σε ῥηθησομένου καὶ μὴν δεχθῆσεσθαι μέλλοντος· ἀλλὰ τοῦ περὶ ἀμφιπόλεως γραφέντος· περὶ οὗ μικρὰ βούλομαι προειπεῖν· ἵνα δηλώσω καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐ διὰ ἀργοίαν, οὐδὲ διαψευσθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρρωστίας τῆς μυῶν οἱ παρούσης ὑπεθέμην γράφειν τὸν πρὸς σε λόγον· ἀλλὰ κότως καὶ κατὰ μικρὸν ὑπαχθεὶς· ὁρῶν γὰρ τὸν πόλεμον τὸν ἐν ἅπασι τοῖς καὶ τῇ πόλει περὶ ἀμφιπόλεως πολλῶν κακῶν αἴτιον γιγνόμενον, ἐπεχείρησα λέγειν περὶ τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς χώρας οὐδὲν τῶν αὐτῶν, οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν σῶν ἑταίρων λεγομένοις, οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν ῥητόρων τῶν παρ' ἡμῖν· ἀλλ' ὡς οἰόν τε πλεῖστον ἀφεστῶτα τῆς τούτων διανοίας· οὗτοι γὰρ παροξύνουσι τὸν πόλεμον συναγορεύοντες ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἀμφισβητουμένων, οὐδὲν ἀπεφηνάμην· οὐ δυνατὸν ἐλπίζω τῶν λόγων ῥητορικώτατον εἶναι περὶ τοῦτον διατρίβον· λέγων ὡς ἀμφότεροι διαμαρτάνετε τῶν πραγμάτων· καὶ σὺ μὲν πολεμεῖς ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων· ἡ δὲ πόλις ὑπὲρ τῆς σῆς δυναστείας· λυσιτελεῖν γὰρ σοι μὲν ἔχειν τὴν χώραν ταύτην· τὴν δὲ πόλιν μὴ δεξιοῦ τρόπου λαβεῖν αὐτήν· καὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἐν ὀκνῷ διεξιέναι τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε μηδὲ ἐμὲ τὸν λόγον αὐτὸν μηδὲ τὴν λέξιν ἐπαινεῖν ὡς ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἔχουσαν· ὡς περὶ εἰώθασι τιν ἐς ποιεῖν· ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων θαυμάζειν· καὶ νομίζειν οὐδαμῶς

κατὰ μικρὸν ὑπαχθείς

1. paulatim hoc est cum premeditatione & studio ideo praegnanter. οὐ κατὰ τὰ κατέλεβον ἀλλὰ κατὰ μικρὸν αὐτοῖς σωφρονεῖν.

συναγορεύοντες ταῖς ἐπιθυμίαις ἡμῶν

r. 1. nullo modo

Κατὰ μικρὸν ὑπαχθείς

συναγορεύοντες

Λόγος

ἀν ἀλλ᾽ ὡς πολὺ πλείω τῶν φιλόψυχοι μιμεῖσθε. Ἀλλ᾽ ἐπεὶ τὴν
ἀρετὴν ὑμῖν πολὺ μεῖζον ἢ τοῖς πολλοῖς ἡγούμεθα εἶναι καὶ τὴν
λεωτ φιλίαν ἢ τοῖς πρὸς οὐδένας ἐξαμαρτάνουσι τὴν αὐτὴν ἐποιησ-
μεθα· ἡμεῖς δὲ πολὺ πλείω τῶν ἐκείνων ἀξιοῦμεν τὴν αὐτὴν ἐπιδεικνύ-
ναι τοῖς ἀδικοῦσι καὶ ἐξαμαρτάνουσι τοσοῦτον ὅσῳ μείζω τῶν
ἀδικούντων τὴν ἀρετὴν ἡγούμεθα εἶναι τῆς κακίας. Ἡ τοίνυν δὲ
τοιοῦτον τῶν λόγων ἀκούσασα τοῦτο ὑπὸ τῶν σοφιστῶν γε-
γραμμένον, καὶ τοῦτο πολλὰ εἰδοῦσα τῶν ἀρετῶν ἡμῖν μεμαθη-
κότων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ Βουλομένου μὴ μεταπιπτῶν ὀλγωρῶ οὐ-
μᾶλλα παρορῶν τι πολλῷ καὶ τοῦ οἰομένου ὀλγωρῶ οὐ-
κοῦν ἐκοίμητε ἐρωῶν δὲ μεμνῶν ἡμῖν ζωμφέρουσαν ἐστιν ἡ-
θῶν πολλῶν ἀνθρώπων· οὐκ ἀγνοῶν οὐδὲν ἡ τῶν πολλῶν
ἐμαυτοῦ, ἀλλὰ δοκῶ μεν τοῦ λόγου τοῦτον οὐ τοῦ εἶναι πλεῖ-
κίαν· δεομένου δὲ ἀλλὰ μόνον παρὰ αὐθόδωρον τὴν ἀκμὴν ἐχόντων·
καὶ τῆς φύσιν πολλὰ δὲ ὁ τι
χαλεπὸν ἐστι περὶ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς· ὁρῶν δὲ ὁ τι
ἀτῆλῳ, ἀμμωνῖ ἐκαῦν ὁ ὠρρότερον ἐκ ὀθῶφε· οὐτοῦν ἡνεῖρακε-
μεῖνον, ὡστε ἐκαὶ τοῦν βαρκαῦρον κωμῶν τῶν ἡμᾶν ἀμῆνῶν· καὶ
θαυμαζῆλῷ αὐτῶν μᾶλλον τῶν καὶ ἐπεμπόνῃν ἐπαυμῶν τῶν·
ἀλλὰ ὁμῶν ἐγὼ ἀπαῶν ἀν ἀπαῶν τῶν ἀν· ἀ ὑπὸ τῶν πρεσβῶν
ῥῶμῶν, οὐτοῦν ἐστι γνῆρον γεγονῶν φιλότιμον, ὡστ᾽ ἐβουλῆ
θῆμῶν ἀμῶν τοῖς πρὸς ἐ λεγομένοις, καὶ τοῖν μεμεῖν ἀν
τρῖψῶν ὑπὸ πρὸς ἀξῶν καὶ πολὺ καὶ φαῦν ῥῶν, ὅτι τὸ μεν ἄν
πολυμνῦρ ἐστῖν ἐυοχλῶν, καὶ πρὸς ἀπαῶν λεγῶν ἐστῖν· ἀλλὰ ὁμο-
πρεχοῦν ἐν αὐτῶν, ῥῶρῶν ὀλίγῶν λεγῶν ἐστῖν· ὁ δὲ ὁμοῦ
ὡ τοῖοῦτοῖ τῶν λόγων ἀκούσῶν τῶν χαῦμῶν τῶν ὀῥῶν ἐστῖν·
μοῖ, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ὀφῶῖν ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν ἀν ἐστῖν· ὁ
ῥῶμῶν ἐστῖν ἐμμῶν ὡστῶν ὑπὸ τῶν ἀν ἐστῖν· ὁ ὑπὸ τῶν
ἀν ἐστῖν· ὁ ὑπὸ τῶν ἀν ἐστῖν· ὁ

ἐξών ἐξοῦσα ἐξόν .1. licitum

ἐξόν

ὐδὲν αὐτοῖσ ἐξὸν ἄλλο πράττῃν ἢ τὸ προσατταόμενον. ἔτι
δὲ πολὺ καταδεεστέρουσ ὄντασ τῶν πραγμάτων τῶν
ῥηθησομένων. σοὶ δὲ μόνῳ πολλὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς τύχης
δεδομένην. καὶ πρέσβισ πέμπειν πρὸσ οὓσ ἂν βουληθῇς.
καὶ δέχεσθαι παρ᾽ ὧν ἂν σοὶ δοκῇ. καὶ λέγειν ὅτι ἂν ἡγῇ συμ
φέρειν. πρὸσ δὲ τούτοισ καὶ δύναμιν καὶ πλοῦτον κεκτη
μένον ὅσον οὐδεὶσ τῶν ἑλλήνων. ἅμα τῶν ὅπλων καὶ πει
θὼν καὶ βιάζεσθαι πεφυκέναι. ὧν οἶμαι καὶ ταῦτ᾽ ῥηθησόμενα
πρὸσ δὲ ἐσεσθαι. μέλλω γὰρ σοὶ συμβουλεύειν προσήκειν τε
τῶν ἑλλήνων ὁμονοίασ. καὶ τῆσ ἐπὶ τοὺσ βαρβάρουσ στρα
τείασ. ἔτι δὲ τὸ μὲν πρῶτον στρατεύειν ἰδίαν σοι τιμὴν φέ
ρον. τὸ δὲ ἐπὶ τοὺσ βαρβάρουσ. κοινὴν χρήσιμον. ἡ μὲν οὖν πε
ριβολὴ τοῦ λόγου παντὸσ τοιαύτη τίσ ἐστιν. οὐκ ὀκνήσω δὲ
πρὸσ σὲ κατάπερ ἐφοῖσ ἐλυπήσαμέν τινεσ τῶν πλησια
ζόντων. οἶμαι γὰρ ἔσεσθαί τι προύργου. δηλώσαντοσ γὰρ
μου πρὸσ αὐτοὺσ ὅτι μέλλωσοι λόγον πέμπειν οὐκ ἐπι
δείξιν ποιησόμενον. οὐδὲ ἐγκωμιάζόμενον τοὺσ πολέμουσ
τοὺσ διὰ σοῦ γεγενημένουσ. ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσουσιν.
ἀλλὰ παρασκευάσόμενόν σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεσ οἰκειοτέ
ρασ καὶ καλλίουσ καὶ μάλλον συμφερούσασ. ὧν νῦν τυγχά
νεσ προηρημένοσ. οὕτωσ ἐξεπλάγησαν μὴ διὰ τὸ γῆρασ
ἐξέστηκα τοῦ φρονεῖν. ὥστε τόλμησαν ἐπιπλῆξαι μοι πρότε
ρον οὐκ ἐῶντέσ τοῦτο ποιεῖν. λέγοντέσ ὡσ ἀτόποισ καὶ
λίαν ἀμοίροισ ἐπιχειρῶ πράγμασιν. ὅστισ φιλίππῳ συμ
βουλεύσόντα λόγον μέλλω πέμπειν. ὃσ δὲ καὶ πρότερον ἐν ὀ
μίζειν αὐτὸν ἔμαί τινοσ πρὸσ τὸ φρονεῖν καταδεεστέρον. νῦν
διὰ τὸ μέγεθοσ τῶν συμβεβηκότων. οὐκ ἔστιν ὅπωσ οὐκ οἴε
ται βέλτιον δύνασθαι βουλεύεσθαι τῶν ἄλλων. ἐπεὶ τὰ καὶ
μακεδόνων ἔχει περὶ αὐτὸν τοὺσ ἀπουδαιοτάτουσ. οὐσ εἰκὸσ. εἰ
καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπείρωσ ἔχουσι. τό γε συμφέρον ἐκείνῳ
μᾶλλον ἢ σὲ γιγνώσκειν. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἑλλήνων πολλοὺσ ἂν ἰδοῖσ
ἐκεῖ κατοικοῦντασ. οὐκ ἀδόξουσ ἀνδρασ. οὐδ᾽ ἀμοίρουσ. ἀλ
λ᾽ οἷσ ἐκεῖνοσ διακοινούμενοσ οὐκ ἐλάττω τὴν βασιλείαν πε
ποίηκεν. ἀλλ᾽ ἐχθὲσ ἄξια διαπέπρακται. τί γὰρ ἐλλε-

περιβολή .1. materia

προύργου ἐπιδείξεσ

ἐξάν

λοιπεν. οὐθετταλούσ μὲν τοὺσ πρότερον ἐπάρξαντασ μα
κεδονίασ οὕτωσ οἰκείωσ πρὸσ αὐτὸν διακεῖσθαι πεποίη
κεν. ὥσθ᾽ ἑκάτουσ αὐτῶν μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύειν. ἢ τοῖσ συμ
πολιτευομένοισ. τῶν δὲ πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐ
κείνον. τὰσ μὲν ταῖσ ἐνεργεσίαισ πρὸσ τὴν αὐτοῦ συμμα
χίαν προσήκεται. τὰσ δὲ σφόδρα λυπούσασ ἀναστάτουσ πε
ποίηκε. μάγνητασ δὲ καὶ περρεβαίουσ καὶ παίονασ καταστρα
πεται. καὶ πάντασ ὑπήκοουσ αὐτοῦσ εἴληφε. τοῦ δὲ ἰλλυριῶν
πλήθουσ πλὴν τῶν περὶ τὴν ἀδρίαν οἰκούντων ἐγκρατήσ καὶ κύ
ριοσ γέγονεν. ἁπάσησ δὲ τῆσ θρᾴκησ. οὓσ ἠβουλήθη δεσπότασ
καταστήσε. τὴν δὴ τοιοῦτον καὶ τηλικαῦτα διαπεπραγμένον.
οὐκ οἴει πολλὴν μωρίαν καταγνώσεσθαι τοῦ πέμψαντοσ τὸ
βιβλίον. καὶ πολὺ δὶ εὐεῦσθαι νομιεῖν. τῆσ τε τῶν λόγων δυ
νάμεωσ καὶ τῆσ αὐτοῦ διανοίασ. ταῦτα ἀκούσασ. ὡσ μὲν
τὸ πρῶτον ἐξεπλάγην. καὶ πάλιν ὡσ ἀναλαβὼν ἐμαυτὸν ἀν
τείπον πρὸσ ἕκαστον τῶν ῥηθέντων. παραλείψω. μὴ καὶ δόξω
τισὶν ἀγαπᾶν. ἢ χαριέντωσ αὐτοὺσ ἠμυνάμην. λυπή
σασ δὲ οὖν οὐμετρίωσ ὡσ ἐμαυτὸν ἔπεθον τοὺσ ἐπιπλῆ
ξάμενοι τολμήσαντασ. τελευτῶν ὕστεσ χόμενοι αὐτοῖσ
τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον δείξειν. καὶ ποιήσειν οὐδὲν ἄλλο
περὶ αὐτοῦ πλὴν ὅτι ἂν ἐκείνοισ δόξῃ. τούτων ἀκούσαντεσ
ἀπῆλθον οὐκ οἶδ᾽ ὅπωσ τὴν διάνοιαν ἔχοντεσ. πλὴν οὐ πολ
λαῖσ ἡμέραισ ὕστερον ἐπιπλεόντοσ τοῦ λόγου καὶ δεῖ χθέντοσ
αὐτοῖσ. τοσοῦτον μετέπεσον. ὥστε τὴν σχύνοντο μὲν ἐφ᾽ οἷσ ἔθρασύ
νοντο. μετέμελε δὲ αὐτοῖσ ἁπάντων τῶν εἰρημένων. ὡμολό
γουν δὲ μηδενὸσ πώποτε τοσούτου πράγματοσ διαμαρτεῖν.
ἐπιστεύετο δὲ μᾶλλον εἰ τὸ πεμφθῆναι σοὶ τοῦτον τὸν λόγον.
ἐλέγετο δὲ ὡσ ἐλπίζουσιν ὀνόμονσ καὶ τὴν πόλιν ἐξεῖν μοι χά
ριν ὑπὲρ τῶν εἰρηνῶν. ἀλλὰ καὶ τοὺσ ἑλληνασ ἅπαντασ. τού
τοου δὲ ἕνεκα σοι ταῦτα διῆλθον ἵνα μὴ τισὶ φανῆται τῶν ἐν ἀρχῇ
λεγομένων. ἢ μὴ πιστόν. ἢ μὴ δυνατόν. ἢ μὴ πρέπον σοι πρατ
τειν. μὴ δυσχεράνασ ἀποστῇσ τῶν λοιπῶν. μὴ δὲ πάθῃσ τὸ
αὐτὸ τοῖσ ἐπιτηδείοισ ἐμοί. ἀλλὰ ἐπιμείνησ ἡσυχάζουσαν
ἔχων τὴν διάνοιαν ἕωσ ἂν διὰ τέλουσ ἀκούσῃσ ἁπάντων τῶν
λεγομένων. οἶμαι γὰρ ἐρεῖν τι τῶν δὲ ὄντων καὶ τῶν σοὶ συμ-

μάγνητες περρεβαῖοι παίονες καταστρώσεσθαι

ἐπιπλεόντοσ ἐμοί

ἐπιπλεόντοσ .1. ἐπιόντοσ πλεῖν ὡσοῦ οἱ. de quibus paulo ante dixerat

φερόντων· καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν Λαβυρίνθῳ ὁ Δαιδάλου ἐποίει· οὐδὲ τὴ
ἐπὶ τὸ πτῆσθαι ὁ Λεονόμιος Τῶν ὀμμάτων κομιεῖν· • Ὁυδὲ
Δᾶνν ἀκροίσεσθαι καὶ κλαγγὴ πρὸς θεωρ ἠσφάλετ· ἀπὶ τοῦ Χαυπόμενεν
Λέξομαι δὲ, εἰ δὲ τὰ μὲν ἀ ὀφ Χερφάλε τὰ τερὶ Ὁυς ὀοφίσαλε καὶ Ἰους
ἀμφαλ Ἰμφαρ κομμεῖνυς Ἶωμν ὀφὲ λνε· ἀμφαλ· ἀμφαλ· ἀμφαλ· ἀμφὲ ἐκαε
ἀ ἀφ ὀμμὲ ἐις Ἶμν ἀ ἰαμμοαμ ἐξέλαλμε· μεν ἀφὲ Ἶαφρ ἀ Ἰοφ ἀφὲ ἀφὲ ἀφὲ
μεν ἀφὲ ἐλέβαρ ἀ ἀλλὰ ἀ ἀλλὰ ἀ Λόλ ἀ ἀφὲ μεν καὶ φιλόσοφοι,
μὲ καὶ ὀ ἐ μὲ ἐλέο· Χκεῖνα φαρ· ἰμ· μὲ ἀλὰ γὰρ Ἶου τ ἀμ ὀ κοτ ἀ ἀ ἀ

τῶν πόλεων δ' ποιῶν. μηδ' ἐν δ' ἑ ἡτῶν σ' ἑαυτὸν ἢ ἐκείνας σω-
φελῶν. χωρὶς δὲ τούτων ἃ πρὸς τιμᾶς αὐτῶν ἀ μὴ δέστι σοὶ
συμβέβηκεν, ἅ πάντα ταῦτα διαλύσῃς. αἱ γὰρ ἐν τοῖς πα-
ροῦσι καιροῖς δ' ἐργεσίαι, λήθην ἐμποιήσουσι τῶν πρότερον
ἡμῖν ὑφ' ἀλλήλους πεπλημμελημένων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο
φανερὸν ὅτι πάντες ἄνθρωποι τούτων πλείστην μνείαν ἔχου-
σιν, ὧν ἂν ἐν ταῖς συμφοραῖς δ' πάθωσιν. ὁρᾶς δὲ ὡς τε τα
λαιπωρηται διὰ τὸν πόλεμον. καὶ ὡς παραπλησίως ἔ-
χουσι τοῖς ἰδίᾳ μαχομένοις. καὶ γὰρ ἐκείνους αὐξανομένης μὲν
τῆς ὀργῆς, οὐδὲν ἂν διήλλαξεν. ἐπὴν δὲ κακῶς ἀλλήλους
διαθῶσιν, οὐδὲν ὄντος διαλύοντος, αὐτοὶ διέστησαν. ὅπερ οἱ
μαινόμενοι καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ἢν μὴ σὺ πρότερον αὐτῶν ἐπιμε
λήθῃς. ἐπὴν ταχὺ οὖν ἀπίστιν ἐν σῆμαι τοῖς ἐρημένοις τολμήσῃς λέ
γων. ὡς ἐπιχειρῶν ἐπείθειν ἀδυνάτοις ἐπιθέσθαι πράγ-
μασιν. οὔτε γὰρ ἀργείους φίλους ἄν ποτε γενέσθαι λακε-
δαιμονίοις. οὐτ' ἂν λακεδαιμονίους θηβαίοις. οὐθ' ὅλως τοὺς
ἔθισμένους ἅπαντα τὸν χρόνον πολεμεῖν, οὐδ' ἐπιτρέψειν ἴσο
μοιρῆσαι πρὸς ἀλλήλους. ἐγὼ δὲ ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν ἐν
τοῖς ἕλλησιν ἐδυνάστευε καὶ πάλιν ἡ λακεδαιμονίων, οὐδὲν
ἂν ἡγούμην περαιθῆναι τούτων. ῥᾳδίως γὰρ ἑκατέραν ἐμ-
πεδῶν ἂν γενέσθαι τοῖς πραττομένοις. νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔχω
καὶ περὶ αὐτῶν. οἶδα γὰρ ἁπάσας ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν
συμφορῶν. ὥστ' ἡγοῦμαι πολὺ μᾶλλον αὐτὰς αἱρήσεσθαι
τὰς ἐκ τῆς ὁμονοίας ὠφελείας, ἢ τὰς ἐκ τῶν τότε πραττο-
μένων πλεονεξίας. ἐπίστασθαι τῶν μὲν ἄλλων ὁμολογῶ μηδέ-
ν' ἂν δυνηθῆναι διαλύσαι τὰς πόλεις ταύτας. σοὶ δ' οὐ
δὲν τῶν τοιούτων ἔστι χαλεπόν. ὁρῶ γάρ σε τῶν τοῖς ἄλ-
λοις δοκούντων ἀμελεστέρως ἔχειν καὶ παρὰ δόξαν πολλὰ
διαπεπραγμένον. ὥστ' τοῦδ' ἐν ἄτοπον, εἰ καὶ ταῦτα μό-
νος ἂν συνήσῃς διωνθείης. χρὴ δὲ τοὺς μεγαλοφρονοῦντας καὶ
τοὺς διαφέροντας, μὴ τοιούτοις ἐπιχειρεῖν ἃ καὶ τῶν τυχόντων
ἄν τις κατεπράξειν. ἀλλὰ κείνοις οἷς μηδὲν ἂν ἄλλος ἐ-
πιχειρήσειεν. πλὴν τῶν ὁμοίαν σοὶ καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύ
ναμιν ἐχόντων. θαυμάζω δὲ τῶν ἡγουμένων ἀδύνατον
εἶναι πραχθῆναι τούτων. εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα τυγχάνωσιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ

ἀλλὰ μὴν . Quin etiam

ἐπὴν

ἐνεκῆσαι

ἰσομοιρῆσαι

μὴ θ' ἑτέρων ἀκηκόασιν, ὅτι πολλοὶ δὴ καὶ δῆμοι πόλεμοι
γεγόνασιν. οὐδ' οἱ διαλυσάμενοι μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιοι
ἀλλήλοις κατέστησαν. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς
ἔχθρας τῆς πρὸς ξέρξην τοῖς ἕλλησι γενομένης. οὐ τὴν φιλίαν
ἅπαντες ἴσασιν, ἣν τῶν συγκατασκευασάντων ἑκατέροις ἡ-
μῶν τὴν ἀρχήν. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰ παλαιὰ καὶ τὰ πρὸς
τοὺς βαρβάρους. ἀλλ' ἔστιν ἀθρήσαι καὶ σκέψασθαι τὰς τῶν
ἄλλων συμφοράς, οὐδὲν ἂν μέρος οὖσαι φανεῖεν τῶν διὰ
θηβαίους καὶ λακεδαιμονίους ἡμῖν γεγενημένων. ἀλλ' οὐδὲν
ἦττον λακεδαιμονίων τεταρταίων ἐπὶ θηβαίους. καὶ βου
λομένων λυμήνασθαι τὴν βοιωτίαν, καὶ διοικῆσαι τὰς πό
λεις, βοηθήσαντες ἡμεῖς ἐμποδὼν ἐγενόμεθα τοῖς ἐκείνων
θυμοῖς. καὶ πάλιν μετὰ τὴν τύχην καὶ θη-
βαίων καὶ πελοποννησίων ἁπάντων ἐπιχειρησάντων ἀγά-
θον ποιῆσαι τὴν ἀσάρτην, ἡμεῖς καὶ πρὸς ἐκείνους μόνους
τῶν ἑλλήνων ποιησάμενοι συμμαχίαν αἴτιοι τῆς σωτηρίας
αὐτοῖς κατεστήμεν. πολλῆς οὖν ἀμοιβῆς ἂν ἄξιος εἴη, εἴ τις
ὁρῶν τηλικαῦτας μεταβολὰς γιγνομένας, καὶ τὰς πό
λεις μήτε ἔχθρας, μήθ' ὅρκων μήτ' ἀλλοῦ μηδενὸς φροντίζου
σας, πλὴν ὅτι ἂν ὑπολάβωσιν ὠφέλιμον αὐταῖς εἶναι, τοῦ-
το δὲ μόνον ἐργούσας καὶ πᾶσαν τὴν ἀσουδὴν περὶ τοῦτο
ποιουμένας, μὴ καὶ νῦν νομίζοι τὴν αὐτὴν γνώμην ἐξεῖναι αὐτάς.
ἄλλως τε καὶ σοῦ μὲν ἐπιτάττοντος ταῖς διαλλαγαῖς. τοῦ
δ' ἐ συμφέροντος πείθοντος. τῶν δὲ παρόντων κακῶν ἀ-
ναγκαζόντων. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τούτων συναγωνιζομέ-
νων, ἅπαντα γενήσεσθαι κατὰ τρόπον. ἡγοῦμαι δ' οὕτως
ἂν σε μάλιστα καταμαθεῖν, εἴτε εἰρηνικῶς εἴτε πολεμικῶς
αἱ πόλεις αὗται πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν, εἰ διεξέλθοιμεν
μήτε παντάπασιν ἁπλῶς μήτε λίαν ἀκριβῶς. ἀλλὰ τὰ μέ
γιστα τῶν παρόντων αὐταῖς. καὶ πρῶτον μὲν σκεψόμεθα
τὰ λακεδαιμονίων. οὗ τοι μὲν γὰρ ἄρχοντες τῶν ἑλλήνων, οὐ πο
λὺν χρόνον ἐξ οὗ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν εἰς τοσαύ-
την μεταβολὴν ἦλθον, ἐπεὶ δὴ τὴν μάχην ἠττήθησαν τὴν ἐν λεύ
κτροις, ὥστε ἀπεστερήθησαν μὲν τοῖς ἐν τοῖς ἕλλησι δυνάστας.

ὑπερβολὴ

ἐδέασθαι

ἀρχαίοις

οὐ μὴ κατορθώσαντες

τοιούτους δ' ἄνδρας ἀπώλεσαν σφῶν αὐτῶν, οἱ προηροῦν-
το τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν ἢ τιθέντες ὧν πρότερον ἐδέασθον.
πρὸς δὲ τούτοις ἐπῄδον πελοποννήσιον ἅπαντας τοὺς
πρότερον μετ' αὐτῶν· ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀκολουθοῦντας, τού-
τους μετὰ θηβαίων ᾔσθ' τὴν αὐτῶν ᾔσθάλλοντας. πρὸς οὐσ
ἡναῖ κάθησαν κινδυνεύειν· οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ περὶ τῶν καρπῶν,
ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις περὶ παι
δῶν καὶ γυναικῶν τοιοῦτον κίνδυνον, ὃν μὴ κατορθώσαντες μὲν
δ' θύσ' ἀπόλοιντο· νικήσαντες δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλάγμενοι
τῶν κακῶν ᾔσιν· ἀλλὰ πολεμοῦνται μὲν ὑπὸ τῶν τὴν χώ-
ραν αὐτῶν περιοικούντων· ἀπιστοῦνται δὲ ὑπὸ πάντων πελο
ποννησίων· μισοῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἑλλήνων· ἄ-
γονται δὲ καὶ φέρονται τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ὑπὸ
τῶν οἰκετῶν τῶν σφετέρων αὐτῶν· οὐδ' ἐνα δὲ χρόνον διαλεί
πουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπί τινας· ἢ μαχόμενοι πρός τινας,
ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν· τὸ δὲ μέγιστον τῶν
κακῶν· δεδιότες γὰρ διατελοῦσι μὴ θηβαῖοι διαλυσάμε-
νοι τὰ πρὸς φωκέας, πάλιν ἐπανελθόντες μείζοσιν αὐτοὺς συμ
φοραῖς περιβάλωσι τῶν πρότερον αὐτοῖς γεγενημένων· καί
τοι πῶς οὐ χρηματίζειν τοὺς οὕτω διακειμένους, ὅσ' μένως
ἂν ἴδοιν ἐπιστατοῦντα τῆς ἀρχῆς ἀξιόχρεων ἄνδρα; καὶ δυ-
νάμενον διαλῦσαι τοὺς ἐνεστῶτας αὐτοῖς πολεμοῦντας; ἀν
γείους τοίνυν ἴδοις ἂν τὰ μέν, παραπλησίως τοῖς ἀρημένοις
πράττοντας· τὰ δέ, χάρον τούτων ἔχοντας· πολεμοῦσι γὰρ ἐξ
ὅσου περ τὴν πόλιν οἰκοῦσι πρὸς τοὺς ὁμόρους· ὥσπερ καὶ λα
κεδαιμόνιοι· τοσοῦτον δὲ διαφέρουσιν ὅσον ἐκεῖνοι μὲν πρὸς
ἡττοῦσ' αὐτῶν· οὗτοι δὲ πρὸς κρείττους· ὁ πάντες ἂν ὁμο
λογήσειαν μέγιστον εἶναι τῶν κακῶν· οὕτω δὲ τὰ περὶ τὸν πό
λεμον ἀτυχοῦσιν, ὥστε ὀλίγου δεῖν καθ' ἕκαστον ἐμαυτόν τε
μνημονεύειν καὶ πορθουμένην τὴν χώραν περιορῶσιν· ὁ δὲ πάν
των δεινότατον· ὅταν γὰρ οἱ πόλεμοι διαλίπωσι κακῶσ
αὐτοὺς ποιοῦντες, αὐτοὶ τοῦσ' ἐν δόξουσι καὶ πλουσιωτάτους
τῶν πολιτῶν ἀπολλύουσι· καὶ ταῦτα δρῶντες οὕτω χαίρου
σιν, ὥσ' οὐδ' ἐμὲ ἄλλοι τοὺς πολεμίους ἀποκτείναντες· αἴτιον
δὲ τοῦ παραχωδῶς αὐτοὺς οὕτω ζῆν, οὐδ' ἐν ἄλλο πλὴν ὁ

περὶ τῶν ἀρχόντων

πόλεμος· ὃν ἢν διαλύσῃσ' οὐ μόνον αὐτοὺς τούτων ἀπαλ-
λάξεις· ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀμφισβητεῖν ποιή
σεις· ἀλλὰ μὴν τὰ περὶ θηβαίους, οὐδὲν ἐλέλειπτο· καὶ λίαν
γὰρ μαχημικήσαντες, καὶ μεγίστην δόξαν ἐξ αὐτῆς λαβόν-
τες διὰ τὸ μὴ καλῶς χρήσασθαι ταῖς εὐτυχίαις, οὐδὲν ἐν
βέλτιον πράττουσι τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχήσαντων· οὐ
γὰρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ πάντων ἀμε-
λήσαντες ἡμῶν ὀχλοῦν μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐν πελοποννή
σῳ, θεταλίαν δὲ ἐτόλμων καταδουλοῦσθαι· μεγαρεῖσι δὲ
μόνοις οὖσιν ἢ πέλοιν· τὴν δὲ μετέραν πόλιν, μέρος τι τῆς
χώρας ἀπεστέρουν· εὐβοιαν δὲ ἐπόρθουν· ἔσ βυζάντιον δὲ
τριήρεσ ἐξέπεμπον, ὥσ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης ἄρχοντες·
τελευτῶντες δὲ πρὸς φωκέας πολέμον ἐξήνεγκαν, ὡς τῶν
τε πόλεων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κρατήσοντες· τόν τε τόπον ἅπαν
τα τὸν περιέχοντα κάτασχήσοντες· τῶν τε χρημάτων τῶν
ἐν δελφοῖς περιγενήσομενοι τοῖς ἐκ τῶν ἰδίων δαπάναις·
ὧν οὐδὲν ἀπέβη κεν· ἀλλὰ ἀντὶ μὲν τοῦ λαβεῖν τὰς φωκέ
ων πόλεις τὰς αὐτῶν ἀπωλώλεκασιν· ἔσ βαλόντες δ' ἔσ τὴν
τῶν πολεμίων ἐλάττω κακά ποιοῦσιν· ἐκείνοις ἢ πάσχου-
σι, πρὶν ἀπιέναι ἔσ τὴν αὐτῶν· ἐν μὲν γὰρ τῇ φωκίδι, τῶν μι
σοφόρων τιμὰς ἀποκτείνουσιν· οἷς λυσιτελεῖ θεμάναι μᾶλ
λον ἢ ζῆν· ἀναχωροῦντες δὲ τοὺς ἐν δοξοτάτους καὶ μάλιστα
τολμῶντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν ἀπολλύου-
σιν· ἔσ τοῦτο δὲ τὰ πράγματα αὐτῶν περιεστήκεν, ὥστε ἐλ-
πίσαντες ἅπαντας τοὺς ἕλληνας ὑφ' αὐτοῖς ἔσεσθαι, νῦν ἐν σοὶ
τὰς ἐλπίδας ἔχουσι τῆς αὐτῶν σωτηρίας· ὥσ τοῖμαι καὶ
τούτους ταχέως ποιήσειν, ὅτι ἂν σύ κελεύῃς· λοιπὸν δ' ἂν ἡμῖν
ἔτι περὶ τῆς πόλεως διαλεχθῆναι τῆς ἡμετέρας, εἰ μὴ
πρότερα τῶν ἄλλων ἐφρόνησασα, τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο·
νῦν δ' αὐτὴν οἶμαι καὶ σωσαγωνιεῖσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ πραττο-
μένοις· ἀλλ' ὥστε κἂν δυνηθῇς συνιδεῖν, ὅτι ταῦτα διοικήσεις,
πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν βάρβαρον στρατείας· ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀδύνα-
τον ἐστι σωθῆναι τὰς πόλεις ταύτας, ἐκ τῶν εἰρημένων ἡγοῦ
μαι σοι γενήσεσθαι φανερόν· ἔτι τοίνυν ὡς καὶ ῥαδίως ταῦτα
πράξεις, ἐκ πολλῶν παραδείγματων οἶμαι γνῶναί σε ποιή

Μ

περὶ τῶν θηβαίων καὶ ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ ἔφθασαν ἡμῶν ὀχλοῦν

ἀπεστέρουν τὴν ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας

ἀναχωροῦντες

περὶ τῶν ἀθηναίων

ο ἀν γὰρ φανῶσιν ἐτέροι τῶν ἐν τῷ παρόντι ἐγκωμιαζομένων
μὴ καλῶς ἐστι μεμνῆσθαι ὑπὲρ ὧν πλάττουσι καὶ ἐξαπατῶν
καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς τραγῳδικοῖς ἐστεφανωμένοις τὴν τῶν
ἐπιτιμῶντων ἀπόκρισιν ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι ἐν τῷ παρόντι
ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ ἔμπροσθεν
χρόνῳ πολλὰ μὲν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀκροατηρίοις ἐπιδεικνύμενος
ἐπεδόξαζον τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀμαθίαν ὡς ἀγνοούντων ὅ τι
ἐστὶν ἀληθὲς ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς τραγῳδικοῖς ἐστεφανωμένοις
ἐπιδεικνύμενος δὲ τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ παρόντι
ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ παρόντι
ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ παρόντι
ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ παρόντι
ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ ἧς ἐγὼ μὲν ἐν τῷ παρόντι

Ἀλκιβιάδης

ἐπιτηρήσας ἀπόκρισιν

ἀκολουθῶν

ἐπιτιμῶντες

Ἀλκιβιάδης

ἐπιτιμῶντες

Ἀλκιβιάδης

πρὸς φιλίαν

ἐπιμελείας

ἀλλὰ σοῦ

ἐφαπλώσας

κατὰ κράτος ἔχειν. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων, φθόνον ἔχει
καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας. οἷσ δὲ ἡμεῖς συμ
βεβουλεύκαμεν, οὐδὲν πρόσεστι τούτων. ἀλλ' εἴ τισι θεῶν αἱρε
σίν σοι δοίη μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας καὶ διατριβῆς ἑλοίατο
τὸν βίον διάγειν, οὐδεμίαν ἑλοιτ' ἂν ἥτις ἐμοὶ συμβούλω
χρῶ, μᾶλλον ἢ ταύτην. οὐ γὰρ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐστὶ ζη
λωτός. ἀλλὰ καὶ σὺ σαυτὸν μακαρίζοις. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ
γένοιτο τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας. ὅταν πρεσβεύῃς μὲν νικῶσιν
ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων οἱ μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἐν τῇ σήμ
δυναστείαν. μετὰ δὲ τούτων βουλεύῃ περὶ τῆς κοινῆς σωτηρί
ας. περὶ ἧς οὐδὲς ἄλλος φανήσεται τοιαύτην πρόνοιαν πεποι
ημένος. μηδὲς ἀπολιτόρως ἔχει τῶν παρὰ σοὶ βραβευομένων.
ἀλλ' οἱ μὲν πυνθάνωνται περὶ αὐτῶν ἐν οἷς ἐστιν. οἱ δὲ χώρ
ται σὲ μὴ διαμαρτάνειν ὧν ἐπεθύμησας. οἱ δὲ δεδίασι, μὴ
πρότερόν τι πάθῃς, πρὶν τέλος ἐπιθεῖναι τοῖς πρατταμένοις.
οἷς γιγνομένοις, πῶς οὐκ ἂν εἰκότως μεγαφρονοῖς. πῶς δ' οὐ
χὶ περὶ χαρᾶς ὧν τὸν βίον διατελοῖς τηλικούτων σαυτὸν εἰδὼς
πραγμάτων ἐπιστάτην γεγενημένον. τίς δ' οὐκ ἂν τῶν καὶ με
τρίως λογίζεσθαι δυναμένων, ταῦτα σὺ μάλιστα πα
ραινέσειε προαιρεῖσθαι τῶν πράξεων, τὰς ἀμφότερα σοὶ φέ
ρειν ἅμα δυναμένας ὥσπερ καρπούς. ἡδονάς τε ὑπερβαλ
λούσας καὶ τιμὰς ἀμεταλήπτους. ἃ πρόχρη δ' ἄν μοι τὰ προ
φρονήματα περὶ τούτων εἰ μὴ παραλελοιπὼς ἦν τινὰ λόγον, οὐκ
ἀμνημονήσας ἀλλὰ κρύψας σιωπῇ. οὐ νῦν δοκῶ δηλώ
σειν. οἶμαι γὰρ σοὶ τε συμφέρειν ἀκούσαι περὶ αὐτῶν. ἐμοί τε
προσήκειν μετὰ παρρησίας ὥσπερ θέμις ἐστὶ ποιεῖσθαι τοὺς
λόγους. αἰσθάνομαι γὰρ σε διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν σοὶ μὲν
φθονούντων. τὰς δὲ πόλεις τὰς αὐτῶν εἰθισμένων εἰς ταραχὰς
καθεστάναι. καὶ τῆς εἰρήνης οὔσης τοῖς ἄλλοις κοινῆς τὸν πόλεμον
αὐτῶν νῦν εἶναι νομίζοντων. οἱ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαν
τες περὶ τῆς σῆς δυνάμεως λέγουσιν, ὡς οὐχ ὑπὲρ τῆς ἑλλά
δος ἀλλ' ἐπὶ ταύτην αὐξάνεται. καὶ συχνὸν ἤδη χρόνον ἁπασῶν
ἡμῶν ἐπιβουλεύεις. καὶ λόγῳ μὲν εἶναι μεσημβρινοῖς βοηθεῖν ἐὰν τὰ
περιφανεστάτας ἔργῳ δὲ οἰκήσῃς. ὑπὸ σαυτῷ δὲ ἐποιήσω πελοπόν
νησον διανοῇ. ὑπάρχουσι δὲ σοὶ θεσσαλοὶ μὲν καὶ θηβαῖοι καὶ

βραβευομένων

λογίζεσθαι

ἀπόχρη

1. ἥδεως καὶ τὰ τοῦτης ἑλλάδος

πάντες οἱ τῆς ἀμφικτυονίας μετέχοντες ἕτοιμοι σοι ἀκολουθεῖν.
ἀργεῖοι δὲ καὶ μεσσήνιοι καὶ μεγαλοπολῖται καὶ τῶν ἄλλων
πολλοὶ συμπολεμεῖν καὶ ποιεῖν ἀγαπᾶν τοὺς λακεδαιμονίους.
ἣν δὲ ταῦτα πράξῃς καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων ῥᾳδίως κρατήσεις.
ταῦτα φλυαροῦντες καὶ φάσκοντες ἀκριβῶς εἰδέναι καὶ τὰ λεχθέν
τα ἅπαντα τῷ λόγῳ καταστρεφόμενοι, πολλοὺς πείθουσι. καὶ μά
λιστα τοὺς τῶν αὐτῶν κακῶν ἐπιθυμοῦντας ὥσπερ οἱ λογοποι
οῦντες. ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς οὐδὲν λόγῳ χρωμένους ὑπὲρ τῶν κοι
νῶν, ἀλλὰ παντάπασιν ἀνόητως διακείμενοι, καὶ πολλὴν
χάριν ἔχοντας τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν φοβεῖσθαι καὶ δεδιέναι πρὸς ποι
ουμένοις. ἔτι δὲ τοὺς οὐκ ἀποδοκιμάζοντας τὸ δοκεῖν σε ἐπι
βουλεύειν τοῖς ἕλλησιν, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀξίαν ἐπιθυμεῖ
σθαι μιμούμενοι. οἱ τοσοῦτον ἀφεστᾶσι τοῦ νοῦν ἔχειν, ὥστ'
οὐκ ἴσασιν ὅτι τοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς λογισμοῖς χρώμενοσ, τοὺσ
μὲν βλάψειν. τοὺς δ' ὠφελήσειν. οἷον καὶ νῦν. εἰ μὲν τισι φαίη
τὴν τῆς ἀσίας βασιλείαν τοῖς ἕλλησιν ἐπιβουλεύειν καὶ παρα
σκευάζεσθαι γραμμάτων ἐφήμας, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ φαῦ
λον. ἀλλὰ μόνον δ' ἕτερον αὐτὸν καὶ πλείονος ἄξιον δοκεῖν εἶναι
ποιήσειν. εἰ δὲ τῶν ἀφηρακλέους τινὶ πεφυκότων ὃς ἁπά
σης κατέστη τῆς ἑλλάδος εὐεργέτης, ἐπιφέροι τὴν αἰτίαν ταύτην
ἴσον τὴν μεγίστην αἰσχύνην ἂν αὐτὸν καταστήσειν. εἰ φαίνοιτο τοῦ
τοις ἐπιβουλεύων, ὑπὲρ ὧν ὁ πρόγονος αὐτοῦ προέλετο κινδυ
νεύειν. καὶ τὴν μὲν εὐνοιαν ἣν ἕκαστος κατέλιπε τοῖς ἐξ αὐτοῦ γεγεν
ημένοις μὴ τηρεῖν διαφυλάττειν. ἀμελήσας δὲ τούτων, ἐπι
νοεῖν ἐπιθυμοῖ καὶ πράγματων πονηρῶν. ὧν ἐνθυμού
μενον χρὴ περιορᾶν τοιαύτην φήμην σαυτῷ περιφυομένην. ἣν
οἱ μὲν ἐχθροὶ περιθεῖναι σοι ζητοῦσι. τῶν δὲ φίλων οὐδὲς ὅστις
οὐκ ἂν ἀμφιφῆν ὑπὲρ σοῦ τολμήσειεν. καὶ τοι περὶ τῶν σοὶ συμ
φερόντων ἐν ταῖς τούτων ἀμφοτέραις γνώμαις μάλιστα ἂν κα
τίδοις τὴν ἀλήθειαν. ἴσωσ δ' ὑπολαμβάνεις μικροψυχίαν
εἶναι τὸ τῶν βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων καὶ τῶν πεθομε
νων τοῦτοις φρονεῖν. ἀλλωσ τε ὅταν καὶ μηδὲν σαυτῷ συνει
δῆς ἐξαμαρτάνων. χρὴ δὲ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους μηδὲ
παραμικρὸν ἡγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν. ἀλλὰ τὸ
τελευτῶν ἔχειν καὶ μεγάλην τὴν δόξαν καὶ πρέπουσαν,
καὶ σοὶ καὶ τοῖς προγόνοις καὶ τοῖς ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένοις ὁ

ἀμφικτυονί

οἱ. f. οὐκ ἀποδοκιμάζοντες τὸ δοκεῖν σε ἐπιβουλεύειν τοῖς ἕλλησι ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀξίαν ἐπιθυμεῖν εἶναι νομίζοντες.

σπαρὰ μικρ

ταῦτα διαθῆς τοὺς ἕλληνας ὥσπερ ὁρᾶς λακεδαιμονίους τε
πρὸς τοὺς ἑαυτῶν βασιλέας ἔχοντας. τοὺς τε ἑταίρους τοὺς σοὺς
πρὸς σὲ διακειμένους. ἔστι δὲ οὐ χαλεπὸν ἁπάντων τυχεῖν τούτων,
ἢν ἐθελήσῃς κοινὸς ἅπασι γενέσθαι καὶ πάντας ἴσους μὲν τῶν πό
λεων οἰκείως ἔχων. πρὸς δὲ ἴσας ἀλλοτρίως διακείμενος. εἰ τι δὲ
τὰ τοιαῦτα προαιρῇ πράττειν, ἐξῶν τοῖς μὲν ἕλλησιν ἐσῃ πιστός.
τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερός. καὶ μὴ θαυμάσῃς ἃ περὰ πέφηνα
καὶ πρὸς διονύσιον τὸν τυραννίδα κτησάμενον. μὴ τεταλήγος
ὂν μὴ τερήτωρ μὴ τεάλλως δυνάστης. θρασύτερόν σοι δι' ἁλε-
μαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι. πάντων ἀ
φυέστατος ἔγενόμην τῶν πολιτῶν. οὔτε γὰρ φωνὴν ἔσχον ἱκανὴν.
οὔτε τόλμαν δυναμένην ὄχλῳ χρήσασθαι καὶ μολύνασθαι
καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος καλινδουμένοις τοῦδ' ἔφρο
μείν. καὶ πεπαιδεῦσθαι καλῶς. εἴκαι τις ἀγροικότερον εἶναι φή
σει τὸ ῥηθέν. ἀμφισβητῶν. καὶ θείην ἂν ἐμαυτὸν οὐκέν τοῖς ἀπολε
λυμένοις. ἀλλὲν τοῖς προεχουσι τῶν ἄλλων. διόπερ ἐπιχειρῶ
συμβουλεύειν τοῦτον τὸν τρόπον ὃν ἐγὼ πέφυκα καὶ δύναμαι
καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησι καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἐν δόξο
τάτοις περὶ μὲν οὖν τῶν ἐμῶν καὶ περὶ ὧν ἡγοῦμαι σοι πρα
κτέον εἶναι πρὸς τοὺς ἕλληνας, σχεδὸν ἀκήκοας. περὶ δὲ τῆς στρα
τείας τῆς εἰς τὴν ἀσίαν, ταύτας μὲν πόλεσιν ἃς ἔφην σε χρῆναι δι-
αλάττειν, ὁ τεμοι δοκῶ συμβουλεύειν, ὡς χρὴ πολεμεῖν πρὸς
τοὺς βαρβάρους, ὅταν ἴδωμεν αὐτὰς ὁμονοούσας. πρὸς σὲ δὲ
μῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους οὐ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχων μῦν καὶ κα
τέκεινην τὴν ἡλικίαν, ὅτε ἔγραφον τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ταύτην. τότε
μὲν γὰρ παρεκελευόμην τοῖς ἀκουσομένοις καταγελᾶν μου καὶ
καταφρονεῖν, ἣν μὴ καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς δόξης τῆς ἐμαυ
τοῦ καὶ τοῦ χρόνου τοῦ περὶ τοὺς λόγους διατριφθέντος, ἀξίως φαί
νωμαι διεξιών. νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ πάντων τῶν προφρημένων,
πολὺ κατάδηλος ἕτερον τύχω διαλεχθεὶς. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις
ὁ λόγος ὁ παρηγυρικὸς ὁ τοὺς ἄλλους τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν
διατρίβοντας εὐπορωτέρους ποιήσας, ἐμοὶ πολλὴν ἀπορίαν πα
ρέσχηκεν. οὔτε γὰρ ταὐτὰ βούλομαι λέγειν τοῖς ἐν ἐκείνῳ γεγραμ
μένοις, οὔτε δύναμαι καινὰ ζητεῖν. οὐ μὴν ἀποστατέον γε ἐστιν. ἀλ
λὰ λεκτέον περὶ ὧν ὑπεθέμην, ὅτι ἂν ὑποπέσοι καὶ συμφέ
ροι πρὸς τὸ πεῖσαι σε ταῦτα πράττειν. καὶ γὰρ ἡν ἐλλιπῶν τι καὶ

μολύνασθαι

καλινδουμένοις

ἀγροικότερον

ἀντὶ τῶ πα
ρηγυρικῶ

μὴ δυνηθῶ τὸν αὐτὸν τρόπον γράψαι τοῖς πρότερον ἐκδεδομέ-
νοις, ἀλλὰ οὖν ὑπογράψειν οἶμαι χαριέντως τοῖς ἐξεργάζεσθαι καὶ
διαπονεῖν δυναμένοις. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ σύμ-
παντος οἴομαι πεποιῆσθαι ταύτην ἣν περ προσήκει τοῦσ' ἔστι
τὴν ἀσίαν πείθοντας στρατεύειν. δεῖ γὰρ μηδὲν πρότερον πράτ
τειν, πρὶν ἂν λάβῃ τις τοὺς ἕλληνας δυοῖν θάτερον. ἢ συναγωνι
ζομένους. ἢ πολλὴν εὔνοιαν ἔχοντας τοῖς πραττομένοις. ὧν ἀγη
σίλαος ὁδοῦ ὁδὸς εἶναι λακεδαιμονίων φρονιμώτατος ὀλιγωρη
σεν. οὐ διὰ κακίαν, ἀλλὰ διὰ φιλοτιμίαν. ἔσχε γὰρ δι' τὰς
ἐπιθυμίας. καλὰς μὲν ἀμφοτέρας, οὐ συμφωνούσας δ' ἀλλή
λαις. οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυναμένας. πρῶτον γὰρ βασι
λεῖ τε πολεμεῖν. καὶ τοὺς ἑταίρους ἐξ ἴσης πόλεις τὰς αὐτῶν κατά
γειν. καὶ κυρίους ποιῆσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινεν οὖν. ἐκ
μὲν τῆς στρατείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων ἐν κακοῖς καὶ κινδύ
νοις εἶναι τοὺς ἕλληνας. διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθένδε γιγνομένην
μὴ σχολὴν ἄγειν. μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὡς
τέκτων ἀγνοηθέντων κατὰ τὸν χρόνον ῥᾴδιον καταμαθεῖν. ὅ
τι δεῖ τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον μὴ πρότερον ἐκφέρειν τὸν πρὸς
βασιλέα πόλεμον. πρὶν ἂν διαλύσῃ τοὺς ἕλληνας καὶ παύσῃ
τῆς μανίας τῆς νῦν αὐτοῖς ἐνεστώσης. ἃ περ καὶ σοὶ συμβεβου
λευκότες τυγχάνομεν. περὶ μὲν οὖν τούτων, οὐδεὶς ἂν ἀντεῖ
πεν τῶν εὖ φρονούντων τολμήσειεν. οἶμαι δ' ἐκ τῶν μὲν ἄλλων εἴ
τις δόξειε περὶ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν ἀσίαν συμβουλεύειν, ἐ-
πὶ ταύτην ἂν ἐπιπεσεῖν τὴν παράκλησιν. λέγοντας ὡς ὅσοι
περὶ ἐπεχείρησαν πρὸς τὸν βασιλέα πολεμεῖν, ἅπασι συνέ-
πεσεν ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς. ἐκ πενήτων δὲ
πλουσίοις. ἐκ τυραννίδων δὲ πολλῶν χώρας καὶ πόλεων δε
σπότας. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων μέλλω σε παρακαλεῖν.
ἀλλὰ ἐκ τῶν ἢ τυχεῖν δόξαντων. λέγω δὲ ἐκ τῶν μετὰ κύρου
καὶ κλεάρχου στρατευσαμένων. ἐκείνους γὰρ ὁμολογοῦσι νικῆ
σαι μὲν μαχομένους ἅπασαν τὴν βασιλέως δύναμιν τοσοῦ
τον, ὅσον περὰν εἶναι γυμνῇ αὐτῶν συνέβαλον. ἡδὴ δὲ κρα
τεῖν δοκοῦντας εἶναι τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν κύρου
προπέτειαν ἀτυχῆσαι. περιχαρῆ γὰρ αὐτὸν ὄντα καὶ διὸ κοντα
πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων ἐν μέσοις γενόμενον τοῖς πολεμίοις ἀπο
θανεῖν. ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης συμφορᾶς συμπεσούσης αὐ-

ὑπογράψειν

ἀγησίλαος

restituere

κύρος

κλέαρχος

συνέβαλον

τῶ, οὕτω σφόδρα καταφρόνησε βασιλεύς τῆς περὶ αὐτὸν δυ-
νάμεως, ὥστε προσκαλεσάμενος, κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους
ἡγεμόνας ἧς λόγον ἐλθῆν, καὶ τούτοις μὲν ὑποσχόμενος μεγά-
λας δωρεὰς δώσειν, τοῖς δὲ ἄλλοις γραπτοὺς ἐν τελεῖ τὸν μι-
σθὸν ἀποδοῦς ἀπέπεμψεν, τοιαύταις ἐλπίσιν ὑπαγόμενος
καὶ πίστεις δοὺς τῶν ἐκείνων ὁμοιζομένων τὰς μεγίστας, συλ-
λαβὼν αὐτοὺς ἀπέκτεινεν· καὶ μᾶλλον εἰ ἔλεγε περὶ τοὺς θεοὺς ἐξα-
μαρτῆν, ἢ τοῖς γραπτοὺς οὕτως ἐρήμοις οὖσι συμβαλεῖν· καὶ
τοι τίς ἂν γένοιτο παράκλησις τούτης καλλίων καὶ πιστοτέρα·
φαίνοιτο γὰρ κρείττονας ἂν τῶν βασιλέως πραγμάτων ἡμῖν
διὰ κόρον· σὺ δὲ τὴν ἀτυχίαν τὴν τότε γενομένην οὐ χαλεπῶν φυ-
λάξασθαι. τοῦ τε γραπτοπέδου τοῦ κρείττονος τὴν ἐκείνου δύ-
ναμιν, ῥᾴδιον πολὺ κρείττον παρασκευάσασθαι· καὶ τοι τοῦ
τῶν ἀμφοτέρων ὑπαρξάντων, πῶς οὐχὶ θαρρεῖν ποιούμενοι τὴν
γραπτείαν ταύτην· κἀμὲ δὲ ὑπολαβόντα βουλεύεσθαι λαθεῖν ὅτι
τοῦ τῶν ἐμιαν τρέφει καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν περ πρότερον· εἰ γὰρ
ἐπὶ τὰς αὐτὰς διανοίας ἐλθεῖν ποιεῖν γλιχόμενος τὰ
δεδηλωμένα, καλῶς εἶχεν εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐμὲ ἐπιδεῖξιν ἐποιού-
μην, ἐπιφρόνην ἀνάπαυλα τὰ τοιαῦτα διαφυλάττειν· σοὶ δὲ
συμβουλεύων μωρὸς ἂν εἴην, εἰ περὶ τὴν λέξειν πλεῖον χρόνον διε-
τρίβον ἢ περὶ τὰς πράξεις· ἔτι δὲ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς
χρωμένους, αὐτὸς μόνος ἀπεχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον
εἰρημένων· τοῖς μὲν οὖν οἰκείοις τυχὸν ἂν χρησαίμην, ἢ πουσφό-
δρα καταφρονεῖν καὶ πρέπον ἦν· τῶν δὲ ἀλλοτρίων οὐδὲν ἂν προς-
δεξαίμην· ὥσπερ οὐδὲν τῶν παρελθόντι χρόνῳ· ταῦτα μὲν οὖ-
τως ἐξεφόβουν δὲ ἐμοὶ μετὰ ταῦτα περὶ τῆς παρασκευῆς δι-
αλεκτέον εἶναι· τῆς τε σοὶ γενομένης καὶ τῆς ἐκείνοις ὑπαρχά-
σης· τὸ μὲν τοίνυν μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς ἕλληνας λόγους ἐξέσ-
ῃ ἢ ὅπερ ἐθέλῃς ἐμμένειν τοῖς περὶ τούτων εἰρημένοις· ἐκείνοι δὲ
διὰ τὰς δεκαρχίας τὰς ἐπὶ λακεδαιμονίων ὡς οἷόν τε
δυσμενεστάτους· ἡγοῦνται γὰρ κύρουμεν καὶ κλέαρχου κα-
τορθωσάντων μᾶλλον ἔτι δουλεύσειν· βασιλέως δὲ κρείττονα
τοσ ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν κακῶν τῶν παρόντων· ὅπερ καὶ
συμπεπεσεῖν αὐτοῖς· καὶ μὴν καὶ γραπτοὺς τὰς, σὺ μὲν ἕτοιμος
λήψῃ τοσούτους ὅσους ἂν βουλῆῃ· οὕτω γὰρ ἔχει τὰ τῆς
ἑλλάδος ὥστε ῥᾴον εἶναι συγκῆσαι γραπτοπέδον μέγιον καὶ

ἀνθ' τῶν μισθόν

ὑπαγόμενος

συμβαλεῖν. i. confligere

ἐπιδεῖξιν

l. f. cyri & clearchi

καλῶς ἔχειν ἐπεῖν

κρείττονες ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· ἐν ἐκείνοις
δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενικὸν οὐδὲν· ὥστε ἀναγκαζόμενοι ξενο-
λογεῖν ἐκ τῶν πόλεων, πλείον ἀνήλισκον ἧς τὰς διδομένας τοῖς
ἕλλησι δωρεὰς ἢ τὸν ἧσ τοὺς γραπτοὺς μισθόν· καὶ μὴν εἰ
βουληθείημεν ἐξελάσαι καὶ παραβαλεῖν, σέ τε τὸν μῦν ἡγησόμενον
τῆς γραπτείας, καὶ βουλευσόμενον περὶ πάντων, καὶ κλέαρχον
τὸν ἐπιστήσαντα τῶν τότε πραγμάτων, ἀρήσομεν ἐκείνον
μὲν οὐδὲν ἡμᾶς πώποτε δυνάμεως πρότερον οὔτε μαντικῆς
οὔτε τεχνῆς καταφανῆ κύριον· ἀλλ' ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς συμβάσης
αὐτῷ περὶ τὴν ἠπειρον ὀνομαστὸν γενόμενον· σὲ δὲ τοσαῦτα καὶ
τηλικαῦτα τὸ μέγεθος διαπεπραγμένον· περὶ ὧν ἐγὼ μὲν πρὸς ε-
τέρους τὸν λόγον ἐποιούμην καλῶς ἔχειν διελθεῖν· πρὸς σὲ δὲ δι-
αλεγόμενος εἰ πάσας τὰς πράξεις σοι διεξιοίην, δικαίως ἂν
ἀνόητος καὶ περίεργος εἶναι δοκοίην· ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν
βασιλέων ἐφ' οἷς σοί τε συμβουλεύομεν γραπτεύειν· καὶ πρὸς ὃν
κλέαρχος ἐπολέμησεν· ἵν' ἑκατέρου καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν δύ-
ναμιν εἰδῆς· ὁ μὲν τοίνυν τούτου πατὴρ τὴν τε πόλιν τὴν ἡμε-
τέραν καὶ πάλιν τὴν τῶν λακεδαιμονίων κατεπολέμησεν· οὗ-
τος δὲ οὐδενὸς πώποτε τῶν γραπτευμάτων τῶν τὴν χώραν αὐ-
τοῦ λυμαινομένων ἐπεκράτησεν· ἐπεθέμεν τὴν ἀσίαν πᾶ-
σαν παρὰ τῶν ἑλλήνων ἐν ταῖς συνθήκαις ἔλαβεν· οὗτος δὲ το-
σούτου δεῖ τῶν ἑλλήνων ἄρχειν· ὥστ' οὐδὲ τῶν ἐκ δοθείσων αὐ-
τῷ κύριος ἐστιν· ὥστ' οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀπορήσειε πότε-
ρα χρὴ μνείαν ποιεῖν τοῦ τον αὐτῶν ἀφεστῶν αἰ διαμαυδρίαν, ἢ κύμας
ὑπερωρακέναι καὶ καταπεφρονηκέναι τῆς βαρβαρικῆς δυνα-
στείας· τὰ τοίνυν περὶ τὴν χώραν ὡς διάκειται, τίς οὐκ ἂν ἀκού-
σας παροξυνθείη πολεμεῖν πρὸς αὐτόν· αὐτοσμὲν γὰρ ἀ-
φεστήκει, καὶ κατ' ἔκείνον τὸν χρόνον· οὐ μὴν, ἀλλ' ἐφοβοῦντο, μὴ
ποτε βασιλεύσ αὐτὸς ποιησάμενος γραπτείαν κρείττονες καὶ
τῆς διὰ τὸν ποταμὸν δυσχωρίας, καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς
ἁπάσης· νῦν δ' οὐ τοσ ἀπήλλαξεν αὐτοὺς τοῦ δέους τούτου· σύ
μαγαγὼν γὰρ δύναμιν πλείστην ὅσην οἷός τ' ἦν καὶ γραπτεύσας
ἐπ' αὐτοὺς ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν ὁμοίως ἢ τ' ἔθεις ἀλλὰ καὶ καταγελα-
θείς· καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε γραπτεύειν ἄξιος εἶναι· τὰ τοί-
νυν περὶ κύπρον καὶ φοινίκην καὶ κιλικίαν καὶ τὸν τόπον ἐκεῖ-

μὴ ποτε

δύναμιν

καλῶς ἔχει διελθεῖν

μην ὁθεν ἐχρῶντο τῶν παλαιῶν, τότε μὲν ἦν μετὰ βασιλέως, νῦν δὲ τὰ μὲν ἀφεστηκε· τὰ δὲ πολεμῶν, καὶ κακοῖς τοσούτοις ἐστίν, ὥστε τέκνων μὲν μηδὲν εἶναι τῶν ἐθνῶν τοῦ τῶν χρήσιμον· σοὶ δὲ ἦν πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν βουληθῆς, συμφόρως ἔξει· καὶ μηνιδρέα γε τὸν ἀπροσοτατον τῶν νῦν περὶ τὴν ἡπειρον, προσηκεν δυσμενέστερον εἶναι τοῖς βασιλέως πράγμασι τῶν πολεμούντων· ἢ πάντων ἂν εἴης χετλιώτατος, εἰ μὴ βούλοιτο καταλελύσθαι τὰυτην τὴν ἀρχὴν τὴν οἰκισαμένην μὲν τὸν ἀδελφόν· πολεμήσασαν δὲ πρὸς αὐτὸν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἐπιβουλεύουσαν· καὶ βουλευομένην τοῦτε σώματος αὐτοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἁπάντων γενέσθαι κυρίαν· ὑπὲρ ὧν δεδιώς, νῦν μὲν ἀναγκάζεται θεραπεύειν αὐτὸν· καὶ χρήματα πολλὰ καθ' ἕκαστον ἐμαυτὸν ἀναπέμπειν· εἰ δὲ σὺ διαβαίης εἰς τὴν ἤπειρον ἕκαστος τὰν ἄσμενος ἰδοι· βοηθὸν ἥκειν αὐτῶν σε μείζων· τῶν τε ἄλλων σατραπῶν πολλοὺς ἀποστήσει· ἢν ὑποσχῇ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς· καὶ τοὔνομα τοῦτο διαστείρης εἰς τὴν ἀσίαν· ὅπερ εἰς τοὺς ἕλληνας εἰς πρῶτον καὶ τὴν ἡμετέραν ἀρχὴν καὶ τὴν λακεδαιμονίων κατέλυσεν· ἔτι δὲ ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, οὐ τρόπον πολεμῶν· τάχιστ' ἂν περιγένοιτο τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ τινες ἐπιμήσωσιν ἡμῖν· εἰ μὴ δὲν πόποτε μεταχειρισάμενοι τῶν στρατηγικῶν σοὶ τολμῶμεν παραινεῖν τὼ πλείστα καὶ μέγιστα διαπεπραγμένω κατὰ πόλεμον· ὥστε περὶ μὲν τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν πλείω λέγειν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἡγοῦμαι ἀρκεῖν πρὸς παράδειγμα τόν τε πατέρα σοὶ, καὶ τὸν κτησάμενον τὴν βασιλείαν· καὶ τὸν τοῦ γένους ἀρχηγόν· εἰ τῷ μὲν ἐνηλέγξω, οἱ δὲ δύναμιν λάβοιεν, τῶν αὐτῶν ἂν τούτων γενέσθαι συμβούλους, ὧν περ ἐγὼ· χρῶμαι δὲ τυκμηρίοις, ἐξ ὧν διαπεπραγμένοι τυγχάνουσιν· ὁ τε γὰρ πατήρ σου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας, αἷς σοὶ παραινῶ πρόσεχειν τὸν νοῦν, πρὸς ἁπάσας οἰκείως εἶχεν· ὁ τε κτησάμενος τὴν ἀρχὴν μεῖζον φρονήσας τῶν αὐτοῦ πολιτῶν καὶ μοναρχίας ἐπιθυμήσας, οὐχ ὁμοίως ἐβουλεύσατο τοῖς πρὸς τὰς τοιαύτας φιλοτιμίας ὡρμημένοις· οἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι τὰς σφαγὰς καὶ ταραχὰς ἐμποιοῦντες ἐκ τῶν τοιούτων τὴν τιμὴν ταύτην· ὁ δὲ τὸν μὲν τόπον τὸν

μενιδρέα

διαβαίνω

ἄσμενος

ἀποστήσῃς .1. de ficere facies

μεταχειρισάμενοι τῶν στρατηγικῶν

ὥστε .stacz

φιλοτιμίας

ἑλληνικὸν, ὅλως ἔασε· τὴν δὲ μακεδονίαν βασιλείαν, κατασχεῖν ἐπεθύμησεν· ἡ πίστα γὰρ ἕλληνας οὐκ ἔθισμένους ὑπομένειν τὰς μοναρχίας· τοὺς δ' ἄλλους οὐ δυναμένους ἀνευθῆς τοιαύτης δυνασταείας, διοικεῖν τὸν βίον τὸν σφέτερον αὐτῶν· καὶ γάρ τοι συνέβη διὰ τὸ γνῶναι περὶ τούτων αὐτῶν ἰδίως, καὶ τὴν βασιλείαν γεγενῆσθαι πολὺ τῶν ἄλλων ἐξηλλαγμένην· μόνος γὰρ τῶν ἑλλήνων, οὐχ ὁμοφύλου γένους ἀξιώσας ἀρχεῖν, μόνος καὶ διαφυγεῖν ἠδυνήθη τοὺς κινδύνους τοὺς περὶ τὰς μοναρχίας γιγνομένους· τοὺς μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἕλλησι τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους ἀποιμένων ὁμόμου αὐτοὺς διεφθαρμένους· ἀλλὰ καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον· ἐκεῖνον δὲ αὐτόν τε ἐν ἀδαιμονίᾳ τὸν βίον διάγοντα, τῶν τε γενεῖ καταλιπόντα τὰς αὐτὰς τιμὰς ἅσπερ αὐτὸς εἶχε· περὶ τοίνυν ἡρακλέους οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἀνδρείαν ὑμνοῦντες αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄθλους ἀπαριθμοῦντες διατελοῦσι· περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν τῇ ψυχῇ προσόντων ἀγαθῶν, οὐδὲ οὔτε τῶν ποιητῶν οὔτε τῶν λογοποιῶν οὐδὲν μίαν φανήσεται μνήμη πεποιημένος· ἐγὼ δὲ ὁρῶ μὲν τόπον ἴδιον καὶ παντὶ ἀδιέξαστον, οὐ μικρὸν οὐδὲ κενόν· ἀλλὰ πολλῶν μὲν ἐπαίνων καὶ καλῶν πράξεων γεμόντα· προθοῦντα δὲ τὸν ἀξιοῦν ἂν δυνηθέντα διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· ἐφ' ὃν εἰ μὲν μεσότερος ὢν ἐπέστην, ῥαδίως ἂν ἐπεδέξατο τὸν πρόγονον ὑμῶν καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην, πλέον διεγείροντα πάντων τῶν πρεγεγενημένων, ἢ τὴν ῥώμην τοῦ σώματος· νῦν δὲ ἐπέλθωμεν ἐπ' αὐτὸν καὶ κατίδωμεν τὸ πλῆθος τῶν ἐν ὁμίλῳ ἐπῶν, τήν τε δύναμιν τὴν παρούσαν μοι κατεμεμψάμην καὶ τὸν λόγον ἠθόμην διπλασίω ἂν γενόμενον τοῦ νῦν ἀναγιγνωσκομένου· τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἀπέστην διὰ τὰς αἰτίας ταύτας· μίαν δὲ πρᾶξιν ἐξ αὐτῶν ἔλαβον· ἣ περ ἦν προσήκουσα μὲν καὶ πρέπουσα τοῖς ἀρημένοις· τὸν δὲ καιρὸν ἔχουσα μάλιστα σύμμετρον τοῖς νῦν λεγομένοις· ἐκεῖνος γὰρ ὁρῶν τὴν ἑλλάδα, πολέμων καὶ φόνων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν μεστὴν οὖσαν, παύσας ταῦτα καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπὲρ δὲ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν χρὴ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέμους ἐκφέρειν· μὴ γὰρ ῥαθυμήσασ

ἕλληνας οὐχ ἔθισμένους ὑπομένειν τὰς μοναρχίας

ἰδίως

ἐξηλλαγμένην

ἠδυνήθη

ἴδιον

περὶ ἡρακλέους

πολίτας

πολεμοῦντας

ἐπιστολὴν

ἐπιστολὴν

ἐπιστολὴν

ἐπιστολὴν

πολεμοῦντας

πολεμοῦντας

πολεμοῦντας

σάμενον τοῖς τοιούτοις πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ χώραν
ἀποτεμόμενον τοσαύτην, ὅσην ὀλίγῳ πρότερον ἐδρήκαμεν,
ἀπαλλάξαι τε τοὺς ξενιτευομένους τῶν κακῶν ὧν αὐτοὶ τέχου-
σι καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχουσι· καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν συνῆσαι,
καὶ ταύταις ἐχυρώσαι τὴν ἑλλάδα· καὶ προβαλέσθαι πρὸ ἁ-
πάντων ἡμῶν· ταῦτα γὰρ πράξασ, οὐ μόνον ἐκείνους ἐδίδαι
μονας ποιήσεσ· ἀλλὰ καὶ πάντας ἡμᾶς ἐσ ἀσφάλειαν
κατεστήσεσ· ἣν δ' οὖν τούτων διαμάρτησ, ἀλλ' ἐκείνοι γε ῥαδί-
ωσ ποιήσεσ· τὰσ πόλεσ τὰσ τῆν οἰκίαν κατοικούσασ ἐ-
λευθερώσεσ· ὅτι δ' ἂν τούτων πράξαι διωνηθῆς, ἢ καὶ μόνον
ἐπιχειρήσησ, οὐκ ἔσθ' ὅπωσ οὐ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐδοκι-
μήσεσ· καὶ δικαίωσ· ἣν περ ἐπὶ ταῦτα αὐτόσε ὁρμήσησ· καὶ
τοὺς ἕλληνας προτρέψῃς· ἐπεὶ μὴν γε τίσ οὐκ ἂν ἐθέλοι τὰ
συμβεβηκότα θαυμάσεσ· καὶ καταφρονήσεσ ἡμῶν, ὅπου
παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις, οὓς ὑπέλαβεν μαλακοὺς εἶναι,
καὶ πολεμῶν ἀπείρους καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς τρυφῆσ,
ἄνδρεσ γεγόνασιν, οἱ τῆς ἑλλάδοσ ἠξίωσαν ἀρχειν· τῶν δ' ἑλ-
λήνων, οὐδὲ εἰσοῦτο πεφρόνηκεν, ὥστε τὲ πιχειρῆσαι, τῆς ἀσί-
ασ ἡμᾶς ποιῆσαι κυρίους· ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶν ἀπολελεί-
μεμοι τυγχάνομεν, ὥστε τὲκείνοι μὲν οὐκ ὤκνησαν οὐδὲ τὸ πρὸ
πάρξαι τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τοὺς ἕλληνας· ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ
ὧν κακῶσ ἐπάθομεν ἀμύνασθαι τολμῶμεν αὐτούς· ἀλλ' ὁ-
μολογούμενον ἐκείνων ἐν ἅπασι τοῖσ πολεμίοις μήτε τραπέσ-
θαι ἔχειν, μήτε τραπήσεσθαι, μήτε ἄλλο μηδὲν τῶν ἐκ τούσ κιν-
δύνους χρήσιμον, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρ' ἡμῶν μεταπεμ
πομένων, ἐκ τοῦτο ἥκομεν ἐπιθυμίας τοῦ κακῶσ ἡμᾶσ αὐ-
τοὺς ποιεῖν, ὥστε ἐξὸν ὑμῖν τὰ κείνων ἀδεῶσ ἔχειν, πρὸς ἡμᾶς
αὐτοὺς περὶ μικρῶν πολεμοῦμεν· καὶ τοὺς ἀφιστάμενουσ τῆσ
ἀρχῆς τῆς βασιλέωσ συνκαταστρεφόμεθα· καὶ λελήθαμεν ἡμᾶς
αὐτοὺσ ἐνίοτε μετὰ τῶν πατρικῶν ἐχθρῶν τοὺσ τῆσ αὐτῆς συν-
γενείασ μετέχοντασ ἀπολλύναι ζηλοῦντεσ· διὸ καὶ σοὶ νομί-
ζω συμφέρειν οὕτωσ ἀνανδρωσ διακειμένων τῶν ἄλλων, προ
στῆναι τοῦ πολέμου πρὸσ ἐκείνον· πρὸσ ἥκειν δὲ τοῖσ μὲν ἄλ-
λοισ τοῖσ ἀφήρακλέουσ πεφυκόσι, καὶ τοῖσ ἐν πολιτείαι καὶ
νόμοισ ἐν δεδεμένοισ, ἐκείνην τὴν πόλιν στέργειν, ἐν ἣ τυγχά-

ξενιτευομένους
ἐχυρώσαι
προβαλέσθαι
πρὸ ὑπάρξαι
πρεσβεύειν
ἀδεῶς
προστῆναι

νουσι καὶ οἰκοῦντες· σὲ δ' ὥσπερ ἀφέστηκεν ἡμεῖν πᾶσαν τὴν
ἑλλάδα πατρίδα νομίζειν· ὥσπερ ὁ γεννήσασ ὑμᾶς· καὶ κινδυ
νεύειν ὑπὲρ αὐτῆς ὁμοίωσ, ὥσπερ περὶ ὧν μάλιστα σπουδάζειν δί-
κεσ· δ' ἄν τινες ἐπιτιμήσαιμοι τολμήσειν, τῶν οὐδὲν ἀλόγω
μαμένων ἢ τοῦτο ποιεῖν· ὅτι σε προσκαλοῦμεν παρακαλεῖν, ἐπί
τε τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν
τὴν τῶν ἑλλήνων, παραλιπόν τὴν ἐμαυτοῦ πόλιν· ἐγὼ δ' εἰ
μὲν πρὸς ἄλλους τινὰσ πρότερον ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι
περὶ τούτων, ἢ πρὸς τὴν πατρίδα τὴν τρὶς τοὺς ἕλληνας ἐ-
λευθερώσασαν, δὶς μὲν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, ἅπαξ δὲ ἀπὸ
τῆς λακεδαιμονίων ἀρχῆς, ὡμολόγουν ἂν πλημμελεῖν· νῦν
δὲ ἐκείνην φανήσομαι πρῶτον ἐπὶ ταῦτα προτρέπων ὡς ἥδι-
στα μὴν μετὰ πλείστης σπουδῆς· οἰόμενος δ' ἐλάττον αὐ-
τὴν φροντίζουσαν τῶν ὑπερβολῶν λεγομένων, ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ βήμα
τοσ μαινομένων, ἐκείνην μὲν ἔσεσθαι· τῆς δὲ πραγματείας οὐκ
ἀπέστην· διὸ δικαίωσ ἄν με πάντες ἐπαινοῖεν, ὅτι τὴν δυνάμει
ταύτην χρόνον ἔχων τυγχάνω, διατελέκα πάντα τὸν χρό
νον πολεμῶν μὲν τοῖς βαρβάροις· κατηγορῶν δὲ τῶν μὴ τὴν αὐτὴν
μοι γνώμην ἐχόντων· προτρέπειν δ' ἐπιχειρῶν, οὓς ἂν ἐλπίζω
μάλιστα δυνήσεσθαι, τοὺς μὲν ἕλληνασ ἀγαθόν τι ποιῆσαι·
τοὺς δὲ βαρβάρους ἀφελεῖσθαι τὴν ὑπάρχουσαν δεδαιμονί-
αν· διόπερ καὶ νῦν πρὸσ σὲ ποιοῦμαι τοὺσ λόγουσ· οὐκ ἀγνοῶν
ὅτι τοῖς μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ λεγομένοις πολλοὶ φθονήσουσι· τοῖς δ' αὐ
τοῖς τοιούτοις ὑπόσοι πραττομένοις ἅπαντες συμνοήσονται· τῶν
μὲν γὰρ ἐχθρῶν ἐμεμνῶν οὐδὲ κεκοινωνήκε· τῶν δὲ εὐφελεῖν τῶν κατέρ
γασθήσομένων οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ οἴσεται μεθ' ἑαυτοῦ σκέψαι δ'
ὥσπερ αἰσχρὸν περιορᾶν τὴν οἰκείαν ἀμφοῖν πράττουσαν τῆσ
δεῦρο πῆς· καὶ τοὺς βαρβάρους δεῦρο πορευτέρους ὄντας τῶν ἑλλήνων·
ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἀπὸ κύρου τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, οὗ ἡμῖν τὴν ἀρ
τὴν ὁδὸν ἐξέβαλε, βασιλεῖς μεγάλους προσαγορευομένους· τοὺς
δ' ἀφήρακλέους πεφυκότας, οὗ ὁ γεννήσασ διὰ τὴν ἀρετὴν
ἐκ θεοὺς ἀνήγαγε, τὰ τῶν φυτέροις ὀνόμασιν ἢ κεῖνοι προσαγορευο-
μένους· ὧν οὐδὲν ἐστέον οὕτωσ ἔχειν· ἀλλὰ μεταναστέον καὶ ἀ-
ναστρεπτέον ἅπαντα τοῦτ' ἔστιν· δ' δ' ἴσθι μηδὲν ἄνευ τούτων
ἐπιχειρήσαντα πείθειν σε ἐδυνατείαν μόνον καὶ πλοῦτον ἐσο-

ἄφετος
τῶν ἐπὶ τοῦ βήματος λεγομένων
τοὺς δὲ βαρβάρους ἀφελεῖσθαι τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν·
repositi · f. proprie

Λόγος

ρωμη δε αυτων ουδεν ωφελει· ουδε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος
ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος

ουδεν ωφελει· ουτε γαρ ο τοιουτος ανθρωπος

Λόγος

χήν· καὶ τὴν Δαρυσθένους δύναμιν οὐδ᾽ ἂν οὔτε λόγῳ ἀρετὴς οὔτε ποιητὴς ἐπαινέσειεν· ἀλλὰ γε μετὰ τὴν Ἡρακλέους ὑπερβολὴν καὶ τὴν Θησέως ἀρετὴν καὶ τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους, καὶ τοὺς ἐκείνοις ὁμοίους γενομένους, ἅπαντες ἂν εὐλογήσειαν· καὶ τοὺς ὁμοιοστάτους καὶ ἀρίστους αὐτῶν ἴσμεν, ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ μησὶ δυσί τὰς ἀρχὰς κατασχόντας· ἀλλ᾽ ὅμως ἰσόθεον καὶ πᾶσιν ὁμολογεῖται τὴν αὐτῶν δόξαν κατέλιπον· ἅπαντες γὰρ φιλοῦσιν οὐ τοὺς σφίσιν αὐτοῖς μεγίστην δυνάστειαν κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἕλλησι πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους· οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τούτων αὐτοὺς ὄψει τὴν γνώμην ταύτην ἔχοντας, ἀλλ᾽ ἐπὶ πάντων ὁμοίως· ἐπεὶ καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν οὐδείς ἂν ἐπαινέσειεν, οὐθ᾽ ὅτι τῆς θαλάττης ἤρξεν, οὐθ᾽ ὅτι τοσοῦτο πλῆθος τῶν χρημάτων εἰς πρᾶξασα τοὺς συμμάχους εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν· ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ὅτι πολλῶν πόλεων ἐξουσίαν ἔλαβε, τὰς μὲν ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς δὲ αὐξῆσαι· τὰς δὲ, ὅπως ἠβουλήθη διοικῆσαι· ταῦτα γὰρ ἅπαντα παρὴν αὐτῇ πρᾶττειν· ἀλλ᾽ ἐκ τούτων μὲν πολλαὶ κατηγορίαι κατ᾽ αὐτῆς γεγόνασιν· ἐκ δὲ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης καὶ Σαλαμῖνι ναυμαχίας καὶ μάλιστα ὅτι τὴν αὐτῶν ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, ἅπαντες αὐτὴν ἐγκωμιάζουσιν· τὴν δ᾽ αὖ τήνδε γνώμην καὶ περὶ Λακεδαιμονίων ἔχουσι· καὶ γὰρ ἐκείνων ἄγαμαι μᾶλλον τὴν ἧττάν τὴν ἐν θερμοπύλαις, ἢ τὰς ἄλλας νίκας· καὶ τὸ τρόπαιον τὸ μὲν κατ᾽ ἐκείνων, ὑπὸ τῶν βαρβάρων φθονούμενον ἀγαπῶσι καὶ θεωροῦσι· τὰ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν ἄλλων οὐκ ἐπαινοῦσιν· ἀλλ᾽ ἀνδῶσ ὁρῶσιν· ἡγοῦνται γὰρ τὸ μὲν, ἀρετῆς εἶναι σημεῖον· τὰ δὲ, πλεονεξίας· ταῦτ᾽ οὖν ἐξετάσας πάντα καὶ διελθὼν πρὸς αὐτὸν, ἦν μὲν τι τῶν εἰρημένων ἐν μαλακότερον καὶ κατ᾽ ἀδεέστερον, ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν δεῖ· ἢ δικαίως ἂν ἅπαντες συγγνώμην ἔχοιεν· ἦν δ᾽ ὅμοια τοῖς πρότερον διαδεδομένοις· νομίζειν αὐτὰ χρὴ μὴ τὸ γῆρας τοὐμὸν ἀρεῖν· ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον ὑποβαλεῖν· οὐκ ἐμοῦ φροντίζων· ἀλλὰ τῆς ἑλλάδος κηδόμενος· καὶ βουλόμενος ταύτην τε τῶν κακῶν ἀπαλλάξαι τῶν παρόντων· καὶ σοὶ δόξαν πολὺ μείζω τῆς νῦν ὑπαρχούσης· οἶμαι δέ σε οὐκ ἀγνοεῖν ὁποῖοί τινες οἱ τῶν ἀνθρώπων διοικοῦσιν· οὐ γὰρ αὐτοχρέως οὔτε μετὰ τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν γίνονται τῶν σωμάτων αὐτοῖς· ἀλλ᾽ ἑκάστοις τοιαύτην ἐμποιοῦσιν, ὥστε διαλλήλων ἡμῖν ἑκάτερα παραγίνεσθαι τούτων· οἷον ἴσως καὶ νῦν τοὺς μὲν λόγους ἡμῖν ἀπέφηναν· ἐπὶ δὲ τὰς πράξεις τὰς τούτοις μιμεῖσθαι τούτων μὲν σε καλλίστας ἂν ἐπιστήσαι· τὸν δὲ λόγον τὸν ἐμὸν, ἥκιστα ἂν ὀχληρὸν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσιν· ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον, οὐκ ἀνάξιον εἶναι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ μήτι θεῶν αὐτὰ συγκαταστήσειεν· οὐχ ἵνα τοῖς βαρβάροις μόνον τοῖς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κατοικοῦσι πολεμῶν διατελῇς· ἀλλ᾽ ὅπως ἐν τούτοις γυμνασθείς καὶ λαβὼν ἐμπειρίαν· καὶ γνωσθείς οἷος εἶ, τούτων ἐπιθυμήσῃς ὧν τυγχάνω συμβεβουλευκώς· αἰσχρὸν οὖν ἐστι καλῶς τῆς τύχης ἡγούμενος ἀπολείπεσθαι· καὶ μὴ παρασχεῖν αὐτὸν εἰς ἃ βούλεται σε προαγαγεῖν· νομίζω δὲ χρῆναι σε ἅπαντας μὲν τιμᾶν τοὺς περὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων ἀγαθόν τι λεγόντας· καλλίστα μὲν τοὺς νομίζειν ἐγκωμιάζειν ἐκείνους τοὺς μεγίστοις ἔργοις καὶ τηλικούτων τὴν φύσιν ἀξιοῦντας· καὶ μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ παρόντι κεχαρισμένως διειλεγμένους· ἀλλ᾽ οἵτινες τοὺς ἐπιγιγνομένους οὕτω ποιήσουσι τὰς σὰς πράξεις θαυμάζειν· ὡς οὐδενὸς ἄλλου τῶν προγεγενημένων· πολλὰ δὲ βουλόμενος τοιαῦτα λέγειν οὐδύναμαι τὴν δ᾽ αἰτίαν διὰ τί, πλεονάκις τοῦ δέοντος εἴρηκα· λοιπὸν οὖν ἐστι τὰ προειρημένα συναγαγεῖν· ἵν᾽ ὡς ἐλαχίστοις καὶ τοῖς τὸ κεφάλαιον τῶν συμβεβουλευμένων· φημὶ γὰρ χρῆναί σε τοὺς μὲν ἕλληνας εὐεργετεῖν· μακεδόνων δὲ βασιλεύειν· τῶν δὲ βαρβάρων ὡς πλείστων ἄρχειν· ἢν γὰρ ταῦτα πράττῃς, ἅπαντες σοὶ χάριν ἕξουσιν· οἱ μὲν ἕλληνες ὑπὲρ ὧν ἂν εὐτυχῶσι· μακεδόνες δὲ ἐὰν βασιλικῶς, ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῇς· τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος ἂν διὰ σὲ βαρβαρικῆς δεσποτείας ἀπαλλαγέντες ἑλληνικῆς ἐπιμελείας τύχωσι· ταῦθ᾽ ὅπως μὲν γέγραπται τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκριβείαις, παρόμοιον τῶν ἀκουόντων πυνθάνεσθαι δίκαιον ἐστιν· ὅτι μέντοι βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἁρμοτ-

μετὰ

μετὰ

αὐτὸν · ι · σαν

τὸν

μέντοι

ι. ſ. οὐδύναμαι

κεφάλαιον

τομτα τοῖς ὑπάρχουσιν οὐδέν σ' ἄν σοι συμβουλεύσειεν, σαφῶς δ' ἐμαυτὸν μιμοῦμαι λέγω.

ὑπόθεσις τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης.

αὐτονομουμένην

Πεμφθεὶς ὁ χάρης καταδουλώσασθαι τὴν ἀμφίπολιν αὐτονομουμένην κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καὶ καθ' ἑαυτὴν γενομένην ὡς τῶν λακεδαιμονίων μὲν κακῶς διακειμένων μετὰ λευκτρικά, καὶ τῶν ἀθηναίων δὲ ἀσθενῶν ὄντων, οὗτος νομίζων ἀ χερῶς αὐτὴν ὅτε δήποτε λαβεῖν καὶ μᾶλλον βουλόμενος τὴν ἀρχαίαν δύναμιν περιποιῆσαι τοῖς ἀθηναίοις, ἐπεχείρησε χίοις καὶ ῥοδίοις καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις· εἶτα ἐκεῖνοι ἀντεστήσαν. καὶ ἡ τῆθη ὁ χάρης οὕτως, ὥστε λοιπὸν αὐτὸν ἀπορεῖν, τί δεῖ ποιῆσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐχώρησεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς ἀμφίπολιν, αὐτοὶ ἀμυνόμενοι ἤρχοντο εἶναι τὴν ἀττικήν. εἶτα δὲ οἱ ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἠτήσαν ἀστρονδάς, καὶ λύθησαν οἱ χῖοι καὶ ῥόδιοι σὺν ἄλλοις συνεθέντο. καὶ οὗτος ἐστὶν ὁ συμμαχικὸς πόλεμος, ᾧ οὖν προκεῖται ἐκκλησία περὶ τοῦ καταθέσθαι τὸν πόλεμον. καὶ ἀμίσεται ὁ ἰσοκράτης συμβουλεύων, ὡς δεῖ μὴ πολυπραγμονεῖν, ἀλλὰ ἡσυχάζειν. καὶ μερίζει τὸν λόγον εἰς δύο. εἰ οἷόν τε καὶ τούτους τοὺς χίους καὶ τοὺς ἄλλους ἐᾶσαι αὐτονόμους. εἶτα τὸ ἄλλο. ἐᾶσαι τὴν ἡγεμονίαν τὴν κατὰ θάλατταν. κατὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος λέγεται ἀρεοπαγιτικὸν ἔτι ἀφεῖναι τὸν ἀντιρρητικὸν τῆς εἰρήνης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου τὸ συμφέρον. ἡ δὲ ἐξέτασις πραγματική· συμβουλὴ γὰρ περὶ τῆς εἰρήνης. ἐὰν δὲ ποτε ἀναγκασθῇς κοινὸν προοίμιον εἰπεῖν τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ἰδίαν προσάγε· ἢ οὐ περὶ μεγάλων ἥκομεν, καὶ ἡ κατασκευὴ ἰδία προσετέθη ἐν τῷ περὶ εἰρήνης ἰσοκράτους. ὅπου γὰρ περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, κάλλιστον δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῆς μεθόδου εἰδέναι μεθοδεύοιμεν αὐτὰ ἐπίστασθαι ὁμοίως καὶ πᾶσιν εἰρῆσθαι ὁ λόγος ἤδη.

λόγος ἰσοκράτους περὶ εἰρήνης.

Ἅπαντες μὲν εἰώθασιν, οἱ παριόντες ἐνθάδε τοῦτο μέγιστα φάσκειν εἶναι, καὶ μάλιστα ἀποδοῦναι ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν αὐτοὶ μέλλουσι συμβουλεύειν· οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων τιμῶν πρᾶγμάτων ὅρμος ἐστὶ τοιαῦτα προφέρειν, δοκεῖν μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν νῦν παρόντων πραγμάτων ἐν τῷ εὐθὺς ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν· ἥκομεν γὰρ εἰς κλησιάσοντες περὶ τῶν πολέμου καὶ εἰρήνης. ἀ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων· καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖον τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ἀμείνω τῶν ἄλλων πράττειν· τὸ μὲν οὖν μέγεθος ὑπὲρ ὧν συνελήλυθαμεν τηλικοῦτον ἐστιν· ὁρῶ δ' ὑμᾶς οὐκ ἐξίσου τῶν λεγομένων τὴν ἀκρόασιν ποιουμένους· ἀλλὰ τοῖς μὲν προσέχοντας τὸν νοῦν· τῶν δὲ οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους· καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώθαστε πάντας τοὺς ἄλλους ἐκβάλλειν· πλὴν τοὺς συναγορεύοντας ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις· ὃ καὶ δικαίως ἄν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν· ὅτι συνεῖδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγενημένους, καὶ μισοῦντες ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν γνώμην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως διάκειθε πρὸς αὐτούς· ἀλλὰ καὶ ἡδέως τῶν προσιεμένων, καὶ χαίρετε τοῖς τοιούτοις, αὐτοὶ φαίνεσθαι μᾶλλον τούτοις πιστεύοντες, ἢ τοῖς ἄλλοις πολίταις. καὶ γὰρ αὐτοὶ πεποιήκαστε τοὺς ῥήτορας μελέτην καὶ φιλοσοφίαν, οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν· ἀλλ' ὅπως ἀρεσκόντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν· ἐφ' οὓς καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν συνερρύηκεν· ἅπασι γὰρ ἔστι φανερὸν ὅτι μᾶλλον ἥδεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ἡμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλεύουσιν. οἱ μὲν γὰρ, προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν, ὡς καὶ τὰς κλήσεις τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κομιούμεθα· καὶ τὴν δύναμιν ἀναλήψόμεθα πάλιν, ἣν καὶ πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οἱ δ' οὐδὲν τοιοῦτο προτείνουσιν· ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον· ἀλλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν· ὀχαλεπώτατον πάντων τοῖς πλήθεσι τῶν ἀμ-

συναγορεύοντας τῆς ὑμετέρας ἐπιθυμίας

προσδοκίαν

στέργειν τοῖς παροῦσιν

Ἀστοῖς

ὀρρωδοῦντες γὰρ τὴν ἐξήμερον τῶν ἐπιτιθεμένων ἀπόκρισιν ἀπῆγον τὸν
Δία δ᾽ οἰκοῦντα κλῦθι μοι τὴν ἀπλανεῖαν τῶν ἀστέρων ἐχόμενος τοῦτον
Οἱ κεκλημένοι λόγοι μὲν ἐγίγνοντο πολλοὶ καὶ ποικίλοι περὶ τοῦτο
ἐθέλουσιν· ἀλλὰ τὸν πλείστου δεόντως ἀπεφήνατο λόγον ὁ τὴν ἀπλανεῖαν
χρῶν κύριος ὑμῶν εὐνοούμενος· ὁ περὶ ἀξίωσιν ἐστὶ τοιόνδε· ἐπειδὴ
μὲν εἰρόχοι ἓν σῶμα τὰ ἄστρα· ἀλλὰ γὰρ ἦν ἀνάγκη τὴν ἀπλανεῖ μόνον
ὀρθοῦσθαι τὴν φύσιν· ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὴν ἀπλανεῖ μόνον ὀρθοῦσθαι τὴν φύσιν·
ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὴν ἀπλανεῖ μόνον ὀρθοῦσθαι τὴν φύσιν· ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὴν
ἀπλανεῖ μόνον ὀρθοῦσθαι τὴν φύσιν· ἀπὸ τοῦ ἑνὸς

Λόγος

θηκαι· μὴ τοιοῦτοι εἶτε μὴν τὴν ἐν γεγραμμένῳ· ἀλλὰ τοῦ
γεγραμμένου μὲν πρὸς βασιλέα καὶ λαμπρὸν ὑμῶν, πρὸς
τοῦτο δὲ ἐστὸν ἐπιστολὴν ἀμφισβητῶν ὁμολογεῖν· καὶ ταῦτα φρου-
ρὰν ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν πλείστων ἐξεύρων· τὴν δὲ τῶν ἀλλοτρίων
κατέχουσι· τοιοῦτοι γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ
λοιπὸν πρὸς φόβου· ἀφ' ὧν ἐκείνοις μὲν ἡ γῆ ἐστιν· ἡμῖν δὲ τὸ
ἀγαθὸν· τοιοῦτοι γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ
τὴν ἀλλοτρίων· ἐν ὧν μὲν ἐστὶν ἡ γῆ· ἡμῖν δὲ τὸ ἀγαθὸν· τοιοῦτοι
γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ τὴν ἀλλοτρίων·
ἐν ὧν μὲν ἐστὶν ἡ γῆ· ἡμῖν δὲ τὸ ἀγαθὸν· τοιοῦτοι γὰρ οὗτοι δικαιο-
τέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ τὴν ἀλλοτρίων· ἐν ὧν μὲν ἐστὶν ἡ γῆ·
ἡμῖν δὲ τὸ ἀγαθὸν· τοιοῦτοι γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον
καὶ τὴν ἀλλοτρίων· ἐν ὧν μὲν ἐστὶν ἡ γῆ· ἡμῖν δὲ τὸ ἀγαθὸν· τοιοῦτοι
γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου· ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ τὴν ἀλλοτρίων· ἐν ὧν
μὲν ἐστὶν ἡ γῆ· ἡμῖν δὲ τὸ ἀγαθὸν· τοιοῦτοι γὰρ οὗτοι δικαιοτέρου·
ἡμῖν δὲ τὴν πόλεμον καὶ τὴν ἀλλοτρίων· ἐν ὧν μὲν ἐστὶν ἡ γῆ· ἡμῖν

ρήμη, ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθῶν. ἀλλὰ καὶ βουλευσόμενοι
ὅπως ἄξομεν αὐτήν. καὶ μὴ ποιήσομεν ὅπερ ἔοικαμεν. ὀ
λίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν ἔσ τὰς αὐτὰς καταστη
σόμεθα ταραχάς. μὴ δὲ ἀναβολήν, ἀλλὰ παλλαγήν ζητήσο
μεν τινα τῶν κακῶν τῶν παρόντων. οὐδὲν δὲ τούτων οἷόν
τε τέως γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε, τὴν μὲν ἡσυχί
αν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς πολυπρα
γμοσύνης. τὴν δὲ δικαιοσύνην, τῆς ἀδικίας. τὴν δὲ τῶν ἰ
δίων ἐπιμέλειαν, τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας. περὶ ὧν
οὐδέν πώποτε τῶν ῥητόρων ἔπεισεν ὑμῖν ἐτόλμησεν. ἐγὼ δὲ
περὶ αὐτῶν τούτων τοῦς πλείστους τῶν λόγων μέλλω ποιεῖ
σθαι πρὸς ὑμᾶς. ὁρῶ γὰρ τὴν ἀδαιμονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦ
σαν. ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς ἐτυγχάνομεν πράττοντες. ἀναγκὴ γὰρ τὸν
ἔξω τῶν ἤθισμένων ἐπιχειροῦντα δημηγορεῖν, καὶ τὰς ὑμετέ
ρας γνώμας μεταστῆσαι βουλόμενον, πολλῶν πραγμά
των ἅψασθαι. καὶ διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσα
σθαι. καὶ τὰ μὲν ἀναμνῆσαι. τῶν δὲ κατηγορῆσαι. τὰ δὲ ἐπαι
νέσαι. περὶ δὲ τῶν, συμβουλεῦσαι. μόλις γὰρ ἄν τισ ὑμᾶς
ἐξ ἁπάντων τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον φρονῆσαι δυνηθείη προα
γαγεῖν. εἰ γὰρ οὕτως. ἐμοὶ δοκοῦσιν ἅπαντες μὲν ἐπι
θυμεῖν τοῦ συμφέροντος. καὶ τοῦ πλέονεχεῖν τῶν ἄλλων. οὐκ
ἐθέλειν δὲ ἃς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα φερούσας. ἀλλὰ
τὰς δόξας διαφέρειν ἀλλήλων. οἱ μὲν γὰρ ἔχουσιν ἐπιείκειαν
καὶ εὐχαριστεῖσθαι τοῦ δέοντος δυναμένας. οἱ δὲ ὧν οἵόν τε
πλεῖστον τοῦ συμφέροντος διαμαρτανούσας. ὅπερ καὶ τῇ
πόλει συμβέβηκεν. ἡμεῖς γὰρ οἰόμεθα μὲν, ἢν τὴν θάλασσαν
πλέωμεν πολλοὶς τριήρεσι, καὶ βιαζόμεθα τὰς πόλεις, συν
τάξεις διδόναι καὶ στεφάνους ἐνθάδε πέμπειν, διὰ πρᾶξιν
θαί τινων δέοντων. πλεῖστον δὲ διεψεύσμεθα τῆς ἀληθεί
ας. ὧν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν οὐδὲν ἀποβέβηκεν. ἔλθραι δὲ ἡμῖν
ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ δαπάναι πολλαὶ γεγόνασιν. εἰκό
τως. καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης πολυπρα
γμοσύνης εἴχεν τοὺς ἐσχάτους κινδύνους καὶ ἐζήμεν. ἐκ δὲ τοῦ
δικαίαν τὴν πόλιν παρέχειν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ
μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, παρεκόντων τῶν ἑλλήνων τὴν

ἀναβολήν - delatione

χαρίζεσθαι τοῦ δέοντος

στεφάνους

διεψεύσμεθα τῆς ἀληθείας

ἡγεμονίαν ἐλάβομεν. ὧν νῦν ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῇ πολὺν ἤ
δη χρόνον καταφρονοῦμεν. εἰς τοῦτο γὰρ τινες ὁμοίας ἐλήλυ
θασιν, ὥστ' ὑπεκλήφασι τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονείδιστον μὲν
εἶναι. κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμ
φέρουσαν. τὴν δὲ δικαιοσύνην ἀδόκιμον μὲν, ἀλυσιτελῆ δὲ,
καὶ μᾶλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν, ἢ τοὺς ἔχοντας
αὐτὴν. κακῶς ἔχοντες, ὥστ' οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε
πρὸς ἃ δεῖ πράττειν, οὐθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν
ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτη δύναμις, ὅσον περ ἀρετὴ καὶ τὰ
μέρη ταύτης. τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ τοι
οῖς κεχρώμεθα καὶ τὰς ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν.
ὥστ' οἱ τῆς ἑαυτῶν διανοίας ὀλιγωροῦντες, λελήθασι σφᾶς
αὐτοὺς ἅμα τοῦτε φρονεῖν ἄμεινον καὶ τοῦ βελτίου τῶν ἄλλων
πράττειν ὀλιγωροῦντες. θαυμάζω δ' ἔστιν οἵεται τοὺς τὴν
εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦντας καὶ καρτερεῖν καὶ μέ
νειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλοντας, ἐλαττόν τ' ἔχειν τῶν πονηρῶν. ἀλλ' οὐχ
ἡγουμένους καὶ παρὰ θεοῖς, καὶ παρὰ ἀνθρώποις πλέον οἴ
σεσθαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ μὲν γὰρ πέπεισμαι τούτους μό
νους ὧν δεῖ πλεονεκτεῖν. τοὺς δ' ἄλλους ὧν οὐ βέλτιον ἐρᾶν.
ὁρῶ μὲν γὰρ τοὺς μὲν τὴν ἀδικίαν προτιμῶντας καὶ τὸ λα
βεῖν τι τῶν ἀλλοτρίων, μεγίστου ἀγαθοῦ εἶναι νομίζοντας, ὁμοία
πάσχοντας τοῖς δελεαζομένοις τῶν ζώων. καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς μὲν
ἀπολαύοντας ὧν ἂν λάβωσιν. ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγί
στοις κακοῖς ὄντας. τοὺς δὲ μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶν
τας, ἔν τε τοῖς πᾶσι χρόνοις ἀσφαλῶς διάγοντας. καὶ περὶ τοῦ
σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχοντας. καὶ ταῦτ' εἰ
μὴ κατὰ πάντων οὕτως εἴθισται συμβαίνειν ἀλλὰ τὸ γεῶς ἐπὶ τὸ
πολὺ τοῦτον γίνεται τὸν τρόπον. χρὴ δὲ τοὺς εὐφρονοῦντας, ἐ
πειδὴ τὸ μέλλον ἀσφαλῶς οὐ καθορῶμεν, τὸ πολλάκις
ὠφελοῦν τοῦτο φαίνεσθαι προαιρουμένους. πάντων δὲ ἀλο
γώτατον πέπονθασιν ὅσοι κάλλιον μὲν ἐπιτηδεύματα νομί
ζουσιν εἶναι, καὶ θεοφιλέστερον τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας. χεῖ
ρον δ' οἴονται βιώσεσθαι τοὺς ταύτῃ χρωμένους. τῶν τῆν πονη
ρίαν προαιρουμένων. ἠβουλόμην δ' ἂν ὥσπερ πρόχειρον ἔχειν
ἐπαινέσαι τὴν ἀρετήν, οὕτω καὶ ῥάδιον εἶναι πεῖσαι τοὺς ἀκούον

ὅσον. infinitum

δελεαζομένοις

κατὰ πάντων

τας ἀσκῆν αὐτὴν. νῦν δὲ δεδοίκαμεν μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα λέγω.
διεφθάρμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ ἀνθρώπων οὐδενὶ,
ἀλλὰ φενακίζειν δυναμένων. οἱ τοσοῦτον τοῦ πλήθους κατα-
πεφρονήκασιν, ὥστε ὅταν βουληθῶσι πόλεμον πρόσταττε
ἐξεμεκέφηνα αὐτοὶ χρήματα λαμβάνοντες λέγειν τολμῶσιν, ὡς χρὴ
τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι. καὶ μὴ περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς
καταγελωμένους, μὴ δὲ τὴν θάλατταν πλέοντας τοὺς μὴ τάσ-
σοντας ἐξελόντας ἡμῖν ὑποτελεῖν. ἡδέως ἂν οὖν αὐτῶν πυθοί-
μην, τίσιν ἡμᾶς τῶν προγεγενημένων ὁμοίους κελεύουσι γενε-
σθαι. πότερον τοῖς περὶ τὰ Μηδικὰ γενομένοις. ἢ τοῖς
πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ δεκελεικοῦ τὴν πόλιν διοικήσασιν. εἰ
μὲν γὰρ τούτοις, οὐδὲν ἀλλὰ συμβουλεύουσιν ἡμῖν πάλιν
περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύειν. εἰ δὲ τοῖς ἐν Μαραθῶνι με-
κήσασι καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν γεγενημένοις, πῶς οὐχ ἁπάντων
ἀναισχυντότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, εἰ τοὺς τότε πεπολιτευ-
μένους ἐπαινοῦντες τὰναντία πράττειν ἐκείνοις πείθουσιν ἡμᾶς.
καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν περὶ ὧν ἀπορῶ τί ποιήσω. πότερα
χρήσομαι ταῖς ἀληθείαις, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἢ κα-
τασιωπήσω. δείσας τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν. δοκεῖ
γάρ μοι βέλτιον εἶναι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς
χαλεπώτερον διατιθεμένους πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ πρὸς
τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγενημένους. οὐ μὴν, ἀλλ' αἰσχυν-
θείην ἂν εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζων τῆς ἐμαυτοῦ δόξης ἢ τῆς
κοινῆς σωτηρίας. ἐμὸν οὖν ἔργον ἐστὶ καὶ τῶν ἄλλων τῶν κηδο-
μένων τῆς πόλεως προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδί-
στους, ἀλλὰ τοὺς ὠφελιμωτάτους. ὑμᾶς δὲ χρὴ, πρῶτον
μὲν τοῦτο γιγνώσκειν, ὅτι τῶν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων
πολλαὶ θεραπεῖαι καὶ παντοδαπαὶ τοῖς ἰατροῖς εἴρηνται.
ταῖς δὲ ψυχαῖς ταῖς νοσούσαις καὶ νεμουσαις πονηρῶν
ἐπιθυμιῶν. οὐδὲν ἔστιν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγος. ὁ τολμῶν
τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττειν. ἐπειδὴ ὅτι καταγέλα-
στον ἐστι τὰς μὲν κάυσεις καὶ τὰς τομὰς τῶν ἰατρῶν ὑπο-
μένειν. ἵνα πλείονων ἀλγηδόνων ἀπαλλαγῶμεν. τοὺς δὲ
λόγους ἀποδοκιμάζειν πρὶν ἢ δ' ἐναισθάνεσθαι τοιαύτην ἔ-
χουσι τὴν δύναμιν, ὥστε τὠφελῆσαι τοὺς ἀκούοντας. τούτου

ἀλλ' ἢ

ὑποφθαν-
μενος
ἀνεμέσως
φιλοτιμούμε-
θα

Δέομαι τοῦτο προεῖπον. ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν οὐδὲν ὑπο-
τείλαμενος, ἀλλὰ παντάπασιν ἀμεινόνων μέλλω ποιεῖ-
σθαι τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. τίς γὰρ ἄλλοθεν ἐπιτελεῖν
καὶ μὴ πωποτε διεφθαρμένος ὑμῖν, ἀλλ' ἐξαίφνης ἐπιστὰς τοῖς
γιγνομένοις, οὐκ ἂν μαίνεσθαι καὶ παραφρονεῖν ἡμᾶς μομί-
σειεν. οἱ φιλοτιμούμεθα μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις
καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν τότε πραχθέντων ἐγκωμιάζειν ἐλθο-
μεν. οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν. ἀλλὰ πάν-
τοῦναντίον. οἱ μὲν γὰρ, ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων τοῖς βαρβάροις
πολεμοῦντες διετέλεσαν. ἡμεῖς δὲ τοὺς ἐκ τῆς οὐσίας
τὸν βίον πορίζομένους, ἐκεῖθεν ἀναστήσαντες, ἐπὶ τοὺς ἕλλη-
νας ἠγάγομεν. καὶ κείνοι μὲν ἐλευθεροῦντες τὰς πόλεις τὰς
ἑλληνίδας καὶ βοηθοῦντες αὐταῖς, τῆς ἡγεμονίας ἠξιώθη-
σαν. ἡμεῖς δὲ καταδουλούμενοι, καὶ τἀναντία τοῖς τότε
πράττοντες, ἀγανακτοῦμεν εἰ μὴ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις τιμὴν
ἕξομεν. οἱ τοσοῦτον ἀπολελείμμεθα καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς
διανοίαις τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένων, ὅσον οἱ μὲν
ὑπὲρ τῆς τῶν ἑλλήνων σωτηρίας, τήν τε πατρίδα τὴν
αὐτῶν ἐκλιπεῖν ἐτόλμησαν. καὶ μαχόμενοι καὶ ναυμαχοῦν-
τες. ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν πλεονεξίας,
κινδυνεύειν ἀξιοῦμεν. ἀλλ' ἀρχεῖν μὲν ἀπάντων ζητοῦμεν. στρα-
τεύεσθαι δ' οὐκ ἐθέλομεν. καὶ πόλεμον μὲν μικροῦ δεῖν πρὸς
ἅπαντας ἀνθρώπους ἀναιρούμεθα. πρὸς δὲ τούτοις οὐχ
ἡμᾶς αὐτοὺς ἀσκοῦμεν. ἀλλὰ ἀνθρώπους τοὺς μὲν ἀπο-
λιδᾶν, τοὺς δ' αὐτομόλους, τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἄλλων κα-
κουργιῶν συνηρπακότας. οἷς ὁποτάττειν πλείονα μισθὸν
διδῶν, μετ' ἐκείνου ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθήσουσιν. ἀλλ' ὁμῶς οὕ-
τως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν, ὥστε ὑπὲρ μὲν τῶν παιδικῶν τῶν
ἡμετέρων ἡν περὶ τιμᾶν ἐξαμαρτοιεν οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν δίκα-
σ' ὑποσχεῖν. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐκείνων ἁρπαγῆς καὶ βίας καὶ
πλεονεξίας, μελλόντων τῶν ἐγκλημάτων ἐφ' ἡμᾶς ἥξειν, οὐχ
ὅπως ἀγανακτοῦμεν, ἀλλὰ καὶ χαίρομεν ὅταν ἀκούσω-
μεν αὐτοὺς τοιοῦτο τι διαπραττομένους. εἰς τοῦτο δὲ
μωρίας ἐληλύθαμεν, ὥστε τοὐτοῖς μὲν ἐν δεξιᾷ ἐσμεν τῶν κα-

ἀπολίδες
αὐτομόλους
ἐφ' ἡμᾶς.
ὑποχεῖν

Hayga no tiene
q̃ comer y contrila
enfrades

ξενοτραφῆν

δασμολογοῦμεν

μισθωτοῖς γρα τοπέδοις

ὑπηρέσιον

σεμνυνόμεθα

Λευκαμοί. for litem albam

δεκάζων. i. decimam quemq; occidens.

θ' ἡμέραν· ξενοτροφεῖν δὲ ἐπιτηδεύομεν· καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἡμετέρους σαυτῶν λυμαινόμεθα· καὶ δασμολογοῦμεν ἵνα τοῖς ἀπάντων κοινοῖς ἐχθροῖς τὸν μισθὸν ἐκπορίζωμεν· τοσούτῳ δὲ χείρους ἐσμὲν τῶν προγόνων ὅν μόνον τῶν δοκιμωτάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν μισθωτῶν, ὅσον ἐκείνοι μὲν τῇ πολεμικῇ πρὸς τιμὰς ψηφισάμενοι, μετὰ τῆς οὔσης ἀργυρίου καὶ χρυσίου τῆς ἀκροπόλεως, ὅμως ὑπὲρ τῶν δόξαν τῶν τοῖς αὐτῶν σώμασιν ὤοντο δεῖν κινδυνεύειν· ὑμεῖς δὲ τοσαύτην ἀπορίαν ἐλήλυθότες καὶ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὄντες, ὥσπερ βασιλεῖς ὁμέγας μισθωτοῖς χρώμεθα τοῖς γραπεδοῖς· καὶ τότε μὲν τῇ τριήρει πληροῖεν, τοὺς μὲν ξένους καὶ τοὺς δούλους μαύτας εἶσ εβίβαζον· τοὺς δὲ πολίτας μεθ' ὅπλων ἐξέπεμπον· μῦν δὲ τοῖς μὲν ξένοις, ὁπλίταις χρώμεθα· τοὺς δὲ πολίτας ἐλαύνειν ἀναγκάζομεν· ὥστε θ' ὁπόταν ἀποβαίνωσιν εἰς τὴν τῶν πολεμίων, οἱ μὲν ἄρχειν τῶν ἑλλήνων ἀξιοῦντες, ὑπηρέσιον ἔχοντες ἐκβαίνουσιν· οἱ δὲ τοιοῦτοι τὰς φύσεις ὄντες οἷοι οὐ ὀλίγῳ πρότερον διῆλθον, μεθ' ὅπλων κινδυνεύουσιν· ἀλλὰ γὰρ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἀντὶ τοῦ καλῶς διοικούμενα καὶ περὶ τῶν ἄλλων θαρροῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐπ' αὐτοῖς τούτοις ἀγανακτοῖεν, οἱ τιμῶντες αὐτόχθονες μὲν εἶναι φαμὲν· καὶ τὴν πόλιν ταύτην προτέραν οἰκεῖσθαι τῶν ἄλλων· προσήκον δὲ ὑμᾶς ἅπασιν εἶναι παράδειγμα τοῦ καλῶς καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι, χθὲς καὶ τὰ παραχρῆμα δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διοικοῦμεν, τῶν ἄρτι τὰς πόλεις οἰκιζόντων· καὶ σεμνυνόμεθα μὲν καὶ μεγαφρονοῦμεν ἐπὶ τὸ βέλτιστον γεγενῆσθαι τῶν ἄλλων· ῥᾴον δὲ μεταδιδόμεν τοῖς βουλομένοις ταύτης τῆς εὐγενείας, ἢ τριβαλλοὶ καὶ λευκαμοὶ τῆς αὐτῶν δυσγενείας· πλείστους δὲ τιθέμενοι νόμους, οὕτως ὀλίγον αὐτῶν φροντίζομεν· ἐν γὰρ ἀκούσαντες γνώσεσθε καὶ περὶ τῶν ἄλλων· ὥστε θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης, ἡ τις ἁλῷ δεκάζων, τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιοῦντας, γραπτοὺς χειροτονοῦμεν· καὶ τὸν πλείστους διαφθεῖραι τῶν πολιτῶν διωκήσαντα, τοῦτον ἐπὶ τὰ μεγίστα τῶν πραγμάτων καθίσταμεν· ἀποδαίζοντες δὲ περὶ τὴν πολιτείαν οὐχ ἥττον ἢ

c. elegimus

περὶ τὴν σωτηρίαν ὅλης τῆς πόλεως, καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰδότες ἐν μὲν τοῖς ἡσυχίαις καὶ τοῖς ἀσφαλείαις αὐξανομένην καὶ διαμένουσαν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις δι' ἣν καταλυθεῖσαν, πρὸς μὲν τοὺς τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντας, ὡς πρὸς ὀλιγαρχικοὺς ὄντας δυσκόλως ἔχομεν· τοὺς δὲ τὸν πόλεμον ἐμποιοῦντας, ὡς τῆς δημοκρατίας κηδομένους αὐτοὺς εἶναι νομίζομεν· ἐμπειρότατοι δὲ λόγων καὶ πραγμάτων ὄντες, οὕτως ἀλογίστως ἔχομεν, ὥστε περὶ τῶν αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐταὶ γιγνώσκομεν· ἀλλὰ μὲν πρὶν εἶναι τὴν ἐκκλησίαν ἀμαβῆναι καὶ ἠγορεύομεν, ταῦτα συμβαλόντες χρόνον οὐ πολὺν δὲ χρόνον διαλείποντες τοῖς ἐν τῷ θεῷ ψηφισθεῖσιν, ἐπεὶ δὲ ἀν ἀπίωμεν πάλιν ἐπιτιμῶμεν· προσποιούμενοι δὲ σοφώτατοι τῶν ἑλλήνων εἶναι τοιούτοις συμβούλοις χρώμεθα, ὧν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειεν· καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίους τῶν κοινῶν ἁπάντων καθιστάμεν· οἷς οὐδὲ ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν· τὸ δὲ πάντων σχετλιώτατον· οὐς γὰρ ὁμολογήσαιμεν ἂν προνοητάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τούτους πιστοτάτους φύλακας ἡγούμεθα τῆς πολιτείας εἶναι· καὶ τοὺς μὲν μετοίκους τοιούτους εἶναι νομίζομεν, οἵους περ ἂν τοὺς προστάτας μέμωσιν· αὐτοὶ δὲ οὐκοῦμεθα τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς προεστῶσιν ἡμῶν· τοσοῦτον δὲ διαφέρομεν τῶν προγόνων, ὅσον ἐκείνοι μὲν τοὺς αὐτοὺς προστάτας τῆς πόλεως ἐποιοῦντο καὶ στρατηγοὺς ἡροῦντο· νομίζοντες τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος τὰ βέλτιστα συμβουλεῦσαι δυνάμενον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ἀριστὰν βουλεύσασθαι καὶ καθ' αὑτὸν δυνάμενον· ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον τούτων ποιοῦμεν· οἷς μὲν γὰρ περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα, τούτους μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν στρατηγοὺς χειροτονεῖν· ὡς μοῦν οὐκ ἔχοντας· οἷς δὲ οὐδὲ ἂν οὔτε περὶ τῶν ἰδίων, οὔτε περὶ τῶν κοινῶν συμβουλεύσαιτο, τούτους δὲ αὐτοκράτορας ἐκπέμπομεν· ὡς ἐκείνους σοφωτέρους ἐσομένους· καὶ ῥᾴον βουλευσομένους περὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων καὶ πολιτικῶν· ἢ περὶ τῶν ἐν θάδε προτιθεμένων· λέγω δὲ ταῦτα οὐκ κατὰ πάντων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐν ὀχῶν τοῖς λεγομένοις ὅλων· ἐστὶ λείποι δὲ ἄμμε τοὶ πόμ μέρος τῆς ἡμέρας εἰ πάσας

οἷς οὐδὲ ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν.

τάσ πλημμελείασ τάσ ἐν τοῖσ πράγμασι γεγενημένας
ἐξετάζων ἐπιχειρήσω τάχ' οὖν ἄρτισ τῶν σφόδρα τοῖσ λε-
γομένοισ ἐν ὀχλῳ ὄντων ἀγαπακτήσασ ἐρωτήσει, πῶσ
οὖν ὅσπερ οὕτω κακῶσ βουλεύομεθα σωζόμεθα. καὶ δύναμιν
οὐδεμίασ πόλεωσ ἐλάττω κεκτημένοι τυγχάνομεν. ἐγὼ
δὲ πρὸσ ταῦτα ἂν ἀποκριναίμην, ὅτι τοὺσ ἀντιπάλους ἔχο-
μεν οὐδὲν βέλτιον ἡμῶν φρονοῦντασ. ἃ γὰρ μετὰ τὴν μάχην
ἡν ἐνίκησαν θηβαῖοι λακεδαιμονίουσ, ἐκεῖνοι μὲν ἐλευθεροῦσαν τεσ
τὴν πελοπόννησον, καὶ τοὺσ ἄλλουσ ἑλληνασ αὐτονόμουσ
ποιήσαντεσ ἡσυχίαν εἶχον, ἡμεῖσ δὲ ταῦτα ἐξημαρτάνο
μεν, οὐ τὰν οὗτοσ εἶχε ποιήσασθαι ταύτην τὴν ἐρώτησιν,
ἡμεῖσ τὰν ἔγνωμεν ὅσῳ κρεῖττόν ἐστι τὸ σωφρονεῖν τοῦ πο-
λυπραγμονεῖν. νῦν δὲ ταῦθα περιέστηκε τὰ πράγματα.
ὥστε θηβαῖοι μὲν ἡμᾶσ σώζουσιν, ἡμεῖσ δὲ θηβαίουσ. καὶ συμ-
μάχουσ ἐκεῖνοι μὲν ἡμᾶσ ποιοῦσιν, ἡμεῖσ δὲ ἐκείνουσ. ὥστ'
εἰμὶ οὖν ἔχομεν ἀλλήλοις ἂν εἴη τὰσ ἐκκλησίασ ἀργύριον πα
ρείχομεν. ὁ πότεροι γὰρ ἂν πλεονάκισ συλλέγωσιν, οὗτοι
τοὺσ ἐναντίουσ ἀμείνονα πράττειν ποιοῦσι. χρὴ δὲ τοὺσ καὶ μι
κρὰ λογίζεσθαι δυναμένουσ, οὐκ ἐν τοῖσ τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτή-
μασι τὰσ ἐλπίδασ ἔχειν τῆσ σωτηρίασ, ἀλλ' ἐν τοῖσ αὐτῶν πρα
γμασι καὶ ταῖσ αὐτῶν διανοίαισ. τὸ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐκείνων ἀ
μαθίαν συμβάν ἡμῖν ἀγαθόν, τυχὸν ἂν πάνυ σαπρὸν καὶ λά-
βοι μεταβολήν. τὸ δὲ δι' ἡμᾶσ αὐτοὺσ γιγνόμενον, βεβαίωσ ἂν ἔχοι.
καὶ μᾶλλον παραμείνειεν ἡμῖν. πρὸσ μὲν οὖν τοὺσ ἐκεῖ τὰσ ὑ-
πολήψεισ ποιουμένουσ οὐ χαλεπὸν αὐτεξέπειν. ἃ δὲ δεῖ τοῖσ
μοι παρασταθὲν τῶν ἐπιεικέστερον διακείμενων, ἀληθῆ μὲν λέ-
γειν με προσομολογήσειν καὶ προσήκοντωσ ἐπιτιμᾶν τοῖσ
γιγνομένοισ, δίκαιον δ' εἶναι φάναι τοὺσ ἐπευνοίαν μουθετοῦντασ,
μὴ μόνον καταγορεῖν τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ συμβου-
λεύειν, ποίων ἀπεχόμενοι, καὶ τίνων ὀρεγόμενοι πάνσαιμι' ἂν
ταύτην ἔχοντεσ τὴν γνώμην, καὶ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντεσ, οὗτοσ ὁ λόγοσ ἀπορεῖν ἄμε ποιήσειν ἀποκρίσεωσ
οὐκ ἀληθοῦσ, οὐδὲ συμφερούσησ ἀλλὰ ἀρεσκούσησ ὑμῖν.
οὐμὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἀποκεκαλυμμένωσ ὥρμημαι λε-

ἀντιπάλουσ

1.1. πότερον fet

ἐκκλησίασ

1.1. ἐναντία πρᾶττειν ἐστὶν ἀντὶ τοῦ χείρονα

παρεστάσ

γειν, οὐκ ἀποκνητέον ἀποφήνασθαι καὶ περὶ τούτων. ἃ
μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖσ μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν, τὴν
τε εὐσέβειαν. καὶ τὴν σωφροσύνην. καὶ τὴν δικαιοσύνην. καὶ τὴν
ἄλλην ἀρετήν, ὀλίγον πρότερον εἰρήκαμεν. ὥσ ἂν τάχιστα
πρὸσ τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδευθείημεν, ἀληθέσ μὲν ἐστι
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ μόνων. ἴσωσ δ' ἂν ἀκούσασιν ὑμῖν, δεῖνον εἶναι δό
ξειν. καὶ παράπολυ τῆσ τῶν ἄλλων ἐξηλλάγμενον διανοί-
ασ. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι καὶ τὴν πόλιν ἡμᾶσ ἄμεινον οἰκήσειν,
καὶ βελτίουσ αὐτοὺσ ἔσεσθαι, καὶ πρὸσ ἁπάσασ τὰσ πρά-
ξεισ ἐπιδώσειν, ἢν παυσόμεθα τῆσ ἀρχῆσ τῆσ κατὰ θά-
λασσαν ἐπιθυμοῦντεσ. αὕτη γάρ ἐστιν, ἣ καὶ νῦν εἰσι ταραχὴν
ἡμᾶσ καθιεῖσα. καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσα-
σα. μεθ' ἧσ οἱ πρόγονοι ζῶντεσ, εὐδαιμονέστατοι τῶν ἑλ-
λήνων ἦσαν. καὶ σχεδὸν ἁπάντων τῶν κακῶν αἰτία, ὧν αὐτοί
τε ἔχομεν, καὶ τοῖσ ἄλλοισ παρέχομεν. οἶδα μὲν οὖν ὅτι χα
λεπόν ἐστι δικαιοσύνασ ὑπὸ πάντων ἐρωμένησ, καὶ περι-
μαχήτου γεγενημένησ κατηγοροῦντα, δοκεῖν ἀμέκτον τι
λέγειν. ὅμωσ δὲ ἐπειδὴ περ ὑπεμείναμεν καὶ τοὺσ ἄλλουσ
λόγουσ, ἀληθεῖσ μὲν ὄντασ, φιλαπεχθήμονασ δέ, καὶ τούτων
ὑμᾶσ ἀνέχεσθαι δέομαι. καὶ μὴ καταγνῶναι μου τοσαύτην
μανίαν, ὥσ' ἄρα ἐγὼ προῆλθον διαλεχθῆναι πρὸσ ὑμᾶσ
περὶ πραγμάτων οὕτω παραδόξων, εἰ μήτι λέγειν ἀλη-
θεσ εἶχον περὶ αὐτῶν. νῦν δοῖμι φανερὸν ποιήσειν ἅπασιν,
ὥσ οὔτε δικαίασ ἀρχῆσ ἐπιθυμοῦμεν, οὔτε γενέσθαι
δυνατῆσ, οὔτε συμφερούσησ ἡμῖν. ὅτι μὲν οὖν οὐ δικαί-
ασ, παρὼν μαθὼν, ὑμᾶσ ἔχω διδάσκειν. ὅτε γὰρ
λακεδαιμόνιοι ταύτην εἶχον τὴν δύναμιν, ποιοῦσι λόγουσ
οὐκ ἀνεκλόσαμεν, κατηγοροῦντεσ μὲν τῆσ ἐκείνων ἀρχῆσ, δι-
ελόντεσ δέ, ὡσ δίκαιον ἐστιν αὐτονόμουσ εἶναι τοὺσ ἑλλήνασ
τίμασ δὲ τῶν πόλεων τῶν ἑλληνίδων, οὐ παρεκαλέσαμεν
ἐπὶ τὴν συμμαχίαν, τὴν ὑπὲρ τούτων σωσάσαν. πόσασ δὲ
πρεσβείασ, ὡσ βασιλέα τὸν μέγαν ἀπεστείλαμεν διδασκού
σασ αὐτόν, ὡσ οὔτε δίκαιον ἐστιν οὔτε συμφέρον, μίαν πόλιν
κυρίαν εἶναι τῶν ἑλλήνων. οὐ πρότερον δὲ πολεμοῦντεσ ἐπαυ-
σάμεθα, καὶ κινδυνεύοντεσ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,

1.1. ὁ δὲ ab aliorum opinione diuersus

πρὶν ἠθέλησαν λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς σιωθήκας
τὰς περὶ τῆς αὐτονομίας. ὅτι μὲν οὖν οὐ δίκαιον ἐστὶ τοὺς
κράτιστους τῶν ἡττόνων ἄρχειν, ἐν ἐκείνοις τε τοῖς χρόνοις ἐτυγχά-
νομεν ἐγνωκότες. καὶ νῦν ἐπὶ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ἡμῖν
καθεστώσης. ὡς δ' οὐ δεῖν δεινήθημεν τὴν ἀρχὴν ταύτην
καταστήσασθαι, ταχέως οἶμαι δηλώσειν· εἰ γὰρ μετὰ μυρί-
ων τάλαντων, οὐχ οἷοί τε ἦμεν διαφυλάξαι, πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς
παρούσης ἀπορίας κτήσασθαι δυνηθείημεν· ἄλλως τε καὶ χρό-
μενοι τοῖς ἤθεσιν, οὐχ οἷς ἐλάβομεν· ἀλλ' οἷς ἀπωλέσαμεν αὐ-
τήν. ὡς τοίνυν οὐδὲν δίδομεν ἣν δεῖ σθαι τῇ πόλει συμφέρει,
δοκεῖ μοι τάχιστ' ἂν ἐκεῖθεν καταμαθεῖν. μάλλον δὲ καὶ περὶ
τούτων βούλομαι μικρὰ προειπεῖν· δεῖ δοικα γὰρ μὴ διὰ τὸ
πολλάκις ἐπιτιμᾶν, δόξω τισὶ προαιρεῖσθαι τῆς πόλεως κατη-
γορεῖν· ἐγὼ δὲ δεῖμι πρὸς ἄλλους τινὰς οὕτως ἐπεχείρουν διεξιέ-
ναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην.
νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιοῦμαι τοὺς λόγους, οὐδὲ διαβάλλειν πρὸς
ἑτέρους ἐπιθυμῶν· ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς βουλόμενος παῦσαι
τῶν τοιούτων ἔργων. καὶ τὴν εἰρήνην περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος
ἐστὶ βέβαιος, καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἕλληνας τοὺς ἄλλους ἀ-
γαγεῖν· ἀνάγκη δὲ τοὺς μουθετοῦντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας,
τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παρὰ πλησίοις τὰς δὲ δυνάμεσ-
χεῖν ἀλλήλαις· ὡς οἷόν τε, ἐναντιωτάτας. ὥστε περὶ τῶν
ταυτὰ λεγόντων, οὐ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔ-
χειν· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβη λοιδορουντας, μισεῖν ὡς κα-
κόνους ὄντας τῇ πόλει· τοὺς δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ μουθετοῦντας,
ἐπαινεῖν καὶ βελτίους τῶν πολιτῶν νομίζειν· καὶ τούτων
αὐτῶν μάλιστα τὸν ἐναργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι,
τάς τε νομηρὰς τῶν πράξεων, καὶ τὰς συμφορὰς τὰς
ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ποιήσειν ὑ-
μᾶς μισήσαντας ἃ δεῖ, βελτίονων ἐπιθυμῆσαι πραγμά-
των· ὑπὲρ μὲν οὖν τῆς τῶν λόγων τραχύτητος, καὶ τῶν ἐρημε-
νῶν καὶ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων, ταῦτ' ἔχω λέγειν πρὸς ὑμᾶς.
ὅθεν δ' ἀπέλιπον, πάλιν ποιήσομαι τὴν ἀρχήν· φασὶ γὰρ
ἐκεῖθεν κάλλιστ' ἂν ὑμᾶς καταμαθεῖν, ὡς οὐ συμφέρει λα-
βεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν, εἰς κέψασθε τίνα τρόπον

κρείττων ἡττόνων
· 1· inferiores potentiores

βέβαιος

κακόνους σοφιστὰς εὔνους

ἡ πόλις διῴκητο, πρὶν τὴν δύναμιν ταύτην κτήσασθαι
καὶ πῶς ἐπειδὴ κατέσχεν αὐτὴν· ἣν γὰρ ταῦτα παράλλη-
λα τῇ δι' αἰμοίαθεωρήσητε, γνώσεσθε ἐπόσων κακῶν αἰτία
τῇ πόλει γέγονεν· ἡ μὲν τοίνυν πολιτεία, τοσούτῳ βελτίων
ἦν καὶ κρείττων ἢ τότε, τῆς ὕστερον καταστάσης, ὅσῳ περ ἀ-
ριστεῖδης καὶ θεμιστοκλῆς καὶ μιλτιάδης, ἄνδρες ἀνέμεμπτοι
ἦσαν ὑπερβόλου καὶ κλεοφῶντος· καὶ τῶν νῦν, δημηγορούντων·
τὸν δὲ δῆμον ἀρήσετε τὸν τότε πολιτευόμενον, οὐκ ἀργίας
οὐδ' ἀπορίας οὐδ' ἐλπίδων κενῶν ὄντα μεστόν· ἀλλὰ μικὰν
μὲν, δυνάμενον ἐν ταῖς μάχαις πάντας τοὺς τὴν
χώραν βάλλοντας· ἀριστείων δ' ἀξιούμενον ἐν τοῖς ὑπὲρ
τῆς ἑλλάδος κινδύνοις· οὕτω δ' ἐπιστευόμενον, ὥστε τὰς
πλείστας αὐτῶν τῶν πόλεων ἑκούσας ἐγχειρίζειν σφᾶς αὐ-
τάς· τούτων δ' ὑπαρχόντων, αἰτία μὲν τῆς πολιτείας τῆς
παρὰ πᾶσιν ἐδοκιμούσης, ἐπὶ τοιαύτην ἀκολασίαν ἡ δύ-
ναμις ἡμᾶς αὕτη προήγαγεν· ἣν οὐδεὶς ἂν τῶν ἀνθρώπων
ἐπαινέσειεν· αἰτία δὲ τοῦ μικὰν τοὺς ἐπιστρατεύοντας, οὕ-
τω τοὺς πολίτας ἐπαιδεύσεν, ὥστε μὴ δεῖν πρὸ τῶν τεί-
χων τολμᾶν ἐπεξιέναι τοῖς πολεμίοις· αἰτία δὲ τῆς ἀνοίας τῆς
παρὰ τῶν συμμάχων αὐτοῖς ὑπαρχούσης, καὶ τῆς δόξης τῆς
παρὰ τῶν ἄλλων ἑλλήνων, ἣν τοσοῦτον μίσους κατέστησεν, ὥστε
παρὰ μικρὸν ἐλθεῖν, ἐξανδραποδισθῆναι τὴν πόλιν, ἣν μὴ λα-
κεδαιμονίων τῶν ἐξ ἀρχῆς πολεμούντων ἀνουστέρων ἐτύχο-
μεν· ἢ τῶν πρότερον ἡμῖν συμμάχων οὕτω· οἷς οὐκ ἂν δι-
καίως ἐγκαλοῖμεν, ὅτι χαλεπῶς πρὸς ἡμᾶς διεθήσαν· οὐ
γὰρ ὑπάρχοντες, ἀλλὰ μιμούμενοι, καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πα-
θόντες, τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἡμᾶς· τίς γὰρ ἂν,
ὑπέμεινε τὴν ὀλιγεῖαν τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων· οἱ
συνάγοντες ἐξ ἁπάσης τῆς ἑλλάδος τοὺς ἀργοὺς τοὺς,
καὶ τοὺς ἀπασῶν τῶν πονηρῶν μετέχοντας, πληροῦντες
τούτων τὰς τριήρεις· ἀπηχθάνοντο τοῖς ἕλλησι· καὶ τοὺς μὲν
βελτίστους τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐξέβαλλον· τοῖς δὲ
πονηροτάτοις τῶν ἑλλήνων τὰς κόμας διέφερον· ἀλλὰ γὰρ
ἐτολμήσαμεν περὶ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γενομένων
ἀκριβῶς διελθεῖν, ὑμᾶς μὲν ἴσως ἂν ποιήσαιμι βελτίω

ἀριστείδης
θεμιστοκλῆς
μιλτιάδης
ὑπέρβολος
κλεοφῶν

ὑπάρχοντες

βουλεύσασθαι περὶ τῶν ἄλλων· αὐτὸς δ' ἂν διαβληθείην· ἀξιοῦ-
θατε γὰρ μισεῖν, οὐχ οὕτω τοὺς αἰτίους τῶν ἁμαρτημά-
των, ὡς τοὺς κατηγοροῦντας αὐτῶν· τοιαύτην οὖν ὑμῶν γνώ-
μην ἐχόντων, δέδοικα μὴ πρόμεμος ὑμᾶς ἐργέτειν, αὐ-
τὸς ἀπολαύσω τι φλαῦρον· οὐ μὴν ἀποστήσομαι παντά-
πασιν ὧν διενοήθην· ἀλλὰ τὰ μὲν πικρότατα, καὶ μάλιστ'
ἂν ὑμᾶς λυπήσοντα, παραλείψω· μνησθήσομαι δὲ τού-
των μόνων, ἐξ ὧν γνώσεσθε τὴν ἀμοιρίαν τῶν τότε πολιτευ-
μένων· οὕτω γὰρ ἀκριβῶς κρίσιν ἐξ ὧν ἂν θρῶσι μάλιστ'
ἂν μισηθείη, ὥστε τεψηφίσαν τὸ περιγιγνόμενον ἐκ τῶν φό-
ρων ἀργύριον διελόντες κατὰ τάλαντον, ὡς τὴν ὀρχήστραν τοῖς
Διονυσίοις ἐκφέρειν· ἐπεὶ δ' ἂν πλήρεσι τὸ θέατρον· καὶ τοῦ
τ' ἐποίουν καὶ παρέσχον τοὺς παῖδας τῶν ἐν τῷ πολέμῳ
τελευτησάντων· ἀμφοτέροις ἐπιδεικνύντες, τοῖς μὲν συμ-
μάχοις, τὰς τιμὰς τῆς οὐσίας αὐτῶν ὑπὸ μισθωτῶν ἀξι-
φερομένας· τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησι, τὸ πλῆθος τῶν ὀρφανῶν,
καὶ τὰς συμφορὰς τὰς διὰ τὴν πλεονεξίαν ταύτην γιγνο-
μένας· καὶ ταῦτα δρῶντες, αὐτοί τε τὴν πόλιν δεδαιμονίζον· καὶ
πολλοὶ τὸν μοῦν οὐκ ἔχοντες ἐμακάριζον αὐτήν· τῶν μὲν συμ-
βήσεσθαι διὰ ταῦτα μελλόντων, οὐδὲν ἐμέλεν ποιούμενοι πρόνοι-
αν· τὸν δὲ πλοῦτον θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες· ὃν ἀδίκως ἐσ-
τὴν πόλιν εἰσελθὼν καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα διὰ ταχέ-
ων ἐμέλλετ' ἀποστερήσεσθαι· ὡς τοῦτο γὰρ κατέστησαν τῶν μὲν
οἰκείων ἀμελείᾳ, τῶν δ' ἀλλοτρίων ἐπιθυμίᾳ, ὥστε λακε-
δαιμονίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν, καὶ τοῦ τείχους ἤδη
τοῦ δεκαεταοῦς σεσυρηκότος, εἰς Σικελίαν τριήρεσι πλη-
ρουν· καὶ οὐκ ἠσχύνοντο τὴν πατρίδ' ἃ τε μνομένην καὶ πορθου-
μένην περιορῶντες· ἔτι δὲ τούς οὐδὲν πώποτε εἰς ἡμᾶς ἐξ
αμαρτάνοντας, στρατιὰς ἐκπέμποντες· ἀλλ' ἐς τοῦτο ἀφρο-
σύνης ἦλθον ὥστε τῶν προσταιόντων τῶν οἰκείων οὐ κρατοῦντες,
Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Καρχηδόνος ἄρξειν προσεδόκη-
σαν· τοσοῦτον δὲ διήμειψαν ἁπάντων ἀνθρώπων, ὥστε
τοὺς μὲν ἄλλους αἱ συμφοραὶ συνέλουσι· καὶ ποιοῦσι σω-
φρονεστέρους· ἐκείνοι δ' οὐδὲν ὑπὲρ τούτων ἐπαιδεύθησαν· καί-
τοι πλείοσι καὶ μείζοσι κακοῖς περιέπεσον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς

ἀπολαύσω τι φλαῦρον

ὀρχήστρα Διονυσία

τοῦ τείχους δεκαετοῦς συνεσηκότος

τεμνομένην

προσταιόντων

συνέλουσι

ταύτης, τῶν ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τῇ πόλει γεγενημένων.
εἰς αἰγυπτίους μὲν γε διακόσιαι πλεύσασαι τριήρεις, αὐτοῖς
πληρώσασι διεφθάρησαν· περὶ δὲ Κύπρον πεντήκοντα καὶ
ἑκατόν· ἐν δὲ τῷ πόντῳ μυρίους ὁ πλίτας αὐτῶν καὶ τῶν
συμμάχων ἀπώλεσαν· ἐν Σικελίᾳ δὲ τέτταρας μυριά-
δας καὶ τριήρεις τετταράκοντα καὶ διακοσίας· τὸ δὲ τελευ-
ταῖον ἐν Ἑλλησπόντῳ διακοσίας· τὰς δὲ κατὰ δέκα καὶ
πέντε καὶ πλείους τούτων ἀπολλυμένας, καὶ τοὺς κατὰ
χιλίους καὶ δισχιλίους ἀποθνήσκοντας, τίς ἂν ἐξαριθμή-
σειε· πλὴν ἐνὸς τούτων τῶν ἐγκυκλίων ταφὰς ποιεῖσθαι κα-
θ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, ὡς ἅσ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστυγείτονων καὶ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων ἐφοίτων οὐ συμπενθήσοντες τοὺς τεθνεῶ-
τας· ἀλλ' ἐφήσθησόμενοι ταῖς ἐμετέραις συμφοραῖς· τελευ-
τήσαντες δ' ἐλαθόνσφας αὐτοὺς, τοὺς μὲν τάφους τοὺς
δημοσίους τῶν πολιτῶν ἐμπλήσαντες· τὰς δὲ φατρίας καὶ
τὰ γραμματεῖα τὰ ληξιαρχικὰ, τῶν οὐδὲν τῇ πόλει προ-
σήκοντων, γνοίη δ' ἄν τις ἐκεῖθεν μάλιστα τὸ πλῆθος τῶν ἀ-
πολλυμένων· τὰ γὰρ γένη τῶν ἀνδρῶν τῶν ὁμοματοτάτων,
καὶ τοὺς οἴκους τοὺς μεγίστους, οἱ καὶ τὰς τυραννικὰς τάσσε-
καὶ τὸν περσικὸν πόλεμον διέφυγον, ἀρήσομεν ἐπὶ τῆς ἀρ-
χῆς ἧς ἐπιθυμοῦμεν ἀμαστάτους γεγενημένους· ὥστ' εἴ τις
σκοπεῖσθαι βούλοιτο περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ πρὸς παρά-
δειγμα τοῦτ' ἀναφέρων, φανήσεται ἂν μικροῦ δεῖν ἀπηλλαγ-
μένοι· καὶ τοι χρὴ πόλιν μὲν εὐδαιμονίζειν, μὴ τὴν ἐξ ἁπάν-
των ἀνθρώπων εἰκῇ πολλοὺς πολίτας ἀθροίζουσαν· ἀλλὰ
τὴν τὸ γένος τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν πόλιν οἰκησάντων μᾶλλον
τῶν ἄλλων διασώζουσαν· ἄνδρας δὲ ζηλοῦν, μὴ τοὺς τὰς
τυραννίδας καταλέχοντας· μὴ δ' ἐκείνους μείζω δυνάστειαν τοῦ
δικαίου κεκτημένους· ἀλλὰ τοὺς ἀξίους μὲν ὄντας τῆς μεγί-
στης τιμῆς· στέργοντας δὲ ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους διδο-
μέναις δωρεαῖς· ταύτης γὰρ ἐξουσίαν οὐδὲς οὔτε ἀνὴρ οὔτε
πόλις λαβεῖν ἂν δύναιτο ἀσφαλεστέραν οὐδὲ ἀσφαλεστέραν·
οὐδὲ πλείονος ἀξίαν· ἣν περ οἱ περὶ τὰ περσικὰ γενόμενοι
σχόντες, οὐχ ὁμοίως τοῖς λησταῖς ἐβίωσαν· ὁ τὲ μὲν πλείω
τῶν ἱκανῶν ἔχοντες τοτὲ δ' ἐστὶ τὸ δεῖσαι καὶ πολιορκῆσαι

P

1. alias minores Justi tras tam numeros q̃ homini nullus posset enumerare.

ἐγκυκλίων ἐνιαυτῶν

φρατρίας

φατρίας

γραμματεῖα

ληξιαρχικὰ

διέφυγον

Γραμματεῖα ληξιαρχικά · plutarchus περὶ παίδων ἀγωγῆς · ὅτι οὐδὲ πολιτεύεσθαι κυναρκυῖαι γὰρ ἦσαν ἐξ προόδου αἱ φυσφορίαι λίαν πόρρω ἐπετίθεσαν ταῖς ἀρχαῖς . ./.

καὶ τοῖς μεγίστοις κακοῖς καθεστῶτες· ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν τροφὴν τὴν καθ' ἡμέραν, οὐ τὴν ἐν δόξαις οὐ τὴν ὑπερβολαῖς ὄντες· ἐπὶ δὲ τῇ τῆς πολιτείας δικαιοσύνῃ καὶ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ἑαυτῶν φιλοτιμούμενοι, καὶ τὸν βίον ἡδίον τῶν ἄλλων διάγοντες· ὧν ἀμελήσαντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνους, οὐκ ἀρχήν, ἀλλὰ τυραννίδα ἐπεχείρησαν· ἃ δοκεῖ μὲν τὴν αὐτὴν ἔχειν δύναμιν, πλεῖστον δ' ἀλλήλων κεχώρισται· τῶν μὲν γὰρ ἀρχόντων ἔργον ἐστί, τοὺς ἀρχομένους ταῖς ἑαυτῶν ἐπιμελείαις ποιεῖν ὡς δι' αὐτοὺς· τοῖς δὲ τυράννοις ἔθος καθέστηκε, τοῖς τῶν ἄλλων πόνοις καὶ κακοῖς, αὐτοῖς ἡδονὰς παρασκευάζειν· ἀνάγκη δ' ἐν τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρούντας, τυραννικαῖς καὶ ταῖς συμφοραῖς περιπίπτειν· καὶ τοιαῦτα πάσχειν, οἷα περὰν καὶ τοὺς ἄλλους δρᾶν ὠήθησαν· ἃ καὶ τῇ πόλει συνέπεσεν· ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ φρουρεῖν τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις, τῆς αὐτῶν ἐπεῖδον τοὺς πολεμίους κυρίους γενομένους· ἀντὶ δὲ τοῦ παῖδας ὁμήρους λαμβάνειν, ἀποστήσαντες ἀπὸ πατέρων καὶ μητέρων, πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἠναγκάσθησαν τοὺς αὐτῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ χρόνον παιδεύειν καὶ τρέφειν ἢ προσῆκεν αὐτοῖς· ἀντὶ δὲ τοῦ γεωργεῖν τὰς χώρας τὰς ἀλλοτρίας, πολλῶν ἐτῶν, οὐδὲ ἰδεῖν αὐτοῖς ἔξεγένετο τὴν αὐτῶν· ὥστ' εἴ τις ἡμᾶς ἐρωτήσειεν, εἰ δεξαίμεθ' ἂν τοσοῦτον χρόνον ἄρξαντες, τοιαῦτα πάσχουσαν τὴν πόλιν ἐπιδεῖν, τίς ἂν ὁμολογήσειεν· πλὴν εἰ μή τις παντάπασιν ἀπομεμοκμένος ἐστί· καὶ μήθ' ἱερῶν μήτε γονέων μήτε παίδων μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζοι, πλὴν τοῦ χρόνου μόνου τοῦ καθ' ἑαυτόν· ὧν οὐκ ἀξιοῦντ' ἂν διάνοιαν ζηλοῦν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν πολλὴν προνοίαν ἁπάντων τῶν τοιούτων ἀπεποιημένων· καὶ μηδὲν ἧττον ὑπὲρ τῆς κοινῆς δόξης ἢ τῆς ἰδίας φιλοτιμουμένων· καὶ προαιρουμένων μέτριον βίον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον ἢ πλοῦτον μεγάλον μετὰ ἀδικίας· καὶ γὰρ οἱ πρόγονοι τοιούτους αὐτοὺς παρασχόντες τήν τε πόλιν ἐδαιμονεστάτην τοῖς ἐπιγενομένοις παρέδοσαν· καὶ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην κατέλιπον· ἐξ ὧν ἀμφότερα ῥᾴδιον ἐστι καταμαθεῖν· καὶ τὴν χώραν ἡμῶν ὅτι δύναται τρέφειν ἄνδρας ἀμείνους τῶν

πῶς διαφέρουσι ὁ ἄρχων καὶ ὁ τύραννος

ἀπονενοημένος

ἄλλων· καὶ τὴν καλουμένην μὲν ἀρχήν, οὖσαν δὲ συμφοράν· ὅτι πέφυκε χέρσους ἅπαντας ποιεῖν τοὺς χρωμένους αὐτῇ· μέγιστον δὲ τεκμήριον· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρεν οὕτως, ὥστε τοῖς ἔθεσι μὲν οἷς ἐπαινεῖν τὰς ἐκείνων ἀρετὰς, οὐχ οἷόν τε τῇ γνώμῃ τοῦτον τὸν λόγον· ὥσ' ἡμεῖς μὲν διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι κακῶς ἐχρησάμεθα τοῖς πράγμασιν· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι τὰ αὐτὴν τὴν δύναμιν παρελάβομεν, ἐδαίμονας ἂν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαν· πολὺ γὰρ θᾶττον ἐν ἐκείνοις ἐπεδείξατο τὴν φύσιν τὴν αὐτῆς· τὴν γὰρ πολιτείαν, ἣν ἐπτακοσίοις ἔτεσιν, οὐδείς οἶδεν οὐθ' ὑπὸ κινδύνων οὐθ' ὑπὸ συμφορῶν κινηθεῖσαν, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ σαλευθῆναι καὶ λυθῆναι παραμικρὸν ἐποίησεν· ἀντὶ γὰρ τῶν καθεστώτων παρ' αὐτοῖς ἐπιηδευμάτων τοὺς μὲν ἰδιώτας ἐνέπλησεν ἀδικίας, ῥαθυμίας, ἀνομίας, φιλαργυρίας· τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως, ὑπεροψίας μὲν τῶν συμμάχων, ἐπιθυμίας δὲ, τῶν ἀλλοτρίων, ὀλιγωρίας δὲ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· τοσοῦτον γὰρ ὑπερεβάλοντο τοὺς ἡμετέρους, τοῖς ἐς τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτήμασιν, ὅσον πρὸς τοῖς πρότερον ὑπάρχουσι, σφαγὰς καὶ φόνους ἐν ταῖς πόλεσιν ἐποιήσαντο· ἐξ ὧν ἀνιμῆτους τὰς ἔχθρας πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν· οὕτω δὲ φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν, τὸν ἄλλον χρόνον πρὸς τὰ τοιαῦτα πεφυλαγμένως μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντες, ὥστε οὐδὲ τῶν συμμάχων οὐδὲ τῶν ἐργείων ἀπέσχοντο τῶν σφετέρων αὐτῶν· ἀλλὰ βασιλέως μὲν αὐτοῖς ἦν τὸν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον πλέον ἢ πεντακισχίλια τάλαντα παρασχόντος, Χίων δὲ προθυμοτάτων τῶν συμμάχων συγκινδυνευσάντων τῷ ναυτικῷ, θηβαίων δὲ μεγίστην ἦν τὸ πεζὸν συμβαλλομένων, οὐκ ἔφθησαν τὴν ἀρχὴν καταστήσαντες, καὶ θηβαίοις μὲν εὐθὺς ἐπεβούλευσαν· ἐπὶ δὲ τὸν βασιλέα κλέαρχον καὶ γραθιᾶν ἐξέπεμψαν· Χίων δὲ τοὺς πρώτους καὶ τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν· τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξελκύσαντες ἁπάσας ὠχοντο λαβόντες· οὐκ ἤρκεσεν δ' αὐτοῖς ταῦτα ἐξαμαρτεῖν· ἀλλὰ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐπόρθουν μὲν τὴν ἠπειρον· ὕβριζον δὲ τὰς νήσους· ἀνήρουν δὲ τὰς ἐν ἰτα-

σαλευθῆναι

ἔφθησαν

νεωρίων · 1. πανοπλίας

λία καὶ σικελία πολιτείας· καὶ τυραννουσι καθίστασαν· ἐλυ
μαίνοντο δ' ἐν τῇ πελοποννήσῳ· καὶ μετὰ τὴν πολεμῶν καὶ στά
σεων ἐποίησαν· ἐπὶ ποίαν γὰρ τῶν πόλεων οὐκ ἐστράτευ
σαν·, ἢ περὶ τίμας αὐτῶν οὐκ ἐξήμαρτον· οὐκ ἠλέγχων μὲν μέρος
τι τῆς χώρας ἀφέλοντο·, τὴν δ' ἐγγὺς, τῶν κορινθίων ἔτεμον·,
μαντίνειαν δ' ἐδιώκισαν·, φλιάσιοις δὲ ἐξεπολιόρκησαν·,
ἐς δὲ τὴν ἀργείων ἐνέβαλον·, οὐδὲν δὲ ἐπαύοντο, τοὺς μὲν ἀλ
λους κακῶς ποιοῦντες· αὐτοῖς δὲ τὴν ἡτταν τὴν ἐν λεύκτροις
παρασκευάζοντες· ἣν φασί τινες αἰτίαν γενέσθαι τῆς ἀρχῆς
τῶν κακῶν· οὐκ ἀληθῆ λέγοντες· οὐ γὰρ διὰ ταύτην ὑπὸ τῶν
συμμάχων ἐμισήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ἐν τοῖς ἔμ
προσθεν χρόνοις, καὶ ταύτην ἡττήθησαν· καὶ περὶ τῆς αὐτῶν ἐ
κινδύνευσαν· χρὴ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιφέρειν, οὐ τοῖς κακοῖς τοῖς
ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις· ἀλλὰ τοῖς πρώτοις τῶν ἁμαρτη
μάτων· ἐξ ὧν ἐστὶ τὴν τελευτὴν ταύτην καταπεπλεχθῆναι· ὥστε
πολὺ ἀρτίως οὐκ ἂν ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων· φαίη
τότε τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γεγενῆσθαι τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν
ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάμβανον· ἐκ τῶν· τότε γὰρ δύνα
μιν, οὐδὲν ὁμοίαν τῇ πρότερον ὑπαρχούσῃ· διὰ μὲν γὰρ τὴν
καλὰ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὰξιν, καὶ τὴν καρτερίαν τὴν ἐν αὐτῇ
μελετωμένην, ῥαδίως τῆς καλὰ θάλατταν ἀρχῆς ἐπεκράτη
σαν· διὰ δὲ τὴν ἀκολασίαν τὴν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς γενομε
νην, ταχέως κακῶς ἔχειν τῆς ἡγεμονίας ἐστερήθησαν· οὐ γὰρ
ἔτι τοὺς νόμους ἐφύλαττον, οὓς παρὰ τῶν προγόνων παρέλα
βον· οὐδὲ ἐν τοῖς ἤθεσιν ἀνεμένον, οἷς πρότερον ἔχον· ἀλλὰ ὑπο
λαμβάνοντες ἐξεῖναι ποιεῖν αὐτοῖς ὅτι ἂν βουληθῶσιν, ἐς πολ
λὴν ταραχὴν κατέστησαν· οὐ γὰρ ἠδέσαν τὴν ἐξουσίαν ἧς πάν
τες ἐπόθουν τυχεῖν, ὡς δύσχρηστος ἐστιν· οὐδὲ ὡς παραφρο
νεῖν ποιεῖ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν· οὐδὲ ὅτι τὴν φύσιν ὁμοί
αν ἔχει τοῖς ἑταίροις, τοῖς ἐρᾶν μὲν ἑαυτῶν ποιοῦσαις τοὺς
δὲ χρωμένους ἀπολλύουσαις· καὶ τοι φανερῶς ἐπιδεδείκται
ταύτην ἔχουσα τὴν δύναμιν· τοῦς γὰρ ἐν πλείστοις ἐξουσίαν
ἔχουσιν γεγενημένοις, ἰδοὶ τίς ἂν τοῖς μεγίστοις συμφορᾶς
περιπεπτωκότας, ἀρξάμενος ἀφ' ἡμῶν καὶ λακεδαιμονίων·
αὗται γὰρ αἱ πόλεις καὶ πολιτευόμεναι πρότερον σωφρο

ἔλεγον τὴν τὴν κορινθίων

διώκισαν. ἀπὸ τοῦ διοικίζω δηλ. διεσποδιοβιβάζω

χρωμένους

μέγαλα, καὶ δόξαν ἔχουσαι καλλίστην· ἐπὶ δὴ ταύτης ἔτυχον, καὶ
τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, οὐδὲν ἐν ἀλλήλων δικαίῳ ἐγκαλοῦντες· ἀλλὰ ὥσπερ
προσήκει τοῖς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς αὐτῆς νόσου
διεφθαρμένοις, καὶ ταῖς πράξεσι ταῖς αὐταῖς ἐπεχείρησαν·
καὶ τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτήμασι παραπλησίως ἐχρήσαντο· καὶ
τὸ τελευταῖον, ὁμοίως ταῖς συμφοραῖς περιέπεσον· ἡμεῖς
τε γὰρ μισηθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων, καὶ περὶ ἀνδραποδι
σμοῦ κινδυνεύσαντες, ὑπὸ λακεδαιμονίων ἐσώθημεν· ἐκεῖνοί
τε πάντων αὐτοὺς ἀπολέσαι βουληθέντων, ἐφ' ἡμᾶς καταφυ
γόντες, διὰ τὴν ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἔτυχον· καὶ τοι πῶς χρὴ τὴν τοι
αὐτὴν ἀρχὴν ἐπαινεῖν τὴν τὰς τελευτὰς οὕτω πονηρὰς ἔχουσαν·
πῶς δοῦναι σοφὸν καὶ φεύγειν τὴν οὕτω δεινὰ καὶ πολλὰ ποιοῦν
ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ἐπαράσαν, καὶ παθεῖν ἀναγκάσα
σαν· οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἰ τὸν ἄλλον χρόνον ἐλάνθανεν ἀ
πάντας τοσοῦτων οὖσα κακῶν αἰτία τοῖς ἔχουσιν αὐτήν· οὐ
δὲ ἀντεριμάχητος ἦν ὑφ' ἡμῶν καὶ λακεδαιμονίων· ὁρῶν γὰρ
τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων περὶ τὰς αἱρέσεις τῶν πρα
γμάτων ἁμαρτανόντας· καὶ πλείους μὲν ἐπιθυμίας ἐχόντας
τῶν κακῶν, ἢ τῶν ἀγαθῶν· ἀμείνον δὲ βουλευομένους ὑπὲρ τῶν
ἐχθρῶν· ἢ σφῶν αὐτῶν· καὶ ταῦτ' ἰδοὶ τίς ἂν ἐπὶ τῶν μεγί
στων· τί γὰρ οὐχ οὕτω γέγονεν· οὐχ ἡμεῖς μὲν ταῦτα προορῶ
μεθα πράττειν, ἐξὸν λακεδαιμόνιοι τῶν ἑλλήνων δεσπόται
κατέστησαν·, ἐκείνοι δὲ οὕτω κακῶς προύστησαν τῶν πραγμά
των, ὥστ' ἡμᾶς οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, πάλιν ἐστὶ πολέ
σαι καὶ κυρίους γενέσθαι τῆς ἐκείνων σωτηρίας·, οὐχ ἡμεῖν τῶν ἀτ
τικιζόντων πολυπραγμοσύνη, λακωνιζόντων ὕβρις, ἀττικίζειν τὰς πόλεις ἐποίη
σεν·, οὐδὲ τῶν λακωνιζόντων ὕβρις, ἀττικίζειν τὰς αὐτὰς ταύτας
ἠνάγκασεν·, οὐ διὰ μὲν τὴν τῶν δημηγορούντων πονηρίαν, αὐτὸς
ὁ δῆμος ἐπεθύμησε τῆς ὀλιγαρχίας τῆς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων
καταστάσης· διὰ δὲ τὴν ἐστὶ τῶν τριάκοντα μανίαν, πάντες
δημοτικώτεροι γεγόναμεν τῶν φυλακὴν καταλαβόντων· ἀλλὰ
γὰρ ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων· καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν ἐπιδείξει
ἐν ἅπαντες πολλοὺς, χαίροντας μὲν καὶ τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῶν
ἐπιτηδευμάτων τοῖς καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν βλάπτουσιν·
ἐπὶ πόνα δὲ καὶ χαλεπὰ μομιζόντας, ἀφῶν ἀμφότερα ταῦ-

ἐπάρασαν ἀν ἐπαίρω. unde ἐν τῷ πρὸς φίλιππον δε δηλοῖ ἐπήρθην πάλιν συνῳδάμενος περὶ αὐτῆς

προύστησαν ἐπιπολάσαι

EX Quantum abeccatum in eligendis ciuis

περὶ τῶν μοναρχῶν

τὰν ὠφελοίατο. καὶ καρτερικοὺς ἁμᾶς δοκοῦντας, τοὺς ἐν τούτοις ἐμμένοντας. ἁ τιμᾶς οὖν ἐν οἷς ἀφ ζῶσι, καὶ περὶ ὧν αὐτοῖς μάλλον μέλφ, τὰ χάρω φαίνοντα προαιρούμενοι, τί θαυμαστὸν ἁ περὶ τᾶς ἀρχᾶς τᾶς καταθάλατταν ἀγνοοῦσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους. περὶ ἧς μηδ ἁ πόπτολε λογισμὸς αὐτοῖς ἁ σήλθεν. ὁρᾶτε δὲ καὶ τὰς μοναρχίας τὰς ἐν τᾶς πόλεσι καθιστάμενας, ὅσους ἔχουσι τοὺς ἐπιθυμητὰς καὶ τοὺς ἑτοίμους ὄντας ὁτιοῦν πάσχφν, ὥστε, κατασχφν αὐτὰς. ἁ ἰς τί τῶν δφν. τί τῶν χαλεπῶν οὐ πρόσεστιν. οὐκ εὐθὺς ἐπφ δὲ ἂν λάβωσι τὰς δυνατείας ἐν τοσούτοις κακοῖς ἁ σὶν ἐμπεπλεγμένοι, ὡς τὰ ἀναγκάζεσθαι πολεμφν μὲν ἅπασι τοῖς πολίταις, μισφν δὲ τούτους, ὑφ ὧν οὐδὲν κακὸν πεπόνθασιν. ἀπιστφν δὲ καὶ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἑταίροις τοῖς ἑαυτῶν, παρακαταθέσθαι δὲ, τὴν τῶν σωμάτων σωτηρίαν μισθοφόροις ἀνθρώποις. οὓς οὐδὲ πόπτολε εἶδον, καὶ μηδὲν ἧττον φοβφσθαι τοὺς φυλάττοντας, ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὕτω δὲ ὑπόπτως πρὸς ἅπαντας ἔχφν, ὥστε μηδὲ τοῖς οἰκφτάτοις θαρρφν πλησιάζοντας. ἁ κότων. σιωπᾶσι γὰρ τοὺς πρὸ αὐτῶν τε τυραννικότας, τοὺς μὲν ὑπὸ γονέων ἀμνημονεύοντας. τοὺς δὲ ὑπὸ παίδων. τοὺς δὲ ὑπὸ ἀδελφῶν. τοὺς δὲ ὑπὸ γυναικῶν. ἔτι δὲ τὸ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον. ἀλλ ὅμως ὑπὸ τοσαύτας τὸ πλῆθος συμφορὰς ἐκόντες σφᾶς αὐτοὺς ὑποβάλλουσιν. ὅπου δὲ οἱ πρωτεύοντες, καὶ δόξας μεγίστας ἔχοντες τοσούτων κακῶν ἐρῶσι, τί δφ τοὺς ἄλλους θαυμάζφν, ἁ τοιούτων ἔργων ἐπιθυμοῦσιν; οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὅτι τὸν μὲν περὶ τῶν τυράννων λόγον, ἀποδέχεσθε. τὸν δὲ περὶ τᾶς ἀρχᾶς, δυσκόλως ἀκούετε. πεπόνθατε γὰρ ἅπαν αἰσχιστον. ἁ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρᾶτε, ταῦτ ἐφυμῶν ἀγνοεῖτε αὐτῶν. καὶ τοι τῶν φρονίμων διακφμένων, οὐκ ἔλαττον τοῦτο σημφον ἐστιν, ἢ τὰς αὐτὰς ταύτας πράξφν ἐπὶ πάντων ὁμοίως φαίνωνται γνωρίζοντες. ὧν ὑμῖν οὐδὲν πόποτε μέλησεν. ἀλλὰ τὰς μὲν τυραννίδας ἡγφσθε χαλεπὰς φναι καὶ βλαβερὰς, οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔχουσιν αὐτάς. τὴν δ ἀρχὴν τὴν κατὰ θάλατταν, μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίαν. τὴν οὐδὲν, οὔτ ἐν τοῖς πάθεσιν, οὔτ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν μοναρχιῶν διαφε-

ρουσαν. καὶ τὰ μὲν τῶν θηβαίων πράγματα, νομίζετε πομπρῶς ἔχφν, ὅτι τοὺς περιοίκους ἀδικοῦσιν. αὐτοὶ δ οὐδὲν βέλτιον τοὺς συμμάχους διοικοῦντες, ἢ ἐκφνοι τὴν βοιωτίαν, ἡγφσθε πάντας τὰ δέοντα πράττφν. ἢν οὖν ἐμοὶ πείθησθε πωσάμενοι τοῦ παντάπασιν ἁ κὴ βουλεύεσθαι, προσέχετε τὸν νοῦν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τὴν πόλφ. καὶ φιλοσοφήσετε. καὶ σκέψεσθε τί τὸ ποιήσαν ἐστὶ τὰ πόλεε ταῦτα. λέγω δὲ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν λακεδαιμονίων, ἐκ τᾶν πφνῶν μὲν πραγμάτων ἑκατέραν ὁρμηθφσαν, ἀρξαι τῶν ἑλλήνων. ἐπφ δὲ ἀμυπέρβλητον τὴν δύναμιν ἔλαβον, περὶ ἁν δραποδισμοῦ κινδυνεῦσαι. καὶ διὰ τίνας αὐτίας θετταλοὶ μὲν μεγίστους πλούτους παραλαβόντες, καὶ δύναμιν μεγίστην, καὶ πλείστην ἔχοντες ἁ σ ἀπορίαν καθεστήκασι. μεγαρφς δὲ μικρῶν αὐτοῖς καὶ φαύλων τῶν ἐξ ἀρχᾶς ὑπαρχόντων, καὶ γᾶν μὲν οὐκ ἔχοντες, οὐ δὲ λιμένας οὐ δὲ ἀργυρφα, πέτρας δὲ γεωργοῦντες, μεγίστους τῶν ἑλλήνων οἴκους κέκτηνται. κὰ κφνων μὲν τὰς ἀκροπόλφς, ἄλλοι τινὲς καὶ ἔχουσιν. ὄντων αὐτοῖς πλέον, ἢ τρισχιλίων ἱππέων, καὶ πελταστῶν ἀναριθμήτων. οὗτοι δὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντες, τὴν αὐτῶν ὅπως βούλονται διοικοῦσιν. καὶ πρὸς τούτοις οἱ μὲν σφίσιν αὐτοῖς ἁ φ πολεμοῦσιν. οὗτοι δὲ μεταξὺ πελοπομνησίων καὶ θηβαίων, καὶ τᾶς ἡμετέρας πόλεως οἰκοῦντες, τὴν ἁρμονίαν ἄγοντες διατελοῦσιν. ἢν γὰρ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα διεξήφτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἀρήσετε, τὴν μὲν ἀκολασίαν καὶ τὴν ὕβριν τῶν κακῶν αὐτίαν γιγνομένην. τὴν δὲ σωφροσύνην, τῶν ἀγαθῶν. ἢν ὑμφς ἐπὶ μὲν τῶν ἰδίων ἐπαινφτε. καὶ νομίζετε τοὺς ταύτην χρωμένους ἀσφαλέστατα ζῆν, καὶ βελτίους φναι τῶν πολιτῶν. τὸ δὲ κοινὸν ὑμῶν, οὐκ οἴεσθε δφν τοιοῦτο παρασκευάζφν. καὶ τοι προσήκφ τὰς ἀρετὰς ἀσκφν. καὶ τὰς κακίας φεύγφν. καὶ πολὺ μᾶλλον ταῖς πόλεσιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις. ἀνὴρ μὲν γὰρ, ἀσεβὴς καὶ πονηρὸς, τυχὸν ἂν φθάσφε τελευτῆσαι, πρὶν δοῦναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων. αἱ δὲ πόλφς διὰ τὴν ἀθανασίαν, ὑπομένουσι καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. ὧν ἐνθυμουμένους, χρὴ μὴ

θετταλοὶ

μεγαρφς

ἀργυρφα

πελταστῶν

quia urbes immortales sunt & mori nequeunt nostro mjnes.

προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς ἐν τῷ παρόντι μὲν χαριζομένοις τοῦ δὲ μέλλοντος χρόνου, μηδὲν αἰτιμελείαν ἐποιουμένοις. μηδὲ τοῖς φιλίαν μὲν τὸν δῆμον φάσκουσιν. ὅλην δὲ τὴν πόλιν λυμαινομένοις, ὥσπερ καὶ πρότερον. ἐπειδὴ παρέλαβον οἱ τοιοῦτοι τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος δυναστείαν, εἰς τοσαύτην ἀνοίαν προήγαγον τὴν πόλιν, ὥστε παθεῖν αὐτὴν, οἷα περ ἐλίπω πρότερον ὑμῖν διηγησάμενος. ὃ καὶ πάντων μάλιστ' ἄν τις θαυμάσειεν. ὅτι προχειρίζεσθε δημαγωγοὺς, οὐ τοὺς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας τοῖς μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασιν. ἀλλὰ τοὺς ὁμοίους καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας τοῖς ἀπολέσασιν αὐτήν. καὶ ταῦτ' ἐνθυμούμενοι, οὐ μόνον τῷ ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀδόξαν μόνον τοὺς χρηστοὺς τῶν πολιτῶν διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐστὶ μὲν ἐκείνων, πολλοῖς ἔτεσιν, οὔτε κινηθεῖσαν, οὔτε μεταβᾶσαν. ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δεῖν ἤδη καταλυθεῖσαν. καὶ τὰς φυγὰς τὰς ἐπὶ τῶν τυράννων, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τριάκοντα γεγενημένας, οὐ διὰ τοὺς συκοφάντας κατελθούσας. ἀλλὰ διὰ τοὺς μισοῦντας τοὺς τοιούτους καὶ μεγίστην ἐπάρετὴν δόξαν ἔχοντας. ἀλλ' ὅμως τηλικούτων ἡμῖν ὑπομνημάτων καταλελειμμένων, ἐξ ὧν ἀφεκάτερων αὐτῶν ἡ πόλις ἐστράτευν, οὕτω χαίρομεν ταῖς τῶν ῥητόρων πονηρίαις, ὥστ' ὁρῶντες διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰς ταραχὰς ἃς αὐτοὶ πεποιήκασι, τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ἐκ τῶν πατρῴων ἐκπεπτωκότας, τούτους δὲ ἐκπεπνηκότας πλουσίους γεγενημένους, οὐκ ἀγανακτοῦμεν. οὐδ' ἐφθονοῦμεν ταῖς δόξαις αὐτῶν. ἀλλ' ὑπομένομεν τὴν πόλιν διαβολὰς ἔχουσαν, ὡς λυμαίνεται καὶ δασμολογεῖ τοὺς ἕλληνας. τούτους δὲ τὰς ἐπικαρπίας λαμβάνοντας. καὶ τὸν μὲν δῆμον ὀνομάζουσιν οὗτοι δεῖν τῶν ἄλλων ἀρχειν, χάριν πράττοντα τῶν ταῖς ὀλιγαρχίαις δουλευόντων. οἷς δ' οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τούτους διὰ τὴν ἀνοίαν τὴν ἡμετέραν, ἐκ τῆς πενίας δ' αἰμόμενος γεγενημένους. καὶ τοιοῦτος περικλῆς ὁ πρὸ τῶν τοιούτων δημαγωγὸς κατεσκάς, παραλαβὼν τὴν πόλιν, χείρω μὲν φρονοῦσαν ἢ πρὶν κατεσκευάσθαι τὴν ἀρχήν. ἔτι δ' ἐὰν ἐκεῖνος πολιτευόμενος, οὐκ ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὥρμησεν. ἀλλὰ τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβεν. ἐκ δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν ὀκτακισχίλια τάλαντα, χωρὶς τῶν ἱερῶν. οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἐκείνου διεμνημόνευσαν, ὥστε λέγειν μὲν τολμῶσιν, ὡς διὰ τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν, οὐ δύνανται τοῖς αὐτῶν ἰδίοις προσέχειν τὸν νοῦν. φανεῖται δὲ τὰ μὲν ἀμελούμενα, τοσαύτην ἐλεηφότα τὴν ἐπίδοσιν, ὅσην οὐδ' ἂν δόξαιεν τοῖς θεοῖς πρότερον ἠξιωσαν. τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν, οὐκ ἠδέσθαι φασὶν, οὕτω διακείμενον, ὥστε μηδὲν τῶν πολιτῶν ζῆν ἡδέως μὴ τεραθύμως. ἀλλ' ὁρμῶν μεθ' ἡμῶν εἶναι τὴν πόλιν. οἱ μὲν γὰρ, τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας ἀνακαλοῦνται διεξιέναι καὶ θρηνεῖν πρὸς σφᾶς αὐτοὺς. οἱ δὲ τὸ πλῆθος τῶν προσαιτημάτων καὶ λειτουργιῶν καὶ τὰς συνεισφορὰς καὶ τὰς ἀντιδόσεις. ἃ τοιαῦτ' ἐμποιεῖ λύπας, ὥστ' ἄλλοι ζῆν τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους, ἢ τοὺς συνεχῶς πενομένους. θαυμάζω δ' εἰ μὴ δύνασθε συνιδεῖν ὅτι γένος οὐδὲν ἐστι κακοῦργον τῶν πλήθει. πονηρῶν ῥηθέν. ὁρῶν καὶ δημαγωγῶν. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ τῶν τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἀναγκαίων οὗτοι μάλιστα βούλονται ἀναστατοῦν ὑμᾶς. ὁρῶσι γὰρ τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἰδίων δυναμένους τὰ σφέτερα τῶν διοικεῖν, τῆς πόλεως ὄντας. καὶ τῶν τὰ βέλτιστα λεγόντων. τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν δικαστηρίων ζῶντας, καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐν τεύθεν λημμάτων, ὑφαίνοντοῖς διὰ τὴν ἐνδεειαν ἠναγκασμένους εἶναι. καὶ πολλὴν χάριν ἔχοντας ταῖς ἐσαγγελίαις καὶ ταῖς γραφαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις συκοφαντίαις ταῖς διὰ τῶν γιγνομένων. ἐν οὖν ταῖς ἀπορίαις ἐν αἷς αὐτοὶ δυναστεύουσιν. ἐν ταύταις ἡδιστ' ἂν ἰδοιεν ἀπαντας ὄντας τοὺς πολίτας. τεκμήριον δὲ μέγιστον. οὐ γὰρ τοῦτο σκοποῦσιν ἐξ ὁτου τρόπου τοῖς δεομένοις τὸν βίον ἐκπορίζουσιν. ἀλλ' ὅπως καὶ τοὺς ἔχειν τι δοκοῦντας, τοῖς ἀπόροις ἐξισώσουσι. τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γένοιτ' ἂν τῶν παρόντων κακῶν. διελέσθαι μὲν τὰ πλήθη περὶ αὐτῶν τούτων. οὐκ ἐφεξῆς, ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῷ καιρῷ συνεπίπτε. μᾶλλον δ' ἂν ἡμῖν ἐγένετο μνημονεύειν, εἰ συναγαγόντα τὰ μάλιστα καὶ τὰ πάλαι ἐπαν ἐλθεῖν αὐτὰ πεφραθεῖν. ἔστι δ' ἐξ ὧν ἐπανορθῶσαι μὲν τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιῆσαι μέν, πρῶτον μὲν ἡμῖν συμβούλουσι ποιώμεθα τοιούτους περὶ τῶν κοινῶν, οἵους περ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουληθείημεν. καὶ πρωσσω-

προχειρίζεσθε

ὑπομνημάτων

περικλῆς

ἡδέως μὴ τεραθύμως

λειτουργιῶν

συνεισφορὰς

ἀντιδόσεις

ἐφεξῆς

μεθα δημοτικοὺς μὲν νομίζοντες εἶναι τοὺς συκοφάντας· ὀλιγαρχικοὺς δὲ, τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν· γνόντες ὅτι φύσει μὲν, οὐδὲς οὐδ' ἕτερον τούτων ἐστὶν· ἐν ᾗ ἂν ἕκαστοι τιμῶνται, τοῦτον βούλονται καθεστάναι τὴν πολιτείαν· δεύτερον, ἣν ἐθελήσωμεν χρῆσθαι τοῖς συμμάχοις ὁμοίως ὥσπερ τοῖς φίλοις· καὶ μὴ λόγῳ μὲν αὐτοὺς αὐτονόμους ἀφίωμεν· ἔργῳ δὲ τοῖς στρατηγοῖς αὐτοὺς ὁ τι ἂν βουλῶνται ποιεῖν ἐν δίδωμεν· μὴ δ' ἐδ' ἀστικῶς ἀλλὰ συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατοῦμεν· εἰδότες καταμαθόντες, ὅτι μιᾶς μὲν ἑκάστης τῶν πόλεων κράτιστον ἐσμὲν· ἁπασῶν δὲ, ἥττους· τρίτον δὲ, ἢν μηδὲν περὶ πλείονος ἡγήσθε μεταλαβεῖν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν, τοῦ παρὰ τοῖς ἕλλησιν εὐδοκιμεῖν· τοῖς γὰρ οὕτω διακείμενοις, ἐκόντες καὶ τὰς ἡγεμονίας καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐν δίδοασιν· ἢν οὖν ἐμμένητε τοῖς ῥηθεῖσι, καὶ πρὸς τούτοις ὑμᾶς αὐτοὺς παρασκευάζετε, πολεμικοὺς μὲν ὄντας ταῖς μελέταις καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικοὺς δὲ, τῷ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πράττειν, οὐμόνον εὐδαίμονα ποιήσετε ταύτην τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἕλληνας ἅπαντας· οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδὲ μία τολμήσει περὶ αὐτοῦ σε ἁμαρτάνειν· ἀλλὰ κρήσουσι· καὶ πολλὴν ἡσυχίαν ἕξουσιν, ὅταν ἴδωσιν ἐφεδρεύουσαν τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ παρεσκευασμένην τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν· οὐμὴν ἀλλ' ὁπότερον ἂν ποιῶσιν, τοῦθ' ἡμέτερον καλῶς ἔξει καὶ συμφερόντως· ἥν τε γὰρ δόξῃ τῶν πόλεων ταῖς προεχούσαισ, ἀπέχεσθαι τούτων τῶν ἀδικημάτων, ἡμεῖς τούτων τῶν ἀγαθῶν τὴν αἰτίαν ἕξομεν· ἢ ἥτε ἐπιχειρῶσιν ἀδικεῖν, ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντες οἱ δεδιότες καὶ κακῶς πάσχοντες καταφεύξονται· πολλὰς ἱκετηρίας καὶ δεήσεις ποιούμενοι· καὶ διδόντες, οὐμόνον τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτούς· ὥστ' οὐκ ἀπορήσομεν μεθ' ὧν κωλύσομεν τοὺς ἁμαρτάνοντας· ἀλλὰ πολλοὺς ἕξομεν τοὺς ἑτοίμως συναγωνιζομένους ἡμῖν· ποία γὰρ ἡ πόλις· ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει μετασχεῖν τῆς φιλίας καὶ τῆς συμμαχίας τῆς ἡμετέρας, ὅταν ὁρῶσι τοὺς αὐτοὺς ἀμφότερα, καὶ δικαιοτάτους ὄντας καὶ μεγίστην δύναμιν κεκτημένους· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σῴζειν καὶ βουλομένους· καὶ δυναμένους· αὐτοὺς δὲ μηδὲν ἐνιᾶσι βοηθεῖν δεομένους· πόσην

ἀφεδρεύουσαν

δὲ χρὴ πρόσοδον ἐπιδοῦναι τὰ τῆς πόλεως λήψεσθαι, τῆς τοιαύτης εὐμοίας παρὰ τῶν ἄλλων ὑπαρξάσης, πόσον δὲ πλοῦτον ἐρεῖν ἐστι καὶ ἐς τὴν πόλιν, δι' ἡμῶν ἁπάσης τῆς ἑλλάδος σωζομένης, τίμασ· οὐκ ἐπαινέσεσθε τοὺς τοσούτων καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους, ἀλλὰ γὰρ οὐ δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν ἅπαντα τῷ λόγῳ περιλαβεῖν, ἀτυχήσω τῇ διανοίᾳ καθορῶν· πλὴν ὅτι καλόν ἐστιν, ἐν τοῖσ τῶν ἄλλων ἀδικίαις καὶ μανίαις προόντας εὐφρονήσαντας, προσήκαν τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίασ καὶ σωτηρίας· ἀλλὰ μὴ λυμεῶνας αὐτῶν κληθῆναι· καὶ περιβλέπουσ ἐν ἀρετῇ γενομένουσ, τὴν δόξαν τῶν προγόνων ἀναλαβεῖν· κεφάλαιον δὲ πάντων, ἑκόντ' ἔχω λέγειν· εἰσ ὁ πάντα τὰ προσήκοντα σωτήρια· καὶ πρὸσ ὃ χρὴ βλέποντασ τὰσ πράξεισ τὰσ τῆσ πόλεωσ δοκιμάζειν· εἰ γὰρ ἡμᾶσ εἴ περ βουλόμεθα διαλύσασθαι μὲν τὰσ διαβολάσ, ἃσ ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι, παύσασθαι δὲ τῶν πολέμων τῶν μετὰ τὴν γιγνομένων, κτήσασθαι δὲ τὴν ἡγεμονίαν εἰσ τὸν ἅπαντα χρόνον, μισῆσαι μὲν ἁπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυναστείας· ἀναλογιζομένους τὰς συμφορὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γενησομένας· ζηλῶσαι δὲ καὶ μιμεῖσθαι τὴν λακεδαιμονίων βασιλείαν· ἐκείνοισ γὰρ ἀδικεῖν μὲν, ἥτον ἔξεστιν, ἢ τοῖσ ἰδιώταισ· τοσοῦτο δὲ μακαριστότεροι τυγχάνουσιν ὄντεσ, τῶν βίᾳ τὰς τυραννίδασ κατεχόντων, ὅσον οἱ μὲν τοὺς τοιούτουσ ἀποκτείναντες, τὰς μεγίστας δωρεὰσ παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν· ὑπὲρ ἐκείνων δὲ οἱ μὴ τολμῶντες ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκειν, ἀτιμότεροι γίγνονται τῶν τὰς τάξεισ λιποντῶν καὶ ἀσπίδας ἀποβαλόντων· ἄξιον οὖν ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης ἡγεμονίας· ἔνεστι δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις πράγμασιν ἡμᾶς τυχεῖν παρὰ τῶν ἑλλήνων τῆς τοιαύτης τιμῆς, ἥνπερ ἐκείνοι παρὰ τῶν πολιτῶν ἔχουσιν· ἢν ὑπολάβωσι τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν, μὴ δουλείας ἀλλὰ σωτηρίας αὐτοῖς αἰτίαν γενέσθαι· πολλῶν δὲ καὶ παντοδαπῶν λόγων ἐν ὀλίγῳ περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἀμφότερα συμβουλεύειν παύσασθαι λέγοντι, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ λόγου, καὶ τὸ μῆκος τῶν ἐμῶν ἐτῶν· τοῖς δὲ νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἢ ἐγώ, παραινῶ καὶ παρακελεύομαι τοιαῦτα λε-

περιλαβεῖν

προσήκοντα

σωτήρια

ἀναλογιζομένοις

τάξεις

Λόγος

γνῶ καὶ βραδύφειν· ἐξ ὧν δὲ μεγίστας τῶν πολέμων καὶ δεδιότα-
μεν τοῦτο· ἀλλὰ κακὰς παρεσχῆν, πρὸς τὴν ἐκλαδὸς ἀστραγίαν,
τὴν καὶ δικαστὰς νῦν ἡμῶν. ὧν ἐν τοῦτο τὴν ἐκλαδὸς ἀστραγίαν,
σύμβουλῆ καὶ τὰ δῶν φίλων παρεῖμεν τοῦ, πολλὰ γίγνεσθαι.

Τέλος τοῦ περὶ Ἰσοκράτους.

Λόγος τοῦ ἀρχιδάμου, λόγος ἰσοκράτους.
Ὑπόθεσις τοῦ ἀρχιδάμου, λόγος ἰσοκράτους.

ΕΠΑΙΝΟΥΣ μὲν ἀνθρώποις ἀεὶ τοὺς ἀρχαίους ἐπαινοῦσι· ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι
μὲν τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐν ὑμῖν δίκαιον εἶναι τιμᾶν· ἐπὶ γὰρ τῶν
ἀγαθῶν τῶν ἡμετέρων τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν πολεμίων ἐπιθυμία· ἐν
τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·
ἐν τῷ δὲ πόλεμῳ τῷ ἡμετέρῳ τῶν ἀρχαίων ἐστὶν ἡ τῶν φίλων ἐπιθυμία·

ὑπὲρ τοῦ, τῶν ἄλλων ἀρχῶν, ἡγωνιζόμεθα· νυνὶ δὲ ὑπὲρ τοῦ
μὴ ποιῆσαι αὐτοὶ τὸ προστατόμενον· ὃ σημεῖον ἐλευθερίας ἐστίν·
ὑπὲρ οὗ οὐδεὶς ὅτι τῶν ἡμῶν οὐχ ὑπομενεῖ, οὐ μόνον
ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μὴ δεδεῆσθαι δρᾶν διαι-
κωλυομένοις, ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις.
ἐγὼ μὲν οὖν εἰ δεῖ μετὰ τοῦτο ἴδιον εἰπεῖν, ἐλοίμην ἂν ἀπο
θανεῖν ἢ δὴ μὴ ποιήσας τὸ προστατόμενον μᾶλλον ἢ πολὺ
πλεῖστα χρόνον ζῆν τοῦ τεταγμένου, ποιήσας ἀθηναῖοι κε
λεύουσιν· οὐ σχοῖμην γὰρ ἂν, εἰ γεγονότες μὲν ἀφ' ἡρακλέους,
τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐτὸς δὲ ἐπίδοξος ὢν τυ-
χεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περιίδοιμι καθ' ὅσον ἐστὶν ἐμοί,
τὴν χώραν ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ταύτην τοὺς οἰ
κέτας τοὺς ἡμετέρους ἐλόντας· ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν
αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν· ἐνθυμηθέντας ὅτι μέχρι μὲν ταύτης
τῆς ἡμέρας δεδυστυχήκεναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς
θηβαίους· καὶ τοῖς μὲν σώμασι κρατηθῆναι, διὰ τῶν οὐκ ὀρ
θῶς ἡγησαμένων· τὰς δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν ἀήττητους
ἴσχειν· εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους προησό
μεθά τι τῶν ἡμετέρων, βεβαιώσομεν τὰς θηβαίων ἀλαζονεί
ας· καὶ πολὺ σεμνότερον τρόπαιον τοῦ περὶ λεύκτρα καὶ φανε
ρώτερον στήσομεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας,
τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγενημένον· μηδὲ εἰς οὖν
ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αὐξάνειν τὴν πόλιν περιβαλεῖν· καὶ
τοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύκασιν ὑμῖν
ὡς χρὴ μεσήνην ἀφεῖναι ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην· οἷς ὑμεῖς
δικαίως ἂν ὀργίζοιθε πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀπο
στᾶσιν ἡμῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀφεμένοι τῆς ὑμετέρας
φιλίας, τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν εἰς τάς τε καὶ σφα
γὰς καὶ πολιτείας πομπὰς ἐμβαλόντες· οὗτοι δὲ ὑμᾶς
κακῶς ποιήσοντες ἤκουσιν· τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρό-
γονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι κατε-
λιπον, αὐτὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν·
ἧς οὐτ' ἀπρεπεστέραν τῇ λακεδαίμονι, οὔτε δεινοτέραν οὐ
δεπώτ' ἂν ἀρξῇ δυνηθῆναι· εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξί-
ας καὶ τοσαύτην κατεγνώκασιν ἡμῶν ἀμαυδρίαν, ὥστε

καὶ τὰ μικρὸν

πολλάκις ἡμᾶς ἀξιοῦσαι τε ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν
ὑπὲρ μεσήνης· οὐκ οἴομαι δεῖν ἡμᾶς κινδυνεύειν· ἀλλ' ἐν αὐ-
τοῖς τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται, πράττω-
ται δὲ ἀσκεῖν ὑμᾶς ὡς χρή, τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας
παραχωρῆσαι· καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν ὡς εἰ
μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην καὶ τὰ σφᾶς
αὐτοὺς· ἐγὼ δὲ οὐ τοσοῦτον χαλεπώτερον ἡγοῦμαι τὸν
κίνδυνον ὑμῖν ἔσεσθαι τὸν ἀμεταβούλῳ, ὅσῳ καλλίω καὶ λαμ-
πρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστότερον· τὸ
γὰρ μὴ δεῖσθαι ἄλλων ἀλλὰ δεῖν ἡμῶν αὐτῶν πράττεσθαι σώζε-
σθαι καὶ περιγίγνεσθαι τῶν ἐχθρῶν, ὁμολογούμενον τοῖς ἄλ-
λοις τοῖς τῆς πόλεως ἔργοις ἐστίν· οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγα-
πήσας, ἀλλὰ δεῖν μιμεῖσθαι τοὺς περὶ ταῦτα διατρίβοντας ἀρε-
τέρους εἶναι τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησαί
μην ἢ δυνηθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διελθεῖν·
ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν
αἴτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει· πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν ὑ-
μᾶς ὑπομνῆσαι διὰ τοῦ τρόπου ἐκ τῆς ἀρχῆς μεσήνης· καὶ
δι' ἃς αἰτίας ἐν πελοποννήσῳ κατῳκήσαντε διωρίσθη τὸ πα
λαιὸν ὄντες· διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι πόρρωθεν· ἐν ἐπίστη
θε, διότι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἀποστερεῖν ἐπιχειροῦ-
σιν· ἣν ἡμεῖς οὐδεὶς ἦττον ἢ τὴν ἄλλην λακεδαίμονα κέκτησθε
δικαίως· ἐπεὶ γὰρ ἡρακλῆς μεταλλάξειν τὸν βίον θεὸς ἐκθνητοῦ
γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν
ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις ἦσαν· τελευτήσαντος
δὲ εὐρυσθέως, κατῴκησαν ἐν δωρίεῦσιν· ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης γε-
νεᾶς ἀφίκοντο εἰς δελφοὺς χρήσασθαι τῷ μαντείῳ περὶ τι-
μῶν βουληθέντες· ὁ δὲ θεὸς περὶ ὧν μὲν ἐπηρώτησαν, οὐκ ἀμφε
λεῖν· ἐκέλευσε δὲ ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἰέναι χώραν· σκοπούμενοι
δὲ τὴν μαντείαν ἀρίσκουν ἄργος μὲν κατὰ ἀγχιστείαν αὐτῶν
γιγνόμενον· ἀρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος, μόνοι περσιδῶν
ἦσαν καταλελειμμένοι· λακεδαίμονα δὲ καταδουλωθεῖσαν·
ἐκβληθεῖσ' γὰρ τυνδάρεως ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπεὶ δὴ κάστωρ καὶ
πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθησαν, καταγαγόντος
αὐτὸν ἡρακλέους, δίδωσι τὴν χώραν· διὰ τε τὴν ἀνεγεσί-

ἀρχιδάμου

διότι

παραχωρῆσαι

μαχῶν

προλήψομαι διότι

τὴν ἄλλην λακεδαίμονα. Vnde colligitur lacedemona regionem esse spartam ante metropolin lacedemonis regionis

ἀποστερεῖν, ὡς τὴν χώραν

περσιδῶν

αν ταύτην. καὶ διὰ τὴν σύμφυταν τὴν πρὸς τοὺς παῖδας, μεσήνην δὲ δορυάλωτον ληφθῆσαν. συλληφθῆσ γὰρ ἡρακλῆς τὰς βοῦς ἃς ἔκτησε ἐρυθείας ἐξήλασεν ὑπὸ μηλέως καὶ τῶν παίδων, πλὴν μ ἑκατόρος, λαβὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον, τοὺς μὲν δὲ ἀνήσαντας ἀπέκτεινεν. μεκατόρι δὲ παρακατατίθεται τὴν πόλιν. νομίσας αὐτὸν ἀφρονῆν. ὅτι μεώτατος ὢν, οὐ συνεξήμαρτε τοῖς ἀδελφοῖς. ὑπολαβόντες δὲ οὕτως ἔχειν τὴν μαρτείαν, καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους παραλαβόντες, καὶ τὸ στρατόπεδον συστησάμενοι, τὴν μὲν ἰδίαν χώραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συναγωνισταῖς ἐδόσαν. τὴν δὲ βασιλείαν, ἐξαίρετον αὐτοὶ παρεκάλουν ἔλαβον. ἐπὶ δὲ τούτοις πίστιν ἀλλήλοις δόντες ἐποιοῦντο τὴν στρατείαν. τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ γενομένους, καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρόν φέρουσας, τὶ δεῖ λέγοντα διατρίβειν. πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς ἔρημοις κατοικοῦντας, τριχῇ διείλοντο τὰς βασιλείας. ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις οὓς ἐποιήσαθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους. διὸ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε. καὶ τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρὴ τοιούτους ὄντας βελτίονας ἢ νῦν πράξειν. μεσήνιοι δὲ ἐξ τοῦτ' ἀσεβείας ἦλθον, ὥστε ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν κρεσφόντην τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως. κύριον δὲ τῆς χώρας. ἔκγονον δὲ ἡρακλέους, αὐτὸν δὲ γεγεννημένον ἡγεμόνα. διαφυγόντες δὲ οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους, ἱκέται κατέστησαν ταύτης τῆς πόλεως, ἀξιοῦντες βοηθεῖν τῷ τεθνεῶτι. καὶ τὴν χώραν διδόντες ἡμῖν. ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεόν, κάκείνου προστάξαντος δέχεσθαι τοῦτα καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἠδικημένοις, ἐκπολιορκήσαντες μεσηνίους, οὕτως ἐκτήσαθε τὴν χώραν. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρξάντων ἀκριβῶς μὲν οὐδὲν ἦλθον. οὐ γὰρ παρόν καιρὸς οὐκ ἐάν μυθολογεῖν. ἀλλὰ ἀναγκαιοτέρων ἡσαφεστέρων διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων οἶμαι πᾶσιν εἶναι φανερόν, διότι τὴν ὁμολογουμένην ἡμετέραν εἶναι χώραν, οὐδὲν διαφερόντως κε-

πρακλῆς
ἐρυθεία
μηλεύς
νέστωρ
ἐξαίρετος
ἀμείνων τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε
κρεσφόντης
ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεόν. i. apollinem consultantes

κίνημένοι τυγχάνομεν, ἢ τὴν ἀμφισβητουμένην. ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν. δόντων μὲν ἡρακλείδων. ἀνελόντος δὲ τοῦ θεοῦ. πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας. ἐκείνην δὲ ἐλάβομεν παρὰ τῶν αὐτῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. καὶ ταῖς μαρτείαις χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς. εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν, ὥστε μὴ δὲ περὶ ἐμοῦ ἀντιλέγειν, μὴ δὲ ἀν αὐτὴν τὴν πατρίδα ἐκλείπειν ἡμῖν προστάττωσι, περιέργόν ἐστι περὶ μεσήνης πολυλογεῖν. εἰ δὲ μὴ δίδοσαν ὑμῶν ἀξιοῦσι φείδεσθαι ἀποστερούμενοι τῆς πατρίδος, πρόσηκε καὶ περὶ ἐκείνης ὑμᾶς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. τὰ γὰρ αὐτὰ δίκαιόν ἐστι καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν εἰπεῖν ἃ πάνυ ἔχοιμεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐκείνο ὑμᾶς λέληθεν, ὅτι τὰς κτήσεις, καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινὰς ἣν ἐπιγέγηται πολὺς χρόνος, κυρίας καὶ πατρῴας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. ἡμεῖς τοίνυν μεσήνην εἱλόμεν πρὶν ἢ πέρσας λαβεῖν τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἠπείρου. καὶ πρὶν οἰκισθῆναι τιμᾶς τῶν πόλεων τῶν ἑλληνίδων. καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἡμῖν, τῶν μὲν βαρβάρων τὴν ἀσίαν ὡς περ πατρῴαν οὖσαν ἀπεδίδοσαν. ὃν οὔπω διακόσια ἔτη κατέσχε τὴν ἀρχήν. ἡμᾶς δὲ μεσήνης ἀποστεροῦσιν. οἱ πλείονα ἢ διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον τυγχάνομεν ἔχοντες αὐτήν. καὶ πλείστας μὲν καὶ θεσπιάς ἔχθεσ καὶ πρόσηνα ποιήσασιν ἅμα φάτους. ταύτην δὲ διὰ τριακοσίων ἐτῶν κατοικίζουσιν. ἀμφότερα παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. καὶ εἰ μὲν τοὺς ὡς ἀληθῶς μεσηνίους κατήγον, ἠδίκουν μὲν ἄν. ὅμως δὲ εὐλογώτερον ἂν εἶεν ὑμᾶς ἐξημαρτον. νῦν δὲ τοὺς εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν. ὥστε μὴ τοῦτ' εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στερηθησόμεθα παρὰ τὸ δίκαιον. ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ὑμετέρους ἐποψόμεθα κυρίους αὐτῆς ὄντας. ἔτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον, ὅτι καὶ νῦν δικαίως πάσχομεν. καὶ τότε δικαίως μεσήνην ἔχομεν. πολλῶν γὰρ κινδύνων γεγενημένων ἡμῖν ἢ δὴ ποτε ποιεῖσθαι τὴν ἐρήμην ἠναγκάσθημεν, πολὺ χέρειν πρᾶττοντες τῶν πολεμίων. ἀλλ' ὅμως ἐν τοιούτοις καιροῖς γενομένων τῶν συνθηκῶν, ἐν οἷς οὐχ οἷόν τ' ἦν

ἀμφισβητουμένην

ἡμεῖς δὲ μεσήνης ἀποστεροῦσι

φλῶτες ὅμοροι τοῖς ἀσπαρτιάταις

τοῦ τέρ τοὺς φλῶτας

πλεονεκτῶν, περὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἀμφισβήτησις ἐγίγνετο· περὶ δὲ τῆς μεσογείας, οὐθ' ὁ βασιλεὺς, οὐθ' ἡτῶν θηβαίων πόλις οὐδὲ πρόσθ' ἡμῖν ἐγκαλέσαν ἀδίκως κεκτημένοις αὐτήν· καὶ τοι πῶς ἂν περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν ἀκριβεστέραν τούτης ἀποιμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐγιγνόσμεθα· ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυς πραξίαις γεγενημένης· τὸ τοίνυν μαρτυρόμενον ὁ πάντες ἂν ὁμολογήσαι ἐν ἀρχαιότατον θεῖναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον, οὐ μόνον ἔγωγε τότε ἡμετέραν θεῖναι μεσόγειαν· ὅτε διδόντων ἡμῖν τῶν κρεσφόντου παίδων, προσέταξε δεχεσθαι τὴν πόλιν· καὶ βοηθῶν τοῖς ἀδικουμένοις· ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου, πεμψάντων ἡμῶν ἀμφοτέρων ἐς δελφούς, ἐκθυσόμενοι σωτηρίαν αὐτούντων· ἡμῶν δὲ ἐπερωτώντων ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα ἂν κρατήσαιμεν τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀπέφηνεν, ὡς οὐ δικαίαν ποιουμένοις τὴν αἴτησιν· ὑμῖν δὲ ἐδήλωσε, καὶ θυσίας οἵας ἐδεήθη ποιήσασθαι· καὶ βοηθεῖν παρῶν μεταπεμπέσθαι· καίτοι πῶς ἂν μαρτυρίαν μείζω καὶ σαφεστέραν παράσχοιτίς τοῦ τοῦ· φαμὲν ὁμεθα γὰρ πρῶτον μὲν παρὰ τῶν κυρίων λαβόντες τὴν χώραν· οὐδὲν γὰρ κωλύει διὰ βραχέων πάλιν περὶ αὐτῶν ἔτι διελθεῖν· ἐπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἔχοντες· ὅν περ τρόπον ἀπλεῖσθαι τῶν πόλεων περὶ ἑκάστους τοὺς χρόνους ὠκίσθησαν· ἔτι δὲ τοὺς ἡσεβηκότας ἐς τοὺς παῖδας τοῦ ἡρακλέους ἐκβεβληκότες· οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου καὶ τῆ τῶν ἐχθρῶν κρίσει· καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντείαις προσήκοντως ἐχοντες αὐτήν· ὧν ἕκαστον ἐστὶν ἱκανὸν διαλῦσαι τοὺς λόγους τῶν κατηγορούντων· ὥστε ἡμῖν διὰ πλεονεξίαν ποιούμεθα τὴν ἀρετήν, ἢ τότε τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς μεσηνίους· περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἐστὶν ἐφεξῆς μὲν ἀπόδοσις ἴσως πλείω τούτων· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανῶς ἀρκεῖν νομίζω· λέγουσι δὲ οἱ συμβουλεύοντες ἡμῖν ποιεῖσθαι τὴν ἀρετὴν ὡς χρὴ τοὺς ἀφρονοῦντας, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων, ἀτυχοῦντας τε καὶ δυστυχοῦντας· ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἀβουλεύεσθαι καὶ ταῖς τύχαις ἑπακολουθεῖν· καὶ μὴ μείζονα φρονεῖν τῆς δυνάμεως· μὴ δὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ

κρεσφόντης

ἐνεστι

ῥοῖς· ἀλλὰ τὸ συμφέρον ζητῶν· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις· ὅπωσ δὲ τοῦ δικαίου χρὴ ποιεῖσθαί τι προυργιαίτερον τὸ συμφέρον, οὐδ' ἴσασ ἂν μελετῶν πάσσειν· ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς μόνους ἕνεκα τοῦ τοῦ κινουμένους· καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς καλοὺς τε κἀγαθοὺς ἐπὶ τούτῳ φιλοτιμουμένους· καὶ τὰς πόλεις τὰς ἀκὰ φιλοτίμως πολιτευομένας, περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδαζούσας· καὶ τοὺς πολέμους τοὺς προτιθεμένους οὐ καταλύσας δυνάμεις, ἀλλὰ κὰ κατὰ τὸ δίκαιον τέλος ἀπαντάσας εἶναι φόβας· ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπολλύμενον· διὰ ἀρετὴν δὲ σῳζόμενον· ὥστ' οὐκ ἐκθυμοῦμαι δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν μέλλοντας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζοντας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπιστάμενοι· ἐπεὶ τὰ κακεῖνο χρὴ σκοπεῖν· νυνὶ μὲν γὰρ περὶ τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν· περὶ δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν· δυοῖν δὲ τρόκειμένοιν ἀγαθοῖν καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου, τοῦ δὲ ἀγνοουμένου, πῶς οὐκ ἂν ποιήσετε καταγέλαστον, εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσετε· τὸ δὲ ἀμφισβητούμενον ἑλέσθαι δοξέν ὑμῖν· ἀλλ' ἀλλωστε καὶ τῆς αἱρέσεως τοσοῦτον διαφερούσης· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἐνεστιν μηδὲν προεῖσθαι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν· μὴ δεῖ αἰσχύνη μηδεμιᾶ περιβαλεῖν· ὑπὲρ δὲ τῶν δεινῶν κινδυνευόντασ, ἐλπίζειν ἀμφιον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν· ἐν δὲ τοῖσ τούτων, ἀφεστάναι μὲν ἢ δὴ μεσόγειαν· προεξαμαρτάνοντασ δὲ τοῦτ' ἴσασ ἡμᾶσ αὐτούσ, τυχὸν καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὧν προσδοκᾶτε διαμαρτάνειν· καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο φανερόν ἐστιν· ὡς ἐὰν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βεβαίωσ ἢ δὴ τὴν ἀρετὴν ἔχομεν· οἶμαι γὰρ οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι· τοῖς δὲ λίαν ἑτοίμως ποιοῦσι τὸ προσταττόμενον ἀεὶ πλέον προσεπιτάττειν· ὥστε ἂν ἐξαρχῆς ἐπιμονῶσιν· ὥστε συμβαίνει βελτίονος ἀρετῆς τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς διακειμένους· τῶν ῥαδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων· ἵνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν πάντων τῶν τοιούτων ἀφεμένος· ἐπὶ τὸν ἁπλούστατον ἤδη τρέψομαι τῶν λόγων· ἃ μὲν γὰρ μὴ

ἀνάγκη δικαίων

71 προυργιαίτερον - μελετῶν

ἐκθυμεῖν

1. πρὸς τοῖς λόγοις τοῖς θηβαίων

δέν ες τῶν δυστυχησάντων δὲ λαβὸν ἑαυτοὺς μὴ δὲ ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν· οὐδὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι τολεμοῦντας· εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι, καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν κεκλεισμένων διαφθαρῆναι· τί θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα λήψεται τινὰ μετάστασιν· ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως οὐδὲν ἔχω τοιοῦτον εἰπεῖν· ἐν γὰρ, τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις, οὐδένες πώποτε κρείττονες ἡμῖν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσέβαλον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἄνθρωποι παραδείγμασι χρήσαιτο· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων. Τούτους γὰρ δὴ σύμμεν ἐξῶν τοῖς ἄλλοις προσέτατον, πρὸς τοὺς ἕλληνας διαβληθέντας· ἐξῶν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἡμύνοντο παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμήσαντας· τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς κινδύνους εἰ δι' ἐξελθοιμι οὓς ἐποιήσαντο πρὸς ἀναζόνας ἢ θρᾶκας ἢ πελοποννήσιους, τοὺς μὲν δὲ ρυσθέντας εἰς τὴν χώραν αὐτῶν εἰς βάλλοντος, ἴσως ἀρχαῖα καὶ πορρωτέρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοίην· ἐμὸν δὲ τῶν περσικῶν πολέμων, τί σ' οὐκ οἶδεν ἐξ οἵων συμφορῶν ἐσ ὅσην δόξαν ἀνεμείναν κατέστησαν· μόνοι γὰρ τῶν ἔξω πελοποννήσου κατοικούντων, ὁρῶντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὖσαν, οὐκ ἠξίωσαν βουλεύσασθαι περὶ τῶν προστατόμενων αὐτοῖς· ἀλλ' εὐθὺς εἱλοντο περὶ ἐλευθέρας τὴν πόλιν ἀνάστατον γενομένην μᾶλλον ἢ δουλεύουσαν· ἐκλιπόντες δὲ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν νομίσαντες, κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῖν, τοσαύτης μεταβολῆς ἐτύχον, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας στερηθέντες τῶν ἑαυτῶν πολὺν χρόνον δεσπόται τῶν ἄλλων κατέστησαν· οὐμόνον δὲ ἀνὴρ ἐπὶ ταύτης τῆς πόλεως ἐπιδείξε τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθρούς, ὡς πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον ἐστιν· ἀλλὰ καὶ διονύσιος ὁ τύραννος καταστὰς ἐς πολιορκίαν ὑπὸ καρχηδονίων, οὐδὲ μιᾶς αὐτῶν σωτηρίας ὑπολείπομένης, ἀλλὰ καὶ τῶν πολεμίων κατεχόμενος, καὶ τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτὸν δυσχερῶς διακειμένων, αὐτὸς μὲν ἐμέλησεν ἐκπλεῖν· τῶν δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἰπεῖν, ὡς καλόν ἐστιν ἐπάφιον ἡ τυραννίς, αἰσχυνθὲς ἐφόνευσε διεμονήθη· καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν πολλὰς μὲν μυριάδας καρχηδονίων,

μετάστασις

κοινωνήσαντες δὲ κινδύνων ἡμῖν

Διονύσος ὁ τύραννος

χρωμένων

ἐπάφιον

διέφθειρεν· ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν πολιτῶν κατεστήσατο· πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν ἑαυτοῦ τῆς προτέρου ὑπαρχούσης ἐκτήσατο· τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε· καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ διωαστείαις ἐν αἷς περ αὐτὸς ἦν κατέλιπεν· παραπλήσια δὲ τούτοις ἀμύνας ὁ τῶν μακεδόνων βασιλεὺς ἔπραξεν· ἠτιμωμένος γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσοικούντων μάχη, καὶ πάσης μακεδονίας ἀποστερηθείς, τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπὼν τὴν χώραν διεμονήθη· καὶ τὸ σῶμα διασώζων· ἀκούσας δὲ τιμος ἐπαινούντος τὸ πρὸς δίον υἱὸν ῥηθὲν, καὶ μεταγνούς ὥσπερ ἐκεῖνος, χωρίον μικρὸν καταλαβών, καὶ βοηθείαν ἐνθένδε μεταπεμψάμενος ἐν τοῖς τρισὶν μηνῶν ἅπασαν κατεσχε μακεδονίαν· τὸν δὲ ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γήρα τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ἀπὸ ποιμένων δὲ ἀν ἀκούσαντες τε καὶ λέγοντες, ἃ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξεταζοιμεν· ἐπὶ καὶ τῶν περὶ θήβας πραχθέντων ἀμνησθήμεν, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθήμεν· περὶ δὲ τῶν μελλόντων, βελτίους ἂν ἐλπίδας λάβοιμεν· τολμησάντων γὰρ αὐτῶν ὑπομένειν τὰς ἴσ βολὰς καὶ τὰς δόξας τὰς ἡμετέρας, ἃς τοῦθ' ἡ τύχη τὰ πράγματα περιέστησεν αὐτῶν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμᾶς ὄντες, νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιοῦσιν· ὅστις οὖν, ὁρῶν τοιαύτας μεταβολὰς γεγενημένας, ἐφήμων οἴεται πάνευθαι, λίαν ἀνόητος ἐστιν· ἀλλὰ δὴ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι· καὶ θαρρεῖν περὶ τῶν μελλόντων· ἐπιστάμενοι ὅτι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἱ πόλεις ἐπανορθοῦνται, πολιτείαι χρηστῆ καὶ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐμπειρίαις· περὶ ὧν οὐδὲς τολμήσειεν ἀνθίστασθαι, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν· πολιτείαν δὲ οἵαν χρή, παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστιν· ὧν ὑπαρξάντων οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἄμεμπτον πράξομεν τῶν μὴ δὲ ἑτέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένων· κατηγοροῦσι δὲ τινες τοῦ πολέμου· καὶ δι' ἐξ ἐρχόμενα τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ τεκμηρίοις ἄλλοις τε πολλοῖς χρώμενοι· καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημένοις· καὶ θαυμάζουσιν εἰ τινες οὕτω χαλεπῶς καὶ παραβόλως πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν· ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα δι' ἃ τὸν πόλεμον μεγάλην δόξαν κτησάμενοι· πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης στερηθέντας διὰ τὴν ἀφροσύνην· οὐ

περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βίου τοῦ διονύσου.

ἀμυνάμενος ὁ βασιλεὺς τῶν μακεδόνων.

ἀπὸ ποιμένων

περιέστησε τὰ πράγματα.

καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι

ἐπανορθοῦνται τοιαύτας συμφοράς.

παραβόλως

ἀποτόμως

δὲν γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶν ἀποτόμως, οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν. ἀλλ' ὅπως ἂν χρήσηται τισὶ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. χρὴ δὲ τοὺς μὲν ἐν πράττοντας ἥδιστα ἐπιθυμεῖν. ἐν γὰρ τῇ καταστάσει ταύτῃ πλεῖστον ἄντισχρόνιον τὰ παρόντα διαφυλάξειεν. τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῶν πολεμίων πρὸς ἐχθρῶν τὸν νοῦν. ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς παρουσίας θάτερον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. ὧν ἡμεῖς δεδοίκαμεν μὴ τἀναντία πράττοντες φανῶμεν. ὅτε γὰρ ἐξῆν ὑμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολεμοῦντας ἐποιούμεθα τοῦδε ἕνεκα· ἐπειδὴ δὲ ἀνάγκην καθίστασαν ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν. καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμεθα. καὶ τοι χρὴ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι, τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων σιωπήσας φεύγειν ὡς ἐπὶ δουλείας οὔσας. φοβεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν, ἢ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων. ὥστε τοιαύτην ἑκάστοις τὴν εἰρήνην ἔχουσιν, οἵαν περὶ τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν διάλυσιν. ὧν ἐνθυμουμένους, χρὴ μὴ προπετῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐμβάλλειν εἰς ἀσχρὰν ὁμολογίαν, μηδὲ ἥττον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἢ περὶ τῶν ἄλλων φανῆναι βουλευομένους. ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅτι τὸν παρελθόντα χρόνον πολιορκουμένην τινὶ τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων εἰς μόνος λακεδαιμόνιος βοηθήσειεν, ὑπὸ πάντων ὡμολογεῖτο παρὰ τοῦτον γεγενῆσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς. καὶ τοὺς μὲν πλείους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἄντις ἀκούσειεν. τοὺς δ' ὀνομαστὶ τούτους ἔχω καὶ γὼ διελθεῖν. τοιοῦτος μὲν γὰρ εἶς χῖος πλεύσας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε. βρασίδας δ' ἐστὶν ἀμφίπολιν εἰσελθὼν ὀλίγους περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων σιωταξάμενος, πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκοῦντας ἐνίκησε μαχόμενος. γύλιππος δὲ συρακουσίοις βοηθήσας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἅπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβε. καὶ τοι πῶς οὐκ ἀσχρὸν τότε μὲν ἑκάστου ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι, τὰς ἀλλοτρί-

βρασίδας

γύλιππος

1.2. hostium quinquennio fere festabat

ας πόλεις διαφυλάττειν, νυνὶ δὲ πάντας μὴ δεῖν πράττειν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν. καὶ τὴν μὲν ὁσίαν καὶ τὴν δικαίαν μετὴν πεποιήκεναι τροπαίων, ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας. ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος οὕτω φανερῶς ὑβριζομένης, μηδεμίαν μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι μεμαχημένους. ἀλλὰ τὰς μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, τὰς ἐσχάτας ὑπομένειν πολιορκίας. αὐτοὺς δὲ ὑμᾶς, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον ἀναγκασθῆναι ποιεῖν, μὴ δὲ μικρὰν οἴεσθαι δεῖν ὑπομένειν κακοπάθειαν. ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων ἀδηφαγούντων ἔτι καὶ νῦν ὁρᾶσθαι τρέφοντας. ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀνάγκας ἀφιγμένους, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας, οὕτω ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην. ὁ δὲ πάντων σχετλιώτατον· εἰ φιλοπονώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν ἑλλήνων, ῥᾳθυμότερον βουλευόμεθα περὶ τούτων τιμᾶς δὲ τῶν περιεστώτων ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπφλῶν καὶ ποιεῖσθαι μνείαν ἄξιον ἐστίν· οἵτινες ἅπαξ ἡττηθέντες καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης οὕτως ἀνάνδρως ὡμολόγησαν ἅπαντα τὰ προσταττόμενα ποιήσειν. ἢ πῶς ἂν οἱ τοιοῦτοι δυστυχοῦντες πολὺν χρόνον ἐπαρκέσειαν. τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν, εἰ μεσημβρίας ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἑξήκοντα ἔτη πολιορκηθέντων ἡμεῖς οὕτω ταχέως καταστρωθήκασι αὐτῆς ἀποστάντες. καὶ μὴ δὲ τῶν προγόνων μνησθῶμεν. ἀλλὰ νὴ ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἐκτήσαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πεισθέντες ἀποβαλοίμεν. ὧν οὐδὲν ἐνθυμούμενοι, ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύνας ὑπεριδόντες, συμβουλεύουσι ταῦτα ἐξ ὧν εἰσὶν ὀμφὴ τὴν πόλιν καταστήσουσιν. οὕτω δὲ προθύμως παρακαλοῦσιν ἡμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι τὴν μεσημβρίαν, ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν, τίνες τε τῆς πόλεως ἀνθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν. καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς, πόθεν βοήθειαν προσδοκῶντες ἐξεῖν διακελευόμεθα πολεμεῖν ἡμῖν. ἐγὼ δὲ μεγίστην ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν. εἰκὸς γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔσεσθαι μετὰ τούτων

ἀδηφαγούντων

περιεστώτων

ὅπερ χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τὴν μάχεσθαι τοῖς ἤδη γε-
γενημένοις· πρὸς δὲ ταύτην τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι καὶ
σωφρόνως καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις
θέλειν· καὶ μὴ δὲν οὕτω δίκην νομίζειν ὡς τὸ κακῶς ἀκούειν
ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ὃ μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις
ὑπάρχει· μεθ' ὧν ἂν ἐγὼ πολὺ ἥδιον πολεμοίην ἢ μετὰ πολ-
λῶν μυριάδων· οἶδα γὰρ καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εἰς τὰν
ταύτην χώραν ἀφικνουμένους οὐ τῶν πλήθει ἄλλων πε-
ριγενομένους· ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προφρη-
μέναις· ὥστε οὐκ ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμί-
ους, ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
ἐπὶ ἐκείνοις θαρρεῖν· ὅταν ὁρῶμεν ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως
ἐμμελῶς τὰς συμφορὰς ὡς οὐδένες ἄλλοι πώποτε· καὶ
τοῖς ἐπιτηδευομένοις καὶ τοῖς γενομένοις ἐμμένοντες οἷς
ἐξ ἀρχῆς κατεσκευάμεθα· τοὺς δὲ τὰς τυχὰς φέρειν
μὴ δυναμένους· ἀλλὰ διαταραττομένους· καὶ τοὺς μεμε-
χανημένους συμμαχίας, πόλεις καταλαμβάνοντας· τοὺς
δὲ τὰναντία τούτοις πράττοντας· ἄλλους δὲ περὶ χώ-
ρας τοῖς ὁμόροις ἀμφισβητοῦντας, ἢ πρὸς ἡμᾶς πολε-
μοῦντας· ὥστε θαυμάζειν τῶν μείζω συμμαχίαν ζητούν-
των, ὧν οἱ πολέμιοι τυγχάνουσιν ἐξαμαρτάνοντες· τῶν θ' ὑμῖν
βοηθήσειν δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθεῖν δεῖν, πολλοὺς
ἔσεσθαι τοὺς βουλομένους ἡμῖν ἐπαμύνειν· ἐπίστασθαι γὰρ
πρῶτον μὲν ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ὑμῶν εἰσιν, ἀλλ-
λοῦν ὑπέρ γε τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας πάντα ποιήσοντας· ἔπει-
τα τῶν ἄλλων πόλεων τιμᾶς, ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν νῦν
ἡμῖν συμφερόντων, ὡς περὶ τῶν ἑαυταῖς βουλευσομένας·
ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον καὶ τῶν αὐγυπτίων βασιλέα·
καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν Δωριάτας καθ' ὅσον
ἂν ἕκαστοι δύνωνται προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσοντας·
πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ἑλλήνων τοὺς ταῖς οὐσίαις προ-
ἐχοντας, καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας, καὶ τῶν βελτίστων πρα-
μάτων ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μὴ πω δεήσειν, ἀλλὰ ταῖς
γε εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας· ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων ἔκ-
τως, ἂν μεγάλας τὰς ἐλπίδας ἔχοιμεν· οἶμαι δὲ καὶ τὸν

ἐπαγειν

ἑαυτῶν . ἀντὶ τοῦ ἡμῶν αὐτῶν

ἐπικουρήσοντας

ὄχλον τὸν ἐν πελοποννήσῳ, καὶ τὸν δῆμον οὐ οἰόμεθα κάν ὀ-
λίγον πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν·
οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποτάσει γέγονεν ὧν πρὸς ἐδόκησαν· ἀλ-
λὰ τὴν μὲν τῆς ἐλευθερίας τοὐναντίον αὐτοῖς ἀπεβέβηκεν· ἀπολέ-
σαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους ἐπὶ τοῖς χρήστοις τῶν
πολιτῶν γεγόνασιν· ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας δοῦλοι πολλοὶ
καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμπεπόνασιν· θέσιν μέν οἱ δὲ τὸν ἄλλον
χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφετέρους εἶναι, νῦν τοὺς ἄλλους ἐπαύλους
στρατευόμενοι, καὶ τὰς πάσας ἃς ἐπυνθάνοντο πρότερον
πάρεστι τοῖς οὖσαν, νῦν παραύλοις ὀλίγου δεῖν, καθ' ἑκάστην
ἡμέραν γιγνομένας ὁρῶσιν· οὕτω δὲ δεδεδιάσμασι μέν οἱ τὰς
συμφορὰς δοῦναι, ὥστε μὴ δὲ διαγνῶναι δύνασθαι τοὺς
κακίστα πράττοντας αὐτῶν· οὐδὲ μία γὰρ ἔστι τῶν πόλεων
ἀκέραιος, ἥτις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας.
ὥστε τεμνῆσθαι μὲν τὰς χώρας· πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πό-
λεις, ἀνάστατοι δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους·
ἀνεστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς
νόμους· μεθ' ὧν οἰκοῦντες δεδαιμονέστατοι ἦσαν τῶν ἑλλήνων·
ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδιέ-
ναι· ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν δορίας καὶ τῆς παρ' ἡμῶν δο-
ρίας, ἃς τοσαύτην ἀμείαν ἐλήλυθασιν, ὥστε οἱ μὲν κεκτῆμε-
νοι τὰς οὐσίας ἡδίον ἂν εἶεν τὴν θάλατταν τὰς σφετέρας
τῶν βαλόντων, ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκεῖν· οἱ δὲ καταδεέ-
στερον πράττοντες οὐ δεῖν δρᾶν δέξαντο μᾶλλον ἢ τὰ τῶν
ἐχόντων ἀφελέσθαι· καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ τῶν
βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους· πλείους δὲ φεύγουσι νῦν ἐκ
μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ ἁπάσης τῆς πελοποννήσου·
καὶ τοσοῦτον ἀπηριθμημένων κακῶν πολὺ πλείω τὰ παρα-
λελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν δεινῶν
ἢ χαλεπῶν οὐκ ἐν ταῦθ' ἅπασι μεδεδράμηκεν· ὧν οἱ μὲν ἤδη
μεταστὶ τυγχάνουσιν ὄντες· οἱ δὲ, τάχεως ἐμπλησθήσονται
καὶ ζητήσουσι τιμὰ τῶν παρόντων πραγμάτων δρᾶν ἀπ-
αλλαγήν· μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτοὺς μέν ἐπὶ τούτοις· ὅτι
μεν γὰρ δρᾶν πράττοντες ἀπείπον, πῶς ἂν οὗτοι κακοπα-
θοῦντες πολὺν χρόνον καρτερήσειν· ὥστε τρυμόνον ἂν μα-

ἀκέραιος

ἀσφάλεια

οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν δεινῶν . Sic Sophocles in antigone .

ἀπαλλαγήν

Κοιλοσυρία
Φοινίκη

χρόνῳ μετὰ μικρὸν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ χίλιοι ἐχορίσθη τὴν βασιλείαν
ὀψέσθαι μετὰ δὲ ὁμολογουμένου αὐτοῦ καὶ τὴν ἡμέτερον σύμ-
μαχον ἐπιστρέψαν αὐτοῖς· τάχα μὲν οὖν
ἐπὶ τὸν πολεμίου ἐξελάσαντες τὸν πόλεμον
ἐπὶ τὸν Ἀσσύριον ἐστρατεύοντο καὶ τὴν ἡμέτερον
μὲν ἐθαυμάζετο χρόνῳ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἀσσύριον
ἐστρατεύοντο μὲν ἐν τῷ τῆς Ἀσσυρίας
ὀκνῶν· καὶ γὰρ ἐξαπέστειλεν τὸν
τῶν Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν Φοινίκην· καὶ μὲν οὖν ἐπὶ τὸν
ἐμπόριον καὶ τὴν τῶν Φοινίκων ἐπὶ τὴν
ἐπὶ τὸν Φοινίκων ἐπὶ τὴν Φοινίκην· κα

δυνων τουτοιν καλοιν· ἀλλ' ἐρυναζ ὁμεναι μεν την χοραν, τα-
ωτερμαλα τρροα τοιοιμωνιν· ἀρρυον δε τρρεπιωῖδε· μηδ' ε-
μαν χρ ομον αυτλαρ ἀχυ οιοι δε ῖων· ἀλλ' ἀναγαρ ιω ἀφροδιου· ευ-
τεο· και κοινον τροιηο· αμεμον τραρακοιουθη-
ονιν· ἡμιλιν· και κυλιωονιν· ἡμαζο· καιμεω· τοιαμν αυτουο·
και τιων ἀς ζωμεθα μαλλον η λαβδιν τηλοβολαι και τα-
ραλλαγμενοις· και τερι ταυ· ωτεμον· ἡμιν ὁμιν
τραρεγραφεις
τραρεθηκαν· ἀλλ' ἐγω μεν τοιν ἀνθρωπων· και μιγαδας
τραρεθηκαν· ἀλλ' ἐγω μεν τοιν ἀνθρωπων· ὁυδε γαρ ἀν τοιν
ἀνθρωπων

πρωτεύειν ἐν τοῖς ἐλλογίμοις τῆς τῶν ἀστρολόγων τέχνης
ἀνθρώπου· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐν τῷ τῆς ἀστρολογίας
ἐπιστήμῃ τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν καὶ τὴν τῶν
ἀνθρώπων κατὰ τὴν γένεσιν τῶν ἀστέρων ἐπιρροὴν
ἐξήτασε· ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν ἀστέρων φύσιν ἀπεφήνατο
μὴ ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης κατεῖναι τὴν δὲ τῶν ἀνθρώπων
ἐπιρροὴν ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης γίνεσθαι· ἐν τῷ γὰρ
ἀστρολογικῷ τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν ἐξ ἀνάγκης
κατεῖναι φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης· ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων
φύσις τῷ ἀεὶ κινεῖσθαι καὶ ἀλλοιοῦσθαι ἀνάγκης
μὴ ἔχει· ἀλλὰ τὴν τῶν ἀστέρων ἐπιρροὴν ἐν τῷ

Λόγος

ἀμφοῖν γὰρ τοῦδε ἀγαθοῦδε ἐν τοῖσ· τοιουτοῖσκαμφοῖς φαίνεσθαι κα-
λὸν ἀλαζονεύομαι· καὶ γὰρ ἐν τοῖσ· φαύλοις τοῖς ἐμοῖς τὴν ἀλή-
θειαν ἐρῶ· τὰ γὰρ ἀληθῆ τῶν ψευδῶν κάλλιστα· ὥστε καὶ τὴν ἀλή-
θειαν ἐν τοῖσ· φαύλοις ἐρῶ· τὰ γὰρ ἀληθῆ τῶν ψευδῶν κάλλιστα· ὥστε
καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖσ· φαύλοις ἐρῶ· τὰ γὰρ ἀληθῆ τῶν ψευδῶν κάλ-
λιστα· ὥστε καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖσ· φαύλοις ἐρῶ· τὰ γὰρ ἀληθῆ τῶν
ψευδῶν κάλλιστα· ὥστε καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖσ· φαύλοις ἐρῶ· τὰ γὰρ
ἀληθῆ τῶν ψευδῶν κάλλιστα· ὥστε καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖσ· φαύλοις
ἐρῶ· τὰ γὰρ ἀληθῆ τῶν ψευδῶν κάλλιστα· ὥστε καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖσ·
φαύλοις

λογος

ι μὲν ὅμοιος ἦν ὁ λόγος ὃν ἐμέλλων ἀναγνωσθήσε-
σθαι τοῖς πρὸς Ἰουσ ἀγῶνας ἢ πρὸς ἃς ἐπιδεί-
ξασ γεγραμμένοισ, οὐδὲν ἂν εἶδε προδιαλεχθῆ-
ναι περὶ αὐτοῦ. νῦν δὲ διὰ τὴν καιρότητα καὶ τὴν
διαφορὰν ἀναγκαῖον περὶ προφάσεων τὰς αἰτίας, δι'
ἃσ οὕτωσ ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις γράφειν προφλόμην.
μὴ γὰρ τούτων δηλωθεισῶν, πολλοῖς ἂν ἴσωσ ἄτοπον φα-
ναι δοξέν. ἐγὼ γὰρ εἰδὼς ἐμίους τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦν-
τασ περὶ τῆσ ἐμῆσ διατριβῆσ, καὶ λέγοντασ, ὡσ εἰσι περ-
ὶ δικογραφίαν, καὶ παραπλήσιον ποιοῦντασ, ὥσπερ ἂν
εἴ τισ φειδίαν τὸν τὸ τῆσ ἀθηνᾶσ ἔδοσ ἐργασάμενον τολ-
μῶν καλεῖν κοροπλαθον, ἢ ζευξίδα καὶ παρράσιον, τὴν αὐλὴν
ἐλεῖν τέχνην φάσκειν, τοῖσ τὰ πινάκια γράφουσιν, ὅμωσ οὐδὲ
ποτε τὴν μικρολογίαν ταύτην ἠμπειρίαν αὐτῶν. ἡ
γούμενοσ τὰσ μὲν ἐκείνων φλυαρίασ, οὐδὲ μίαν ἐλεῖν δύνα-
μιν. αὐτὸσ δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανερόν, ὅτι προ-
ρήκαι καὶ λέγειν καὶ γράφειν, οὐ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαί-
ων. ἀλλ' ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθοσ, καὶ τοιούτων πρᾶ-
γμάτων, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶσ ἂν ἄλλοσ ἐπιχειρήσειε. πλὴν τῶν
ἐμοὶ πεπλησιακότων, ἢ τῶν τούτουσ μιμεῖσθαι βουλο-
μένων. μεχρὶ μὲν οὖν πόρρω τῆσ ἡλικίασ, ὡῴμην καὶ διὰ
τὴν προαίρεσιν ταύτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύ-
νην, ἐπιεικῶσ ἔχειν πρὸσ ἅπαντασ τοὺσ ἰδιώτασ. νῦν
δὲ ὑπογούμενοι τῆσ τοῦ βίου τελευτῆσ οὔσησ, ἀντι-
δόσεωσ γενομένησ περὶ τριηραρχίασ, καὶ περὶ τάυ-
τησ ἀγῶνοσ συγγενῶν, καὶ τούτων τιμᾶσ οὐχ οὕτω πρόσ
με διακείμενουσ ὡσπερ ἤλπιζον. ἀλλὰ τοὺσ μὲν πολὺ
διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ ῥέποντασ
ἐπὶ τὸ πάθεσθαι τοῖσ ἀμεπιτήδειόν τι λέγουσι. τοὺσ δὲ
σαφῶσ μὲν εἰδότασ, περὶ ἃ τυγχάνω διατρίβων, φθονοῦν-
τασ δὲ, καὶ ταυτὸ πεπονθότασ τοῖσ σοφισταῖσ, καὶ χαίρο-
ντασ ἐπὶ τοῖσ ψευδῆ περὶ ἐμοῦ δόξαν ἔχουσιν, ἐδηλω-
σαν δ' οὕτω διακείμενοι. τοῦ γὰρ ἀντιδίκου περὶ μὲν
ὧν ἐκρίσισ ἦν, οὐδὲν ἀντιλέγοντοσ δίκαιον, διαβάλ-

διεφευσμένους

ἀ

1. τούτων αὐτῶν

διχογραφία

κοροπλαθον

μικρολογία

πόρρω τῆσ ἡλικίας

ἀπραγμοσύνη

ὑπούσου

ἡ ἡδονὴ ἐν αὐτῶν

διαμ χρίνοντας

ἀντιδίκου

-περὶ τῆς ἀντιδόσεως

λοντοσ δὲ τῶν λόγων τῶν ἐμῶν τὴν δύναμιν, καὶ κατα-
λαζονευομένου περὶ τε τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθουσ τῶν
μαθητῶν, ἐγνωσαν ἐμὴν εἶναι τὴν λεῖτουργείαν. τὴν μὲν οὖν
δαπάνην οὕτωσ ἠμελήκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺσ μήτε
λίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐκταπεινομένουσ, μήτε παντά-
πασιν ἀσώτωσ, μὴ δολιγώρωσ πρὸσ χρήματα διακει-
μένουσ φήσθημένοσ δεῖν ὥσπερ εἶναι πλείουσ ὀντασ ὧν ὤοι-
μην τοὺσ οὐκ ὀρθῶσ περὶ ἐμοῦ γινώσκοντασ, ἐμεθυμούμην
μὲν, πῶσ ἂν δηλώσαιμι καὶ τούτοις καὶ τοῖσ ἐπιγιγνομε-
νοισ, καὶ τὸν τρόπον ὃν ἔχω. καὶ τὸν βίον ὃν ζῶ. καὶ τὴν παιδεί-
αν περὶ ἣν διατρίβω. καὶ μήτε περὶ ἰδίων περὶ τῶν τοιού-
των ἀκριτον ἐμαυτὸν ὄντα, μὴ δὲ ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰθι-
μένοισ, ὥσπερ μῦν γενόμενον σκοπούμενοσ οὖν, εὕρισκον οὐ
δαμῶσ ἂν ἄλλωσ τοῦτο διαπραξόμενοσ, πλὴν εἰ γρα-
φεὶκ λόγοσ ὥσπερ εἰκὼν τῆσ ἐμῆσ διανοίασ, καὶ τῶν ἄλ-
λων τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων. διὰ τούτου γὰρ ἤλπιζον καὶ τὰ
περὶ ἐμὲ γνωσθήσεσθαι, πολὺ κάλλιον τῶν χαλκῶν. ἀμαθη-
μάτων. εἰ μὲν οὖν ἐμαυτὸν ἐπαινεῖν ἐγχειροίην, ἐσώρων οὔτε πε-
ριλαβεῖν ἅπαντα περὶ ὧν διελθεῖν προηρούμην οἷόσ τε γενη-
σόμενοσ. οὔτε ἐπιχαρίτωσ οὐδὲ ἀνεπιφθόνωσ εἰπεῖν δυνη-
σόμενοσ περὶ αὐτῶν. εἰ δὲ ὑποθέμην ἀγῶνα μεγίστα, καὶ
κίνδυνον περὶ ἐμὲ γιγνόμενον, συκοφάντην δὲ ὄντα τῶν γε-
γραμμένων. καὶ τὸν τὰ πράγματα μοι παρέχοντα, καὶ ἐκ-
κεῖνον μὲν ταῖσ διαβολαῖσ χρώμενον, ταῖσ ἐπὶ τῆσ ἀντι-
δόσεωσ ῥηθείσαισ, ἐμαυτὸν δὲ ἐν ἀπολογίασ σχήματι
ποιούμενον τοὺσ λόγουσ, οὕτωσ ἂν ἐγγένοιτο μάλιστα διά-
λεχθῆναι περὶ ἁπάντων ὧν τυγχάνω βουλόμενος. ταῦτα δὲ
διανοηθεισ, ἔγραφον τὸν λόγον τοῦτον, οὐκ ἀκμάζων. ἀλλὰ ἔτι
γεγονὼσ δύο καὶ ὀγδοήκοντα. διόπερ χρὴ συγγνώμην
ἔχειν, εἰ μαλακώτερόσ ὢν φαίνηται τῶν ὑπὲρ ἐμοῦ πρότε-
ρον ἐκδεδομένων. καὶ γὰρ οὐδὲ ῥάδιόσ ἦν, οὐδὲ ἁπλοῦσ.
ἀλλὰ πολλὴν ἔχων πραγματείαν. εἰσὶ γὰρ τῶν γεγραμ-
μένων ἔνια μὲν, ἐν δικαστηρίῳ πρεπόντα ῥηθῆναι. τὰ δὲ πρὸς
μὲν τοὺσ τοιούτουσ ἀγῶνασ, οὐχ ἁρμόττοντα. περὶ δὲ φι-
λοσοφίασ, πεπαρρησιασμένα. καὶ δεδηλωκότα τὴν δύ-

λογεῖν

ἀκμάζων

. δ.

δύο καὶ ὀγδοήκοντα

μαμιν αὐτῆς ἔστι δέ τι καὶ τοιοῦτο. ὁ τῶν μεωτέρων τοῖς ἐπὶ
τὰ μαθήματα καὶ τὴν παιδείαν ὁρμῶσιν, ἀκούσασιν ἂν
συνεγγοι· πολλὰ δὲ καὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων
ἐγκαταμεμιγμένα τοῖς νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἐκ-
κάρως, ἀλλὰ προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον
οὖν μῆκος λόγου σωιδῶν, καὶ τοσαύτας ἰδέας, καὶ τοσοῦτον
ἀλλήλων ἀφεστώσας σωαρμόσαι, καὶ τὰς ἐπιφερομένας
οἰκεῖωσαι ταῖς προφημένοις, καὶ πάσας ποιῆσαι σφίσιν
αὐταῖς ὁμολογουμένας, οὐ πάνυ μικρὸν ἦν ἔργον. ὅμως δὲ
οὐκ ἀπέστην· καὶ περ ἡλικοῦτος ὤν, πρὶν αὐτὸν ἀπετέλεσα
μετὰ πολλῆς μὲν ἀληθείας ἀρημένον. τὰ δ' ἄλλα τοιοῦτον,
οἷος ἂν εἶναι δόξειε τοῖς ἀκροωμένοις. χρὴ δὲ καὶ τοὺς διεξιόν-
τας αὐτόν, πρῶτον μὲν ὡς ὄντος μικροῦ τοῦ λόγου, καὶ πρὸς
ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γεγραμμένου, ποιεῖσθαι
τὴν ἀκρόασιν· ἔπειτα προσέχειν τὸν νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς
λέγεσθαι μέλλουσιν, ἢ τοῖς νῦν προφημένοις· πρὸς δὲ τού-
τοις, μὴ ζητεῖν εὐθὺς ἐπελθόντας ὅλον αὐτὸν διελθεῖν· ἀλλὰ
τοσοῦτον μέρος, ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας· ἢν γὰρ
ἐμμείνῃ τε τούτοις, μᾶλλον δυνήσεσθε καὶ ἰδεῖν, ἅτι τυγχά-
νομεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν αὐτῶν· ἃ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς
πάντας, ταῦτα ἔστιν· ἃ δὲ ἀναγιγνώσκετε τὴν ἀπολογίαν τὴν
προσποιουμένην μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι· βουλομε-
νὴν δὲ περὶ ἐμοῦ δηλῶσαι, τὴν ἀλήθειαν· καὶ τοὺς μὲν
ἀγνοοῦντας εἰδέναι ποιῆσαι· τοὺς δὲ φθονοῦντας ἔτι
μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης λυπεῖσθαι· μείζω
γὰρ δίκην, οὐκ ἂν δυνάμην λαβεῖν παρ' αὐτῶν· πάντων
δὲ ἡγοῦμαι προνοητὰ τοῦτο εἶναι· καὶ μεγίστης ζημίας ἀξίους,
οἱ τυγεῖν οἷοι αὐτοὶ τυγχάνουσιν ὄντες ἐμοχοι, ταῦτα τῶν
ἄλλων τολμῶσι καὶ ἠγορεῖν· ὅπερ λυσίμαχος πεποίηκεν· οὐ
τοσ γὰρ αὐτὸς συγγεγραμμένα λέγων, περὶ τῶν ἐμῶν συγ-
γραμμάτων πλέω πεποίηται λόγον, ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἁ
πάντων· ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὡς περ ἂν εἴ τις ἱεροσυλίας
ἕτερον διώκων, αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν ταῖς χεροῖν ἔχων φανείη·
πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην, οὕτως αὐτὸν μομίζειν εἶναι
μεδέν, ὡς περ ἐν ὑμῖν εἴρηκεν· οὐ γὰρ ἂν ποτε μοι πρᾶγμα

διεξιόντας αὐτόν

προσποιουμένην

Nihil est minus ferendum quam quemquam exercere rationem alienæ vitæ quæ reddere non possit.

τα παρέχειν ἐπεχείρησε· νῦν δὲ λέγειν μέν, ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττ-
τους λόγους, κρείττους δύναμαι ποιεῖν· τοσοῦτον δ' ἐμοῦ
καταπεφρόνηκεν, ὥστε αὐτὸς ψευδόμενος, ἐμοῦ τἀληθῆ λέ
γοντος, ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσειν· οὕτω δ' ἐμοὶ δυσκό
λως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥστ' οἱ μὲν ἄλλοι τοῖς λόγοις
διαλύονται τὰς διαβολάς· ἐμοῦ δὲ λυσίμαχος αὐτοὺς
τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβληκεν· ἵν' ἡμῖν μὲν ἱκανῶς δόξω
λέγειν, ἐμοχος ὤν φαίνωμαι τοῖς ὑποτούτου περὶ τῆς δεινό
τητος τῆς ἐμῆς προφημένοις· ἡμῖν δὲ ἐν δεύτερον τύχῃ
διαλεχθέντ', ὧν οὗτος ὑμᾶς προσδοκᾶν πεποίηκε, τὰς πρά
ξεις ἡγήσηθ' ἐμοὶ χάριν εἶναι· δέομαι οὖν ὑμῶν, μήτε πι
στεύειν πώποτε, μήτ' ἀπιστεῖν τοῖς ἀρημένοις, πρὶν ἂν διὰ
τέλους ἀκούσητε, καὶ τὰ παρήμων· ἐνθυμουμένους, ὅτι οὐδὲν
ἂν ἐδεῖ δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολογίαν, ἅπερ οἷον τε ἦν
ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ψηφίσασθαι τὰ δίκαια· νῦν
δ' ἐμὲν ἐν τυγχάνει κατηγορικῶς ἢ κακῶς, οὐδέν ἐστ' ἂν τῶν
παρόντων ἀγνοήσειν· εἰ δ' ἀληθεσι κεχρηται τοῖς λόγοις,
οὐκέτι τοῦτο τοῖς κρίνουσι γνῶναι ῥάδιον, ἐξ ὧν ὁ πρότερος
εἴρηκεν· ἀλλ' ἀγαθὴ τύχη, ἢν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν
δυνηθῶσι τὸ δίκαιον· οὐ θαυμάζω δ' ἐν τῶν πλείω χρόνον διά
τριβόντων ἐπὶ ταῖς τῶν ἐξαπατώντων κατηγορίαις, ἢ ταῖς
ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίαις· οὐδ' ἐν τῶν λεγόντων, ὡς ἔστι μέγι
στον κακὸν διαβολή· τί γὰρ ἂν γένοιτο τούτου κακουργότε-
ρον, ἢ ποιεῖ τοὺς μὲν ψευδομένους ἀδοκίμους· τοὺς δὲ μὴ δὲν
ἠδικηκότας, δοκεῖν ἀδίκους· τοὺς δὲ δικαίζοντας ἐπιορ-
κεῖν· ὅλως δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανίζει· ψευδῆ δὲ δόξαν
παρασήσασα τοῖς ἀκούουσιν, ὃν ἂν τύχῃ τῶν πολιτῶν ἀ
δίκως ἀπόλλυσιν· ἃ φυλακτέον ἐστὶν ὅπως μὴ δεῖν ὑμῖν
συμβήσεται τοιοῦτο· μὴ δὲ ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐπιτιμήσε
τε, τούτοις αὐτοὶ φαίνοισθε περιπίπτοντες· οἶμαι δ' ὑμᾶς
οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλη-
σε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ μὴ μετ' ἐλέγχου γενομέ-
νων, ὥστε οὐ πολὺν χρόνον διαλιποῦσα, παρὰ μὲν τῶν ἐξ
ἀπατήσαντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε· τοὺς δὲ διαβληθέν
τας, ἡδέως ἂν εἶδεν ἀμφοῖν ἢ πρότερον πράττοντας· ὧν

φεύγουσι

ἀντιχόντ

ἀγαπητόν

hor paulo post dictum fuit, dicens ἀλλὰ μὴν ἀμφοῖν μεθ
χοι θέκεστον τὸν ἐμὲ ὁμοίως ἀ
τὸν ἡμῶν ὁμοίως ἀ
χεροῖν εἶναι τῶν κατηγο
ρούντων καὶ τῶν ἀπο
λογουμένων &c

Λόγος

χρὴ μεμνημένους, μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις, μὴδ' ἐμπαθῶς θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων· καὶ γὰρ αὐτοῖς χρόνος, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεήμονες ἐστάτους ὁμολογεῖσθαι καὶ πρᾳοτάτους ἁπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων· ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις, τἀναντία τῇ δόξῃ ταύτῃ φαίνεσθαι πράττομεν· καὶ παρ' ἑτέροις μὲν ἐπιδείκνυμεν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τῶν ψήφων ὑποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ, μὴ δὲ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοὺς κινδυνευόντας τοῖς συκοφάνταις δίδοσιν· ἀλλ' ὀμνύναι μὲν καθ' ἕκαστον τὸν ἑαυτοῦ, ἢ μὴν ὁμοίως ἀκροᾶσθαι τῶν κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων· τοσοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν, ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων, ὅτι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι· τῶν δὲ τούτους ἐξελεγχόντων πρωμένων, ἐνίοτε μὴ δὲ τὴν φωνὴν ἀκούειν ἀνέχεσθαι· καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἄχρι τοῖ τιμᾶν ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν· ἀγνοεῖν δὲ ὅτι τοῦτο ποιοῦσιν, οἱ μὴ κοινὴν τὴν ἀνοιαν τοῖς ἀγωνιζομένοις παρέχοντες· ὁ δὲ πάντων δεινότατον· ὅτ' ἄν τις αὐτὸς μὲν κινδυνεύων ἀξιοῖ κατηγορεῖν τῶν διαβαλλόντων· ἑτέρῳ δὲ δικάζων, μὴ τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην περὶ αὐτῶν· καὶ τοι χρὴ τοὺς μοῦν ἐλόντας, τοιούτους εἶναι κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἵων περ ἂν αὐτοὶ τυχεῖν ἀξιώσαιεν· λογιζομένους, ὅτι διὰ τοὺς συκοφαντεῖν τολμῶντας, ἀδήλον ὅστις εἶς κινδυνῶν καταστᾶς, ἀναγκασθήσεται λέγειν ἅπερ ἐγὼ νῦν, πρὸς τοὺς μέλλοντας περὶ αὐτοῦ τὴν ψῆφον διοίσειν· οὐ γὰρ δὴ τῷ γε κοσμίως ζῆν, ἄξιον πιστεύειν, ὡς ἀδεῶς ἔξεστι τὴν πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προνοήσαντες τῶν μὲν ἰδίων ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, οὐ τῶν μὲν σωφρόνως πολιτευομένων ἀπέχονται· τοὺς δὲ κακόνοιαν δρῶντας εἶς ὑμᾶς ἀγόνσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐστι δεδεμένοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις, παρὰ τῶν φανερῶς ἐξημαρτηκότων, πλεῖον λαμβάνουσιν ἀργύριον· ἅπερ λυσιμαχοσ διαμνημονεύεις, εἶς τοῦτον τὸν κίνδυνον κατέστησεν· ἡγούμενος τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς ἐμὲ, παρ' ἑτέρων αὐτῷ χρηματισμόν.

ὑποβάλλεσθαι φεύγουσι

μεταξύ

ἑτέρῳ δεδικάζων

περὶ τῆς ἀντιδόσεως

καὶ προσδοκῶν, ἐάν μου περιγένηται τοῖς λόγοις, ὄμφησιν δι' ἀσκαλόν εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστατον τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἁπασιν εἶναι δόξειν· ἐλπίζει δὲ τοῦτο ῥαδίως ποιήσειν· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν ταχέως ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς· ἐμὲ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἂν δυνήσομαι δίκαιος τῆς δόξης ἀπολογήσασθαι· καὶ διὰ τὸ γῆρας, καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τοιούτων ἀγώνων· οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρεληλυθότα χρόνον, ὥστε μηδένα μοι ποτε μὴ δεῖν ὀλιγαρχίαν, μὴ δεῖν δημοκρατίαν, μήτε ὕβριν μήτε ἀδικίαν ἐγκαλεῖν, μὴ δεῖν εἶναι μήτε δικαστὴν, μήτε δικαιοδότην, ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων φανήσεται κριτής γε γενημένος· ἢ πιστάμην γὰρ, αὐτὸς μὲν εἶς τοὺς ἄλλους μὴ δεῖν ἐξαμαρτάνειν· ἀδικούμενος δὲ, μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας· ἀλλ' ἐν τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων· ὧν οὐδένμοι πλεῖον γέγονεν· ἀλλ' ἀν εἰκλήτοσ μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκώς, εἶς τὸν αὐτὸν καθέστηκα κινδυνον, εἶς ὃν περ ἂν εἶ πάντας ἐτύγχανον ἠδικηκώς· οὐ μὴν παντάπασί γε ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος· ἀλλ' ἐάν περ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω, τοὺς μὲν διεψευσμένους περὶ τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ ῥέποντας ἐπὶ τὸ πεῖθεσθαι τοῖς ἀνεπιτήδειόν τι λέγουσι περὶ ἡμῶν, ταχέως μεταπεσεῖσθαι· τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναι νομίζοντας οἷόν περ ἐμὲ, βεβαιότερον ἐπὶ ταύτην ἥξειν τὴν διάνοιαν· ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος τούτων περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς· καίμοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

διοικητής

ταυτησί

μεταπεσεῖσθαι δίκαιον sim vel.

γραφή

Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς, πειρᾶται με διαβάλλειν ὁ κατήγορος, ὡς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους, λέγειν διδάσκων· καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεονεκτεῖν· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖται τὸν βίον, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν· οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων, οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων· οὐ γὰρ

καλινδουμένων ἀπὸ τοῦ καλινδεῖσθαι vel sim.

καλινδοῦμαι . vel sim

ἰδίοις τοῖς μεν οὖν φησι πολλοὶ γενέσθαι τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ
φητορικὰ καὶ ἀρετὴν γενόμενοι· καὶ διαλεκτικὴν καὶ τὴν περὶ φύσεως
ἱστορίαν ἀπεφήνατο πολλοὶ γὰρ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς
Βεβιαστικῆς αἱρέσεως τῶν περὶ φύσεως ἱστορίαν ἐμπειρίαν ἠσκηκότων
μετέγνωσαν καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐμάθοσαν· καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων
ἀκριβῆ γνῶσιν ἐπιδεικνύμενος· τοῦτον τὸν τρόπον πεπαίδευτο
περὶ ἑκάστου τῶν πρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν ἀρετὴν ἀναφερομένων
φθόνου δὲ τινὰ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ· ἐκ δὲ τούτου περὶ
τὰς ἀκροάσεις τῶν ἀνθρώπων ἐπραγματεύετο, ἀφ' ὅσων μὲν ἐπιστάμενος
καταφανὴς ἦν· ἔνθεν ὅτι κρίνειν ἐδόκει τοὺς ἀκούοντας· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ
τρόπου ἀκόλουθον τὴν φιλοσοφίαν ἐπιτηδεύειν· ἐκ δὲ τούτου περὶ
τὴν ἀκριβῆ πρὸς πραγματείαν, ἀφ' ὅσων καὶ μέτρον ἐποιεῖτο μάλιστα
τῆς τῶν ὀνομάτων ἀκριβείας· τοῦ δὲ καλοῦ τε καὶ κακοῦ
ἐπεχείρει λόγον ποιεῖν· οὐκ ἀπὸ τῶν ἀρετῶν τῶν ἐν τῷ βίῳ
ἀνθρώπων· ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρετῶν τῶν ἐν τῷ λόγῳ· ἀλλὰ καὶ τὴν
ἀρετὴν ἐν τῷ λόγῳ ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον
βίον ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος·
ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν
ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον
ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος·
ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν
ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον
ἐπιδεικνύμενος· ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀνθρωπίνον βίον ἐπιδεικνύμενος·

Λόγος

Ἀρχὴ τῶν ἀρετῶν

Ἀρχὴ τῶν ἀρετῶν

ἀρετὴ τῶν ἀρετῶν

ἀρετὴ τῶν ἀρετῶν

ἀρετὴ τῶν ἀρετῶν

Λόγος

μεμιμῆ· ἀλλὰ μὴν καὶ κλεψύδρᾳ τὴν ἀρετὴν
ἀπὸ τῶν ὀστράκων κεκοσμῆσθαι· λόγους τοῖς
ἀρίστοις ἐμφιλοσοφοῦντες· τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς δικα-
νικοῖς ἀγῶσι τὸ κάλλιστον· ἀλλὰ τοῦ μὲν τῆς ἀρετῆς
ἔνεκα τὸν ἀγῶνα ἀναδεξάμενοι· τὸν δὲ τῶν ἀθλητῶν
ἐπὶ τὸ κοινὸν ἀναφέρομεν· καὶ τὰ μὲν ἔργα τῶν
ἀρετῶν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἀνθρώπινον· τὸν δὲ τῶν
ἀθλητῶν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἀνθρώπινον· τὸν δὲ

εἰ τοὺς δικαίζοντας, ὡς δυνατὸν μάλιστα περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσι· καὶ μὴ πλανᾶσθαι τῆ διανοίᾳ· μὴ δὲ ἀμφισβητοῦν τοὺς ἀληθῆ λέγοντας· ἃ μὲν τοίνυν ἡγοῦμαι, ὡς περὶ πρᾶξις τιμᾶς ἡμαρτηκόσι, οὐκ ἂν οἶος τε ἦν ὑμῖν ἰδίᾳ αὐτὰς παρασχεῖν· ἀλλὰ ἀναγκαῖος ἂν εἴχεν ἃ καίζοντας ὑμᾶς ἐκ τῶν ἔργων μεμνῆσθαι διαγιγνώσκειν· ὅπως ἔτυχε περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς λόγους ἔχω τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανίζειν τὴν ἀλήθειαν· αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δείξω, τοὺς ἔρημένους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους· ὥστ' οὐδ' ὀκνῆσαι, ἀλλ' ὁποῖοί τινες ἔστ' ἰσαφῶς ἔστ' ὄντες, τὴν ψῆφον οἴσεσθε περὶ αὐτῶν· ἅπαντας μὲν οὖν διὰ τέλους εἰπεῖν, οὐκ ἂν δυνάμην· ὁ γὰρ χρόνος ὀλίγος ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν ἕξεις ἔστ' ἑκάστου δείγμα πεφανόμαι· μικρὸν γὰρ μέρος ἀκούσαντες, ῥᾳδίως τοῦ μὴ θόρυβος γενήσεται· καὶ τῶν λόγων ἁπάντων τὴν δύναμιν μαθήσεσθε· δέομαι δὲ τῶν πολλάκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι, μὴ ζητεῖν ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους· μὴ δὸ χλη ρόμενον ἀξιοῦν, ὅτι λέγω τοὺς πάλαι παρ' ὑμῖν διαπεθρυλλημένους· ἃ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιούμενος ἔλεγον αὐτοὺς, ἃ κ' ὅτ' ὢν ἂν ἔχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν δὲ κρινόμενος καὶ κινδυνεύων, ἀναγκάζομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐτοῖς· καὶ γὰρ πάντων ἂν ἔφην καταγελαστότατος εἰ τοῦ κατηγόρου διαβάλλοντος, ὅτι τοιούτους γράφω λόγους, οἳ καὶ τὴν πόλιν βλάπτουσι, καὶ τοὺς μεστέρους διαφθείρουσι, δι' ἑτέρων ποιούμενος τὴν ἀπολογίαν· ἐξὸν αὐτοὺς δείξαντι τοὺς λόγους, διαλῦσαι τὴν διαβολὴν τὴν λεγομένην περὶ ἡμῶν· ὑμᾶς μὲν οὖν ἀξιῶ μοι διὰ ταῦτα συγγνώμην ἔχειν· καὶ συναγωνιστὰς γίγνεσθαι τοὺς δὲ λόγους ἤδη πειρᾶν ἐπιχειρήσω μικρόν τι προσωπῶν, ἵνα ῥᾷον ἐπακολουθῆτε τοῖς λεγομένοις· ὁ μὲν γὰρ λόγος ὁ μὲν ἐλλήνων πρῶτος ὑμῖν ἐπιδείξθήσεσθαι, κατὰ τὰ ἑκάστου γεγραφήτου χρόνους· ὁ τελευταῖος ὁμοίως μὲν ἡρξεν τῶν ἑλλήνων· ἡμῖν δὲ τὰ πρῶτα ἐστὶ πρῶτον μὲν· ἔστι δὲ τοὺς μὲν ἑλλήνας παρακαλῶν ἐπὶ τὴν βαρβαρικὴν στρατείαν, λακεδαιμονίοις δὲ περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν· τοιαύτην δὲ τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος, ἀποφαίνω τὴν πόλιν ἁπάντων τῶν ὑπαρχόντων τοῖς ἕλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γε

αἰ μεφισβητοῦν

φεύγοντ' ἰ. τρ. δικαζόντας

ἐγὼ τὴν αἰτίαν

διαπεθρυλλημένων

ἐπιδείξιν

περαίνειν

ἐπακολουθῆτε

γενημένην· ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν τοιούτων ἔργων ἐστίν, καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν ἔτι σαφέστερον ἀποφαίνειν ὡς ἐστὶ τῆς πόλεως, ἐνθένδε ὅθεν ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων· ὡς τῆ πόλει τιμᾶσθαι προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ τὸν πόλεμον κινδύνων, ἢ τῶν ἄλλων ἔργεσιν· ὧν μὴν μὲν οὖν αὐτὸς δυνήσεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν δὲ μοι τὸ γῆρας ἐμποδίζει καὶ ποιεῖ προαγορεύειν· ἵν' οὖν μὴ παντάπασιν ἐκλυθῶ, πολλῶν ἔτι μοι λεκτέον ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς, ἀναμνῶθητε τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτῆς.

ἀφορισάμενος

ἐνθένδε ὅθεν

ἐμποδίζει

προαγορεύειν

παραγραφή

ἐκ τοῦ παρηγυρικοῦ.

Ἡγοῦμαι δὲ τοῖς προλόγοις ἡμῶν οὐχ ἥττον ἐκ τῶν κινδύνων τῶν περὶ τὸν πόλεμον τιμᾶσθαι προσήκειν, ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν· οὐ γὰρ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους, οὐδ' ἀφανεῖς ἀγῶνας ὑπεμείναν· ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους τοὺς μὲν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν χώρας· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν κοινὴν τὴν πόλιν παρεχόντες· καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ἀεὶ τῶν ἑλλήνων ἐπαμύνοντες· διὸ δὴ καὶ κατηγοροῦσι τινὲς ἡμῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων, ὅτι τοὺς ἀεὶ ἑτέρους θεραπεύειν· ὡς περ οὐ μετὰ τῶν ἐπαινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὀρθῶς τοιούτους· οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες ὅσον διαφέρουσιν ἀμείνους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, οὕτως ἐβουλευόμεθα περὶ αὐτῶν· ἀλλὰ πολὺ τῶν ἄλλων ἀκριβέστερον εἰδότες τὰ συμβαίνοντα τῶν τοιούτων, ὅμως ἠρούμεθα τοῖς ἀεὶ ἑτέροις καὶ παρὰ τὸ συμφέρον βοηθεῖν μᾶλλον ἢ τοῖς κρείττοσι τοῦ λυσιτελοῦντος ἕνεκα συνεκδικεῖν· γνοίη δ' ἄν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν γνώμην τῆς πόλεως ἐκ τῶν ἱκετειῶν, ἃς νῦν ἡμεῖς ἡμῶν ἐποιήσαντο· τὰς μὲν οὖν, ἡ μεῖζον γεγενημένας, ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας, παραλείψω· πολὺ δὲ πρὸ τῶν τρωικῶν· ἐκεῖθεν γὰρ δίκαιον τὰς πίστεις λαμβάνειν τοὺς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦντας· ἦλθον οἰθ' ἡρακλέους παῖδες· καὶ μικρὸν πρὸ τούτων, ἀδραστος ὁ ταλαοῦ, βασιλεὺς ὢν ἄργους· οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ θήβας δεδυστυχηκώς· καὶ τοῦ ὑπὸ τῆ καδμείᾳ τελευ

τῆσαι δαιμόνων· μετὰ δὲ τοῦτο μόνος ἐλεόσῃ σε· τὴν δὲ πλείστ-
ην ἀπόλιν τῆς Δακεδαιμονίων, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ μὲν πε-
ρᾶν ἐν τῷ ἀφορμῇ γὰρ λαβόντες τὴν δὴ Ἡμεῖν σωτοὶ γε
βακεῦ ἔπτῳ· ἀδόρμεν μὴν γὰρ λαβόντες τὴν δὴ Ἡμεῖν σωτοὶ γε
μοκεῖν φοιτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω·
σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων·
ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα
πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δα-
κεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίε-
μαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα,
περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευ-
θερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πο-
λιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλ-
λήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ'
ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ
τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων
ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμο-
νὰ, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν
ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦ-
δε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν
τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορ-
κήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλ-
λήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω·
σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων·
ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκι-
στα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν
Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφί-
εμαι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα,
περὶ τοῦδε πολιορκήσω· σὺ δ' ἥκιστα πάντων ἐφίεμαι τὴν ἐλευ-
θερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Δακεδαίμονα, περὶ τοῦδε πο-
λιορκ

Λογος

ἐθνῶν, καὶ μεγίστας δυνάστειας ἔχοντα, Σκύθαι, καὶ Θρᾷκες
καὶ Πέρσαι τυγχάνουσι. Οὗτοι μὲν ἅπαντες, ἡμῖν ἐπιβου-
λεύσαντες· ἡ δὲ πόλις πρὸς ἅπαντας τούτους διακιν-
δυνεύσασα· καίτοι, τί λοιπὸν ἔστι τοῖς ἀντιλέγουσιν, ἢν ἐ
πιδείξωσι τῶν μὲν ἑλλήνων οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχάνειν τῶν
δικαίων, ἡμᾶς ἱκετεύειν ἀξιοῦντες· τῶν δὲ βαρβάρων οἱ βου-
λόμενοι καταδουλοῦσθαι τοὺς ἕλληνας, ἐφ' ἡμᾶς πρώτους
ἰόντες· ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων, ὁ περσικὸς
γεγονεν· οὐ μὴν ἐλάττω τεκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων ἐστί,
τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦσιν· ἔτι γὰρ τὰ πεῖνῆς
οὔσης τῆς ἑλλάδος, ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, Θρᾷκες με-
τὰ Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος· Σκύθαι δὲ μετὰ Μαζόνων τῶν
ἄρεως θυγατέρων· οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον· ἀλλὰ καθ' ὃν
ἑκάτεροι τῆς Ἀττικῆς ἐπῆρχον· μισοῦντες μὲν, ἅπαν τὸ
τῶν ἑλλήνων γένος· ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιησά-
μενοι· νομίζοντες ἐκ τούτου τοῦ τρόπου πρὸς μίαν μὲν πόλιν
κινδυνεύσειν, ἁπασῶν δὲ ἅμα κρατήσειν· οὐ μὴν κατώρθω-
σαν· ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους
συμβαλόντες, ὁμοίως διεφθάρησαν, ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς ἅ-
παντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν· δηλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν
κακῶν τῶν γενομένων ἐκείνοις· οὐ γὰρ ἂν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐ
τῶν τοσοῦτον χρόνον διεμείναν, εἰ μὴ καὶ τὰ πραχθέντα πο
λὺ τῶν ἄλλων διήνεγκε· λέγεται δὲ οὖν περὶ ἀμαζόνων, ὡσ
τῶν μὲν ἐλθουσῶν, οὐδὲ μία πάλιν ἀπῆλθεν· αἱ δὲ ὑποτολει-
φθεῖσαι διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν, ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξεβλήθη-
σαν· περὶ δὲ θρᾳκῶν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ὅμοροι προσοι-
κοῦντες ἡμῖν, τοσοῦτον διέλιπον, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ τῆς
χώρας, ἔθνη πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, καὶ πόλεις μεγάλας
κατοικισθῆναι· καλὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα, καὶ πρέποντα τοῖς πε
ρὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητοῦσιν· ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημέ
νων, καὶ τοιαῦθ' οἷα περ εἰκὸς τοὺς ἐκ τοιούτων γεγονότας· οἱ
πρὸς δαρεῖον καὶ ξέρξην πολεμήσαντες ἔπραξαν· μεγίστου
γὰρ πολέμου συνάντησε, καὶ πλείστων κινδύνων εἰς τὸν αὐ-
τὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἀμυνόμενα
τῶν ὄντων· διὰ τὸ πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀμυνόμενα

περὶ τῆς ἀντιδόσεως

βλητον ἔχειν ἡγουμένων τὴν ἀρετὴν, ἀμφοτέρων κρατή-
σαντες ὡς ἑκατέρων προσῆκε, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς
κινδυνεύοντας διεγείροντες, εὐθὺς τῶν μὲν ἀριστείων ἠξιώθησαν·
οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρέλαβον·
δόντων μὲν τῶν ἄλλων ἑλλήνων· οὐκ ἀμφισβητούντων δὲ
τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι ζητούντων· καὶ μὴ δεῖς οἰέσθω με
ἀγνοεῖν, ὅτι καὶ λακεδαιμόνιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς
τούτους, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς ἕλλησι κατέστησαν·
ἀλλὰ διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐπαινεῖν ἔχω τὴν πόλιν, ὅτι τοιού
των ἀπαγωνιστῶν τυχοῦσα, τοσοῦτον αὐτῶν διήνεγκε· βού
λομαι δὲ μικρῶν μακρότερα περὶ ταῦν πολέοιν ταύταιν εἰ
πεῖν· καὶ μὴ ταχυλίαν παραδραμεῖν· ἵν' ἀμφοτέροιν ὑμῖν
ὑπόμνημα γένηται, τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς, καὶ τῆς
πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθρας· καὶ τοι μέ οὐ λέληθεν, ὅτι χα-
λεπὸν ἐστιν ὕστερον ἐπελθόντα λέγειν περὶ πραγμάτων πά
λαι προκαταειλημμένων· καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες
τῶν πολιτῶν εἰπεῖν, ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις πολ-
λάκις εἰρήκασιν· ἀνάγκη γάρ ἐστι, τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν, κα-
τακεχρῆσθαι· μικρὰ δὲ παραλελεῖφθαι· ὅμως δὲ ἐκ τῶν
ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ ὀκνητέ
ον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν· πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους,
καὶ μεγίστων ἐπαίνων ὑμᾶς ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι, τοὺς
τοῖς αὐτῶν σώμασιν ὑπὲρ τῆς ἑλλάδος προκινδυνεύ-
σαντας· οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γενο-
μένων· καὶ διωγωνισαμένων ἐν ἑκατέρα ταῖν πολέοιν, δίκαιον
ἀμνημονεῖν· ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προστασίας εὐσαντες τοὺς ἐπι
γιγνομένους, καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ' ἀρετήν· καὶ χα
λεπούς ἀπαγωνιστὰς τοῖς βαρβάροις ποιήσαντες· οὐ γὰρ
ὀλιγωρεῖν τῶν κοινῶν· οὐδὲ ἀπέλαυον μὲν ὡς ἰδίων ἠμε-
λοῦν δὲ ὡς ἀλλοτρίων· ἀλλ' ἑκάτερον τὸ μὲν ὡς οἰκείων· ἀπεί-
χοντο δὲ ὡς περ χρὴ τῶν μὴ δεόντων προσήκοντων· οὐδὲ πρὸς
ἀργύριον τὴν εὐδαιμονίαν ἔκριναν· ἀλλ' οὗτος εὐδόκιμος πλοῦτος
ἀσφαλέστατον κεκτῆσθαι καὶ κάλλιστον, ὅστις τυγχάνοι τοιαῦ-
τα πράττων, ἐξ ὧν αὐτός τε μέλλοι μάλιστ' εὐδοκιμήσειν· καὶ
τοῖς πᾶσι μεγίστην δόξαν καταλείψειν· οὐ γὰρ τὰς θρασύ

τητας· ἀλλὰ δὴ φύσει τέτακται τοῖς μεγίστοις κινεῖν
καὶ κοσμεῖν· ἀλλὰ δὴ τὸν τόπον τῶν ἀφανῶς κεφα-
λαιωτῶν ἀκουῆ καὶ νῷ τῶν ἀπόρρητον ἔστιν ἀνθρώ-
ποις ἐν τῷ τῆς ἀστρολογίας τῶν ἀρχαίων ἐξηγεῖ-
σθαι λόγῳ· ἐπεὶ δὲ ὑφ' ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐξη-
γήσεις τοῦ τῆς ἀστρολογίας τῶν ἀρχαίων λόγου
ἐστὶν ἡ τῶν ἀστέρων ἐν τῷ οὐρανῷ θέσις καὶ τὰ
τῶν ἀστέρων ἀνατολὴ καὶ δύσις καὶ τὰ τῶν ἀστέρων
ἀνατολὴ καὶ δύσις καὶ τὰ τῶν ἀστέρων ἀνατολὴ καὶ
δύσις καὶ τὰ τῶν ἀστέρων ἀνατολὴ καὶ δύ

Λόγος

τὴν ἀπόβασιν τῶν βαρβάρων· καὶ βοηθήσαντας ἐπὶ τοὺς ὅρους
τῆς χώρας, μάχην νικήσαντας, τρόπαιον στῆσαι τῶν πολε-
μίων· τοὺς δὲ ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ τοσαύταις νυξὶ διακό-
σια καὶ χίλια στάδια διελθόν, στρατοπέδῳ πορευομένους.
οὕτω σφόδρα ἀπέχθησαν, οἱ μὲν μέλας χθὼν τῶν κινδύνων.
οἱ δὲ φθῆναι συμβαλόντες, πρὶν ἐλθεῖν τοὺς βοηθήσοντας.
μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ὑστέρας στρατείας ἣν αὐτὸς
ξέρξης ἀγαγεν, ἐκλιπόν μὲν τὰ βασίλεια, στρατηγὸς δὲ κατα-
στῆναι τολμήσας, ἁπάντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς ἀσίας συναγεί-
ρας· περὶ οὗ τίς οὐχὶ ὑπερβολὰς βουληθεὶς εἰπεῖν, ἐλάττω τῶν
ὑπαρχόντων εἴρηκεν· ὅσον εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ὑπερηφανείας, ὡς
τε μικρὸν μὲν ἡγησάμενος ἔργον εἶναι τὴν ἑλλάδα χειρώσα-
σθαι, βουληθεὶς δὲ τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀν-
θρωπίνης φύσεως ἔργον εἶναι, οὐ πρότερον ἐπαύσατο πρὶν
ἐξευρεῖν, καὶ συνηνάγκασεν ὁ πάντες θρυλοῦσιν, ὥστε τῷ στρα-
τοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ
τῆς θαλάσσης· τὸν μὲν ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δὲ ἄθω διορύ
ξας· πρὸς δὴ τὸν οὕτω φρονήσαντα, καὶ τηλικαῦτα διαπρα
ξάμενον, καὶ τοσούτων δεσπότην γενόμενον, ἀπήντων διε-
λόμενοι τὸν κίνδυνον· λακεδαιμόνιοι μὲν οἱ θερμοπύλας πρὸς
τὸ πεζὸν χιλίους αὐτῶν ἐπιλεξάντες· καὶ τῶν συμμάχων ὀλί-
γους παραλαβόντες ὡς ἐν τοῖς στενοῖς κωλύσοντες αὐτοὺς περαι
τέρω προελθεῖν· οἱ δὲ ἡμέτεροι ναῦτες, ἑπτάκις τεμίσιοι ἐξήκον-
τα τριήρεις πληρώσαντες, πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυτι
κὸν ἀπήντων· ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐτόλμων, οὐχ οὕτω τῶν πολεμί
ων καταφρονοῦντες, ὡς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμούμενοι·
λακεδαιμόνιοι μὲν ζηλοῦντες τὴν πόλιν τῆς ἐν μαραθῶνι
μάχης, καὶ ζητοῦντες αὐτοὺς ἐξισῶσαι· καὶ δεδιότες, μὴ δὶς
ἐφεξῆς ἡ πόλις ἡμῶν αἰτία γένηται τοῖς ἕλλησι τῆς σωτηρίας·
οἱ δὲ ἡμέτεροι πατέρες, μάλιστα μὲν βουλόμενοι διαφυλά
ξαι τὴν παροῦσαν δόξαν καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερόν, ὅτι καὶ
πρότερον ἡ πόλις ἡμῶν διὰ ἀρετὴν ἀλλοῦ διὰ τύχην ἐνίκησεν·
ἑπτὰ δὲ καὶ προαγαγέσθαι βουλόμενοι τοὺς ἕλληνας ἐπὶ τὸ διαγωνιζεσθαι, ἐπιδείξαντες αὐτοῖς ὁμοίως ἐν τοῖς
ναυτικοῖς κινδύνοις ὥσπερ ἐν τοῖς πεζοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ

περὶ τῆς ἀμφιδόσεως

πλήθους περιγιγνομένην· ἴσας δὲ τὰς τόλμας παρασχόντες,
οὐχ ὁμοίαις ἐχρήσαντο τύχαις· ἀλλ' οἱ μὲν διεφθάρησαν·
καὶ ταῖς ψυχαῖς νικῶντες, τοῖς σώμασιν ἀπέφυγον· οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γε θέμις εἰπεῖν, ὡς ἡττήθησαν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν φυγεῖν
ἠξίωσεν· οἱ δὲ ἡμέτεροι, τὰς μὲν πρόπλους ἐνίκησαν· ἑπτὰ δὲ
δὴ νικήσαντες τοὺς πολεμίους τῆς παρόδου κρατήσαντας, οἴκα
δε καταπλεύσαντες, καὶ κατασκευάσαντες τὰ περὶ τὴν πό-
λιν, οὕτως ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν λοιπῶν· ὥστε πολλῶν αὐ
τοῖς καὶ καλῶν προσγεγενημένων, ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κιν
δύνων ἔτι πλέον δὴ νενίκηκαν· ἀθύμως γὰρ ἅπαντων τῶν συμ-
μάχων διακειμένων, καὶ πελοποννησίων μὲν διατειχιζόν-
των τὸν ἰσθμὸν καὶ ζητούντων ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρίαν, τῶν
δὲ ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γενομένων, καὶ συν
στρατευσαμένων ἐκείνοις, πλὴν ἑπτὰ μόνων· διὰ σμικρό
τητα παρημελήθησαν, πρὸς πλεουσῶν δὲ τριηρῶν διακο-
σίων καὶ χιλίων, καὶ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου
μελλούσης εἰς τὴν ἀττικὴν ἐμβαλεῖν· οὐδεμίαν σωτηρίαν
αὐτοῖς ὑποφαινομένης, ἀλλ' ἔρημοι συμμάχων γεγενημένοι,
καὶ τῶν ἐλπίδων ἁπασῶν διημαρτηκότες, εἶχον αὐτοῖς μὴ
μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διαφυγεῖν ἀλλὰ καὶ τι-
μὰς ἐξαιρέτους λαβεῖν, ἃς αὐτὸς ἐδίδου βασιλεύς· ἡγούμε
νος εἶναι τὸ τῆς πόλεως προσλάβοι ναυτικόν, παραχρῆμα καὶ
πελοποννήσου κρατήσειν, οὐχ ὑπεμένετε τὰς παρεκείνου δω
ρεάς· οὐδ' ὀργιζόμενοι τοῖς ἕλλησιν ὅτι προὐδόθησαν, ἃς
μεῖζας ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς βαρβάρους
ὥρμησαν· ἀλλ' αὐτοὶ μὴν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν πα
ρεσκευάζοντο· τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν αἱρουμένοις, συν-
γνώμην εἶχον· ἡγοῦντο γὰρ, ταῖς μὲν τὰ πράγματα, τῶν πόλε
ων, προσήκειν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν· ταῖς
δὲ προεστάναι τῆς ἑλλάδος ἀξιούσαις, οὐχ οἷόν τε εἶναι δια
φεύγειν τοὺς κινδύνους· ἀλλ' ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς κα-
λοῖς κἀγαθοῖς αἱρετώτερον ἐστὶ καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ζῆν αἰ-
σχρῶς, οὕτω καὶ τῶν πόλεων ταῖς ὑπερεχούσαις λυσιτελεῖν
ἐξ ἀνδρώπων ἀφανισθῆναι μᾶλλον, ἢ δούλας ὀφθῆναι γενομέ
νας· δῆλον δ' ὅτι ταῦτα διενοήθησαν· ἑπτὰ δὴ γὰρ οὐχ οἷοί τε ἦν-

Λόγος

σαν πρὸς ὀλιγοτέρας δύναται πραγματεύσασθαι διὰ τὴν ὠφελίαν·
παραβαλὼν οὖν τὴν ὁλόκληρον τῶν ἐκ τῆς πόλεως πρὸς ἐμὲ
δόξαν τὴν ἐχούσην μὴ μόνον ἐξέτασιν ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν μεμφομένων,
ἀλλὰ καὶ τοὺς μὲν ἐπαινούντας, τοὺς δὲ ψέγοντας· ἐπὶ τοσοῦτον
γὰρ ἦλθεν ἡ τῶν ἀκεραίων ἀπόνοια, ὥστε τὰ μὲν ἀγαθὰ ἐν τῷ
πλείονι μέρει τῶν ἀκουόντων ἐπαινεῖσθαι, τὰ δὲ φαῦλα τῶν
ἐμῶν ἔργων ἐν τῷ ἐλάττονι μέρει τῶν ἀκουόντων ἐπιτιμᾶσθαι·
ἀναγκαῖον δοκεῖ μοι εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ἐμῶν ἔργων ποιήσασθαι
τὴν ἀπολογίαν· ἐὰν γὰρ ἀποδείξω τοὺς μὲν ἐπαινοῦντας ἀναξίους
ὄντας τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας, τοὺς δὲ ψέγοντας ἀξίους τῆς
τῶν ἀκουόντων ἀγανακτήσεως, ἐν τῷ ἑξῆς ἀποδείξω τὴν ἀλήθειαν
ἣν ἔχουσιν οἱ λόγοι οἱ περὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων λεγόμενοι· ἀναγκαῖον
δὲ μοι δοκεῖ εἶναι πρὸς τὴν ἀπολογίαν τὴν ἐμαυτοῦ ἀναμνῆσαι τοὺς
ἀκούοντας τῶν ἐμῶν πραγμάτων, ἵνα μὴ ἀγνοῶν τις τὴν ἀλήθειαν
ἐπαινῶν τὸν ἕτερον ἢ ψέγων τὸν ἕτερον ἁμαρτάνοι τῆς ἀληθείας·
ἀναγκαῖον δὲ μοι δοκεῖ εἶναι πρὸς τὴν ἀπολογίαν τὴν ἐμαυτοῦ
ἐπιδεῖξαι τοὺς ἀκούοντας τὴν ἐμὴν φύσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τὴν ἐμαυτοῦ,
ἵνα μὴ ἀγνοῶν τις τὴν ἐμὴν φύσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τὴν ἐμαυτοῦ
ἐπαινῶν τὸν ἕτερον ἢ ψέγων τὸν ἕτερον ἁμαρτάνοι τῆς ἀληθείας·
ἐὰν γὰρ ἀποδείξω τὴν ἐμαυτοῦ φύσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τὴν ἐμαυτοῦ
ἐπιδείξας τοὺς ἀκούοντας, ἐὰν τοῦτο ἀποδείξω, τὴν ἀλήθειαν
ἣν ἔχουσιν οἱ λόγοι οἱ περὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων λεγόμενοι
ἐπιδείξω· καὶ τοῦτο ἐστὶν ἀναγκαῖον τοῦ λόγου τοῦ τῆς ἀπολογίας·
ἀναγκαῖον δὲ μοι δοκεῖ εἶναι τὴν πρὸς τὴν ἀπολογίαν τὴν ἐμαυτοῦ
ἀναμνῆσαι τοὺς ἀκούοντας τὴν ἐμὴν φύσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τὴν ἐμαυτοῦ

καὶ τῇ πόλει παραμένασι ὥσπερ χρὴ μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω
πράττουσαν, ἐπὶ τελευτῆσι, ἐπί τε τὴν Δικαιοσύνην παρα-
καλῶ· καὶ τοῖσι ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττω, καὶ περὶ τῶν
μελλόντων συμβουλεύω. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην ὅθεν δια-
λέγομαι περὶ αὐτῶν, ἀναγνωθὶ καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ

ἡ γοῦμαι δὲ δεῖν ὑμᾶς, μὴ μόνον ψηφισαμένους τὴν
ἀρχὴν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσα-
μένους ὅπως ἕξομεν αὐτὴν· καὶ μὴ ποιήσομεν ὅπερ
ἔσθαμεν. ὥστ' ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν ἐς τὰς
αὐτὰς καταστησόμεθα ταραχάς. μὴ δ' ἀναβολήν, ἀλλὰ παλ-
λαγὴν ζητήσωμεν τινα τῶν παρόντων κακῶν· οὐδὲν δὲ τούτων
οἰόν τε νῦν γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε, τὴν μὲν ἡ-
συχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς πολυ-
πραγμοσύνης· τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας· τὴν δὲ
τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας· περὶ
ὧν οὐδέν πώποτε τῶν ῥητόρων εἶπεν ἐν ὑμῖν ἐτόλμη-
σεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν λό-
γων μέλλω ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς. ὁρῶ γὰρ τὴν δυσαιμονίαν
ἐν τοῖς τοιούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷσι νῦν τυγχάνομεν πράτ-
τοντες· ἀναγκὴ δὲ τὸν ἔξω τῶν ἐθισμένων ἐπιχειροῦντα δημη-
γορεῖν, καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μεταστῆσαι βουλόμε-
νον, πολλῶν πραγμάτων ἅψασθαι· καὶ διὰ μακροτέρων
τοὺς λόγους ποιήσασθαι· καὶ τὰ μὲν ἀναμνῆσαι· τῶν δὲ
κατηγορῆσαι· τὰ δ' ἐπαινέσαι· περὶ δὲ τῶν συμβουλεῦσαι·
μόλις γὰρ ἄν τισ ὑμᾶς ἐξαπάντων τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον
φρονῆσαι, δυνηθείη προαγαγεῖν· ἐχθὲς γὰρ οὕτως· ἐμοὶ δοκοῦ-
σιν ἅπαντες μὲν ἐπιθυμεῖν τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ πλέον
ἔχειν τῶν ἄλλων· οὐκ εἰδέναι δὲ τοῖς πράξεσι τοῖς ἐπὶ ταῦ-
τα φερούσας· ἀλλὰ ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων· οἱ μὲν
γὰρ ἔχειν ἐπιθέσθαι, καὶ τοχάζεσθαι τοῦ δέοντος δυνα-
μένας· οἱ δ' ὥσ' οἷόν τε πλείστον τοῦ συμφέροντος διαμαρ-
τανούσας· ὅπερ καὶ τῇ πόλει συμβέβηκεν· ἡμεῖς γὰρ οἰόμε-
θα μὲν ἣν τὴν θάλασσαν πλέωμεν, πολλαῖς τριήρεσι· καὶ βια-
ζόμεθα τὰς τῶν πολεμίων παράξεις διιδόντες, καὶ συνεδρεύομεν, ἐν θάδε

πέμπειν, διαπραξάσθαι τι τῶν δεόντων· πλεῖστον δὲ διε-
ψεύσμεθα τῆς ἀληθείας· ὧν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν, οὐδὲν ἀπο-
βέβηκεν· ἔχθραι δ' ἡμῖν ἐξ αὐτῶν τούτων, καὶ πόλεμοι καὶ δα-
πάναι μεγάλαι γεγόνασιν ἀκόντων· καὶ γὰρ τὸ πρότερον, ἐκ
μὲν τῆς τοιαύτης πολυπραγμοσύνης, ἐς τοὺς ἐσχάτους κίνδυ-
νους καθεστήκειμεν· ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν πόλιν παρεχεῖν, καὶ βοη-
θεῖν τοῖσι ἀδικουμένοις, καὶ μὴ δεινὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν
παρεκόντων τῶν ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἐλάβομεν· ὧν νῦν ἀλο-
γίστως καὶ λίαν ἐκεῖ, πολὺν ἤδη χρόνον καταφρονοῦμεν· ἐς τοῦ-
το γάρ, τιμὲς ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥστε ὑπειλήφασι τὴν μὲν ἀ-
δικίαν ἐπωνύμιστον εἶναι· κερδαλεάν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν
καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν· τὴν δὲ δικαιοσύνην, εὐδόκιμον μὲν,
ἀλυσιτελῆ δὲ· καὶ μᾶλλον δυνάμενον τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν,
ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτὴν· κακῶς ἔδοξε, ὡς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν,
οὔτε πρὸς δόξαν, οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν, οὐθ' ὅλως πρὸς εὐ-
δαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοι τηλικαύτην δύναμιν, ὅσην ἀρε-
τὴ καὶ τὰ μέρη ταύτης· τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυ-
χῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυ-
γχάνομεν· ὥστθ' οἱ τῆς αὐτῶν διανοίας ἀμελοῦντες, λεληθασι
σφᾶς αὐτοὺς ἅμα τοῦτε φρονεῖν ἄμεινον, καὶ τοῦ πράττειν βέλ-
τιον· ὀλίγωρουντες. θαυμάζω δ' εἴ τις οἴεται τοὺς τὴν εὐσέβειαν καὶ
τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦντας καὶ καρτερεῖν καὶ μένειν ἐν τούτοις·
ἐθέλοντας, ἐλάττον ἔχειν τῶν πονηρῶν· ἀλλ' οὐχ ἡγουμένους, καὶ
παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις, πλέον οἴσεσθαι τῶν ἄλλων·
ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι τοὺς μόνους ὧν δεῖ πλεονεκτεῖν· τοὺς δ' ἄλ-
λους οὐδὲ γιγνώσκειν οὐδὲν ὧν βέλτιόν ἐστιν· ὁρῶ γὰρ τοὺς μὲν τὴν
ἀδικίαν προτιμῶντας, καὶ τὸ λαβεῖν τι τῶν ἀλλοτρίων μέγιστον
ἀγαθὸν νομίζοντας, ὅμοια πάσχοντας τοῖς δελεαζομένοις
τῶν ζώων· καὶ καταρχὰς μὲν ἀπολαύοντας ὧν ἂν λάβωσιν· ὀ-
λίγῳ δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγίστοις κακοῖς ὄντας· τοὺς δὲ μετ' εὐ-
σεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶντας, ἐν τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀ-
σφαλῶς διαγόντας· καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους
τὰς ἐλπίδας ἔχοντας· καὶ ταῦτ' οὐ μὴ κατὰ πάντων οὕτως ἔθε-
σθαι συμβαίνειν, ἀλλὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τοῦ τοιγίγνεσθαι τὸν
τρόπον· χρὴ δὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας, ἐπειδὴ τὸ μέλλον ἀσφαλὲς συμποίσειν

ου καθορῶμεν, τὸ πολλάκις ὀφελοῦν ἡδονὴν ἐοικότα φαίνεσθαι προ-
φερόμενα· πολλῶν γὰρ ἀνθρώπων τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι τιθέν-
των ἀλλὰ φιλοπρωτεύειν μὴ λόγῳ· ὁ τοιοῦτος ἐξαιρεῖται τοῖς ἀγῶσι μετὰ
πολλῶν ἐπιπόνων καὶ δαπανηρῶν· καὶ ἰδιωτεύων τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι
μόνον τῶν ἀγωνιζομένων· ὁ δὲ τῷ ὄντι ἀγωνιζόμενος τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ
ἀγωνίζεσθαι καὶ τοῖς ἔργοις· καὶ τοῦτον ἀποδεικνύναι τῶν ἀγωνιστῶν τὸν
ἄριστον· ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν ἀγαθὸν ἀνδρὶ ἐοικέναι· ὃς τῷ ὄντι ἀγαθὸς
ὢν τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιδείκνυται· καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι· ἀλλὰ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ
ἐπιδεικνύμενον· καὶ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐοικέναι· ὃς τῷ ὄντι
ἀγαθὸς ὢν τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιδείκνυται· τῶν δὲ ἄλλων ἀνθρώπων
τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι· καὶ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα
ἐοικέναι· ὃς τῷ ὄντι ἀγαθὸς ὢν τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιδείκνυται· τῶν
δὲ ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι· καὶ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα
τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐοικέναι· ὃς τῷ ὄντι ἀγαθὸς ὢν τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ
ἐπιδείκνυται· τῶν δὲ ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ φαίνεσθαι· καὶ
τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐοικέναι· ὃς τῷ ὄντι ἀγαθὸς ὢν τὴν
ἀρετὴν ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιδείκνυται· τῶν δὲ ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ
φαίνεσθαι

θεμενοι μολιβοι, δυο τως ολιγον αυτων φορον πτολεμον· εν γαρ δι-
κοπελεκι, γυμνοσεφε και περι τειχη αλλων· ωσ δε θαμβαι τοῦ
τηνδ ηλικαι, τουδε τοῦ δε ειπε κυδιστε δικαιων· ο δε ειπε
τοσ· αυτου δε Διαφερομεν των προγονων, ωστε κεκριμαι
μεν
τοσ· αυτου δε Διαφερομεν των προγονων, ωστε κεκριμαι
μεν
μελεβα· ο υμβοδιλοιο· ωσπ ουκ εριν ουδ ουκων καλαφορον ηδ· ειμι·
ωσ δε τοῦ· Δι· ο δε ειπε· ω φιλε· ει μεν δη τοῦ· ο δε ειπε· ω φιλε· ει μεν δη

ει πτωσεως ταυτα πλημμελεσθαι· νυνι δε
μεμενεται· εξεστιν δη εστιχαρτιν· τιθ· ουν δικτυακαν νυν η ξυμπαν ετται
τηθ· ταρχαχηθ ταυτηθ· και ωωσιν εστιν αω εστιν αυοχθοσ αυμεν τα· τηθ
πτοιθ· ε,ηθ· τοιθ· γαρ ουτω δ ωκιμεθ· ε,ιτω μεν μηδ ειν πτερι ωστε μεν
ηθ πτωσιν· πτρωτον κεωσιν· ζφηνικοιν δ ε,ιτω μεν μηδ ειν πτωτοι ε,
κωνον πτρωτη ζωη, ου μεν ον ζ· δ αυμεν· πτοιθ· ε τωυτηθ· τηθ
πτοιθ· δ· μ· δ· κωι ταυτ· ε μ· μηθ· ε τωυτηθ· τηθ ωωσιν· ε ουδ ε γωρ
ωμωθ· ε τοιθ· ε ωωσιν ουδ ε τοιθ· ε ωωσιν· ε ε ε ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε·
ωωσ· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε· ε·
ε

τῆσ· τιμᾶσθε τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους· ἐὰν γὰρ τοῖς τοιούτοις
χρῆσθε φίλοις, ἡν τε κτᾶσθε χρήματα δικαίωσ, ἡν τε ἄρχητε
τῆσ πόλεωσ τῆσ ὑμετέρασ, ἡν τε ἄλλο τι πράττητε ἐν τῷ βίῳ
ἀξιόλογον, ἐν τοῖσ τοιούτοισ ἔσεσθε· ἐὰν δὲ τοῖσ φαύλοισ
χρῆσθε φίλοισ, ἡν τε κτᾶσθε χρήματα ἀδικίᾳ, ἡν τε ἄρχητε
τῆσ πόλεωσ τῆσ ἡμετέρασ, ἡν τε ἄλλο τι πράττητε ἐν τῷ βίῳ
φαῦλον, ἐν τοῖσ τοιούτοισ ἔσεσθε· ἐὰν δὲ τοῖσ ἀγαθοῖσ
χρῆσθε φίλοισ, ἡν τε κτᾶσθε χρήματα δικαίωσ, ἡν τε ἄρχητε
τῆσ πόλεωσ τῆσ ἡ

γραφαὶ ἀσεβείας προβολαὶ

φιλαπεχθημοσύνη

τῶν ἄλλων κακουργιῶν τοὺς νόμους ἔθεσαν· τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις τῶν ἀδικημάτων, ἐν ἐμὶ τῶν δικαστηρίων τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο· κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ἀσεβείας δὲ εἰς τὴν βουλήν, προβολὰς δὲ ἐν τῶ δήμω· νομίζοντες τοὺς τὰυτὴν τὴν τέχνην χρωμένους, ἁπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους, πράττειν τε λανθάνειν κακουργοῦντας· τοὺτους δὲ ἐν ἁπασιν ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν ὠμότητα καὶ μισανθρωπίαν, καὶ φιλαπεχθημοσύνην· κἀκεῖνοι μὲν οὕτως ἐγίνωσκον περὶ αὐτῶν· ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχετε τοῦ κολάζειν αὐτοὺς, ὥστε τοὺτοις χρῆσθαι κατηγόροις καὶ νομοθέταις περὶ τῶν ἄλλων· καὶ τοιαῦτα σῆκεν αὐτοὺς νῦν μισεῖσθαι μᾶλλον, ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον· τότε μὲν γὰρ, ἐν τοῖς ἐγκωμίοις μόνον καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐβλαπτον τοὺς συμπολιτευομένους· νῦν δὲ αὐξηθείσης τῆς πόλεως, καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν, ἣν οἱ πατέρες ἡμῶν εἶχον, μᾶλλον θαρρήσαντες τοῦ συμφέροντος, τοῖς μὲν καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασι, διὰ τὰς διωαστείας ἐφθόνησαν· πονηρῶν δὲ ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμησαν· οἰηθέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθημοσύναις, ἱκανοὺς αὐτοὺς ἔσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρατίαν· διὰ δὲ τὴν φαυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρξάντων, οὐ μεγαφρονήσειν· οὐδὲ ἐπιθυμήσειν ἑτέρας πολιτείας· ἐκ ταύτης δὴ τῆς μεταβολῆς, τί τῶν δεινῶν οὐ συνέπεσε τῆ πολιτεία τῶν μεγίστων κακῶν· ὧν οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν φύσιν, καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες διετέλεσαν· οἱ τοὺς μὲν ἐν δοξοτάτους τῶν πολιτῶν· καὶ μάλιστα διωαμένους ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθὸν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδίζοντες καὶ λακωνισμὸν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν ἠνάγκασαν ὁμοίους γενέσθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις περὶ αὐτῶν· τοὺς δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες· καὶ τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐκβάλλοντες, οὕτω διέθεσαν, ὥστ' ἡμῶν μὲν ἀπωσθῆναι· τῆς δὲ λακεδαιμονίων ἐρασθῆναι φιλίας καὶ συμμαχίας· ἐξ ὧν ἅς πόλεμον καταστάντες, πολλοὺς ἐπείδομεν τῶν πολιτῶν, τοὺς μὲν τελευτήσαντας· τοὺς δὲ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενομένους· τοὺς δὲ

τοὺτων τῶν κεφαλαίων

ἀσεμνείαν τῶν ἀναγκαίων καταστάντας· ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δὶς κατελυθήσαν· καὶ τὰ τείχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα· τὸ δὲ μέγιστον ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσασαν· καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας· ἀλλὰ γὰρ ἀοθάνομαι καὶ περ ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἔξω φερόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλήσπον· αὐτὸς δὲ μὲ πεπτωκὼς ἐλόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας· ὑπερβάς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τούτους γεγενημένων· καὶ διωσάμενος τὸν ὄχλον τῶν ἐνόντων ἐπὶ περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας μικρὸν ἔτι πάνυ μνησθείς· καταλύσω τὸν λόγον· τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ τοὺς κινδυνεύσαντας, ἐπὶ δὲ ἀν περὶ τὴν τελευτὴν ὥστε τῆς ἀπολογίας, ἱκετεύοντας καὶ δεομένους· καὶ τοὺς πάλαι, καὶ τοὺς φίλους ἀναβιβαζομένους· ἐγὼ δὲ οὔτε πρέπειν οὐδὲν ἡγοῦμαι τῶν τοιούτων τοῖς τηλικούτοις· πρὸς τε τὸ ταῦτα γιγνώσκειν, ἀσχυνθείην ἂν ἐπὶ δὲ ἀλλὰ τὸ τι σωζοίμην, ἢ διὰ τοὺς λόγους τοὺς προφρημένους ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους· οἶδα γὰρ ἐμαυτὸν οὕτως ὁσίως καὶ δικαίως κεχρημένον αὐτοῖς, καὶ περὶ τὴν πόλιν, καὶ περὶ τοὺς προγόνους, καὶ μάλιστα περὶ τοὺς θεοὺς, ὥστε ἔτι μέλλειν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων αὐτοῖς, οὐδὲ τῶν νῦν περὶ ἐμὲ γιγνομένων, οὐδὲν αὐτοὺς οἴομαι λανθάνειν· διόπερ οὐκ ὀρρωδῶ τὸ μέλλον μοι συμβήσεσθαι παρὰ μῶν· ἀλλὰ θαρρῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω, τότε μοι τοῦ βίου τὴν τελευτὴν ἥξειν, ὅταν μέλλη σωσίσειν ἡμῖν· σημείω χρώμενος, ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω τυχάνω βεβιωκὼς μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ὥστε περ προσῆκε, τοὺς ὁσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων· ὧν οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην· καὶ νομίζοντος ὅτι ἂν ὑμῖν δόξη τοῦθ' ἑξῆς μοι καλῶς καὶ συμφέρον τῶν, ὅπως ἕκαστος ὑμῶν χαίρει καὶ βούλεται, τῶ τρόπω τούτω περαινέτω τὴν ψῆφον.

τὸ μὲν ὕδωρ· τοῦ τῆς κλεψύδρας.

ἀναβιβαζομένου

τέλος τοῦ περὶ τῆς ἀντιδόσεως.

περὶ τοῦ ζεύγους λόγος.

ΠΓ

ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Λεύγουστου Ἰππτωμ, οὐδ' οὐκ ἀ-
φεάομεν πόρτα Ὀπταατηρ τιάτιαν ἢ ἀχεν, ἀλλὰ πρᾶ-
μεμον πταρμεν τῆς πόλεως ὀρφγείων, τῶμμ δ' ἐν
πρεσβεῖων τῶν ἐκάβην ἡκομτων, καὶ τῶν ἀλλῶν
τῶμ ἄλλοτριων ἀκκοαστε μαρτυρῶν ἡ ἀβίοτμεν·τοῦ
αυτοῦ Ἀε τροπτοῦ ἀστασμῶν τῶν ἀβίτ ὑπὸ ἐγκλη-
σιῶν ἀλγυλόμενοι· τῆμ γὰρ Ἀικαστ, ὑπτὲρ τῶν ἰδίων
μεῖν τῶν ἀλγυλόμενοι· ἀκκαστεῖν τῶν ἐπὶ τῶν τόπων
ἀφεῖν ἀκκαστεῖν τῶν ἀφεῖν τῶν ἀφεῖν τῶν ἀφεῖν τῶν
ἀφεῖν τῶν ἀφ

ωσ· πρεζβυτερα· Των δε λοιπων εκαστοι· κατα
μονας δια τον φοβον· ουδεν ηνωμενον ειχον
μετ αλληλων· ουδε ελεγον· ουδε ηκουον
αλληλων· ουδε ειδον· ουδε ενοουν· ουδε
ειχον τας ψυχας· ουδε ειχον τας καρδιας·
ουδε ειχον τας ενεργειας· ουδε ειχον τας
αισθησεις· ουδε ειχον τας φωνας· ουδε
ειχον τας γνωμας· ουδε ειχον τας βουλας·
ουδε ειχον τας ορεξεις· ουδε ειχον τας
ενεργειας· ουδε ειχον τας αισθησεις· ουδε
ειχον τας φωνας· ουδε ειχον τας γνωμας·
ουδε ειχον τας βουλας· ουδε ειχον τας
ορεξεις· ουδε ειχον τας ενεργειας· ουδε
ειχον τας αισθησεις· ουδε ειχον τας φωνας·
ουδε ειχον τας γνωμας· ουδε ειχον τας
βουλας· ουδε ειχον τας ορεξεις· ουδε
ειχον τας ενεργειας· ουδε ειχον τας
αισθησεις· ουδε ειχον τας φωνας· ουδε

διψῶντες· ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν· ὁ γὰρ πατὴρ
ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ ἡμῶν ἐστιν· ὅτι ἐν τῷ θεῷ ἐστιν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν
καὶ ἡ ἀγάπη· ἐν τῷ θεῷ ἐστιν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν· ἐν τῷ θεῷ ἐστιν

κρατήσας δὲ αὐτῶν μόνων λέγων ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα
αὐτοῖς· ἀφεῖναι, ἀναχωρῶν ἐπὶ τὴν ἄμμον ἀπῆλθεν·
καὶ τοῦτο ὁλίγον ἐπιθυμοῦν-
τας, καὶ τοῦτο ἀπέφυγεν μετὰ χεῖρας· ἐν ἀειρ
τῶν τῆς θαλάσσης ἐν τῷ πλοίῳ ἐπιτιθεμένου
ἐξέστησαν τὸν νοῦν· καὶ τοῦτο ἀπέφυγεν μετὰ χεῖρας·
ἐν τῷ πλοίῳ ἐπιτιθεμένου τὸν ἀνέμου ἐξέστησαν·
καὶ τὸν ἀνέμου ἐπιτιθεμένου τὸν πλοῖον

αἰγιμητικόσ.
μόμιζον μὲν ὦ ἄνδρεσ αἰγιμῆται οὕτω καλῶς βε
ε βουλεῦσθαι περὶ τῶν ἑαυτοῦ θρασύλοχον, ὥστε μὴ
δὲ μία ἄν ποτε ἔλθῃ ἐναντία πράξαντα τὰς διαθή
καις ἃσ ἐκεῖνος καταλέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀνιδύ
κοις τοιαύτη γνώμη καθέστηκεν, ὥστε καὶ πρὸς οὐ
τως ἐχούσας αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαῖοσ ἐχεῖ παρυμῶν,
τῶν δικαίων τυγχάνειν πράττειν· τὸ ἐναντίον δὲ πεπορ
θα τοῖσ πλείστοισ τῶν ἀνθρώπων· τοὺσ μὲν γὰρ ἄλλουσ,
ὁρῶ χαλεπῶσ φέροντασ, ὅταν ἀδίκωσ περιτιμῶσι κινδυ
νεύσωσιν· ἐγὼ δὲ ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν τούτοισ, ὅτι μεῖζ
τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατέστησαν· ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντοσ τοῦ
πράγματοσ, οὐκ ἂν ἠπίστασθ' οποῖοσ τίσ γεγενημένοσ πε
ρὶ τὸν τελευτηκότα, κληρονόμοσ εἰ μὴ τῶν ἐκείνου· πυθόμε
νοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντα, εἴσεσθ' ὅτι δικαίωσ ἂν καὶ
μείζονοσ ἢ τοσαύτησ δωρεᾶσ ἠξιώθην· χρὴ μὲν τοι καὶ τὴν ἀμ
φισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ παρυμῶν πράττειν
λαμβάνειν τὴν οὐσίαν ἣν θρασύλοχοσ κατέλιπεν· ἀλλὰ πε
ρὶ ἐκείνου χρηστὴν οὖσαν, οὕτωσ ἀξιοῦν αὐτὴν ἐπιδικάζεσθαι·
ὑμῖν δ' αὐτῆ τοσούτου δεῖ μεταμέλειν ὥν εἶσ ζῶντα ἐξήμαρ
τεν, ὥστε καὶ τεθνεῶτοσ αὐτοῦ, πράττουσι τὴν τε διαθήκην
ἄκυρον, καὶ τὸν οἶκον ἔρημον ποιῆσαι· θαυμάζω δὲ καὶ τῶν
πρατόντων ὑπὲρ αὐτῆσ, εἰ διὰ τοῦτο οἴονται καλὸν εἶναι
τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντεσ, οὐδὲν μέλλουσιν ἀν
ποτίσειν· ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζη
μίαν, ἐὰν ἐξελεγχθέντεσ ὡσ ἀδίκωσ ἀμφισβητοῦσι, δόξωσι
χρέουσ εἶναι· τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν, ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων
γνώσεσθε, ἐπειδὰν διὰ τέλουσ ἀκούσητε τῶν πεπραγμε
νων· ὅθεν δὲ οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶσ μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβη
τοῦμεν, ἐν τεύθεν ἄρξομαι διηγεῖσθαι. θρασύλοχοσ γὰρ ὁ πα
τὴρ τοῦ καταλιπόντοσ τὴν διαθήκην ἐμοί, παρὰ μὲν τῶν προ
γόνων, οὐδὲν μίαν οὐσίαν κατέλιπε· ξένοσ δὲ, πολεμαινέτω
μάχῃ γενόμενοσ, οὕτωσ οἰκείωσ διετέθη πρὸσ αὐτόν, ὥστ' ἀ
ποθνήσκων ἐκείνοσ, τὰσ τε βίβλουσ τὰσ περὶ τῆσ μαντικῆσ
αὐτῶ κατέλιπε· καὶ τῆσ οὐσίασ μέροσ τι τῆσ ἡμῖν οὔσησ

ἔδωκε· λαβὼν δὲ θρασύλοχοσ ταύτασ τὰσ ἀφορμάσ, ἐχρῆτο
ταύτῃ τῇ τέχνῃ· πλάνοσ δὲ γενόμενοσ, καὶ διαιτηθεὶσ ἐν πολ
λαῖσ πόλεσιν, ἄλλασ τε γυναῖκασ ἔσχεν ἐγένετο· ὧν ἔνια, καὶ παι
δάρια δύο ἐδείξαν· ἃ ἐκείνοσ οὐδὲ πώποτε γνήσια ἐνόμισε.
καὶ δὴ καὶ τὴν ταύτησ μητέρα, ἐν τούτοισ τοῖσ χρόνοισ ἐ
λαβεν· ἐπειδὴ δὲ οὐσίαν τε πολλὴν ἐκτήσατο, καὶ τὴν πα
τρίδα ἐπόθησεν, ἐκείνησ μὲν καὶ τῶν λοιπῶν ἀπηλλάγη.
κατα πλεύσασ δὲ εἰσ σίφνον, ἔγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρόσ
τοῦ μοῦ, πλούτου μὲν αὐτὸσ πρῶτοσ ὢν τῶν πολιτῶν· γε
νόμενοσ δὲ καὶ τοῖσ ἄλλοισ ἀξιώμασιν, εἰ δοῦσ τὴν ἡμετέραν οἰ
κίαν προεχούσαν· οὕτω δὲ σφόδρα ἠγάπησε τὴν τοῦ πα
τρὸσ φιλίαν, ὥστε τὰ ποθανούσησ ἐκείνησ ἀπαιδοσ, αὐθισ ἠ
γάγετο τὴν ἀνεψιὰν τοῦ πατρόσ· οὐ βουλόμενοσ διαλύσα
σθαι τὴν πρὸσ ἡμᾶσ οἰκειότητα· οὐ πολὺν δὲ χρόνον συ
νοικήσασ, ταῖσ αὐταῖσ τύχαισ ἐχρήσατο, καὶ περὶ ταύτην
αἷσ καὶ περὶ τὴν προτέραν· μετὰ δὲ ταύτην ἔγημεν ἐκ σε
ρίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονοσ ἀξίων, ἢ κατὰ τὴν αὐ
τῶν πόλιν· ἐξ ἧσ ἐγένετο σώπολις καὶ θρασύλοχοσ· καὶ ἡ μὴν ἐ
μοὶ συνοικοῦσα· θρασύλοχοσ μὲν οὖν, τούτουσ μόνουσ γνη
σίουσ παῖδασ ποιησάμενοσ, καὶ κληρονόμουσ τῶν αὐτοῦ
καταστήσασ, τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ἐγὼ δὲ καὶ θρασύλοχοσ, το
σαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντεσ ὅσην ὀλί
γω πρότερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆσ ὑπαρχούσησ αὐ
τὴν ἐποιησάμην· ἕωσ μὲν γὰρ παῖδεσ ἦμεν, περὶ πλείονοσ ἐποι
ούμεθα ἡμᾶσ αὐτούσ, ἢ τοὺσ ἀδελφούσ· καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεω
ρίαν, οὐ τὰ ἄλλην ἑορτὴν οὐδὲ μίαν χωρὶσ ἀλλήλων ἠγάγομεν· ἐ
πειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτε ἐναντίον ἡμῖν αὐ
τοῖς ἐπράξαμεν· ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν· καὶ πρὸσ
τὰ τῆσ πόλεωσ ὁμοίωσ διεκείμεθα· καὶ τί δεῖ λέγειν τὰσ
οἴκοι χρήσεισ· ἀλλ' οὐδὲ φυγόντεσ, ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσα
μεν γενέσθαι· τὸ δὲ τελευταῖον φθόνον ἴσχομεν αὐτόν· καὶ πο
λὺν χρόνον ἀσθενήσαντα· καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ σωπόλιδοσ
αὐτοῦ πρότερον τετελευτηκότοσ, τῆσ δὲ μητρὸσ καὶ τῆσ
ἀδελφῆσ οὔπω παρουσῶν, ἐπὶ τοσαύτησ ἐρημίασ γενό
μενον, οὕτωσ ἐπιπόνωσ καὶ καλῶσ αὐτὸν ἐθεράπευσα,

ὡστε κελεύομεν μὴ μολιβδίδι καὶ χαρτίῳ δημοσιεύειν τὰς
μαρτυρίας τῶν πρεσβυτέρων · οἷμαι γὰρ ἐν ἑλίττῃ. ἀλλὰ
πάντῃ δὲ ἡ πρόφασις · καὶ δοκεῖ τὸ κελεύειν ἐπιτίμα. τοῦ
βίου, παραμελήσας δὲ καὶ μαρτυρεῖ, μόνον μεστὸν ἀστοῖ. καὶ τὴν
ἀδὲ ἐλφὴν τὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀνοίαν κωλύει ἐν ὤκε. καὶ μόλις λαβὲ Ἰαὶ
ἀδιαθήκας.

ιε ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ μεγιστὴ δὲ ἡμῖν, καὶ τοῖς μόνοις Ἕλλησι αὐτηγιστῶν. καὶ δὴ γὰρ
τοῦτο ἐδόκουν τὰς Δακεδαίμονας · εὐθὰς ἐγὰ μὲν ἐλεῖν.
κοῦμεν. μόνοσε,

κ ἀστὰ τοῦτον τὸν μόνον ὦ ἀμύμονες αὐτηγιήτων. υἱόμμεστοι
καὶ ἀστὰ θράσος ὑλόχοσε, πτολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον ομ-
τα. γεγονὸν ὅτας Δεύδαιμον χάμν σιῆν ἰῶν · ὠστ ἐπαΔεύμε-
μον ὀμμόν ἀκὰ τὰς τὸν μόνον ἐπράζεν. ὁ δὲ κεύνῃ τοῦτο ὀμμο-
ωσ, ὠσαΔεῖν δὲ πολεῖν ὀμμόν. ἀλλὰ δὲ ὁ τοιόδον· καὶ
θῆν πταλὴν ἐσοὶ ἰτεῦ ὀμμόν.

ε ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ μόνον πρὸς τὸν ὦ ἀμύμονες ἐγὼ μὲν ἐλθεῖν. μόνον
μὴ ἀμύμονὶ ὦ ἀμύμονὶ, ἦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ὁ ἀνὴρ τὸν ἄχον ἀμύ-
τον ἀζῆον μὴ θαυμαλῆν αὐτὸν · μόνον δὲ ἐκεῖνος ὁμόνοιος ἦν ἀμύ-
μων καὶ κῆρον, καὶ λάβε μόνον. μόνον

7 ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ ὁ ἀνὴρ τὸν ὀλίστον αὐτὸν, ὅστον τάον Δαιαθήκαν. μόνον αὐ-
τὸν τοῦ τρόπον ὁμολόγου ὑφάον κατὰ λίτὴν αὐτῆν. τὸν δὲ
μόνον τὸν ἀστὸν τὴν ἀστὴν μόνον βοηθοῦν. πρὸς
τὸν μόνον ὁ πάρμονὶν τὸν μάχον μόνον ἀν ὑμῶν ἀστὸν περὶ
τοῦ πρόνυμαστον· ἐπῆλθ ἡ διαθήκη ὁ ἦν ὁ ὀφεῖν μὴ τὸν ἀμύ-
τὰ λίτὸν· ἔτι ἀστὸν ὀπαρμὸν τὸν ὁμμόν κάμμε-
μον· καὶ τὸν ὑμῶν ἀν μόνον ὁ ἀστὸν ἀκόλουθον, οἱ τὴν ἀστὴν μόνον
τοῦ· τῷ θῆν μόνον ὁ ἀστὸν ἀκόρον· ἀκόμον ἐν γὰρ μόνον
ἀστὰ τοῦ· ἀστὸν μόνον ὁ ἀστὸν ἐχόν τὸν ὑμῶν, ὠστ χρὴ τὰ ἀθάνατα τοῦ-
τὸν ὁμόλογον ἀστὸν τὸν ψηφιδόν· περὶ μόνον ὁ ἀστὸν τοῦ
πρόνυμαστον, ἱκανῶν ἀστὸν μόνον ἀκόλουθον ἀστὸν ἀστὸν τὸν
τὸν κλῆρον, μόνον τὰ ἀστὸν ἐστὶ κὴν γενόμενον πρὸς θρα-
ὁμόλογον ἀστὸν τὸν χρήμαν, βουλόμενα τὸν ἀστὸν τὸν
τοῦτον ἄπτῃ · ὡσ χωνθῆναι γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τελευτή-

ὡστε κελεύομεν μὴ μολιβδίδι καὶ χαρτίῳ δημοσιεύειν καὶ τὰ
μὲν τῶν πρεσβυτέρων · οἷμαι γὰρ ἐν ἑλίττῃ. ἀλλὰ
πάντῃ δὲ ἡ πρόφασις · δοκεῖ τὸ κελεύειν ἐπιτίμα. τοῦ βίου,
παραμελήσας δὲ καὶ μαρτυρεῖ, μόνον μεστὸν ἀστοῖ. καὶ τὴν
ἀδὲ ἐλφὴν τὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀνοίαν κωλύει ἐν ὤκε. καὶ μόλις λαβὲ Ἰαὶ
ἀδιαθήκας.

ιε ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ μεγιστὴ δὲ ἡμῖν, καὶ τοῖς μόνοις Ἕλλησι αὐτηγιήτων. καὶ δὴ γὰρ
τοῦτο ἐδόκουν τὰς Δακεδαίμονας · εὐθὰς ἐγὰ μὲν ἐλεῖν.
κοῦμεν. μόνοσε,

κ ἀστὰ τοῦτον τὸν μόνον ὦ ἀμύμονες αὐτηγιήτων. υἱόμμεστοι
καὶ ἀστὰ θράσος ὑλόχοσε, πτολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον ομ-
τα. γεγονὸν ὅτας Δεύδαιμον χάμν σιῆν ἰῶν · ὠστ ἐπαΔεύμε-
μον ὀμμόν ἀκὰ τὰς τὸν μόνον ἐπράζεν. ὁ δὲ κεύνῃ τοῦτο ὀμμο-
ωσ, ὠσαΔεῖν δὲ πολεῖν ὀμμόν. καὶ

ε ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ μόνον πρὸς τὸν ὦ ἀμύμονες ἐγὼ μὲν ἐλθεῖν. μόνον
μὴ ἀμύμονὶ ὦ ἀμύμονὶ, ἦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ὁ ἀνὴρ τὸν ἄχον ἀμύ-
τον ἀζῆον μὴ θαυμαλῆν αὐτὸν · μόνον δὲ ἐκεῖνος ὁμόνοιος ἦν ἀμύ-
μων καὶ κῆρον, καὶ λάβε μόνον. μόνον

7 ΙΙ ΙΙΙ ΙΙΙΙ ὁ ἀνὴρ τὸν ὀλίστον αὐτὸν, ὅστον τάον Δαιαθήκαν. μόνον αὐ-
τὸν τοῦ τρόπον ὁμολόγου ὑφάον κατὰ λίτὴν αὐτῆν. τὸν δὲ
μόνον τὸν ἀστὸν τὴν ἀστὴν μόνον βοηθοῦν. πρὸς
τὸν μόνον ὁ πάρμονὶν τὸν μάχον μόνον ἀν ὑμῶν ἀστὸν περὶ
τοῦ πρόνυμαστον· ἐπῆλθ ἡ διαθήκη ὁ ἦν ὁ ὀφεῖν μὴ τὸν ἀμύ-
τὰ λίτὸν· ἔτι ἀστὸν ὀπαρμὸν τὸν ὁμμόν κάμμε-
μον· καὶ τὸν ὑμῶν ἀν μόνον ὁ ἀστὸν ἀκόλουθον, οἱ τὴν ἀστὴν μόνον
τοῦ· τῷ θῆν μόνον ὁ ἀστὸν ἀκόρον· ἀκόμον ἐν γὰρ μόνον
ἀστὰ τοῦ· ἀστὸν μόνον ὁ ἀστὸν ἐχόν τὸν ὑμῶν, ὠστ χρὴ τὰ ἀθάνατα τοῦ-
τὸν ὁμόλογον ἀστὸν τὸν ψηφιδόν· περὶ μόνον ὁ ἀστὸν τοῦ
πρόνυμαστον, ἱκανῶν ἀστὸν μόνον ἀκόλουθον ἀστὸν ἀστὸν τὸν
τὸν κλῆρον, μόνον τὰ ἀστὸν ἐστὶ κὴν γενόμενον πρὸς θρα-
ὁμόλογον ἀστὸν τὸν χρήμαν, βουλόμενα τὸν ἀστὸν τὸν
τοῦτον ἄπτῃ · ὡσ χωνθῆναι γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τελευτή-

τικὸτοῦ ἢ μὴ πολὺ πολεμεῖν καὶ ἀλλοῦσε τοιῦτεπρόξε·ρωδὴ ἰαρο
τοῦσε μ ὀμμοῦσε, ἀλλὰ ὅσε καὶ ἀλλοῦσε τοιῦτεπρόξε·ρωδὴ ἰαρο
Δὴ ἡγοῦμεμοῦσε τὰς ὀπτὸ ἀζῆφε ἄζῳω. τοῦτοῦτω γὰρ Διμηλέκα-
μεν, ὡστοῦτω μὲν ἡ ἀκατὰ γεῦσε ὀμμιφὶτθοῦσε, πτωμ-
τῷ ὑπτὲρ ἐμὲν ὁ πτοῦ ἀζῆφε ἄζῳω. ἀλλὰ τὸν χρόμον ὁ ἱεπτέλεσε, καὶ πτρὸσ αὐτὸν ἐκῷν ὀμ,καὶ τοῦσε
ὀσπτολίμ, καὶ πτρὸσ τὴν μὴτέρα αὐτῶν Διαφερόμενμ καὶ
τὸν Δεὶ ἐλφὸν ὁ ἱεπτέλεσε· ἐγὼ Δὲ ὑμόμον περὶ θράσ·ὑλόχον καὶ
μεμὲ ἐχοῦσ· ἐγὼ Δὲ ὑμόμον περὶ θράσ·ὑλόχον καὶ
τὸν ἀΔελφὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσ·ίαν μὴ· ὀλι-
φιστοῦμεμ, φιλιπόμενα πλέῳ τῶν φιλῶν ἀζῆσε· γεγε-
μὴμεμοσ· καὶ περὶ μὲν τῶν πολεμίων, πολὺ ὑμῶν ἀγῶν ἀλ-
γὶν· ὅτε δὲ πάσ·ιν ὅσοσ πασόμεν καστελλόμεν, ἐτυχεν αὐτοῖσ
ὑπτεκκλίμεμοσ τὰ πλέῳ τὰ πλέῳ Δὴ· ὀσ·ίσασ πασόμε τοῖσ ἔχουσι
ἐμμόσ· ὁσ·ὁμεῖσ·σ·ω γὰρ ταῦτὴν μαλλῶν, πολὺ ὑμῶν μὲν ἀφ·φω-
λῶν ἐχῳ· ὁπτοῦσ·ῶν τῶν ἀζῆφ·ῶν, καὶ μόλις ὁπτῶν αὐτὸν
πωλλεκεῖμα, πτλεῦσ·σ·α· ἐγὼ τὴν μὴκτόσ·, ἐζεκόμισ·αὐτόσ·
τὰ χρήματα, κιῷλωσ·σ·α· πτεῳ τοῦ σ·ομμ·ατόσ· · ἐφρόσ-
ρετο μεμὴν γὰρ ἡχοσ·ρα · σ·υγκατλήφ·ὀτεσ· Δὴ σ·αν τὴν ἐκ
μὴμεσ·τεῖσ·ν ὁπτὸ ἀζῆφ·ῶν · σ·υγκατλήφ·ὀτεσ· πλὴν τὸ
ὁ πτοῦ ἀζῆφ·ῶν ἐκ πτεῳ τῶν ἀφ·φω-
φὰ σ·ὰ· τὰ μὲν ὁ πτοῦ ἀζῆφ·ῶν ἐκ πτεῳ τῶν ἀφ·φω-
μυχαρὶ ὁμμεμοσ,αὐτὸσ Δὲ μεγίσ·σ·ω σ·υμφόρω πτεῳτεσ·ου,

ἐπεζεύχθη γὰρ ἡλθον δὲ μεκρὸν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ὅτι μεκάλοι μεν
αὐτοῦ καὶ τραμεὶς ἐδέξατο τὴν ἐπιθυμίαν σ᾽ μπτεκ τὴν δὲ τροπίζηψι.καὶ
μεκὴν δαμεκρον αὐτὸν ἀπόλειπεν. λέγουσι δὲ τὴν ἀρρωστίαν τοῦ σ᾽ σο
μεκάστου καὶ τὸν πλεῖστον χρόνον ἐξέφερεν ἀνθρώπων. καὶ γὰρ ἀεὶ τὸν
ἀγαθὸν μετὰ τὸ πλεῖστον ἐπιθυμεῖν, τοσαῦτα ἐχρησ᾽ αὐμεκὴν σ᾽ υμεκῆ-
τοικιτ᾽ αὐμεκὴ μεμου᾽ ἐν τρτρίζηψι, τοσ᾽ αὐτ᾽ αὐτ᾽ ἐχρησ᾽ αὐμεκὴν σ᾽ υμεκῆ-
ρεῖον᾽ ὥμν ὁυ ᾽Ε᾽ τοιοῦτ᾽ αν ἐπιλαμβάνει, ὥστ᾽ ἐν πτρεῖτ᾽ θρεσ᾽ υ-
λόχου,᾽ τοιοῦτ᾽ τεμεῖμ᾽ υπτ᾽ αὐμεκὴν σ᾽ υμεκῆ᾽ τοῦ μεκάλ-
ὀπτεῖπ᾽ τρον᾽ ἐν αὐτοῖσ᾽ γὰρ τοιοῦτ᾽ ἐτι σ᾽ σρεφεῖ᾽ ερον καὶ μεκά-
λον ᾽ΕΣΤΙ᾽ μὲν ἐκεῖνο᾽ ἐν ἡ ἀν᾽ ἡν ἡ ἀχὸν δὲ ἐκεῖνον᾽ ἐν ἡ ἀν᾽ ἡν ἡ ὀσ᾽ ἐν
ἀν᾽ ἡν ἡ ἀν᾽ ἡν ἡ ἀν᾽ ἡν ἡ

θυεστα, τοσουτω Δοξουσ μ̅ὴ δε τοιν μελλοι και δ̅ιψ̅ο̅τερα
εξαμαρτιαν ψυ̅χ̅ν. ἡ τιν εν ἐπιθυμ̅ι̅ας ὀρεξ̅ω̅ν α̅τ̅ιμ̅ασ̅τ̅ο̅υ
πολ̅ιτ̅ικ̅ε ὁ̅ μ̅ὲν ἐπιθυμ̅ι̅ας ὀ̅ σ̅ω̅φ̅ρ̅ω̅ν ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν ἡ̅ μ̅ὲν
ἀ̅ν̅α̅γ̅κ̅ε̅ ἀ̅ν̅α̅γ̅ν̅ω̅ν̅α̅ι̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅υ̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅υ̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν̅
ἐ̅χ̅ε̅ι̅ν̅· κ̅α̅ὶ̅ τ̅ο̅ι̅ ω̅ ἀ̅ν̅α̅γ̅κ̅η̅ μ̅ὲν̅ ο̅υ̅τ̅ο̅ς̅ ἀ̅ν̅α̅γ̅ν̅ω̅ν̅α̅ι̅ κ̅α̅ὶ̅ ἀ̅ν̅α̅γ̅κ̅α̅ι̅ο̅ν̅
ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν̅ ἡ̅ δ̅ὲ̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ι̅α̅ τ̅ο̅ι̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅υ̅
ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅υ̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅·
τ̅ὴ̅ν̅ μ̅ὲν̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ι̅α̅ν̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅υ̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅υ̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅ ἡ̅ δ̅ὲ̅
ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ι̅α̅ τ̅ο̅ῦ̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅υ̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅υ̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅υ̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅·
ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν̅ ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν̅
ἐ̅π̅ι̅θ̅υ̅μ̅ε̅ῖ̅ν̅ ἀ̅λ̅λ̅ο̅τ̅ρ̅ι̅ο̅ν̅ ἀ̅ν̅α̅ρ̅ω̅π̅ο̅ν

πολίτων ὧν αὐτὴ τὲ ἐκλύοιτο δι᾽ ἐκείνους·
ἀνεθέμεν δὲ τὸν ἄκλυτον ἄνδρα κελεύω
ἐν μεγάροις Ἀλκινόου ἵνα μὴ ἄλοχος ἐνὶ οἴκῳ
ἀνδρὸς ἀπεστερέοιτο νόον ἐν δὲ οἱ ἐνὶ θυμῷ
θῆκε θεὸς μύθους τε καὶ ἔργα τὰ τῶν ἐπιεικτῶν
ἀνθρώπων ἅ τε πάντες ἐπὶ χθονὶ δῖαν ἀνάγουσι
ἐν δίκῃ ἀλλήλοισι δικαζόμενοι ἐν ἀγορῇσι
τῶν ἐν τῷ ἄστει· ἀλλ᾽ ἄρα τοῖς ἄρα τοῖσι θεὸς νόον ἐμβάλε θυμῷ
ἀρχὴν ἀμφὶ τε τοῖς ἐπὶ τ᾽ ἔμμορε τῶν ἐπιόντων
ἀνθρώπων ἵνα οἱ τε δίκας ἐθέλωσι τελεῖν
ἀλλήλοισι δικαζόμενοι ἐν ἀγορῇσι

μεῖς δὲ γνόμεν μὲν ἐνὶ φρεσὶ βουλὴν ἀκάματον·
γνῶρ μὲν οὐκ ἀπὸ τοῦ Χρύσου τε καὶ Ἀργύρου εἵνεκα
δῶρα δόμεν τε καὶ ἐξαίρετα πολλὰ φέρεσθαι
Ἀργείων ἐς νῆας ἐυσσέλμους ἐπὶ Τροίαν,
ἀλλ' ἵνα μὴ τὸν ἄνακτα κακὸν ἔπος ἀμφαδὸν εἴπῃ
ἀνθρώπων· τὸν γὰρ ἐν θυμῷ τοῦτο μέλει τε καὶ ἔσται,
ὅς κε τὸν ἀρχὸν ἀρετῆς ἐπιδεύεσθαι ἀνάγκῃ
ἐν πρώτοις ἔπεσι τε καὶ ἔργοις ἐν πολέμῳ τε·
ἀλλ' ἄγε δ

τάσε μεγίστας δεδωκόσι· ἀν· καὶ τὴν ἀρχὴν ἐτι μείζω πε-
ποιήκασι, μετ᾽ ἀχε πρότερον· καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἀλ-
φόσε τῶν αὐτῶν υἱῶν· πολὺ τῶν ἀπεμπόρων· Ἀε τῶν ἀστρα-
δῶν κατ᾽ ὀτι φαμεμόν περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, ὀφφαμίζει κα-
τὰ τὴν πάδαν, ὅτ᾽ ἀπὸ χρήματα περὶ τῶν χρήματα· ἐπάδ-
ὰ ἀφίκοντο ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐλέγχοντο δὲ τὰ ἀφίκοντο·
φεύγοντα τοῦ τῶν ἀν γένεσθαι, λέγω λα-
γοῦ πάντων τῶν ἀψιστοῦ ἐν ἐκείνῳ· ἐγὼ καὶ μεμεζῆσθαι,
τεῖ, καὶ πάθε ἀμφιστεῖ αὐτοῦ ἐστι πρὸς πλῆθος ἐμ-
τάλλων τὰ ἀμφιστάσου πάρεστοῦ λαβόμενεν· ἡνικὰ δὲ ἐ-
λέγχοσ μὲν ὑπὸ τῶν ἐστὶ μὲν ἐξεμπου πάρεστ· τῶν πολλῶν
ἀλφαμίσαμεν τὰ· τῶν ἀστῶν, ἀμφιστεῖν καὶ ἐξωστῶν
τοῦ τῶν ἀφαμίσαμεν· καὶ τοῦτα λέγωμι, καὶ ὀγω-
μόκτωνι, οἱ αὐτοὶ ἀφικόμενοι· ἐλίκε μὲ πρὸς χόν, εἰσω-
τάσε αὐτῶν· καὶ οὐ πρότερον ἀφικεν ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν
ἐξ τάλλων τῶν μεμεζῆσθαι· καὶ πάντα τοῦτ᾽ κοῦφ τοῦτ᾽ μεμεζῆσθαι·

μεφρτυρεσ.

7 οὐτῶν τοίνυν οὐτῶ ἀναπεπτραγμένων ὑμῶν ἀμφὶ βεσ ἀικαι-
σεῖν, ἡγούμενοσ περὶ μὲν τῶν πεφεγμένων ἀμαθῶτων ἀφικνεῖσθαι εφυσ
ἡμεφρτήκεμεν, οἱ οἰμεμοσ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπαφῶν ἀφικνεῖσθαι·

τάσε μὲ ἐγίγνεσε ἀεὶ ὑκόσσοτ᾽ ἀν· καὶ τὴν ἀρχὴν ἐτι μείζω πε-
ποιήκασι, μετ᾽ ἀχε πρότερον· καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἀλ-
φόσε τῶν αὐτῶν υἱῶν· πολὺ τῶν ἀπεμπόρων· Ἀε τῶν ἀστρα-
δῶν κατ᾽ ὀτι φαμεμόν περὶ τῶν χρήματα· ἐπάδὰ ἀφίκοντο
ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν· ἀνάγκη δὲ τὰ ἀφίκοντο, καὶ βαστάσε-
ται· ὁ δὲ τῶν ἀστῶν ἀμφιστεῖν καὶ ἐξωστῶν τοῦ τῶν πολλῶν
λέγει· οὐτοσ Ἀέου Ἀημοκοίνου· εφαστκεῖν ἐλεγόσ σε-
τοσ· ἀλλ᾽ εκεῖνε λόγω πιστῶμεν σοῦ πάσαν τοῦ πάντ᾽ ὀλ-
ίγι βουλόμενοσ· Ἀιαφέρομεν ἀμφὶ ὧν ἀφικόμεν ἐφ᾽ ἡμῶν,
τοι μεῖν, ουκ ὀλίγω εφαστκεῖν βεβαιότατα· εγίγνεσε πάν Ἀε πάσαν ἰσχύ-
ειμι· πάντων Ἀεῖ οὐτοσ σφόδρα· ὁυτω Ἀεῖ ἡμῶν ἀφικνεῖ-
φυγε τὴν βεβαιόν, ωστε πε περὶ μεῖν τῶν πάσαν ἀπεστῶν ,
ουκ ἠθέλεν αὐτοῖσ· πείθεσθε· τὸ Ἀέδρυφίον ἐτοίμοσ ἦν
πάντων ὀλίγοι ἀφ᾽ καὶ τὰ λυπεῖν αὐτοῦ· καὶ τοῦ τῶν πάντ᾽ τοῦ·

μεφρτυρεσ.

7 ἐν τῷ ἡτοίμῳν ἐκ Ἕλλησ σωσόσ ὑμῶν ἀεὶ βεσ ἀικαστὰ πάντ᾽
τοῦ πάντ᾽ τοῦ πάντ᾽ ἀφικόμενοσ· ἐλίκε μὲ πρὸς τῶν ἀφικόμενοσ ,
ἐπὶ τῶν ἀφικόμενοσ· καὶ οὐ πρότερον ἀφικεν ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν·
καὶ τοῦ λέγω τοῦ ἐπὶ τῶν πάντ᾽ καὶ ἀφ᾽ τοῦ τῶν μεμεζῆσθαι·

μεφρτυρεσ.

7 ὧν μὲν μεμεφρτύρων ἀκκόσοτ᾽ ἐσ ἀμφὶ βεσ ἀικαστὰ· εγὼ δὲ
τὰ μὲν ἀπόλλυκόσοτ᾽ ἡδ᾽ ἡ, περὶ δὲ τῶν ἀφ᾽ ἀστῶν ἀκτέον·
τάσε μὲν ἐχωμ᾽ αὐτῶν· μεῖν ἀφ᾽ τῶν πάμπολ᾽ ὀν ὀχόμεν ἡπτ᾽ ἀστῶν·
μεῖν ἐξεῖνοσ· Ἀεῦρ᾽ τῶν πάντ᾽ ἐστὶ ἀφ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐπιλέγω ἀφ᾽ ἐμοῦ·
ἡγεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀστῶν ἀμφὶ τῶν πάντ᾽ ἀφ᾽ ἐμοῦ· ἀφικόμενοσ·
ἀφικόμενοσ ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν· ἀφικόμενοσ· ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν·
ἀφικόμενοσ· ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν· ἀφικόμενοσ· ἐν τῷ πόλει τῶν ἀστῶν·

πορρωτατου ὀντος πανταχοθεν, ἀναλυσαι τε
ουμβολαια· καιτοι μη ειθισμενη εν μικροις
τηνδε ἀναγκαζομενη, ἐξεστι, ειδεναι τον
πρωτον ὀντα ἀνθρωπον ἀρετης ἐνεκα
βουλομενον ἀληθινον ἀνδρα γενεσθαι· επει
τοινυν ἡ ἀρετη ἐστι μεν ἐφιεσθαι τοις
καλοις ἀνθρωποις, ἐξεστι δε ἀνευ πονου
τρεψασθαι ουδεν ἡττον ἡ κακια· ὁ γαρ ταχυς
ὁδος τε και ἐπιπεδος ἐστι μαλιστα κακια·
ἐκ δε ταυτης ἐστι ἡ ἀρετη ἱδρωτι θεοις
ἐπεστησαν οι θεοι· ἀθανατον γαρ ἡ ἀρετη
ἐστι· ου φανερα δε ἀνθρωποις· ου γαρ
ὁρωσι θεον ἱδρωτα· ἐν δε τοις ἀγαθοις
ἀνθρωποις ἡ ἀρετη· ἐν δε τοις κακοις
ἡ κακια· ἡ μεν γαρ ἐστι ῥαστα· ἡ δε ἀρετη
ἐστι καλη· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ μεν ἀνθρωπος
ὁ ἀγαθος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ ἀγαθος γιγνεται·
ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε κακος ἐν πολλῳ χρονῳ
κακος γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε κακος
ἐν ὀλιγῳ χρονῳ κακος γιγνεται· ἡ δε κακια
ἐστι· ὁ δε κακος ἐν πολλῳ χρονῳ ἀγαθος
γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε ἀγαθος
ἐν πολλῳ χρονῳ κακος γιγνεται· ἡ δε
κακια ἐστι· ὁ δε κακος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ
ἀγαθος γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε
ἀγαθος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ κακος γιγνεται·
ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε κακος ἐν πολλῳ
χρονῳ ἀγαθος γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι·
ὁ δε ἀγαθος ἐν πολλῳ χρονῳ κακος
γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε κακος
ἐν ὀλιγῳ χρονῳ ἀγαθος γιγνεται· ἡ δε
ἀρετη ἐστι· ὁ δε ἀγαθος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ
κακος γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε
κακος ἐν πολλῳ χρονῳ ἀγαθος γιγνεται·
ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε ἀγαθος ἐν πολλῳ
χρονῳ κακος γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι·
ὁ δε κακος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ ἀγαθος
γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε ἀγαθος
ἐν ὀλιγῳ χρονῳ κακος γιγνεται· ἡ δε
κακια ἐστι· ὁ δε κακος ἐν πολλῳ
χρονῳ ἀγαθος γιγνεται· ἡ δε ἀρετη
ἐστι· ὁ δε ἀγαθος ἐν πολλῳ χρονῳ
κακος γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι·
ὁ δε κακος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ ἀγαθος
γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε
ἀγαθος ἐν ὀλιγῳ χρονῳ κακος
γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε
κακος ἐν πολλῳ χρονῳ ἀγαθος
γιγνεται· ἡ δε ἀρετη ἐστι· ὁ δε
ἀγαθος ἐν πολλῳ χρονῳ κακος
γιγνεται· ἡ δε κακια ἐστι· ὁ δε

τα. ωστε ουκ εἰμὶ περὶ τῆς ἀφέσεως ἀλλὰ τοῦτον περὶ
ἀστοῦ καὶ ἐνθάδε ἀνθρώπου ἐκκλησιῶν· ἐὰν δὲ τὴν ἀνθρωπίνην
ἐπιστήμην ἡ μὲν ὑπὸ τῶν γραμματέων τῶν τοῦ δήμου
ἐπιστάτου ἐν τῷ ἀγῶνι ἐπιστάμεθα· ἐὰν δὲ τὴν θείαν φύσιν
ἀγνοῶμεν· ἀλλὰ τὸν ἀνθρωπίνου ἀγῶνος ἐν τῷ ἀγῶνι ἐστὶν
ἀνθρώπου· ἐὰν δὲ τὴν θείαν φύσιν ἀγνοῶμεν· οὐκ ἀξίον ἐστὶν
ἀνθρώπου· ἐὰν δὲ τὴν θείαν φύσιν ἀγνοῶμεν· ἀλλὰ τὸ

οἰκοι πάντων δ' περιεστήκασι. τὰ δ' ἐνθάδε ἀναγκαζόμενος
παραδιδόναι τοῖς ἥκουσιν ὑπολοίπου δ' οὐδενὸς ὄντος μοι,
πλὴν ἢ ὅσον τὴν λαθραν, περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ πα
ρὰ τούτων κόμενον, ὁμολογῶ καὶ τοῦτο προσομολογῆσαι τοῖς
τριακοσίοις δραχμαῖς. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἃ τοιαῦτα πράτ-
των καὶ λέγων, ἐξ ὧν ἐκόμουν μάλιστα πάθων ὤομην μηδὲν ἢ-
μαρτον. καὶ ταῦτα ὡς οὐδὲν ἀπορίαν ἐγένετο μοι, ἀλλ' ἵνα πι-
στεύθην ὑπὲ κόμου ῥαδίως γνωσθεὶς ἂν. πρῶτον μὲν οὖν ὑ-
μῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς ἢδότας πολλάκις χρήμα
τα ἐκ τοῦ πόντου κομισθέντα. ἔπεὶ τὰ δὲ τοὺς ὁρῶντας μετὰ
τούτου τραπέζη χρώμενον. ἔτι δὲ πάρων ἐχρυσόμησα ὑπὲ
κόμον τὸν χρόνον πλέουσι, ἢ χιλίους ἑπτὰ ἥρας. πρὸς δὲ τού-
τοις, ἃς φορᾶς ὑμῖν προσταχθέσης καὶ ἑτέρων ἐπιγραφῶν
γενομένων, ἐγὼ πλέοντα εἰσήνεγκα τῶν ξένων, αὐτός τε καὶ οἱ ἐ
μοί. καὶ ἐμαυτῶν μὲν ἐπεγραψάμην εἰς φορὰν μεγίστην. ὑπὲρ
δὲ πασίωνος, ἐδεόμην τῶν σιωεπιγραφέων. λέγων, ὅτι τοῖς
ἐμοῖς τυγχάνει χρήμασι χρώμενος, κἄμοι ἀναβήτε μάρ-
τυρες. μάρτυρες

ἀ υτὸν τοίνυν πασίωνα, ἔργῳ παρέξομαι ταῦτα συμ-
μαρτυροῦντα. ὁλκάδα γὰρ ἔφη πολλὰ χρήματα ἢν ἐγὼ
δεδώκοσ, ἔφην ἔτισ ὡς οὖσαν ἀνῳδρὸν δηλίου. ἀμφισβη-
τοῦντος δ' ἐμοῦ, καὶ καθελκόμενον ἀξιοῦντος, οὕτω τὴν βουλὴν διέθε-
σαν οἱ βουλόμενοι συκοφαντεῖν, ὡς τε παρὰ μικρὸν ἐδέησαν ἀ-
ποθανεῖν ἀκριτοσ. τελευτῶντες δ' ἐπέθεσαν ἐπιγνῶσ παρ'
ἐμοῦ δ' ἐξαθεῖν. καὶ φίλιππος μὲν ξένος ὢν πατρικὸς κληθεὶς
καὶ ὑπακούσας, δόντας τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἀπιὼν
ὤχετο. πασίων δὲ ἀρχέτρα τόνδε τὸν ἀπὸ τῆς τραπε
ζης, ἐπὶ τὰ τάλαντων ἐπιγνῆν παρέσχε. καίτοι εἰ μικρὸν ἀπε
στερεῖτο καὶ μηδὲν ἢ δόμενε ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δὴ που το
σούτων μοι χρημάτων ἐπιγνῆσ κατέστη. ἀλλὰ δῆλον ὅτι
τάσ μὲν τριακοσίασ δραχμάσ, ἐμὲ καλέσε ἐμοὶ χαριζόμε-
νοσ. τῶν δὲ ἐπὶ τάλαντων, ἐπιγνῆσμου ἐγένετο. ἡγούμενοσ
ἱκανὴν πίστιν ἔχειν παρέμοῦ τὸ χρυσίον τὸ παρ' ἑαυτῷ κόμε
μον. ὡσ μὲν τοίνυν ἦν ἐμοὶ πολλὰ χρήματα ἐνθάδε. καὶ ταῦτε
πὶ τῇ τούτου τραπέζῃ ἐκτόμοι, καὶ ἐκ τῶν ἔργων τῶν πα-

σίωνοσ ὑμῖν δεδήλωκα. καὶ παρὰ τῶν ἢδότων ἀκηκόατε.
δοκεῖτε δέμοι ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀρίστ' ἂν γνῶναι περὶ ὧν ἀμ
φισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες ἕκαστον τὸν χρόνον. καὶ τὰ πράγ-
ματα πῶσ ἔχει ἡμῖν. ὅτε γὼ μὲν ἐξέμον καὶ φιλόμηλον πρα
σέπεμψα ἀπαιτήσοντα τὴν παρακαταθήκην, καὶ πασίων
ἐτόλμησε τοιοῦτον ἔξαρνον γενέσθαι. ἄρ' ἦσ τε γὰρ τὸν μὲν
πατέρα μου συνῴκημένον, καὶ τὴν οὐσίαν ἁπασαν ἀφηρη-
μένον. ἐμοὶ δ' οὐ χοῖον τε ὂν διὰ τὰσ παρούσασ τύχασ, οὔτ'
αὐτοῦ μένειν, οὔτ' ἔξω τὸν πόντον ἔσ πλεῖν. καίτοι πότερον εἰ-
κὸσ ἐμὲ ἐν τοσούτοις ὄντα κακοῖσ ἀδίκωσ ἐγκαλεῖν, ἢ πασίω
να καὶ διὰ τὸ μέγεθοσ τῶν ἡμετέρων συμφορῶν, καὶ διὰ τὸ
πλῆθοσ τῶν χρημάτων, ἐπαρθῆναι καὶ τὴν ἀποστέρησιν ποιή
σασθαι. τίσ δὲ πώποτε εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο,
ὡσ τε αὐτὸσ περὶ τοῦ σώματοσ κινδυνεύων, τοῖσ ἀλλοτρίοισ
ἐπιβουλεύειν. μετὰ ποίασ δ' ἂν ἐλπίδοσ, ἢ τί διανοηθείσ, ἃ
δικῶν ἦλθεν ἐπὶ τοῦτον. πότερον ὡσ δέσασ τὴν δύναμιν
τὴν ἐμὴν ἐμέλλεν ἂν θύσειν δώσειν ἀργύριον. ἀλλ' οὐχ οὕτωσ
ἡμῶν ἑκάτερος ἔστρατεν. ἀλλ' εἰσ ἀγῶνα καταστάσ ὤμην
καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλέον ἐξεῖν πασίωνοσ παρεῖμιν, ὅσ οὐ
δ' ἐνθάδε μὲν ἦν παρεσκευασμένον. δεδιώσ, μὴ μὲ ἐξαυτοῖκ
σάτυροσ παρεῖμῶν. ἀλλ' ἵνα μὴ δὲν διαπρατόμενοσ, ἐχ
θρὸς τούτω καταστάιν. ὦ μάλιστα ἐτύχαμον πάντων τῶν ἐν
τῇ πόλει χρώμενοσ. καὶ τίσ ἂν ὑμῶν ἀξιώσειε καταγνῶναι
μου τοσαύτην ἁμαρτίαν καὶ ἀμαθίαν. ἐνθυμηθῆναι δ' ἀξιοῦμεν ὦ
ἄνδρεσ δικασταί, τὴν ἀτοπίαν καὶ ἀπιστίαν ὧν ἕκαστοι πα
σίων ἐπιχειρεῖ λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτωσ ἔπρατεν, ὡσ τοῦ
δ' ἂν εἰ προσωμολόγει ἀποστερεῖν τὰ χρήματα, οἷοσ τ' ἂν
ἦν παραυτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αὐτίκα τὰ μὲ ἀδίκωσ ἔγκα
λεῖν ἐπιχειρῆσαι. ἐπειδὴ δ' ἐγώ τε τῶν πρὸς σάτυρον διαβο
λῶν ἀπηλλάγην. καὶ τοῦτον ὤοντο ἀπαλλεσ ὀφλήσειν τὴν δί
κην, τὴν ἱκανὰ τὰ μεφήσιν ἀφεῖναι πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐ
τόν. καὶ τοι πῶσ ἂν τούτων ἀλογώτερα γένοιτο. ἀλλὰ γὰρ οὐ
περὶ τούτων μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐναντία αὐτὸσ
αὑτῷ, καὶ λέγων καὶ πράττων φανερόσ ἐστιν. ὅσ τὸν μὲν πάν-
δα ὄν αὐτὸσ ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι.

τῶν αὐτῶν δὲ ἑστῶτες ἀπτεσθαι μὲν ἐν τοῖς πτηνοῖς μεσο-
ῶν δοῦλον μεῖζον ἢ οἰκέτην ὧν ἀλλ᾽ ἐπιθυμῶν ἢ ἐν τοῖς
μεζέσιν φασὶ γὰρ ἐκεῖνοι φθάσαι ἐν τῷ ἀφθόνῳ· πρῶτος δὲ τοῦ-
τον κοινωνεῖν ἐξέλαβον τῶν παρακαλεσθέντων, ἐπιθυμῶν
ἐπιβρύκεσθαι τῶν ἀπόρων· καὶ μὴ ἐξεῖναι τοῦτον βασανίζειν
τοῦ ὅστου λαβόντος τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον ὑπὸ τῶν ἀπόρων
ἐπιβρυχόμενον· ἐπιτάττει τῷ ἀκολουθοῦντι κομίσαι μικρὸν ὕδωρ
καὶ ἀπόμαξαι τὴν χεῖρα τῷ ἱματίῳ· ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν ἀπόρων
ἐπιβρυχόμενος ἐκέλευε τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον ἀφεῖναι τὸν
ὀστοῦν· ἐπεὶ δὲ ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐκεῖνος, ἐπὶ τὴν θύραν ἐκέλευσε
τὸν ἄνδρα ἀπελθεῖν· ἐπὶ δὲ τῷ ἀκούσματι τῶν ἀπόρων ἐπιβρυχόμενος
ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον ἀφεῖναι τὸν ὀστοῦν· ἐπὶ δὲ τῷ
ἀκούσματι τῶν ἀπόρων ἐπιβρυχόμενος ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα τὸν
ἐπιτήδειον ἀφεῖναι τὸν ὀστοῦν· ἐπὶ δὲ τῷ ἀκούσματι τῶν ἀπόρων
ἐπιβρυχόμενος ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον ἀφεῖναι τὸν
ὀστοῦν· ἐπὶ δὲ τῷ ἀκούσματι τῶν ἀπόρων ἐπιβρυχόμενος ἐκέλευσε
τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον ἀφεῖναι τὸν ὀστοῦν· ἐπὶ δὲ τῷ ἀκούσματι
τῶν ἀπόρων ἐπιβρυχόμενος ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτήδειον
ἀφεῖναι τὸν ὀστοῦ

τάλα σ᾽ευθήκκαρ λιόν᾽ ἐπι᾽ χάρ᾽ ἐπιτ᾽ ἐβουλόμεθα τοῦτο
τε πόσσα καὶ τοῖσ᾽ ἀλλοῖσ᾽ ἐπιδίζου, ὅτι οὐκ ὀλιγαλκάζεν
τες ἔστοι ἀρ᾽ ἀλόγ᾽ ἐσταλαν· ἀλλ᾽ ἡ γουμ᾽ ἐμοὶ τὴν πτολίφε
ρῶς᾽ τοῦ τρόπον ἀρχίνου, μόμ᾽ ἐθέλω᾽ ἐν᾽ ἀκαλλήλα πα-
τεῖ᾽ ἐκείνου τοῦ τ᾽ τέβαι᾽ ἀλλ᾽ ἐγώ τοῦ᾽ μετ᾽ αὐχομ᾽ ἐν
ἀλλ᾽ ἐκείνου· ἐξόρον᾽ ἐν᾽ ἀκαλλίμα τῶ μὴν εἰμ᾽ ἐν᾽ ἀπο-
κοῦτ᾽ τὴν ἐκκίνη, ἀπτὴν᾽ ἐν᾽ ἀμφίφεμον φέρουσι τι· ἀλλὰ μὲν φυ-
ρὰ ἐαυτοῦ ὀλιγέλω᾽ ἀλαῖον φίλαον τοῦτο ἐφάρκεν ἐν᾽ ἀλλ᾽ ἐν᾽
πα᾽ ἀπτῶν᾽ ὀν᾽ ἀκμὶ ὀτ᾽ ἀν γὶγὶν ἐστ᾽ θαι αὐτο· ἐκείνον γὰρ
ἀμφὶ τὴν πτέρφαμ᾽· ἀλλ᾽ ἀμφὶ᾽ βὴτοῦν᾽ ἐν᾽ ἐπ᾽ τοῦτον ἀ-
λοῖ᾽ φίαν᾽ αὐτοῖσ᾽ γεμόμεν᾽ ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τοῦ᾽ ἀν᾽ ἐν᾽ ἀ-
μόν· καὶ καὶ τὰ᾽ ἀνὴν ὁ ἰμὸν ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν φίαν᾽ ἀν᾽ ἐν᾽ ὁ τὰ-
θεῖ· ἀθῆν᾽ ὅμν᾽ πέφον᾽ αὐτοῖν᾽ ἀν᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ὁ τὰ-
πρόκλησ᾽ ἐπτοιέτο· ὁ ἐστ᾽ ἐν᾽ ἀν᾽ ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἐν᾽ ἀμφὶ-
τέφον᾽· ἐκείνοι ἐστ᾽ ἀν᾽ τὴν βουλὴν᾽ τὴν αὐτοῖσ᾽ ἀν᾽ τὸ᾽ ἀν᾽ ἀμφὶ·κρί-
σεων᾽ ἐστ᾽ ἀν᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽

φορᾶσ᾽ γὲγ εἰμὶ μὲν ὁ διαλλαγὴν᾽ δὲ ἐπρόσ᾽ ἐκείνου· καὶ πρὸς ἐμὲ
μὲν ὁ σωτὴρ ἐκείνος ἀρχηγὸς, λυτ᾽ ἡμᾶς ἀρχὴν ἐσυκοφαντῆ-
λεύσαν δὲ ἐκαὶ πραῦν τοῦτον ὁ διαλλαγὴν᾽ τοῦ ἀρχιμέλους, ἐπὶ πρᾶξ-
ἐκείνου τὸν τὸ τὲ βασιλὲ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽

ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽
ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽ ἀμφὶ᾽ τὴν ἀλλ᾽ ἐν᾽

δραχμεων·προβαλλομενου δεομενου μαθητου·ουκ ἐδυ-
γοσυνεον· μη ἠδικη, ἀλλατηθ· γενεμενης, εκαστων μενου ουκ
ἐπιζηνθεν, ἀδ᾽ ὅσα· οτιδ᾽ μεν μετα λαβοι το πεπληθον μεγεθο-
τησιν ψηφωνεν, ἐπιβεβαδαμενα· πρὸ δ᾽ αυτου ἡν ἀριθμος·
ουκ ἀμφιλεγομενων· ἀλλ᾽ ἐπι τοις ἀριθμοις ἡν ἀριθμος·
μυριαδων τριακοσι

ἀξίου μὴ θαυμαζέσθω· εἰ δὲ οὐ μόρον ἐν Τηθέος ἀθάνατα
ἔπτε ἐδάμασσε· ἐπεὶ πόνον ἐπιτάσσει θυμὸν κατ᾽ ἀλλα,
καὶ φίλωμα τῶν ἐκκοτίλλησε πλαμὰ πρεσβεύε-
σθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πρᾶγμα τοσοῦτος, οὐλλὰ ἐχόμενα ὁ πτο-
λογοῦσι, τὰ δὲ ὠιθήκασε· πλὰ ἐξ ἀρχόμενος ἐξ ἀρχῆς ἀ-
μῦν μὲν ἀδήλον μὴ εἰ ὁ μυῖρα τὴν πτολλὰ ἀμφίλλαγα θαυμάσα-
τε φύλη, ἀλλὰ τὸν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸν ἀμφίλλαγα μὲν ἐμοὶ
δοκεῖ· ἐπεὶ δὲ τὸν πτόλεμον ἀνθρώπων ἐστὶ τὸν ἀνθρώπων
ἀνεῖν ἐλαστέτε· ὁ Ἕλλε πτολὺ πτῶν ἀμφίλαγα φαινόμενον,
Ἕλλε μὲν ἀλλὰ μὴν εἰ ὁ μυῖρα ἀνθρώπων ἀμφίλλαγα τὴν πτόλλα, ἀλ-
ουτοῦ· ὁρκοῦσ ἐπτοιήσαντο ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀμφίλλαγα· καὶ μὴν ὁ
μεφεῖν, ἀμφιλογοῦμεν τοῖσ ἐμμένειν· ἐμμένειν· ἐπτὰ
ἡ δὲ οὐτῶ καλῶσ· ὑμῖν ὁ μὲν βήκε, ὦστε καὶ μὴν ἐμμένειν
πτάτεσσ· γενέμενμι ζῶιον πτῶν πτολὺν πτῶν πτολεμίων ἀμφίλλαγα
ἀμφίλλαγα, ἡμῖν δὲ ἀμφίλλαγα ὁρκοῦσι· ὁ ἐκεῖ τοῖσ ἐμμένειν
ἐπὶ τὸν ὁρκοῦσι πτῶν ὑβοῦλόσ· καὶ ἀμφίλλαγα, ἐμμένειν μὲν
θεῖν, ὅτι ὄρκοσ· ὑβοῦλόσ· καὶ ἀμφίλλαγα, μὲν γὰρ ἀλλὰ ἐμμένειν
τῶν ἐν τὴν πόλλ, πτῶν ἀλλὰ ἐμμένειν· ἀλλὰ ἐμμένειν χρὴ μὲν
εἰδότε· ἄλλε τοῦ ἀπτεφ ἐμμένειν· ὁ ἀλλὰ ἐμμένειν ἀμφίλλαγα,
ἀλλὰ τὸν ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν μὲν ἐπτεφὶ τὸν ἀμφίλλαγα
ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν ἐπτεφὶ τὸν ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν
τῶν πτεφὶ γὲ ἐν τοῖσ ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν· ἀλλὰ ἐμμένειν
καὶ οὐχ ὁ μὲν τοι μόνοι τοῦτα κέλοιτο· ἀλλὰ ἐμμένειν· οὐδὲ
τοιαῦτ᾽ ἄλλκην εἰσ᾽ ἐθέλῃ ἐν τοῖσ ἀμφίλλαγα· καὶ ὁ λόγ ἐμ-
τοῖσ· ἡμεῖσ ἐπτεφὶ τοῖσ ἀμφίλλαγα· τὴν ἀμφίλλαγα· ἐμμένειν
τὴν δὲ τὴν τοῦτον σ᾽ ὁμοφωνῶν τὸν πτεφὶ ἀμφίλλαγα ἐπτὶ χάρ ἀπ᾽ ἐλε· καὶ
ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν· ὁ ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν· ἀλλὰ
τὸν ἀμφίλλαγα· ἀλλὰ ἐμμένειν· ἀλλὰ ἐμμένειν· ἀλλὰ ἐμμένειν

καὶ τοῖς πεῖσαι· οὐκ ἀλόγῳ ἐφ᾽ ἑαυτῷ τῶν κιμβικῶν ἡτᾶται
αὐτοῖς ἐλέσθαι· παρεμμένων τοῦ Χαιρέου, οὐ κυρίου· καὶ
δι᾽ ὃν αὐτόν· αὐτῶν καθίστασθαι· καὶ μόνῳ ἐξεστιν τῷ σωτῆ-
μεν καὶ τὴν τῶν τῆδε ἐν ἕλληνι, ὅτι ἐστὶν ἐξεστιν ἐξεστιν
ἀνθρώπῳ ἄμφω τὴν κρίσιν· ἐαν· ὅσον ἡμεῖσι τῶν ἐστὶ ἀλλὰ γὰρ ἐστὶ-
ποιοῦσι· τῶν ἐν τῇ τοῖλ πεῖσαι· ἀπὸ ὁμόλογον ἐστὶ τῶν ἐστὶ-
τῶν· ἐν ἀνθρώπῳ ἐστὶ· ἀλλὰ τὸν ἀλλὰ τὸν ἐστὶ· ἀλλὰ τὸν ἐστὶ-
ἐστὶ· ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ

περὶ τῶν ἀναβάσεων τῶν ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ ὀρθῶς ἀπεφήνατο ὁ Δίδυμος, ὅτι βάλλει ὁ ἥλιος
κατὰ κορυφὴν τὸν τόπον τοῦτον τὸν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τῶν ἀναβάσεων τῶν ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ
μετὰ τὴν θερινὴν τροπὴν ἕως τῶν ἰσημερινῶν ἀρξάμενος ἐπὶ τὸν βορέαν ἀνέρχεται
μετὰ τὴν ἰσημερινὴν ἐπὶ τὸν νότον καταβαίνει· καὶ μεταξὺ τῶν τροπῶν ἐν ἑξήκοντα
ἡμέραις ἐπὶ τὸν νότον ἀπέχει μοίρας ἑπτὰ καὶ ἡμίσεα· ἐν δὲ τῷ ἑξῆς χρόνῳ ἀνέρχεται
ἐπὶ τὸν βορέαν ἕως τῶν τροπῶν· ἐν τῷ τρόπῳ τοῦτῳ ἐν ἑξήκοντα ἡμέραις ἀπὸ τῆς
βορείας ἐπὶ τὴν νότιον ἀπέχει μοίρας ἑπτὰ καὶ ἡμίσεα· ἐν δὲ τῷ ἑξῆς χρόνῳ πάλιν
ἀνέρχεται ἕως τῶν τροπῶν· τὸ τε ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς
ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς
ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν
ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν
ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἐπὶ τὸν ἀρκτικὸν

τῶν λεγομένων κρίνετε. τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν ὅτι ψευδής
ἦν, ἅδ' ὅν οἶδ' ἀκούετε. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκώς, ἐπιχειρήσει λέγειν,
ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα. ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἴ τω
φρυνώδας παμπουργίαν ὀνομάζοι. ἢ φιλέργος, ὁ τὸ γοργόνιον
ὑφελόμενος, τοὺς ἄλλους ἱεροσύλους ἔφασκεν εἶναι. τίνα δὲ ἐπρο
σήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι μάρτυρα μᾶλλον, ἢ
τοῦτον, ὡς αὐτὸς ἑτέροις τὰ ψευδῆ τολμᾷ μαρτυρεῖν. ἀλλὰ γὰρ
καλλιμάχου μέν, ἔξεστι πολλάκις καὶ ἠγορεῖν. οὕτω γὰρ παρε
σκευάσθαι πολιτεύεσθαι περὶ δὲ ἐμαυτοῦ, τὰς μὲν ἄλλας πά
σας, παραλείψω λειτουργίας. ἃς δ' οὐμόνον ἄμμοι δικαίως
ἔχοι τεχάριν, ἀλλὰ καὶ τεκμηρίω χρήσαιθ' ἐπερὶ τοῦ παμτὸς
πράγματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς. ὅτε γὰρ
ἡ πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς ἐν ἑλλησπόντῳ, καὶ τῆς δυνάμε
ως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριηραρχῶν τοσοῦτον διήνεγκα.
ὅτι μετὸλίγων ἔσωσα τὴν ναῦν. αὐτῶν δὲ τούτων ὅτι κατα
πλεύσας εἰς τὸν πειραιᾶ μόνος, οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν.
ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν λειτουρ
γιῶν, καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἀθύμως διακειμένων, καὶ τῶν
μὲν ἀμηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλει, τὰ δὲ λοιπὰ ἀπο
κρυπτομένων, καὶ νομίζοντων τὰ μὲν κοινὰ διεφθάρθαι, τὰ δὲ
διασκοπουμένων, οὐ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔσχον. ἀλλὰ
πείσας τὸν ἀδελφὸν σωτριηραρχεῖν, παρήμων αὐτῶν μι
σθὸν διδόντες τοῖς ναύταις, κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους.
τὸ δὲ τελευταῖον προφάσεις λυσάμενοι τίς εἰσάγει τὸν
ὡς ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως εἴχομεν πρὸς
τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ τῶν σφετέρων αὐτῶν εἰσά
γειν τολμώντων, ἡμεῖς τὸν ὡς ἐκείνους εἰς πλέον τὰ λαμ
βάνοντες, εἰς τὸν πειραιᾶ κατήγομεν. ἀμθ' ὧν ὑμεῖς ἐψηφί
σασθε, ἡμᾶς τεφανῶσαι. καὶ προσθεῖν τῶν ἐπωνύμων
ἀμείνω, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι χρὴ τοὺ
τους δημοτικοὺς μομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ δήμου, μετα
σχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν. ἀλλ' οἱ δυστυχήσασης
τῆς πόλεως, προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέλησαν. καὶ χάριν ἔχειν,
οὐκ εἴ τις αὐτῶν κακῶς πέπονθεν. ἀλλ' εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίη
κε. καὶ πένητας γενομένους ἐλεῖν, οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν
οὐσίαν. ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς ἀμηλωκότας. ὧν εἷς ἐγὼ φαίνο
μαι γεγενημένος. ὅσον πάντων ἂν εἴη δυστυχέστατος, εἰ πολ
λὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν, εἶτα δοξαίμι
τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. καὶ περὶ μηδενὸς ποιεῖσθαι τὰς
παρυμίν διαβολάς. οὐ μόνον τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυ
χὴν τὴν ἐμαυτοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος τοῦ παρ
ὑμῖν εὐδοκιμεῖν. τῶ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελήσειεν, εἰ καὶ μὴ
παραχρῆμα, ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν μὲν συκοφάντην ἴδοι
τε πλούσιον γεγενημένον, ἐμὲ δ' ἐξ ὧν ὑπέλιπον λειτουργῶν.
καὶ τούτων ἐκπεπλωκότα. καὶ τὸν μὲν μηδεπώποτε ὑπέρ
ὑμῶν κινδυνεύσαντα, μισοῦντα καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν
διωκόμενον. ἐμὲ δὲ τὸν οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γε
γενημένον, μὴ δὲ τῶν δικαίων ἀξιούμενον τυγχάνειν. τίς δ' οὐκ
ἂν ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν καλλιμάχου λό
γων, τοσαύτην πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε. οὐσ' ἐκ τῶν ἔρ
γων κρίνατε. διὰ δραγαθίαν ἐστεφανώσατε. ὅτε μὴ δ'
οὕτω ῥάδιον ἦν, ὥσπερ νῦν τυχεῖν τούτου τῆς τιμῆς. τοῦ
μαρτύριον δ' ἡμῖν συμβέβηκεν, ἢ τοῖς ἄλλοις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
τοὺς εἰληφότας τὰς δωρεὰς, ὑπομιμνήσκουσιν. ἡμεῖς
δ' ὑμᾶς τοὺς δεδωκότας ἀξιοῦμεν μνημονεύειν. εἰ ὑμῖν
τεκμήριον τῶν εἰρημένων ἁπάντων, καὶ τῶν ἐπιτηδευμά
των τῶν ἡμετέρων γέγηνται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς
τιμῆς ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχομεν, οὐχ ἵνα ὀλιγαρ
χίας γενομένης, τὰλλότρια διαρπάζοιμεν. ἀλλ' ἵνα σωθέ
σης τῆς πόλεως, οἵ τε ἄλλοι τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοιεν. ἡμῖν
τε παρὰ τῶ πλήθει τῶν πολιτῶν, χάρις ὀφείλοιτο. νῦν ἡμεῖς
νῦν δ' ἁπαντοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες.
ἀλλὰ πεφαίνομεν τε μὲν ὡς οὐδὲν δικοῦμεν τοῖς ὅρκοις
καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένοντες. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ τοὺς
μὲν ἠδικηκότας, τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι γένοιντο. ἐφ' ἡ
μῖν δὲ τοῖς εὖ πεποιηκόσιν, ἄκυροι καταστῶεν. ἄξιον δὲ
τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν. ἐν θυμουμένους ὅτι ἑτε
ρᾶς μὲν πόλεις ἐποίησαν αἱ σωθῆναι καὶ σωθῆναι. τὴν
δὲ ἡμετέραν μᾶλλον ὁμονοεῖν. ὧν χρὴ μεμνημένους, ἅμα
τά τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ψηφίζεσθαι.

κατὰ τοῦ λοχίτου.

ὦ

σ· μὲν τοίνυν ἔτυπτέ με λοχίτης, ἀρχῶν χφ-
ρῶν ἀδίκων ἅπαντες ἡμῖν οἱ παρόντες
μεμαρτυρήκασι· τὸ δ' ἁμάρτημα τοῦτο, οὐχ
ὅμοιον δέδοκεν ἡμῖν τοῖς ἄλλοις· οὐδὲ τάς τι
μωρίας ἴσας ποιεῖσθαι περί τε τοῦ σώμα-
τος, καὶ τῶν χρημάτων· ἐπιστάμενοι ὅτι τοῦ
τοπάσιν ἀμφότεροι, οἰκεῖα τὸν ἐστι· καὶ τοὺς νόμους ἐθέμε
θα· καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχόμεθα· καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπι
θυμοῦμεν· καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ περὶ τὸν βίον, ἐν ἐκ τούτου
πράττομεν· ὥστε εἰκὸς ἐστιν ὑμᾶς τοὺς περὶ τοῦ τοιαῦτα ἁμαρτάνον
τας, ὁ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τὴν μεγίστην ζημίαν κολάζειν· εὑρή
σεῖτε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν σωμάτων
μάλιστα ἀσυδάσαντας· πρῶτον μὲν γὰρ περὶ μόνου τούτου
τῶν ἀδικημάτων, καὶ δίκας καὶ γραφὰς ἄνευ παρακαταβο-
λῆς ἐποίησαν· ἵν' ὅτως ἂν ἡμῶν ἕκαστος τυγχάνῃ καὶ δυνάμε
νος καὶ βουλόμενος, οὕτως ἔχῃ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας· ἔ-
πειτα τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων, αὐτῶν μόνων τῶν παθόντι κα
κῶς ὁ δράσας ὑπόδικός ἐστιν· περὶ δὲ τῆς ὕβρεως ὡς κοινοῦ τοῦ
πράγματος ὄντος, ἐξεστι τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν γραψαμένῳ
πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἐξελθεῖν εἰς ὑμᾶς· οὕτω δὲ ἡγήσαντο
δεῖν ὑμᾶς τὸ τύπτειν ἀλλήλους, ὥστε περὶ τῆς κατηγορίας μόνον
ἔθεσαν ὃς κελεύει τοὺς λέγοντας τι τῶν ἀπορρήτων, πεντακοσίας
δραχμὰς ὀφείλειν· καὶ τοι πηλίκας τιμὰς χρὴ ποιεῖσθαι τὰς τι-
μωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργων κακῶς πεπονθότων· ὅταν ὑπὲρ τῶν
λόγων μόνον ἀκηκοότων, οὕτω σφόδρα ζημιοῦν φαίνοιθ' ἑαυτοὺς θαυμα
τὸν δὲ τοῦτον μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίσαντας, ἀξίους θαυ
μάτου νομίζετε· τοὺς δὲν δημοκρατίᾳ, τὰ αὐτὰ ἐκείνοις ἐστὶ
τηδεύοντας ἀζημίους ἀφήσετε· καὶ τοιγε δικαίως ἂν μέζονος, οὐ
τοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυται
τὴν ἑαυτῶν πονηρίαν· ὅσῳ γὰρ νῦν τολμᾶ παρανομεῖν ἐστ
τοῦ σωφρονεῖν ὅτε οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ ὁ κρα
τοῦντες τῆς πόλεως χάριν εἶχον, τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνου
σιν· ἴσως οὖν λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα
διασύρων τὴν κατηγορίαν καὶ λέγων, ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν
κακὸν ἔπαθον· ἀλλὰ μέζους ποιοῦμαι τοὺς λόγους, ἢ κα-
τάξιαν τῶν γεγενημένων· ἐγὼ δὲ μὲν μηδὲν μία προσῆν ὕβρις

τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἂν ποτ' ἔσθ' ἥκοιμι ὑμᾶς· νῦν δ'
οὐχ ὑπὲρ τῆς βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν γενομένης, ἀλλ' ὑ
πὲρ τῆς αἰκίας, καὶ τῆς ἀτιμίας ἥκω παρ' αὐτοῦ δίκην λη
ψόμενος· ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστα ὀργί-
ζεσθαι· καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας· ὁρῶ δὲ ὑμᾶς ὁτάν
του καταγνῶτε ἱεροσυλίαν ἢ κλοπὴν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος
ὧν ἂν λάβωσι, τὴν τιμωρίαν ποιουμένους· ἀλλ' ὁμοίως ἀ-
πάντων θάνατον κατακρίνοντας· καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶ-
ναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας, ταῖς αὐταῖς ζη-
μίαις κολάζειν· χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ὕβριζόντων, τὴν αὐτὴν γνώ
μην ἔχειν· καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν·
ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παρέβησαν· μὴ δ' ὑπὲρ τοῦ τυχόντος μό-
νον, ἀλλ' ὑπὲρ παντὸς τοῦ τρόπου δίκην παραυτῶν λαμβά
νειν· ἐνθυμουμένους, ὅτι πολλάκις ἡ δημικρὰ προφάσις με
γάλων κακῶν αἴτιαι γεγόνασιν· καὶ διότι πολλοὶ καὶ τῶν
πολιτῶν διὰ τοὺς τύπτειν τολμῶντας, εἰς τοῦτ' ὀργῆς προήχθη
σαν, ὥστ' εἰς τραύματα καὶ σφαγὰς καὶ θανάτους, καὶ τὰς
μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δί
κην, ἀνέμνηστόν ἐστιν· ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος, ἅπαντα
τὰ προφρημένα πέπρακται· διὰ δὲ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον
τὸν ἐμόν, οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων συμβέβηκεν· ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς
οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι περὶ τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοι
τε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅσῳ μέζόν ἐστι τοῦτο τῶν ἄλλων ἀδικη-
μάτων· δόξετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας, μέρος τι τοῦ
βίου βλαπούσας· τὴν δ' ὕβριν, ὅλοις τοῖς πράγμασι λυμαινο-
μένην· καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους διὰ ταύτην διαφθαρέντας· πολ-
λὰς δ' ἐπόλεις ἀνάστατους γενομένας· καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων
συμφορὰς λέγοντα διατρίβειν· αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δι' ἣν δὴ τὴν δη
μοκρατίαν ἐπεῖδομεν καταλυθεῖσαν· καὶ δι' ἣς τῆς ἐλευθερίας ἀ-
πεστερήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις, ἐνοχλούντων·
ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πο-
λεμίοις δουλεύειν· τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζειν· ὧν εἷς ἐστιν οὗτος.
καὶ γὰρ δὴ τῶν τότε καταστάντων μεστόν ἐστιν· ἀλλὰ τόνγε
τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἑκάστης τῆς πολιτείας· αὗται γάρ εἰσιν αἰφύσεις
αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύναμιν τοῖς πολεμίοις, κατασκά-

ψαστου δε εκχυ-
νομενου δε τοις πολεμιοις ο φοβος ενεπεσε
και ο κινδυνος ουκ ολιγος ην τοις Ρωμαιοις
μη ουν ταυτα ακουσας ο Λουκουλλος ταχυ
μετα των ιππεων εδραμε προς τους φευγοντας
και ανεκοψε αυτους· ο δε Τιγρανης ιδων
τους φευγοντας ωρμησε μετα πολλης ρωμης
εις τους πολεμιους· ο δε Λουκουλλος ιδων
αυτον ωρμησεν εις αυτον· ο δε Τιγρανης
ουκ ανεμεινεν· ο δε Λουκουλλος ιππευων
κατεκοψε πολλους· ο δε Τιγρανης ιππευων
μετα φευγοντων ωρμησεν· ενταυθα ο Τιγρανης
ιδων τον Λουκουλλον ωρμησεν εις αυτον
ο δε Λουκουλλος ουκ ανεμεινεν· ο δε

λυσάμδρου καταλογον ἀμεγραφον, δεδιὸς τὰ παροντα πρᾶγματα, τὴν μὲν οὐσίαν ὑπέθηκε τοὺς δοικέτας, ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε. τὰ δὲ πίπτλα ὡς ἐμὲ ἐκόμισε. τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου ἀθύμω φυλάττομεν δῶκεν. αὐτὸς δὲ εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διῆτα. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλόμενος ἐκπλεῖν, ἀπήτησε τὰ ἀργύριον. ἀθύμους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδίδωσι. τοῦ δὲ τρίτου, ἔξαρνος γίνεται. ἄλλο μὲν οὖν οὐδὲν ἠδικήσαν ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι. προσιὼν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιδήμους, ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο. καὶ ἔλεγεν ἃ πεπονθὼς ἴη. κἀμοὶ οὕτω τοῦτο μὲν περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο, καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλίγῳ σφερηθεῖσ ἐσιωπήσεν, ἢ μηδὲν ἀπολέσασ ἐνεκάλεσεν. τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ταῦτ' ἔστιν. ἀπόρωσ δὲ ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. μικία γὰρ οὔτε παρακατατιθεμένῳ τὰ χρήματα, οὔτε κομιζομένῳ, οὐδὲ οὔτ' ἐλεύθεροσ, οὔτε δοῦλοσ παρεγένετο. ὥστε μήτ' ἐκ βασάνων, μήτ' ἐκ μαρτύρων οἷόν τ' εἶναι γνῶναι περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων, καὶ ἡμᾶσ διδάσκειν, καὶ ὑμᾶς δικάζειν ὁποτέροι ἀληθῆ λέγουσιν. οἶμαι οὖν ἁπάντας εἰδέναι, ὅτι μάλιστα συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν, οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ μὴ δίκην, τοὺσ δὲ δυνάτουσ μὲν εἶναι, ἱκανοὺσ δὲ χρήματα τελεῖν. μικίασ τοίνυν ἀθύμου πλέων μὲν ἔχει ἧττον δὲ δύναται λέγειν. ὥστε οὐκ ἔστι δι' ὅτι ἂν ἐπήρθη ἀδίκωσ ἐπ' ἀθύμου ἐλθεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀντίστιν τοῦ πράγματος γνοίη, ὅτι πολὺ μᾶλλον ἐκὸς ἦν ἀθύμοιν λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι, ἢ μικίαν μὴ δόντα αἰτιᾶσθαι. δῆλον γὰρ ὅτι πάντες κέρδους ἕνεκα δικοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποστεροῦντες ὥσπερ ἕνεκα δικοῦσιν ἔχουσιν. οἱ δὲ ἐγκαλοῦντες οὐδὲν λήψεσθαι μέλλουσιν, ἴσασιν. πρὸς δὲ τούτοις ἀκατάστατοι ἔχοντων τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν, τῷ μὲν οὐδὲν ἦν πλέον ἐγκαλοῦντι. τῷ δὲ οὐδὲν ἦν δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαυμαστόν, ὅ τε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων διαμφισάμενοι ἐξηρημοῦντο, τότε, ἃ μόνοσ παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀποστερῆσαι. τὸν δὲ οὐκ εἰκὸς ὅ τε οὐδὲ οἷς δικαίως ὠφείλετο, οἷόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκωσ ἐγκαλοῦντα, οἴεσθαι τι λήψεσθαι. ὅτι δὲ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ καὶ ἐξῆν, καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὥσ οὐκ ἂν

ἐπεθύμουν ἥκθε, ῥᾴδιον γνῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττειν ἐπιθυμοῦντεσ, οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται. ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺσ ἄλλουσ ἔρχονται. καὶ τοὺτοισ ἐγκαλοῦσιν, οὓσ ἂν μήτ' αἰσχύνωνται, μήτε δεδίασι. καὶ οὓσ ἂν ὁρῶσι, πλουσίους μὲν, ἐρήμους δὲ καὶ ἀδυνάτους πράττειν. εὐθύμω τοίνυν τἀναντία τούτων ὑπάρχει. ἀμφοῖν γὰρ ὄν μικίου τυγχάνει. λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τούτου. ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα, φίλους δὲ πολλοὺς κέκτηται. ὥστ' οὐκ εἰσὶν ἐφ' ὅτι τιμᾶν ἂν ἥτοιν, ἢ ἐπὶ τοῦτον ἔλθειν. ἐπεί μοι γε δοκεῖ, εἰ δ' ὅτι τὴν τούτων οἰκείοτητα, οὐδὲν ἂν ἀθύμους μικίαν ἀδικῆσαι. εἰ δὲ ἄλλο τι μὴ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερῆσαι. νῦν δὲ ἀρχαιότερον αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα. ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστιν, ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενον. ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλον, ἢ τὸν παρακαταθέμενον. ὥστε μικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον ἔλθειν. ἀθύμους δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν, οὐκ ἂν ἄλλον εἶχεν. ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα ἱκανόν. ὁ γὰρ τὸ ἔγκλημα ἔγραψε, ὀλιγαρχία καθεστήκει. ἐν ᾗ οὕτω ἑκάτεροι αὐτῶν διέκειτο, ὥστε μικίας μὲν εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἤθελεν συκοφαντεῖν, τότ' ἂν ἐπαύσατο. ἀθύμους δὲ καὶ εἰ μὴ δὲ πώποτε διεμνήσθη ἀδικεῖν, τότ' ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἁμαρτήματα ἐτιμᾶτο. ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἑκάστῳ τῷ χρόνῳ, δημότε ὄν ἢν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν. οἱ μὲν γὰρ τὰ ἄλλ' ὅτι ἐλάμβανον. οἱ δὲ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις οὓσ ἁμαρτάνοντας ἐτιμωροῦτο, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφηροῦτο. καὶ ἡγοῦντο τοὺσ μὲν ἀδικοῦντασ πιστοὺς. τοὺσ δὲ πλουτοῦντας ἐχθροὺσ. ὥστε μὴ περὶ τοῦτ' εἶναι μικίαν, ὅπωσ συκοφαντῶν τἄλλ' ὅτι λήψοιτο. ἀλλ' ὅπωσ μηδὲν ἀδικῶν κακόν τι πήσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὥσπερ εὐθύμους δυνάμενῳ, ἐξῆν ἀτελαβεῖν ἀποστερεῖν, καὶ οἷς μὴ συνέβαλεν ἐγκαλεῖν. οἱ δὲ ὥσπερ μικίασ διακείμενοι, ἠναγκάζοντο, τοῖς τὸφείλουσι τὰ χρέα ἀφιέναι. καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν διδόναι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸς ἂν ὑμῖν ἀθύμους μαρτυρήσειεν. ἐπίστασθαι γὰρ ὅ τι τιμόδημος, τοὐτονὶ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο. οὐ χρέοσ ἐγκαλῶν, ἀλλὰ πάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶσ εἰκόσ, μικίαν

ἐγκαλῶν, ἀλλὰ πρεσβευτὰς ἀπέδειξεν οἵους εἰκὸς, μὴ κίνη-
δυν ποιούμενος τὸν περὶ τοῦ πολέμου λόγον· ὡς τοῖς πολεμίοις ἐπιτρέψοντας κύρι-
ον τῶν ἐπιτηδείων, ἐπτέρους τε κοσμήσαντες καὶ μὴ πρεσβεύοντας τὰς συν-
θήκας· ἐπὶ μὲν γὰρ Δάοιον τὸν Δικαίου γεγονότα τὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπιδοκοῦν-
τα τὴν ἀπόφασιν ἐπιστολὴν ἀπεστάλη· ἐν ᾗ ἐπαινεῖν μὲν τὸν τρόπον τῆς ἐπιστολῆς,
ἀξιοῦν δὲ τὴν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἀναβολὴν ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων κοινῷ βουλευτηρίῳ
ἐξετάζεσθαι· καὶ ὅτι τὰς ἀπόκρισεις ἐν ἀπορρήτῳ μὴ ἐκφέρειν· ἀλλὰ τὸν μὲν
Δάοιον ἐν τῷ κοινῷ τῶν Ἑλλήνων βουλευτηρίῳ ἀναγνῶναι τὴν ἐπιστολὴν, τὸν δὲ
Δικαίου γεγονότα τὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπιδοκοῦντα τὴν ἀπόφασιν· ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων
κοινῷ βουλευτηρίῳ ἐξετάζεσθαι τὴν ἀναβολὴν τῶν πολεμίων

ἐτελειώθη σὺν θεῷ τὸ παρὸν βιβλίον ἰσοκράτους ἐν μὲ
διολάνῳ διορθωθὲν μὲν ὑπὸ δημητρίου τοῦ χαλ-
κονδύλου τυπωθὲν δὲ καὶ συντεθὲν ὑπὸ ἐρρί
κου τοῦ γερμανοῦ καὶ σεβαστιανοῦ τοῦ ἐκ
πομτρεμούλου· τὸ δαπάλωμα
πεποιήκασιν οἱ τοῦ λαμπρο
τάτου ἡγεμόνος με-
διολάνου γραμ-
ματεῖς
βαρθολομαῖος σκύασος· βικέντιος ἀλίπραντος·
βαρθολομαῖος ῥόζωνος· ἔτει τῶν ἀπὸ τῆς χριστοῦ
γεννήσεως χιλιοστῶν τετρακοσιοστῶν ἐνενηκοστῶν
τρίτῳ μηνὸς ἰανουαρίου ἑκκαιδεκάτῃ τετάρτῃ·

βουσιρις ἢ ὑποθεσις.

Τοῦτον τὸν λόγον γράφει πρὸς πολυκράτη περὶ σοφιστῶν ἐξ ἀνάγκης ἐλθόντα περὶ τὸ σοφιστεύειν διὰ περιάν ἀθηναῖον μὴν τῶν χρῆν. σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν κύπρῳ. γράφει δ' ἀνδοκίδης φίλος ἐπανορθούμενος ἀνδοκίδην ὅθεν εὐσταλέντα ἐν τοῦτοις τοῖς λόγοις, οἷς ἔγραφεν. ἐνδεῖ τῶν ἐγκωμίων τῶν βουσιρίδος. καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ σωκράτους. τὸ δ' ἀληθὲς ἐπιλαβέσθαι ἀνδοκίδου βουλόμενος, καὶ δημοσιοῦσαι ἀνδοκίδην τοῖς ἅπασιν ὡς μηδὲν ἄξιον ἀμείνω ὄντος ἀνδοκίδου ὑπὲρ τοῦ ἰδίου διδασκάλου τοῦ σωκράτους. ἀνδοκίδης γὰρ ἐστὶ ὁ παραποιῶν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας σωκράτους τοῖς περὶ ἀνυτον καὶ μέλητον. ἵνα κατηγορηθῇς, ἀποθάνῃ. κατηγόρουν δὲ ἀνυτοῦ ὡς ὀλιγαρχικὸν δημοτικῷ ἀσφέρῃ τοῖς ἀθηναῖοις. λέγων δὴν σέβειν ὄρνεα καὶ κύνας, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ διὰ τούτου διαφθείρειν τοὺς νέους τοὺς μαθητάνοντας. ἐξέπεμψαν δὲ τινες, διὰ ποῖαν ἀτιμίαν μὴ φανερῶς κατ' ἀνυτοῦ λόγον ἀφικέσθαι, ἀλλὰ φθόνου τοῦ διδασκάλου. λέγομεν. ἵνα μὴ ὀργιζῶσιν οἱ ἀθηναῖοι ἀρετῶν τοῦ σωκράτους καταψηφιζόμενοι. δοκεῖ δὲ διὰ τούτου ὥσπερ ἐλέγχειν ἀνυτοῦς κακῶς καταψηφιζομένους. καὶ γὰρ οἱ ἀνυτοὶ ὥσπερ μετέγνωσαν ὕστερον ὅτι ἀσεβῶς ἔπραξαν καταψηφιζόμενοι σωκράτους. ἔτι καὶ σωφρονιζόμενος διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκαταστήσαντος ἀνυτοῖς διὰ τὸν σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ λάχητος ἄρχοντος, ὅθεν τοιπὸν ἐκέλευσαν μηδὲν δημοσίᾳ ὅσον ἂν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ σωκράτους. ἀμέλει λέγεται τοιοῦτον. ὡς ὅτι τοῦ εὐριπίδου βουλομένου ἀπεῖν περὶ ἀνυτοῦ, καὶ δεδιότος, ἀναπλάσαντος δρᾶμα, τὸν παλαμήδη ἵνα διὰ τούτου σχοῖν καιρὸν τοῦ ἀπολογήσασθαι ὡς τὸν σωκράτη καὶ ὡς τοὺς ἀθηναῖους, καὶ ποιήσαντος τινὰ ὡς πρὸς τοὺς ἕλληνας λεγόντα. τὸ δὲ ἀληθὲς πρὸς ἀθηναῖους διὰ σωκράτη. ἐκάνετε ἐκάνετε τῶν ἑλλήνων τὸν ἄριστον. ὅ ἐστιν ἐφορώσατε. καὶ μόνον τὸ θέατρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διόπερ περὶ σωκράτους ἀπιέναι. γράφει οὖν ἀνδοκίδης τὸν λόγον τοῦτον. ὡσεὶ ἀπαμὴν, ἐπιλαμβανόμενος ἀνυτοῦ. εἰ δὲ τις ζητήσοι τὴν αἰτίαν διατί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον ὅπερ ἐστὶν τὸν σωκράτη. λέγομεν. ἤδη περὶ τούτου προφρήκαμεν. ἵνα μὴ ὀργιζῶσιν ἀνυτῷ οἱ ἀθηναῖοι. ἔμπαλιν καταψηφιζόμενοι. ἡδὲ ὑπόθεσις τοῦ βουσιρίδος τοιαύτη.

βούσιρις τῆς λιβύης καὶ ποσειδῶνος. ἐγένετο παῖς. οὗτος τεχθεὶς ἐν τῇ λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπεριδὼν τῆς ἐκεῖ οἰκήσεως, ἦλθε τὴν ἐν αἰγύπτῳ οἴκησιν. καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ αἰγύπτῳ, κτίζει πόλιν

ὀλιγωρίαν ἀγαθῶν βουσῶν. καὶ ἐπὶ μὲν οὖν κεκλαῦται. ἀτλὰς δὲ ἐ᾽ ἐσχεν
εἰς ἔσχατα γαῖας, καὶ ἐν θυμῷ λοῖσ ἔειγεν. ὁ δὲ πολυκρατὴς εἰς αἶθε δεῖ
σφιγξ Ἑρμογένης, καὶ ἀπόκρυφα κοὐκ ἀπροόπτα γεγνῦια ὑπὲρ ἐν βουσί·
δας, καὶ ὑπὲρ λοῦλω ἐμεκκλύζο. ἀν δὲ ἀνδρὸν ὁ ἱστορικὸς ἐπλαμ-
βάνει, καὶ ὑπολήθεται ἀνδρός, πεῦσ ἐάν ἀνδὶ γεγνῦια τὸ ἐγκώμιον.
διὸ καὶ ὁ λόγος οὗδος λοῦ λεσπρφω ἐγκωμιαῦ ἐστι.

Τέλος.

}

Q auiyqua jeúpsenxeoc

Q el es la cosa o q tal
q poz su mal
ffe sabe lo q no tiene
Q poz su se haze y ygual
al aymal
y en los ayres q q ffiene
muerta
Q ~~puerta~~ y blanca pareçao
q ub nasçao
y al ffrabraz de la vida
la coloz blanca perdio
y cobro
oga coloz de negrida

Q es de gentil pareçer
al mundo
y tornose de manera
en el talle y en el ser
q ygez
yo ni nadie lo pudiera
q y poz cosa no lo biera

Q buc de ayeno sudoz
sin temoz
z hurtalo q le plaze
y nadie q es lo mejoz
hablaz
el hurto q e q ale haze

Q cayo vno en vn berge
y vido en el
esta q catiua estaua
y el q y va al ser quel
tiano del
vn muerto q la guardaba

Q y ale q bierades luchaz
y porfiaz
a el muerto el q era bino
y le bierades q daz
al q pesaz
todo triste y pesatiuo

Q bierades desperado
y sobentado
el cuerpo de la catiua
y al triste todo ayrado
llorando
las piernas de ayra ffiba

Q y en el fin de q q estro
y dinsio
a el mayor se la ffiberta
q dando el triste en prisio
de pasio
q de la catiua muerta
esto es cosa muy cierta

Q ésta es quien jeúpsenxeos

Q en el sepulcro de su de mene
esta este petafio

Q tierra fecunx dicha buena
esconderio de la muerte
dos os cuyo poz suerte
el poeta juan de mena

Q y q traga su grana
este pecho ha se de
ser a el interrogaçao

Q ppp palabra
q nop

Is
1
Ou